COMPILATAE CONSTITUTIONES

REGNI TRANSILVANIAE & PARTIUM HUNGARIAE EIDEM ANNEXARUM.

EX ARTICULIS ab Anno Milleſimo Sexcenteſimo Quinquageſimo Quarto ad praeſentem hunc uſque Milleſimum Sexcenteſimum Sexageſimum Nonum concluſis excerptae.

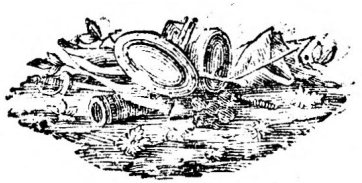

CLAUDIOPOLI,
Typis Lycei Regii Anno MDCCCXVI.

MÁSODIK KÖNYV.

COMPILATÁ CONSTITUTIÓK

PRAEFATIO.

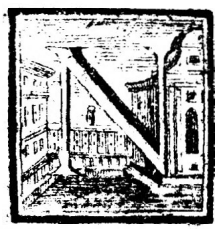

NOS MICHAEL APAFI, DEI GRATIA PRINCEPS TRANSILVANIAE, PARTIUM REGNI HUNGARIAE DOMINUS, & SICULORUM COMES; &c.

Memoriae commendamus per praeſentes. Quod cum ſupremi Regum Regis et Rerum Univerſarum Opificis, favorabili Clementia aſpirante, poſt tot cladibus affictas, tot Ignis voraginibus conſumptas, tot internorum et externorum Bellorum furoribus exhauſtas, tot denique omnis generis, periculorum fluctibus obrutas, deſperatas, et fere ad fatalem terminum redactas, res Tranſilvanicas; nobis hoc ſublimitatis faſtigium contigit; nihil prius potius antiquiusque habuimus quam inter tanta Infortuniorum diſcrimina, periclitantibus et jam jam deſperaturis Regni noſtri Tranſilvaniae, et partium Hungariae eidem annexarum, penatibus. Vitâ et ſangvine noſtro poſt habito, nihili penſo deſiderabili ſanctae Pacis aura apud fulgidam Portam Othòmanicam reacquiſitâ; Optimè perfectis, perfuſis et reſocillatis, Aſtraeam revocare, ſacrae Themidos tropheum erigere,

et juſtitiam pacis internae ad baſim, inſtar magni Nominis, et foelicis reminiſcentiae, Principum, Praedeceſſorum videlicet noſtrorum, in Ditionibus Principatui noſtro ſubjectis recolendam, et exornandam aſtruere: Pace apud fulgidam Portam Othomannicam, maximo negotio, ſolicitudine ineffabili, et ſtudio noſtro non contemnendo (divino favente numine:) jam confecta et reaquiſita; Super Legibus patriis inter Armorum ſtrepitus circumſonantes, miſerum in modum convulſis, ob viciſſitudines Principum, eorumque, (Prob dolor!) mutationem periculoſiſſimam, confuſis et (ut plurimum:) ſibi invicem contrarie editis, reſtaurandis, conciliandis, compilandis in ordinem redigendis, et praelo ſubjiciendis, dum tam ſpontanea noſtra voluntate, fuerimus ſolliciti, quam Dominorum Statuum et Ordinum inſtantiis xorati, et ſollicitati, noſtrarum duximus eſſe partium re in tam utili, et turbis forenſibus complanandis, componendis et conſcendis proficua, praedictorum Dominorum Statuum et Ordinum ſupplicationibus faventer admiſsis, clementerque exauditis, annuere, et Articulos ab Anno Milleſimo Sexcenteſimo Quinquageſimo quarto *excluſos, fundamentalibus Patriae legibus, plerosque noxios et contrarios, plurimum quidem ſegregandos, ſegregatos compilandos, poſt compilatos examinandos, examinatos in ordinem redigendos, in Ordinem redactos tandem Calcographorum opera excudendos curare. Quorum Articulorum Compilandorum curam,* Anno Domini Milleſimo Sexcenteſimo Sexageſimo Octavo, *Viris idoneis, et legum Patriarum conſvetudinumque Approbatarum peritiſsimis, demandaveramus, qui illi negotio, Fidei et ſolertiae eorum commiſso, totis viribus intenti, Colophonem eodem Anno impoſuerunt, et in Generali Congregatione Dominorum Statuum, et Ordinum Trium Nationum, Regni noſtri Tranſilvaniae et Partium Hungariae eidem annexarum, in Civitatem noſtram* Albam Juliam, *ad diem* 25. Menſis Januarii, *Anni ut pote currentis, arduis quibusdam Regni negotiis, totam Communitatem aequa ſorte concernentibus, exantlandis, et examini jam Compilatorum Articulorum, per nos, indictâ, celebratâ, praeſentaverunt.*

runt. Quibus legum Patriarum, Conſvetudinumque approbatarum, synoſurae conformandis, et cooptandis, licèt multum temporis impenſum ſit; Nihilominus tamen ob ardua Regni Negotia, nè tunc quidem quod optavimus, optatum ferre quivimus. Verum in publica Dominorum Regnicolarum Congregatione, publicè lectos, relectos, et legum Patriarum, Conſvetudinumque approbatarum, ad amuſsim examinatos eosdem Articulos, Viris de re Judiciaria benè meritis, in ordinem diſtinctaquae capita, coaptandos, conformandos, et diſtingvendos dedimus, commiſimusve. Quibus ſecundum Approbatarum Conſtitutionum Metvodum (iis quoque, quae juxta Propoſitiones noſtras in eadem generali Congregatione Dominorum Statuum et Ordinum, in Articulo erant concluſa, ut rerum occaſio ſvadebat, et ordo jubebat, inſertas:) in Quinque Partes diſponere (ut ò citius Aprovatarum Conſtitutionum Diſpoſitioni, Partitionique aſvefacta ingenia percipere poſsint et valeant:) placuit. Aſſumitur itaque I. Cura Eccleſiarum; Negotia Principis, Statuum et Fiſci, II-do diſponuntur III-tio Dominos Regnicolas concernentium negotiorum ſeries deſcribitur. IV-to Proceſſus juridicus coordinatur: Eadem tandem. V-to in ordinem revocantur, tatumque Opusculum in Compendium congeſtum et complicatum, Domini Status et Ordines Trium Nationum Regni noſtri Tranſilvaniae, et annexarum partium Hungariae nobis praeſentaverunt: ſubmiſſe ſupplicantes et ſollicitantes, dum Compendium illud juridicum publicè in Generali Congregatione, Examinatum (quanquam inter Bellonae furores:) ex Articulis pro re nata elaboratis, excerptum, tamen jurium ſuorum et Juſtitiae adminiſtrationi non diſſonum, imò proficuum cognitum ſit. Nos quoque ut omnia, et ſingula in eodem contenta, habita, admittere, et approbare, eisdemque et eorum haeredibus, ac poſteritatibus pro ſtatutis futurum et valiturum, authoritate noſtra Principali roborandum et confirmandum ducere clementer dignaremur. Cuius quidem Opuſculi tenor, et verbalis continentia ſequitur, hoc modo:.

COM-

COMPILATAE CONSTITUTIONES REGNI TRANSILVANIÆ, ET PARTIUM HUNGARIÆ EIDEM ANNEXARUM,

Ex Articulis ab Anno Milleſimo Sexcenteſimo Quinquageſimo Quarto, ad praeſentem hunc uſque Milleſimum Sexcenteſimum Nonum concluſis excerptae.

PARS PRIMA.

TITULUS PRIMUS.

Ekklésiai Dolgokról.

ARTICVLVS I.

Melly *Religión* lévöknek Templomok kezekből a' más *Religión* lévöktöl hatalmasul ki-foglaltattak magok *authoritás*okból, az illyen hatalmaskodók ellen *procedál*janak, az illyenekröl írt *Artículus*ok ſzerént. *Ex Ar A.* 166.

ARTICVLVS II.

A' Melly Paraſzt ember Templomot nem akarna *frequentálni*, hanem az Iſteni tiſzteletet el-múlatná háromſzor egymás után, az ollyakat a' *Dominus terreſtris* Iſtenhez való buzgóságából, méltó mentsége nem lévén az ollyan Jobbágynak, veretteſſe kézi kalodába, hogy az által-is az Iſteni tiſzteletre ſzoktathaſſa. 1664.

A AR-

ARTICULUS III.

1664. A' Prédikátorok a' *Patronus*nak és *Populus*nak nagyobb részének akaratja ellen az Ekkléſiákban meg-ne maradhaſſanak, lakhaſſanak, ha ſzintén a' *minor Pars*tól maraſztatnának-is; hanem az Eſpereſtek kötelesek légyenek az ollyan helyekből ki-vinni, és más helyekre *collocál*ni.

ARTICVLVS IV.

Ex Art. A. 1655. TÖrtént ollyan dolog-is, hogy némelly Nemes embernek lovát el-lopván, a' nyomot Egyházi rend Prédikátor házához nyomozták, honnat a' lator el-ſzaladván, javait a' káros émbernek még Tiſzt kérésére-is ki-nem adta vólna, *praetendál*ván azt, hogy ſemmiben néki a' külső Tiſzt nem *praeſcribál*: mivel pedig az ollyan dolognak *patrál*áſa Papi hívatalján kivül vagyon, és nem úgy Papi, mint Nemeſi ſzabadsággal élö emberek ö Kegyelmek-is ez iránt; hogy azért az illyen *Caſus*okban az Egyházi rendek-is az Orſzág Törvényes *Proceſſus*inak *ſubjacedál*janak, söt nem kiſsebb ſzabadsággal, mint más Nemes emberek ellen *proccedál*haſſanak a' Tiſztek ö Kegyelmek ellen-is.

ARTICVLVS V.

VAnnak olly' emberek-is, kik a' Prédikátori rendeknek ſzokott jövedelmeket, dézmájokat, ki-adni nem akarják: lévén azért ennek-elötte-is erröl való *Conſtitutio*ja az Országnak, hogy ſenki az Ekkléſiai *Proventus*t, maga *uſus*ára ne *convertál*ja, hanem minden rendek az Orſzágnak erröl írt Ex Art. A. 1656. *Conſtitutioi* ſzerént minden ſzokott jövedelmeket tartozzanak meg-adni, tölök el-ne tartsák: ha hol pedig más falu határán vetne valaki, az ott való Papnak tartozzék a' dézma ki-adáſſal a' régi *uſus* ſzerént; annak *praetenſio*jával, hogy más falu határára vetett, 's nem halgatja Prédikátzióját, el-ne tarthaſſa. A' hol pedig vékával ſzoktak fizetni ö Kegyelmek (azzal hogy moſt a' véka meg-kiſsebbedett) bérek ne *minuál*ódjék, hanem annyi búzát és egyéb gabonát adjanak, mint az elött járt, igazságoſon fel-intézvén.

AR-

ARTICVLVS VI.

A' Melly helyekben bóldog emlékezetü Idösbik Rákóczi György Fejedelem idejétöl fogva, a' Papoknak 's Mestereknek dézmájok vagy *quartá*jok járt, az alatt más *privata perſonák*tól el-foglaltattanak, *a modo deinceps*, azon Ekkléſiához való Papoknak *Schola* Mestereknek, avagy azon *Dioeceſis*ben lévö ſzegényebb *Eccleſiaſtica Perſona*knak viſzſza adattaſſanak, mellyröl viſeljen gondot, és tégyen *diſpoſitiot* azon *Dioeceſis*ben lévö Eſpereſt. A' *verus praetendens Poſſeſſor*ok az Oláh Papokon, dézmájokon, és illendö *honorarium*okon kivül, egyéb *taxát* ne *exigál*janak *ſub poena Articulorum*. *Ex Art. A.* 1663.

ARTICVLVS VII.

NAgy Enyeden az nem régen Nemeſedett lakoſok a'közönséges jóból ki-akarják magokat vonni; azért a'kik ott házakat birnak, azon határon ſzölöket mivelnek, piatzával, határával, és minden haſzon vivö helyeivel akarnak élni, még-is a' Város Hadnagyától nem akarnak függeni, hanem minden közönséges jókban *reluctál*ni láttatnak; Söt házokon bizonyos adó maradván *Reſtantiá*ban, melly a' *Collegium* fizetéſe közzé való vólna, mind eddig-is nem akarnák meg-adni; holott jó emlékezetü Rákóczi György Fejedelem idejében betsületes ahoz értö Ország *Commiſſariuſi* által *finaliter determinál*tatott vólt, az akkori Enyedi Városi és ott lakos Nemeſség között való *Controverſia*, és a' melly házaknak *exemptió*ja nem vólt, ugyan-azon *Commiſſorius*ok *annualis taxát limitál*tak vólt házokra; melly adó ſokakon *Reſtántiá*ban vólna. Azért a' melly adó a' meg-nemeſedéſekig reájok rakodott, és házokon maradott, azon adósságot adják-meg a' *Collegium*hoz. Ez után pedig mindenekben értsenek egyet a' Városſal. *Ex Art. A.* 1657.

ARTICVLVS VIII.

Ez el-mult veſzedelmes idökben jött vólt illyen alkalmatlanság-is bé-közinkbe, hogy némelly ember feleségét, és feleſége-is Urát el-hagyván, azonban rabságban lévö atyánkfiainak *Ex Art. A.* 1664.

is feleségek némellyek Urokat életben lenni tudván, hitekről meg-nem emlékezvén férjhez mentek, 's mennek; rab Uroknak-is javokat el-hordván 's tékozolván, ha a' Papok ſzékin viſzſza ítéltetnek-is, hitek mellé nem *redeál*nak, némellyek pediglen efféle ſzemélyeket házoknál tartanak és lappangtatnak. Mellyről *concluddl*tunk úgy, hogy ha melly ſzemélyt, akár férfi, akár aſzſzonyi állat légyen az, de viſzſzá ítélnek a' Prédikátorok, köteleſek légyenek hitek mellé *redeál*ni; és iſteneſen élni; ha hol rabságból meg-ſzabadúlt, vagy meg-ſzabadúlandó atyánkfiainak feleségek férjhez ment léſzen, 's meg-ſzabadúlt Ura mellé viſzſzá *redeál*na, 's Ura nem *recipiál*ja, el-vitt és tékozlott javait tartozzék Urának viſzſzá fordittani: mellyet ha nem tselekednék, a' Tiſztek köteleſségek ſzerént tégyenek *plenarie ſatisfactiót*, ide értvén a' férjfiakat-is, kik már feleséget vettek életbéli feleségekhez való köteleſségek ellen. A' kik valakinek feleségét meg-nem adnák, hüti mellé Urához nem botsátnák, azokat *comperta rei veritate eo facto ſtatim in ducentorum florenorum hungaricalium onus incurr*ált ſzemélyeknek *pronunciál*tuk, és *vigore praeſentis Articuli* a' Tiſztek *excluſis omnibus juridicis remediis*, *de facto exequál*ják-is; a' Tiſztek-is ha kedveznének, haſonló *poená*ba *incurrál*janak, és *modo praenotato exequál*tassa rajtok a' *Director*. Ezt pedig az *Articulus*t értjük nem tsak a' rabságban forgott ſzemélyek felöl, a' mint némellyek magyarázni akarták, hanem mind azokról, valakik a' Szent Irásban *ſpecificált caſus*okon kivül házas-társok mellöl elállanak, illyen *declaratió*val, hogy *ad Inſtantiam laesae partis* annak a' Vármegyének vagy Székeknek Tiſztei, a' hol találtatik lenni az ö házas-tarſa mellöl el-állott ſzemély, *admonedl*ja a' viſzſza menésre: mellyet ha amaz nem tselekednék, úgy tégyen két-ſzáz forintig való *Executiót*, e' jelen való *Articulus*ban *inſerált* mód ſzerént: és *poſt factam Executio*nem újjabban *admonedl*ja; mellyet ha akkor-is meg-vetne, *toties quoties* azt fogná tselekedni, *exequál*taſsék rajta az

Arti-

Articularis poena: hogy - ha pedig annyi java nem léſzen, hogy az *Articularis poena exequál*tathaſsék rajta, köſsék nyakon, 's adják hütös társa kezébe.

ARTICVLVS IX.

AZ Oláh Papok-is hoztak ollyan alkalmatlanságot - bé, hogy némelly Nemes Atyánkfiainak, kik közüllök ugyan-azon a' *Sectán* vannak, vagy magokon, vagy Jobbágyokon törvénytelen büntetéſeket tselekeſznek, az *Vladica*-is ollyan dologban elegyiti magát, melly nem az ö tiſztit illeti; ha kit pedig közüllök efféle *exceſſus*ért *in jus* akarnának *attrahál*ni, *reſidentiát*lan lévén, hol légyen *competens Foruma*, nem tudjuk. Azért a' meg - bántodott félnek *arbitrium*ban légyen, ha Vármegyén akarja-é kereſni, vagy Táblán, az ollyan dolgokat *patraló Vladicát*? a' Vármegyéről pedig *transmittál*taſsék Táblára, ha a' *Cauſá*nak *meritum*ja úgy kivánja, és tartozzék két-ſzáz forintig kezeſt állatni, hogy a' törvényt végig állja, légyen-is miből a' *triumphans* félnek *ſatisfactiot impenddl*ni. *Ex Art.* 1655.

ARTICVLVS. X.

NEmelly Oláh Eſpereſtek és Papok *privata injuri*ból, vagy magok *privatum*októl viſeltetvén, magok halgatójok közzül némellyekre nehéztelvén, egéſz falukat tiltottanak - el a' Templomtól, hólt embereket-is el-nem temettenek, a' kisdedeket-is kereſzteletlen hagyták meg-halni; *Concludál*tuk azért, hogy az Oláh *Vladica ſub amiſsione honoris et officii*, az illyeneknek igazán végére menvén, a' hol *comperidl*tatni fognak az illyen *exorbitdlo* Espereſtek és Papok, mind moſt 's mind ennek - utánna érdemek ſzerént, ſemmiben nem kedvezvén nékiek, igaz törvény ſzerént meg-büntesse. *Ex Art.* A. 1665.

COM-

COMPILATAE CONSTITUTIONES REGNI TRANSILVANIAE, ET PARTIUM HUNGÁRIAE EIDEM ANNEXARUM.

PARS SECUNDA.

TITULUS PRIMUS.

Fejedelmi Dolgokról.

Hazának eleitől fogva való ſzokáſa vólt a' *Libera Electio*, mellyre nézve, a' válaſztandó Fejedelmeknek, az idöknek folyáſa ſzerént a' *Regnicolák Conditio*kat-is ſzoktak *praeſcribál*ni, és azoknak a' *Conditio*knak helyben hagyáſokat 's meg-változtatáſokat, következendö Fejedelmeknek az idö ſzokta hozni. Hogy azért némelly Fejedelmeknek *Conditioi* nyilván légyenek, méltónak ítéltük ide írni. Elsöben-is azért Néhai Bartsai Ákos Fejedelem *Conditioit* le-írtuk.

ARTICVLVS I.

Conditiones Acacii Bartsai.

Ex Art. A. 1658.

NOha nem tagadhatjuk, kegyelmes Urunk, mind magunknak, 's mind böldogtalan maradékinknak nem kitsiny ſzomoruságunkra lenni ezt-is, hogy Nagyságod Fejedelmi méltóságos Tiſztibe való bé-álláſa, nem eleinktöl reánk maradott 's eddig meg-tartatott *libera Electio*nk által lött légyen, hanem a' hatalmas Nemzeteknek parantsolatjából kénſzeritettünk Nagyságodát *acceptál*nunk, és Fejedelmünknek iſmérnünk; holott az el-múlt napokban Segesváratt lévén Orſzágunk Rendeinek gyülekezeti, olly'kemény parantsolatja érkezék a'hatalmas Csáſzárnak Fö Vezére által közinkbe, hogy ha

ha Nagyságodat *acceptál*ni nem akarnók, meg-maradott kitsiny réſzetskéje el-puſztult hazánknak haſonló romláſt ſzenvedendö vólna, mint a' melly réſze az ellenség tüze miatt porrá 's hamúvá tétetett. De mind ennyi ſzoroſs állapotunkban-is kegyelmeſségét Iſten tölünk meg nem vonta, hanem elméjeket a' hatalmas Nemzeteknek még-is arra bírta; hogy Nagyságodat magunk kereſztyén Nemzetünkböl álló vérünket tagunkat, nem más kereſztyénség nélkül való Paſsát rendelnének igazgatáſunkra, Fejedelmül. Nagyságod-is pedig nem nézvén azt, minémü úton lépett légyen Fejedelmi Tiſztibe, maga kereſztyénségétöl, és hazájához való ſzeretetitöl viſeltetvén, mind azokat a' *Conditió*kat, mellyeket Orſzágul magunk jövendöbéli haſznunkra alkalmatoſoknak ítélhettünk, fel-vállalta, 's azok ſzerént való igazgatáſunkra hittel magát közönségeſen Gyülekezetünkben kötelezte. Mellyek hogy mind ez egéſz Világ előtt nyilvábban leheſſenek, ez *Articulus*unkba bé-íratni ſzükségesnek ítéltük, mellyek e' ſzerént következnek:

I. HOgy mindeneket ſzemély válogatás nélkül a' négy *Recepta Religió*kban és azoknak egyaránt való ſzabados *exercitium*ban ö Nagysága meg-tart, és máſokkal-is megtartat, és egyik *Religion* lévö Ekkleſiákra-is hatalmaſul nem küld, el-nem foglaltatja, ö Nagysága *Religió*knak *reſpectus*áért ſenkit-is a' Haza fiai közzül meg-nem vét; hanem ebböl minden ſzemély válogatás és meg-külömböztetés nélkül éltet minden rendeket.

II. Hogy az Orſzágtól végeztetett és helyben hagyatott *Unió*nak *conditió*it minden czikkelyivel fogyatkozás nélkül meg-tartja: mellyre hogy minden jelen-való Rendek mostani Gyülésünkben meg-eskedjenek; a' kik pedig jelen nem vólnának, Székes helyeken *effectuál*ják Fö Tiſztek előtt; jövendöben-is eſztendönként, a' kik még arra való idöt nem értekvólna; vagy Gyülésünkben, vagy Székes-helyekben, hogy meg-esküdjenek, ö Nagysága ne *impedál*ja.

III,

III. Hogy a' Fényes *Portá*tól ſoha ſemmi időben el-nem ſzakad, ſem az Országot el-ſzakaſztani nem igyekezik, hanem mindenekben kedvét kereſi, és ahoz illendö *obſequiumát preſtál*ja, Erdélynek a' Török ,Csáſzárral való régi frigyét *intacte* meg-tartja, és a' *Portá*ra járandó követeket is az elébbi ditséretes Fejedelmek ſzokáſa ſzerént *expediál*ja; A' *Portá*ról hozandó Athnáménak *impetrál*ásában-is nem annyira maga ſzemélyében, mint az Országnak közönséges haſznára, és meg-maradására vigyáz. Azt pediglen mi formában kelleſsék *ſollicitál*ni, az egéſz Tanáts *conſenſus*ából végezi, meg-hozattatván a' *Portá*ról elsöbb közelbik Gyülésben *puplicál*tatja, és az Országgal közli.

IV. Hogy mindenekkel a' jó Szomſzédságot, és ſzép békeſséget, minden tehetségével óltalmazza és meg-tartja, és ſenki ellen ſemminémü hadat *offenſive* nem indit, ha méltó okot reája nem adnak; Es ha ſzintén adnának-is, az egéſz Ország *Statusi* meg-egyezett *conſenſus*okból tselekſzi, a' *Portá*t-is arról való *annuentiá*ért nem *ſollicitál*ja, Ország engedelme nélkül.

V, Hogy ſemmi követségeket, valamellyek az Országot és közönséges dolgot illetik, Tanáts nélkül meg-ne hallgaſſon, ſe elsö jövetelekor, ſe azután: el-ſe botsáthaſſon azok nélkül; Szálláſokra-is ſenkit titkon ne jártaſſon, és azokra való válaſzt ö Nagysága ne adjon; ſe követséget ne *inſtituál*jon a' Tanátsoknak tetszése és meg egyezett akaratja nélkül; *Confoederatió*kat pedig akármelly ſzomſzéd avagy távúl való Országokkal, Királyokkal és Fejedelmekkel nem külömben, hanem az egéſz Országnak minden *Status*inak meg-egyezett akaratjokból Ország Gyülésében tészen ö Nagysága.

VI. Az Országnak határit és Vég-Házait ſemmi úton és módon nem *abaliendál*ja ö Nagysága, és el-nem igéri.

VII. Hogy az Országnak *Libera Electió*ját, ſemmi úton nem *impediál*ja tellyes életében, hanem azt az Országnak meg-ſzerzeni igyekezik, és ſenkire a' Fejedelemséget nem *transferál-*

ferálja, nem-is *tractál* arról ſenkivel-is, ſem az Orſzágnak ſoha nem *proponáltatja*, és ſenkinek-is nem *intimálja*, avagy nem *intimáltatja*, ſem pedig *tacite* ſenkivel-is arról nem *concludal*, ſem pedig a' maga Fejedelemségét, ſemmi úton módon máſra nem *transferálja*.

VIII. Hogy a'Tanátsi és minden egyéb rendeknek, mind Orſzágos gyüléſekben, mind azon kivül-is *libera* voxot enged ö Nagyſága, nem fenyegtözéſsel, ſem igéretekkel, ſem adományokkal, ſem valakikkel külön való beſzélgetéſſel, vagy máſok által való *intindtio*val, ſem ſemmi egyéb útakon módokon azt nem *impediálja*, és ſenkire a' ſzabados voxért *indignatiójá*t nem veti; mindenféle panaſzolkodáſoknak és igazságoknak elö-ſzámlására ſzabadságot enged.

IX. Hogy minden rendeknek és a' három *Natió*knak eleitöl fogva bé-tsuſzott, és *Articulus*okban íratott, vagy ſzokásba vett ſzabadságtalanságokat, és meg-bántódáſokat elsö közönséges Orſzág gyülésében, ö Nagyſága meg-orvoſolja, és a' ſzabadsággal ellenkezö *Articulus*okat az Orſzággal együtt *tolldlja*; söt ennek-utánna-is ha valamelly dolgot mind a' három *Natio* maga haſznára valót ítél, meg-egyez és meg-áll rajta, 's ö Nagyságát *requirálja*, tartozzék *confirmálni*: mellyet ha nem tselekednék-is, *Articulus*ba írattaſsék 's ereje légyen.

X. Hogy Urakat, Nemeſseket, keritett és mezö Városokat, Székelységet és Száſzságot régi és minden *legitime emanáltatott Privilegium*okban, *Donatio*kban, *Annuentiá*kban, *Inſcriptió*kban, *Aſſecurátió*kban és *Conſenſus*okban, *ab antiquo* bé-vött *Uſus*okban *ſalvo jure alieno*, és ſzabadságokban megtart.

XI. Hogy a' *Decretum* és *Articulus*ok tartáſok ſzerént, mindennek ſzemély-válogatás nélkül, igaz törvényt ſzolgáltat ö Nagyſága, és méltó *Executio*kat tétet, ſenkit ſem ſzemélyében, ſem jóſzágában, ſem ſemminémü javaiban, törvény nélkül meg-nem bánt, ſem máſoknak bántani nem enged, Uri, Nemes és egyéb Szabadsággal élö Rendek közzül törvény elött ſen-

kit-is nem *areſtal*tat, ſemmi ſzin és mód alatt, hanem ha ki *legitima Citatione mediante*, *juris ordine*, *in foro et coram Judicibus competentibus convictus et aggravatus eſſet*; és ſemmi *violentiá*kat, vagy törvénytelenségeket, akárkiktöl-is alattok valói közzül, ſenkin *exercealni* nem enged; *Terminus*okon és *Diaetá*kan-is, ſemminémü törvényeknek *diſcuſsió*jában benn nem ül, holott *ad ſuae Celſitudinis praeſentiam appellál*ják a' Törvényt, mint *ſummus Juſtitiarius* eleibe. Melly ö Nagysága eleibe *appellál*andó Törvényekben, a' Tanatsi Rendnek nagyobb réſzének voxa állyon-meg, kikis a' *Decretum* és *Articulus* ſzerént tartozzanak Törvényt tenni, ö Nagyságával együtt.

XII. A' Fejedem kinek kinek ſzabadságot engedjen igazságának elö-mozditásában, és abban ſemmi ſzínek és módok alatt ſenkit-is meg-ne akadályoztaſſon, és ſenki peribe magát ne elegyitse, ſe íráſa, ſem Prokátoroknak avagy más rendbélieknek való parantsolatok által, ſe pedig egyéb útakon ne-is végezzen ſenkivel, afféle perben függö jóſzágoknak magára, Feleségére vagy gyermekére való maradáſa felöl: lévén *Decretalis* útak és módok a' jóſzágoknak *Fiſcus*ra nem Fejedelmekre való ſzálláſok felöl. Ide nem értvén, ha valamelly olly' *miſerabilis perſon*nak ſegitséggel lenne ö Nagysága, Iſtenre tekintvén, minden maga haſzna nélkül; mellyet mint kereſztyén Fejedelem, méltán meg-tselekedhetik.

XIII. Hogy az Orſzágnak közönséges és egyenlö akaratból való végezéſit, *Articulus*it, mellyek *per contrarias Conſtitutiones* nem *tollál*tattak, és jövendöben-is nem *tollál*tatnának, maga-is meg-tartja, máſokkal-is meg-tartatja.

XIV. Hogy a' Hazának moſtani és lejendö elsö Rendeit, Tanátsit, Tiſzviſelöit, kiket az Orſzág ö Nagyságával együt érdemeſeknek ítél, tiſztekben, állapotjokban, hivataljokban a' kik meg-akarnak maradni, ö Nagysága meg-tartja, meg-maradni nem akarókat nem kénſzeriti, és ſemmi idöben a' haſznos Hazafiait más idegenekért hátra nem veti; azoknak tanátsokkal

kal és ſzolgálatjokkal él, kinek-kinek alsó és felsö rendnek az ö állapotja ſzerént való betsülleteket meg-adja, és azokat betstelenséggel illetni ſenkinek-is alatta-valói közzül megnem engedi, ſem maga betstelenséggel nem illeti.

XV. Hogy Tanátsokat *pleno numero*, az az tizenkét-ſzámúakat mindenik *Natio*ból az Orſzág válaſztván ö Nagyságával együtt, ö Nagysága *confirmálja*: kik közzül ha *decedálnának*, elsö közelbik Gyüléſen a' meg-írt mód ſzerént helybe állaſsanak, kik-is *Juramentum*okat *dependálják* az Orſzág és Fejedelem hüségére ugyan az Orſzág elött: kiknek tanáts adáſokhoz olly' köteles légyen ö Nagysága, hogy azoknak meg-egyezett akaratjok nélkül derekas Orſzágos dolgot ne igazgaſſon, Orſzág Házaiban-is fö Tiſzteket azok tetſzéſek nélkül ne oſzſzon, azokkal együtt-is az Orſzág *Articulusa* kivül ne, külömben az Ország ſemmivé tégye; ha pedig a' Tanátsok közzül Orſzágunk törvénye, ſzabadsága, *Decretumi* ellen valamellyik lelki-eſméretit nem tekintvén, veſzedelmes és ártalmas tanátsra inditaná ö Nagyságát, *comperta rei veritate* kedvezés nélkül afféle tanáts-adót *proſcriptio*val és *notorius*sággal büntetſsenek-meg. A' Tanáts renden kivülis ha kik máſoknak veſzedelmére, Hazánk ſzabadságának romlására, ártalmas és törvénytelen dolgokra való tanátsokat adnának ö Nagyságának, azokat az egéſz Tanátsnak meg-jelenteni tartozzék: kik-is a' fellyebb meg-írt *poená*val *medo praemiſſo* büntetteſſenek az Orſzágtól, *comperiál*tatván a' dolog.

XVI. Hogy a' Vármegyéknek Fö Iſpánokat, azon Vármegyében elegendö, leg-alább ezer forint érö zálaguakat adjon ö Nagysága, kinek ha *vacantiá*jok történik, máſokat helyekbe rendelni ne halaſzſza; hogy azoknak nem létek miatt a' Vármegyéknek törvényes Székei *celebrálá*ſa ne *interturbál*taſſanak; *Fiſcalis* és egyéb vég Várakbéli fö Kapitányokat, és azokban lévö minden egyéb derekas Tiſzteket, kiváltképen a' kikre Orſzág Házai 's *Fortalitium*i, Fegyvere, söt minden Lovas és

Gyalog vitézlö Rendei ſzoktak bizattatni, nem máſokat hanem *nativus* igaz Haza-fiait, avagy *per ſolennem incorporationem recipiál*tatott és az Orſzág közzé köteleztetett zálagos és érdemes embereket állat, ugy-is a' Tanáts nagyobb réſzének egyezö tetſzéséböl, kik-is az Orſzág törvényére, hüségére, és ſzabadságára Fejedelmünknek tartozó köteleſségek mellett, hittel légyenek kötelesek. Mind Lovas 's Gyalog fizetett hadak, és azoknak Tiſztviſelöi haſonlóképen légyenek hittel köteleſek, kiknek ſzámokafelöl ö Nagysága az Orſzággal együtt végezzen. Idegen nemzetböl álló hadakat-is, az Orſzágnak akaratja nélkül ne tartson; A' Vitézlö népnek ſzemélyén és jóságán ſemminémü *injuriá*kat tselekedni ſenkinek ne engedjen.

XVII. Hogy a' Székelységen *Generalis*okat, Kapitányokat, magok Nemzetekböl állókat, és köztök lakókat adjon ö Nagysága; a'Fö Király Bíróknak pedig válaſztáſa, és azoknak meg-változtatáſok, *ſpecifice* tsak ugyan az ö kegyelmek ſzabadságában álljon.

XVIII. A' Száſz *Nátio*-is e' Hazának egyik betsületes tagja lévén, Király Bírákat, és egyéb minden Tiſzteket válaſzthaſſanak magoknak: tsak ſzintén a' Szebeni Király Bírónak *confirmatio*ja állván az ö Nagysága *authoritá*ſában; mivel az *Comes Univerſitatis Saxonicae.*

XIX. Hogy az Orſzág jövedelmének *percipiál*ására, az Orſzágnak Fö Rendeiböl lévö *Theſaurarius* rendelteſsék ö Nagyságától és az Orſzágtól, ki-is az Orſzág mindenféle jövedelmének *Erogálá*ſában mitsoda *modalitást* köveſſen, ugyan moſt ö Nagysága az egéſz Tanáts tetſzéséböl *deliberál*jon telöle; Ha pedig annak *vacantiá*ja történnék, mentöl hamarébb a' Tanátsok egyezö értelmekböl máſt alkalmatóſt *ſubſtituál*jon ö Nagysága, és a' közelebb következendö Gyuléſen az Orſzág-is *approbál*ja.

XX. Hogy a' *liber quæſtus*t ſemmi úton módon ö Nagysága ne *impedidl*ja, haſonlóképen a' *ſalvus paſſus*t-is a' Haza-fiaitól.

XXI.

XXI. Hogy a' melly jószágok *per Notam* avagy *defectum* szállanának *Fiscus*ra, vagy eddig-is szállottak, azokat ö Nagysága magánál ne tartsa, Feleségének, se gyermekeinek se adja, hanem *bene merita Personá*nak adja ö Nagysága: nem-is igyekezik külömben a' *Fiscus* jószágát szaporitani, hanem tsak a' *Decretum*ban és *Articulus*okban meg-irt útakon és módokon; kivévén Vinczet jószágoktól, mellyet a' szükséghez képest magának *reservál*hat a' *Fiscus*, *salvo tamen jure alieno*; Mindazáltal ha azt-is valakinek *conferál*ni akarja, szabadságában légyen.

Noha, Kegyelmes Urunk, kételenségtöl viseltetvén, kénszeritettünk a' Fényes *Porta* parantsolatjából elöbbi Fejedelem Rákóczi György Urunk mellöl el-állanunk; de hogy ö Nagyságához való indúlatunk, ha ö Nagysága a' szerént akarja venni, mind e' Világ elött nyilván valóvá lehessen, *homagium*unknak formáját, mellyel a' Nagyságod hüségére köteleztük magunkat, *Articulus*ba iratván ki-botsátni akartuk, melly eképen következik:

EN T. &T. Esküszöm az Élö Istenre, ki Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz. Háromság egy igaz Isten, hogy az én kegyelmes Uramnak a' Méltóságos Bartsai Ákos Urunknak, Erdély Ország Fejedelmének, Magyar Ország hozzá tartozó Részeinek Urának, és Székelyek Ispánjának, tellyes életemben igaz és hü leszek, ellenségének ellensége, barátjának barátja, soha se titkon, se nyilván az ö Nagysága Méltóságos személye vagy Fejedelemsége ellen nem *practicál*ok, söt ha másokat értenék-is ollyanokat, vagy magam vagy mások által, ö Nagyságának idejénkorán értésére adni el-nem múlatom; tehetségem szerént magam-is az ollyanoknak ellenek állani igyekezem; úgy mindazáltal, ha ö Nagysága-is az eleibe adott *Conditiók* szerént bir és igazgat, és a' fényes *Porta*tól el-szakasztani nem igyekezik, Ezt-is fenn tartván, hogy ha a' Méltóságos Fejedelem Rákóczi György Uram ö Nagysága a' fényes *Porta*tól kegyelmet nyerhet, az ö Nagysága hüségére *redeál*nom szabad légyen

gyen; a' *Porta* engedelméből, ha ö Nagysága addig e' Nemes Országh ellen *hoſtilitást* nem mútat, és ſemmi úton módon meg-gátolója nem léſzen, hogy a' fényes *Portá*nak engedelmeſek leheſſünk, és ö Nagysága-is eddig való ſzabadságtalanságinkat meg-orvoſolja, Iſten engemet úgy ſegéljen, 's úgy adja lelkem idveſségét.

Forma Juramenti ejusdem Principis.

EN BÁRTSAI ÁKOS Erdély Orſzágának Fejedelme, Magyar Orſzág hozzá tartozó Réſzeinek Ura, és Székelyek Ispánja, Esküſzöm az élö Iſtenre, ki Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz. Háromság egy örök Iſten, hogy én a' meg-mondott birodalomban lévö minden Rendeket, a' moſtani elömbe adatott *Conditio*k ſzerént igazgatok, ſemmi újítáſt az Orſzágnak régi ſzokáſa és ſzabadsága ellen bé-nem hozok, söt mindeneket, valamiket e' ſzegény Hazának, és benne lévö minden Rendeknek közönséges javára, haſznára, és törvény ſzerént való ſzabadságára mivelhetek, az én eröm 's tehetségem ſzerént, azon léſzek az Orſzággal együtt, Isten engemet úgy ſegéljen, és úgy adja lelkem idveſségét.

ARTICVLVS. III.

HOgy mindeneknek elötte nyilván valóvá tennök Nagyságodnak ſzabad akaratunk ſzerént való hívatását és *acceptalás*át, arra nézve e' közönséges *Articulus*unkban mind a' Nagyságod nékünk le-tött *jurameutum*ának formáját, mind a' mi Nagyságodnak *praeſtált homagium*unkat be-írni ſzükségesnek ítéltük, mellyek így következnek.

Ex Art. A. 1659.

Forma Juramenti Principis Georgii Rákóczi.

EN RÁKOCZI GYÖRGY, Erdély Orſzágának válaſztott Fejedelme, Magyar Orſzág Réſzeinek Ura, és Székelyek Ispánja; Esküſzöm az élö Iſtenre, Atyára, Fiura, Sz. Lélekre, tellyes Sz. Háromság Iſtenre, hogy én a' Nemes Erdély Orſzágot a' *Partium*mal együtt, söt annak minden lakoſit elébbeni

ban *Inaugurantion*kkori *Conditioi* és az Orſzágnak törvénye ſzerént birom és igazgatom, ſemmi újjitáſsal ö Kegyelmeket tehetségem ſzerént nem terhelem, hanem annak ſzabadságára az Orſzággal edyütt vigyázok, Iſten engem úgy ſegéljen, és úgy adja lelkem idveſségét.

Forma Juramenti Dominorum Regnicolarum.

EN T. Esküſzöm az élö Iſtenre, az Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz. Háromság Egy bizony örök Iſten engem úgy ſegéljen, 's úgy adja lelkem idveſségét, hogy az én Kegyelmes Uramnak ö Nagyságának, a' Méltóságos Fejedelemnek, Tekintetes és Nagyságos Rákóczi György Urunknak ö Nagyságának, Erdély Orſzágának Fejedelmének, Magyar Orſzág hozzá tartozó Réſzeinek Urának, és Székelyek Hſpánjának igaz és hü léſzek, jó-akarójának jó-akarója, ellenségének ellensége, és ſoha ſem titkon ſem nyilván az ö Nagysága Fejedelemsége, Méltósága, és élete ellen nem *practicálok*, nem tselekedem; söt ha kiket máſokat ollyanokat, vagy az ö Nagysága ártalmára, veſzedelmére való hireket érthetnék halhatnék, vagy tudhatnék, azt ö Nagyságának, vagy Tanáts rendinek, vagy más rendbéli belsö hiveinek, vagy fö Tiſzteinek mindjárt meg-jelentem, és az ollyanoknak magam-is tehetségem ſzerént ellenek állok. Ugy mindazáltal, hogyha ö Nagysága-is Fejedelmi köteleſségéhez alkalmaztatván magát, engemet-is ſzabadságomban és törvényemben meg-tart, Iſten engemet úgy ſegéljen, és úgy adja lelkem idveſségét.

ARTICVLVS IV.

Conditiones Principis Johannis Kemény.

I. HOgy a' Haza fiait ſzemély válogatás nélkül a' négy *Recepta Religio*kban és azoknak egyaránt való ſzabados *exercitium*ában, meg-tart és máſokkal-is meg-tartat, és egyik *Religion* lévö Ekkleſiákra-is hatalmaſon nem küld, és el-nem foglaltatja-

tatja ö Nagysága; *Religio*knak *reſpectus*áért ſenkit-is a' Haza-fiai közzül meg-nem vét, hanem ebből minden ſzemély válogatás és meg-külömböztetés nélkül éltet mindeneket.

II. Hogy az Orſzágtól végeztetett és helyben hagyatott *Unió*nak *conditió*it minden czikkelyivel minden fogyatkozás nélkül meg-tartja, mellyre hogy minden jelen-való Rendek moſtani Gyüléſünkben meg-esküdjenek, a' kik meg-nem esküdtek, a' kik pedig jelen nem vólnának, Székes helyeken *effectuál*ják fő Tiſztek előtt: jövendöben-is eſztendönként, a' kik még arra való időt nem értek vólna, vagy Gyüléſekben, vagy Székes helyeken, hogy meg-esküdjenek, ö Nagysága ne *impediál*ja.

III. Hogy a' fényes *Porta*tól ſoha ſemmi időben el-nem ſzakad, ſem az Orſzágot el-ſzakaſztani nem igyekezik; hanem mindenekben kedvét kereſi, és ahoz illendö *obſequium*át *praeſtál*ja, Erdélynek a' Török Csáſzárral való régi frigyét *intacte* meg-tartja: úgy mindazáltal, ha a' *Porta*-is nyilván való romláſunkra és veſzedelmünkre nem igyekezik; *in tali caſu* ö Nagysága-is minden útakot módokot Hazánk meg-maradására el-követheſſen, az Orſzág és Tanátsok tetſzéséből; A' *Porta*ról hozandó Athnáménak *impetrál*ásában-is nem annyira maga ſzemélyére, mint az Orſzágnak közönséges haſznára, és meg-maradására vigyáz. Azt pediglen mi formában kelleſsék *ſollicitál*ni, az egéſz Tanáts *conſenſus*ából végezi; meg-hozatván a' *Porta*ról első közelbik Gyüléſen *publicál*tatja, és az Orſzággal közli.

IV. Hogy mindenekkel a' jó Szomſzédságot, és ſzép békeſséget minden tehetségével oltalmazza és meg-tartja, és ſenki ellen ſemminémü hadat *offenſive* nem indit, ha méltó okot reá nem adnak; Es ha ſzintén adnának-is, az egéſz Orſzág *Statuſi* meg-egyezett *conſenſus*okból tselekeſzi, a' *Porta*t-is arra való *annuentiá*ért nem *ſollicitál*ja, Orſzág engedelme nélkül.

V.

V. Hogy ſemmi követségeket, valamellyek *conſtál*nak, hogy a' Hazát, az Orſzágot, és közönséges dolgokat illetik, Tanáts nélkül meg-ne halgaſſon, ſe elsö jövetelekor ſe az után el-ſe botsáthaſſon azok nélkül; ſzálláſokra-is ſenkit titkon ne jártaſſon, és azokra való válaſzt ö Nagysága ne adhaſſon, se követséget ne *inſtituál*jon a' Tanátsoknak tetſzéſe és meg-egyezett akaratja nélkül, *Confoederatió*kat-is pedig akármelly ſzomſzéd avagy távól való Orſzágokkal, Királyokkal és Fejedelmekkel nem külömben, hanem az egéſz Orſzágnak minden *Statusi*nak meg-egyezett akaratjokból Orſzág Gyülésében téſzen ö Nagysága.

VI. Az Orſzágnak határit és vég-Házait ſemmi úton és módon nem *abaliendál*ja ö Nagysága, és el-nem ígéri.

VII. Hogy az Orſzágnak *Libera Eelectió*ját, ſemmi úton nem *impediál*ja tellyes életében, hanem azt az Orſzágnak meg-ſzerzeni igyekezik, és ſenkire a' Fejedelemséget nem *transferál*ja, nem-is tractál arról ſenkivel-is, ſem az Orſzágnak ſoha nem *proponál*tatja, és ſenkinek-is nem *intimál*ja, avagy *intimál*tatja, ſem pedig *tacite* ſenkivel-is arról nem *concludál*; ſem pedig a' maga Fejedelemségét, ſemmi úton módon máſra nem *transferál*ja.

VIII. Hogy a' Tanátsi és minden egyéb rendeknek, mind Orſzágos Gyüléſekben, mind azon kivül-is *libera vox*ot enged ö Nagysága, nem fenyegetözéſekkel, ſem ígéretekkel, ſem adományokkal, ſem valakiken külön való beſzéllgetéſsel, vagy máſok által való *intimatió*val, ſem ſemmi egyéb útakon módokon azt nem *impediál*ja, és ſenkire a' ſzabados *vox*ért *indignatió*ját nem veti, mindenféle panaſzolkodáſoknak és igazságoknak elö-ſzámlálására ſzabadságot enged.

IX. Hogy minden Rendeknek és mind a' három *Natió*knak eleitöl fogva bé-tsuſzott, és *Articulus*okba íratott, vagy ſzokásba vett ſzabadságtalanságit, és meg-bántódáſit elsö közönséges Orſzág Gyülésében ö Nagysága meg-orvoſolja, és a'

ſzabadsággal ellenkezö *Articulus*okat az Orſzággal együtt *tol-lálja*; söt ennek-utánna-is valamelly dolgot mind a' három *Natio* maga haſznára ítél, meg-egyez és áll rajta, 's ö Nagyságát *requirál*ja, tartozzék *confirmál*ni: mellyet ha nem tselekednék-is, *Articulus*ba írattaſſék 's ereje légyen.

X. Hogy Urakat, Nemeſeket, keritett, és mezö-Városokat, Székelységet és Száſzságot, régi és minden *legitime emanált Privilegiu*nokban, *Donatió*kban, *Annuentiá*kban, *Inſcriptió*kban, *Aſſecuratió*kban, és *Conſenſus*okban *ab antiquo* bévött *Uſus*okban *ſalvo jure alieno*, és ſzabadságokban meg-tart.

XI. Hogy a' *Decretum* és *Articulus* tartáſa ſzerént, mindennek ſzemély-vállogatás nélkül igaz törvényt ſzolgáltat ö Nagysága, és méltó *Executió*kat tétet, ſenkit ſem ſzemélyében, ſem jóſzágában, ſem ſemminémü javaiban, törvéy nélkül meg nem bánt, ſem máſoknak bántani nem enged; Uri, Nemes és egyéb ſzabadsággal élö Rendek közzül törvény elött ſenkit-is nem *areſtál*tat, ſemmi ſzin és mód alatt, hanem ha ki *legitima Citatione mediante*, *juris ordine*, *in Foro et coram Judicibus competentibus convictus et aggravatus eſſet*; és ſemmi *violentiá*kat, avagy törvénytelenségeket, akárkiktöl-is alatta valói közzül ſenkin *exercedl*ni nem enged tudva; *Terminus*okon és *Diaetá*kon-is, ſemminémü törvényeknek *diſcuſsió*jában ben nem ül, holott *ad ſuae Celſitudinis praeſentiam appellál*ják a' Törvényt, mint *ſummus Juſtitiarius* eleibe: Melly ö Nagysága eleibe *appellál*andó Törvényekben, a' Tanátsi rendnek nagyobb réſzének *voxa* álljon-meg, kikis a' *Decretum* és *Articulus*ok ſzerént tartozzanak törvényt tenni ö Nagyságával együtt.

XII. A' Fejedelem kinek-kinek ſzabadságot engedjen törvényes útjában való igazságának elö mozditásában, és abban ſemmi ſzinek és módok alatt ſenkit-is meg-ne akadályoztasson, és ſenki peribe magát ne elegyitse, ſe íráſa, ſem Prókátornak avagy más rendbélieknek való parantsolatok által;

ſe

ſe pedig ſemmi egyéb útakon ne-is végezzen ſenkivel, afféle perben függö jóſzágoknak magára, Feleségére vagy gyermekére való maradáſa felöl; lévén *Decretalis* útak és módok a' jóſzágoknak *Fiſcus*ra nem Fejedelmekre való ſzálláſok felöl. Ide nem értvén, ha valamelly olly' *miſerabilis perſonán*ak ſegitséggel lenne ö Nagysága, Iſtenre tekintvén, minden maga haſzna nélkül; mellyet mint kereſztyén Fejedelem, méltán meg-tselekedhetik.

XIII. Hogy az Orſzágnak közönséges és egyenlö akaratból való végezéſit, *Articulus*it, mellyek *per contrarias Conſtitutiones* nem *tollál*tattak, és jövendöben-is nem *tollál*tatnak, maga-is meg-tartja, máſokkal-is meg-tartatja.

XIV. Hogy ez Hazának moſtani és léjendö elsö Rendeit, Tanátsit, Tiſztviſelöit, kiket az Orſzág ö Nagyságával együtt érdemeſeknek ítél, tiſztekben, állapotjokban, hivataljokban a' kik meg-akarnak maradni, ö Nagysága meg-tartja, (ide nem értvén Eſztendös és *Conventi*ós ſzólgák állapotját,) meg-maradni nem akarókat nem kénſzerit, és ſemmi idöben a' Haza fiait más idegenekért hátra nem veti, azoknak tanátsokkal és ſzolgálatjokkal él, kinek-kinek felsö és alsó Rendeknek azon állapotja ſzerént való betsületeket meg-adja, és azokat betstelenséggel illetni ſenkinek-is alatta valói közzül nem engedi tudva, ſem maga betstelenséggel nem illeti igaz ok nélkül.

XV. Hogy Tanátsokat *pleno numero*, az az tizenkét ſzámuakat mindenik *Natió*ból az Orſzág válaſztván ö Nagyságával együtt; ö Nagysága *confirmálja*: kik közzül ha *decedál*nának, elsö közelbik Gyüléſen a' meg-írt mód ſzerént helybe állaſsanak, kik-is *juramentum*okat *depondál*ják, az Orſzág és Fejedelem hüségére, ugyan az Orſzág elött: kiknek tanáts adaſokhoz olly' köteles légyen ö Nagysága, hogy azoknak megegyezett akaratjok nélkül, derekas Orſzágos dolgokat ne igazgaſſon, Orſzág Házaiban Fö Tiſzteket azok tetſzéſek nélkül ne oſzſzon, azokkal együtt-is az Orſzág *Articulus*a kivül ne;

különben az Orſzág ſemmivé tegye: ha pedig a' Tanátsok közzül, Orſzágunk törvénye, ſzabadsága és *Decretumi* ellen, valamelyik lelki-eſméretit nem tekintvén, veſzedelmes és ártalmas tanátsra inditaná ö Nagyságát, *comperta rei veritate* kedvezés nélkül afféle tanáts adót *proſcriptio*val és *notorius*sággal büntetſſenek-meg. A' tanáts Renden kivül-is a' kik máſoknak veſzedelmére, Hazánk ſzabadságának romlására, ártalmas és törvénytelen dolgokra való tanátsokat adnának; azokat az egéſz Tanátsnak meg-jelènteni tartozzék; kik-is a' feljebb meg-írt *poená*val *modo praemiſſo* büntetteſſenek az Orſzágtól, *comperiál*tatván a' dolog.

XVI. Hogy a' Vármegyéknek Fö Iſpánokat, azon Vármegyékben elegedendö, leg-alább ezer forint érö zálagúakat adjon ö Nagysága; kiknek ha *vacantiá*jok történik, máſokat helyekbe rendelni ne halaſzſza: hogy azoknak nem létek miatt, a' Vármegyéknek törvényes Székeinek *celebrá*láſi ne *interturbál*taſſanak; *Fiſcalis* és egyéb várakbéli fö Kapitányokat, és azokban lévö minden egyéb derekas Tiſztteket, kiváltképen a' kikre Orſzág Házai, *Fortalitium*i, Fegyvere, söt minden Lovas és Gyalog vitézlö Rendei ſzoktak bizattatni, nem máſokat, hanem *nativus* igaz Hazafiait, avagy *per ſolennem incorporationem recipiál*tatott, és az Orſzág közzé köteleztetett, zálagos és érdemes embereket állat, úgy-is a' Tanáts nagyobb réſzének egyezö tetſzéſéböl: kik-is az Orſzág törvényére, ſzabadságára, és hüségére, Fejelmeknek tartozó köteleſségek mellett, hittel légyenek köteleſek, mind Lovas, Gyalog, fizetett hadak, és azoknak Tiſztviſelöi haſonlóképen hittel légyenek köteleſek, kiknek ſzámok felöl ö Nagysága az Orſzággal együtt végezzen: idegen Nemzetböl álló hadakat-is ö Nagysága az Orſzágnak akaratja nélkül ne tartson; A' vitézlö népnek, ſenki ſzemélyén és jóſzágán ſemminémü *injuriá*kat tselekedni ne engedjen tudva.

XVII.

XVII. Hogy a' Székelységen Generaliſokat, Kapitányokat, magok közzül valókat, és elégséges *reſidentiarius*okat, úgy-mint leg-alább ezer forintig adjon ö Nagysága: a' Fö Király Biráknak pedig válaſztáſa, és azoknak meg-változtatása *ſpecifice* tsak ugyan az ö Kegyelmek ſzabadságában áljon.

XVIII. A' Száſz *Natio*-is e' Hazának egyik betsületes tagja lévén, Király Bírákat és minden egyéb Tiſzteket válaſzthaſſanak magoknak; tsak ſzintén a' Szebeni Király Bírónak *confirmatiója* álván az ö Nagysága *authoritás*ában, mivel az *Comes Univerſitatis Saxonicæ* az eddig ö Kegyelmek között való *uſus* ſzerént.

XIX. A' Fejedelem ö Nagysága moſtani bé-jövetelinek alkalmatoſságával, vagy az elött-is, ha ſzintén némellyek láttattak vólna véteni ö Nagyságának, mivel olly' kötelességek akkor ö Nagyságához nem vólt, boſzſzut nem üz, ſenkit nem *injuriál* és károſit.

XX. Hogy a' *liber quaeſtus*t ſemmi úton módon ö Nagysága nem *impediál*ja, haſonlóképen a' *ſalvus paſſus*t-is a' Hazafiaitól.

XXI. hogy a' melly jóſzágok *per notam*, avagy *defectum* ſzállanának *Fiſcus*ra, avagy eddig-is ſzállottak, azokat ö Nagysága magánál ne tartsa, Feleségének, ſe gyermekének ne adja Orſzág akaratja nélkül, hanem *bene merita Perſonák*nak adja ö Nagysága: nem-is igyekezik a' *Fiſcus* jóſzágát külömben ſzaporítani, hanem tsak a' *Decretum*ban és *Articulus*okban megírt útakon és módokon; ki-vévén Vinczet jóſzágoſtól, mellyet a' ſzükséghez képeſt magának *reſervál*hat a' *Fiſcus*; *ſalvo tamen jure alieno*; Mindazáltal ha azt-is valakinek *conferál*ni akarja, ſzabadságában légyen.

A' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága inauguratiojakor *a' fellyebb meg-írt* Conditióinak *meg-tartására letött* juramentumának *formája.*

EN Kemény János Erdély Orſzágnak Fejedelme, Magyar Orſzág hozzá tartozó Réſzeinek Ura, és Székelyek Iſpánja, Esküſzöm az élö Iſtenre, ki Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz.

Há-

Háromság egy igaz örök Iſten, hogy én a' meg-mondott birodalomban lévö minden Rendeket, a' moſtani elömbe adatott *Conditiók* ſzerént igazgatok, ſemmi újitáſt az Orſzágnak régi jó ſzokáſa és ſzabadsága ellen bé-nem hozok, söt mindeneket, valamiket a' ſzegény Hazának, és benne lévö minden Rendeknek közönséges javára, haſznára, és törvény ſzerént való ſzabadságára mivelhetek, az én eröm 's tehetségem ſzerént azon léſzek az Orſzággal együtt, Iſten engemet úgy ſegéljen, és úgy adja lelkem idveſségét.

Forma juramenti Dominorum Regnicolarum.

EN T. T. Esküſzöm az élö Iſtenre, ki Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz. Háromság egy igaz Iſten, hogy az én Kegyelmes Uramnak, a' Méltóságos Kemény János Urunknak, Erdély Orſzág Fejedelmének, Magyar Orſzág hozzá tartozó Réſzeinek Urának, és Székelyek Ispánjának, tellyes életemben igaz és hü léſzek, ellenségének ellensége, barátjának barátja, ſoha ſe titkon, ſe nyilván az ö Nagysága Méltóságos ſzemélye vagy Fejedelemsége ellen nem *practicá*lok, söt ha máſokat értenék-is ollyanokat, vagy magam vagy máſok által ö Nagyságának idejénkorán értésére adni el-nem múlatom, tehetségem ſzerént magam-is az ollyanoknak ellenek állani igyekezem. Ugy mindazáltal, ha ö Nagysága-is az eleibe adatott *Conditiók* ſzerént bir és igazgat, Iſten engemet úgy ſegéljen, 's úgy adja lelkem idveſségét.

ARTICVLVS V.

Conditiones Celſiſſimi Principis Domini Domini MICHAELIS APAFI.

I. HOgy mindeneket ſzemély válogatás nélkül a' négy *Recepta Religio*kban, és azoknak egyaránt való ſzabados *exercitium*ában ö Nagysága meg-tart, 's máſokkal-is meg-tartat, és egyik *Religión* lévö Ekkléſiára-is hatalmaſon nem küld, és el-nem foglaltatja ö Nagysága, *Religio*nak *reſpectus*áért-is a' Haza fiai

ſiai közzül ſenkit meg-nem vét, hanem ebből minden ſzemély válogatás és meg-külömböztetés nélkül éltet mindeneket.

II. Hogy az Orſzágtól végeztetett és helyben hagyatott *Unionak Conditióit* minden czikkelyeivel fogyatkozás nélkül meg-tartja, mellyre kegyelmes ſzemmel vigyázván ö Nagysága jövendöre eſztendönként, a' kik még arra való idöt nem értek vólna, hogy meg-esküdtek vólna *debito tempore*, vagy Gyüléſekben, vagy Székes-helyeken, meg-esküdjenek, ö Nagysága ne *impediálja*, söt parantsolja.

III. Hogy a' Fényes *Portá*tól ſoha ſemmi idöben el-nem ſzakad, ſem az Orſzágot el-ſzakaſztani nem igyekezik, hanem mindenekben kedvét kereſi, és ahoz illendö *obſequiumát praeſtálja*: Erdélynek a' Török Csáſzárral való régi frigyét *intacte* meg-tartja, és a' *Portá*ra járandö követeket-is, az elébbi ditséretes Fejedelmek ſzokáſa ſzerént *expediálja*; A' *Portá*ról hozandó Athnáménak *impetrá*lásában-is nem annyira maga ſzemélyére, mint az Orſzágnak közönséges haſznára, és meg-maradására vigyáz. Azt pediglen miképen kelleſsék *ſollicitál*ni, az egéſz Tanáts *conſenſus*ából végezi: meghozatván a' *Portá*ról elsö közelbik Gyüléſen *publicál*tatja, és az Orſzággal közli.

IV. Hogy mindenekkel a' jó ſzomſzédságot, és ſzép békeſséget, minden tehetségével óltalmazza és meg-tartja, és ſenki ellen ſemminémü hadat *offenſive* nem indit, ha méltó okot reá nem adnak; És ha ſzintén adnának-is, az egéſz Orſzág *Statusi* meg-egyezett *conſenſus*okból tselekeſzi, a' *Portá*t-is arra való *annuentiá*ért nem *ſollicitál*ja Orſzág engedelme nélkül.

V. Hogy ſemmi követségeket, valamellyek azOrſzágot, és közönséges dolgokat illetik, Tanáts nélkül meg-ne halgaſson, ſe elsö jövetelekor ſe az után, el-ſe botsáthaſſon azok nélkül; ſzálláſokra-is titkon ſenkit ne jártaſſon, és azokra való válaſzt ö Nagysága ne adjon, ſe követséget ne *inſtitual*jon a' Tanátsoknak tetſzéſek és meg-egyezett akaratjok nélkül; *Confoedera-*

*deratio*kat pedig akármelly ſzomſzéd vagy távól való Országokkal, Királyokkal és Fejedelmekkel, nem külömben hanem az egéſz Országnak minden *Status*inak meg-egyezett akaratjokból Ország Gyülésében téſzen ö Nagysága.

VI. Az Országnak határit és vég-házait ſemmi úton és módon nem *abaliendál*ja ö Nagysága, és el-nem ígéri.

VII. Hogy az Országnak *Libera Electió*ját, ſemmi úton nem *impedidál*ja tellyes életében, hanem azt az Országnak valósággal meg-ſzerzeni igyekezik; és ſenkire a' Fejedelemséget nem *transferál*ja, nem-is *tractál* arról ſenkivel-is, ſem az Országnak ſoha nem *propondl*tatja, és ſenkinek-is nem *intimál*ja, vagy *intimál*tatja, ſem pedig *tacite* ſenkivel-is arról nem *concludál*; ſem pedig a' maga Fejedelemségét, ſemmi úton módon másra nem *transferál*ja.

VIII. Hogy a' Tanátsi és minden egyéb rendeknek mind Országos Gyüléſekben, mind azon kivül-is *libera vox*ot enged ö Nagysága, nem fenyegetözéſekkel, ſem ígéretekkel, ſem adományokkal, ſem valakikkel külön való beſzélgetéſſel, vagy máſok által való *intimatió*val, ſem ſemmi egyéb útakon módokan azt nem *impedidl*ja, és ſenkire a' ſzabados *vox*ért *indignatio*ját nem veti; mindenféle panaſzolkodáſoknak és igazságoknak elö-ſzámlálására ſzabadságot enged.

IX. Hogy minden Rendeknek és mind a' három *Natio*nak eleitöl fogva bé-tsuſzott, és *Articulus*okba íratott, vagy ſzokásba vett ſzabadságtalanságit, és meg-bántodáſit elsö közönséges Ország Gyülésében ö Nagysága meg-orvoſolja, és a' ſzabadsággal ellenkezö *Articulus*okat az Országgal együtt *tollál*ja; söt ha enneuktánna-is valamelly dolgot mind a' három *Natió* maga haſznára ítél, meg-egyez és áll rajta, ö Nagyságát *requirál*ván, tartozzék *confirmál*ni; mellyet ha nem tselekednék-is, *Articulus*ba írattaſſék 's ereje légyen.

X. Hogy Urakat, Nemeſeket, kerített, és mezö Városokat, Székelységet és Száſzságot, régi és minden *legitime*

ema-

*emandlt privilegium*okban, *Donatió*kban, *Annuentiá*kban, *Inſcriptió*kban, *Aſſecuratió*kban, és *Conſenſus*okban, *ab antiquo* bévött *Uſus*okban *ſalvo jure alieno*, és ſzabadságokban meg-tart.

XI. Hogy a' *Decretum*, és *Articulus*ok tartása ſzerént, minden ſzemély-válogatás nélkül igaz törvényt ſzolgáltat ö Nagysága, és méltó *Executió*kat tétet, ſenkit ſem ſzemélyében, ſem jóſzágában, ſem ſemminémü javaiban, törvény nélkül meg-nem bánt, ſem máſoknak bántani nem enged; Uri, Nemes és egyéb ſzabadsággal élö Rendek közzül törvény elött ſenkit-is nem *areſtál*tat, ſemmi ſzin és mód alatt, hanem ha ki *legitima Citatione mediante*, *juris ordine*, *in Foro et coram Judicibus competentibus convictus et aggravatus esset*; és ſemmi *violentiá*kat, avagy törvénytelenségeket, akár kiktöl-is alatta valói közzül ſenkin *exercedl*ni nem enged tudva. *Terminus*okon és *Diaetá*kon-is, ſemminémü törvényeknek *diſcuſsio*jában ben nem ül, holott *ad ſuae Celſitudinis praeſentiam appellál*ják a' Törvényt, mint *ſummus Juſtitiarius* eleibe: Melly ö Nagysága eleibe *appellál*andó Törvényekben, a' Tanátsi Rendnek nagyobb réſzének *voxa* álljon-meg, kik-is a' *Decretum* és *Articulus*ok ſzerént tartozzanak törvényt tenni ö Nagyságával együtt.

XII. A' Fejedelem kinek-kinek ſzabadságot engedjen igazságának elö-mozditásában, és abban ſemmi ſzin és módok alatt ſenkit-is meg-ne akadályoztaſſon, és ſenki peribe magát ne elegyitse, ſe íráſa ſem Prókátoroknak avagy más rendbélieknek való parantsolatok által, ſe pedig ſemmi egyéb útakon ne-is végezzen ſenkivel, afféle perben függö jóſzágoknak magára, Feleségére, gyermekeire való maradáſa felöl; lévén *Decretalis* útak és módok a' jóſzágoknak *Fiſcus*ra nem Fejedelmekre való ſzálláſok felöl. Ide nem értvén, ha valamelly *miſerabilis perſon*ának ſegitséggel lenne ö Nagysága, Iſtent tekintvén, minden maga haſzna nélkül, mellyet mint kereſztyén Fejedelem, méltán meg-tselekedhetik.

XIII. Hogy az Orſzágnak közönséges és egyenlö akaratból való végezéſit, *Articulusit*, mellyek *pér contrarias Conſtitutiones* nem *tollá*ltattak, és jövendöben-is nem *tollál*tatnának, maga is meg-tartja, máſokkal-is meg-tartatja.

XIV. Hogy ez Hazának moſtani és léjendö elsö Rendeit, Tanátsit, Tiſztviſelöit, kiket az Orſzág ö Nagyságával együtt érdemeſeknek itél, tiſztekben, állapotjokban, a' kik meg-akarnak maradni, ö Nagysága meg-tartja, a' nem akarókat nem kénſzeriti; és ſemmi idöben a' haſznos Haza fiait más idegenekért hátra nem veti, azoknak tanátsokkal és ſzolgálatjokkal él, kinek-kinek alsó és felsö Rendnek az ö állapotja ſzerént való betsületeket meg-adja, és azokat betstelenséggel illetni ſenkinek-is alatta valói közzül megnem engedi, ſem maga betstelenséggel nem illeti.

XV. A' Tanátsokat *pleno numero*, az-az tizenkét ſzámúakat mindenik *Natio*ból, az Orſzág válaſztván ö Nagyságával együtt, ö Nagysága *confirmál*ja; kik közzül ha *decedál*nának, elsö közelbik Gyüléſen a' meg-írt mód ſzerént helybe állattaſſanak: kik-is *juramentum*okat *deponál*ják, az Orſzág és Fejedelem hüségére ugyan az Orſzág elött, kiknek tanátsokhoz olly köteles légyen ö Nagysága, hogy azoknak meg-egyezett akaratjok nélkül, derekas Orſzágos dolgokat ne igazgaſſon, Orſzág Házaiban-is fö Tiſzteket ne oſzſzon és tégyen, azokkal együtt-is az Orſzág *Articulus*a kivül ne; különben az Orſzág ſemmivé tégye. Ha pedig a' Tanátsok közzül, Orſzágunk törvénye, ſzabadsága, *Decretum*i ellen, valamellyik lelki-eſméretit nem tekintvén, veſzedelmes és ártalmas tanátsra inditaná ö Nagyságát, *comperta rei veritate* kedvezés nélkül afféle tanáts adót *proſcriptio*val és *notorius*sággal büntetſſenek-meg. A' Tanáts Rendek kivül-is, ha kik máſoknak veſzedelmére, Hazánk ſzabadságának romlására, ártalmas és törvénytelen dolgokra való tanátsokat adnának, azokat az egéſz Tanátsnak meg-jelenteni

tar-

tartozzék, kik-is a' fellyjebb meg-írt *poenával modo praemisso* büntetteſſenek az Orſzágtól *comperiáltatván* a' dolog.

XVI. Hogy a' Vármegyéknek fö Iſpánokat, azon Vármegyékben elegedendö, leg-alább ezer forint érö zálaguakat adjon ö Nagysága: kiknek ha *vacantiájok* történik, máſokat helyekbe rendelni ne halaſzſza, hogy azoknak nem létek miatt, a' Vármegyéknek törvényes Széki *celebrálaſa* ne *interturbáltaſſanak*: *Fiſcalis* és egyéb Vég-várbéli fö Kapitányokat, és azokban lévö fö derekas Tiſzteket, kiváltképen a' kikre Orſzág Házai, *Fortalitiumi*, Fegyvere, söt minden Lovas és Gyalog vitézlö Rendei ſzoktak bizattatni, nem máſokat hanem *nativus* igaz Haza fiait, avagy *per ſolennem incorporationem recipiáltatott*, és az Orſzág közzé köteleztetett, zálagos és érdemes embereket állat; úgy-is a' Tanáts nagyobb réſzének egyezö tetſzésekböl; kik-is az Orſzág törvényére, ſzabadságára, és hüségére, Fejedelmünknek tartozó köteleſségek mellett, hittel légyenek köteleſek; Mind Lovas, Gyalog, 's fizetett hadak, és azoknak Gondviſelöi haſonlóképpen légyenek hüttel köteleſek, kiknek ſzámok felöl ö Nagysága, az Orſzággal együtt végezzen; Idegen Nemzetböl álló hadakat-is az Orſzág akaratja nélkül ne tartson; A' vitézlö népnek, ſenki ſzemélyén és jóſzágán ſemmi *injuriákat* tselekedni ne engedjen.

XVII. Hogy a' Székelységnek Generaliſokat, Kapitányokat, magok Nemzetéböl állókat, és köztök lakókat adjon ö Nagysága; A' fö Király Biráknak pedig válaſztáſok, és azoknak meg-változtatáſok *ſpecifice* tsak ugyan az ö Kegyelmek ſzabadságában álljon.

XVIII. A' Száſz *Natio*-is e' Hazának egyik betsülletes tagja lévén, Király Birákat és minden egyéb Tiſzteket válaſzthaſſanak magoknak: tsak ſzintén a' Szebeni Király Bírónak *confirmatiója* állván az ö Nagysága *authoritás*ában; mivel az *Comes Univerſitatis Saxonicae.*

XIX. Hogy az Orſzág jövedelmének *percipiálására*, az Orſzágnak fö Rendeiböl lévö *Theſaurarius* rendelteſsék ö Nagyságától és az Orſzágtól, ki-is az Orſzág mindenféle jövedelmének *erogálásában* mitsoda *modalitást* köveſsen, ugyan moſt ö Nagysága az egéſz Tanáts tetſzéséböl *deliberáljon* felöle: ha pedig annak *vacantiája* történik, mentöl hamarébb, a' Tanátsok egyezö értelmekböl, máſt alkalmatoſt *ſubſtituáljon* ö Nagysága, és a' közelebb következendö Gyüléſen az Orſzág-is *approbálja*.

XX. Hogy a' *liber quaeſtust* ſemmi úton módon ö Nagysága nem *impediálja*, haſonlóképpen a' *ſalvus paſſuſt*-is a' Haza fiáitól.

XXI. Hogy a' melly jóſzágok *per notam*, avagy *defectum* ſzállanának *Fiſcus*ra, avagy eddig-is ſzállottak, azokat ö Nagysága magának ne tartsa, Feleségének, ſe gyermekének ne adja, hanem *bene merita perſonák*nak adja ö Nagysága: nemis igyekſzik külömben a' *Fiſcus* jóſzágát ſzaporitani, hanem a' *Decretum*ban meg-írt útakon és módokon; ki-vévén Vinczet jóſzágoſtól, mellyet a' ſzükséghez képeſt magának *reſervál*hat az Orſzág, mindazáltal ha azt-is valakinek *conferálni* akarja, ſzabadságában légyen.

XXII. Hogy ſoha ö Nagysága az Orſzágnak ſemmi rendeit *Reverſalis* adásra, és kételen ſzólgaságra ne kénſzeritsen, söt emlékezetbe ſe hozza, *contentus* lévén ö Nagysága a' *Homagium*nak *depoſitio*jával, és kinek-kinek ſzabad akaratja ſzerént való ſzolgálatjával.

XXIII. Hogy ö Nagysága a' Haza fiait *extra limites Regni* ki-nem viſzi, ſem küldi *expeditió*ra Porta parantsolatja kivül, hanem ez Haza óltalmára véſzi tsak fel *intra limites Regni*.

XXIV. Hogy ö Nagysága ſoha ſemmi idöben és dologban ez Haza fiaitól azt nem kivánja, ſem parantsolja, hogy ö Nagyságát és a' Tanáts Rendet *authordlja*, hanem az Orſzág közön-

sé-

séges értelméből és tetszéséből *discurrál*jon minden Haza javára czélozó és meg-maradandó dolgokról.

Forma Juramenti ejusdem Celsissimi Principis.

EN APAFI MIHÁLY Erdély Országnak Fejedelme, Magyar Ország hozzá tartozó Részeinek Ura, és a' Székelyek Ispánja; Esküszöm az élö Istenre, ki Atya, Fiú, Sz. Lélek, tellyes Sz. Háromság, hogy én a' meg-mondott birodalomban lévö minden Rendeket, a' mostani elömbe adatott *Conditiók* szerént igazgatok, semmi újitást az Országnak régi jó szokása és szabadsága ellen bé-nem hozok; söt mindeneket, valamiket e' szegény Hazának, és benne lévö minden Rendeknek közönséges javára, hasznára, és törvény szerént való szabadságára mivelhetek, az én eröm 's tehetségem szerént azon lészek az Országgal együtt, Isten engemet úgy segéljen, és úgy adja lelkem idvességét.

Forma Juramenti Dominorum Regnicolarum.

EN T. T. Esküszöm az élö Istenre, ki Atya, Fiú, Szent Lélek, tellyes Szent Háromság egy igaz Isten, hogy az én Kegyelmes Uramnak, a' Méltóságos Apafi Mihálynak, Erdély Országának Fejedelmének, Magyar Országnak hozzá tartozó Részeinek Urának, és Székelyek Ispánjának, az én tehetségem szerént, tellyes életemben igaz és hü lészek, ellenségének ellensége, barátjának barátja lészek, soha se titkon, se nyilván az ö Nagysága Méltóságos személye vagy Fejedelemsége ellen nem *practicál*ok; söt ha másokat értenék-is ollyanokat, vagy magam vagy mások által ö Nagyságának, vagy belsö hívének idejénkorán értésére adom, és tehetségem szerént az ollyanoknak ellenek állani igyekezem. Ugy mindazáltal, ha ö Nagysága-is az eleibe adatott *Conditiók* szerént bir és igazgat, és a' hatalmas Török Császárhoz való tökélletes hüségben végiglen meg-marad: Isten engemet úgy segéljen, 's úgy adja lelkem idvességét.

Ti-

TITULUS SECUNDUS.

ARTICVLVS I.

Ex Art. A. 1666. MIdön a' Fejedelmek Fejérváratt *continuál*ják lakáſokat, Udvara népének lovait a' Fejérvár körül lakó Nemeſségnek rétekre kötni ne méréſzeljék, haſonlóképen egyéb helyeken-is, a' hol a' Fejedelmek lakáſokat *continuál*ják, ezen mód *obſervál*taſsék.

ARTICVLVS II.

Ex Art. A. 1654. A' Fejérvári Nemeſségnek ſemminémü füvelö helyek nem lévén, meg-engedtetett, hogy Linba ellenébe való Szigetet írtsák-meg, és lovakat füvelheſsék rajta; úgy mindazonáltal, hogy a' *Fiſcus* réteiben kárt ne tételſenek.

ARTICVLVS III.

GYüléſek alatt mikor a' Fejedelmek elsöben ki-küldik a' *Propoſitiót*, más új *Propoſitiók* annakutánna ne *annectál*taſſanak, mellyek a' Gyüléſt *prolongál*nák; hanemha olly' el-kerülhetetlen *Caſus*ok *interveniál*nának, mellyek tovább nem haladhatnának.

ARTICVLVS IV.

A' Gyüléſek ki-ſzolgáltatásának helye és napja, mind pedig a' Fejedelmektöl Orſzág eleibe ki-adandó *Propoſitiók*, *Ex Art. A. 1667.* söt egyéb dolgok-is, ha kik *occurrál*nának, mellyek az egéſz Orſzágot *concernál*nák, a' Fejedelmek Tanáts Ur hiveinek egyezö tetſzéſekböl, meg-egyezett akaratjokból légyenek és rendelteſsenek.

ARTICVLVS V.

NEhai Méltóságos Fejedelem Rákóczi György, á' Nemeſi ſzabadság meg-bántódásinak helybe állítását meg-ígérte vólt *ſub verbo Principali*, mellynek végbe vitelét a' há- *Ex Art. A. 1658.* borúságok meg-gátolták; de hogy következendö Méltóságos Fejedelmeknek például fenn maradjon, illendönek ítéltetett *Articulus*ba íratni.

AR-

ARTICVLVS VI.

A' Huſzonnegyedik *Conditió*ját kivánván ö Nagysága *qualifikál*nunk, *concludál*tuk egyenlö *Conſenſus*ból, hogy mindenekben az ötödik *Conditió*jához alkalmaztatván a' Tanátsi Rend ö Nagyságok 's ö Kegyelmek magokat, Nagyságoddal egy értelemből *concludál*janak. *Ex Art. A.* 1662.

TITULUS TERTIUS.

Harmintzad állapotjáról.

ARTICVLVS I.

A' Moſtani ſzükséghez képeſt végeztetett, hogy a' *Fiſcus*nak abból-is leheſſen haszna, és ne *defraudál*taſsék, a' Kolos-Monoſtori Harmintzados, Tordán és Széken *erigál*jon Záſzlót, és a' *Conſtitutiók* ſzerént *exigál*ja a' harmintzadot. *Ex Art. A.* 1603.

ARTICVLVS II.

MIvel találkoztanak némellyek, a' Harmintzadoſok, Vámoſok és *Rationiſták* közzül, kik a' régi *Vectigál* kivül a' ſzegénységen és egyéb kereskedö Rendeken-is törvénytelen *exactiót* tselekedtenek; hogyha azért ennek-utánna a' kereskedö Rendeket, és egyéb ſzegénységet-is a' régi *Vectigál* kivül valaki ſattzoltatna, *taxál*na, és húzna vonna, azon Vármegyéknek és Székeknek Tiſztei, a' hol a' tselekedet léſzen, az ollyan törvénytelen *exactió*kat tselekedö *Officialis*okat *vigore praeſentis Articuli* büntetsék-meg, az *Articularis poenát toties quoties exorbitál*nának, *exequal*ván rajtok; *camperta tamen rei veritate.*

TITULUS QVARTUS

A' Dézmáſokról.

ARTICULUS I.

A' Vicé Dézmáſok ennek-utánna akkor menjenek-ki *proceſſus*okba, mikor a' Dézmára való vigyázásnak ideje el-jö; idö elött pedig a' ſzegénységen ne élödjenek, és ha afféle Dézmáſok találtatnának, kik a' ſzegénységen ſzólgáſtól,

do-

lovaſtól élödnének, annál inkább ha kik a' ſzegénység lován vadáſznának, madaráſznának, vagy öket húznák-vonnák, panaſzt tévén a' helynek és Székeknek Tiſzteinek, *comperta rei veritate*, a' *Director* az *Articularis poenát exequal*taſſa az illyen Dézmáſoknak mindenféle javokból *excluſis omnibus juridicis remediis*: mellynek fele a' meg-bántódott feleké, fele pedig a' *Directoré* légyen az *executor*okkal együtt

ARTICVLVS II.

Ex Art. A. 1664

MIdön a' ſzegénység annak idejében a' *Regius Fundus*ról a' *Fiſcalis* jóſzágokban lévö Tiſzteknek kezéhez Dézmát ſzálit, ſemminémü ſzolgálatra, a' melly *per abuſum* jött bé, a' *Fiſcalis* Tiſztektöl ne kénſzeritteſſenek; hanem mihelt le-rakják terheket, magok, marhájok, egyéb minden nálok lévö *ſubſtantiá*jokkal együtt, kár nélkül *abſque mora* békével botsáſsák.

ARTICVLVS III.

Ex Art. A. 1660.

NOoha vannak a' *Fiſcalis* Dézmáknak el-vételek felöl *Articulus*ink, de a' Nemes és Paraſzt emberek réſzéröl mivel ſemmi nintsen, végeztetett, hogy valaki más ember földéröl jutandó Dézmát engedelem nélkül el-hordaná, vagy hordatná, a' Nemes ember kárára; a' *damnificatus*ok a' Tiſzteket kihiván, (kik-is köteleſek légyenek ki-menni *ſub poena Articulari*) és ha Paraſzt ember *cum poena duodecim florenorum*; ha pedig Nemes ember, *ſub poena florenorum* két ſzáz *reſtitual*taſsák az el-vett Dézmát *defacto* minden helyeken *indifferenter*.

ARTICVLVS IV.

A' *Fiſcalis Reverſalis*os ſzám adó Vicé Dézmáſoknak ſok *exceſſus*okat értvén az *Univerſitas* réſzéröl, *concludál*tuk, hogy ennek utánna a' *Fiſcus* ſzámára való Dézmának kivételében illyen mód *obſervál*taſsék: hogy a' Pincze járáskor a' Vicé Dézmás azon helynek Prédikátorával és esküttivel együtt igaſságoſon mérjék-meg Iſtáppal, a' melly hordókat meg-kell mérni, és a' ſzerént véteſsék ki a' Dézmát, haſonlóképen a' mely hordóba a' *Fiſcus* Dézmáját tölti, az-is méreſsék-meg akkor: melly vég-

végbe menvén, a' Dézmás azután olly' gondot víſeljen reá, hogy ha keveſebbnek találtatik a'*Fiſcus* bora, az légyen a' Dézmás kára, a' mig bizonyos hellyre vitetik a'Dézma bor,annak meg-inditásáig, ha valami hiba eſik a' borokban, azok fizeſsékmeg, a' kiknek gondviſeléſekre bizatott vólt: annak vitelekor vagy ſzálitáſakor, a' Vicé Dézmás és bizonyos esküttek légyenek a' borok mellett; mellyeket ha meg-vizeznek, vagy egyéb aránt-is meg-iſznak benne, a' Dézmás az esküttekkel együtt fizeſſenek. A' Gabona és minden *leguminák* dolgában-is haſonló rend-tartás légyen. A' hordókat 's egyéb edényeketis annak idejében tartozzanak viſzſzá adni, fogyatkozás nélkül. A' melly *abuſus* vólt eddig a' magok és lovok *Praebendá*joknak *extorquedl*ásában, *penitus tollál*taſsék; hanem a' melly faluba mégyen, a' *Fiſcus* ſzolgálatjában fáradozván, abban a' faluban rendelteſsék bizonyos *praebenda* magoknak és lovoknak, kit jó lelki-eſmérettel intézzenek-meg. A' Dézmás vagy Fö és Vicé *Arendator* a' mint eddig magok ſzámára *Regius fnnduson* gabonát ſzoktak vettetni, azt-is *ponitus tollál*ják: E' felett a' ſzegénység jó idején el-végezvén gabonájoknak fel-aratását, hogyha kedveket nem keresik a' Vicé Dézmáſoknak, egynéhány hetekig halaſztják a' Dézmáláſt, a' ſzegénységnek 's mind pedig a' *Fiſcus*nak nyilván való károkra. Azért a' fellyebb *ſpecificált* Tiſztek betsületekre légyenek kötelesek reájok való vigyázásra; és ha kik illyen Vicé Dézmáſoknak *comperidl*tatnak lenni, azon Tiſztektöl *privál*taſſanak, affelett érdemek ſzerént *ſerio* meg-is büntetteſſenek.

ARTICVLVS V.

A' Miképen eddig tselekedtenek a'Vicé Dézmáſok, a' *Regius Funduson* lakó ſzegénységnek pénzeket ki-adó *Creditor*okkal, kiket tudni illik a' Vicé Dézmáſok ſzokatlan *honorarium*ra és *exactio*ra *cogál*tak, mellyet ha tölök *denegál*tak, a' *Creditor* gyakorta kárt vallott a' Vicé Dézmáſoknak ez iránt való

akadályoztatáſok miatt: melly *abuſus a modo deinceps* hogy *tollal*taſſék *in perpetuum* végeztetett; söt ha ezután *attentál*nának a' Vicé Dézmáſok ollyat tselekedni, a' Száſz *Nation* lévö Gondviſelök a' Fö és Vicé *Arendator*okat tudóſitván, eröſſen büntetteſſenek-meg tölök, *ſub amiſſione bonorum et officiorum ſuorum.*

ARTCVLVS VI.

BIhar Vidékéröl mindenféle Dézmák bé-ſzólgáltaſſanak, a' melly *Privilegium*ot Rákóczi György Fejedelemtöl ez iránt *impetrál*tak, ſemmit-is nékik ne *ſuffrágál*jon, hanem a' Fogaraſi *Articulus* ſzerént *exigál*taſſék mind rajtok, 's mind azokról a' helyekröl, mellyek azon Fogaraſi *Articulus*inkban *ſpecifical*va vannak, söt egyéb helyekröl-is *irremiſſibiliter.*

COMPILATAE CONSTITUTIONES REGNI TRANSILVANIÆ, ET PARTIUM HUNGARIÆ EIDEM ANNEXARUM,

PARS TERTIA.

TITULUS PRIMUS.

Poſtálkodókról ingyen gazdálkodókról és Quartélyozókról.

ARTICVLVS I.

Aſok rendbéli Poſtálkodóknak mind ſzegénységeinken, mind Nemeſi renden lévö Atyánkfiain való ſok *inſolentiá*jokat látván, kik ſem az Orſzágnak ſok rendbéli *Articulus*ival, ſem a' Nagyságod *Protectionale Mandatum*ával nem gondolván, rend kivül húzzák vonják öket, marhájokat-is erövel elvonják, mind házoknál, mind pediglen dologra menvén eké-

ekéjek, ſzekerek elöl, igen nagy terhekre és fogyatkozásokra, nevezet ſzerént Zágornak, Szénaverösnek, kis-Szölösnek, Fületelkének, több helyeken-is; mivel ezek a' helyek a' Száſzságnak ſzélin-is vadnak, kiket ſzüntelen talál a' jövö járó kelö és Poſtálkodó. Melyhez képeſt végeztük egéſz Orſzágúl úgy, hogy a' melly Poſtálkodók ſem az Orſzágnak *Articulus*ival, ſem a' Nagyságod *Protectionale Mandatum*ával nem gondolnak, hanem illetlen ſok *Exactio*kat, ló és marhabéli húzáſokat vonáſokat tselekednek, panaſzt tévén a' *Fiſcalis Director*nak, *mox et defacto exequal*taſſa az *Articulum poenát indifferenter* az ollyanokon, akárhol található jovokból, Jóſzágokból, *excluſis omnibus juridicis remediis*, mellynek fele légyen a' meg-bántódott félé, fele pedig a' *Directoré* az *executor*okkal együtt fáradságokért: kit ha a' *Director requiſitus poſthabeál*na, a' maga jóſzágán *exequal*taſsék azon *ſpecificált poena*, *modo ut ſupra per legitimos Regni Executores*. Melly dologban ha bizonyság kivántatnék, azon helybélieknek-is *acceptál*taſsék *teſtimonium*ok, a' hol a' dolog eſik.

Eſtenek ollyan dolgok-is, hogy a' *ſalvus Conductus*okkal, és Czimerrel járó Poſtálkodók, némelly hellyeken, noha elégséges Poſta ló adatik alájok, de még-is a' mezön lévö ſzegény emberbe belé garázdálkodnak, a' ſzegény ember marháját el-vonſzák; ki marhája mellett ha *inſurgál*, megijeſztvén a' ſzegény embert, érette meg-ſattzoltatják; az illyenek-is *modo ut ſupra* a' panaſzló fél *inſtantiá*jára *Articularis poená*val büntetteſſenek: melynek fele a' *Directoré*, fele a' meg-bántódott félé légyen.

Ha melly Poſták vagy pediglen Poſtálkodók, ſokadalmokba, vagy egyéb kereskedésre menö embereknek lovokat vagy egyéb marhájokat ſzekerek elöl erövel el-vonnák, vagy ki-fogni akarnák, vélek birván fogják-meg, és vigyék a' közelebb lévö Tiſzteknek kezekbe érdemek ſzerént való büntetésre.

ARTICVLVS. II.

RÁkóczi György Fejedelemnél lévén *Privilegium*ok a' Háczokiaknak, hogy a' Poſtálkodás ö róllok *tollál*taſsék,
Ex Art. A. 1665. de úgy, hogy Magyar Prédikátort, Scholát, és Templomot tartozzanak tartani: mellyre mivel moſtan-is kötelezik magokat, azon Fejedelem adta *immunitás*ok *Privilegium*okban, helyben hagyatik.

ARTICVLVS III.

NOha az ingyen gazdálkodtatók, és Poſtálkodtatókról világos *Articulus*unk *extál*, úgy-mint 1659. Eſztendöbéli máſodik *Articulus*, melly moſtan-is *in vigore* hagyatik; azzal *augedl*ván, hogy ſoholt az Orſzágban ſemmi rendek ingyen gazdálkodáſsal, tereh hordozáſokkal, Poſta ló, ökör és ló ſzekér adáſſal, ne terhelteſſenek, hanem tsak a' kik *in publicis Regni negotiis* járnak, és Nagyságod hüséges dolgaiban fáradoznak, viſzont a' kiknél Nagyságod czimere, és *Salvus conductus*a léſzen, azoknak tartozzanak a' ſzükséghez képeſt gazdálkodáſſal, Poſta ló és ſzekér adáſſal; egyéb rendbélieknek jó akaratjokon kivül, e' romlott Haza ſiai ſemmi gazdálkodáſſal ne tartozzanak, hanem ſzállás adáſſal, 's pénzekért való gazdálkódáſſal, ha minek ſzerét tehetik, légyenek tsak köteleſek; ſenkinek pedig magok dolgokban járóknak *Salvus Conductus*t ne adjon ö Nagysága a' ſzegénységnek terhére: ez ellen tselekedök büntetteſsenek az Orſzág *Articulus*i ſzerént; Ide értetvén mind Vármegyék, Székelység, Száſzságok és *Partium-is*.

Ex Art. A. 1662.

ARTICVLVS IV.

NEm kevés terheltetéſek lévén a' Száſz *Nation* lévö ſzegénységnek, az ingyen rajtok élödök, és *quartel*yozók miatt, mellyet ſemmiképen nem *ſupportál*hatnak; Végeztük azt-is Nagyságod *annuentiá*jából, hogy mindenütt az ingyen élödés, és *quartel*yozás *tollál*taſſék.

AR-

ARTICVLVS V.

VEgeztük azt-is Nagyságod *Conſenſusá*ból, hogy a' Poſtálkodást ennek-utánna *continuál*ják a' fizetett Poſták, *excipiál*ván, ha olly' dolog és alkalmatoſság *interveniál*na, mellyet Poſtánál nagyobb emberre kellene bizni: az-is pedig midön *expediál*tatik útjára, ſzólgait és lovait ſzegénységen quartélyban ne hadja, Poſta lovat pedig többet magával el-ne vigyen, hanem tsak az elötte való útjához képeſt. Mivel pedig azért tartatnak Quartélyban a' Portai Poſták lovai, hogy azokon vigyék végbe Portai útjokat: Annak-okáért a' magok lovokon poſtálkodjanak, Poſta lóval nékik ne tartozzanak, hanem ha a' ſzoros ügy és ſzükség kénſzeritené. Ha pedig más rendbéli ſzemélyt kellene, a' ſzükség és alkalmatoſság azt kivánván, poſtálkodtatni, az illyent Poſta loval kell *ſublevál*ni, de úgy, hogy meg-betsülvén a' lovat, a' mellyet el-viſzen a' Poſtálkodó ſzemély, ha el-veſzti, avagy maga *uſus*ára forditja, panaſzolván a' káros, *plenarie* fizetteſſen-meg a' károsnak Hopmeſter Atyánkfia *ſub poena Articulari*. *Ex Art. A.* 1668.

ARTICVLVS VI.

MIvel Régen Városa az el-múlt ſok háborúságokban, mind embereiben, mind pedig egyéb alkalmatoſságiban igen meg-romlott, a' Poſtálkodás miatt annál-is inkább el-puſztúlnak. Végeztük, hogy azon Régeniek ezután hat ſzámú Poſta lovakat tartozzanak a' Nagyságod czimeres Poſtái alá valókat tartani, mellyeket-is Maros-Vásárhely felé menvén, tovább azon helynél ſemmiképen ne viheſſenek; hanem azon Maros-Vásárhelyiek tartozzanak mindjáráſt más lovat a' Poſta alá állitani, söt máſutt-is valahol Poſta lovakat ſzoktanak tartani, azon helyeknek Tiſztei az alattok valókkal tartaſſanak Poſta lovakat illendö-képen; Hogy-ha pedig Maros-Vásárhelyt 's máſutt-is a' Poſta alá kéſedelem nélkül lovat nem állatnak elé, *requirál*tatván töllök, 's kénſzeritetnék a' Poſta a' meg-fáratt lovon útját *continuál*ni, melly miatt vagy el-veſzne a' ló, vagy ſemmire 1668.

való-

valóvá lenne, tartozzanak a' lovat *plenarie* a' károsnak az ollyan *contumax* lakoſok meg-fizetni; A' Poſták-is kötelesſek légyenek, közelebb való Székből viſzſzá botsátani a' Poſta lóvat.

ARTICVLVS VII.

NOha a' Poſtálkodóknak, és egyéb rendbélieknek ſattzoltatáſok ſok rendben meg-tiltatott, de még-is a' Falukban a' Folnagyok és Birák, félelemtöl, és egyéb *reſpectus*októl-is néha viſeltetvén, *per abuſum* bé-jött ſzokáſok ſzerént afféle ſattzoltatáſtól nem *ſuperſedeál*nak; Végeztük azért, hogy ha melly Folnagyok vagy Birák afféle ſattzoltatóknak valamit *conferál*nak, és az *per inqviſitionem Magiſtratuum et Officialium* Nap-fényre jöne és *elucescál*na, mikor az ollyan Folnagyoknak és Biráknak eſztendejek 's idejek eltelik, a' Falu ne vegye az ollyan helytelen *expensat* ſzámba, ne-is *acceptál*taſsék, hanem légyen a' magok károk az ollyan Folnagyoknak és Biráknak; *Inſuper* a' *Magiſtratus*ok *ſerio* meg-büntesſék az ollyan Folnagyokat és Birákat, söt az ollyan ſattzoltatóknak-is ſattzoltatáſok, ha a' *Magiſtratus* által ez iránt véghez vitt *Inquiſitio*jokból *elucescál*ván és *conſtál*ván, a' *Director inquirál*tatván *excluſis omnibus juridicis remediis*, az *Articularis poendt mox et defacto exequal*taſſa az ollyan ſattzoltatóknak mindenféle javokból, jóſzágokból; mellynek a' fele *Director*é az *Executor*okkal együtt, fele pedig a' panaſzló félé légyen.

ARTICVLVS VIII.

A' *Fiscalis* Tiſztek-is a' ſzükséghez és alkalmatoſságokhoz képeſt, mikor ſzekér vagy egyéb vonó marha kivántatik, *requirál*ják a' Székeknek Tiſzteit, a' kik-is illendöképen rendeljék-el a' dolgot; a' *Fiſcalis* Tiſztek *ſimplex requiſitio*jára pedig ne tartozzanak ſemminémü vonó marhát és ſzekeret adni.

AR-

ARTICVLVS IX.

VÉgeztük azt,is, hogy mikor Nagyságod egyik lakó helyéből máſikba indúl, akkor a' *Fiſcus* ſzükségére való ſzekerekre, Hopmeſter Atyánkfia köteleſsége ſzerént *providealj*on úgy, hogy azon alkalmatoſsággal máſok Poſta lovakat 's ſzekereket ne fogjanak, abban-is ſzorgalmatos légyen, hogy mentöl illendöbbek, keveſebb ſzámúak légyenek, hogy ennél-is inkább ne romoljék a' ſzegénység.

ARTICVLVS. X.

A' Száſz *Nation* lévö ſzegénységnek el-viſelhetetlén igájokat látjuk ebben, hogy más helyeken Poſta lovakat nem akarnak tartani; a' hol azért ennek-elötte tartottanak, tartsanak ennek-utánna-is *ſub poena Articulari.* Máramarosban-is bizonyos helyeken tartozzanak Poſta lovakat tartani, mellyeknek tartásában az ott való öt Városſt *ſublevál*ja az egéſz Vármegye, a' moſtani oda való Fö Iſpán Atyánkfia rendeléſe ſzerént; söt itt Erdélyben-is bizonyos helyeken tartozzanak a' Száſz Atyafiak-is Poſta lovakat tartani, kik-is magok között mentöl helyeſebben rendeljék - el, hogy a' Poſta-is rendeſebben *continuál*haſsa elötte való útját. Régenröl való *Articulus intacte* maradjon. A' Tekeiek még eſztendeig *relaxal*tatnak a' Poſta ló adáſtól.

ARTICVLVS XI.

HA mikor a' Puskáſok Fejedelmek ſzükségére vadáſzni kénſzerittetnek menni, bor ſoholt-is nékiek, ſe Poſta ló ne adaſsék, kire-is az elöttök járóknak légyen ſzorgalmatos gondjok, hogy a' ſzegénységet ezzel-is ne *aggraváll*ják; melly ellen ha tselekednek, és az elöttök-járóknak panaſzolnak, az meg-nem zabolázná, vagy buntetné az ollyanokat, tehát *in poena Articulari convincál*taſſék; ha annyi érö javai nem vólnának, maga ſzemélyéhez-is hozzá nyulhaſſon az *Articularis poená*ig a' Hopmeſter, *ad inſtantiam querelarum ſub eadem poena.*

TITU-

TITULUS SECUNDUS.

Salvus Conductus adásról.

ARTICVLVS I.

VÉgeztük azt-is Nagyságod *Conſenſusa accedál*ván, hogy ſe Máramarosban, ſe Száſzságon, ſe más helyeken, idegen kereskedö rendeknek, 's egyéb rendeknek-is idegeneknek, *Salvus conductus* ne adattaſsék; söt mikor Száſz *Nation* lévö betsületes elsö rendbéli Atyánkfiaira *Commiſsiók* íratnak, a' mennyiben lehet írattaſſanak fenyegetés nélkül.

ARTICVLVS II.

ILlendönek ítéltük azt-is *Articulus*ba íratni, hogy mikor *Salvus Conductus* adatik valakinek, abban *ſpecificál*taſsékmeg, kiknek, hány ſzemélyeknek, hová menöknek adatik; Mivel ſokan *abutál*ván máſoknak adják, 's azok járnak azután alá 's fel véle, a' melly *penitus tollál*taſsék; és ha kinek *Salvus conductus* adatik, 's útját *peragál*ja, tartozzék azon *Salvus conductust* a' Poſta-Meſter kezébe adni, ki-is *Diarium*ot tartson effélékröl, mint idvezült Rákóczi György Fejedelemségének idejében vólt.

TITULUS TERTIUS.

Utakról, Hídakról és Vámokról.

ARTICVLVS I.

NEm kitsin fogyatkozását látjuk lenni a' Hazának, hogy idegen nemzetségek minden határit, hegyeit, völgyeit, havaſit ſzabadoſon járják, és ökröt, juhot, lovat, 's egyébféle lábas marhákat-is kereskedésre fel-ſzedvén az Orſzágból kihajtják, és árrát fel-vervén igen-el drágitják 's drágitották: mellyböl látjuk ki-jöni, hogy a' földes Uraknak, az Orſzágbélieknek-is kára, nagy következik. A' *Fiſcus*nak-is nyilván való nagy kára forog benne, mivel minden vám, harmintzad

nél-

nélkül viſzik-ki az Orſzágból; Végeztük azért, hogy minden helyeken az Orſzág határiban, a' tilalmas útak bé-vágattaſſanak, azok által kik eddig bé-ſzokták vágni, és ſenki *ſub poena florenorum* 500. az ollyan helyeken útat nyitni, és azon járni ne méréſzeljen; valaki pedig *comperiáltatik*, hogy az ollyan helyeken útat nyitna, a' *Reſidentiás* emberen a' meg-írt ötſzáz forint ſumma *exequal*taſsék *irremiſſibiliter*, azon fellyül minden véle lévö javait *amittálja defacto*. Az idegenek és *Reſidentiát*lan emberek meg-fogattatván érdemek ſzerént való büntetésre a' közelebb való Várakba viteſsenek, és érdemek ſzerént meg-is büntetteſſenek. Egy ſzóval *interdicál*tatik a' ſzabad Vásárlás az idegen nemzeteknek, kik kereskedésre 's nem magok ſzükségére vásárlanak lovakot, ökröket, és egyéb lábas marhákat. A' Haza fiainak ellenben ſzabados kereskedés engedtetik mindenekkel, a' meg-tilalmazott marhákon kivül, úgy-mint a' Kénesöt és Arany-port ide nem értvén: és az *Approbata Conſtitutió*ba meg-írt mód kivül a' Tiſztviſelök, úgy-mint Vámoſok, Harmintzadoſok, és egyéb Tiſztviſelök-is ne *onerál*ják, ne húzzanak-vonjanak rajtok *ſub poena violationis Articuli*, *amiſſioneque honorum et officii*: melly *exorbitáló* Tiſzteket *Praefectus* Atyánkfia erös fenyitékben tartson, meg-is büntteſſen.

ARTICVLVS II.

SOk helyeken a' régi ſzabados útakat mind Nemes, mind paraſzt emberek el-akarván foglalni, az ott alá 's fel-járó emberekre rá támadván nagy *Inſolentiá*kat tselekedtenek, ſokakat futva ſzalaſztván efféle útakon; Végeztük azt-is, hogy ennek-utánna a' régi ſzabados útakat ſenki, ſe Nemes ember, ſe paraſzt *ſub poena florenorum* 12. el-ne méréſzeljen foglalni. E' *Conſtitutió*nk ellen ha valaki tselekednék 's *deprehenddál*tatnék, azon Vármegyéknek, Székeknek és helyeknek Tiſztei, a' fellyebb *meg-irt poenát ſaltem vigore praeſentis Articuli exequál*ják *toties quoties*. *Ex Art. A.* 1657.

ARTICVLVS III.

VÉgeztük azt-is, hogy a' melly útakról, hidakról, a'Rikában, Bartzaságon, és egyebütt-is mindenütt ez Hazában, valaholott vámot ſzoktanak *exigál*ni a' *Poſſeſſor*ok, azokra illendö gondviſelés légyen, egyéb aránt ha továbbis panaſz léſzen az útaknak, hídaknak roſz vóltáról, a'mint eddig, vám adáſſal ſenki ne tartozzék, söt *amittál*ják abból *proveniál*ható *proventus*okat.

ARTICVLVS IV.

A' Csútsi vám felöl *decernál*tuk vólt ennek-elötte való Gyülésünkben, hogy a' *Patronus* tartozzék eſztendö alatt arról való *Privilegiumát producál*ni, melly vétetteſsék igazitásba, helyes-é, nem-é, de nem tudatik mire való gondolatjából a' *productiót praeterimittál*ta; Tetſzett azért nékünk egéſz Orſzágúl, három Nemzetül, hogy a' Csútsi Vám *in perpetuum tollál*taſsék.

ARTICVLVS V.

AZ Ör Mezönél lévö hidakról illendöképpen való vám adásnak el-igazitására, *poſt exſpirationem praeſentis Diaetae* tartozzanak ki-menni *ſub poena Articulari*, Belsö Szólnak Vármegyéböl Kozárvári Ferentz, és Sándor Deák, Kolosvármegyéböl Kabós Gábor és Havaſeli Láſzló Atyánkfiai; és az ott lévö hídaknak állapotjokhoz képeſt *proportionaliter limitál*ják-el iſteneſen a' Vámnak *modalitas*át és *exigalás*at.

ARTICVLVS. VI.

E' Moſtani Gyülésünkben *propondál*tatván Nagyságod, hogy a' Váradgyai és Fogaraſi hidak el-puſztúltanak, mellyeknek meg-épitéſek felöl *proſpiciál*nánk úgy, hogy épittethetnének-meg; mellyet *conſideratió*ba vévén *concludál*tunk úgy felöle, hogy mivel magunk-is, ſzegénységinkkel együtt elpuſztultunk és el-romlottunk, a' kik eddig épitették, épületre való fákkal-is *ſublevál*ták emberbéli ſegitséggel együtt, ez után-is azok épitsék.

AR-

ARTICVLVS VII.

A' Maros-Vásárhelyi Atyánkfiai a' melly hidat a' Maros vizen tartanak, mivel *Privilegium*ok *extál* az ott való vámról; Végeztük, hogy a' Székelység közt lévö Darabant rend-is a' vám adáſtól *immunis* ne légyen, söt máſok-is, kik *quaeſtus gratia* holmi vecturákat által-viſznek azon vámos hidon, ha nem magok majorságából való, fél vám adással tartoznak. *Ex Art. A.* 1655.

ARTICVLVS VIII.

HÁromſzéki Atyánkfiai-is; kik a' két Oláh Orſzágból ſzoktanak magok ſzükségekre gabonát, hordani, mint ſzintén más Nemeſek, úgy ezen Atyánkfiai-is ſohólt vám és harmintzad adáſſal ne *aggravál*taſſanak, mindazonáltal, ugyan ha hittel *referál*ják, hogy nem nyereségre, hanem magok ſzükségekre hozzák a' gabonát; másképen a' vám adással és harmintzaddal tartozzanak.

TITULUS QUARTUS.

Falusi Biróság Viselésről.

ARTICVLVS I.

VÁrmegyékben lévö *Seſſionatus* Nemes Atyánkfiai közzzül, a' hol eſztendönként a' Bíróságnak tiſztit és terhét kételenítetnek *ſupportál*ni, az ollyan Falukban táborozáſnak idején-is eſſe'le Birák othon maradhatnak. *Ex Art. A.* 1654.

ARTICVLVS. II.

VAnnak némelly Nemes Atyánkfiainak illyen meg-bántódáſok, hogy némelly Falukban egy vagy két ház helyeket birvá[illegible], a' nagyobb *Patronus*ok, kik tíz, tizenhat, vagy több jobbágyokat, vagy *Fundus*okat birnak-is, tsak egyenlöképpen akarják jobbágyokkal a' Bíróságot viſeltetni, a' kevesebb *portio*t biró ſ[illegible]egény Nemes emberrel; ellenben pedig a' kortsomállásból, határ bírásból való jövedelmet az *Articulus* ſzerént akarják *per*cipiálni. A' közönséges igazságnak láttatván azért ez ellene lenni, *concludál*tuk a' Nagyságod bölts tetſzéséből, *Ex Art. A.* 1656.

hogy a' Bíróság viſeltetés-is a' Vármegyéken, mint ſzinte a' kortsomárlásnak és határnak biráſa légyen *juxta quantitatem portionis poſſeſſionariae.*

ARTICVLVS III.

SZékely Atyánkfiai-is jelentik, hogy eddig ö Kegyelmek között, a' hol elégséges Darabantak vóltanak, azok viſelték a' Faluſi Bíróságot; a' hol pedig azok nem vóltak, a' *Primipilus*ok-is viſelték ; de miólta a' Fejedelmek a' lovas Puskáſokat Ló fö ſzabadsággal meg-ajándékozták, azólta a' Bíróság viſeléſtöl tellyeſséggel *immunis*ok akarnak lenni, Mivel pedig némelly helyeken annyira fel-íratták a' Drabontok a' lovas Puskáſok közzé magokat, hogy némelly Falukban egy ſem maradott, ki magát fel-nem íratta vólna; hogy azért ebböl-is ö Kegyelmeknek valami fogyatkozáſok ne eſsék, végeztük a' Nagyságod tetſzéséböl, hogy a' Vereſs Drabontokkal együtt mind a' moſtani lovas Puskáſok, mind a' régi *Primipilus*ok, rend ſzerént viſeljék a' Faluſi Bíróságot. 1656.

ARTICVLVS IV.

ERtvén azt-is, hogy némelly helyeken a' Nemes embert a' Paraſztok a' Faluſi Bíróságra kénſzergették; melly hogy *penitus tollál*taſsék, közönségeſen végeztük , úgy hogy nem tsak békeſségben, hanem hadas idöben-is reá ne adják, ha ſzintén fel-vállalná is. *Ex Art. A.* 1668.

TITULUS QUINTVS.

Tanáts Urak, Táblafiai, és *Præſidium* állapotjokról.

ARTICVLVS I.

HOgy mind a' Tanátsi Rend Tizenkét ſzámúaknál, a' Tábla Bírái-is haſonlóképen, Itélö Meſtereken és *Director*on kivül tizenkét ſzámuaknál alább ne légyenek, Iſmét mind Vármegyéken, Székeken, Várakban lévö, söt külsö állapatbéli Fö és Vicé Tiſztek, akár fizetett, akár egyéb rendbéliek légye-

légyenek, nem tsak a' Fejedelmeknek, hanem a' Nemes Orſzágnak-is hüségére, ſzabadságára és törvényére hittel légyenek kötelesek; a' hol pedig a' ſzükségnek kivánsága ſzerént hadait a' Fejedelmek ſzaporitják, valamint a' moſtaniakról, úgy ez-után *conſcribál*andókról-is *aſſecurál*ni méltóztaſſanak, hogy ſem magok azokkal Hazánk ſzabadsága ellen nem élnek, ſem azokat élni nem engedik.

TITULUS SEXTVS.

Kortsomárlás Dolgáról.

ARTICVLVS I.

NOha elég *Articulus*ok *extál*nak arról, hogy a' paraſzt ember Nemes ember borára ne kortsomároljon és annak mind *poená*ja mind *proceſſuſa extál*; mindazáltal a' Paraſztság újjabb ravaſzságot találván fel, azt tselekeſzi, hogy huſzonötön 's harmintzan, a' Faluknak nagy vagy kitsiny vóltokhoz képeſt, a' kik valamenyire értekeſek a' Falúban, öſzve beſzélgetvén, magok közzül egyet bor vételre el-küldenek, és hordóſtól bort hozatnak-bé a' Faluba, czégért nem teſznek ugyan, de azt a' bort hordják és iſzſzák annyira, hogy tiz hordó bort hoznak addig-bé, a' meddig a' Nemes embernek egy hordó bora el-kél. Ha Iſpánt akarnak *executió*ra ki-vinni, azzal mentik magokat, hogy ök czégért nem töttenek, és igy a' kortsomából lévén ſzegény Nemes Atyánkfiainak kitsiny jövedelmek, aval a' *cautelá*val azt-is tellyeſséggel *defraudál*ják; Némelly paraſzt ember pediglen bizván ahoz-is, hogy a' Vicé Iſpánok távól vannak, és addig egy néhány hordó bora el-kél, a' mig *executió*ra ö ellene ki-hihatják, mellynek nyereségéből a' tizenkét forintot könnyen meg-adhatják, czégért-is tévén bátran kortsomárlanak: Azért végeztük, hogy akármitsoda ſzin és *praetextus* alatt vigyen bort-bé a' paraſzt ember ennek-utánna, a' Nemes ember kortsomárlása idején, söt ha Faluba bé-nem vinnék-is a' bort, és akár mezön erdön adnák-el, tégyenek

Ex Art. A. 1654.

exe-

executiót az *Articulus* ſzerént a' Tiſztek ellene. Hogy-ha pediglen a' Vicé Iſpánok, Fö Birák, és Székeknek Fö és Vicé Király Birái, távól létek, vagy egyéb foglalatosságok miatt ki-nem mehetnének, tartozzanak a' Vicé Szolga Birák, és a' Széknek Esküttei vagy *Aſſeſſori executiót* tenni a' paraſzt ember ellen. Annak - felette ha a' bor vagy ſer már el-költ vólna-is, valamennyi hordóval a' paraſzt emberek hoztanak vólt, mindeniktöl külön *exequál*taſsék a' tizenkét forint *poena*, *comperta tamen rei veritate*; Ezt mindazonáltal hozzá tévén, hogy - ha valamelly *portionatus* Nemes ember bort nem akar árúlni, ne *transferál*haſsa a' paraſzt embernek abbéli juſsát, más Nemes embereknek *praejudicium*okra.

ARTICVLVS II.

A' Székely Atyánkfiai - is jelentik, hogy az *Articulus*ban a' ſer kortsomárlás tilalomban lévén, bor kortsomárlásnak idején a' ſzegénységnek ſok fogyatkozáſa vólna miatta, holott bor köztök nem teremvén, nem érkezhetnek reá a' Ló-fö és Darabanti Rend, hogy bort kortsomálhaſſanak: és így a' ſer kortsoma-is meg-tiltatván, ſemmi jövedelmek nem vólna, mellyből tsak a' Haza ſzolgálatjára való fegyvernek ſzerzésére-is rá nem érkezhetnének; Végeztük azért Nagyságod *Conſenſus*ából, hogy a' ki ſert akar árúlni közzüllök, *indifferenter* légyen ſzabados árúlni mindennek.

Ex Art. A. 1655.

ARTICVLVS III.

A' Huſzti *Praeſidium*nak a' Huſzti kortsoma *proventus*ából lévén tartáſa; *Concluddál*tuk Nagyságod tetſzéſe-is ez iránt *accedál*ván, hogy azon kortsomárlás tsak ſzintén a' Huſzti *Patronus* ſzámára légyen, a' Nemeſség abból *praecluddál*taſsék; *alioquin* ha melly Nemes ember *contumaciter* kortsomároltatna, *eo facto per officiales Arcis* borok el-vétetteſsék, vagy fenekek ki - vágattaſsék, *toties quoties* tselekednék.

Ex Art. A. 1665.

TITU-

TITULUS SEPTIMUS.

Potentiákról.

ARTICVLVS I.

NOha a' *Potentiarius*oknak, kezekből mi módon *reſtituál*taſſék *verus here*seknek, hatalmaſul el-foglalt jóſzágok, világos *Articulus decernál*tatott felöle, mindazonáltal találkoznak némellyek, kik az Orſzág végezéſeinek *contumaciter opponál*ván magokat, az *Articulus*ban meg-írt *Proceſſus* ſzerént Tiſztek által *reſtituál*tatott jóſzágokat iſmét viſzſza foglalják: kik hogy inkább *refraenál*taſſanak, végeztetett; Hogy ha ki máſodſzor-is *reoccupál*ná, az egyſzer törvény ſzerént *reſtituál*tatott jóſzágot, *comprobál*tatván Vármegyén vagy Széken, *eo facto major potentián convincál*taſsék. Ha harmadſzor *patrál*ná, ſemminémü *gratia* néki nem *ſuffragál*ván üttetſsék-el a' feje; *ſervatis tamen de jure ſervandis Hoc addito*; Hogy-ha *cum Gente Comitatus* kellenék a' Tiſztnek *executiót* tenni, *in iſto caſu* valaki a' Vármegye tagjai közzül fel nem kelne, és ſegitséggel nem lenne a' Tiſztnek, *in poena Articulari convincál*taſſék.

ARTICVLVS II.

VAnnak ollyan Faluk-is, kik ſzámoſon fel-kelvén, hatalmaſul el-mennek más Falu erdejére, gondolván azt, hogy kevés ſzámu ember nem *reſiſtál*hat nékiek; Azért ha valamelly Falubéli emberek ſereggel, *abſoluta potentia mediante* mennek máſok erdejére, és azon helynek *poſſeſſori*, vagy lakoſi nem *reſiſtal*hatnak, panaſzt tévén azon Vármegye vagy Szék Tiſzteinek, ſzáz forintot *exequal*haſſanak az ollyan hatalmaskodókon, *comperta tamen rei veritate*; mellynek fele a' panaſzló félé, fele pedig az *Executor*oké légyen. Ha kik pedig *privatim*, vagy keveſen és nem ſzámoſon mennek, vagy találtatnak máſok erdejekben, *procedál*janak az ollyanok ellen, a' *Decretum* és *Approbata Conſtitutió*ban irt *proceſſus* ſzerént.

TITULUS OCTAVUS.

Székelységről.

ARTICVLVS I.

CSik Széknek vólt illyen meg-bántódáſa, hogy a' Csiki Hámoron, Harmintzadokon, és Örökön lévö Gondviſelök, nem akarnának a' Vitézlö rendnek törvényt ſzolgáltatni; azért *a modo in poſterum*, ha kiknek Nemes, Ló-fö és Darabantok közzül, lenne örökség dolgából törvények, tehát az ott való Gondviselök tartozzanak a' Vicé Tiſzteket és *Aſſeſſorok*at a' törvény-tételre bé-hivatni: és ha azok olly' törvényt tennének, hogy valamellyik félnek nem tetſzenék, *per viam appellationis tranſmittál*taſſék a' fö Tiſztek eleibe derék Székre.

Ex Art. A. 1655.

ARTICVLVS II.

CSik Széki Kozmás megyében lakó Rendeknek lévén az Apór és Mikó *Familiá*val egybe-folyó határok, kik közzött a' nyom dolga felöl való *difficultás*ok *tolláltaſſanak*, és ennek-utánna a' Mikó és Apór *familia* vagy véteſſe-fel a' nyomot, valamikor azon határra viſzi a' káros ember; avagy a' melly emberekkel a' nyomot fel-véſzi, midön azon emberekkel azon puſzta határnak a' közepéig el-viſzi, *requirál*tatván a' más Falúbéliek, kik azzal határoſok, tartozzanak oda menni és fel-venni, 's nyomot követni; mivel olyan hoſzſzas nyom követéſſel tsak egyik fél nem terheltettethetik.

Ex Art. A. 1667.

ARTICVLVS III.

CSikban annak-elötte a' Hámorhoz ſzabadoſon fát vágathattanak; azért ennek-utánna-is azon ſzabadságban taſſanak-meg, mint ennekelötte úgy ezután-is ſzokott fizetéſek meg-járván.

Ex Art. A. 1655.

ARTICVLVS IV.

ARanyas Székben *a memoria hominum Arenda* fizetéſſel nem tartoztanak, még-is ſzabadságok ellen némelly Tiſztektöl, *Arenda* fizetésre kénſzerittettenek, *praetendál*ván azt, hogy ré-

régen Torda Vármegyéhez lévén az a' hely *incorporál*tatva, és *Arenda* hely közzé *regiſtrál*tatott vólna; Hogy azért kik *poſt adeptam Siculorum libertatem Arendát* nem fizettek, a' tereh-viſeléſtöl *immunis*oknak engedtetnek, és azzal nem terheltetnek. végeztetett.

ARTICVLVS V.

A' Székelységen a' Latrok *proſequál*tatásában bé-vött *uſus*ok, úgy-mint károſoktól, vagy egyéb aránt meg-bántódott felektöl való kezes kérés, és több törvényes útakat 's módokat meg-gátoló akadályok-is *a modo deinceps tollál*taſſanak, és a' miképen a' Vármegyéken, úgy ö Kegyelmek között-is tartaſsék-meg az ollyanokban, az *Approbata Conſtitutio-Par.* 3. *Tit.* 47 *Art.* 3. és a' Fogaraſi 1666. Eſztendöbéli 28. *Articulus.* Ugy-hogy gyanura-is meg-fogattaſſanak ö Kegyelmek között-is a' latrok, és *juxta demerita eorum* meg-is büntetteſſenek, az *Articulus* ſzerént. Efféle latrokat pedig ſenki *protectió*ja alá ne vegye, ſe pedig ollyankor jobbágyává ne tegye, akár Tiſzt, akár egyéb *privatus* ember, *ſub poena florenorum* 200. *mox et defacto exequendorum.* Ezen *Articulus*unk érteſsék *indifferenter* minden helyekre. Melly *poená*t az *impingáló perſonán* a' Tiſzt, a' Tiſzten *Director exequál*haſſon. *Ex Art. A.* 1668.

ARTICVLVS. VI.

A' Kézdi Vásárhelyiek *in ſuis veris et legitime emanatis Privilegiis* meg-maradván, a' ſzerént éljenek; a' miröl pedig *Privilegium*ok nintsen, tartsák az Orſzág törvényéhez és Székek *uſus*ához magokat. *Ex Art. A.* 1665.

ARTICVLVS VII.

A' Kézdi-Vásárhelyiek, hogy a' magok határinak igazságával és Földöknek termésével ſzabadoſon élvén, a' Vitézlö Rendeknek határát, erdejét, mellyekben az elött *Pacificum Dominium*ok nem vólt, ſzabadoſon ne élheſsék; hanem ennek igazitására hogy ki-menjenek Háromſzéki fö Tiſzt atyánkfiai, és ö Kegyelmek mellé Kálnoki Mihály Atyánkfia, végeztük. 1665.

ARTICVLVS VIII.

HOztak illyen alkalmatlanságot-is bé némellyek, hogy közönséges *Privilegium*okon kivül, olly *immunitast* 's *Privilegium*ot *extrahál*tak, hogy közönséges tereh viseléstöl *immunis*ok légyenek; végeztük azért Nagyságod *consensusa*-is ebböl *accedál*ván: hogy az illyen *noviter impetrált*, magok hasznát, *privatum*át követö embereknek *Privilegium*ok *cassáltass*ék, *invalidál*tassék, és *annihilál*tassék, 's vonják és *supportál*ják az Ország *Statusi*val a' terhet, a' Székely Rend az ö *Natio*jával egyéb *Natio* pedig a' maga *Natio*jabéliekkel. 1665.

ARTICVLVS IX.

MIvel Apor Lázár sem a' Nagyságod kegyelmes parantsolatjával, sem a' Tisztek *admonitio*jával nem gondolván, a' Kézdi-Vásárhelyieket Lemhényi Erdöröl, és több szomszéd Falúbéliekéröl, (mellyeket *ab antiquo* szabadoson és békeségesen birtak minden *impedimentum* nélkül,) *arcedál*ni nem *supersedeál*; hanem mint az elött, úgy most-is háborgatná, igaz útjokban *persequál*ná, és bé-hajtaná, fájokat és egyéb vélek való javokat el-vévén tsak üresen botsátanáel az emberit. Végeztük azért Nagyságod *ex consilio* írt kegyelmes választ*ét*ele szerént, hogy meg-írt Apór Lázár ha ez-után-is azon hatalmáskodást *continuál*ni fogná, *totie s quoties* tselekedné, *exequál*tassék az *Articularis poena* rajta *mox et defacto*, *vigore praesentis Articuli*; és ha mi *praetensiója* az erdöhöz, *in dominio* lévén a' Kézdi-Vásáhelyiek keressék *suis modis*. *Ex Art. A.* 1664.

ARTICVLVS X.

VAnnak olly' személyek-is a' Székelységen, kik ez háborúságos idökben *extrahált Novum*okat el-vesztették; végeztük azt-is Nagyságod kegyelmességéböl, hogy a' Székely *Natió* közzül a' ki *Novum*át el-vesztette, ne *incurrál*jon *calumniális poend*ba; hanem köztök lévö *usus* szerént *remedi*álhassa dolgát, *comperta tamen rei veritate*. *Ex Art. A.* 1665.

AR-

A' Hol a' Darabanti Rend meg-kevesedett, úgy-hogy elégtelen foglyoknak örizésére, és keresésére; végeztük azt is Nagyságod kegyelmes *conſenſus*ából, hogy az ollyan helyeken a' Ló-fövek-is foglyok örizésére és keresésére *ſub poena Articulari* kötelesek légyenek el-menni. Ezt pedig úgy értjük, a' hol elégtelen a' Darabanti rend. 1659.

ARTICVLVS XII.

MAros-Vásárhelyi Atyánkfiai közzé *per abuſum* bé-jött szokások szerént, sokaknak törvényes útjokat 's dolgokat, hoszszú *procraſtinatio*kkal, és egyéb imez amaz akadályokkal meg-gátolyák, melly miatt sok-féle dolgok *periclitál*ődtak köztök; hogy azért mind Maros-Vásárhelyi 's mind más helybéli atyánkfiai éljenek 's *procedál*janak törvényes dolgokban, a' *Decretum* és Ország *Conſtitutió*ja szerént mindenekben végeztetett. *Ex Art. A.* 1668.

ARTICVLVS XIII.

HOgy-ha az *extraneus*ok közzül, a'Háromszéki atyánkfiai között perlekednének; az *extraneus*oknak Nemes és Városi Rende közt *legitime emanál*tatott *Relatoriá*jok *ſub poena Articulari in judicio acceptál*tassanak, magok *usus*okban megmaradván. *Ex Art. A.* 1665.

ARTICVLVS XIV.

NEmelly Atyánkfiai, vagy szegénységink gyakorta megtalálván, Székely atyánkfiai között gonoszúl el-vészett marhájokat, nem akarnak az Országnak arról írott *Articulus*a szerént Szavatost adni vagy elé-állitani, a' károsoknak nyilván való *injuriá*jokra és károkra, elégségesnek tartván áldomást ivó Felekkel való bizongatásokat; Végeztük, hogy ha hol 's kinél az ollyan marhák fel-találtatnak, tartozzanak Szavatost adni a' Székelységen-is, kereste a' káros-is mind fáradságának, 's mind pedig kárainak *refusio*ját; *Alioquin* a' Vármegyék se tartozzanak Székely-atyánkfiainak Szavatost adni. *Ex Art. A.* 1668.

TITULUS NONUS.

Bányák colálásáról, 's Idegen Orſzágokra való ſzabados járásról kelésről.

ARTICULUS I.

MIndenféle ſzabados kereskedés; Bányáknak magok határokon *colálá*ſa, A' Haza fiainak kereſztyén Orſzágokra igazságos dolgokban ſzabados járáſok-keléſek, javoknak tartáſa Orſzágokban, 's egyéb ſzükséges dolgaikban való mú-
Ex Art. A. 1659. latáſok *ſimpliciter* ſzabados légyen. Tanúlásra, Szólgálatra, Lakásra, *Peregrinalás*ra való mehetéſek-is pedig nem hogy *interdicál*tatnék; söt annak tílalma az Hazában *in perpetuum* emlékezetben ſe légyen. Mindazáltal *Salvus Conductuſt* tartozzanak *impetrál*ni, a' Fejedelmek-is adni; mellyet ha *denegál*nának vagy *procraſtinál*nának-is, ſzabadoſon el-mehessenek: Városi és kereskedö vagy miives legények állapotjokról az eddig való *uſus* tartaſſék; mindazáltal a' Hazának-is *legitimus* Fejedelmeknek ártalmokkal ne méréſzeljenek lenni. E' végezéſünket pédig kivánjuk *pro perpetuo et irrevocabili Decreto* tartani, *hoc per Expreſſum declarato*, hogy ha ki akármelly idö folytában, Fejedelmek, *Statusok*, *Conſtitutiók* változáſiban, tsak *Propoſitió*ban vagy *Poſtulatum*ban adná vagy venné ennek *abrogál*ását, meg-kiſſebbíttetését, annál inkább a' ki *voxol*na, *annuál*na, vagy tselekedetivel annak ellene tselekednék, vagy *contraria Conſtitutiót* tsináltatna, tsinálna, vagy *acceptál*na, a' jövendö világon Iſtentöl átkozott légyen, e' világon pedig betsületi-veſztett.

Tl-

TITULUS DECIMUS.

Máramarosiakról.

ARTICVLVS I.

MÁramaroſi Atyánkfiai *Pacificatió*jokat, a' melly lött a' ſzomſzéd Lengyel Urakkal, bizonyos dolgok végett, a' Nagyságod *annuentiá*jából ezen *Articulus*unkkal *confirmál*juk ugyan ö Kegyelmeknek; mint-hogy az *Evocatió*kban a' régi *uſus*ok meg-engedtetett vólt, úgy az *Executió*kban-is *proceddl*-haſſanak a' régi *approbált uſus*ok ſzerént.

ARTICVLVS II.

JElentik azt-is ö Kegyelmek, hogy ſzokatlan *exactió*kkal, czédula pénzeknek *exigál*ásával terhelik az ott való ſzeſzegénységet, akármi dib dáb egymáſtól-is az ott való Harmintzadoſok; Végeztük Nagyságod *conſenſus*ából, hogy valamiböl harmintzadot nem adnak, czédula pénzel ſe tartozzanak, ne-is *aggraváltaſ*ſanak a' Harmintzadoſoktól.

ARTICVLVS III.

MIvel Máramaros Vármegyebéli atyánkfiainak kelletett vólt enek elötte való idökben, Lengyel ſzomſzédságokkal ſzükségesképen *poena* alatt való bizonyos *pacificatió*t tenniek, melly *pacificatio* ellen Magyar Orſzági, egyſzersmind Máramaros Vármegyében jóſzágot biró ember tsak nem régen ſzomſzéd Lengyel Ur *Jacobus* Potuczki emberén, ſzólgain, rút *inſolentia*kat tselekedett, meg-háborgatván igaz járáſokban, egyſzersmind meg-károſitván javokban öket; Végeztük azért Nagyságod *conſenſus*a-is *accedál*ván, hogy azon Magyar Orſzági *exceſſuſt patrá*ló ember a' meg-bántódott féllel, mentöl hamarébb *admonidl*tatván Máramaroſi atyánkfiaitól, *conveniál*jon, és kárairól *contentál*ja azon ſzómſzéd Lengyel Urat. Mellyet ha *poſthabeál*, *poſt admonitionem*, akár maga, akár Felesége *juſſaval* birjon az Erdélyi *Ditio*ban jóſzágot, tehát *mox* *Ex. Art. A. 1663.*

et

et defecto, excluſis omnibus juridicis remediis et proceſſibus, azon helynek Tiſztei, a' hol jóſzága vagyon vagy magának vagy Feleségének, *contentálják plenarie* abból azon ſzomſzéd Lengyel Urat: Ennekutánna-is pedig ha kik haſonló dologban elegyitik magokat, ezen mód *obſervál*taſsék ellenek.

ARTICVLVS IV.

MIvel ſzegénységink ſok károkat vallanak a' Máramaroſi atyánfiai miatt, oda lopott marhájoknak *recuperalá*ſára való fáradozáſokból; végeztük, hogy ennek-utánna ökis az Orſzág törvényével éljenek, ſzegénységinket minden imide amoda való halogatáſſal igazságokban meg-ne gátolják; kik ellen ha *exorbitál*nának, bizonyos *poenán* maradjanak érette; Végeztük mondok egéſz Orſzágúl, hogy ennek utánna ő Kegyelmek mindenekben ſzabják az Orſzág *Conſtitutió*ihoz magokat, ſenkit-is a' ſzegéynség közzül igazságos dolgában kárának keresésében meg-ne gátoljanak, meg-ne verjenek, fogjanak, törvény útja kivül, *ſub poena florenorum* 200. Ezt pedig értjük *reciproce*.

Ex Art. A. 1667.

ARTICVLVS V.

MElтőságos Rákóczi György Fejedelemségében, Máramarosban a' Sótól Harmintzadot nem *exigál*tak, *reſpectál*ván Huſzt Várának alkalmatoſságát benne, hogy inkább a' *Praeſidium* tartására el-érkezheſsék annak *Poſſeſſora*; végeztük azért, hogy ezután-is a' Sótól harmintzad ne *exigál*taſsék.

Ex Art. A. 1665.

ARTICVLVS VI.

UGyan Máramaroſi Atyánkfiai *inſtantiá*jokra, hogy ennekutánna ſe Máramaroſi Nemeſség, ſem pedig Huſzt, Visk, Tétső, Hoſzſzú-mezö és Szigeth nevü Váraſok lakoſi harmintzaddal ne tartozzanak, Nagyságod *conſenſus*ából *communi voto concluddál*tuk.

Ex Art. A. 1664.

Tt-

TITULUS XI.

Vármegyékről.

ARTICVLVS I.

MIvel Máramarosban és Hunyad Vármegyében-is kinek-kinek jobbágyinak meg-büntetéſek, Földes Urok hatalmába vólt 's vagyon, nem alább való hivei lévén a' Fejedelmeknek a' több Vármegyéknek lakoſi-is; Végeztük közönségeſen, hogy a' több Vármegyékben-is mindenütt e' Hazában azon *uſus obſervál*taſsék, 's ha a' Földes Ura meg-bünteti érdeme ſzerént a' Jobbágyát, jó; ha nem, a' Tiſztek érdemek ſzerént bünteſsék-meg a' büntetéſt érdemlö ſzemélyeket, mind *mulctalis* birsággal, 's mind halállal; Ide értvén a' Székelységet-is. *Ex Art. A.* 1665.

ARTICVLVS II.

DOboka Vármegyebéli Atyánkfiai kivánságokra végeztük, hogy ezután kezes-állitás nélkül felelheſſenek, ne-is kelleſsék Nemeſi ſzabadságok ellen kötéſt tenniek Szék Városának *incolá*ival, mikor elöttök vagy vélek perelnek. Ha pediglen a' pereſek a' pert *appellál*ni akarják, nem a' Kamara házhoz, hanem Táblára *appellál*haſsák. *Ex Art. A.* 1667.

ARTICVLVS. III.

NEm kevés *exceſſus*ok eſnek a' Vármegyéken, a' fö Ispánok után való Tiſztektöl: Végeztük azért, hogy valakik illetlen *exceſſus*okat, *exactio*kat, *Decretum* és *Articulus* kivül való *executió*kat ennek-elötte *ab Anno* 1657. tselekedtek, vagy ez-után-is tselekeſznek, a' meg-bántódott fél Vármegye Székin vagy Gyüléſin meg-bántódását adja-elö, 's *comprobál*ja-is: mellyet minden imideamoda való mútogatás és kedvezés nélkül, a' fö Tiſztek köteleſségek ſzerént az oda gyülekezett Rendekkel együtt tartozzanak igazitásba venni, és *ad quindenam* az *exequal*t vagy *extorqueál*t jókat *cum poena Articulari florenos* 1667.

200.

200. *faciente*, *reſtituál*tatni *'a' damnificatus*oknak; mellyet ha *ad quindenam executio*ba nem vennének a' Tiſztek, tehát a' *damnificatus*ok a' Deákok által *nulla praehabita certificatione, vigore ſaltem praeſentis Articuli excluſis omnibus juridicis remediis exequál*tathaſsák az ollyan *exorbitál*ó Tiſzteken.

ARTICVLVS IV.

ZAránd Vármegyei Atyánkfiainak lévén illyen panaſzok, hogy magok ſzükségekre való *vecturá*któl-is Orſzág *Articulus*a, és Nemesi *praerogativá*jok ellen, némelly helyeken vám adásra *cogál*ják öket; Végztük, hogy ennek utánna ſe ezen Atyánkfiai, ſe máſok, Nemeſi ſzabadsággal élö emberek, vám adáſſal, magok ſzükségekre való *vecturá*któl akár hol-is ne *aggrevál*taſſanak.

ARTICVLVS V.

A' Váradi Nemes és vitézlö Rend Atyánkfiainak alázatos *inſtantiá*jokra, Déſen, O és Uj Tordában, Egyház falvában-is az uratlan puſzta *ſeſsiók* hogy *connumerál*taſſanak, és ſzámokra lakó helyül adaſsanak és *deputál*taſſanak, azokhoz *Ex Art. A. 1665.* *ab antiquo* birattattott haſznos helyekkel, Malmokkal és Vámokkal együtt, egéſz Orſzágúl *annuál*tunk. Végeztük-is Nagyságoddal egy *conſenſus*ból, hogy *connumerál*taſſanak a' meg-emlitett *ſeſsiók* és *fundus*ok, azon *ſpecificál*t helyeken illyen *declaratió*val: hogy a' melly puſzta helyekhez valaki *praetendens*nek mondja magát, az ollyanokhoz tudnillik, mellyek régtöl fogván puſztán állottak, ne légyen elég tsak ſzóval az ollyanokhoz való *competentiá*ját állatni, hanem *docedl*jon róla; mivel láttatnék ſok ember nem annyira maga jóſzágát óltalmazni, mint máſok oda telepedését meg-gátolni irigységböl. A' *connumeratió*ra pedig botsáttaſſanak bizonyos ſzámu Fö renden lévö Haza-fiai, kik-is *cennumerál*ják az *Orthodoxa* és *Unitaria Religion* lévök *praeſentiá*jokban, Templomoknak, Scholáknak, és egyéb azokhoz való minden névei nevezendö *proventus*oknak és *accidentiá*knak alkalmatoſságokat, (mellyek *ab antiquo* oda

oda birattattanak) 's birattaſſanak *utrinque*, a' *connumeratio*ról való *Regeſtrum* ſzerént, melly-is annak módja ſzerént adaſsék bé a' *Convent*be.

ARTICVLVS VI.

DÉsre O és Uj Tordába telepedöknek kivánságokra, végeztük, hogy azon helyben lévö *Civilis Status*ok-is *Nobilitál*taſſanak, úgy-hogy egy *Corpus*ban Nemeſi ſzabadsággal élvén, eddig *ſupport*ált tereh viſelés alól fel-ſzabadúlván, és a' Nemes Vármegyéktöl *dependeál*ván, Vármegye Záſzlója alatt üljenek fel-is a' ſzükségnek idején, törvények dolgából-is Vármegyén pereljenek. A' *recenter* oda telepedett ſzemélyeket hogy épülheſſenek, hárem Eſztendeig Nagyságoddal egy *conſenſus*ból, hadi *expeditió*kból *immunitál*tuk. 1665.

ARTICVLVS VII.

A' Fenn meg-emlitett helyekre telepedetteknek *inſtantiá*jokra végeztük, hogy régi Királyok, Fejedelmek, *Donatió*jok, *Collatio*jok, és *Privilegium*ok ſzerént *cum ſuis pertinentiis et emolumentis* meg-tartaſſanak, és ha mik azokban máſuvá *applicál*tattak vólna-is, ſzámokra *reſtituál*taſſanak, és mint *Privilegiatus* egy ſzabadsággal élö emberek, *jus regium* adáſſal *confirmál*taſſanak és *condecorál*taſſanak, úgy-hogy magok majorságok iránt ſemmiböl, ſe ſzölejekböl ſe ſzántó földökböl magok határokon valókból dézmát ne adjanak, mivel a' Nemes Vármegyével enyenlö ſzabadságú és *onuſt ſupportal*ó ſzemélyekké tétettenek. *Excipiál*ván Kereſztes mezejét, mivel a' más *uſusra* való hely lévén, Tordának több határival légyenek *contentus*ok. 1665.

ARTICVLVS VIII.

A' *Partium*béli *exuldlt* és fellyebb *declárdlt* atyánkfiai jelentvén, hogy midön egymás között Tordán a' nékiek *conferal*tatott puſztákat és Uratlan *Seſsió*kat fel-oſztották, akkor némellyek közzüllök bizonyos darab földeket el-foglalván, az órától fogva nem épitették, söt feléje ſem mentek, tsak *Ex Art.* 1668.

puſztájában állanak ma-is a' ſzomſzédságnak károkra. Végezgeztük azért az ollyan el-foglaltatott gondviſelés nélkül való hellyeket, adják 's adhaſsák más *exuláit*, és örökség nélkül való ſzemélyeknek *de facto*: kik-is mint ſajátjokat épitheſſék úgy.

ARTICVLVS IX.

AZ O és Uj Tordaiak 's Déſiek, hogy Méſzár-ſzékeket és kortsomát tarthaſſanak, másnak kivületek azon helyekben Méſzár-ſzékeket és kortsomákat tartani ſzabad ne légyen *ſub poena Articuláti*. A' Sóvágók mindazonáltal, és aknához tartozó ſzólgák, a' Kamara háztól el-nem ſzakaſztatnak, hanem az ö állapotjokban (*excipiálva* lévén a' Nemeſségtöl) elébbeni hivataljokban meg-tartatnak.

Ex Art. 1666.

ARTICVLVS X.

TÖviſſi *Patronus*ok találván-meg, hogy az Al-földi Oláhok és Ráczok kik Tövisre feleſen telepedtek, nem gondolván a' régi *Portionatus* Nemes emberekkel *ſeſsio*jokra házakat tsináltatnak, Nemes házak után való ſzántó földeket, réteket, berkeket, magok ſzámára el-foglalnak; hogy azért illyen *difficultás*ok tolláltaſſanak; Végeztük hogy a' Fejérvármegyei Fö Birák bizonyos ſzámú *Aſſeſſor*okkal *ad faciem loci* kimenvén, valamelly házhoz vér találtatik, ha el-foglaltatott-is *de facto reſtituálják*; A' ſzerént a' Réteket, Szántó-földeket-is. A' melly helyeket pedig, ſzántó-földeket és réteket a' *Poſſeſſor*ok közzül nem *manutenedl*tak, az oda telepedett embereknek *Privilegium*ok ſzerént meg-adattaſſanak, úgy mindazonáltal hogy azon Vármegye törvényétöl függjenek mindenekben, mellyet hogy ha nem tselekednének azon Vármegye Tiſztei meg-büntetheſsék érdemek ſzerént. Jenö felé pedig áll útakon ne járjanak; Affélékröl írott *Articulus*okban *ſpecificált poena* alatt. Az úton-járóknak-is ſzálláſt adni tartozzanak, mivel az Orſzág-is ſzálláſt adott nékiek.

Ex Art. A. 1666.

Tl-

TITULUS XII.

Articulusokról.

ARTICVLVS. I.

ENnek-utánna a' petsétes írott *Articulus*okban, hogy egy *exemplár*t tartsanak magoknál Itélö Meſter atyánkfiai és midön az *Articulus*oknak ki-nyomtatáſa el-végezödik, vitessék Itélö-Meſter Atyánkfiai kezekbe, és ott *conferál*ván a' *reſervált exemplár*ra ha mi fogyatkozás eſik a' nyomtatásban, azt hivatalokhoz tartozó kötelesſégek alatt, *corrigál*ják, az-után botsáttaſſanak-ki a' nyomtatott *Articulus*ok, végeztük.

ARTICVLVS II.

A' Fel-háborodott idöknek alkalmatoſságával, elsöben *in Anno* 1661. Beſzterczén *Art.* 5. az-után *in Anno* 1662. Görgény S. Imrén, *Art.* 10. végeztetett vólt, hogy *reſidentiás* Nemes ember-is *ſuſpitio*ra meg-fogattaſſék; melly tsak azon bóldogtalan idöre irattatott vólt; Moſtan azért Iſten kegyelmeſségéből, e' ſzegény hazának-is állapotja tsendesedvén, azon *Articulus*inkat *in toto et per omnia caſſál*juk, *annihilál*juk, és erötlenné téſzſzük. *Ex Art. A.* 1666.

ARTICVLVS III.

EZer hatſzáz ötven-négy Fſztendöbéli *Articuluſ*inknak *continentiá*jok ſzerént, a' mint *extal Part.* 3. *Tit.* 41. *recipidl*tatnak a' haza Fiai és Statuſi közzé e' betsületes ſzemélyek, a' mi kegyelmes Urunk kegyelmeſségéből, és Orſzág *Conſenſus*ából, Tekintetes Nagyságos Ráthoti Gyúlafi Láſzló, Nemzetes és Vitézlö Fekete Lörintz, Gillányi Gergely, Pongrácz Gergely és Samariai Péter Deák Uraimék, és ugyan akkor *ſolenne juramentum*okat *depondál*ták a' mi Kegyelmes Urunk ſzolgálatjára, és Haza ſzabadságinak 's törvényinek meg-tartására. *Ex Art. A.* 1655.

ARTICVLVS IV.

A' Melly *Edictum*okat és *Inſtructió*kat a' Bánfi Diénes Kolosvári Fö Kapitány atyánkfiának a' közelebb el-múlt Fejérvári

vári *partialis* gyüléſünkben adtuk vólt, *Articulus*ba bizonyos okokra nézve nem írtuk vólt, hanem a' három *Nation*ak három ſzokott petsétek allatt ö kegyelmének ki-adtuk, melly akkori ö kegyelmének ki-adattatott *Inſtructió*kat és *Edictum*okat egéſz Orſzágúl Nagyságod Kegyelmes *conſenſus*ából, minden *punctum*ban és czikkelyeiben helyben hagyunk, *confirmál*unk, ez *Articulus*unkban, és ſzintén úgy *pro rato et firmo* tartunk, mint-ha ſzóról ſzóra vólnának ezen *Articulus*unkba *inſerál*va.

ARTICVLVS V.

A' Medgyeſi 1662. Eſztendöbéli *Potentiá*ról írt *brevis Articuluſt tollál*juk; Mindazáltal az el-múlt idökben-történt dolgok, mellyekröl kiváltképpen kellett vólt azon *Articuluſt* írni, akár *inchoál*tattak akár ne, ha kinek tetſzik, és azon idöbéli dolga még fenn áll, *proſequal*haſſa azon *brevis Articulus* ſzerént. Ennek-utánna történendö dolgok, *proſequál*taſſanak az *Approbata Conſtitutió*ban írott *proceſſus* ſzerént, de ha ki *poenalis* azon Médgyeſi *Articulus* ſzerént *ut ſupra*, a' *major Potentia* ſemmiképen meg ne ítélteſsék.

Ex Art. A. 1668.

TITULUS XIII.

Száſzságról.

ARTICVLVS I.

A' Száſz atyánkfiai réſzéröl *concluddl*tuk Nagyságod *conſenſus*ából hogy bizonyos *caſus*okon kivül ö kegyelmek közzül *privata perſon*ák *immediate* Táblára ne *evocál*tatnának; Ugymint *quinque caſus*okat, Gyilkoſságot, és *Depoſitum*okat *concernáló caſus*okon kivül egyéb *caſus*okban ha ki pert akar indítani ö kegyelmek ellen, az alsó *forum*on *coram judicibus competentibus proſequál*ja pereſsét. Ezen *Reciprocatio obſervál*tatván, ha kinek ö kegyelmek közzül a' Nemeſséggel, valami *cauſa*jok *occurrál*na, a' meg-írt *caſus*okban pedig *in Arbitrio Actorum* légyen, ha Táblán-é? vagy alsó *forum*on *proſequal*-

ja

ja perit: Ide nem értvén a' *fugitivus* jobbágyok és ſzolgák dolgát, mellyekért Tiſzteket vagy *Communitáſt* ſzoktak *evocál*tatni; mert e' *causá*kban az eddig való *uſus* és *Articulus* ſzerént akarunk *procedál*ni.

ARTICVLVS. II.

A' *Regius funduson* lévö Tókat a' *Fiſcalis* Tiſzteknek magok *authoritás*okból haláſztatni ſzabados ne légyen; hanem mikor a' *Fiſcus*nak ſzüksége léſzen, *requirál*tatván elsöben a' Falubéliek akkor haláſzſzanak a' *Fiſcus* ſzámára; *Commiſſió*jok nem lévén pedig a' *Fiscalis* Tiſzteknek, megne engedjék az ollyan helyeken a' haláſzáſt.

ARTICVLVS III.

ENnek-utánna mikor makkra hajtatnak a' *Fiſcus* ſertés marhái, a' *Regius funduss*ra és erdökre, azon Széknek Tiſztei illendöképpen intézzék-el, honnat juthatna illendöképen makk, 's ahoz-képeſt hajtaſſanak a' *Fiſcus* marhái a' *Regius funduson* lévö erdökre. Mivel pedig ſok helyeken eddig *abutál*tanak a' Vicé Tiſztek, ſokſzor a' magok erdejekböl a' ſzegénység marháit ki-rekeſztvén, más idegen marhákat fogadtak a' *Fiſcus* marhái közzé; Végeztük azért, hogy ha hol illyen idegen marhák találtatnak, azon Székeknek Tiſztei ſzabadoſon magok *authoritás*okból, el-veheſsék az illyen idegen marhákat magok ſzámokra; mikor pedig a' *Fiſcus* erdején elég makk terem, tartaſſék-meg a' régi ez iránt való *Articulus*, melly az, hogy ollyankor a' *Regius funduson* lévö erdökre *Fiſcus* ſertés marhái ne hajtaſſanak. *Ex Art. 1664.* *Ex Art. A. 1669.*

ARTICVLVS IV.

VÉgeztük azt-is, hogy a' Száſz *Nation* lévö Atyánkfiai között ha kik perlekedni kénſzerittetnek; a' *continuus uſus* 'mu*nicipale jus*ſok és *Privilegium*ok ſzerént, kinek-kinek *indifferenter* minden helyekben igazságos törvényt köteleſek légyenek minden tovább való halogatás nélkül ki-ſzolgáltatni, és *per ab* 1664.

uſum

uſum ſenkit is valamelly *ſiniſtra informatio*ra *abſque juris ordine* meg-károſitani nè *attentál*janak.

ARTICVLVS V.

LÉvén bizonyos dolog végett *Controverſia* a' Daroczi, Kö-halom Széki és Jánosfalvi; 's az Udvarhely Széki lakoſok között: mellyek *dirimalá*lására kiván bizonyos *Commiſſari-us*okat, rendeltük Nagyságod kegyelmes *annuentia*jából a' Vármegyéröl Horváth Kozma, Székelységröl Nemes János Atyánkfiait, a' Száſzságról álljon Szebeni Király-Biró Atyánkfia *authoritas*sában kit fog oda rendelni.

ARTICVLVS VI.

EZer hatſzáz hatvan-négy eſztendöben Száſz *Nation* lévö Atyánkfiaihoz *accedál*ván Nagyságod *Conſenſus*sa-is ö kegyelmek alázatos *inſtántia*jokra, a' *Peculium* nevezetet *ſopiál*tuk és *tollál*tuk vólt, moſtan-is azon nevezetet újabban ö kegyelmek *inſtantiá*jokra *tollál*unk és *ſopiál*unk; Ugy mindazonáltal hogy ö kegyelmek-is az eddig való *Privilegium*ok ſzerént *obſervál*tatott ſzabadságoknál többet azzal magoknak ne *vendicál*janak, Hazához és Fejedelemhez való hüségeket fenn tartván.

TITULUS XIV.

Gonoſz-tévök és Szitkozódók büntetéséről.

ARTICVLVS I.

HOgy a' Pribékeket és Armáſokat 's egyéb ezégéres vétkekben élö Latrokat-is ezután a' Faluknak lakoſi ne lappangtaſsák, duggaſsák, annál inkább mellettek fel-támadni ne méréſzeljenek, hanem inkább az ollyan Vármegyékben és egyéb helyekben-is akárhol az Orſzágban, azon helyeknek Tiſzteinek értéſekre adják, kik-is a' dolognak mivóltához képeſt *brachium*mal-is ki-meheſsenek *perſecutió*jokra, végére menvén azon helybéli Tiſztektöl gonoſzságoknak a' honnan-va-

valóknak mondják magokat lenni, addig pedig fogva tartaſſanak, és ha *comperiáltatik* ártatlanságok *de facto* el-botsáttaſſanak, ha pedig birnak véllek azon Faluknak lakoſi, meg-is fogják 's el-botsátani ne méréſzeljék; Söt ha a' dolog úgy kivánja a' Tiſztek mellett a' latroknak igazán való *perſecutió*jára fel-is keljenek, támadáſokat a' lator mellett ne tegyenek, mint Aklos nevü Falunak lakoſi-is tselekedtenek tsak nem régen-is, hanem minden rendek és helyeknek lakoſi alkalmaztaſsák ez *Articulus*unkhoz magokat; A' kik pedig ez ellen tselekednének, *comperiál*tatván latorságok, azon helyeknek Tiſztei *ſub amiſsione officiorum et honorum ſuorum* kedvezés nélkül meg-fogattaſſanak, és a' Faluſi Bíró harmad magával fel-karóztaſsék, ſemmi-némü marhájokat javokat a' *Dominus Terreſtris* kárával el-ne vegyék, és magoknak ne *uſurpál*ják.

ARTICVLVS II.

A' nem régen ez hazába bé-jött káromkodó ſzitkozódás, melly hallatlan dolog légyen; Azért valaki az illyen káromló ſzitkozódáſon *deprehendál*tatik ugyan ott, és azon helynek Bírái által büntetteſſenek törvény ſzerént a' ſzitkoknak mivóltához képeſt, ha nem Nemes ſzemély léſzen, ha pedig Nemes a' Városi és Paraſzt Birák ne teheſſenek törvényt reá, hanem tartozzanak az hallók hitek ſzerént megmondani, és hírré tenni az ollyan ſzitkozódó Nemes ember *Magiſtratus*ának: ki-is *ſub amiſsione officii* tartozzék törvénnyel *proſequal*ni, és érdeme ſzerént meg-is büntetni, betsületes ſzemélyek *relatió*ja után a' *Decretum* ſzerént, ha pedig halálos léſzen a' vétek, Paraſzt tanú ne *admittál*taſsék Nemes ember ellen, haſonlóképpen a' *Privilegiatus* lakoſit-is azon helynek Bírái büntesſék *ſub eadem poena.* *Ex Art. A.* 1659.

ARTCVLVS III.

Noha láttatik ſzabadságunk ellen lenni, hogy Nemes házakra meheſſenek latrok meg-fogására; De mivel Iſtennek ítéletiböl az hatalmas Nemzet hazánkban bellyebb-bellyebb érkez- *Ex Art. A.* 1665.

kezvén nagyobb alkalmatlanságnak el-távoztatásáért végeztetett, hogy Halmágyon *indifferenter* akármelly Nemes házakra a' Tiſztek, vagy arra rendeltetett emberek ſzabadoſon bémeheſſenek, és a' latrokat meg-foghaſsák, és érdemek ſzerént meg-is büntetheſsék.

ARTICVLVS IV.

Ex Art. A. 1668. MIvel a' Gyilkoſság ez hazában igen el-áradott, azért valaki egyſzeri gyilkoſságnál többet tselekſzik, nem haſználván néki ez iránt ſemmit-is a' Nemeſi ſzabadság, a' hol tselekſzi, azon helynek Tiſzteitöl fogattaſſék-meg *de facto*, és mind a' törvény végéig fogságban légyen, ki-is a' fogságot ha nehezteli, igazittaſsa dolgát mennél hamarébb.

Ha hol meg-érti a' Tiſzt a' gyilkoſságot, mindjárást fogaſſa meg a' gyilkoſt, avagy veſſe elégséges kezeſség alá, annak-utánna a' ſérelmeſek, avagy ha azok akár mi októl viſeltetvén perelni nem akarnának a' gyilkoſſal, a' Tiſzt mindazáltal *ratione officii* tartozzék *ſub poena Articulari* a' gyilkoſt *citál*tatni, a' hol a' gyilkoſságot tselekedte, ha abban a' helyben Vármegyén vagy Széken *reſidentiá*ja vagyon, arról, ha *perſonaliter* nem találnák vagy elébb állott vólna-is *de bonis ibi exiſtentibus*, törvény ſzerént-is *proſequal*ni: Mellyröl ha *finalis ſententia pronuncidl*tatik, *comperta tamen rei veritate tranſcribál*taſſék *ad exequendum*, az egéſz Országra, és a' hol találtatik, ujabb per ne-is inditaſſék ellene, hánem azon *transcribált ſententia* ſzerént *executió*ba véteſsék *finaliter*; A' kinek két-ſzáz forint érö jóſzága nintsen, az egyſzeri gyilkoſságért-is minden hellyeken *indifferenter* fogattaſsék-meg, avagy azon ſummáig elegedendö kezeſt állitson, *alioquin* fogva tartaſſék, mig *finaliter* el-igazódik dolga.

A' gyilkoſoknak pedig ſenki is örökségét ſe egyebét meg ne végye, mivel azzal alkalmatoſságot ſzolgáltát a' büntetés elött való elébb állásra, valaki pedig meg-venné a' vett *bonumot amittál*já, *inſuper* meg-annyi ſummán maradjon: mel-

mellyet azon Vármegyéknek, Székeknek és helyeknek Tiſztei *mox et defacto excluſis omnibus juridicis remediis exequál*janak az illyen *exorbitál*ókon.

Ezen *proceſſus* alá *comprehendál*taſſanak *ab Anno* 1657. történt gyilkoſságok, valamellyek *finaliter* törvény ſzerént el-nem igazittattanak eddig, és ezután következendök-is; *excipiál*ván mindazáltal ezen *Articulus*unk alól azokat az ember öléſeket, mellyek az el-múlt ſzomorú változáſokban, 's Fejedelmek ſok egyenetlenkedéſekben történtenek.

A' melly gyilkoſt pedig meg-ſententiáznak, *poſt pronunciationem finalis ſententiae* mihelyt Hengérnek ſzerét teheti a' Tiſzt, 's nem *exequál*tatja, hanem el-ſzalad a' gyikos, maga haljon-meg azon Tiſzt, a' ki el-ſzalaſztja, ha ſzántſzándékkal, vagy fizetésért botsátja-el; ha pedig *contingenter*, öt-ſzáz forintot *exequál*taſſon a' fö Tiſzt vagy a' *Director* az illyeneken, *vigore ſaltem praeſentis Articuli*. Ez *Articulus*unk az Hazának háború állapotjában *patrál*ók, vagy ezután-is zenebonás idöben *patrál*andók ellen *obſervál*taſsék: békeſséges idöbéli gyilkoſokról pedig az *Approbata Conſtitutió*ban irott *proceſſus intacte* meg-tartaſſék, ez *Articulus*unk *emanál*ſa elött lött *Pacificatio*k ide nem értetvén. *Ex Art. A.* 1669.

A' melly Faluban vagy határon meg-öletett ember találtatik, arról az Iſtennek világos törvénye *extál*, 's az-is tartaſsék-meg; úgy-hogy, tizen-nyóltz eſztendösön fellyül valók, erös hittel *in loco delicti* mentsék magokat, hogy hírekkel nintsen az ollyan gyilkoſság vagy ember ölés; ez iránt *abſolutus*ok légyenek.

TITULUS XV.

Kereskedökről.

ARTICVLVS. I.

TAláltattanak a' kereskedök, de kiváltképen a' Görögök között, kik holmi levelet *extrahál*tanak, hogy az Orſzágban némelly helyeken tsak önékiek lenne ſzabados marhájokat *Ex Art. A.* 1664.

árúlniok, kik-is ez Hazában hallatlan és ſzokatlán adáſnak nemével, úgy-mint Drámmal és fél ſingel, még pediglen kétſzer árrán a' vévöknek nagy károkra, marhájokat árúlták, hogy efféle tsalárdság ſenkinek ne *patrocinál*jon, végeztetett, hogy minden rendeknek igaz marhájokkal kereskedniek, adnion és venniek *indifferenter* minden helyeken az Orſzágban ſzabados légyen, fenn maradván Városi *Privilegium*ok; ha kik pedig ez-után efféle tsalárdságot tselekedni *deprehendál*tatnának, *toties quoties*, *Articularis poená*ban *incurrál*janak: mellyet *vigore praeſentis Articuli*, *comperta rei veritate*, azon helybéli Tiſztek, a' hol a' tselekedet *comperiál*tatik, *exequal*janak *defacto*.

TITULUS XVI.

Sóval való Kereskedésről.

ARTICVLVS I.

KAlota-ſzegi ſzegenység hogy a' moſtani nagy adózásra inkább rá érkezheſsék, végeztetett, hogy a' Koloſi Aknáról Aknai árron elégséges só adattaſsék ſzámokra, kik-is elégedendö sót ſzállitsanak Bánfi-Hunyadra, 's ott rakják-le.

Ex Art. A. 1668.

A' Körösben lakoknak pedig annál bellyebb jöni sóért ſzabados ne légyen, (ide nem értvén a' Szilágyságot;) Ezek-is meg-adván a' sónak igaz harmintzadgyát, mint ſzintén a' Körösbéliek.

ARTICVLVS II.

MIvel ſokan a' sóval való kereskedésben a' *Fiſcuſt defraudál*ják, némellyek nem a' *Portus*on, hanem máſutt adván sójokat az hajókra, a' melly lopásnak neme; Végeztetett azért, hogyha kik ezután ollyanok találtatnak, kik ezt tselekednék; ha ſzintén *in facto* nem tapaſztaltathatnának-is, de ha az után *Inquiſitio* által nap-fényre jöne tselekedetek, *toties quoties*, két-két ſzáz forinton maradjanak, és az el-lopott sónak *Portusi* árrán: kit-is az *Inſpector comperta rei veritate excluſis omnibus*

1668.

*mnibus juridicis remediis exequál*taſſon *Fiſcus* ſzámára, az alkalmatoſság ugy kivánván *etiam cum Brachio*, az illyen *fraudulentus*okon.

Ha kik Maros mellett lévö Falubéliek máſok-is Sóval akarnak kereskedni, 's le-akarják azon Falukban ſavokat rakni, tovább egy hétnél egy helyben ne tartsák; hanem vigyék-el a' melly felé el-akarják vínni kereskedésre: mivel ebböl gondolható dolog, hogy hajóra akarják adni, és iktatni.

Azért az *Inſpector*nak ſzabadság engedtetik, az illyen Sónak *Fiſcus* ſzámára való el-foglalására.

A' Bagaritczás ſzekerek meg-nem gátoltatván az eddig ſzokott kereskedésre.

ARTICVLVS III.

EZ Haza-fiainak kivánságokra való tekintetböl végeztetett, hogy *ante omnes extraneos* ſzámokra adaſsék Só, veheſſenek-is és kereskedheſſenek véle minden Haza-fiai *Fiscus* kára nékül, *Praefectus*októl és *Inſpector*októl inkább lévén *reſpectus* az Hazafiaira, mint ſem más idegenekre: és a' *Fiscus* jövedelmét igazán ki-adván belöle *prima quoque occaſione*, mindenkor igaz úton módon, mind az Aknán 's mind alatt a' Só vágóktól elegedendö sót veheſſenek.

COMPILATAE CONSTITUTIONES REGNI TRANSILVANIÆ, ET PARTIUM HUNGARIÆ EIDEM ANNEXARUM.

PARS QUARTA.

TITULUS PRIMUS.

Jobbágyok Reductiójáról.

ARTICVLVS I.

MIvel' *in Cauſis brevi juridico proceſſu adjudicari ſolitis in arbitrio cauſantium* állott eddig-is, hogyha Táblán, vagy Vármegyén *proſequal*ják *cauſa*jokat az egy Jobbágy kéréſen *Ex Art. A.* 1655.

kivül; vévén eſzünkben abbéli fogyatkozáſunkat, Végeztük, hogy a' Jobbágy fel-kérés-is, mint egyéb *brevis proceſſus*ok, légyen a' *Cauſans*oknak ſzabadságokban, ha Táblán-é vagy pedig Vármegyén, és azokon ſzokott *Proceſſus*okat kereſſék; Ide nem értvén a' *Partium*béli vég Házakat.

ARTICVLVS II.

VÉgeztük ezt-is egéſz Orſzágúl, járúlván hozzá a' Nagyságod *Conſenſusa*, hogy *ab Anno* 1657. elébbi Urunknak Lengyel Orſzágba való indúlásától fogva, a' melly Jobbágyok Földes Urok alól el-idegenedtek, azoknak *Reductió*jában illyen mód *obſervál*taſsék. A' *Dominus terreſtris inquirál*tatván, hogy az idök alatt az ö földekröl és nevek alól mentek-el, azok minden névei nevezendö helyekröl, *indifferenter et ſine omni diſcretione*, úgy-mint *Privilegium*os 's Kóltsos Városokról, Só Aknákról, *Fiſcus*, Urak, és Nemes rendek jószágiból illyen *modalitás*sal *reducál*taſſanak. Hogy a' *Praetendens producál*ván *Relatoriá*ját *de proprietate*, vagy egyéb *juss*át, *ad ſimplicem requiſitionem exponentis*, *comperta tamen rei veritate*, a' helynek *poſſeſſora*, *Magiſtratusa*, Kapitányok, Hadnagyok, Kamara Iſpánok és Uraknak Tiſztartói, Bírái, *ſub poena ducentorum florenorum* tartozzanak *reſtituál*ni a' *praetendens*nek *mox et defacto*, *vel ad octavum*; Mellyet ha nem *praeſtál*nának, a' *repetens*ektöl *Teſtimonialiſt* vévén, azon helybél Tiſztek tartozzanak *ad requiſitionem praetendentis* ki-menni, és a' meg-írt *poená*val *executiót*-is *peragál*ni, *vigore ſaltem praeſentis Articuli*, *excluſis omnibus juridicis remediis*: mellyet hogyha azon helybéli Tiſztek nem *peragál*nának, azok-is *ſimiliter* két ſzáz forint *poená*n maradjanak; kik ellen a' *Director* ezen mód ſzerént *executiot peragál*haſſon *mox et de facto*. A' Kezeſség alatt való Jobbágyokért pedig a' kezeſek lakóljának, ha nem *reducál*ják; ide nem értvén a' rabságba eſteket. A' *Partium*ban-is mindennémü helyekröl, Hajdu és *Privilegiatus* Városokról, *Praeſidium*ok közzül, *modo præmiſſo* ki-adaſſanak: hogy-ha a' Tiſztek elégségeſek nem vól-

Ex Art. A. 1659.

ná-

nának az *executiora*, *Brachium*mal is, *vel cum Gente Comitatus* véghez vigyék. A' Székelységen-is azon mód *obſervalt*aſsék.

ARTICVLVS III.

HA ki-ſzökött Jobbágyát Székely földén és más helyeken-is meg-találja, ha ſzintén nem annak a'neve alatt lakik-is, a' kinek földén találtatik; mindazonáltal a' Tiſztek arról a' helyről-is, a'hol az illyen Jobbágy találtatik, tartozzanak a' *verus prætendens*nek kezébe adni, és adatni; *comperta tamen rei veritate.*

ARTICVLVS IV.

VÉgeztük azt-is, hogy a'Aknás és egyéb helyekről-is kiadattaſsanak a' *Poſſeſſor*oknak az el-ſzökött Jobbágyok, *producál*ván *de proprietate* az *Articulus* ſzerént, *ſub poena ibidem expreſſa*: mellyet *exequál*taſsanak azon Vármegyéknek, vagy Székeknek Tiſztei, az hol ez ellen tselekedök *comperiál*tatnak. *Ex Art. A. 1608.*

ARTICVLVS V.

NOha a' melly Jobbágyok *ab Anno* 1657. el-bujdoſtanak, azoknak *reductio*jokról jó és helyes *Articulus*ink *extál*nak; de még-is ſok helyeken azon *Articulus*oknak *vigorá*val nem *procedál*hatnak: ha fel-kérik az el-ſzökött Jobbágyot, meg-nem adják, ha *executió*ra ki-viſzik az *executor*okat, azok ellen *repellál*nak, bízakodván abban, hogy az törvények ritkán *celebral*tathatnak, ſokaknak nem kevés károkkal: melly Jobbágyok *reductio*jokról való *Articulus*unkat mindenekben *in vigore* hadjuk *cum hac declaratione*; hogyha valamely *perſonak*, avagy helyek az *executiót* akármi úton nem *admittál*nák, avagy a' meg-bántódott fél *executió*ra oda nem mehetne, tehát valahol azon helynek *contumax* lakoſi avagy javai találtatnának, azokon avagy azokból teheſſenek és tétetheſſenek *executiót.*

ARTICVLVS VI.

AB *Anno* 1657. Fogaras földéről el-bújdoſott Jobbágyok minden helyekről meg-adattaſsanak, az *Articulus* ſzerént *procedál*ván a'Fogaraſi Tiſztek; ha kik pedig meg-nem adnák *exequal*taſsék az *Articularis poena* rajtok, *modo in Articulis ſpecificato.*

AR-

ARTICVLVS. VII.

A' *Fugitivus* Jobbágyokról és *Reductió*jokról írt 1657. eſztendöbéli ugyan Beſzterczei negyedik, és Fogarasban 1666-ban *augeált Articulus*ok tartaſſanak-meg ez-után-is:
1668. Mellyeknek mind *proceſſusi*, mind *executió*jának *modalitás*sa, a' mint minden helyekre és ſzemélyekre, haſonlóképen a' *Fiſcus* réſzére-is *reciproce*: ha pedig efféle Jobbágyokról *inquirál*tatnak, akár légyen a' *Relatoriá*ban az, hogy hol's ki földén lakik az illyen Jobbágy, tsak *conſtál*jon világoſon, hogy azon *Poſſeſſoré*, a' ki kereſi, és *ab Anno* 1657. bújdoſott el hire 's akaratja ellen, tartozzék a' *ſpecificált Articulus* ſzerént *ſub poena ibidem expreſſa reſtituál*ni.

ARTICVLVS VIII.

ISten ítéletiből e' veſzedelmes idökben ſok helyek el-puſztúltanak, és ellenség miá, kik meg-maradtanak-is, lakó helyekben nem lakhattanak, hanem kénſzerittettek magok
Ex Art. A. 1666. életek táplálására olly' helyekre menni, az hol magokat táplálhatták, moſtan már ſokak elébbi féſzkekre akarván *redeál*ni örökös Urokhoz: mivel azért ſokan nem gondolnak az Orſzágnak effélékről írt *Articulus*ival, hanem még-is a' ſzegény bújdoſó embereket fogsággal ſanyargatják, kezeſség alá vetették és hiteltették; Végeztük azért, hogy minden helyekről az olyanokat, kik elébbi féſzkekre haza akarnának menni, ha ſzintén kezeſség alá vetették, vagy eskették vólna-is, minden helyekről, mindenek minden jovokkal *ſub poena Articulari* botsáſsák-el, ſzemélyekben és jovokban meg-nem bántatván; a' kezeſek pedig *abſolvál*taſſanak a' kezeſség alól.

TITULUS SECUNDUS.

Székelységről.

ARTICVLVS I.

Ex Art. A. 1655. VOltak a' Székely Atyánkfiainak-is illyen *difficultás*ok az *Ap probata Conſtitutió*kban, tellyeſséggel a' *Condeſcenſio*ról való

ex-

*exceptiók*kal hogy ne élhessenek, *Articulus* íratott vólt, melly a' Nemes Országnak törvénnyével és az 1619. Esztendöbéli *Articulus*sal-is láttatott ellenkezni: hogy azért ö Kegyelmek-is két helyes *exceptiók*kal a' *Condescensió*ról élhessenek, tsak hogy valami *frivola exceptiók*kal ne fáraszszák a' *Causans*okat, Nagyságod *Consensus*ából végeztük.

TITULUS TERTIUS.

Székek celebráltatásáról.

ARTICVLVS I.

ENnek-utánna Vármegyéken és Székelységen, a' törvényes Székek *celebrál*tassanak, a' fö Tiszteknek egymással való *correspondentiá*jokból rend szerént: hogy mindenikre el-érkezhessenek a' *Prócator*ok-is, a' *Causans*ok perinek óltalmazására.

TITULUS QUARTUS.

Mandatumokról.

ARTICVLVS I.

NOha a' Nagyságod Méltóságos neve alatt *emandál*tatott *Compulsorium Mandatum*ok mindenekre *in genere* sónálnak, kik ez Hazában laknak; mindazáltal a' Száfz Atyánkfiai az *Exponens*töl *denominál*tatott napra, és helyre ki-menni nem akarnak; hanem a' magok Székes helyekre kívánták mindenkor hogy az *Exponens* fáradjon, ott-is pedig magok emberi elött akarták a' *fassio*kat *recipiál*tatni; *Conclu dál*tatott azért a' Nagyságod bölts tetszéséböl, hogy az eddig való *usus* tartassék-meg annyiban, hogy Polgár lehessen a' *Cancellariá*k vagy egyéb *legitimus Regius*ok mellett *tempore attestationis*; illyen *qualificatió*val mindazáltal, hogy mind a' Fejedelmi méltóság a' *Compulsorium*nak *authoritás*sa mellett, mind az *interessatus* más *Status*béli rendek meg-ne bántódjanak; Annak-okáért a' *Regius-* *Ex Art. A. 1655.*

*giu*sok ne tartozzanak *divertál*ni, hanem *recta* meheſſenek oda, az hol *inquirál*ni akarnak a' *Fundus Regius*on; a' faluſi Bíráknak *incumbál*jon az, ha tudóſitják-é a' Tiſzteket nem-é: és ha a' Székes helyekből küldenek Polgárt, *admittál*ják magok mellé a' *Regius*ok azon Pólgárt-is; *nihilominus* ugyan nem a' Pólgárok nevek alatt *peragál*taſsék és *expediál*taſsék az *Inquiſitio*. Ha mikor pedig a' *Fundus Regius*okon kivül való helyre akarnák ki-vinni *Atteſtatio*ra, azzal ne tartozzanak; *excipiál*tatván, ha határ igazitáſa, vagy valamelly olly *caſus interveniál*na, mellyben *ad faciem loci* kivántatnék menniek; ebben-is a' fellyebb meg-írt *modalitas obſervál*taſsék.

ARTICVLVS II.

MIvel némellyek ſzokásba vették, hogy Nagyságodat búſitván, igaz ügy ellen *finiſtra expoſitio*kkal *illegitimum Mandatum*okat *extrahál*tak 's *extrahál*nak, ki miatt meg-gátoltatnak dolgokban; végeztetett Nagyságod Kegyelmes *reſolutió*ja ſzerént, hogy valakik ollyanoknak *comperial*tatnak lenni, *eo facto* 200. forint *poena*ba *incurrál*janak mind egyig: kiket ne-is kelleſsék *via juris proſequál*ni; hanem *comperta rei veritate mox et defecto excluſis omnibus juridicis remediis, vigore praeſentis Articuli exequál*taſſék rajtok *irremiſſibiliter*: a' *Cancellariſtá*k közzül pediglen valakik afféle *illegitimum Mandatum*okat tudva akárki *expoſitio*jára-is irnának, avagy tsak *ſupplicatio* irás által törvénytelen dolgokban búſitanák-is Nagyságodat, *in amiſsione honorum et officii convincál*taſſanak.

Ex Art. A. 1665.

TITULUS QUINTVS.

Tiſztek és Cancellariſta Deákok *executio*járól.

ARTICVLVS I.

MIdön a' Tiſztek a' Vármegyéken akár *mulctalis*, akár *criminalis* dolgokban, mellyek *proceſſualis*ok, akarnak *proceedál*ni, Nemes embereket, söt ha mikor kaphatnak, Várme-

Ex Art. A. 1654.

megye esküttei-is *adhibeál*ják az ollyan törvény-tételbe.

ARTICVLVS II.

MInt az *Inquiſitio* dolgában, ugy az *executio*ban-is *in arbitrio exponentis* légyen, kit akarnak *Regius*nak íratni, tsak légyen *ordinarius* és arra *competens* ſzemély és *executor*: mellyre képeſt a' két *Cancellaria*kon lévö hites Deákok közönséges köteleſséggel tartozván minden rendeknek, nem *excluddl*tathatnak a' *legitimum Mandatum*ok mellett való *executió*k dolgából; mindazonáltal a' meg-írt mód ſzerént *adhibeál*tathatnak a' polgárokban-is: de a' kikre *dirigál*tatnak az *executionale Mandatum*ok, nem lehet hogy máſok vegyék a' jutalmakat. Meg-láſsák azért, méltatlanúl valami *executió*kat ne tegyenek; *alioquin tanquam illegitimi executores* úgy büntetödjenek. *Ex Art. A.* 1655.

ARTICVLVS III.

VAnnak illyen panaſzink-is, hogy némelly helyekre ſe Tiſzt ſe más rendbéli *executor*ok nem mehetnek *executió*ra, a' helyeknek erös és félelmes vóltok miatt: Hogy azért ezután a' Tiſztek magok mellé elégséges gyalogat vegyenek-fel az ollyan falukból, mellyek az *executió*hoz közelebb vannak, végeztük: kik-is tartozzanak a' Tiſztnek parantsolatjokat mindenekben az *executio* dolgából *effectuál*ni 12. forint birság allatt, *ſeerſim et ſigillatim exequendorum*; Székely Atyánkfiai között ide értvén nem tsak a' gyalogokat, hanem a' lovaſokat-is. Valaki pediglen az ollyan embereket, kik a' Tiſzteknek ſegitséggel vóltanak, Törvénynyel fáraſztaná, ha nem *exorbitál*nának, *in poena Articulari convincál*taſsék; melly *poenat* a' Tiſzt *mox et defacto exequál*jon rajta. Ezen *Articulus*unk az hódoltság alatt lévö helyekre illyen formában nem értetik; mindazáltal a' latrok *perſecutio*jokra tartozzanak ott-is fel-kelni az elébbi *Articulus*ok ſzerént. *Ex Art. A.* 1668.

TITULUS SEXTVS.

Diviſió dolgáról.

ARTICVLVS I.

TAlálkoznak némelly nyúghatatlan elméjü, és máſokat kárba ejteni igyekezö emberek, kik *Diviſió*t kivánván valamelly Attyokfiától, hogy a' *Repulſio*nak *onuſ*sát tétesſékle véle, egynéhány rendben-is külön-külön marháira *extrahál*nak *Diviſionale Mandatum*ot: melyböl néha a' ſok rendbeli *Repulſio*nak *onus*sa annyira nevekedik, hogy a' dolognak *meritum*át fellyül haladni láttatik; Mivel azért *fraus et dolus nemini debet patrocina*ri, ha az ollyan peres dolgát nem *obtineál*hatja, épen tartozzék *refundál*ni a' *Causá*ban *deponált onuſt*; és ha olly' *bonum*okra viſzen *Diviſionalét*, mellyet egy *Diviſionale Mandatum*mal *peragál*hatott vólna, ha ſzintén többſzör kénſzeritetett vólna-is *Repulſio*t tenni az Alperes, de *tempore levationis cauſae*, hogy egy *Repulſio*nak *onus*sával meg-érje, a' Nagyságod kegyelmes *reſolutio*ja ſzerént végeztük.

Ex Art. A. 1666.

TITULUS SEPTIMUS.

Rabok dolgáról.

ARTICVLVS I.

HA melly Aſzſzony rabságába eſett Urának ſzabadúlásáért, és ſattzáért, Urához való ſzeretetitöl, vagy egyéb *respectus*tól viſeltetvén, nem az Urának jóſzágát és egyéb javait, hanem a' maga ſáját jóſzágát adná-el, zálagba vagy örökösön-is, a' *verus ſucceſſoro*knak nyilván való *praejudicium*okra, *intacte* hagyván ez iránt Urának javait és jóſzágát; Végeztük azért hogy ha valamelly Rabnak feleſége, a' maga ſáját jóſzágának árrán váltja-ki az Urát, vagy váltotta-ki ennek-elötte, addig a' ſummáig való juſſa fenn vagyon az Ura jóſzágában, a' melly jóſzágot a'

maga

maga jószágának el-adásával tartott-meg, a' mennyiben a' maga jószágát adta, vagy zálagosította-el, az Urának *fassió*-ja nélkül-is, *constál*ván mindazonáltal a' dolog. Ha pedig az az Aszszony meg-talál halni, az a' *jus* azokra a' vérekre szál, a' kikre az el-adott, vagy zálagosíttatott Aszszony jószága *immediate devolvál*ódott vólna, mellyet az igaz vér e' szerént vehet kezéhez. Azon Vármegyének vagy Széknek valamelyik Tiszti által kereſſe a' *poſſeſſor*tól az illyen jószágot, a' kérés után *admonedál*tassa azon Széke, a' hol a' jószág vagyon, és a' törvény-tévők *requirál*tatván, *ante omnes alias cauſas* tartozzanak az illyeneket elé-venni: kiben is semmi *exceptio*kat ne *admittál*janak; hanem a' dolognak *meritum*át meg-visgálván, ha olly' világosnak találtatik, hogy törvényt tehetnek benne, *finaliter pronuncidál*janak, vegyék *executió*ba-is; nem gondolván sem *Repulsio*val, sem egyéb *remedium*-okkal. Hogyha pedig valami homályt lát a' törvénytévő benne, nem a' perefek *inſtantiá*jokra, hanem *ad ſalvandam conſcientiam judicum*, *ad communicandum* küldjön ki, *repetál*ván arról való *documentum*okat, tegyenek végső igazitást az illyen dologban *modo prædeclarato*.

ARTICVLVS II.

A' Rabok állapotjokról, és adóságoknak meg-vételekről *emanalt Articulus*ok *in vigore hagyatnak*, *cum hac auctione*: hogy a' melly rabok elégtelenek az ö adóságoknak, adósokon való meg-vételekre, azon helybéli Tisztek *requirál*tatván, tartozzanak az ollyan gyámoltalan Rabok mellett *aſſiſtentiá*val lenni: és a' hol 's kinél *comprobál*ja adósságát lenni, azon Tisztek azon adósoknak mindennémü javokból, *contradictione*, *inhibitione*, *repulsione*, *aliisque juridicis remediis excluſis et non obſtantibus* tartozzanak *contentatiót* tenni vagy tétetni. *Ex Art. A.* 1668.

ARTICVLVS III.

HOgyha valamelly Rab levele által szabadságot adott, vagy ád arra, hogy jószága el-adattassék örökösön, ez száljon *Ex Art. A.* 1660.

a' *Decretum*nak-is *continentiá*ja azt tartván, hogy ös jószágát-is el-adhaſſa *in tali caſu* ember; hogyha pedig nem *authorált* máſt az örökösön való el-adásra, a' Rab ki-jövén, álljon ſzabadságában, adja-é örökösön avagy nem: és ha maga úgy adja, ſzáljon örökösön.

ARTICVLVS IV.

SOk panaſzolkodáſok vannak Kegyelmes Urunk, a' Tatár és Török rabságából ki-ſzabadúlt némelly Atyánkfiai fe-
Ex Art. A. 1659. löl, kik minden kereſztyénséget hátra hagyván, ſzegény rab Atyánkfiait érettek való nagy kezeſségben, ſok keſerves ſanyargattatáſokra és vereségekre hadják; némellyek pedig ſzegény rab Atyánkfiainak váltságokra való ſattzokat felvévén a' végre, hogy bé-menvén vagy bé-küldvén a' ſattzot, meg-ſzabaditanák; az alatt pedig afféle ſattzokat vagy elveſztenek, vagy jó lelki-eſméreteket nem gondolván el-költenek, vagy magoknak tartanak: Végeztük azért Nagyságod kegyelmes tetszéséből, hogyha kik illyenek találtattak, vagy ezután-is találtatnak, a' Vármegyéknek, Székeknek és Városoknak Tiſztei, kiknek *jurisdictio*jok alatt találtatnak, minden *proceſſus* nélkül, *ad expoſitionem querulantis* tartozzanak javokból *ſatisfactiot* tenni; ha annyi javok nem vólna, ſzemélyekhez-is hozzá nyúlván: úgy mindazonáltal, ha *tempore executionis* magokat meg-nem menthetik.

ARTICVLVS V.

NOha már egynéhány úttal *concluddl*tunk azok felöl a' rabok felöl, kik máſokat kezeſségben benne hagytak, vagy e-
Ex Art. A. 1661. gyéb *fraudulentiá*kat tselekedtenek, mellyekröl való *Articu*linkat moſtan-is *in vigore* hadjuk, *addal*ván: hogy az ollyan *fraudulentus*ok, akár adóſok, akár kezeſek, akár kezeſség alatt valók löttek légyenek, minden helyekben a' Tiſztek által meg-fogathaſsanak a' Nagyságod parantsolatjára, vagy azon kivül-is: mellyre *requirál*tatván a' panaſzló féltöl, kötelesſek-is légyenek a' Tiſztek: a' rabságban lévöknek pedig urok, fele-

feleségek, gyermekek, Apjok, Annyok tartozzanak rabjokat ki-váltani azokat illetö jovokból. Az atyafiak-is hasonlóképen, míg a' raboknak javok és jószágok sattzokat felérik; kik ha nem tselekednék, a' rabokat illetö jószágokat és egyéb *res mobiles*eket, azon helyekbéli Tisztek a' nem akarók kezekböl tartozzanak ki-venni, és azokból szerezzék-meg a' rabok váltságát, és fordítsák ki-váltásokra. Az Aszszony emberek ha szintén férjhez mentenekvólnais, vagy mennének, és *comperiál*tatnék Uroknak életben való lételek, annak akármi névei nevezendö jovaik, kezekböl ki-vételenek, és váltságokra fordittatsanak; ellenben férje-is felségét tartozván ki-váltani, e' mód tartatsék abban-is, ha el-tékozlotta vólna valamellyik részt a' Rabnak javait, magájét vegyék-el érette, míg az el-tékozlott jókat fel-éri.

TITULUS OCTAVUS.

Az el-múlt háborúságos idöben lött meg-Károsításokról.

ARTICVLVS I.

KÁrosítattak sokan-meg e' mostani változó állapotokban, ugyan a' magunk Hazánk-fiaitól és tagjaitól, a' kik sok jámboroknak jovait, vagy magok számokra elvonták, vagy másoknak ki-adták: mellyeket hogy hosszú perek folyásával kellessék a' meg-károsítatott félnek keresni, méltatlannak ítéljük. Azért ha kik *ad simplicem requisitionem* a' károst *contentál*ják, a' káros-is tartozzék el-venni; ha nem, kit-kit a' szabadsággal élök közzül az ö *forum*jokra, úgy-mint Székes helyekre, a' városokat pediglen, mivel magok dolgában Bírák nem nem lehetnek, *immediate* Gyülés alatt lévö Táblára, vagy *Octáva*ra, de ha a' *privata persona*val Városi rend között-is lenne a' dolog, magok *forum*okra; az *Actor* részéröl fenn maradván az *Appellatio*, ha fogja kívánni; *citál*tatván vagy *evocal*-

Ex Art. A. 1660.

tat-

tatván mindennémü *exceptiok* és *remediumok* légyenek ki-rekeſztve; ha a' dologban valami homály lenne, egy *exmiſſio* adattaſsék: hogyha pediglen a' jóknak el-vitelét, avagy ki-adását az *Inctus* maga ſem tagadná, *exmiſſio*ra ſe botsáttassék, hanem a' kinek a' mennyi érö javait el-vitte, vagy egyébaránt-is más jámboroknak kezéből el-idegenítette, a' Bírák tartozzanak *mox et de facto plenarie contentál*ni. Haſonló *processus obſervál*taſsék azoknak dolgokban-is, a' kik a' más jámboroktól el-bitanglott jókat meg-vették, bitangolták, vagy idegen Katonákat azokra vittek, igazgattak, lappangtattak, mivel a' gonoſzságban *conſentiens*ek vóltak; hogyha törvény böl meg-yen-ki, *cum poena minoris potentiae et refuſione expenſarum contentál*taſſék a' káros. A' Jóbbágyokat pedig, hogy az imide amoda való *proceſſus abſcindál*taſsék, azon Vármegyék vagy Székbéli Tiſztek eleibe *citál*ják, kik elött ugyan-ott *finaliter decidál*taſſék, és *executio*ba-is véteſsék. Mind azon dologban, ha ki *brevis proceſſus*t követni nem akarja, maga ſzabadságában álljon, ha az *Articulus* és *Decretum* ſzerént akar *procedál*ni. A' kik pedig azok közzül a' Fejedelmek ſeregiben laktak, azok Generaliſok, és Kapitányok elött *adhibeál*ván a' Vármegyék, 's Székek Tiſzteiben, és egyéb Nemeſségeket-is, ha *ad ſimplicem requiſitionem* a' károſt nem *contentál*ják, azon *brevis proceſſus* ſzerént igazitsák-el, *executió*-is azon *poend*val légyen. Az Udvari Tiſztek pedig ha nem ákarnak tövény ſzerént el-igazitani, és *executiot*-is tétetni, *ad iſtantiam querulantium* a' mi Kegyelmes Urunkat meg-találtatván a' panaſzló fél, méltóztaſsék kegyelmesen *demandál*ni az el-igazitás felöl; ha pedig Uraknak vagy más Rendeknek ſzolgai: azok felöl-is haſonlóképen tegyenek igazitást az Urak: mellyet ha elmúlatnának, az Urak javaiból a' Vármegye vagy Székbéli Tiſztek, *mox et defacto* tegyenek *cum duplo executiot*: Erröl értvén a' *reſidentiál*lan rendeket; a' kiknek pedig *reſidentiá*jok vagyon, azok ellen *de bonis proceddl*janak: ha kiknek annyi ja-

vok

vok nem lenne, a' fellyül meg-írt *proceſſus*okban, hogy a' károſoknak *ſatisfaciál*hatnának belölle *plenarie*, *captivál*taſſanak, és mind addig fogva tartaſſanak, mig a' károſt nem *contentál*ják. Ide nem értvén Szeben Városát, mikor *obſidio* alatt vólt, ha nem a' Városi rendek költötték-el; hanem a' benne való *praeſidium extorquedl*tatta, vagy akkori Fejedelem, vagy oda ſzorúlt rendek.

TITULUS NONUS.

Contentatióról.

ARTICVLVS I.

A' *Porta contentatio*jára ennek-elötte-is némelly Haza ſzerető Atyánkfiai pénzeket ki-adván, kik e' mái napig-is nem *conteltál*tattak, vagy ha *contentál*tattak-is ugyan akkor, de a' *contentatio*ban kezekbe adott jóſzág iſmét el-foglaltatott: Ez illyenekről azért végeztük, hogy mindenik rendbéli *contentatio*ja meg-légyen, és a' kinek kezéből a' *contentatió*ba adott jóſzág ki-ment, azon jóſzág ismét *reſtituál*taſsék, a' *legitime emanál*tatott és *Statutio*ne *mediante roborál*tatott *Donatio*nak *tenora* ſzerént; a' kiknek pedig jóſzág nem adatott, *contentál*taſsanak, vagy pénzel vagy jóſzággal. *Ex Art. A.* 1660.

TITULUS DECIMUS.

Városiakról.

ARTICVLVS I.

HOgy Nagyságod kegyelmeſségéből arra lépett, a' Száſz *Nation* lévö Atyánkfiainak kivánságokra, hogy ennek-utánna ſenkinek, ſe Nemeſeknek, ſe egyéb Rendeknek, valakik ez Hazában laknak, 's javokat valamelly Városban magokkal együtt *recipiál*tatják, ſoha ſem ſzemélyekben, ſem *repoſitum*okban meg-ne károſittaſſanak, és ki ſe adaſſanak a' Fejedelmek parantsolatjára, Nagyságodnak alázatoson meg-ſzólgáljuk *Ex Art. A.* 1662.

juk mi-is egéſz Orſzágúl, Nagyságod kegyelmes *annuentiá*jából *concludál*tuk azért, hogy ſoha ſe Magyar, ſe Száſz, ſe Székely *Nation* lévök, a' Várakból és Városokból ſenkinek ſe magok, ſe javok, a' Fejedelmek parantsolatjára ki ne adattaſſanak; hanemha *legitimus* Fejedelmektöl *legitime citati et judicialiter ſecundum juris proceſſum condemnati et aggravati fuerint:* mert *in hoc caſu et legitime emanált ſententiá*nak *vigor*val mind a' Fejedelmek 's mind más rendbéliek *legitime procedál*tathatnak. A' kik pedig eddig ki-adattattak, vagy jóvok, vagy magok, *Articulus*ink ellen löttek. Ha pediglen máſoknak javokat, vagy magokat ki-adták, és az *Articulus*ok ellen *extorqueál*ták, ſzabadoſon hogy meg-keresheſſék a' *brevis proceſſus*on; az egy *exmiſſion* kivül minden *remedium*okat *excluddál*ván ebből, Nagyságod kegyelmes *conſensuſa*-is *accedál*ván arról, *concludál*tuk úgy, hogy az illyenekröl irt *Articulus*ok *in vigore* maradjanak.

ARTICVLVS. II.

A' Városi Atyánkfiai-is *generaliter* találának-meg azon Orſzágúl minket, hogy Városokban *refugii cauſa* menvén a' *Regnicolák*, ſzálláſt fogadván ki-ki a' *Regnicolák* közzül, ſzálláſokon *depondált bonum*okat a' Városi Tiſztektöl *repetál*ják. *Mandatum*mal némelly *praetendens*ek, ki nem adván és adhatván, *evocál*tatnak érette, és így méltatlanúl *evocál*tatván költetik, fáraſztják öket: melly dolgot az Orſzág *conſideratio*ba vévén, Végeztük Orſzágúl, hogy a' kik illyen méltatlan *repetitiók*at és *evocatiók*at töttek, tselekedtek, azok *invalidál*tatnak, *caſſál*tatnak; Ez után pediglen ſenki Városſi Atyánkfiait efféle dolgokkal ne terhelje: mert ſenki *repoſitum*át nem bánthatják, annál inkább ſenki *inſtantiá*jára *repetitiójára* ki-nem adhatják 's ki ſe adják, ſe másképen ſemminémü *color* és *praetextus* alatt ſenkit meg-ne károſitsanak Városi Atyánkfiai, ha ſzintén *Mandatum*mal kérnék és *ſollicitál*nák-is; a' különben tselekedök és Városi Atyánkfiait büſitók; *in poena Arti-*

Ex Art. A. 1654.

cu-

*ticulari convincál*taſſanak *eo facto*, és *vigore praeſentis Articuli exequál*taſſék-is rajtok *irremiſsibiliter excluſis omnibus juridicis remediis.*

TITULUS XI.

Levelek dolgáról.

ARTICVLVS I.

MIvel a' *verus haeres*eknek és *legitimus ſucceſſor*oknak nem kevés károkat látjuk, leveleinknek *Dotalis*ták kezeknél való máradáſok, és idejekorán kezekből vajó ki-nem adáſokmiatt, perrel kereſni pedig a' *haeres*eknek ſaját jóſzágokról való leveleket, károsnak ismérjük lenni, holott afféle leveleknek *proceſſus*a által való véghez vitelekig, ſokaknak jóſzágit *periclitál*ódni látjuk: Végeztük azért a' Nagyságod tetſzése-is *accedál*ván, hogy meg-halván a' Nemes ember, azon Vármegyéknek, vagy Székeknek tiſztei petsételjék el a' leveleket mindjárt, és el-temetvén a' Nemes embert, annak adják kezébe, a' kit *de jure Regni* illet a' levél tartás; de úgy, hogy meg-esküdjék erös hittel a' *Relicta*, hogy a' levelekben nem *occultál*t, ſem egy ſem más-úton el-nem veſztett, ſem enyiſztett. Ennek-elötte meg-hólt Nemeſeknek *Relictai*-is, mind pedig a' kiknek leveleit ebben a' *diſturbium*ban, vagy akármikor az elött-is hatalmaſul el-vették vólna, *requirál*tatván Vrmegyéknek és Székeknek Tiſztei által, tartozzanak *praeſcripto juramento mediante* meg-adni a' *haeres*eknek 's *legitimus ſucceſſor*oknak; Ezek ellen tselekedökön azon ki-ment Tiſztek *ſtatim et defacto* tegyenek *executiót* az 1653. eſztendöbéli *Part.* 4. *Tit.* 11. *Art.* 1. *ſententid*nak *tenora* ſzerént. *Ex Art. A.* 1669.

ARTICVLVS II.

SOk károkat és *injuriá*kat látjuk Kegyelmes Urunk a' *verus haeres*eknek következni abból, hogy öket illetö levelek máſok kezénél vannak; mivel némellyek ſokſzori *admonitio*ra és *inſtantiá*ra-is nem akarják ki-adni a' *verus haeres*ek-

nek öket illetö leveleket: a' miképen Mikes Kelemen Atyánkfia panaſzſzából is értjük, kinek-is levelei Néhai Mikes Mihály *Relictá*ja kezénél lévén, nem akarja kezéből azon Atyánkfiának ki-adni; Végeztük azért Kegyelmes Urunk, hogy három hólnapra *poſt expirationem praeſentis Diaetae*, tartozzék a' *Relicta fide mediante* mindenféle Mikes Mihály leveleit *producál*ni Itélö Meſter Atyánkfiai elejekbe: és ha kiket *in originalibus* kell ki-adni, azokat *in originalibus*; ha kiket *in paribus*, azokat *in paribus* adjanak-ki azon Itélö Meſter Atyánkfiai akkori *cenſurá*jok ſzerént; söt ezen *Articulus* értelsék *in genere* mindenekre, ha kik ezzel akarnak élni, úgy-hogy *legitime admoneál*taſſa a' *verus praetendens* a' leveleket *conſervá*ló ſzemélyeket: ha ki-adja *bene*, ha pedig nem, az ollyanok ellen *requirál*ván a' Tiſzteket, a' Beſzterczei *Articulus* ſzerént *exequál*taſsék *excluſis omnibus juridicis remediis* a' *poena*; ha pedig a' Tiſztek ki nem akarnak menni, hanem halogatják, az ollyan Tiſzteken Deákok által azon *poenát*, mellyet a' leveleket ki nem adó ſzemélyeken kellene *exequál*ni, rajtok *exequál*ják. Annak-felette azon Vármegyének, a' hol a' *productio* léſzen, két fö Birája és hat Táblai *Aſſeſſor* eleibe ſzükség *producál*ni; hogy-ha pedig valami nagy akadályok miatt hat Tábla fiai jelen nem lehetnének, leg-alább négy Tábla *Aſſeſſora* bizonyoson jelen légyen.

TITULUS XII.

Donatiókról.

ARTICULUS I.

A' melly jóſzágot két 's három vagy több ſzemélyek *impetrál*tak vólna. az elsöbb adomány álljon-meg, *juxta illud*: *Qui prior eſt tempore, potior eſt jure, et nemo plus juris in alium transferre poteſt, quam quod habet.* El-lévén adva egyſzer valamelly jóſzág a' *Fiſcus*tól, a' nintsent a' *Fiſcus* sem adhatta, az *impetrál*ó fél-is el-nem vehette; hogyha pedig az

Ex Art. A.1663.

elsö

elsö *Donatarius* ellen, magának *vendicál*ta valaki az ollyan jószágot *contra vim Donationis prioris et Contradictionis*, az elsö *Donatarius proceddljon* az ollyan *Donatarius*ok ellen, a' *brevis Articulus* szerént, és *peremptorie adjudicál*tassék az elsönek, végsö *executió*ba-is vétessék. Hogyha pediglen két, három, 's több *Donatarius*ok találkoznak valamelly jószágnak *impetratió*jában, *praetensió*ja vólna az ollyan jószághoz valamellyiknek, nem *suffragál*ván a' *praetensio*, ez-iránt az elsö *Donatarius* lészen helyes, a' *praetendens* az ö *praetensió*ja szerént kereſſe *suis modis* a' *Donatarius*tól, ha *extra Dominium* vólt, a' *Donatio* elött, megkivántatván mindazonáltal az, hogy *intra anni revolutionem* a' *statútio* meg-légyen a' *Donatió*k mellett a' *Decretum* szerént.

ARTICVLVS II.

VÉgeztük azt-is, hogy ha mi olly' dolgok löttenek, úgymint olly' *Privilegium*ok, vagy egyéb *Collatió*k, kik a' régi Nemesi szabadságnak *Decretum*nak, és *ab olim* bé-vett 's *approbál*tatott *usus*oknak ellene látszanak lenni; *invalidál*tassanak mind Székelységen, 's mind más helyeken-is *vigore hujus Articuli*. *Ex. Art. A.* 1668.

ARTICVLVS. III.

HA kik vólnának ollyak, vagy lettenek vólna, vagy lennének ez-után-is, kik idegen Nemzet által kértek 's *sollicitál*tak *Donatió*t, kérnének és *sollicitál*nának-is, az ollyan *Donatió*knak semmi helyek ne légyen *penitus corruál*tassanak, *cassál*tassanak, és *annihilál*tassanak; az ollyan személlyeket a' meg-bántódott-felek keresshessék, és *poena*ja légyen *amissio capitis et omnium bonorum*, melly légyen egészen a' meg-bántódott félé, és *convincál*tatván, végsö *executió*ba-is vétetteſsék, vagy vétetheſsék, a' meg-bántódott felek pediglen ha vagy keresni nem mernék, vagy egyébaránt kedveznének; *circumveniál*ván érette öket, vagy alkalmatlanoknak találtatnának lenni a' keresésre, *eo facto*; hogy *impune* ne láttassék el-menni az illyen személly rendkivül való tselekedete mellöl, az *Articulus* szerént, melly arról írattatik, a' *Fiscalis Director*-is keresheſſe. A' fenyegetözökröl-is mind a' 1663.

kik ellen eddig meg-lött, mind ezután a' kik ellen lenne, azok ellen-is hasonló *Articulus obſervál*tasék.

ARTICVLVS IV.

Ex Art. A. 1663.

SZeme elött viselvén a' Nemes Ország Nagyságodnak az Ország dolgában való sok fáradságát, foglalatosságát mostani félelmes bajos útját, és életének majd mint-egy kotzkáztatását, a' Fö Vezér elött való meg-ígért kegyelmességének, e' szegény nyomorúlt Hazának meg-könnyebbitendö dolgaiban való fel-tött szándékát, járúlván ehez ez-is, hogy néhai Bartsai Ákos Fejedelemségének alkalmatosságával e' szegény Hazára *imponál*tatott vólt öt-száz ezer Tallér Summának, két száz ezer Tallérát Nagyságod Fejedelemségében *Portá*hoz való hüségéért azon hatalmas Nemzet el-engedte; Hogy azértNagyságodhoz való háládatosságunkat meg-mutathassuk a'Nagyságod kivánságának *annuál*tunk, és Fogaras Várát *cum ſuis pertinentiis* Kegyelmes Aszszonyunknak a'Méltoságos Bornemisza Annának ö Nagyságának, ö Nagysága Gyermekeinek nyóltzvan ezer forintba *inſcribál*tuk, azon szabadsággal együtt, a' mint az elött vólt: a'Fogaras földi Nemesség-is tartozzék szólgálni a' Várhoz, vagy a' hová parantsolják. Hadba való küldetések vagy nem, álljon az ö Nagyságok *diſpoſitió*jában.

Ex Art. A. 1664.

Azon Fogaras Várát hozzá tartozó Falukkal és *portiók*kal együtt *inſcriptió*ban birván mostani Kegyelmes Asszonyunk, a' melly Faluk és *portiók*, azon Várhoz tartozandók, más kezénél vólnának, és ö Nagysága kezéhez akarná váltani, azokat-is a' *Donatarius*októl annyi summán, a'mennyiben *inſcribál*tattak az elébbi Fejedelmektöl; nem *obſtál*ván, ha szintén kötelezték légyen-is a'*ſucceſſor* Fejedelmeket, hogyha magoknak ki-nem váltják, tehát a' *ſucceſſor* Fejedelmek nagyobb summán válthassák ki; mindazonáltal tsak annyi summán válthassa-ki ö Nagysága, a'mennyi summában *inſcribál*tattak az elébbi Fejedelmektöl a' *Donatarius*oknak, és annyival fellyebb *inſcribál*tasék ö Nagyságának és szerelmes Gyermekinek, a' mennyivel azokat ki-váltja, *communi voto concludál*tuk. Ezt pedig *praeciſe* tsak Fogaras földéröl értjük.

AR-

ARTICVLVS V.

Moſtani Kegyelmes Aſzſzonyunk birván hozzá való Falukal és *portiók*kal együtt Balásfalvát-is, a' véreket-is *contentál*ván ö Nagysága azon jóſzágból; hogy azért Nagyságod moſtani Kegyelmes Aſzſzonyunknak azon jóſzágról költ *emptionalis* és *faſſionalis* leveleire *conſenſuſt* adjon, egéſz Orſzágúl *concluddl*tuk. Ha kik pedig még azon jóſzághoz *praetenſio*jokat tartanák, *ſervatis de jure ſervandis* útjok engedtetett Törvény ſzerént való kereséſekre. 1664.

ARTICVLVS VI.

SOk ízben meg-tapaſztaltuk Nagyságodnak a' ſzegény Házához való kegyes Atyai indúlatját, úgy moſtan-is ſzintén el-közelgetvén az Orſzág Adaja bé-küldésének *terminuſ*sa, melly adónak lévén az Orſzág *computus*sa ſzerént két ezer Tallér híjja, ſzegénységinket annak *ſupplealá*sára ſemmiképen nem kénſzeritethetjük, ennekelötte reájok vetett adót-is nagy bajoskodáſsal *exigál*hatván rajtok: Mellyhezképeſt meg-találván Nagyságodat alázatos *inſtantiá*nkal egéſz Orſzágúl, azon két ezer Tallérbéli *defectus*nak *ſuppleálá*ſa felöl, Nagyságod-is kegyelmeſen *reſolvál*ta magát, és azon két ezer Tallért megadni *Porta contentatió*jára kegyelmeſen ígéri. Melly Nagyságod Fejedelmi kegyelmeſségéért mi-is háládatoſságunkat akarván mútatni, noha *in Anno* 1664. Segesvári *Articulus*inkban Balásfalvát, a' mint a' mi Kegyelmes Aſzſzonyunk a' vérektöl meg-vette vólt, azon *faſſió*ra való *conſenſus* adáſra-is *authoritáſt* adtunk vóltNagyságodnak,moſtan-is újalag ezen két ezer Talléroknak ki-adásáért, és a' hazához ſok ízben tött Kegyelmes indúlatjáért,Kegyelmes Aſſzonyunknak a'Méltóságos Bornemiſza Anna Aſſzonynak ö Nagyságának, magának és két ágon lévö maradékinak's *legatarius*inak-is hogy Nagyságod újabban adhaſsa, *donál*haſsa *jure perpetuo*, Nagyságodat egéſz Orſzágúl *authorál*juk, és ö Nagyságát Kegyelmes Aſſzonyunkat, s' két ágon lévö maradékit 's *legatarius*sit-is, Balásfalvának *pertinentiá*ival együtt való birodalmában meg-hagyni és ma- *Ex Art. A.* 1668.

rad-

radni *aſſecurál*juk: *Inſuper* Fogaras földén a' Porombáki jószágból három egész falukat *pertinentiá*ival, úgy-mint: Felsö Porumbákat, Szavátát, és felsö Viſzt tíz ezer magyar forintban, Kegyelmes Aſſzonyunknak ö Nagyságának, haſonlóképpen két ágon lévö maradékinak és *legatarius*inak-is egész Orſzágúl *inſcribál*unk.

ARTICVLVS VII.

MEg-tekintvén a'mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága, Hazájához, 's Fejedelméhez való hüséges szólgálatját Tekint. Nemzetes Losontzi Bánfi Diénes Atyánkfiának, Doboka Vármegye fö Ispánjának 's ö Nagysága egyik belsö Tanátsának, azonban e' moſtani rajtunk forgott veszedelemben, tsak-nem minden jószáginak Várad el-vételével el-veszésit; mellyre nézve ö Nagysága kegyelmeſségéböl *conferál*ta vólt ö kegyelmének Gyalu Várát hozzá való jöszágival 25000. forint *inſcriptio*ban, járúlván ehez a' mi *conſenſus*unk-is egész Orſzágúl, nem *obſtál*ván eziránt azon dologban a' *Fiscális* jószágokról írt *Articulus*. Azonban mint akkor, úgy moſtis e' szegény Hazának ſok rendbéli adózási nem apadván, söt napról-napra áradván, melly miá ö Nagysága fizetett hadaira és több Orſzágos költségére és szükségére nézve semmi adó fel-nem vétethetvén, maga fogyatkozásával-is kéntelenittetett ö Nagysága betsületes hívétöl pénzt fel-venni, hogy azon szükségekre nézve-is a' Fényes Porta *contentatió*jára fel-vetett adóhoz, a' Haza veszedelmeztetésével ne kelletnék nyúlni: melly szükségekre nézve ö Nagysága meg-írt Bánfi Diénes Atyánkfiától *leválta* tiz ezer forintokat. Mi-is azért egész Orſzágúl, három Nemzetül, azon ſumma pénzt Orſzág szükségére ki-adott pénznek ismérünk lenni, és *acceptál*unk-is. Igy a' meg-írt Gyalú Várát jószágival ö Kegyelmének, *ſucceſſori*nak, és *legatarius*inak a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága Kegyelmes *conſenſus*ából *inſcribál*unk 35000. forintban ezen *Articulus*unkban, utólbik *Donatio*jának *tenor*a szerént.

AR-

ARTICVLVS VIII.

MEg-tekintvén a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága Teleki Mihály Kövári fö Kapitány Atyánkfiának, e' Házához és ö Nagyságához való hüséges ſzolgálatját; Kövár vidékin Közép Szólnok Vármegyében Szelnitze és Dragavilma nevü falukat, viſzont Kegyelmes Aſſzonyunknak miképen *inſcribál*tuk vólt Fogarast hozzá való jóſzágival együt. Ezeknek mind eladására és *recuperalá*sára *authoritát* engedvén ö Nagysága, mellyre nézve Kegyelmes Aſſzonyunk ö Nagysága, és Opra Kertsesora, és felsö Árpás nevü falukat *inſcribál*ván meg-írt Teleki Mihály Atyánkfiának, mellyekre a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága *conſenſus*sa-is *accedált*: mellyekben való Kegyelmes Urunk 's Aſſzonyunk ö Nagyságának *collatio*ját mi-is Orſzágul *confirmál*tuk ezen *Articulus*unkban; nem *obſtál*ván ezek ellen a' *Fiſcalis* jóſzágoknak *recuperalá*sokról írott *Articulus*; hanem meg-írt Teleki Mihály Atyánkfia maga, *ſucceſſori*, és *legatariusi Donatio*joknak *tenor*ok ſzerént birhaſsák.

ARTICVLVS IX.

UGyan Teleki Mihály Atyánkfiának mind eddig mutatott, 's mind ennekutánna mútatandó hüséges és haſznos ſzólgálatját meg-tekintvén, a' Kis Selyki *Fiſcus* ſzámára *cedal*andó Dézmát *vita durante* a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága ö Kegyelmének *conferál*ta: mellyben mi-is Orſzágúl ö Kegyelmét *vigore praeſentis Articuli confirmál*tuk.

ARTICVLVS X.

IFjabbik Rákoczi György Fejedelem idejében, mikor tudnilik a' *Fiſcalis* jóſzágok *connumerál*tattak vólna, Nemzetes Borſai Nagy Tamás Atyánkfia *ſupplicatio*jában jelenti, hogy két faluját Fejérvármegyében, úgy-mint Wladházát és Nyirmezöt akkor *Fiſcalis*oknak *connumerál*ták vólna: fenn hagyván azért ezt a' *remedium*ot, hogy ha kik igazságokban akkor megfogyatkoztak vólna, *novum cum gratia* mellet *procedál*hatnak, mellyet-is megírt Atyánkfia el-követvén, azon Falukat *a Fiſcalitate* fel-

Ex Art. A. 1667.

fel-ſzabaditott, mellyekről újabb *Donatio*t-is íratott vólt, a' mint *declarálja ſupplicatio*jában. Azonban a' Lengyel Orſzági ſiralmas hadi *expeditio interveniál*ván, maga-is pogány rabságába eſvén, oda ſok eſztendöt töltött, ez Hazára-is az alatt ſok veſzedelmes állapotok következtenek, mellyben egyéb javaival levelei-is el-veſztenek. Méltó tekintetünk lévén azért eziránt való meg-találására, a' Nagyságod kegyelmes *conſenſus*a-is *accedál*ván, azon *ſpecificált* két Falut, *a Fiſcalitate in perpetuum* fel-ſzabaditjuk, a' fellyebb meg-írt *ratio*kra nézve, *vigore praeſentis Articuli.*

ARTICVLVS XI.

MEg-tekintvén Al-Peſtesi Balog Máthé Atyánkfiának-is e' ſzegény Haza közönséges ſzolgálatjában való ſok rendbéli fáradozását, reménlvén hogy ezután-is ezen Haza ſzólgálatjától, a' ſzükség úgy kivánván, nem vonogatja magát, erre való tenkintetünkből, Torda Vármegyében Felsö Oroſziban lévö *Portio*jának, Görgény Szent Imrehi Nemes Udvarházának és ahoz biratott malomnak; Viſzont Hunyad Vármegyében Pap Almás nevü *Fiſcalis* falujának *dominium*ában meg-maradni Nagyságod kegyelmes *conſenſus*a-is *accedál*ván e' dologból, végeztük, hogy *Donatio*jának *tenora* ſzerént birhaſſa *pacifice*, nem *praejudicál*ván a' *Fiſcalis* joſzágokról írott *Articulus*, mellynek erejével el-ſe véteſsék megírt Atyánkfiától, *communi voto concludal*tuk.

Ex Art. A. 1664.

ARTICVLVS XII.

SÁr-Pataki Márton Atyánkfiának fö Követségre hatalmas Csáſzárhoz való menetelit méltó tekintetbe vévén a'mi Kegyelmes Urunk öNagysága, 's remélvén, a' ſzükség úgy kivánván, ennek utánna-is Haza ſzolgálatjára-is kéſzségét, Alsó Oroſzi Torda Vármegyei *Fiſcalis portio*ját, a' mint a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága *conferal*ta ö Kegyelmének, nem *praejudicál*ván, a' *Fiſcalis* joſzágoknak *recuperal*ásáról való *Articulus*, mi-is egéſz Orſzágúl ö Kegyelmét, azon *juſ*ig benne *confirmál*juk.

Ex Art. A. 1663.

AR-

ARTICVLVS XIII.

BAló Láſzló Atyánkfiának-is meg-tekintvén a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága, e' ſzegény Haza közönséges ſzolgálatjában való ſok rendbéli ſzolgálatját, Preſzáka nevü *Fiſcalis* Falujának *Dominium*ában meg-maradni, Nagyságod kegyelmes *conſenſus*a-is *accedál*ván e' dologból, végeztük; úgyhogy *Donatió*jának *tenora* ſzerént birhaſsa *pacifice*, nem *praejudiál*ván a' *Fiſcalis* jóſzágokról írott *Articulus*. *Ex Art. A.* 1664.

ARTICVLVS XIV.

VÉgeztetett Orſzágúl, hogy a' *Fiſcalis*okon kivül, valamelly *bonum*ok és jóſzágok, *per Notam*, avagy *Defectum*, *aut virtute Articulorum qualitercunque Fiſcus*ra *devolvál*tatnak, azokat a' Fejedelmek magoknál ne tarthaſsák, ſe feleségeknek, ſe gyermekeknek ne *conferál*haſsák; hanem más *bene merita perſon*nak *defacto* el-adni tartozzanak. Eddig valók, *ſalvo juris proceſſu* kezeknél maradván. *Ex Art. A.* 1659.

ARTICVLVS XV.

A' *Fiſcalis Regeſtrum*nak az utóljára íratott, Kegyelmes Urunk, hogy a' melly jóſzagok *per Contractum et Notam* *deveniál*tak *Fiſcus* kezébe, azon Falukat, *portio*kat, akkor-is minthogy *Fiſcalis*ok közzé nem írattak, *Fiſcalis*oknak nem értettük; úgy moſtan-is nem értjük, hanem az elébbi *Articulus*ok-ſzerént *jure perpetuo* el-adattathatnak, söt ha még vólnának-is többek *Fiſcus* kezénél el-adattathatnak, *ut ſupra jure perpetuo* végeztük. *Ex Art. A.* 1665.

TITULUS XIII.

Cáptalanokról.

ARTICVLVS I.

A' Cáptalanok *requirál*tatván *Mandatum*mal, a' leveleknek fel-keresését és ki-írását *ſub poena Articulari* ne *procraſtinál*ják; mivel afféle kéſedelmes halogatás miatt ſok fogyat-

kozás ſzokott lenni ſokaknak dolgokban. A' *Liber Regius*ok-is ennekutánna bé-adaſſanak a'Cáptalanokba: hogy ha kiknek jövendöben valami dolgokbéli akadályok *interveniál*na, ſzükséges levelekhez hozzá juthaſſanak annak módja ſzerént.

TITULUS XIV.

Commiſsáriuſok járásáról.

ARTICVLVS. I.

Ex Art. A. 1668. KEgyelmes Urunk, az Orſzágtól rendeltetett és ki-küldetett *Commiſſárius*ok ellen, némélly helyeken, többi között Aranyas Széken-is nem régen ſok ſzámú fegyveres népet költöttenek-fel bizonyos ſzemélyek, kik-is mind fenyegetödzéſekkel mind fegyverkezéſekkel, *obviál*ták dolgokban azon *Commiſsarius* Atyánkfiait: melly e' Hazában hallatlan dolog, Végeztük azért, hogy az Orſzágtól ki-küldendö *Commiſſárius*ok ellen ha ki illy' formán tselekeſzik, és vagy fegyverkeznék, vagy fenyegetöznék, azon *poenán convincál*taſſék, mint a' ki *finalis ſententiá*nak *legitima executio*ját *impediál*ja; holott ha mellyik fél bántódását *praetendál*ja, az illyen dologban egy fegyvernek ki-vonásával, vagy mútatásával *obviál*hatja *per viam repulſionis* (ha ki azzal akár élni) az *executiot*.

TITULUS XV.

Adóſság meg-vételéröl.

ARTICVLVS I.

Ex Art. A 1664. HAllatnak és vannak illyen dolgok-is, hogy az *Eccleſiá*knak és *privata perſona*knak-is e'moſtani fel-háborodott idökben, 's az elött-is vévén fel jovokat, és pénzeket, *ſub ſpe futurae reſtitutionis* némellyek, (noha némellyek réſzéröl erös *Reverſaliſok* és *Obligatoriá*k-is *extál*nak) ha kérik, még törvényre igazitják, úgy *procraſtindl*ják dolgokat, puſzta köfallal és dibdáb eſzközökkel akarván *contentatiot* tenni; Végeztük az illye-

illyenekröl, hogy *literis vel humanis comprobál*ván és *verificál*ván az adóſságot, hogyha az ollyan adós *ad ſimplicem requiſitionem* meg-adja, jó; *alioquin* az ollyan helybéli Tiſztek, a' hol *comperial*tatik a' *Debitor*, *defacto contentálják* a' *Creditort de rebus mobilibus*, *illis vero non ſufficientibus etiam de rebus immobilibus*; ha az is nem lenne, magát-is a' *Debitort* meg-foghaſsák: és ha *medio tempore intereſt* adtak vólna-is-meg, a' derék ſummába ne tudják; és ha a' Tiſzteken múlnék-el, hogy nem *extorquedl*nák, *toties quoties*, *in poena Articulari convincál*taſsanak, és a' *Director exequál*taſſa-is rajtok azon *poenát* ezen *Articulus*unknak erejével, minden *remedium*okat ebböl ki-kötvén. Ha pedig a' *Debitor*ok *dificiál*tak vólna, azokra ſzálljon az adóſság, kikre a' *Debitor*nak javai ſzállottak: és valamint a' külsö Nemeſség 's egyéb rendek-is adóſságokat ez *Articulus*nak *vigorá*val *extorquedl*ják a' városi rendeken; úgy azok-is meg-veheſſék a' Nemeſi és más allapotbéli rendeken ez *Articulus*unknak *vigorá*val: ha ki pedig kötés és kezes levele ſzerént akar *procedál*ni, *arbitrium*ában hagyatik a' *Creditor*nak.

TITULUS XVI.

Arestrumról.

ARTICVLVS I.

MIvel az *Areſtum*nak alkalmatoſságával ſokan e' Hazában meg-káróſittattak, nagy *confuſio* lévén az *Areſtum*nak és *Potentiá*knak dolgából közöttünk; hogy azért mindenek közt meg-légyen világoſitva az *Areſtum*'s a' *Potentia*, Nagyságod Kegyelmeſsége-is *acceddl*ván *declardl*ni ſzükségnek ítéltük: A' *Potentia* azért az; midön valaki ſem Bírákat, ſem egyéb Tiſzteket nem *requirdl* valamelly embernek meg-fogáſa; vagy valamelly marhájának, vagy javainak el-vétele felöl; hanem maga tulajdon erejével *authoritás*ával meg-fog valakit, vagy javait el-véſzi és foglalja; az illyen nem *Areſtum*. Ellenben *Ex Art. A.* 1667.

az *Areſtum* az, midön valaki valamelly városnak, vagy falunak és helynek *requirál*ván valakit személyében, vagy javaiban meg-tart, mellyből-is sok alkalmatlanság szokott ki-jöni, az *areſtál*tató, vagy *areſtal*ó, és az *areſtál*tatott személyek között, mellyből-is gyakorta búsúlások, söt károk-is következnek mindenik félre. Melly-is hogy ezután *abolel*tassék, az *areſtál*ás dolgában illyen mód *obſervál*tassék, úgy-mint: Nemes embert *nonniſi in flagranti crimine* tartoztassanak-meg a-kárki *inſtantiá*jára-is, a' kinek Nemesége világosson *conſtál* a' Tisztek elött a' *Decretum* szerént; hogy ha pediglen olly igen ismeretlen személy vólna, kinek Nemesége senki elött-is bizonyosson nem *conſtál*na, annak meg-fogásában a' mi törvénytelenség esik, annak büntetése szállyon az *Areſtál*tatóra, az ide alább meg-írt mód szerént. Parasztembert gyanóra-is szabad légyen meg-fogatni, az elébbeni *Articulus*ok szerént; hogyha pedig valaki nem gyanóra, hanem másképen tartoztatna-meg valamelly parasztembert a' Tisztek ereje által, 's a' törvény szerént Nap-fényre jöne az *areſtál*tatott személynek igazsága, nem a' Bíró, a' ki más kénszerítéséből tartoztatta-meg, hanem az *areſtál*tató személy *convincál*tassék minden *poena*n, valamit az ideig az *areſtal*ón kereshetett vólna a' meg-bántódott fél. Hasonló *proceſsus obſervál*tassék annak a' Nemes embernek *areſtál*lásában-is, a' ki tellyességgel ismeretlen lévén valamelly helyben, úgy találna esni *areſtum* alá, nem tudván senki az ott valók közzül Nemességét. Az-is meg-eshetnék, hogy valamelly értetlen ember *areſtál*tathatna valakit, annak-utánna oda hagyná perit 's amaz *areſtál*tatott személy méltatlan szenvedne a' meg-fogató miatt: azért az illyen *Caſus*ban szintén úgy *poená*kat felelhessen hozzá az *areſtál*tatott személy, a' Törvény tévök-is itéljék-meg, mintha jelen vólna az az *areſtál*tató ember: adjon *ſententiat*-is ki az *areſtál*tatott embernek a' törvény-tévö, mellyel valahol találtathatik az, a' ki ötet *areſtál*ta vólt, annak a' helynek Tisztei tartozzanak *executió*t tenni a' *ſententiá*nak *continentiá*ja szerént.

AR-

ARTICVLVS. II.

VAnnak affelett ſok tsalárd adóſok-is, kiket ha a' *Creditor* meg-perel és ha meg-nyer-is, de a' ſententiával *executiot* ellene vagy nem tehetnek, vagy tenni nem akarnak némellyek; Azért végeztük, hogy valakik törvénnyel *convincálják* az adóſokat, arról költ ſententiával teheſſenek *executiót* rajta, tudnillik, a' *convictuson*, valahol találtatik. Mind a' fellyebb meg-írt *Caſus*okban pedig tellyeſséggel *abſcindáltaſſanak* a' remediumok. Lévén ez a' ſzokás-is a' *Regius fundus*on lévö Városokon és Falukon, hogy némellyek megfogatván valamelly embereket, törvényire rá nem mennek, és igy a' fogoly ſok ideig a' fogságban nyomorog, söt meg-is hal a' fogságban; Végeztük azért Nagyságod kegyelmes tetſzéséből, hogy ha kik foglyokat tartatnak-meg, *ad quindenam* mennyenek reá, ha elébb nem-is; egyébaránt botsáttaſsék-el a' fogoly, hogyha pedig maga a' ki meg-fogtatta, reá nem érkezhetnék; mindazonáltal levele által tudósíthatná, vagy egyébaránt-is a' Tiſzteket annak módja ſzerént arról, hogy tovább-is tartsák-meg a' foglyot újabban, mivel rá akar menni, *in tali Caſu poſt quindenam*, nyóltzad napig újjabban tartsa-meg a' Tiſzt; de akkor oſztán végképen igazodjék-el dolga, tovább ſemmiképen ne tartaſſék; hanem vagy *convincál*taſsék, vagy el-botsáttaſſék.

TITULUS XVII.

Kornis Gáspár Uram dolga Kemény Jánosné Fejedelem Aſzſzonnyal.

ARTICVLVS I.

NAgyságos Kornis Gáspár Atyánkfia jelenté, az el-múlt napokban Néhai Méltóságos Kemény János Fejedelem ö Nagysága *Relictá*ja bizonyos adóſságát *prætendál*ván lenni Néhai Kor-

Kornis Ferentz meg-írt Kornis Gáſpár Atyánkfia édes Attyánál, mellynek meg-fizetéſe ſzállott vólna fiára: melly adóſságnak meg-vételében nem ez Haza törvényével, hanem Magyar Orſzági törvény ſzerént *proceddlt* ö Nagysága, és az ott való törvény ſzerént bizonyos réſz jóſzágát el-is foglaltatta ö Kegyelmének; noha Erdélyi emberek vóltak, mind Néhai Kemény János Fejedelem ö Nagysága, 's mind Néhai Kornis Ferentz Uram, ſzoros *Articulus*sa-is lévén e' Hazának a' rabok adóſságinak meg-vételéről. Mivel azért közönséges ſzabadságunknak meg-bántódáſa látſzik lenni abban, hogy Erdélyi emberek között, és Erdélyi dolog felöl, nem ennek a' Hazának *competens* Bírája elött lött peri és annak *deciſio*ja, ſemmit nem tudván annak a' törvénynek Bírája abban-is, ezekre a' bóldogtalan állapotokra nézve, minémü erös *Articulus*okat és rövid *proceſſus*t írt a' Nemes Orſzág, a' rabok és azoknak adoſságok felöl: annakokáért a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága kegyelmeſen ígérvén, hogy Méltóságos levelével *requirál*ná meg-írt Kemény János Fejedelém ö Nagysága *Relict*áját; haſonlóképen mi-is Orſzágul, ö Nagyságát illendö engedelmeſséggel írt levelünkkel, azon el-foglalt jóſzág viſzſza adásáról meg-találnók; úgy mindazonáltal, hogy ö Nagysága még-is nem *reſtituál*ja, *Articulus*ba íratnék, mellynek *vigor*ával Erdélyi birodalomban lévö jóſzágából ö Nagyságának annyi érö jóſzága foglaltaſsék-el. Végeztük azért, hogy ha a' meg-írt Fejedelem Aſzſzony ö Nagysága, a' Nagyságod Méltóságos *requiſitio*jára, 's mind pedig a' mi *Inſtantiá*nkra, azon el-foglalt jóſzágot Kornis Gáſpár Atyánkfiának nem *reſtituál*ja; tehát ezen *Articulus*unknak erejével, a' meg-írt Fejedelem Aſzſzonynak az Erdélyi birodalomban annyi érö jóſzágát Kornis Gáſpár Atyánkfia el-foglaltathaſsa. A' Méltóságos Fejedelem Aſzſzony, hogy ha akarja kereſni *in foro competenti* az adóſságért itt Erdélyben Kornis Gáſpár Atyánkfiát, álljon az ö Nagysága ſzabadságában.

COM-

COMPILATAE CONSTITUTIONES REGNI TRANSILVANIAE, ET PARTIUM HUNGARIAE EIDEM ANNEXARUM

PARS QUINTA.

DE EDICTIS ET TRIBUTIS.

Némelly Articularis és Homagialis poenáról.

EDICTVM I.

MIvel az 1653 eſztendőbéli *Conſtitutió*ban *Part.* 5. *Edict.* 30, *expreſſa poena* nintsen ; Végeztetett, hogy a' kik az ellen *impingál*nának, két-ſzáz forinton *convincál*taſſanak, mint az egyéb *Conſtitutió*knak nem *obſervál*ói ſzoktak *convincál*tatni: a' több *Articulus*okban és *Edictum*okban-is a' hol *expreſſa* nintsen, két-ſzáz forint légyen a' *poena*. *Ex Art. A.* 1654.

EDICTVM II.

AZ Orſzágnak *Decretum*ában vagyon írás felöle, hogy a' perlekedéſekben lett birságokból, a' pereſeknek mennyi réſzek légyen; mindazonáltal némelly Bírák azzal *abutál*ván, az ollyan birságokat tsak magoknak tartják, még a' *homagium*nak *poená*ját-is, melly tsak a' pereſt illetné, melly miatt a' peres tsak hijában fárad; Végeztetett azért, hogy minden Székeken, Városokon, és Vármegyéken, a' *Cauſans*oknak *cauſá*jokból *emergál*andó *poená*kból *rata portió*jok a' *Decretum* tartáſa ſzerént kinek-kinek ki-adattaſsék. *Ex Art. A.* 1656.

Kolo's várról.

EDICTVM III.

VÉgeztetett, hogy a' Kolosvári dolgokról, 's állapotokról, úgy-mint Hadnagyoknak és *Aſſeſſor*oknak válaſztáſáról, 's az *Ex Art. A.* 1667

az ott valo *Praeſidium* lovainak tartásáról való helyeknek *modálitás*áról *emanal*tatott *Articulus*ok moſtan-is *in vigore* hagyaſſanak; söt ha ez után azon Kolosváriak még-is *oppo-nál*nák magokat, méltó *poena decern*áltaſsék ellenek.

EDICTVM IV.

Ex Art. A. 1667.

HA melly hó pénzes Katonák Kolosvári fö Kapitány Atyánkfia tiſzti alól el-ſzöktenek vagy el-ſzöknének, valahol találtatnak, azon Kapitány Atyánfia *requiſitió*jára *ſub poena Articulari, excluſis omnibus juridicis remediis exequenda*, mindenütt tartozzanak meg-fogni, és kézbe adni: kineki-is méltó büntetéſeket azon Kapitány Atyánkfia *diſpoſitió*jára hgytuk.

EDICTVM. V.

AZ *Approbata Conſtitutió*ban Boros Jenöröl írott *Edictum*ok *obſervál*taſſanak a' Kolosvári lakoſoktól.

Szamos - Ujvárról.

EDICTVM VI.

Ex Art. A. 1667.

NEm kevés haſznát látván az Orſzágnak abból ki-jöni, ha a' Szamos-Ujvári jóſzágban lévö Puskáſoknak meg-engedtetnék Gelvára telepedéſek: mivel fizetetlen ſzólgák léſznek; utánnok pedig a' ſzükségnek idején nem kell poſtálkodni, azon helyben-is kéſz *praeſidium*ok léſznek: Végeztetett azért Nagyságod kegyelmes *conſenſus*sából, hogy telepedjenek oda, és Nagyságod adjon új *Privilegium*ot nékik; vagy ha vólna *Privilegium*ok, méltoztaſsék Nagyságod *confirmál*ni.

Kövár - Vidékéről

EDICTVM VII.

HA kik Kövár Vidéki *Fiſcalis* jóſzágot birnak, és onnét affé-le *Fiſcalis* jobbágyokat, magok ös jóſzágokba ſzálitottanak, vagy telepitettek, ö magok és nem más elébbeni *Poſſeſſor*, az ollyanok e'jövö közelbik Pünkösd napjáig viſzſza ſzállitaſſanak; vagy ha ezntán-is azt tselekednék, az *Articularis poenán*

con-

*convincál*taſsanak: *excipiál*tatván, ha kik udvarbéli ſzolgaságra, vagy Mólnárságra, és egyéb haſonló hivatalra hozattanak, vagy hozatnának-el efféle jobbágyokat.

Désről.

EDICTVM VIII.

MIvel Dés mezö Város lévén nem bátorságos oda való telepedéſek, és ott való lakáſok, több lakoſſival együtt azon helynek; kihezképeſt hogy bátorságoſabbak leheſſenek oda való telepedéſekben, és ott való lakáſokban, végeztetett, hogy jó erös palánkal környül véteſsék: és a' közel valók *ſub poena violationis Artículi*; úgy-mint Belsö Szólnok egéſzen, Doboka-is ekképen, Kolosvár-megyének-is közelebb való réſze, 's Beſzterczei Atyánkfiai-is kötelesek legyenek, illyen közönséges Haza javára nézendö dologban illendö ſegitséggel lenni. *Ex Art. A.* 1665.

EDICTVM IX.

DÉſi Atyánkfiai mellett való *inſtantiá*nkra, hogy Nagyságod kegyelmes *reſolutió*ja ſzerént arra lépett, hogy ezután *privatim* Gyüléſekre *Regalis*sal ne hivattaſſanak, *gratuitus labor*októl *immunis*ok légyenek; ahozképeſt végeztetett, hogy ezután a' Vármegyével azon dologból-is mindenkor egyet értsenek Nemes emberek lévén. *Ex Art. A.* 1667.

Bánfi-Hunyadról.

EDICTVM X.

A' Bánfi-Hunyadiak noha jobbágyság alatt vannak; de mivel-hogy *Regaliſs*al hivattatnak (*Oppidum* lévén) a' *Dictá*ra, ſok tereh viſeléſek-is vagyon, méltónak itéltetett, hogy mint a' több mezö városok, úgy ök-is a' nyomnak fel-vételével és követésével ne tartozzanak; máſok-is haſonlóképen az ö nyomoknak fel-vételével ne *aggravál*taſſanak. *Ex Art. A.* 1665.

Abrug Bányáról.

EDICTVM XI.

ABrug Bányán *civilis fundust* bíró Nemeſség dolgából-is végeztetett, hogy ha házok nem *exempta*, azzal hogy
1655. magok ſzemélyekben Nemeſek, ne vonhaſſák-ki magokat a' városhoz való *contributio*ból; hanem tartozzanak *contribuál*ni a' *civilis fundus*okról: több adóval nem terhelvén a' Városi rend ezeket-is mint magokat; haſonlóképen a' közönséges jóra nézendö dologban-is tartozzanak egyenlö terhet *ſupportál*ni a' Városi rendel.

Szék Városſáról

EDICTVM XII.

SZék Városſában *reſideáló*, 's *reſideál*ni akaró Nemes Atyánk-
Ex Art. fiainak *inſtantiá*jokból értjük: hogy azon Városnak lakoſſ
A. 1664. abban a' helyben való lakáſokat, 's meg-telepedéſeket nem akarnák; *concludál*tuk azért, hogy ha oda *confugiál*t Nemes Atyánfiait meg-bántanák, háboritnák, és köztök nem *patiál*nak, *eo facto privilegium*okat *amittál*ják: ha pedig ezen ſem tanúlnának, *in amiſsione univerſorum bonorum ſuorum convincál*tassanak, és *vigore praeſentis Articuli, excluſis omnibus juridicis remediis, irremiſſibiliter* rajtok *exequal*taſsék: mellynek két réſze Orſzág ſzámára, harmad réſze pedig a' meg-bántódott felekre az *Executor*okkal együtt fordittaſſék.

Vásárokról és Sokadalmakról.

EDICTVM XIII.

MInden Sokadalmakban a' Hazafiainak leg-elsö *prærogativá*-
Ex Art. ja légyen az adásban és vévésben, és ha valaki a' Hazafiai
A. 1655. közzül, akárki-is az *emptor*ok vagy *venditor*ok közzül abban meg-

meg-háboritana, ollykor midön külsöknek meg-engedtetett az adás és vévés, *in poena Articulari convincáltaſsék.*

EDICTVM XIV.

MInden Városokon és Vásáros helyeken e' Hazában ſzabados légyen akármit-is vásárolni, mind ſzegénységeinknek, mind más rendbélieknek -is, akkor mikor azon Városbélieknek, vagy Vásáros helybélieknek ſzabados adni és venni: mellytöl ne-is tilalmaztaſſanak ſzegénységink 's máſok-is, ſemmi ſzin és *praetextus* alatt a' Városbéliektöl és Vásáros helybéliektöl, *ſub poena Articulari.*

EDICTVM XV.

LÉvén meg-bántódáſunk ebben-is, mind magunknak 's mind ſzegénységeinknek, hogy ſokadalmok alkalmatosságával, vaſat 's egyebet-is épen magok ſzámára el-foglalván a' Városbéliek, külsö embereknek nem engednének vásárolni; hanem magok a' ſokadalmok, 's vásárok idején a' bé-ſzedett marhát, 's azután-is, majd kétſzer árrán adják-el magunknak és ſzegénységeinknek: Azért, hogy ez után afféle dolgokról *ſuperſedeál*janak, és mindeneknek mindenekben, minden ſokadalmas és vásáros helyeken ſzabados vévéſt és adáſt engedjenek, *ſub poena Articulari* végeztetett. *Ex Art. A. 1666.*

EDICTVM XVI.

MInden helyekre Orſzág Gyüléſe alatt, a' mives emberek, mindenféle miveket, és egyéb rendek -is akármi el-adandó marhájokat ſzabadoſon bé-vihetik, árúlhatják, ſenki öket *impediál*ni nem méréſzelvén.

Gyûléſekrôl.

EDICTVM XVII.

MIdön *Generalis* Gyüléſek *celebrál*tatnak, a' *Status*oknak külön külön az ö rendek ſzerént a' mint az alkalmatoſság és hely-is engedi, a' régi jó *uſus* ſzerént, egy-egy bizonyos útta rendelteſsék a' ſzállás oſztótól; hogy eziránt-is jobb alkal- *Ex Art. A. 1666.*

matoſságok leheſsen egymásközött való dolgoknak *conſultatió*jára, és azoknak *peragál*ására.

EDICTVM XVIII.

Ex Art. A. 1663. MIvel némelly Atyánkfiai a' mi Kegyelmes Urunk parantsolatjával és az Orſzág dolgaival-is nem gondolvan, a' Gyüléſekre el-nem jönek, vagy a' kik el-jönek-is, megmútatják magokat, és azonban nem hogy végig, de még félig ſem várják a' Gyüléſt; történt 's eddig-is hallatott az ſokaktól az illyenképen magokat *bſtrabál*óktól, hogy azzal kárhoztatták, hogy ök nem végezték. Hogy azért minden ember féljen, és Úra parantsolatjának engedelmes légyen, Orſzág javára nézendö közönséges Gyüléſekből magát elne vonja, ne-is *crimináltaſ*unk azzal, hogy ök nem végezték; *decernáltuk*, hogy ennek-utánna a' *Praeſidens* Urak a' *Catalogu*ſt el-olvaſtatván, valakik jelen nem léſznek a' hivataloſokban a' Gyülés bé-álláſakor, el-bomláſakorig, és a' *Catalogus*nak el-olvaſáſakor *abſenſek*nek *comperáltatnak* lenni, az ollyanokon *irremiſsibiliter exequáltaſsák ſine perſonarum reſpectu* a' 200. forint *poenát*; ha pedig a *Praeſidens* Urak, az ollyan magokat *abſentál*ókon, a' meg-írt *poenát* nem *exequáltatnák*, vagy *condonál*nák, *eo facto* a' *Fiſcalis Director*ok, *comperta rei veritate* a' *Praeſidens* Urakon *exequáltaſsák* azo t *declarált poenát* a' fellyebb meg-írt mód ſzerént: fenn maradván mindazonáltal a' *Praeſidens* Uraknak *authoritás*ſok ennyiben, hogy az Orſzág Fejedelme búſítáſa nélkül, ha kiktöl *requirál*tatnak, 's méltónak ítélik el-botsátáſokat, el-botsáthatják.

Szentegyház Erdejéröl.

EDICTVM XIX.

Ex Art. A. 1655. VAnnak Háromſzéken 's egyéb helyeken-is a' Székelységen olly' darab erdök, mellyek Szentegyház erdejének hívattatnak, mellyeknek mind gondviſeléſe mind jövedelmének *erogál*áſa eddig a' ſalubéliek *diſpoſitió*jában állott; moſtan pedig

dig ez *authoritást* az Egyházi rendek magoknak akarván *vendicálni*, végeztetett, hogy e' dologból eddig *observáltatott uſus* tartaſſék-meg, és abból való *proventus* Templom épületire *convertáltaſsék*.

Puskáſokról.

EDICTVM XX.

HOgy Nagyságod a' Haza ſzólgálatjára bizonyos ſzámú jó Puskáſokról *provideál*, ebbéli tselekedetit-is Nagyságodnak több Haza javára nézendö dolgokkal együvé ſzámlálván, alázatoson meg-ſzolgáljuk, *approbáljuk*-is, hogy Nagyságod két ſzázat *Nobilitálhaſſon* a' *Fiſcalis* jóſzágokból: úgy hogy maradékjok-is, a' Fejedelemnek és a' Hazának azon állapotban ſzólgáljanak, tartozván azokat a'Puskáſságra megtanitani; kik-is az Orſzágnak, Fejedelemmel együtt, hittel légyenek köteleſek. *Ex Art. A. 1667.*

EDICTVM XXI.

A' *Fiſcalis* jóſzágokból *Nobilitáltatott* Puskáſokról írt Maros Vásárhelyi 30. *Articulust*, minden réſzeiben *confirmáljuk cum hac declaratione*: hogyha hol találtatnak közzüllök ollyanok, a' kik mind *Nobilitatio*jokkor írt *conditio*jok, ellen tselekedtenek, mind pedig más ſzines meſterségekkel akarják a' *Fiſcuſt* és az Orſzágot *defraudálni*, azon helyeknek fö Tiſzteitöl (jól meg-visgálván mindazonáltal dolgokat) viſzſza viteſſenek a' jobbágyságra. *Ex Art. A. 1668.*

Commiſsáriusokról.

EDICTVM XXII.

EZ Orſzágban idegen követeket hordozó és kéſérö *Commiſsarius*ok, hogy azon követeket Várakba és Városokba bé-ne ſzállítsanak (úgy mindazonáltal, hogy a' követekre illendö *proviſio* legyen) végeztük. *Ex Art. A. 1664.*

Öri-

Őrizésről.

EDICTVM XXIII.

Ex Art. A. 1655. NOha mind éjjel 's mind nappal az örizéſek, hogy mindenütt meg-légyenek *ſub poena fior.* 12. *toties quoties negligálnák*, *exigendorum decernáltuk* vólt; mindazonáltal hogy a' nappali örizéſek olly' ſzorgalmatosképen és büntetés alatt meg-kivántaſſanak, ſzükségesnek nem ítéltük: Végeztük azért, hogy e' réſzben az *Articulus* tollátaſsék, és a' hol a' nappali örizést nem *continuálják*-is, *poena* ne légyen.

Nyomról.

EDICTVM XXIV.

A' Nyom követésről és el-lopott vagy nyúzott Marhâknak meg-fizetéséről íratott elébbeni *Articulus*ok tartaſſanak-meg illyenképen. Hogy ha valamelly Falukan vagy Városokon kivül ſzáll-meg valaki, és marhája el-véſz, tartozzék a' káros emberrel együtt az a' Falu vagy Város a' nyomot fel-venni, és ha azon határból a' nyomot ki-nem vihetik, vagy ha azon határba nyúzva találtatik az el-veſzett marha, esküdjék reá a' káros ember, el-veſzett marhájának nyomára vagy meg-nyúzott marhájára, igy tartozzanak azon helynek lakoſi a' káros embert *contentálni*, a' latrot pedig ha ki-adhatják, a' fizetéſtöl *abſolváltatnak*: hogy ha pedig arról a' határról, a' hol el-veſzett a' marha, a' nyom által vitetik, ez iránt-is fizetni ne tartozzanak; hanem a' melly Falúnak határára által adatik, azon Falubéliek, vagy Városbéliek-is *requirál*tatván, tartozzanak ugyan ki-menni, és a' káros emberrel a nyomot követni; és ha a' Falujokba vagy Városokba vitetik-bé a' nyom, azon mód ſzerént büntetteſſenek; de ha a' Falun vagy Városon kivül téveſztetik-el a' nyom, ne tartozzanak ſemmivel-is: annak felette, hogyha az illyen faluknak, vagy Városoknak határán nyúzva találtatik az ollyan marha, esküdjék-meg azon hely-

helybéli Bíró heted magával, hogy nem közzülök való tselekedte; mellyet ha *poſthabeál*nak, fizeſſenek a' fellyebb *ſpecificált* mód ſzerént: efféle dolognak el-igazitására és *executio*jára a' Vicé Iſpánt minden helyeken egy forintal, a' fö Bírót huſzonnégy pénzel viheſsék-ki a' régi *uſus* ſzerént; más rendbéli *mulctá*t a' Tiſztek ne *extorqueál*janak. A' puſzta *Praedium*ok e' *ſpecificált* *Articulus*ban nem értetnek, mivel ollyan helyen nintsen ki-fizeſſen; a' nyom mindazonáltal viteſsék által, ha el-nem véſz. A' melly helyek eddig nyomot fel-nem vettek, ezután ſe tartozzanak fel-venni; úgy hogy azok marhájok nyomokat ſem tartoznak máſok fel-venni.

EDICTVM XXV.

VÉgeztetett, hogy a' melly *Oppidum*ok és helyek ennek-elötte nyom fel-vétellel nem terheltettenek, ennekutánna-is ne terheltetſenek: mellyeket kereſſenek-ki Iſteneſen azon helybéli Tiſztek, a' hol illyen helyek vannak, úgy vegyék igazitásba; de a' melly helyek ennek-elötte nem tartoztanak fel-venni, ezután-is ne tartozzanak; ezt pedig úgy értjük, hogy ha melly helyek más helybéli efféle nyomot nem ſzoktának fel-venni, imezek ſe tartozzanak amazok marháinak nyomát fel-venni. *Ex Art. A.1668.*

EDICTVM XXVI.

FEjérvár-megyében Tótfaludi, Sárdi, Kisfaludi, Nyirmezei, Vladházi, és Moroznai falubéli lakoſok, hogy eddig a' nyom fel-vétel dolgából egyet nem értettenek; végeztük, hogy *a modo deinceps* éljenek a' nyom fel-vételről, a' lopott marhákról irott *Articulus*oknak *continentia*jok ſzerént. Kik ha azokhoz nem tartanák magokat, a' Tiſztek *ſub poena Articulari ſuperinde expreſsa* reá kénſzeritsék öket, meg-is büntesſék kedvezés nélkül az *Articulus*ok rend tartáſa ſzerént. *Ex Art. A.1661.*

Pro-

Productióról.

EDICTVM XXVII.

AB Anno 1657. a' melly *Fiſcalis* jóſzágok a' *Fiſcus*tól máſoknak *conferál*tattak, azokról *producál*ják a' *Poſſeſſor*ok *Donatio*jokat alkalmatos időben akkorra, mikor a' Nagyságod kegyelmes tetſzéſe *accedál*, a' Tanáts Urak, fö Tiſztek és Tábla-fiai *convocál*tatván egy bizonyos helyre, és ott *revidál*taſſanak, mellyek maradhatnak meg, és mellyek nem: addig pedig *productió*ra ſenki ne kénſzeriteſsék, és meg-ne károſittaſsék; a' melly jóſzágok pedig nem *Fiſcalis*ok, ide nem értetnek. Ha kik az el-múlt időkben *Fiſcalis* jóſzágokat *impetrál*tanak, 's nem tsak úgy íratták *Donatio*jokat, hogy *depoſita integre inſcriptionali ſumma*, hanem némellyek *vita durante*, némellyek még maradékokra-is *irredemptibiliter*: végeztük, hogy afféle *Donatio*k-is *pròducál*taſſanak a' fellyebb *ſpecificál*t alkalmatoſsággal; sőt ha kik egy *funduſt impetrál*ván a' *Fiſcus*tól, annak ſzíne alatt többet-is *apprehendál*tanak vólna; viſzont máſoktól-is ollyanoktól vették vólna *quoquomodo* jóſzágokat és *Fiſcalis* örökségeket, kiknek nem adhatói vóltanak, azokat-is tartozzanak *producál*ni, ugyan azon mód ſzerént: mellyek-is vételſenek igazitásba *modo ſupra declarato*.

Mértékről.

EDICTVM XXVIII.

NYilván való kárunkat látván a' Vékának és Ejtelnek nem egyenlö vóltok miatt, mellyekből-is nagy *confuſio* vagyon az Orſzágban, Azért *concluditu*k, hogy mindenütt az Orſzágban méreſsék az Ejtel és Véka a' Kolosvári Ejtelhez és Vékához: hogy eziránt való *confuſio*-is minden helyeken ez Orſzágban *tollál*taſsék; mellyre a' Tiſztek mindenütt ſzorgalmatoſon reá vigyázzanak *ſub poena Articulari*; ide nem értvén Máramaroſt.

Ex Art. A. 1667.

Csik

Csik - Szeredáról.

EDICTVM XXIX.

CSik - Szeredai Csizmadiák mívekkel azon Tartományt e- légségesképen el-nem tarthatják; azért máſunnan-is azonféle míves emberek ſzabadoſon bé-meheſſenek, és miveket *exercealh*aſsák, mind ott, 's mind más közel való falukban. *Ex Art. A.* 1655.

Igenről.

EDICTVM XXX.

MIvel az Igeni vásár a' Fejérvári vásárnak akadályára és *praejudicium*ára vagyon; az elébbeni *Articulus* ſzerént *tollál*tatik: melly ellen ha *impingál*nának az Igeniek, *toties quoties*, a' Vármegye Tiſztyei *exequál*ják az *Articularis poenát* rajtok: A' Fejérvári vásár pedig illyen formán légyen, hogy Gyüléſeknek idején, vásár-napokon, és a' Fejedelmeknek-is ott létekben; tiz óráig ne légyen ſzabados a' Fejérvári lakoſoknak ſemmit-is venniek és bé-ſzedniek, ſem ben a' városban; ſem pedig kin a' mezön, hanem az Udvariak és az Udvarhoz jött fö Rendek, 's azok Szólgainak ſzámokra légyen ſzabados vásárlani; tiz óra után pedig ſzabadítsa-fel a' vásár Bíró mindeneknek a' vásárt: hogy igy ſem az el-adandó marha árrán fellyül el-ne adattaſsék, ſem pediglen a' vévök meg-ne ſzüküljenek. *Ex Art. A.* 1666. 1669.

Szomſzéd Orſzágokkal való dolgokról.

EDICTVM XXXI.

MInémü ſok károkat ſzenvedjenek 'a Szathmár-Vármegyebéliektöl, annak ſzomſzédságában lévö Atyánkfiai panaſzokból értjük, holott a' régi határ halmokat el-hányván, tsak nem régen-is új határ halmokat *erigál*tanak, Hazánk határinak kiſsebbittésére; kik felöl *concludál*tuk a' Nagyságod kegyel- *Ex Art. A.* 1656.

gyelmes *reſolutio*jából, hogy az újalag *erigált* határ halmokat meg-ne engedjék a' Vármegyék, és azoknak a' Tiſztei; de azonban a' régieket ſe bolygaſsák, miglen annak idejében mind két Orſzágnak *Conſtitutioi* ſzerént, *per Commiſſarios delegatos* igazitásba nem vétetnek a' *meták*.

Hódoltságon lévô Falus Bírókról.

EDICTVM XXXII.

Ex Art. A. 1667. A' Hódoltságon ha Török jár, tartozzék a' Falus Bíró falus feleivel a' közelbik végbéli Tiſzteknek minden késedelem nélkül hírré adni: mellyet ha el-múlatna az ollyan Falus Bíró, a' hol a' Török vagy Armás járna, 's még-is tudtára nem adná a' közelbik végbéli Tiſzteknek, méltó 's illendö büntetéſſel hogy meg-büntetteſsék, közönségeſen végeztük.

Adózásért lett zálagoſitásról.

EDICTVM XXXIII.

Ex Art. A. 1658. HA ki a' Nemeſség közzül, e' kételenségböl reánk vetett ſummát meg-nem adhatná, vagy adni nem akarná, adja-meg más érette, 's azt a' jóſzágot, a' mellyröl meg-nem adta, foglalja-el, 's birja zálogúl, miglen a' moſtani ſzükségre rá adandó pénze a' *Debitor* által le-nem tétetik: Mellyet ha kézbe a' Nemes ember a' *Creditor* kivánsága ſzerént botsátani nem akarna, a' Tiſztek *brachium*mal-is kézbe botsátani tartozzanak; melly ellen-is ha *reſiſtál*na, annyi jóſzágához való igazságát örökösön el-veſzeſſe: a' *haeres* pedig mikor a' pénznek ſzerét teheti, tartozzék a' *Creditor abſque ullo juridico proceſsu ad ſimplicem admonitionem* leválni, és az el-foglalt jóſzágot a' *haeres*nek *reſtituál*ni: mellyet ha a' *Creditor* tselekedni nem akarna, *requirál*ván a' *haeres* azon Vármegyének vagy Széknek Tiſzteit, tartozzanak *ſimpliciter* a' *haeres*nek maga jóſzágát *reſtituál*ni; a' *Creditor* pedig pénzétis *amittál*ja.

EDI-

EDICTVM XXXIV.

Ex Art. A. 1660.

MIvel moſtani rendkivül való *Contributió*nk, ez Haza megmaradására nézendö; azért valakik vagy *inſcriptiós* vagy zálagos jóſzágot birnak, a' mit moſt *extraordinarie* kelletik a' *Poſſeſſor*nak fizetni, *tempore redemptionis* a' *Capitalis* ſummával *refunddl*taſsék: ide nem értvén, a' kik rabságból való ſzabadúláſokért kénſzerittettek el-zálagoſitani jóſzágokat.

Békés Vármegyéröl.

EDICTVM XXXV.

Ex Art A. 1659.

A' *Partium*béli Atyánkfiai jelentik, hogy a' Békés Vármegyei Nemeſsek, és egyéb rend nem akarna fizetni a' tölünk Orſzágúl fel-vetett rendkivül való adózáſokban; végeztetett azért, hogy Békés Vármegye eleitöl fogván a' *Partium*hoz lévén *incorporál*tatva, ha ez illyen rendkivül réánk Orſzgúl fel-vetett ſummába nem *contribudl*nának, akármelly ſzín és *praetextus* alatt-is, Nemeſségektöl kell megválniok: ha ki mellyet közüllök jobbágynak kér-meg, Orſzágúl azért minket ne búſitsanak; mert mi óltalmazni nem akarjuk ez ellen öket ſemmi idöben.

Pénzröl.

EDICTVM XXXVI.

Ex Art. A. 1664.

HOgy a' Csáſzár garaſſa, és a' Lengyel Orſzágban ujonnan vert ſuſtákok-is, a' mellyek jó ortokkal együtt Leopolduſoknak neveztetnek, kik eddig bé-hozattanak az Orſzágba, végeztünk, hogy az Orſzágban minden rendektöl, ez ö *valorok* ſzerént el-vételſenek *ſub poena flor* 200. ha kiket igaz kamarán kelvén meg-érnek rajta, hogy el-nem vennék, *irremiſsibiliter exequál*taſsék rajtok a' *poena*: mellynek két réſze Orſzág ſzámára a' helyeknek Tiſzteitöl, és ha a' dolog úgy hozta, *Director* neve alatt-is *exequál*tatván fordittaſsék és ſzólgáltassék-bé, harmad réſze a' panaſzló félé légyen az *executor*okkal

együtt; de mivel a' Lengyel Orſzági négy pólturás, és tíz pólturás új ſuſtákok hibáſok, valakik ezután bé hozzák, tölök el-véteſsék a' harmitzadoſok által, vagy a' melly helybe bé-hozatik, annak a' helynek Tiſztei által, és *Fiſcus* ſzámára adaſſék; haſonlóképen ha kik az öt pénzes garaſt e' hazából ki-vinnék, 200. forint *poena exequáltaſſék* rajtok, pénzek is el-véteſsék; hogyha a' harmintzadoſok vagy valamelly helynek Tiſztei el-múlatják az erre való vigyázáſt, *in poena Articulari convincáltaſſanak*: melly-is *irremiſsibiliter exequáltaſsék* a' *Director* által.

Aranyról és Tallérról.

EDICTVM XXXVII.

Ex. Art. A. 1664.

LÁtván abból való kárunkat és fogyatkozáſunkat, hogy a' Tallért és Aranyat *valorán* fellyül kezdették váltani; végeztetett, hogy ſenki az öreg Tallért két forintnál, az Aranyat négynél, az Oroſzlányos Tallért ſzáz nyóltzvan pénznél fellyebb el-váltani ne méréſzelje; holott az-is rendkivül való árra: külömben tselekedöktöl véteſsék-el, és fordittaſsék az Orſzág ſzámára: mellyre azon helynek Tiſztei *ſub poena Articulari* tartozzanak vigyázni; mellyet ha elmúlatnak, a' *Director exequál*ja rajtok.

Puſzta Szent Miklósról.

EDICTVM XXXVIII.

Ex Art. A. 1665.

NOha elébbeni Fejedelmek idejében, Mikola Sigmond Atyánkfiának Kolosvármegyében lévö Puſzta Szent Miklós nevü örökös Falu helye határán néha a'lovakat hatalmasul a' *Poſſeſſor*nak Nemeſi ſzabadsága meg-bántódásával és ſok kárával a'Kolosvárt *quartél*yozó Katonák füvelték; de ſokſzori alázatos *inſtantiá*ját és örökös juſſát látván ifjabbik bóldog emlékezetü Rákoczi György Fejedelem *in Anno* 1653. *jam evoluto*, *remittál*ta vólt meg-írt Mikola Sigmond Atyánkfiának *in perpetuum*,

petuum, mellyet elöttünk *exhibeált teſtimonialis*sából világoſon láttunk; még-is mi gondolatjokból a' Kolosvárt lévö *Praeſidiarius*ok, elébbeni *ſopiá*ltatott törvénytelen *uſus*ra tzélozván, újabban-is hatalmaſul reá hajtották vólt méneſeket. Mellyröl való panaſzſzát halván Mikola Sigmond Atyánkfiának, és közönséges Nemeſi ſzabadságnak meg-bántódását látván abban, hogy igaz úton birt jóſzága valakitöl, és egyéb java el-véteſsék 's *praejudicium*ára hatalmaſúl birattaſsék: erre való tekintetünkböl jó *conſideratio*ban-is vévén a' dolgot, Nagyságod *Conſenſuſſa*-is *ſuffragál*ván, végeztük, hogy meg-írt Mikola Sigmond Atyánkfia, ſe más ſenki a' *Regnicolá*k közzül ſemmi jóſzágában és javaiban meg ne károſitaſsék ſenkitöl törvény nélkül, *ſub poena perennalis aeſtimationis talium bonorum*; hanem a' *verus* és *legitimus Poſſeſſor* meg-bántódás nélkül birhaſſa maga *propriumát*.

Székely-Hidról.

EDICTVM XXXIX.

MIvel Székely-híd el-rontáſa, Török, és Római Csáſzárok békeſségének egyik *punctuma* vólt, annak a' két *Monárchá*nak *impoſitió*jából kelletett el-rontani, nem tsak magunknak, hanem az egéſz Magyar Nemzetnek el-felejthetetlen kárára: Végeztük azért, hogy Székely-hidnak el-rontatásáért Bóldvai Márton Atyánkfia, annál inkább Nagyságod Méltóságos ſzemélye, ſem moſt, ſem jövendöben, *ſucceſſor*-is ne *criminál*taſsék; mert ezt kételenségböl tselekedtük. *Ex Art. A. 1665.*

Adóról.

EDICTVM XL.

MIvel némellyek az Orſzágnak ſok rendbéli fel-vetett adóit mind eddig-is meg-nem adták, vakmeröképen el-múlattá*k*, ez után-is ha meg-nem adnák, vagy meg-adni nem akarnák, az Orſzágnak nyilván való *defraudá*láſra; Végeztetett *Ex Art. A. 1664.*

azért

azért, hogy valakik a' reájok vetett adót még meg-nem adták, és meg-nem adnák, ſem jóſzágokról le-nem tették, *comperta rei veritate* az ollyanok, *ſine reſpectu et diſcretione perſonarum*, akármelly helybéli Tiſztek által, az adót meg-nem adókról írt *Articulus*unkban *ſpecificált* poenával meg-büntetteſsenek, jóſzága pedig el-vétettteſek, 's a' ki le-téſzi, vagy le-tette érette, adaſsék annak, és birhaſſa az *Articulus*ban *determinált* idö alatt a' ki-váltásig: a' melly jóſzágért máſok tötték-le, azon jóſzágra eſendö adót le-nem tévén tsak *ſimpliciter* vették viſzſza, az-is *reſtituál*taſsék annak, a' ki az adót le-tette érette, és birhaſsa a' ki-váltáſnak idejéig az *Articulus* ſzerént: ennek pedig *exequálá*sára; minden helybéli Tiſztek *ſub amiſſione officii et poena violationis Articulorum* tartozzanak ki-menni, és a' fellyebb meg-írt mód ſzerént *executiót*-is *impendál*ni, és így a' jóſzágot-is kezébe adni annak, a' ki az adót le-tette, vagy ezután le-tenné, *excluſis omnibus juridicis remediis, vigora ſaltem praeſentis Articuli.*

EDICTVM XLI.

NOha Vajda-Hunyadnak és Háczoknak minden lakoſi, a' jóſzágos Nemes embereken kivül, *ab antiquo Privilegium*al éltenek; mindazonáltal tsak kapu ſzám után adózni ne kénſzeritteſſenek, *ultro* magokat *cſferál*ják, 's arra kötik, hogy a' mint máſok, úgy ök-is *capitatim* egy-egy *Imperialis* Tallért, nem tsak moſt, hanem ennekutánna-is, a' mint a' Nemes Orſzág rendeléséből kapu ſzám kivül adózó egy-egy ember fog adni, a' ſzerént kéſzek léſznek *contribual*ni. Mi-is azért a' magok kivánságok ſzerént *annuál*unk, és a' Maros-Vásárhelyi ellenek irott *Articuluſt*, ezen *Articulus*unknak erejével *annihilál*juk.

EDICTVM XLII.

MÉltó *conſideratio*ba vétetvén Medgyes Széknek el-puſztúlt állapotja, 's Barcza, Sink, és Köhalom Székeknek épEx Art. A. 1665. pebb állapotja; Végeztetett azért, hogy a' *defálcált* négy-

ſzáz

ſzáz kapu ſzámból, valamennyi kapu ſzám rendeltetett a' meg-írt Székekhez, igazán fel-czirkalván, köteleſek légyenek Medgyes Széki Atyánkfiai közibe adózni, *ſeorſim et ſigillatim ſub poena violationis Articuli.*

EDICTVM XLIII.

ENnek-elötte való idökben az Orſzág rendelte vólt, a' Tordai, Coloſi, Széki, és Vizaknai Aknákat *Porta contentatió*jára, mellyröl való *diſpoſitió*t-is magunkra vettünk vólt; de látjuk hogy ſemminémü haſzon-vétel többire ki-nem jött magunk ſzámára, az Aknáknak romlott 's puſztúlt állapotjokra, 's mind pedig egyéb alkalmatlanságokra nézve: minek-okáért Nagyságodat alázatoſon találtuk-meg felöle, hogy vegye a' maga kegyelmes *diſpoſitió*ja alá, 's *annuatim* bizonyos ſzámú Tallérokat Nagyságod rendelne az Orſzág adajába adatni belöle. Abbéli *inſtantiá*nkat meg-tekintvén, 's e' meg-írt Aknákat maga *diſpoſitió*ja alá vévén, igére Nagyságod *annuatim* az adóba húſz ezer Tallérokat adatni, olly' kegyelmeſsséggel, hogy az Aknák épülvén, az Orſzág 's a' *proventus*-is nevekedvén, Nagyságod az Orſzág ſzükségére való húſz ezer Tallérokon fellyül-is kegyelmeſségét fogja mútatni, melly Nagyságod kegyelmeſségét alázatoſon meg-ſzolgáljuk; mi-is azért Nagyságodnak kezébe botsátjuk a' meg-ítt Aknákat, *Portus*sal együt, mind az aknákon lévö ſókkal; a' *Portus*ra addig le-ſzállitott sókat egéſzen *reſervál*ván Orſzág ſzükségére, Nagyságod-is ezután le-ſzálitandó sókat helyben tartván az eddig le-ſzálitott sóknak el-kelésének idejéig: Ezen *Articulus*unknak nem *praejudicál*ván az elébbeni *Articulus*unk; úgy mindazonáltal, hogy a' Haza-fiainak az *Articulus*ok ſzerént, a' sóval való kereskedés ſzabados légyen, meg-adván az árrát, melly az idegeneknek-is meg-engedtetik. *A.* 1665.

EDICTVM XLIV.

VÉgeztük, hogy ennek-utánna valakiken kéſedelmeztetik a' *Porta contentatió*jára való adónak meg-inditáſa, az Orſzág- *Ex Art. A.* 1667.

nak

nak ez iránt való ſullyos büntetését el-nem kerülik; a' *Partium*béli jóſzágokon, mellyek már *Fiſcalis*oknak írattattak, ſzólgálatjokért, 's dézmájokért való adójokat és jövedelmeket, a' Fogaraſi *Articulus* ſzerént *exigál*ják.

Az 1667. Eſztendöbéli Maros-Vásárhelyi Gyülésünkben az Adóról írt 39-dik *Articulu*ſt ſzükségeſnek itéltük, á'Fogaraſi 1666. eſztendöbéli 18-dik *Articulus*nak *continentiá*jával együtt, ennek-utánna fel-vetendö adónak könnyebben való fel-vetésének okáért, ez *Articulus*unkba bé-íratnunk: mellyek ekképen következnek.

EDICTVM XLV.

MIvel Iſten után e' Hazának meg maradáſa áll a' *Porta* kedve keresésében, a' melly-is fundáltatott az adóban: melyre nézve ſenkinek ſem kedvezvén e' Hazában, kelletett adót moſtan fel-vetnünk ez alább meg-írt mód ſzerént. Kapu ſzám után vetettünk egy Kapura 15. Tallért:

Ex Art. A. 1667.

Fejérvármegyében vagyon Kapu ſzám a' petsétes *Regeſtrum* ſzerént *Portae*, 355. *Colon.* - 5.
Róvatlan Falu vagyon: *numero* 2. Koslár és Gáltö, *Perſ.* 11.
Egyházhelyi Nemeſség Ráczokkal együtt, *Perſ.* 465.
Ugyan Fejérvármegyében vagyon Kapu ſzám, a' mellyekröl a' Szebeni Urak *percipiál*ják az adót, *Port. n.* 64. *Col.* 5.
Küköllö Vármegyében vagyon Kapu ſzám, *num.* 218. *Col.* 4.
Róvatlan Falu, 6. *Perſ.* *num.* 35.
Egyházi Nemeſség, *Perſ.* *num.* 50.
Torda Vármegyében vagyon Kapu ſzám, *num.* 152. *Col.* 2
Rovatlan Faluk, 6. *Perſ.* *num.* 71.
Egyházhely az O és Uj Tordaiakkal, *Perſ.* *num.* 167.
Kolosvármegyében vagyon az Alsó és Felsö járásban, ki hódoltság alatt nintsen, Kapu ſzám, *Port. num.* 96. *Col.* 7.
Egyházhelyi *reſidentid*s Nemeſség, *Perſ.* *num.* 18.
Hunyad Vármegyében vagyon Kapu ſzám, *Port.* 160.
Rovatlan Falu, *num.* 12. *Perſ.* *num.* 70.

Egy

Egyházhelyi Nemeſség, *Perſ.* *num.* 516.
Vajda-Hunyadon, *Perſ.* *num.* 50.
Háczok Városán, *Perſ.* *num.* 33.
Zaránd Vármegyében vagyon, *Portae* *num.* 62.
Rovatlan Falu, 1 *Perſonae.* *num.* 4.
Doboka Vármegyében vagyon az alsó járásban, a' mint a' Tiſzteknek a' Kapu ſzámról való *Regeſtrum*okból-ki-tetſzik. *Port.* *num.* 47. *Col.* 2.
Egyházhelyi Nemeſség, *Perſ.* *num.* 28.
Belsö Szólnok Vármegyében, vagyon Kapu ſzám után, azzal együtt, kit Apafi Iſtvánné Aſzſzonyomnak *ſuſtentatio*jára *relaxált* a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagyſága; *ideſt*: *Port.* *num.* 3. *Col.* 3. azzal együt téſzen, *Portás num.* 82. *Col.* 5.
Róvatlan Falu, 2- *Perſ.* *num.* 23.
Egyházi Nemeſség, *Perſ.* *num.* 126.
Nemes Puskáſok, *Perſ.* *num.* 50.
A' Róvatlan Faluk és Városok, Puskáſok, minden *Fiſcalis* Várakhoz való Darabantok, kik Kapu ſzám után nem *contribuál*nak, és lakos Só - vágók-is, *capitatim* adgyanak, *Tall.* *num.* - 1.
Egyházi Nemeſsek-is minden helyeken, Tordán-is azokkal együtt, kik a' Városiakban meg - Nemeſedtek, ide értvén a' Nemes *reſidentiás* ſzólgákat - is, kik nem hódoltság alatt laknak, Ráczokkal és Puskáſokkal együtt, kik Kapu ſzám után nem *contribuál*nak, *capitatim* adgyanak, *Tall.* - - 1.
Máramaros-Vármegyéböl *in univerſum* adgyanak Tall. 4500.
Egéſz Fogaras földe adgyon, *Tall.* 2000.
Az Oláh Papok adgyanak, *Tall.* 500. Mellynek 100. Tallérát az Oláh Espereſtek adgyák-meg, a' többit a' köz Papok
Abrug Bánya adgyon, *Tall.* - - 100.

Vizakna adgyon,	*Tall.* - -	200.
Az egéſz Székelység adgyon,	*Tall.* - -	5000.
A' Görögök adgyanak,	*Tall.* - -	2000.

Illyen *qualificatió*val, hogy a' melly lakos Görögök Nagyságod tárházában bizonyos ſzámú adót *adminiſtrál*nak, azok tsak öt-öt Tallért adgyanak ez Orſzág adajában, a' többit adgyák-meg a' másféle kereskedö Görögök, kit-is egymás közt fel-ſzedvén *adminiſtrál*ják azon adót, a' *ſpecificál*andó *terminus*ra *Praefectus* Atyánkfia kezébe, *ſub amiſſione omnium bonorum eorundem.*

Maros-Vásárhely lévén 31. Kapu	*Tall.*	465.
Kézdi-Vásárhely, - *Tall.*	- -	100.
Uvarhely Városſa közönségeſen,	*Tall.*	35.
Bereczk, - - *Tall.*	- -	30.
Illyefalva, - - *Tall.*	- -	20.
Sepſi Szent György, - *Tall.*	- -	10.
Csik-Szereda, - *Tall.*	- -	15.
Fejérvári Városi rend *capitatim*	*Tall.*	1.
A' Törtsvári Harmintzados adgyon.	*Tall.*	20.
A' Veres Tornyi, - *Tall.*	- -	15.
Zajkányi, - - *Tall.*	- -	10.
Váradgyai, - - *Tall.*	- -	5.
Máramaroſi, Déſi, - *Tall.*	- -	10.
Beſztertzei, - - *Tall.*	- -	3.
Tordai Kamara Iſpán, *Tall.*	- -	5.
Vizaknai Kamara Iſpán, *Tall.*	- -	10.
Kolosi, - - *Tall.*	- -	5.
Széki, - - *Tall.*	- -	5.
Sófalvi Kamara Iſpán, *Tall.*	- -	2.
Déſi Kamara Iſpán, - *Tall.*	- -	2.
Déſi Számtartó és Máglás, *numero*	egyet-egyet.	
Máſutt való Számtartók, két-két	*Tall.*	
Fiſcalis Udvarbirák mindenütt, két-két	*Tall.*	

Fis-

Fiſcalis Számtartók mindenütt egyet-egyet adjanak.
A' fö Dézmáſok, kiknek borok jár, *Tall.* 3.
A' kiknek borok nem jár, egy-egy *Tallért.*
Vicé Dézmáſok egy-egy *Tallért.*
Liptsei György és Alvinczi Iſtván, *Tall.* 100.
A' Körös Bányai Harmintzados, *Tall.* 5.
A' melly Mólnárok ſzabad renden valók, és nem Kapu ſzám után valók, *capitatim*, - *Tall.* 1.

Portusi Számtartó Liptsei György, és *Inſpector* rendelt fizetéſeken fellyül, minden Hajóktól a' melly Tallér *honorariumot* vettek és véſznek, azt egéſzen forditottuk *Porta contentio*jára; erre ſzámot tartván a' Harmintzados, *toties quoties* mennyi Hajó mégyen alá, mellyröl igaz ſzámot adván *Praefectus* Atyánkfiának igazán, meg-irt *Portusi* Tiſztek *ſub amiſſione honorum et officii adminiſtrál*ják ö kegyelmek kezébe Országh ſzükségére. *Praefectus* Atyánkfia *adminiſtrál*ja oda, hová a' több *Porta contentatió*jára való adót *adminiſtrál*ják.

Vajda-Hunyad adgyon, - *Tall.* 75.
Háczok adgyon, - *Tall.* 52.

EDICTVM XLVI.

NOha ſzemünkkel látjuk, a' hódoltság alatt lévö ſzegénységeken való ſokféle *exactió*kat; de még-is ez iránt nékik-is nem kedvezhetünk, mivel külömben e' reánk vetett nagy adózásra el-nem érkezhetünk; hanem a' hódoltság alatt lévö kapukra-is Kapu ſzám után vetettünk fel ennyit, mint azokra, kik nem hódolnak, úgy-mint: *flor.* 16.

Róvatlan Falukra-is *capitatim* adjanak, *flor.* 1. *den.* 60. Zilah Kapu ſzám után vagyon, magok ugyan adózzanak Kapu ſzám után: a' kik pedig máſunnan Kapu ſzám után való adózó emberek, moſtani háborúságos idöben oda telepedtek, az ollyanok adózzanak; úgy-mint a' Róvatlan falubéliek *capitatim.*

Egyházhelyi Nemes emberek, *capitatim* fél Tallért.
Bihar Vármegyei Nemes és Hajdú Városok *capitatim Tall.* 1.

Kis-marja adgyon, *Tall.* - 100.
Tsarnoháza adgyon, *Flor.* - 100.

Váradi jószág Baródsággal Elesdi jószág, Potsai jószág, Székelyhídi jószág, Péri jószág, Egrespataki jószág, Belényes vidéki jószág egészen, Vashámori, Réz-Bányai, Ecsedi szölök miveltetésére réndeltetett jószág, és Potsai jószág: a' melly Belényes vidékén van; Vásárhelyi, Püspöki, Tsatári, Bihar és szölös mindennémü jövedelmekkel, bor, búza dézmájokkal, szólgálatjokért való adajokkal, malmokkal, és egyéb akármi nével nevezendö haszon vételekkel; Debreczei Búza, Árpa, Bárány dézmákkal, nem *obstál*ván, ha mit azok közzül a' mi Kegyelmes Urunk ö Nagysága valakinek *conferál*t vólna-is a' Székelyhidi majorság szólönek termésén kivül, mellyet Nagyságod magának *reservál*t, a'Nagságod kegyelmességéböl, az oda ki való vámok, harmintzadok jövedelmével, rendeltük Ország számára *percipiál*tatni; hogy azzal-is a' szegénységnek nagy tereh-viselése könnyebbittessék.

Kolos, Doboka, Belsö Szólnok Vármegyéknek hódolttság alatt való része, Kapu szám után adgyon fél ennyit, úgymint: - - *Flor.* - 16.
Bánfi-Hunyad adgyon, *Flor.* - 100.

Nagy-Almás és Egeres mostan kezdvén épülni, ezt egy esztendöben az adózástól *eximál*tuk.

Akna, mind Városi, mind Só vágó rendek *capitatim* adjanak annyit, mint-egy Rováson való ember, *fl.* 3. *d.* 20.

Désen egyházhelyi Nemesek, mivel már mind meg-nemesedtek, és a' Só-vágók, *capitatim* adjanak, *Tall.* 1. Oda nem értjük azon Átyánkfiait; kik hazájokból ki-szorúltak, és mostan oda akarnak telepedni.

EDICTVM XLVII.

BEthlen János Atyánkfiának, Kis-Búnon lévö két Rótt emberét *relaxál*tuk, mivel *finalis sententiá*ja *extál* azon helynek *modalitás*áról.

Viszont

Viſzont a' hét Birák jóſzágában a' *connumeratio*kor *per errorem* két Kapuval többet írtanak vólt-fel, mellyet-is kihagytunk.

Perceptorokról.

EDICTVM XLVIII.

A' kik az adóról való *Quietantiá*kat el-veſztették, a' *Generale Regeſtrum*ok meg-vagyon, azokból új *Quietantia* adaſsék, mellyből meg-látſzik ki-mit adott. 's mikor; az-is ki nem *contribuált*; kiktől ha *requirál*tatnak, a' *Generale Regeſtrum*ot *conſerváló* ſzemélyek tartozzanak igaz *Quietantiát* adni; hogy ha pedig a' *Generale Regeſtrum*ban ſem találtatik, bé-vehető bizonyságokkal, vagy ha az ſem lenne, hitivel a' *Perceptor*ok, avagy az adó *adminiſtráló* felek igazitsák magokat. *Ex Art. A.* 1664.

EDICTVM XLIX.

VAlamiképen a' Száſz *Nation* lévö Atyánkfiai *annuatim* derekas ſzámadáſſal tartoznak az adónak *exigálá*ſáról és *adminiſtrálá*ſáról: úgy a' Vármegyéken és egyéb helyeken-is mindenféle *Perceptor*ok ſzámadáſſal tartozzanak. *Ex Art. A.* 1667.

EDICTVM L.

A' Vármegyéken és Székeken *Perceptor*ságra illendö embert, ha kit azon Vármegye és Szék *denominál* 's nem akarná fel-venni, *eo facto flor.* 200. *exequál*taſſék rajta, azon helynek Tiſztei által. *A.* 1667.

EDICTVM LI.

HOgy Nagyságodnak kegyelmes tekinteti lévén, alázatos *inſtantiá*nkra *Articulus*ba engedte íratnunk, hogy a' melly ſzámadó *Perceptor*ok meg-halván, vagy *penitus deficiál*ván *Resmobile*seket, a' kik ezekhez vették, a' fel-ſzedett adót-is azzal együtt akár kik idegenek *praetendál*ván azt az ollyanoknak maradott jóſzága, fizeſſen meg abból a' *verus ſucceſſor*, kik ſzám adásra kénſzerittetnek, *conſideratio*ba vévén, hogy *Resmobile*seket az idegenek a' *verus Succeſſor*oknak tartozzanak ki-adni: *Ex Art. A.* 1664.

melly

mellyhez képeſt végeztük, hogy az illyen *bonum*okat az idegenek a' *verus Succeſſor*oknak, *ad requiſitionem ipſorum ſub poena dupli*, halogatás nélkül ki-adják, *alioquin* azon Székeknek Tiſztei által, *vigore praeſentis Articuli excluſis omnibus juridicis remediis cum pœna praeſpecificata exequál*ják rajtok.

Concluſio.

Nos itaque qui Regnum noſtrum Tranſilvaniae et Partes Hungariae eidem ſubjectas, non minus legibus et Conſvetudinibus approbatis, quam armis defendere regere et gubernare intendimus, accepto tali Articulorum Compilatorum compendio inſtantiis ac votis Dominorum Statuum et Ordinum clementer admiſſis et benevole exauditis; Quia opuſculum illud, Univerſosque Titulos et Articulos in eodem contentos, Patriis legibus, Decretis, Conſtitutionibus, Conſvetudinibusque approbatis, Conſentaneos, proficuos, imo juſtos et honeſtos eſſe videamus; Eam ob Cauſam idem et omnia in eodem conſcripta, quoad omnes Titulos et Articulos, ratos, gratos, et acceptos habentes acceptavimus, approbavimus, et ratificavimus, ac praefatis Dominis Regnicolis pro ſtatutis et legibus valitura et valituros confirmavimus; Prout acceptamus, approbamus, et confirmamus; harum noſtrarum literarum vigore et teſtimonio mediante. Datum in Civitate noſtra ALBA JULIA, die quarta Menſis Martii, ultima *ſcilicet* die Congregationis. ANNO DOMINI Milleſimo Sexcenteſimo Sexageſimo Nono.

HAR-

APROBATA és COMPILATA CONSTITUTIOKNAK MUTATO TÁBLÁJA,

MELLYET

A'

NEMES HAZÁNAK

HASZNÁLÁSÁRA KÉSZITETT

ÉS

AJÁNLOTT

Étfalvi HALMÁGYI ISTVÁN az Erdélyi Nagy Fejedelemség és ahoz tartazo Részek Királyi Fö Igazgato TANÁTSÁNAK egyik Valoságos, és belsö Titoknokja.

Kolo'svárt Szent Mihály Havának 1 Napján 1815 Eszt:

UTASITÁS

Ezen mutato Táblában elô fordulo Betûk, mellettek lévô Számok mit jelentsenek, esméretesek ugyan, mind azon által jonak tanáltatotat, *Magyaráttyakat ki tenni.*

Ap — — — — jelent Aprobata Conſtitutiot.
Comp. — — — Compilata Conſtitutiot.
P. és mellette lévö Romai Szám—Részt és annak Számát.
T. és mellette lévö kiſsebb Szám—Titulust és annak Számát
a. és mellette lévö kiſsebb Szám-Árticuluſt és annak Számát
ed. és melette lévö kiſsebb Szám— edictumokat és azoknak Számját.

Imprimatur.
Claudiopoli die 23 Mensis Septembris 1815.
Stephanus Koſta m. p.
Consiliarius Gubernialis.

MUTATO TÁBLA.

A

Abrudbánya.—*az itten lako Nemeſségnek a' Vármegye a' competens Foruma Ap. P. III. T.* 16. *a.* 1.

— *Itten civilis Funduſt biró Nemesség adozni tartozik a' Fundusrol, és egyéb tereh viseléſt is egyenlöleg hordoz a' Városi Rendel Comp. P. V. E.* 11.

Adjudicata. *Lásd Sententia.*

Admonitio. *Ezek és executiok vagy Inquisitiok miként viteſsenek végben az Hodoltságban nevezetesen Békes Vármegyében a' Tisztek által, ha ellenség félelme miatt oda nem mehetnek. Ap. P. III. T.* 71 *a.* 1

Adó *ezt az-el ſzökött egyéb arányt rovás alat volt Jobbágy annak megforditani tartozik, ki azt bujdoſása ide'e alatt érette fizette. Ap. P. III. T.* 31 *a.* 7.

— *ezt ez után is adjon Szék Városa, az hová eddig contribuált. Ap. P III. T.* 65. *a.* 1.

— *ezt fizetni tartoznak Udvarhelyt, a' kik a' Városban szabad funduson nem laknak. Ap. P. III. T.* 77 *a.* 1.

— *ettöl mind a' Kapu szám után valótol, mind fiscalis mind Vármegye Contributiotol a' Törts vári Joszágok mentek légyenek, noha Vármegyén vagynak. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

— *ezzel és szolgálattal Város vagy falu közé nem tartoznak Nemes házban lako Parasztt, és Zsellér emberek, város vagy falu földet nem mivelvén, és Marhájokatis azon nem jártatván. Ap. P. V. E.* 47.

— *ezzel tartozik Abrudbányán civilis funduſt biró Nemeſség is. Comp. P V. E.* 11.

MUTATO TÁBLA.

A.

Adó. *ezt a' ki meg nem adhatta, más érette meg adván, azt a' Joszágot birja Zálogban a' Creditor, mig Pénze meg fordittatik. Comp. P. V. E. 33. és 40.*

— *ebben fizetett Pénz meg forditatván, miként tartozik a' Créditor ki botsátani a' Joszágot. Comp. P. V. ed. 33.*

— *ez melly extraordinarie fizettetett a' Capitális Summával edgyütt meg adattaſsék a' Zálogos vagy inscriptios Poſſeſsornak. Comp. P. V. ed. 34.*

— *ezt mely az Orſzágtol réá vettetett a' ki meg nem adná annak büntetése. Comp. P. V. Ed. 40.*

— *ezt kapu szám kivül valot is meg adni igéri magát V. Hunyad és Háttzeg. Comp. P. V. Ed 41.*

— *ennek Kapu szám ſzerént valo fizetésében a' Medgyes Székieket segéteni tartoznak Barcza, Nagy Sink, és Köhalom Székek. Comp. P. V. ed 42.*

— *Porta Contentatiojára valo Adonak fizetéſire a' Só Aknák jövedelméből 20,000 Tallér igértetik. Comp. P. V. Ed. 43.*

— *Portára valo adonak el inditását Késedelmezök ellen valo büntetés. Comp. P. V. ed. 44.*

— *ez a' Partiumbéli Joszágokon a' Szolgálottyakért, és dézmájokért exigáltaſsék.* ugyan ott.

— *annak Kapu szám szerént valo fel vetése az egéſz Orſzágban lévö Vármegyékre, Székekre és Városokra. Comp. P. V. E. 45.*

— *annak Porta Contentatiojára az Hodóltságra valo fel vetése. Comp. P. V. ed. 46.*

— *ez Bethlen Jánosnak Kis-Bunon lévö 2. emberére nézve relaxaltatik. Comp. P. V. ed. 47.*

— *ez az hét Birák Joszágaira 2. Kapuval több irattatván, a' két Kapu ki hagyatik.* ugyan ott.

— *erröl valo Quietantiáját az adozo közönség el-vesztvén, dolga hogy igazitaſsék. Comp. P. V. ed. 48.*

— *erröl a' Perceptorok a' Szászságonis és egyébütis. minden hellyeken tartoznak Számadáſsal. Comp. P. V. ed. 49.*

— *erröl valo Számadáſsal azok tartoznak, kikre a' meg holt, vagy egészen deficiált Perceptornak jovai szállottattaak. Comp. P. V. ed. 51.*

— Kapuszám után valo ado *lásd* Kapuszám.

— ado szedö *lásd* Perceptor.

Ados-

MUTATO TÁBLA.

A

Adoſság - *ennek meg vételében valo Mod Proceſsus és elégtétel a' Városokra nézve. Ap. P. IV. T. 4. a. 1.*

--- *ennek el-igazitása módgya néz a' külsö Rendekreis.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában mélly Városoknak és Szász Székes hellyekneh Privilégiuma volna azzal éljenek*, de *az abususok az elébb irt módhaz alkalmaztaſsanak.* ugyan ott.

-- *ennek dolgában az elég-tétel nem valamelly haſzontalan Marhából, hanem az Örökségen kivül egyéb jobb jobb jovakbol légyen.* ugyan ott.

-- *melly* 100. *forintnál fellyeebb nem mégyen keresetének ollyan rövid. Proceſsuſsa, mint a' Zálogoknak. Ap. P. IV. T. . a, 2.*

--- *ezeknek meg vételében a' gyámoltalan Raboknak aſsiſtentiaval tartoz nak lenni a' Tiſztek. Comp. P. IV. T. 7. a. 2.*

--- *ezeket az Eccleſiastica és Priváta Personak miként veheſsék-fel, és minémü Jokbol legyen az elég-tétel. Comp. P. IV. T. 15. a. 1.*

--- *ez azokra ſzál, a' kikre a' Debitorok jovai szállottanak*, ugyan ott.

-- *ezeket valamint a' külsö Nemeſség, és egyéb Rendek a' Városiakonn ugy a' Városiakis a' Nemesi és egyéb állapotbeli Rendeken meg veheſsék a' Compilátabéli Articulus erejével.* ugyan ott.

--- *ezek iránt a' ki a' kötés, és kezes levele ſzerént akar procedalni ſzabad tságába hagyatik.* ugyan ott.

--- *ezeknek derék Summájában ne tudattaſsanak a' köz idöben fizetett Inteteresek.* ugyan ott.

--- *ezek, mellyek Perrel meg-nyerettettek, Remediumok ellent nem álván Szententiával meg-vétettheſsenek. Comp. P. IV. T. 16. a. 2.*

--- *ez miatt, melly nem bizonyos egéſzen, fogságban eſieket* 15. *napnál tovább tartani nem ſzabad.* ugyan ott.

--- *ezekért mennyi Napokig leheſsen fogságban tartani a' foglyokat.* ugyan ott.

--- *ez iránt valo Peres dolga Kornis Gáspárnak Kemény Jánosné Fejedelem Aſzſzonynyal miként határoztatott-el. Comp. P. IV. T. 17 a. 1.*

Æſtimátio Communis *lásd* Betsü.

Akna - *ezt nyitani a' Fejedelem, és Orſzág engedelme nékül ſenkinek ſem szabad elébb* 200. *forint, azután kétſzeres, továb hármas, és igy rendre többſzerezett büntetés alatt. Ap. P. III. T. 15. a. 1.*

--- *ezekröl a' Nemeſségnek házak ſzükségéré elegedendö Só adaſsék, mellyért ha a' Kamara Iſpányok fizetéſt vennének, mivel büntetheſsenek? Ap. P. III. T. 15. a. 2.*

MUTATO TÁBLA.

A.

Akna. -- *ezekröl magok ſzükségekre vivendö Sótol Vám és harminczad fizetéſ-ſel Nemeſség, és Székellység nem tartozik.* ugyan ott.

--- *ezekröl Só ſzállittáſra ſem Vármegyék, ſem Székellység és Száſzság jo akarattyán kivül nem kinſzeríttethetnek. Ap. P. III. T.* 15. *a.* 3.

--- *ezekröl a' Székely Darabontokank Só adattaſsék a' ſzokott taxaért mint a' több Székelységnek. Ap. P. V. ed.* 1.

--- *ezekröl Sót hordo Szekerektöl ajándék ne-véteſsék* 200. *forint büntetés alatt a' Kamora Iſpának altal. Ap. P. V. ed.* 2.

--- *ezekröl Sót hordo Szekerektöl, a' ki a' harmintzadokon Czédula Pénzbe Sot venne* 200. *forintal büntetteſsék. Ap. P. V. ed.* 3.

--- *ezekröl Sót hordó Szekerektöl a' Váradgyai hidon vám ne-véteſsék, ſem máſoktol, a' kik rajta altal nem mennek.* ugyan ott.

--- *ezekröl ralo Só ſzállittásban Maroſon és Szamoſon, ha a' gátok akadályt vetnének, Commiſsariusok által igazittaſsék. Ap. P. V. ed.* 4.

--- *ezekröl vala hordás a' mint más utakan, ugy a' Körös utyánis ſzabados. Ap. P. V. ed.* 5.

--- *láſd többeket ezen Szonál* Só.

Alſo-Oroszi - *láſd* Oroſzi.

Alvincz -- *itten lakó új-kereſztények Privilégiumok miként confirmáltatik, és meſterségeket miként folytathatják. Ap. P. III T.* 57. *a.* 1.

András -- *Király Decretumanak Continentiaja ſzerént minden Rendeket legitime emanalt regi Privilegiomokban Donatiojokban, Annuentiajokban, Iſcriptiojokban meg-tartsan a' Fejedelem. Ap P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII.*

Annuentia *láſd* Donatio - Inſcriptio - Privilégium.

Anya - *ezeket, vagy attyakat nem betsülö, azokat ſzidalmazo, meg verö, ſebhetö, vagy mng ölö fiak miként büntetteſsenek. Ap. III.* T. 48 *a.* 1.

Apácza. - *ez a' falu Törtsvárral, és ahoz tartozo Falukkal a' Braſsaiaknak minémü fel-tételek alatt adatott Cserében Sárkány és Szunyogſzeg nevü falukért. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Apaffi - *Mihály Fejedelem Conditioi. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 5.

--- *ugyan ennek az Orſzágtol eleiben adatott Conditiokra valo meg eſküvése* ugyan ott.

--- *ugyan ennek hüségére miként eſküdtek meg az Orſzág Rendei.* ugyan ott.

--- *ennek elejében adattatott* 24. dik *Conditio miképpen változtattatott. Comp*

MUTATO TÁBLA.

A:

P. II. T. 2. a. 6.

Apor -- *ez, és Mikó Familiával a' Csik-Széki Kozmási Falunak, el-veſzett Marha nyoma fel-vétele dolgábaa lévö egyenetlenségek miként igazittat tott el. Comp. P. III. T. 8. a. 2.*

--- *Lázár verſengése a' K. Vájárhellyiekkel a' Lemhényi és több Falubéli erdök felett, el- igazittatik. Comp. P. III. T. 8. a. 9.*

Appellatio - *e' mellett a' Fejedelem mint ſummus Juſtitiarius eleibe vitetnek a Törvények. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIII. a. 6. Cond. XIII. a. 7. Cond. IX. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI.*

--- *ez a' brevis Proceſsusra valo Perekben admittáltaſsék, de a' qvingve Casusókban, és deliberátum homicidiumokban az Appellatio el-látáſſál az Inctus jogva tartaſsék, vagy elegedendö Kezeſség alatt el-botsáttaſsék. Ap. P. IV. T. 1. a. 25.*

--- *ez mikor, és ki eleiben engedtetik meg a' Paraſzt emberek által tett Potentiák, és kártételek dolgában indult Perekben, Ap. P. III. T. 1. a. 28.*

--- *ebben alsó Székekröl Táblára ſemminémü perek ne botsáttaſsanak tsak exceptioval absqve merito. Ap. P. IV. T. 1. a. 44.*

--- *ebben cum toto ſuo Proceſsu minden törvény ſzerént végbe ment Sententiak botsáttassanak-el.* ugyan ott.

--- *ez a' Székellységen lévö Perekben is meg engedtetik. Ap. P. IV. T. 14. a. 4. és 5.*

--- *erre fel-botsátott Tránsmisióji, és a' Táblát illetö egyéb Cauſáljok mint a' több Natioknak ugy a' Szászságnak-is Gyüleſek alatt, és Octavalis terminuſokan Promiscue revideáltaſsanok. Ap. P. IV. T. 15. a. 1.*

--- *ez által a' Fejedelem eleiben vitt Perekben a' Tanátsi Rend nagyobb réſzinek voxa álion meg. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XI. art 4. Cond XI.*

Arad Vármegye -- *ennek el-pusztult állapottyára nézve, a' meg maradott réſze Zaránd Vármegyéhez incorporáltatik. Ap.* P. *III. T. 72. a. 1.*

Arany -- *ez és Ezüſt, Réz Kénkö Bányáknak mivelése bizonyos modon fel ſzabadittatik, 's ahoz értö másunnan bé-jövö Rendek aſsecurálttatnak Ap. P. II. T. 9. a. 1.*

--- *ezt Plikben, melly Munkában nem forgott, ha ki vinné és rajta kapnák el-veſzeſse azt, és e' felet 200. forintig büntetteſsék, ha pedig az után tudodnék meg, Proceſsuſsus modja az ollyan ellen. Ap. P. II T. 16. a. 1,*

-- *ezt-*

MUTATO TÁBLA.

A:

Arany ezt, *melly mivben volt Haza-Fiai, 's idegenek-is mint vehetik meg, 's vihetik ki? annak modja. Ap. P. III. T.* 16. *a.* 2.

--- *ez, és* Tallér, *Dutka, és egyéb jó Monétak váltása fel ſzabaditatik; mind az által ennek modja qvalificáltatván a' Harmintzadosoknak erre valo ſzoros vigyázás parantsoltatik. Ap. P. II. T.* 16. *a.* 3.

--- *ezt Oláhoknak és Czigányoknak 's egyéb nemből álloknak minden vizekben keresni ſzabad. Ap.* P. *II. T.* 16. *a.* 4.

--- *Oláhok, és Czigányok* Por *Aranyat mi fizetéſért tartoznak Fiſcus ſzámára, adni, Fiſcuson kivül pedig máſnak ſenkinek adni nem ſzabad haldl vagy Fejedelmek tettzése ſzerént valo más büntetés alatt.* ugyan ott.

--- *ennek a' kereſése vagy-is az Aranyáſzat maga határán és vizében a'* Poſſeſſornak *mitsoda Conditioval ſzabados.* ugyan ott.

--- *ezt kereſők vagy Aranyáſzok magok neveiket az Arany-váltokkal feliraſsák, 's hittel kötelezteſsenek a' Fiscus részének igazán valo bé-szolgáltatására.* ugyan ott.

--- *maga határán tanált és ſzedett Arany* Port *meg tartani ſzabad de a' tized réſz a' Fejedelem tárházában igazán bé-ſzolgáltaſsék,* ugyan ott.

--- *ellenben, ha ki ezt el-akarja váltani mindenek előtt a' Fiskális Arany váltót kinálja meg véle.* ugyan ott.

--- *arany és ezüſt Matériát jó monétát válaſztásra 's ki-verésre a' Fejedelmeknek válaſzto, 's* Péntz *verő házak ez hazában tanáltatván, ki vinni nem ſzabad, a' ſzerént ſemmi féle Kintset ki-takarittani. Ap.* P. *II. T.* 16. *a.* 5.

--- *ez, és ezüſt a' Török* Portai *és egyéb Mivekre a' Tárházakbol adaſsék. Ap.* P. *V. ed.* 94.

--- *arany* Porral, *és Kéneſővel valo Kereskedés az hazafiaknak ſem ſzabad.* Comp. P. *III. T.* 3. *a.* 1.

--- *ennek és Tallérnak el-váltása mennyi formában, és* Pénzben *leheſsen*

--- *és atz nem kövétök ellen büntetés. Comp.* P. *V. ed.* 37.

Aranyos-Szék -- *ezen Székbéliek mind* Publicatiok *dolgában mind egyéb Szabadságokban meg-tartaſsanak. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 17.

--- *ezzel edgyenlő Állapotban rendeltetett a' Szent. Mihály falvi vitézlő Rend. Ap.* P. *V. ed.* 60.

--- *ezen Székben Hidas, Fejér Vármegyében Oláh Rákos nevü Faluknak hátárbeli Contranverſiajok el-igazitáſára Commiſsáriuſok rendeltetnek Ap.* P. *V. ed.* 102.

--- Aranyos-

MUTATO TÁBLA.

A.

--- *ezen Székbéliek Arenda fizttésre ne kénszeritteſsenek, Comp.* P. *III.* T. 8. *a.* 4.

Arany válto --- *lásd* Arany.

Árenda. --- *eleitöl fogva mitsoda hellyek voltanak Arendáſok avagy Dézma adok, vagy is mitsoda hellyeken válthatta meg a' Poſſeſſor a' Dézmát Arenda fizetéſsel. Ap,* P, *III. T.* 4. *a.* 1.

--- *ennek Regeſtrumai a' Káptalanokban bé-adaſsanak onnét pedig párban ki vétetheſsenek.* ugyan ott.

--- *a' mely helyekröl Dézma vagy ez hellyet Arenda nem adatott, ez után se adaſsék.* ugyan ott.

--- *Szedök hittel mire köteleztetnek, és hivataljokban mint járjanak* 100 *forint büntetés alatt, Ap.* P. *III. T,* 4. *a,* 2.

--- *ennek Adminiſtratioja terminuſsa Sz. György és Sz. Márton Napjai. Ap.* P. *III. T,* 4. *a.* 3.

--- *ez nélkül a' Dézmákhoz nyulok ellen* Proceſsus, *és büntetés a' Tiſztek ellenis a' kik ebben az Executiot tenni nem akarnak Ap.* P. *III. T.* 4. *a.* 4.

--- *ez és egyéb ado Szedök tiſztyekben nem járván el, vagy köteleſségek ellen valo dolgokban elegyitvén magokat a' Fö Tiſztek Törvénnyel is meg büntteſsék. Ap.* P. *III. T.* 4. *a.* 5.

--- *a' mely Árendás falukban a' Papok qvartat birnak, az egy qvarta nálok meg hagyatik, az más három qvártárol Arendát fizeſsen a' Pátronus, vagy ha azt nem tselekſzi Fiſcus ſzámára adaſsék a' dézma. Ap.* P. *III. T.* 4. *a.* 6.

--- *az egyik quartarol mely a' Papoké, Arenda nem adatik* ugyan ott.

-- *a' mely hellyeken Arenda fizetés nem volt, ez után se legyen.* ugyan ott.

--- *puſzta falu hellyekröl, mellyek eleitöl fogva Arendás hellyek voltak*

--- ez *után a' kik élik, ſzántják, vetik, vagy Arendát fizetni, vagy dézmát adni tartoznak.* ugyan ott.

--- *Arendás Falukan hol a' Papok Qvartat birnak a' három Qvartarol fizeſsék a' Pátronusok az Arendát.* úgyan ott.

--- *ennek limitálása a' Pátriumban Commiſsariusak által légyen, ugy ha a' vég házaknak káros nem léſzen. Azombam a' Szegénység a' Dézmának meſsſzünnén valo el-ſzálitáſára ne kinſzeritteſsék, ha hasanlo jó Dézmát ſzálithatnak a' Pátronuſok Fiscus ſzámára közelebbröl. Ap.* P. *III.* T. 4. *a.* 7.

MUTATÓ TÁBLA:

A

--- *ennek fizetésére az Aranyos Székbeliek ne kénszeriteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 4.

Áreſtom áreſtálni. --- *Uri Nemes, és Szabad Rendek közül senkit ſenki vádlására áreſtálni nem ſzabad a' Fejedelomnek-is, ha nem tsak legitima Citatio, Convictio, és aggravatio után. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. VIII. a.* 6. *Cond. VIII. a.* 7. *Cond. X. Comp.* P. *I.* T. 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

--- *Nemes embert törvény és törvényes Itélet elött nem lehet Ap.* P. *III. T.* 6. *a.* 3.

--- *Nemest vagy Jovait areſtálni tilalmos sub poena decretali. Ap.* P. *III. T.* 11. *a.* 1.

--- *Jobbágyot és akármi residentiás embert areſtálni* 200. *forint büntetés a. latt nem ſzabad.* ugyan ott.

--- *a' ki Nemeſt vagy más akár mely embert, Jobbágyot vagy Marhát áreſtálni bátorkodnék, az áreſtom iránt valo Proceſsus és executio.* ugyan ott.

--- *áreſtom dolgában valo külömbségek. Ap.* P. *III. T.* 11. *a.* 2.

--- *nemes Személyek-is áreſtáltathatnak az articuláriter vagy decretáliter meg álitatt caſusokban.* ugyan ott.

--- *reſidentia nélkül valo és violentiakat patralo Nemes emberek-is areſtáltathatnak.* ugyan ott.

--- *Nemesi ſzabadságokbol valamely kötelezet végzés által magokat ki-rekeſztő Személlyek areſtáltathatnak.* ugyan ott.

--- *kezeſséget vállalt Nemeſeket-is áreſtálni lehet, ha a' kezes Levélben lett kötés azt tartya.* ugyan ott.

--- *czirkálásban ki-adott avagy törvényesen ſententiáztatott latrokat-is areſtálni lehet.* ugyan ott.

--- *Ha Reſidentias Nemes embert eſméretlenségből valaki areſtálni tanálna, mit köveſsenek in hoc casu a' Tiſztek Ap.* P. *III. T.* 11. *a.* 3.

--- *erről irt közönséges törvények obſerváltaſsanak a' Száſzſágon-is Ap.* P. *III.* T. 80. *a.* 4.

--- *areſtálni ſzabad a' Száſz és Magyar Városokban-is in flagranti delieto tanált gonoſz tévőket, meg ſzententziázatt Latrok lopott marhával tanált Személlyeket.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában az Hajdu vitézek-is tartsák magokat az Orſzág közönsé-*

MUTATO TÁBLA.

A.

zönséges Conſtitutiojihoz. *Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 4.

--- *ebben tétetnek, és addig tartatnak levelek ki-kereſése ki-nem-adása dolgában convictus ollyan Személlyek, kiknek javaibol contentumat tenni nem lehet, mig* Pereſekkel véget nem érnek. *Ap.* P. *IV. T.* 11. *a.* 1.

--- *areſtálni Dézmásokat mikor ſzabad. Ap* P. *V. ed.* 16.

--- *ennek a'* Potentiatol valo *külömbségnek meg Magyarázattya, Camp.* P. *IV.* T. 16. *a.* 1.

--- *Nemes embert csak in flagranti Crimine lehet meg tartoztatni, akár ki Inſtántiájára.* ugyan ott.

--- *a' ki esméretlen Nemes embert areſtálna annak büntetése mi modon ſzál az áreſtáltatora.* ugyan ott.

--- *Paraſzt embert Gyanura is lehet áreſtáltatni de ha ártatlan nem a' Biró hanem az Areſtáltato Személy büntetetik.* ugyan ott.

Armális - Armáliſta -- *ezek hol, és mennyi idö alatt tartozzanak nyert Ar máliſsaikat publicaltatni. Ap.* P. *III. T.* 7. *a.* 1.

--- *ezt ha Jobbágy az földes Urának manumiſsioja nélkül extráhálná, Armalissa caſ áltatik, e' felett valo* Proceſsusok *modja és* Poenájok. *Ap.* P. *III. T.* 7. *a.* 2. *ismét Ap.* P. III. *T.* 31. *a.* 2.

--- *illyen Armalis a' Székellységen lévö Jobágyokra nézve-is erötelen Ap* P. *III. T.* 76. *a.* 10.

Armás *lásd Lator.*

Árpás --- *Felsö Árpás és Opra Kertzesora nevü Faluk Fogaras Földin ugy* Szelnicze *és Brágavilina nevü Faluk Kövár Vidékin Teleki Mihálynak inscribáltatnak. Comp* P. *IV. T.* 12. *a.* 8.

Articulus --- *az Orſzágnak közönséges végzéſeit Articulusit meg tartani és meg tartatni kötelesek a' Fejedelmek Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 3. *Cond VI. art.* 5. *Cond. XIII. a.* 6. *Cond. XIII. a.* 7. *Cond IX. Comp.* P. *II.* T. 1. *a.* 1. Cond. *XIII. a.* 4. *Cond. XIII. a.* 5. *Cond. XIII.*

--- *irásakor* Præsidens *Itélö Meſterek, azokbol* Párt *adjanak mindeneknek egy forintért, azután Káptalanokba adják. Ap.* P. *III. T.* 12 *a.* 1.

--- *ezeknek végeibe irattaſsanak bé a' Hazafiak és Státusok közé bévett idegen és jövevény emberek. Ap.* P. *III. T.* 41. *a.* 1.

--- *ezek ellen tett* Proteſtátiok *erötlenek. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 46.

--- *ezek közül mellyek az Orſzág ſzabadſágával ellenkeznek el-töröltesenek.* Comp. P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. IX.* a. 4. *Cond. IX. a.* 5. *Cond. IX.*

MUTATO TÁBLA.

A.

Articulus *ezeket a' három Nationak haſznára itélteket tartozzék a' Fejedelem confirmálni, különben a' nékül-is légyen ereje. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. IX. a.* 4. *Cond. IX. a.* 5. *Cond. IX.*

--- *ezek, és a' Decretum tartása ſzerént tegyen törvényt a' Fejedelem és Tanátsi Rend. Comp.* P. II *T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

--- *ezeknek Nyomtatásában, hogy fodgyatkozdsok és hibák ne történyenek, miként vigyázzanak az Itélö Meſterek. Comp.* P. *III. T.* 12. *a.* 1.

--- *a' Nemes Embereknek gyanura valo el-fogattathatásokrol boldogtalan időre iratott Árticulosok el-töröltetnek. Comp.* P. *III. T.* 12. *a.* 2.

--- *ezekben és az edictumokban az hol expreſsa poena nints, két ſzáz forint a' büntetés. Comp.* P. *V ed.* 1.

Árulás -- Árultatás. *ebben tanáltatandok büntetése Ap.* P. *II. T.* 7. *a.* 1. *ismét Ap.* P *III. T.* 14. *a.* 1. §. *VI.*

--- *benne tanáltattak ellen való Proceſsus, remediumoknak, és idö haladék adáſnak meg ſzoritása. Ap.* P. *II. T.* 7. *a.* 1.

--- *benne tanáltatott reſidentiátlan Nemes Törvény elött detineáltathatik Ap. P. II. T.* 7. *a.* 2.

--- *erröl vagy* Partolásról *másokat vádolok, 's meg nem bizonyitok* Talion *maradjanak Ap.* P. *II. T.* 7. *a.* 3.

--- *ezzel, és egyéb notát érdemlö vétekkel vádoltatott reſidentias* Nemeſt, *Törvény elött meg fogo, 's Jovait is el-foglalo Notába eſik. Ap.* P. *II T.* 7. *a.* 4.

--- *ezért immár evocátus, de comparealni nem akaro, ſöt az Országbol ki menni igyekezö ſzemélly mi modon areſtáltatatik? Ap.* P. *II. T.* 7 *a.* 5

--- *ezért már evocatus Nemes ember-is mind azon által maga igaſságos dolgaiban benn az házában meg ne-háborittaſsék, annál inkább meg-ne-fogattaſsék, maga Joſzágaiban valo Járáſtol se tilalmaztaſsék, ſöt ſzükſéges bizonyság tételek meg ſzerzése, vagy ahoz ſzükſéges dolgokért botsátot emberei az Orſzágon kivül-is botsáttaſsanak.* ugyan ott.

Árvák -- *el idegenitetett Joſzágok viſszsza ſzerzésekröl, Kik vagy háboruság-ban bujdoklattok vagy pedig ellenségtöl vitettek volna-el. Ap.* P. *III. T.* 27. *a.* 1.

Aſsecurátio *lásd* Privilegium.

MUTATO TÁBLA.

A.

Aſsesorok --- *ezek a' Táblán Præſidens és Itélö Meſterek mellet hány ſzám mal, és millyenek rendelteſsenek. Ap.* P. *IV.* T. 16. *a.* 1. *és Comp.* P. *III.* T. 5. *a.* 1.

--- *ezeknek ſzámokra adattaſsék a' Táblán Fiſcus ſzámára cedalo* Proventus. *Ap.* P. *IV.* T. 16 *a.* 1,

--- *ezeknek ſzámokra eedálo* Proventusokra *a'* Fiscalis Director *vigyázzan,* ugyan ott.

--- *ezeknek ſzámakra minémü* Causákbol, *és minémü* Sententiak, *és* executiok *ſzerént valo Jövedelmek adminiſtráltaſsanak.* ugyan ott.

--- Vármegyei Aſsesorok *lásd* Esküttek.

Aszok --- *Aſzok pénzt a' Dézmások ne vegyenek. Ap.* P. *V. ed.* 11.

Aſzszony --- *ezt nemeſset vévén, és annak örökſégin lakván valamely Jobbágy n' Feleségitöl Kéretteſsék fel. Ap.* P. *IV.* T. 5. *a.* 1.

Atheme *levél lásd Török Porta.*

Ateſtatio *lásd Inquisitio.*

Atya --- *ezeket, vagy Anyákat nem betsülö Keſergetö, ſzidalmazo, meg verö, meg ſebhetö, vagy meg ölö Fiak miként büntetteſsenek. Ap.* P. *III* T. 48. *a.* 1.

Authoratio. --- *hogy a' Fejedelmet, vagy Tanátsi Rendet authorálják az Hazaſiai, ſoha ſemmi idöben, és dologban ne kivánnya, és ne parantsollya a' Fejedelem. Comp. P. II.* T. 1. *A.* 5. *Cond. XXIV. ez a' Conditio miként qvalificálattott, Comp. P. II. T.* 2. *A.* 6.

B.

Bagomér — *ez Hajdu Városok közzé tartoztk. Ap P. III. T.* 86. *a.* 1.

Bagos — *ez Hajdu Városok közzé tartozik.* ugyan ott

Balásfalva — *se az ide való, se Váradgyai hidokon, sem egyébütt vám-adással nem tartoznak Fiscus számára élést vagy Dézmát hordó szekerek Ap. P. V. ed.* 90.

— *erröl, és hozzá való Falukról, és Portiokról való emtionalis. és Fassionalis Leveleire Bornemissa Anna Fejedelem Aszszonynak a' Fejedelem consensus t adhasson végeztetik. Comp. P. IV. T.* 12. *A.* 5.

-- *Úgyan ezen Jószágat, hogy a' Fejedelem Bornemisza Fejedelem. Aszszonynak örökösön adhassa végeztetik, és Fagaras Földén* 3. *Faluk ugy mint:*

Porum-

MUTATÓ TÁBLA.

B.

Porumbák Szaváta, és Viszt 10, *ezer Mjban inscribaltatik. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 6.

Balo --- *Láfzlo Præszáka nevü Fiscalis Falujának biradalmában Confirmáltatik. Comp* P. IV. T. 12. *a.* 13.

Balog -- *Mátének Felsö Oroszi Portiojáról Görgény Sz. Imrei Nemes Udvarházáról, aboz biratott Malmával, és Pap Almás nevü Falujáról való Donatioji confirmaltatnak. Comp. P, IV. T.* 12. *a.* 11.

Bánffi -- *Diénesnek Kolo'svár Fö Kapitánnyának az három Natiök Petséttyei alatt adatott Instructio, és Edictumok confirmaltatnak. Comp. P. III. T.* 12. *A.* 4.

--- *Diénesnek Doboka Vármegye Fö Ispánnyának* 35. *ezer forintokban, inscribáltatik Gyalu Vára. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 7.

Bánffi Hunyad. - *ide elegedendö Sót szállittsanak a' Kalota-szegiek Comp. P. III. T.* 16. *a.* 1.

--- *ennél felyebb jöni Sóért a' Körösieknek nem-szabad* ugyan ott:

--- *ez noha Jobbágyságból áll de oppidum lévén, Regalissal bivattatik Diétára Comp. P. V. ed.* 10.

--- *ez nyom felvételével, és követésével nem-tartozik, de mások sem tartoznak az övéket fel venni.* ugyan ott.

Bányák - *ezeknek mindenféléknek Proventussai a' Fiscalis Jószágok közzé tartoznak Ap. P. II. T.* 8. *A.* 1.

--- *ezeknek mindenféléknek miveltetések bizonyos móddal fel-szabadittattanak, 's aboz értö másunnan bé-jövö rendek assecuraltatnak. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 1. ismét *Comp. P. III, T.* 9: *a.* 1.

--- *Kénesö Bányák ennek elötte tsak a' Fiscusé vóltak, de azután a' kénessönek keresése, készitése minden Rendeknek fel-szabadittatott, Fiscusnak adván-bé fizetésért, a' kik másuvá adnák, azok ellen Processus, és büntetés. Ap. P. II. Tit.* 9. *a.* 2.

Bárány --- *lásd Juh.*

Báró - Barónátus - *lásd Liber Barónatus.*

Barom - *Barmoknak Havasokon való legeltetése a' Székelységnek meg-engedtessék Ap. P. III. T.* 76. *A.* 2.

--- *ezek, mindenféle marhák, és eszközük, viasz, és méz más országból bé-hozattathassanak. Ap. P. V. ed.* 36.

Bartsai. *Ákos Fejedelemnek Conditioi. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1.

-- *ennek, hivségéré az Országnak Rendeinek mimódon lett Esküvése.* ugyan ott *a* 2.

enek-

MUTATO TÁBLA.

B.

--- *ennek, az Országtól eleiben adott conditiokra mimódon lett esküvése*, ugyan ott *a.* 2.

Bartzaság. - *itten Fiscus számára nem exigaltatik Bárány Dézma és mi okból. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 6.

--- *itten levő vámas utak, és Hidak jó karban tartassanak, különben a' vámot el-vesztik a' Possessorok, Comp. P. III. T.* 3. *a.* 3.

--- *ez ugy nagy Sink, és Köbalom Sékek az adó fizetésben segitsék Medgyes Széket Comp. P. V. ed.* 42.

Básta György, *és akkori Német Commissáriusak idejekben történt adományokról, és foglalásokról, és ezeknek igazitásban vételek felöl lett végzések. Ap. P. III. T.* 8. *a.* 2.

Básta Györgynek, *és akkori időbéli Commissáriusoknak Donatioi erötelenek. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 5.

Báthori *Gábor Fejedelem Juramentuma, és Conditioi* Ap. *P, II. T.* 1. *a.* 2.

Bátsfalu *ez Törtsvárral, és ahoz tartozó Fiscalis több Falukkal minémü fel-tétellel adatott cserében a' Brassaiaknak Sárkány, és Szunyogszeg nevü Falukért Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Békesség *lásd Frigy.*

Békés Vármegye *itten, és több bódolt bellyeken véghez vitetendö Törvényes Executiók módja, Ap. P. III, T.* 71, *a.* 1.

--- *ezen Vármegyebéli Nemességnek, ha a' rendkivül való adózásban a' partiumbéliekkel fizetni nem akar, nemességétöl meg-kell válnia. Comp. P, V. ed.* 35.

Belényes *ezen vidéki Vas lóhoz, Réz Bányához az öl-fa vágás büntetés alatt follytattassék Ap. P. II. T.* 9. *a.* 3.

--- *ez Harminszadlás bellyévé rendeltetik. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 1.

--- *ide való városi Nemesség Taxával, Bor Harmintzaddal nem tartozik, egyéb immunitássai, és egyébb szólgálattyai miböl állyanak. Ap. P. III. T,* 69. *a.* 1.

Béres - *Béres Legények büntetése módja, kik uttyokban a' ki-hajtandó Csoport, és Gö bölly Marhákkal tilalmasokban kárt tésznek. Ap. P. V. ed* 6.

--- *Béres Szólgák, és paraszt embereknek Posztó Ruhát, Nadrágot, Csizmát, dupla, és forintos Süveget, gyölts inget viselni nem-szabad. Ap. P. V. ed.* 47.

Berettyó Ujfalu. - *ez Hajdu Városok kössé tartozik. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 1.

Besztertze - *ennek vidékén Fiscus számára Bárányból nem adatik Dézma, és mi okból? Ap. P. II. T.* 10. *a,* 6.

ez Har-

MUTATO TÁBLA.

B.

--- *ez Harmintzadlásnak bellyévé rendeltetik. Ap. P. II. T, 12. a. 1.*

--- *ezenn féllyül a' Móldovához foglaltatott darab határ, az Ország határához reaplicaltassék. Ap. P. III. T. 83. a. 1.*

-- *ez segitségül tartozik lenni Dées Várossának erös palánkal való környül vétetésében, Comp. P. V. ed. 8.*

Beteg - *ezek, és nyomorultak hadi expeditiók idején Személlyek hellyet 'sóldost állithatnak, és millyent? Ap. P. III. T. 19. a. 9.*

ezekről irt Articulus a' Székellységre-is ki-terjesztetik. Ap. P. III. T. 76. a. 20.

Bethlen -- *Gábor Fejedelem által a' Fejér-vári Collegium számára legalt 20. ezer forint Summa assecuráltatik. Ap. P. I. T. 10. a. 1.*

--- *Gábor Fejedelem Conditiói. Ap. P. II. T. 1. a. 3.*

--- *István a' Fejedelmi méltóságat a' Haza meg-maradásáért resignalván, az ujjonnan választott Fejedelem ötet elébbeni méltóságában javaiban óltalmazza, és manutenealja. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond: I.*

--- *ennek mint legiteme eligált, 's inauguralt Fejedelemnek legitime emanalt Collatiói Donatioi Inscriptioi meg-tartassanak.* ugyan ott *Cond II.* ismét *a: 6. Cond. II.*

--- *Gróff Istvánnak, és maradékinak 50 ezer aranyon inscribabltatott Husz vára minden Jövedelmeivel, nevezetesen Só aknáival-is. Ap. P, III. T, 74. a. 1.*

--- *Jánosnak Kis-Bunan lévö 2. emberire nézve az adó rélaxaltatik. Comp. P. V ed. 47.*

Betsü Betsüsök. - *ezek a' betsüben akár in excessu, akár in defectu tegyenek fogyatkozást 200 ftal büntettetnek. Ap. P. IV, T. 4. a. 1.*

--- *Köz betsüvel való élés Székellységen tolláltatván Capitalis summával éllyenek. Ap. P. IV. T. 14. a. 2.*

Bihar - *ide való, és Csatári, Püspöki Nemesség Fiscusnak paraszt funduson való lakásért 5 - 5 forintot adjanak, tereh viselésben a' Nemességet segitsék. Ap. P V. ed. 23.*

--- *Vidékéröl mindenféle Dézmák bé-szölgáltassanak a' Fagarasi Articulus szerént Comp. P. II. T. 4. a. 6.*

Biro Biroság - *ezek, és Felnagyok, postálkodók számára sem félelemböl, sem egyéb tekintetböl semmit se conferáljanak, sem sattzolást ne tégyenek, mellyet ha tselekednek az eféle költségeket ök szenvedgyék, a' Posták pedig miként büntettessenek. Comp. P. III. T. 1. a. 7.*

--- *ezeknek tisztit, és terhét a' melly sessionatus Nemes ember Vármegyéken viselni kéntelenittetik Táborozás idején othon maradhat Comp. P. III. T. 4. a. 1.*

--- *ezek bódoltságon a' Török, és Armás járást tartoznak hirré tenni a' közelebb végbéli Tiszteknek Comp. P. V. ed 32.*

Biro-

MUTATO TÁBLA.

B.

Biro. Birósig - *ezt a' Székellyek Közt a' veres Darabontokkal edgyütt, a' Lovas puskásók, és régi Primipilusak-is rend szerént viseljék Comp. P. III. T. 4. a. 3.*

--- *ez Nemes emberre ne adattassék ha szintén vállalja-is sem békességben, sem háborus időben. Comp. P. III. T. 4. a. 4.*

1. --- *ennek tiszte, és terhe viselése Vármegyékenn szintén ugy légyen, mint a' kortsomázlásnak Limitatioja, és határnak birása juxta quantitatem portionis possessionariae Comp. P. III. T. 4. a. 2.*

--- *Hét Birák lásd Szász — Szászság.*

Birság - *ezekből a' pereseket illető rész fogyatkozás nélkül ki-adattassék. Comp. P. V, c. 2. ezek és a' büntetések mikből álljanak lásd* Büntetés.

Bóldvai - *sem Márton, sem a' Fejedelem személlye Székelly-bidnak el-rontásáért, melly a' Békesség' ponttyai szerént esett, ne okoztassék. Comp. P. V. ed. 39.*

Bolgár --- *ezeknek, Görögöknek, Örményeknek, Dalmatáknak, Rátzoknak mikent engedtetik-meg a' kereskedés, járás, kelés. Ap. P. III. T. 52. a. 1.*

Bonum - *mobile lásd* Ingó Javak

--- *Immobile lásd* Ingatlan Javak.

Bor *ebből Erdéllyben a' Dézma mindenütt meg vétessék, és a' Fiscusnak semmi árendát ne-fizessenek a' Pátronusok, ha árendás, és eddig Dézmát ado bellyen nem résideálnak. Ap. P. III. T. 5. a. 2.*

--- *ettöl Harmintzadot adni a' Belényesi Nemesség nem-tartozik. Ap. P. III. T. 69. a. 1.*

--- *ennek bordóstol valo el-adásában, vevésébenn a' veder számnak fogyatkozását mennyiben szenvedje a' vévö, és azon fellyül való kár iránt mi módon légyen az ö Excontentatioja. Ap. P. III. T. 84. a. 1.*

--- *penna bort, penna kévét, 's több efféle huzás-vonásokat ne-tégyenek a' Dézmások. Ap. P. V. ed. 11.*

--- *ezeknek által vitele Udvarhellyt a' Városon meg-engedtessék Ap. P. V. ed. 69.*

--- *ennek vételére menö Fiscalis Tisztek a' Szászságon a' Bornak árrát Limitatio szerént fizessék, az egy Fejérvárt vett borokon kivül. Ap. P. V. ed. 78*

ennek ingyen foglalása ne-légyen a' Szászságon. Ugyan ott.

--- *ebből a' Dézmának meg-vétele, pintzéknek meg-járása, bordóknak meg-mérése miként légyen a' fundus Regiuson a' Dézmások által Comp. P. II. T. 4. a. 4.*

Bornemissza. - *Anna Fejedelem Asszonynak mi módon inscribaltatott Fagaras Vára minden hozzá tartozandóival Comp. P. IV. T. 12. a. 4.*

--- *ugyan ennek Balásfalvárol, és hozzá való falukról, és portiókrol való emtionalis, 'és Fassionalis Leveleire a' Fejedelem Consensust adjon, végeztetik Comp, P. IV. Tit. 12. a. 5.*

B.

Bornemisza *ugyan ennek hogy á Balásfalvi Jószág örökösön adattassék végeztetik, ét Fagaras földén 3 falu Felsö Pórumbák, Szaváta, és Viszt 10 ezer mſban inscribáltatik, Comp:* P. *IV. T. 12. a. 6.*

Boros Jenö - *ezen, ugy Váradon, és Debreczenen kivül Kolo'svárra, és más bellyekre mi némü alkalmatosságokban szabad bé-mennie a' Catholicus Papoknak. Ap. P. I. T. 1. a. 11.*

— *ide hireket bé-vinni a' hódoltsági Nemesség 200 forint büntetés alatt tartozik. Ap. P. III. T. 19. a: 18.*

— *Körüllötte, a' kik Jószágot birnak, Jószágok nagyságához képest ott benn lovasokat tartsanak. a, kik pedig nem-tartanának, azok mivel büntettessenek Ap. P: III. T. 67. a. 1.*

— *ennek lakossai Gabonájokból Dézmát ne adjanak.* ugyan ott

— *de a' borból adjanak, kiknek nints exemtiojok* ugyan ott

— *ezenn végházban a' Vice Ispányok a' Kapitánnyal való edgyet értéséről — a' Nemességnek fegyverben fel-kelni tartozó kötelességéről - gonosztévöknek elfogásokról, és büntetésekről - éjtszakai, vagy nappali riadásokra való fel-kelésről - éjtszakán fegyverrel, vagy lámpás nélkül való járásoknak tilalmáról.*

— *Nemességnek lovas, és fegyvert tartani való kötelességéről - Szölgák tartásáról - törvény-eknek vice Ispányok által valo el-igazitásáról - Vár-Székin eligazitható dólgokról. - Nemességnek meg-visgálásáról - Város Palánkinak, és bidgyainak meg-tsinálásáról, 's épitéséről való végzések. Ap. P. V. ed. 28.*

— *erről az Apróbáta Constitutiokban irott edictumok a' Kolosvári Lakosoktól megtartassanak Comp. P. V. ed. 5.*

Botos Legények *lásd* Béres

Brachium - *ez adattassék a' Tisztek mellé a' Várakból, és Zárzlók alól falak határin lappangó, falukra bé-menö, erösszakkal élölö csavargó emberek kergetéséve, es meg-fogására. Ap, P. III. T. 49 a. 1.*

— *regále adattassék az Itéletek ellen repulsioval másodszor-is élni merészlök ellen. Ap. P. IV. T. 1. a. 33.*

— *ha ezzel kelletik a' Tisztnek Executiot tenni, és arra á Vármegye Tagjai közzül segittségül valaki fel nem kelne, articularis büntetésen marad. Comp. P. III. T. 7. a. 1.*

Brandeburgica Catharina *lásd* Catharina

Brassó Városa - *ennek minémü fel-tételek alatt adatott cserében Törtsvár, es abaz tartozó Fiscalis faluk, Sárkány és Szunyog-szeg nevü falukert, Ap. P. III. T. 82 . a: 1.*

MUTATO TÁBLA.

B.

Brevis Processus - *lásd* Processus, *és* Törvény.

Bujdakló - *lézengö és tsak ide 's tova tsavargó emberek igaz járásokról való bizonyság levél nélkül akár kitöl el-fogattassanak, 's Tiszt kézhez adattassanak, ha vétkeseknek tanáltatnak el-ne bötsáttassanak.* Ap. P. *V. ed.* 9.

--- *ezeket akár kinek háta megett tartani* 200 *forint büntetés alatt tilalmas. Zászlók alatt-is ha* Kapitányok, *Hadnagyok lappangtatnák mi a' büntetések?* Ap. P. *V. ed.* 10.

--- *ezek, és jövevény idegen emberek magokat vármegyéken, vagy Székellységen jobbágynak kötvén valakinek, a' Fiscus másnak ne conferallya, ha conferaltá a' collatio erötelen légyen.* Ap. P. *V. ed* 66.

ezeket urat anokat, és Zászlo alá sem tartozokat a' Fiscus kinek akarja conferálhattya. ugyan ott

--- *láss többet ezen szónál* --- *Csavargó.*

Bun - *Kis-Buuan levö két emberére nézve Betlen Jánosnak az adó relaxáltatik. Comp. P. V. ed.* 4. 7.

Buza - *ebből ugy* borból, leguminakból, Disznókból, Juhakból méhekből, *Erdélyben mindenütt meg-vétessék a' Dézma, és a' Fiscusnak árendát ne adjanak a' Pátronusok, ha árendás, és eddig Dézmát adó bellyen nem résidealnak Ap.* P. III. *T.* 5. *a.* 2.

Bör *ezeknek szabados adása, vevése a' Székellységnek meg-engedtessék, Ap.* P. III. T. 76. *a.* 2.

Böts - *lásd* Betsü.

Büntetés. *a' négy recepta Religiokon ujitásokat tsinálóknak, Szakadásokat bé-hozóknak büntetése nota* Infidelitatis. *Ap.* P. I. *T.* 1. *a.* 3.

--- *a' Judaisánsoknak büntetése. Ap.* P. I. *T.* 1 *a.* 4.

--- *azon Religiobélieknek* 200. *f. a' büntetése, kik a' nékiek adatott égy Templom ért más Religiobélieknek Temploma épitéseben segitségül nem akarnának lenni. Ap.* P. I. *T.* 1. *a.* 7.

--- *a' ki allatta valóit maga Religiójára kénszeritené, vagy más Religion lévö városnak, falunak Templomát el-foglalná, más Religión lévö* Papot *vinne reá-s jok, vagy maga vallásán lévö* Pappal *tartana egyházi szólgálatot, annak-i. büntetése* 200. *f. Ap.* P. I. *T.* 1. *a.* 8.

--- *Jesuita szerzetbélieknek fautori ellen nota büntetés határoztatik Ap.* P. I. *T.* 3. *a.* 1.

--- *ugyan azon szerzetbéli* Papokat, *Mestereket, és Deákokat tartok ellen-is nota büntetés határoztatik Ap.* P. I. *T.* 3. *a.* 2.

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés -- *Judaisánsoknak büntetése, személlyekre nézendő Ingó, és Ingatlan vagyonoknak végképpen, fejeknek pedig váltbatólag való el-vesztése Ap. P, I. T. 4. a, 1.*

--- *egyházi Jövedelmeket. quartákat, Dézmákat 's egyebeket el-tartók ellen való büntetés ha nemes ember 100, f. ha falu 12. f. ha paraszt ember 3 forint. Ap. P. I. T. 5. a. 1.*

--- *egyházi Jókat, Jövedelmeket elvesztegetők, el-idegenitők, el-foglalók ellen való büntetés a' Jóknak kár refusiojával való restitutio, és 1000 forint ugyan ott*

--- *más Religion lévő személyeket copulálni, divortialni, reconcilialni mérészlő Papbüntetése hivataljának, és betsülletének el-vesztése. A P. I. T. 5. a. 4.*

--- *Praedicator, vagy Schola Mestert meg-verőnek. vagdalónak kergetőnek büntetése 200 forint. Ap. P. I, T. 5. a. 5.*

valóságos igassággal Praedicatori 's Mesteri hivatalban, vagy Deáki tudományokban forgolódóknak akadállyoztatói, háboritoi ellen való büntetés 300 f. és azok ellen való Processus módja. Ap P. I. T. 6. a. 1.

--- *törvénytelen Divortiumokat Copulatiokat végben vivő Oláh Papoknak (ha az Esperestek meg-nem büntetik,) büntetése 200 forint és Papságától való privatio Ap. P. I. T. 8. a. 4.*

--- *Fejedelemnek ártalmas Tanátsot adó Tanátsoknak büntetése nota, és proscriptio. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. IV, a. 5. Cond. XII. a. 6. Cond. XII. a. 7. Cond. XIII. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XV. a. 14. Cond. XV. a. 5. Cond. XV.*

--- *a' kik a' Fejedelmek hivségére Homagiumokat nem deponálnák, azoknak büntetése az ők személyekre nézendő minden ingó, és ingatlan Jóknak el-vesztése. Ap. P. II. T. 2. a. 1.*

--- *a' kik a' Fejedelmeket törvénytelen, es ok nélkül való dólgokra tanátsolnák, azoknak büntetése nota perpetuae Infidelitatis. Ap. P. II. T. 3. a. 1.*

--- *árultatás vétkében tanáltattaknak büntetése nota Infidelitatis Ap. P. II. T. 7. a. 1. ismét Ap. P. III. T. 14. a. 1. §. VI.*

Másokat árulással, pártolással vádoló'nak, de meg-nem bizonyitóknak büntetése Talio. Ap. P. II. T. 7. a. 3.

--- *ha valelly nota vétke nemével vádoltatott Nemes személynek, törvény előtt meg-fogásában, vagy Javainak el-vételében executor lenne valaki, annak-is nota a' büntetése Ap. P. II. T, 7. a. 4.*

--- *Fejedelmeknek személlyek meltóságok ellen az Hazának romlására ártalmas conjuratiokat, ósze kötelezéseket tselekedőknek büntetése az, a' mi a' nótáva evocaltatott személlyeknek. Ap. P. II. T. 7. a 6.*

--- *a' kik arany, ezüst, réz, es kenkő Bányákból a' Fiscusnak a' jövedelem*

tized

B.

Büntetés. --- *tized részét igazán ki-nem adnák, azoknak büntetése* 500. *forint elébb, másodikszor két annyi, azután így fellyebb fellyebb. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 1.

— *a' kik a' Kénesöt nem a' Fiscusnak, hanem másoknak adnák, azoknak büntetése* 500. *forint mind az adóra, mind a' vevöre nézve, és a' Kénesönek el-vesztése. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 2.

— *az Ország Státutumi, és Haza szabadsága ellen vétkezö Harmintzadasoknak büntetése* 200. *forint. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 3.

— *a' Harmintzadon tsalárdsággal élö embereknek büntetése Marháiknak el-vesztése, az Harmintzados Költségeinek meg-fizetése; ha pedig azután tudodnék ki a' dolog, az el-hajtott Marháknak háromszor annyi árán valo maraszstása. Ap. P. II. T* 12. *a.* 5.

— *az ollyan Földös Urnak, ki az Harmintzadon valo tsalárdságért Jobbágyára törvényt nem szolgáltatna, büntetése a' Jobbágyának Dijja megfizetése, ha másudszoris törvényt nem szolgáltatna, kéttzeres homágium, és háromszori ára a' Marháknak.* ugyan ott.

— *az Harmintzadon el-szökött emberek, és Marhák el-érettetvén convictio mellett a' büntetés Articularis poena. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 6.

— *az Harmintzadokhoz tartozo Szolgáknak az Harmintzadot el szökött emberek iránt a' Falukhoz valo hir tételre, és tolvai kiáltásra fel-nem kelö Faluknak büntetése* 200. *forint. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 7.

--- *az Harmintzadokhoz tartozo Személlyekre támodoknak büntetése légyen pro qvalitate delicti. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 8.

--- *a' kik Havaslalföldi, vagy Molduvai Határban tartván Marhájokat, avagy a' Silben legeltetvén, az Harmintzadot meg nem adnák; az Harmintzadot defraudálok ellen valo Processus, és büntetés vagyon ellenek. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 9.

— *Fiscális Váraknak Possessori, azokban lévö fö, és vice Tisztek, 's Præsidiumok hittel légyenek kötelesek a' Fejedelmek hivségére, az Ország Szabadságának, és végzésinek meg-tartására, 's oltalmazására, az helynek el-nem idegenitésére, oda confugiálandoknak securitására, melyet ha nem praestálnának a' Possessorok, a' Városnak, és magokat illetö Jovaknak, a' Tisztek mind ingo, mind ingatlan, a' Præsidiumok fejek vesztésin büntettetnek. Ap. P. II. T.* 13. *a.*

Fojér-

B.

Büntetés. *Fejérvárt valamely Nemes embernek házához bé-szaladott Latornak megfogására nem menö, és el-fogni nem akaro Tiszteknek, vagy ezt nem engedö Posseſsornak, avagy Lakonak büntetése 500. forint. Ap. P. II. T. 14. a. 2.*

--- *Aranyat, vagy ezüstet Pléhben avagy mivekben nem forgott matériában az Országbol kivinni méreſzlöknek büntetése 200. forint. Ap. P. II. T. 16. a. 1.*

--- *alávalo rezet roſz pénzben váltván, és ſzedvén mind monétában, mind egyébbféle mivben, és matériákban ezüstet, és aranyot, 's azt az Országbol ki hordván, más Országba hagyván ſemmi haſznra valo Marha bé-hozáſa nélkül, az illyeneknek-is az elébb irt büntetések vagyon. Ap. P. II. T. 16. a. 3.*

--- *a' mely Oláhok, és Czigányok a' por aranyat, az arany váltoknak bé-nem ſzolgáltattyák, és másnak adnák el, azoknak büntetése halál, vagy a' Fejedelmek tettzése ſzerént valo büntetés. Ap. P. II. T. 16. a. 4.*

--- *a' kik az adót maga idejére a' meg-intés után-is bé-nem ſzolgáltatnák, azoknak büntetése az adon felyül 12. forint. Ap. P. III. T. 2. a. 7.*

--- *az árenda ſzedöknek hivatallyok ellen hibázván a' büntetések 100. forint. Ap. P. III. T. 4. a. 2.*

--- *árenda bé-ſzolgáltatáſa elött Dézmához nyult embereknek büntetése 200. forint. Ap. P. III. T. 4. a. 4.*

--- *Tilalom rontok büntetése 12. forint. Ap. P. III. T. 5. a. 1.*

--- *Munitioknak Várakban vitele idején, ha ki uttyában a' ſzegénységet ſantzolná, vagy Exactiokat tenne rajta, a' Nemesnek 200. forint a' Nemtelennek 100. forint a' büntetése. Ap. P. III. T. 6. a. 7.*

--- *Proſcriptuſoknak ſzabaduláſokat Kerefztény Fejedelmeken, és Országokon kivül máſut keresö Személlyek büntetése, az a' mire a' proſcriptus itéltetett. Ap. P. III. T. 10. a. 1.*

--- *törvénytelen áreſtálás büntetése 200. forint. mind az áreſtálo, mind az áreſtáltatora nézve. Ap. P. III. T. 11. a. 1.*

--- *Fejedelem, 's Ország engedelme nélkül So aknát nyito, és colálo embernek büntetése elébb 200. forint azután duplicált, tripicált, és rendre többitett. Ap. P. III. T. 15. a. 1.*

--- *a' ki maga határán lévö Sobol másnak adna, ajándékozna, annak-is a' 200. forint és azután többitett büntetése.* Ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

B:

Büntetés. -- *a' ki más határon lévö Sot vinne, büntetése Marhdinak el-veſz-tése, és Dijján valo váltság.* ugyan ott.

--- *Kamara Ispán ha a' Nemeſségnek, és Székellyſégnek Sot nem ad, vagy: több fizetést kiván* 200. *forintal büntettetik. Ap. P. III. T.* 15. *a.* 2.

--- *Orſzág Gyüléſeire meg nem jelenöknek, vagy onnat idein koránt el-tá-vozoknak búntetéſe* 200. *forint, ezt exequálni el-mulatoknak két annyi a' büntetéſe. Ap. P. III. T.* 17. *a.* 1.

--- *Hadi expeditiora fel-nem ülö, vagy a' rendelt időre meg-nem jelenö egyházi Nemes embernek büntetéſe* 12. *forint, fél kaput fellyül nem ha lado Birtokosnak* 25. *forint, fél kapun fellyül valo értekü Nemeſnek* 50. *forint, egy kaput fellyül halado Birtokosnak* 100. *forint. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 2.

--- *Hadi Expeditiotol magát egéſzszen el-vono Személlyeknek büntetéſe ingo Jovainak örökös, maga Személlyére nézendö ingatlan Joknak örökös betsü ſzerént kiváltható képpen valo el-veſztés a' büntetéſe. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 3.

--- *Hadi expeditiora elegedendö készülettel elé-nem állo Személlynek bün-tetéſe a' fogyatkozásnak mivoltához képpeſt légyen. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 4

--- *Jenöben az hireket hivségeſen bé nem vivö Czirkáloknak büntetéſe* 200. *forint Ap. P. III. T.* 19. *a.* 18.

--- *a' Muſtrára a' ki rendelt üdöben, és illendö kéſzülettel meg-nem jele-nöknek büntetéſe Joſzághéli értékek, és többſzörözött hibájok ſzerént va-gyon meg-állitva. Ap. P. III. T.* 20. *a.* 1.

--- *a' Fejedelmek, utánna valo Tiſzt viſelök, és akármely más emberek le-veleit el fogo, fel-bonto Személlyeknek büntetéſe mi légyen. Ap. P. III. T.* 23. *a.* 1.

--- *Jobbágy Aſzszonyokat, és Leányokat férhez menetelben akadállyaztato Földes Urak* 100 *forintal büntettetnek, haſonlo képpen ezt titkon vagy ſzöktetve tselekedök-is. Ap. P. III. T.* 30. *a.* 1.

--- *a' melly Tiſzt valamelly Dominus terreſtrisnek földéröl el-vitt Feleséget a' Darabontnak elöbbeni Féſzkére viſza nem adna, annak büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 1.

--- *Fekete tora* 1640 *dik Eſztendö után telepedet Jobbágyok ki-nem ado-jának büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 8.

--- *Kortsomárlás dolgában kik a' Limitátiot meg-nem tartyák, büntetéſek* 12. *forint, és Boroknak el-veſztése. Ap. P. III. T.* 32. *a.* 1.

a' melly

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés. -- *a' melly Tiſzt a' Kortsomárlás dolgában Executiora ki-nem menne büntetéſe* 200. *forint.* ugyan ott.

a' ki hajto pénzben nagy Marhától 2. *aprotol* 1. *pénznél többet venne* 12. *forint a' büntetéſe. Ap. P. III. T.* 33. *a.* 1.

--- *a' ki a' Marha bé-hajtáſnak resiſtálna potentia a' büntetéſe.* ugyan ott.

--- *a' melly falu jol keritett, és mezö Város ottan el-veſzett Marháért valo kárt intra quindenam meg-nem fizetné, vagy a' Latrot kézben nem adná duplum exeqváltatik rajta. Ap. P. III. T.* 34 *a.* 1.

--- *halas Tokban kárt tévöknek, lopoknak büntetéſe dijjak letétele, ha az után tudodik meg* 12. *forint. Ap. P. III. T.* 36. *a.* 1.

--- *bé vágatt tilalmas utak tiſztitoinak, vagy azokan jároknak büntetéſe nota Infidelitatis. Ap. P. III. T.* 37. *a.* 1.

--- *Hidakat, utakot, töltéſeket meg-nem tsinálo Faluknak* 12. *forint Városoknak* 200. *forint a' büntetéſe, és kár fizetés. Ap. P. III. T.* 38. *a.* 1. *és T.* 39. *a.* 1.

--- *Nemes embert tudva Vám fizetésre kénſzeritö, és meg-háboritó Emberek büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 39. *a.* 3.

--- *a' ki a' Károſoknak tanált Malmoknak, Gátoknak el-vágását, el-rontását violenter akadállyaztatná* 200. *forint a' büntetése. Ap. P. III T.* 40. *a.* 1.

--- *Hivatallyokban el-nem járo Exceſsuſokat tselekedö Fö Tiſzteknek büntetéſe Hivataloktol valo privatio, Vice Tiſzteknek* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 42. *a.* 2.

--- *a' Fö Tiſztek Vármegyék akarattya ellen eſztendeje el-teléſe elött* 200. *forint büntetés alatt hivatallyoktol el-nem butsuzhatnak.* ugyan ott.

--- *Városokon a' Mértékeknek nem igazán valo ki-adásában, vagy azokkal nem igazán élésben tanáltatok* 200. *forintal, a' Falukban* 12. *forintal büntettetnek. Ap. P. III. T.* 45. *a.* 1.

--- *A' Czirkáláſt meg-nem engedö Földös Urnak, Fiscalis Tiſzteknek büntetéſe* 500. *forint. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 4.

--- *Gonoſz tévöket törvény elött meg ſátczaltato, és el-botsáto Tiſzteknek büntetéſe* 500. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 1.

--- *a' Lopóknak az ök vétkeknek ſokſzorozáſa, és mivolta ſzerént valo büntetéſe Ecclesia Kövétés, verés, pénz fizetés, végre Akaſztofán valo halál, Ap. P. III. T.* 47. *a.* 2.

a' Czir-

MUTATÓ TÁBLA.

B.

Büntetés, -- *a' Czirkálásbor ki-adott, de akkor meg-nem büntettethetett gonoszlévőket. Or-gazdákat, azoknak pártfogoit meg nem fogo, magok közt lappangani szenvedő, avagy a' Czirkálásson kivül-is meg-tudott, és a' Tisztek által el-fogattni parantsolt gonosz tévőknek meg-fogásában el-nem járo Faluknak, Falus Bíráknak, vagy az el-fogást akadályoztato földes Uraknak büntetése* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 4.

--- *a' meg fogott, de el-szalasztott Latrokat, Gonosz-tévőket* 15. *napok alatt el-nem fogo Faluknak* 200. *forint, azokat szánt szándékkal el-botsáto, annál inkább mások által el fogott, 's kezekben adott Latrokat, el-szalasztó, vagy el botsátó Faluknak* 500. *forint a' büntetése. Ap. P. III. T.* 47. *a,* 5.

--- *Tolvaj kiáltásra, harang félreverésre fel-nem támado, gonosztévőket el-fogni nem akaro Faluknak büntetése* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 6.

--- *a' Czirkálásba ki-adott halálra ſententziáztatott Uraknál, vagy Nemesseknél lappangó, és ki-tudatott Gonosztévőket ki-nem ado, vagy az Executiot akár hogy gátoló emberek büntetése* 500. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 7.

--- *a' nem halált, hanem tsak fizetést érdemlő, és lappangó Gonosztévőn a' Tisztteknek tsak ſatisfactiot kelletvén keresni, a' ſatisfactiot akadályoztatónak büntetése* 200. *forint.* ugyan ott.

--- *melly Falu felelőket fogadna, büntetése* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 8.

--- *Czirkálás idején a' Tisztteknek aſsiſtentiával lenni nem akaro Fiscalis Tisztteknek, nem külömben a' Tisztek mellett fel-nem kelő egyházi Nemeseknek büntetése* 12. *forint. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 9.

--- *Mezőn vagy Erdőkben lappangó Latroknak gazdálkodo, vagy azoknak kergetésére fel-nem támado Faluknak büntetése* 500. *forint, ebben vétkes Bíronak, és Polgároknak harmad magokkal karóban veretés, privatus embereknek-is halál. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 10.

--- *a' Gonosztévőkkel edgyett értő, vagy hamis Kereſetekből részesülő Tisztnek, vagy Nemesnek büntetése a' Gonosztévővel egyenlő. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 11.

--- *Latrot meg fogo, de réá törvényt látni, vagy Tiſzt kézben adni el mulato, és Simpliciter, vagy Sattzolás mellett el-botsáto Nemes embernek büntetése* 200. *forint.* ugyan ott-

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés. -- *Czégéres vétekben tanált, és meg-ſententziáztatott emberek, Udvari, mezei, Várok, Hadak, Præsidiumok Akna hellyek, Bányák, vagy egyébb ſzolgálattyok ra adván magokat a' Fejedelmeknek, vagy privilegiált hellyekre vonván magokat, és Reſcriptumokra, Sententiákra, vagy a' Fejedelem parantsolattyára-is nem areſtáltattván, meg nem büntettetvén* 500. *forint a' büntetés.* *Ap. P. III T.* 47. *a.* 15.

--- *halálra való Gonoſztévőt el botsáto Tömlöztartonak büntetéſe halál, a' melly Tiſzt el-botsátani rendelte* 500. *forint.* *Ap. P. III. T.* 47. *a.* 16.

--- *nem halálra, hanem tsak fizetésre valo Rabot botsátván el a' Porkoláb büntetéſe a' tartozott fizetésnek meg-adása, ha Tiſztek tselekedték, Itélet ſzerént valo büntetés.* ugyan ott.

--- *Nős Paráznáknak büntetéſe halál, a' nőtelennek veſzszö.* *Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 21.

-- *Iſten ellen Káromkodoknak, Szitkozodoknak büntetéſe halál.* *Ap* P. *III. T.* 47. *a.* 22.

--- *Gonoſztévőkre nézve irt büntetéſeknek modgya az Orſzágnak minden Nationból állo Statuſsaira, és minden hellyekre kiterjeſztetik.* ugyan ott.

--- *Attyokat Annyokat nem betsülö, Kesergetö, Szidalmazo, meg verö, ſebhetövagy meg ölö fiaknak büntetése.* *Ap.* P. *III. T.* 48. *a.* 1.

--- *Csavargo eröſzakkal élödö, lappango, uton járok után leselkedö embereket meg fogni, vagy a' Tiſzteknek bé-jelenteni el-mulato Falus Biráknak,* Faluknak *büntetése* 500. *foriut.* *Ap. P. III. T.* 49. *a.* 1.

--- *Csavargok Kergetésére, meg-fogására a' Tiſztek mellett fel kelni nem akaro egyházi Nemeſeknek büntetéſe* 12. *forint.* ugyan ott.

--- *Török földre tsatázo Csavargoknak, Latroknak büntetése, ollyan mint publicæ Pacis Perturbátoroké.* *Ap. P. III. T.* 49. *a.* 2.

--- *Hajdu Városokon ſzálláſi tarto Csavargokat, Latrokat, ha az hellynek Kapitánya, Hadnadgya meg-nem fogná fogatná, annak büntetése feje, és Jovainak el-veſztése.* ugyan ott.

--- *Hajdu Városokon ſzálláſi tarto Csavargoknak, Latroknak, ha a' Kapitányok, Hadnadgyak, Pártfogoi lennének, prædált Marhájokat el-rejtenék, vagy véllek oſztoznának a' Váradi Kapitány halállal büntesse.* ugyan ott.

--- *Hajdu Városi Hadnagyok, Kapitányok- a' Csavargo Latrok Kergetésére fel-nem kelvén, Szabadságokat el-veſztik.* ugyan ott.

Sale-

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés *Saletrom dolgában irt Rendelések ellen tselekedőknek büntetése a' tselekedetnek neméhez képeſt Salétromának el vesztése. vagy potentia, vagy* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 50. *a.* 1.

--- *Görögök, Örmények, Rátzok, Bolgárok, Dalmaták, Kereskedések Járások, Kelések alkalmatoſságával Kémlésekben, levelek 's izenetek hordozásában elegyitvén magokat, fejek, és Jovak, vesztésével büntettetnek Ap. P. III. T.* 52. *a.*

--- *tanált Kintsnek el-titkolonak büntetése annak egészlen valo el vesztése. Ap.* P. *III. T.* 54. *a.* 1.

— *Ország, és Fejedelmek engedelmek nelkül pénzt veröknek büntetéſe Nota Infidelitatis. Ap. P. III. T.* 55. *a.* 1.

--- *Hamis pénzel tudva élöknek büntetése Nota Infidelitatis. Ap. P. III. T.* 55. *a.* 4.

--- *Al-vintzen lako Uj Keresztényeknek* 200. *forint a' büntetések ha Posztojokat, Miveket az Hazaſiaktol el-tagadnák Ap. P. III, T.* 57. *a.* 1.

--- *Czigányok Vajdasága tollátatván, ha ki azt solicitálni mérészelné az Ország Coſlitutiojinak violátioja büntetésében incurrál. Ap. P. III. T.* 58. *a.* 1.

--- *az Enyedi Nemeſség, és Városi Rend Közt valo Contraversiák, és prætensiok el-igazitatván, az el-igazitásrol valo végzéseket a' ki violálná büntetése* 500. *forint Ap. P. III. T.* 60. *a.* 1.

--- *Uj Tordaiaknak, O Tordai embert magok közzé jogadni nem szabad* 200 *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 61. *a.* 1.

— *Uj Tardaiakat Comunitáſt nem illetö dolgakban ha ki Táblára evocálná büntetése* 200. *forint.* ugyan ott.

--- *Borosjenö Körül Joszágot biro Nemeſség Jenöben Joszága értekéhez Képeſt Lovasokat nem álitván elébb* 200. *f. másodszor* 500. *forint, harmadszor Lovaſt nem álitat rész Joszágának el-vesztése, a' büntetése. Ap. P. III. T.* 67. *a.* 1.

--- *Debreczeni Birák az oda szökött Jobbágyokat a' repetensnek ki nem adván* 200. *ftal büntettetnek, Ap. P. III. T.* 68. *a.* 1.

--- *Husztrol is Ki adattaſsanak a' szökött Jobbágyok azon büntetés alatt, mint más hellyekről. Ap. P. III. T.* 74. *a.* 1.

--- *Máramarosban a' Czirkálás végben viteſsék* 200. *forint büntetés alatt, ha*

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés *a' Tisztek mulatnák-el hasanlolag büntettetnek. Ap. P. III. T. 15. a. 1.*

--- *Székelly Darabantságat, és köz rendet, nyomorgatoknak büntetése minor potentia, és károk meg fizetése. Ap. P. III. T. 76. a. 4.*

--- *Oláh Országban Fejedelmek hire nékül irruptiokat Kár tételeket tselekedöknek büntetése 100. forint. Ap. P. III. T. 76. a. 5.*

--- *hatalmason Jobbágyoká tétetett Lo fö, és Darabont Székellyeket, 's Örökségeket Rákotzi György Fejedelem által tétetett Lufira alkalmatosságával a' ki nem rémittálta, minden Személlyéért 400. forintal büntettetett. Ap. P. III. T. 76. a. 12.*

--- *Székelly embert Dietára, vagy Táblára miért lehet evocálni, miért nem? a' ki azon Casusakan kivül evocálna 200. forint a' büntetése. Ap. P. III T. 76. a. 13.*

--- *Székellységen lévö Jobbágytol, aki örökséget veszen 500. forint a' büntetése, aki pedig örökséget a' Vitézlö Rendtöl venne az-is violálván az Articulusban irt Conditiokat hasanlolag büntettetik. Ap. P. III. T. 76. a. 16.*

--- *Hadi expeditiokra fel nem kelö Székellyeknek mélto mentségek nem lévén büntetese halál Ap. P. III. T. 76. a. 20.*

--- *Szászságat ingyen gazdálkodásra, Posta lo Szekerek, és marhák adására méltatlanul Kénszeritöknek büntetések 200. forint Ap. P. III. T. 80. a. 1.*

--- *gazdálkodás dolgában a' Szászsággal valakit méltatlanul, vexalván büntetése.* Talio *vágy-is hasanlo, avagy Articulâris büntetés.* ugyan ott.

--- *Városoknak, Kik a' Fejedelmeknek, ezek Udvari Népének, fizetett Vitézlö Rendeknek, Tiszt viselöknek az idönek Kivánsága szerént a' Városon valo benn lakáft, Szállásáft, házoknak örökösön vagy Zálag Képpen valo vásárlását gátolnák, ellenzenék s. a. t. büntetések vagy Nota Infidelitatis, vagy Privilégiumoknak, és Szabadtságoknak, vagy Vármegyei Joszágoknak el-vesztése a' tselekedetnek mivoltához képeft. Ap. P. III. T. 81. a. 1.*

--- *a' kik Bort hordoftal vesznek, és a' Veder számban Károsodnak a' réájok esendö Káron fellyül valo hiba iránt excontentáltaffanak, az el ado azon fellyül 12. forintal büntettetik, Ap. P. III. T. 84. a. 1.*

--- Fejedelem, *vagy a' Váradi Fö Kapitány hire nélkül Török közé menö kül-*

dezö-

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés: *dezs, iragato, magok közt Gyüléseket hirdető Hajduknak büntetése halál, és jovoknak elveſztése. Ap. P. III. T* 86. *a.* 3.

--- *Hajdu Városokra ment Jobbágyok fel kéretése, és ki nem adása dolgában büntetés Homágium, Ap. P. III. T.* 86. *a.* 5

--- *Ugyan ezeknek dolgában a' ki adás után a' Jobbágynak el vitelében Nemes embert akadályaztato, vagy arról költ ſententiára Jobbágyokat ki adni nem akaró Hajdu Városbéliéknek büntetése* 200. *forint* ugyan ott.

--- *Törvény tévőknek Pereſeknek fenyegetői* 200. *ftal, azoknak turbátori a' Decretum tartása ſzerént büntettetnek. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 4.

--- *Törvényből kiment dolgokban az exécutiokat gátoló Fiscális, és egyéb Jofzágok Udvari Birájnak, és Tiſztviſelőinek büntetéſe minor potentia, és kár fizetés Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 8.

--- *a' ki a' Törvény Széken jelen volt, de pereſſei ellen nem ſzól, ſem* Procurátora *által nem felel, mégis Inhibitioval el* patvaron *marad Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 14.

--- *a' ki valakit méltatlanul évocáltattna Törvényben perſonális Compáritiora* hólt Dijján *büntettetik Ap. P. III. T,* 1. *a.* 16.

--- *paraſzt ember ellen törvény nem láttatván a' Földes Ur, büntetéſe a' Jobbágyainak homágiuma, azután a' Felperes egéſz Kereſetének meg fizetéſe. Ap. P. IV. T.* 1. *a* 28.

--- *nem Calumnia hanem Homágium büntetésével condeſcendál annak Cauſája, a' ki Tutora, vagy Prædeceſſori által inditott perben máſodſzori Citátiot tenne. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 37.

--- *a' ki a' Fiſcus ellen Novummal cum gratia él, es ſemmitſem ujithat annak büntetéſe Calumnia, és perpetuum Silentium. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 40.

--- *publicátiók dolgában a' Relàtoriákat mandatumrais kiadni nem akaro Exékutorok büntetéſe az, a' mi a' legitimum Mandatumoknak nem engedelmeskedőké Ap P. IV. T.* 3. *a.* 1.

--- *akár in* exceſſu, *akár in* defectu *fogyatkozáſi ejtő* betsüſeknek *büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. IV. T.* 4. *a.* 1.

--- *Vármegyéken a' ſzökevény Jobbágyoknak ki nem adásáért a' büntetés* Homágium, *és* minor potentia. *Székellységen Száſzságon, és Városokon* 200. *forint. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *Jobbágyokat viſszá vivők háborítoinak büntetéſe az, a' mi a' legitima Sententiákat, vagy Régiuſt háborító emberéké Ap. P. IV. T.* 6. *a.* 2.

--- *Szökött Szólgákat törvényes kérésére fel nem adoknak büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. I. V. T.* 8. *a.* 1.

Bün-

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés — *Legitimum Mandatumak és ſententiák mellet exécutiókat végben vinni nem akaro executoroknak büntetéſe* 200 *forint. Ap. P. IV. T* 9. *a.* 1.

--- *Legitimum Mandatumaknak nem engedelmoskedóknek, vagy remedium nélkül ellentállóknak büntetéſe* 200. *forint* ugyan ott.

--- *Illegitimum Mandatumokat extráhálóknak, és vélle élőknek büntetéſe* 200. *forint.* ugyan ott.

--- *Kik máſokat méltattlan evocálnak azoknakis büntetése* 200. *forint* ugyan ott.

--- *Leveleket törvényes felkéréſre meg-nem adoknak büntetése* evictorsag. *Ap.* P. *IV. T.* 11. *a.* 1.

--- *Executiók turbálásában Miſſile Mandatumokkal élni igyekezőknek büntetéſe mint fellyebb meg iratott. Ap* P. *IV. T.* 12. *a.* 1.

--- *Székellységen Jobbágyok ki-nem adásáért való büntetés* 200. *forint. Ap.* P. *IV. T.* 14. *a.* 1.

--- *a' melly Birák a' tranſmittáltattni ſzokot causákat Táblára nem botsátnák* 200. *forintal büntetetnek. Ap.* P. *IV. T.* 14 *a.* 5.

--- *a' Káptalanoknak levelek taxáiban való limitátionak meg nem tartásáért való büntetéſek hivatalok, és betsületek veſztéſe. Ap. P. IV. T.* 18. *a.* 1.

--- *Principáliſſaiknak Ügyeket nem igazán follytató Procurátoroknak büntetéſe* homágium. *Ap.* P. *IV, T* 19. *a.* 1.

--- *Birák Limitátiojának nem engedő Procurátor büntetéſe eſmét* Homágium. *Ap. P. IV. T.* 19. *a.* 2.

--- *Principáliſſai Leveleit el vesztő Procurátor büntetéſe a' béli Kárnak megfizetéſe. Ap.* P. *IV. T.* 19. *a.* 3.

--- *Sós Szekeres emberektől ajándékat, vágy egyébb exactiokat vevő Kamara Ispányoknak büntetéſe* 200. *forint. Ap. P. IV.* ed 2.

--- *ugyan ezeket illettlen exactiókkal terhelvlő, vagy rajtok Czédula pénzért ſót vevő Harmintzadoſoknak büntetéſe* 200. *forint. Ap. P, V.* ed. 3.

--- *Fiscusnak. vagy máſoknak göböly, vagy Csoport Marhákat hajtó, és Uttyakban károkat tévő Béres Legényeknek és embernek büntetéſek modgya. Ap. P. V.* ed 6.

--- *Dézmát, Sót, 's egyébb terheket hordozó, és Uttyakban Károkat tévő ſzekereſeknek büntetéſek Ap, P. V.* ed 7.

--- *eſméretlen uratlan lézengő foſztagató emberek, meg-fogattatván, ha tudva el-botsátatatnának.* 200. *forint a' büntetés. Ap* P. *V.* ed 9.

--- *Csavargó lézengő lopásra foſztogatásra való alkalmatoſſág után leſelkedő Embereket Tiſztek hirek nélkül magok mellett lappangtató embereknek büntetéſt.* 200. *forint. Ap. P. V.* ed 10.

Bün-

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetést --- *illyeneket ha Kapitányok Hadnagyok lappangtatnának ho pénzeket el-veſztik.* ugyan ott.

--- *Só hordo Szekereket a' Debreczeniek a' Sonak el-adásában el-vitelében gátolván büntetéſek* 200. *forint. Ap. P. V. ed* 17.

--- *Ötveſeknek tsalárdságókért való büntetése* 100. *forint. Ap. P. V. ed* 18.

--- *Ötveſeket meg büntetni el-mulato Tiſzteknek elöl-jároknak büntetéſe* 200. *forint.* ugyan ott.

--- *Hadakozás idején Nemes emberek házaira, Májorira, Papp, és Iskolai házakra hadak ne-ſzállittaſſanak* 200. *forint. büntetéſ alatt. Ap. P. V. ed* 24.

--- *ingyen való gazdálkodásra Kénſzeritvén a' ſzegénységet Nemes embernek büntetéſe* 200. *forint, egyébb rendbélieknek* Dijjak *fizetéſe. Ap. P. V. ed* 27.

--- *Lovaſt tartani nem akarò Borosjenei Nemes embernek büntetéſe elébb* 6. *forint másodſzór* 12. *forint. harmadſzor.* 24. *forint. Ap. P. V. ed* 28.

--- *gyalog embernek való fegyvert tartani nem akaro Borosjenei Nemesnek büntetéſe rendre* 2. 4. *vagy* 6. *forint.* ugyan ott.

--- *Katonák, 's egyébb vitézlö Rendek, vagy Szabadoſok, kik valakinek földéröl Jobbágyokat hatalmasúl el-vinnének, ugy büntettetnek, mint Orſzág Státutumai ellen tselekedök. Ap. P. V. ed* 31.

--- *Szitkozodó Uraknak büntetéſe mind annyiſzor* 1. *forint, Szólgáknak, paraſztoknak fél napi kézi kaloda, vagy* 25. *pénz Ap. P. V. ed* 34.

--- *Valamelly Falunak határán el-veſzett Marhának nyomára, vagy meg öletet, marhára réá esküvén a' Káros, a' kár fizetésén kivül* 12. *forint, a' nyom pedig, vagy a' marha ben a' Faluban tanáltattván* 40. *forint. a' büntetés Ap. P. V. ed* 37.

--- *Oláh, Muntyán, és más lézengö embereket a' kik meg nem fogadnák, ſzolgaságra, vagy Jobbágyságra nem-kénſzeritenének, büntetéſek* 200. *forint Ap. P. V. ed* 38.

--- *Nappali örzés alól magokat Vármegyéken, és egyébb kellyeken ki vonó egy-házi* Nemeſségnek *büntetéſe.* 12. *forint. Ap. P. V. ed* 41.

--- *Feleséget ragadozás-képpen vévö oláhoknak büntetése halál, ha conſenſuſſa az illetö Személlyeknek bozzá járult, földes Urnak fizetendö Dijjakon való változás, a' Tiſzteknek adando* 12. *forint; a' Complexeknek-is* 12. *forint. büntetéſe. Ap. P. V. ed* 43.

--- *Fegyvert viſelö Oláhokat Tiſztbez küldés nélkül ſattzóló Biràk büntetéſe* 12. *forint. Ap. P. V. ed* 44.

--- *Egyházi Rendeket illetö fizetésböl, Jóbbágyokat nem-biró Joſzágtalan Nemes Ember, kivonván magát, büntetése.* 12. *forint. Ap. P. V. ed* 45.

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés Poſtálkodásra kivántató Lovak tartásáról le hagyni Száſzſágnak meg nem engedteſſék. 200. forint. büntetés alatt. Ap. P. V. ed 47.

--- Réz Bányák gondviſelöji hazaſiaknak Rezet nem-adván büntetések 200. forint. Ap. P. V. ed 50.

--- Innep Napokat a' rendelt módon meg-nem tartó, meg-nem Szentelö Nemesnek büntetése 6. forint. Paraſztnak 2. forint. Ap. P. V. ed 51.

--- az Ünnep Napok meg-nem ſzenteleſiért való büntetéſekből bé-gyülö pénz nem Külsö dolgokra hanem Templomok Iskolák Épitéſére fordittaſſanak, ezek ellen tselekedöknek büntetése 200. forint. ugyan ott.

--- a' Közönséges ſzabadság ellen való tilalmazáſokat u. m. tántzolásért, Muſtkálásért, vadáſzatért 's több haſonlókért való büntetéſeket magoktól Conſtitutio nélkül tselekedö Fö, és Vice Tiſzteknek büntetéſe 200. forint. Ap. P. V. ed 52.

--- Marhákban kárt tévö eſzközökkel törökkel tsovákkal, kaptákkal való vadáſzotat fel ſzabaditó Tiſzteknek büntetése 12. forint, és kár fizetés. Ap. P. V. ed 52.

--- Székelységet fel Ülés idején nem a' magok földeken, hanem Vármegyén, vagy Száſzságon gyülekezni engedö Tiſzteknek büntetéſek 200. forint. Ap. P. V. ed 57.

Zetelakiak, és Oláh-falviak a' mivel Fiscusnak tartoznak nem præſtálván 200. forint. a' büntetéſek Ap. P. V. ed 74.

--- Tiſztek által el-fogatott Latrokat bé-venni fogságban tartani nem akaró, vagy azokat el-botsátani méréſzlö ſzász, és egyébb Városoknak büntetéſe árticuláris. Ap. P. V. ed 79.

--- Szökött Szölgákat ki-nem adó embernek büntetéſe díjján való váltság, ezeket méltatlanul kézben kérö patvarkodó Urnak-is büntetéſe haſonló. Ap. P. V. ed 83.

--- Tolvajokat, Gonoſztévöket pártfogolván Taplotza Falu el-hagyattaſsék. Ap. P. V. ed 88.

--- Ur vagy Nemeſság ſzámára éléſi, vagy melly terheket hordozó Szekereſsek meg vámolóinak büntetéſe 12. forint. Ap. P. V. ed 90.

--- az el-törültetett vámokat fel állitani méréſzlöknek büntetése 200. forint. Ap. P. V. ed 91.

--- Vásárok állapottyáról irt végzéſek meg-ſzegöinek büntetése 200. forint. Ap. P. V. ed 93.

--- Templomot egy más után háromſzor el-mulató Paraſzt embernek büntetése Kalodában való veretés Comp. P. I. T. 1. a. 2.

Oláh

B.

Büntetés. --- *Oláh Papoktól dézmán. és illendő Honorárium kívül, a' melly Poſſesor egyéb taxát vonna, büntetése* 200. *forint. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 6.

--- *a' ki valakinek Feleségét el-tartaná. Ura mellé botsátani nem akarná, büntetése* 200. *forint, ezt nem exéquálván a' Tiſztek réájok nézve-is ez a' büntetés Comp. P. I. T.* 1. *a.* 8.

--- *Tiſztek admonitiójára Urakhoz viſza menni nem akaró Feleségeknek büntetese mind annyiſzor* 200. *forint.* ugyan ott.

--- *a' régi vectigálán kivül való huzáſokat, vonáſokat tévő harmintzadoſoknak. Vámaſoknak. Rátionistáknak büntetése* 200. *forint. Comp. P. II. T.* 3. *a.* 2.

--- *a' Szegénységen huzáſokat vonáſokat tselekedő Dézmáſoknak büntetéſe* 200. *forint. Comp. P. II. T.* 4. *a.* 1.

--- *Ló, és Marha béli huzás vonáſokat tévő Poſtáknak es Poſtálkodóknak büntetése articuláris. Comp. P. III. T.* 1. *a,* 1.

--- *Szegénységet a' Faluſi Bírák, és Folnagyok által ſattzoltató Poſtálkodoknak böntetéſe Articularis Comp. P. III. T.* 1. *a.* 7.

--- *a' kik annak előtte tartottak Poſta lovakat azután-is tartsanak, külömben Articularis büntetéſen maradnak. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 10.

--- *Fejedelem ſzámára vadáſzló Puskáſokat meg nem Zabolázó Elöljároknak büntetéſe Articuláris Comp. P. III. T.* 1. *a.* 11.

--- *a' kik a' meg tiltatott, és bé vágatt Utakat meg-nyitani méréſzelnek büntetéſek* 500. *forint. Comp. P. III.* T. 3. *a.* 1.

--- *Vámoſok, és Harmintzadoſoknak kik az aprobáta Conſtitutiókban meg-irt módon kivül terhelik az Hazaſiakat büntetéſek Tiſztek el-veſztéſe, és egyſzersmind articuláris büntetés.* ugyan ott.

--- *a' régi ſzabados Utakat el-foglalni méreſzlő embernek büntetéſe* 12. *forint. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 2.

--- *a' melly Poſſeſſorok vámos Hidakat, és Utakat nem tartyák jó állapotban, azoknak büntetéſe a' vámnak el-veſztéſe Comp. P. III. T.* 3. *a.* 3.

--- *Bort vagy Sert Kortsomáló paraſzt embereknek büntetéſe minden Hordótól* 12. *forint. Comp. III. T.* 6. *a.* 1.

--- *Vármegye Tagjainak, kik cum Gente Commitatus executiot tenni kelletö Tiſzt mellé ſegitségül fel nem kelne büntetéſe articuláris Comp.* P. *III. T.* 7. *A.* 1.

--- *azon Faluſiaknak kik más Falu Erdejére hatalmaſul mennének büntetések* 100. *forint. Comp. P. III. T.* 7. *a.* 2.

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés --- *Kik a' Székellységen a' latrokat pártfogóllyák, vagy Jobbágyokká tenuék a' büntetés* 200, *forint- Comp. P. III. T.* 8. *a*, 5.

--- *Apor Lázár a' K. Vásárhellyieket a' Lemhényi, és más Szomszéd falubéli Erdőkről való élésben háborgatván, és ebbéli hatalmaskodását föllytattván* 200. *forintal büntetteſſék Comp. P. III. T.* 8. *a.* 9.

--- *az hól a' Darabontak meg-kevesedtek a' Ló fövek-is tartoznak foglyakat őrizni, és kisérni, különben* 200. *forint a' büntetések. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 11.

--- *az Három-székiek az ottan való perlekedésekben az Extráneusoknak Nemes, és váraſi Rendek közt törvényesen készült Relátiójokat acceptálni tartoznak, különben* 200. *forint a' büntetések. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 13.

--- *Máramarosiak az öda lopott marhák kéreséſében ſenkitse gátollyanak, különben* 200. *forint a' büntetés. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 4.

--- *a' Fö Ispányok után való Tiſztseknek illetlen exceſſusokért, exactiokért, és extorſiokért való büntetések az törvénytelenül el-vett Joknak viſsza adása, és* 200 *forint. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 3.

--- *a' melly Faluk a' Latrok proſecutiójára fel nem kelnének, és azok mellett támodáſokat tennének, azok Birainak büntetése meg-fogattatás, és harmad magokkal való fel-karóztatás. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *a' melly Tiſztek a' Latrok proſecutiojára fel-nem kelö, söt azok mellet támadáſokat tévö falukat meg-nem büntettnék, azoknak büntetése a' Tiſztseknek és betsületeknek el veſztése.* ugyan ott.

--- *Szitkozodókat, káromkodókat meg-nem büntetö Tiſzteknek büntetése Hivatallyaknak el-veſztése Comp. P. III. T.* 14, *a.* 2.

--- *a' Gyilkoſokat el-fogatni, és perelni el-mulató Tiſzteknek büntetése articularis* Comp *P. III T.* 14. *a.* 4.

--- *a' ki a' Gyilkosnak örökségét meg-venné, 's azzal a' büntetés elöl való elébb állásra alkalmatoſſágot ſzolgáltattna, büntetése a' meg-vett Joſzágnak el-veſztése. és megint annyi ſummán való maraſztás* ugan ott.

--- *a' melly Tiſzt halálra ſzentiázat Gyilkost ſzányſzándékkal, vagy pénzért elbotsátana büntetése halál, ha történetböt ſzalaſztaná-el* 500, *forint.* ugyan ott.

--- *a' melly kereskedök. Drámmal 's fél Singel árulnának, és tsalárkodnának büntetések articularis, Comp. P. III. T.* 15. *a.* 1.

--- *a' kik kereskedésre vett ſójokat, nem a' Portuſon. hanem máſut adnák-fel hajókra, 's ezzel a' Fiſcuſt defraudálnák büntetések* 200, *forint Comp. P. III. T.* 16. *a.* 2.

--- *a' kik* 1657. *Eſztendötöl fogva el-szökött Jobbágyokat, a' prætendensnek ki-nom*

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés, *ki-nem adnák, büntetéſek 200. forint. ugy a' Tiſztekneki, kik az Executiot nem perágálnak. Comp. P. IV. T. 1. a, 2. 4. 7. 8.*

--- *a' kik Fogaras Földéről el-bujdaſott Jóbnágyokat ki-nem adnák, azoknak is büntetéſe articularis. Comp. P. IV. T, 1. a, 6,*

--- *illegitimum Mandatumókat extráháló Személlyeknek, vagy ezeket expédiálni méréſzlő Cancelliſtáknak büntetéſe 200. forint. Comp. P. IV. T. 4. a. 2.*

--- *a' melly gyalagok az Exékutorok mellé ſegitségül fel-nem kelnének, büntetéſek 12. forint. Comp. P. IV. T. 5. a' 3.*

--- *a' kik az Executorok mellett ſegitségül vóltanak, azokat Törvénnyel fáraſztanák, azoknakarticularis a' büntetéſek.* ugyan ott.

--- *a' kik a' Váraſiakat valamelly Hazaſiak által a' váraſokban ſzálláſakon deponált Joknak ki-adáſáért Mandátummal való fel-kéretésével háborgatnák, articuláris büntetéſen maradnak. Comp. P. IV. T. 10. a. 2.*

--- *a' mely Relikták az Hœreſeknek. és legitimus Succeſſoroknak leveleket kinem adnák rajtok az Ap. 4. Reſze. 11. Tit. 1. Art. ſzerént légyen executió Comp. P. IV. T. II. a. 1.*

--- *Kik idegen Nemzet által kérték, és ſollicitálták a' Donátiót, vagy ezután is kérnének, és ſolicitálnának az olyan Személlyeknek büntetése fejeknek, és Jovaknak el-veſztéſe. Comp. P. IV. T. 12. a. 3.*

--- *a' kik a' Országtól ki-küldetett Commiſſáriuſok ellen fel-kelnének azoknak az a' büntetéſe a' mi a' finális Sententiáknak executióját impediálóké Comp. P. IV. T. 14. a. 1.*

--- *az hól az Articuluſokban, és edictumokban a' büntetés nints kitéve 200. forint értettéſſék. Comp. P. V. ed 1.*

--- *ezekből a' Pereſeket illető réſz fogyatkozás nélkül ki-adattaſſék. Com. P. V. ed 2.*

--- *Kolosvári Kapitány requiſitiójára az el ſzökött hó pénzes Katonákat, kik el-nem fognák, articuláris büntetéſen maraſztattnak. Comp. P. V. ed 4.*

--- *a' kik Kővár Vidékiről magok Joſzágokban telepitettek Jóbbigyokat, és viſzſzá nem ſzállittanák articuláris büntetéſen maradnak. Comp. P, V. ed 7.*

--- *Dées Váraſſának erös Palánkal való környül vétetéſében ſrgitséggel tartoznak lenni Doboka, Kolos, és Belsö ſzólnak Vármegye 200. forint. büntetés alatt. Comp. P. V. ed 8.*

--- *ha a' Nemeſſéget ott lakáſiól gátólnák, háborgatnák a' Széki lakoſok elébb Privilégiumok. azután minden Jovaknak veſztéſin maraſztattnak Comp. P. V. ed 12.*

MUTATO TÁBLA.

B.

Büntetés. --- *Sokadalmakban, a' ki az Hazaſi adókat, vevöket akkor, midön külſöknek meg engedtetett az adás, vevés, meg-háboritana, articuláris büntetésen marasztatik. Comp.* P. *V. ed* 13.

--- *a' melly Városbéliek, és Vásáros-hellybéliek közzül a' ſzegényſéget, és más rendbélieket akkor, midön azon Városbéliek, vagy Vásáros-hellybélieknek ſzabados, adni, és venni nem-engednék articularis büntetéſen maradnak, Comp.* P. *V. ed* 14.

--- *a' melly Vásárbéliek vaſat, és egyéb marhát Szegényſég 's más Rendbéliek elöl el-foglalnának, articuláris büntetéſen maradnak. Comp. P. V. ed* 15.

--- *a' kik Orſzág Gyüléſére meg-nem jelennek, vagy annak el-bomláſakorig meg-nem maradnak, büntetéſe* 200. *forint ezt, ha fel-nem vétettné, a' Præſidensnek-is ez a' büntetéſe Comp.* P. *V. ed* 18.

--- *Totſalud, Sárd, kis Falud, Nyirmezö. Vládháza, és Morozna a' Nyom Követésről, és lópott Marbákról irt articulusokkal élni tartoznak, articularis büntesés alatt Comp. P. V ed* 26.

— *a' kik a' Kolósvári Ejtelhez, és Vékákat nem méretnék Vékájokatt, és Ejteleket articuláris büntetéſen maradnak, Comp. P. V. ed* 28.

--- *az Igeni Vásár tolláltatván, ha az Igeniek az ellen tselekednének articuláris büntetés vétetik rajtok. Comp. P. V. ed* 30.

--- *Adóért Zálogban birt Joſzágat pénze le-tétele mellett, a' ki Hæresnek nem-adná ki, annyi Jószághaz való igazſágát örököſön veſzti. Camp. P. V. ed* 33.

--- *Békes Vármegyei Nemeſſégnek ha az Orſzágra rend kivül fel-vetett adóban, nem contribuál, Nemeſſégétől meg-kelválni Comp.* P. *V. ed.* 35.

--- *a' Csáſzár garaſſát, és Lengyel Orſzágban, ujjanon vert Suſtákat, a' ki el-nem venné, büntetése* 200. *forint. Comp.* P. *V. ed* 36.

--- *a' kik az* 5. *pénzes garaſt az Országból ki vinnék,* 200. *forint. a' büntetéſek,* ugyan ott.

hogy az öreg tallér 2. *forintnál, az arany négynél az Oroſzlányos Tallér* 1810. *pénznél ne-váltaſſék fellyebb, a' Tiſztek tartoznak vigyázni* 200. *forint büntetés alatt. Comp.* P. *V. ed* 37.

--- *a' Regnicolák közzül ſenki Javaiban, és Joſzágában meg-ne káraſitaſſék, az olyan Joſzágnak örökös betse fizetésnek terhe alatt. Comp.* P, *V. ed* 38.

--- *az adoért Zálogban birt Joſzágot, a' ki pénz fizetés nélkül viſsza foglalná, a' Tiſztek tartoznak reſtituálni, annak a' ki az adott le-fizette, hivatallyok*

B.

Büntetés. *lyok el-vesztése, és articulusok violátiója büntetése alatt. Comp.* P. *V. ed* 40.
— *Bartza Sink, és Köhalom Székkiek a' Medgyes Székiek közzé tartoznak adozni sup pœna Violationis articuli. Comp. P. V. ed* 42.
— *a' Ki Perceptornak választatott, és azt fel válalni nem akarná* 200. *forint: a' büntetése Comp, P. V. ed* 50.
— *a' meg-bólt, vagy egésszen deficiált Perceptoroknak ingó Javait az idegenek tartoznak a' verus Successoróknak ki-adni sub pœna dupli. Comp. P. V. ed* 51.

C.

Caiumnia lásd Patvar.

Cancellária. -- *Mind két Cancelláriákon lévö Hites Notáriusok az Exécutiókból ne excludáltassanak Ap* P. *IV. T,* 10. *a.* 1.
--- *A' Fejedelmeknek két Cancelláriáin Káptalanokban, és Conventekben irattatni szókott Levelek taxáinak Limitátiója. Ap: P. IV.* Titulo Finali.
Cancellista. -- *Ezek vagy más Legitimus Regiusok Compulsorium Mandatummal esketvén a' Szászságon, vagy Fundus Regiuson, mellettek Pólgár is lehessen, de az Inquisitio nem a' Pólgár neve alatt expediáltassék. Comp. P. IV. T.* 4. *a.* 1.
--- *Ezek törvénytelen Mandatumokat ne irjanak Tisztek, és betsületek el-vesztések alatt Comp. P. IV. T.* 4. *a.* 2.
Ezek két Cancellárián lévök lehetnek executorok legitimum Mandatumok mellett, de méltatlan executiókat ne tegyenek Comp. P. *IV. T.* 5. *a.* 2.
Catalogus. -- *Ezt olvastassák fel a' Statum Præsidensek az Ország Gyüléfin, és a' jelen nem lévöken* 200. *forint büntetést vétessenek Comp.* P, *V. ed* 18.
Catharina Brandeburgica.
--- *Ennek a' Fejedelem Asszonynak Conditiói. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 4.
--- *ez a' Fejedelem Asszóny addig választatott Fejedelemnek míg Ura nevét viseli Ap. P. II. P.* 1. *a.* 4. *Comp.* 1.
--- *ez Erdélyhez, és Magyar Országnak ahoz tartozó részeihez a' Szabad választásnál többé just ne prætendályon, ezt más Fejedelmekre ne transferálya.* ugyan ott. *Comp. II.*
--- *Dotalitiumba, a' mit az Ura Bethlen Gábór inscribált, az épen meg-tartassék* ugyan ott. *Comp. III.*
--- *ez alatt minden igazgatás a'* Gubernátor, *és* Tanátsoknn, *légyen az Ország közönséges dolgaiban a' Gubernátornak, és Tanátsoknak hire nélkül semmit*
--- *se cselekedjék.* ugyan ott. *Cond. IV.*

Catha-

C.

Catharina Brandeburgica. --- *ez idegen Nemzetbéliekből a' Tanátsba milyenek, és mi módon viheſsen.* ugyan ott. *Con. V.*

--- *ez idegen Nemzetnek Tiſzteket ne-adgyon, idegen Præſidiumokat ſe Várakban, ſe maga mellett ne tartson.* ismét ottan.

--- *ez maga mellett tsak 200. ſzámból álló Udvari Népet tarthaſſon* ismét ott tan Com. V. *ezeknek meg-tartására köteles légyen a'* Gubernátor. *ugyan ott Comp. VI.*

--- *ez Országh közönſéges dólgaiban illető követségeket Gubernátor, és Tanátsok hire nélkül meg-ne hadgyon, és válaſzt ne adjon ugyan ott Comp. VII.*

--- *ez a' Gubernátornak halála történvén, egy hólnap alatt máſt válaſztaſſon, addig annak authoritáſa a' Tanáts mellett légyen ugyan ott. Cond. VIII.*

--- *ez ha Diſturbiumok miat az Hazából ki-menne, azt az Országnak intacte meg-hadgya. ugyan ott Cond. IX.*

--- *a' Gubernátor, és Tanáts tettzéſiből* Theſaurárius *válaſztaſſon, a' kinek kezében ſzólgáltaſſék az Országh próventuſſa, annak erogátiójában mitsoda módalitáſt köveſſen ugyan ott Cond. X.*

--- *ennek Titulo Dotis Száz ezer foriktba inſcribáltatott Fogaras Vára, és Joſzaga. Ap.* P. *II. T.* 15. *a.* 1.

Catholicus — lásd Romai Catholicus.

Csusák — lásd Törvények.

Certificatio — Certificatio trimeſtralis *lásd* Condescenſio.

--- *ezek executiokra Erdélyben* 8*ad. Partiumban* 15*d. Napra viteſsenek végben, és kik által. Ap.* P. *IV. T* 10.

Citatio. --- *ezek Erdélyben* 8. *a' Pátriumban* 15töd. *Nappal tétetteſſenek a' Törvény Székeknek Napja előtt. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 19.

--- *ezt a' ki máſodſzor téſzi, nem Calumnia hanem Homagium büntetésen, és költség fáradſág fizetéſin marad, ha a' Cauſát Tutori, vagy Prædeceſſori inditottak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 37.

--- *ez a' Székelyſégen kik által, és mi-modon légyen Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 4.

--- *ezekről Marus Széken kivül Relatoriákat nem extráhálnák a' Székelyſégen ugyan ott.*

Collegium. NB. Collátio után kel ízedni.

--- *A' Fejérvári Collégiumhoz Bethlen Gábor Fejedelemtől legáltatott* 20 *ezer forintokrol az Országh aſſecuratiója. hellyben hagyatik Ap.* P. *I. T.* 10. *a.* 1.

--- *Collegium helyének Kolosvár, és Fejér-Vár rendeltetik. Ap. P. I. T.* 10. *a.* 9.

MUTATÓ TÁBLA.

C

Collégium -- *ennek Szükséges vólta meg-esmértetik, és ha kettő nem lenne-is de valamelyik helyen erigáltassék bóvá hamarább* ugyan ott.

--- *Tanitóinak tudós Professorok bozassanak, hasznosan tanitó jó Mesterek tartassanak Ap.* P. *I.* 20. *T.* 10. *a.* 3.

--- *ennek Professorai, és Inspectorainak assecuratiója, ahoz manutenéált Jószágokban léjendö meg tartások felöl, 's azok Fiscalitásit mint kellessék érteni annak-is declaratiója.* ugyan ott.

--- *ennek Igazgatására, és a' hozza való bonumok administratiojára, hasznos Inspectorak állittassanak,* ugyan ott.

--- *Enyeden lévönek, nem régen Nemesedett Enyedi Lakósok, me-nemesedésig rájok r-kodott, és hazákon maradott adosságokot adják meg. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 7.

Collateralis Attestatio --- *lásd* Inquisitio.

Collatiok. -- *Bethlen Istvánnak mint legitime eligált, 's inauguralt Fejedelmek Collatioi, Donatioi, Inscriptioi meg tartassanak. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. II. a.* 6. *Cond. II.*

Collatioja egyébfele Jószágoknak, az Ország Házakon, Fiscalis Várakon, és Jószágokon kivül a' Fejedelmek hatalmában hagyatik. A. P. II. T. 5. *a.* 1.

Ezek, és Privilégiumok. a' régi Nemesi Szabadság, Dekretumok, és régen bé vett szókások ellenére látzatok, invalidáltassanak. Comp. P. IV. T. 12 *a.* 2.

--- *lásd többet ezen szoúl* Donatio. Collegium.

Comes. -- *Universitatis Nationis Saxonicæ lásd.* Szász Szászság.

Comissariusok -- *ezek a' Szász Nátióbéli elsö Szemellyekre, a' mennyiben lehet fenyegetés nélkül irattassanak. Conp. P. III. T.* 2. *a.* 1.

Comissiok. -- *ezek ellen kik Országtól küldetnek, és rendeltetnek ki, ha sok számú fegyveres Nép kelne fel, és ugy fegyverkeznének ellenek, 's nem rendes repulsióval élnének, azok ellen való büntetés. Comp. P. IV. T.* 14. *a.* 1.

--- *ezek a' Követeket Várakban, és Városokban be-ne szállitsák. Comp. P. V. ed* 22.

--- *Mig ezek által igazittásban nem vétetnek a' méták, addig a' Szathmár Vármegyebéliek által hányattatatott uj halmak meg-ne szenvedtessenek, de a' régiek se bolygattassanak. Comp.* P. *V. ed* 31.

Communis Æstimatio lásd Becsü.

Communis Inquisitio, *lásd* Inquisitio.

Con-

C

Conditio. --- *Conditiones Principum, lásd Fejedelem* Conditiones *Unionenis lásd* Unio.

Comparitio Perſonális *lásd.* Jelenés.

Compulſorium. --- *ezen Mandatumra a' Váradi Váraſi Rend-is, a' ſzerént az ott való Birák, és Polgárok-is meg-eskünni tartoznak Ap. P. V. ed* 95.

--- *ezen Mandatum ereje mellett miként viteſſenek végben a' Száſzságon Cancelliſták által az inquiſitiok, és atteſtatiok Comp. P. IV. T.* 4. *a.* 1.

Condeſcenſio. --- *régi Proceſſuſokat magára akarván valaki Condeſcendáltatni, a' Condescenſióban a' regi mód obſerváltaſſék. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 37.

--- *a' régi Pereknek irásra való-ſzállitáſa Condeſcenſiója a' terminus előtt három hólnappal való Certificatio által mennyen végben Ap* P. *IV. T.* 1. *a.* 39.

--- *Erről való Certificatoria ellen ſemmi exceptiot tenni nem-lehet, hanem a' Certificatoria meritumara mennyen a' Cauſa.* úgyan ott.

--- *erről két hellyes exceptiókkal a' Székelyſégenn-is lehеſſen élni. Comp. P. IV. T.* 2. *a.* 1.

Conductus Salvus. *lásd* Salvus Conductus.

Confœderatio. --- *ezeket, és egyébb Orſzágos dolgokat a' magók mellett lévő Tanátsok hirek nélkül ne tegyenek a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond IV. a.* 5. *Cond. VI. a,* 6. *Cond. a.* 7. *Cond. VI. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. V. a.* 4. *Cond. V. a.* 5. *Cond. V.*

--- *ezekben és pacificatiok dolgában a' Fejedelmek tartsák magokot inauguratiojok idején elejekben adott Conditiokhoz Ap* P. *II. T.* 4. *a.* 1.

--- *ez moldovával és Havas Alfödével való Conjœderatio továbrais mng-tartaſſék, miglen ök-is ſzentül, és igazán meg-tartyák. Ap.* P. *II. T.* 6. *a.* 1.

Conjuratio. --- *a' Fejedelmek Személlyek, és Méltoſágok ellen az Hazának romláſa Conjurátiókat, öſzve kötelezéſeket Cselekedök a' Notára evocáltatott Személyek felől irt mod ſzerént büntetteſſenek. Ap.* P. *II. T.* 7. *a.* 6.

Conſenſus *lásd* Privilegium.

Conſtantinapoli. *itten lévö Erdélłyi Háznak, végházoknak, és Jenöben el-kezdett Háznak épitéſére minden Kapu ſzám után egy egy forint rovatik Ap.* P. *III. T.* 2. *a.* 12.

Conſtitutio.

Conſtitutiones. --. Regni *lásd* Orſzág.

Contractus.

--- *ez által, vagy Nota, és defectus által a' fiscus kezében ment Joſzágok Fiscaliſoknak ne tartaſſanak, hanem ezeket mind örökösön, mind másképpen el-adhadttya a' Fiscus. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 4.

C

Contractus. -- *ezek, mellyeket az Özvegyek medio tempore az Haereseknek károkra esinálnak, erötelenek légyenek Ap. P. III. T. 25. a. 1.*

Contradictio --- Contradictor. *ezek vagy Ingerenſek a' publicatiokról való Causákban intra Anniverſárium ſuper productione proteſtálni nem tartoznak, és bételvén az Eſztendö ugy-is defendálhattyák Causájokat Ap P. IV. T. III. a. 1.*

--- *ezek tanálkózván ollyan Donatarius ellen, a' ki ſtatutio elött belé menvén valamelly Joſzágban, azt apprehendállya, mint rekeſztetik-ki a' Donatarius, és hogy keresi maga igaſságát. Ap. P. IV. T. 13. a. 6.*

--- *ezzel való élés a' Székelységen való perekben-is meg-engedtetik. Ap. P. IV. T. 14. a. 4.*

Convent. — Kolos-Monoſtòri Convent, *lásd* Kolos-Monoſtor.

Copulatio. — *Copulálni, divortiálni, reconciliálni más Religion lévö Személyeket, egyik Religion lévö Papnak-is nem ſzabad, söt a' maga Religiójján, de maguk Eccléſiáján kivül valókat sem. Ap. P. I. T. 5. a. 4..*

--- *törvéntelen Copulatiokat, vagy Divörtiumokat végben vivö Oláh Papoknak büntetése. Ap. P. I. T. 8. a. 4.*

Creditor. — *ezekröl, kik a' Fundus Regiuson lévö ſzegénységnek pénzt adnak, a' Dézmások ſzokatlan honoráriumokat exactiókat ne vegyenek. Comp. P. II. T. 4. a. 5.*

Császár. — *a' két Császár között a' Hazát békeſséges állapotban tartsák a' Fejedelmek. Ap. P. I. T. 1. a. 2. Com. V. a. 3. Cond. II.*

--- *Sem Római Csáſzár, sem egyéb Kereſztény Fejedelmek, és ſzomszéd országok ellen Hadat ne indittson a' Fejedelem. Ap. P. I. T. 1. a. 5. Cond. IV. a. 6. Cond. IV. a. 7, Cond. V. ha okot adnak reá, úgy-is a' Tanáts, és orſzág' Statussi Consensuſsából. a. 7. Cond. V.*

Csavargók. — *Jövevény uratlan paraſzt emberek here-módon élni ne ſzenvedteſsenek, hanem ſzolgaságra Jobbágyságra kénſzerítteſsenek. Ap. P. III. T. 41. a. 2.*

--- *Koborlok, ſzegényeken élödök, minden úton módon meg-fogattaſsanak, 500. forint büntetés alatt, ebben pedig a' Tiſztek-is minden adſistentiával légyenek, úgy a' Faluk, és egyházi Nemesek-is, söt erre Várakból, és Záſzlók alól Brachium-is adattaſsék. Ap. P. III. T. 49. a. 1.*

--- *ezek kik Török Földre Csatáznak, ha Reſidentiások per Directorem proſequaltaſsanak, Reſidentiátlanok Kapitányoktól büntetteſsenek; Hajdú Tiſztektöl pedig Fejek, és Jóvok veſztése alatt Váradra viteſsenek, és*

C.

Csavargók. — *szabadságoknak el-veſztése alatt kergetteſsenek. Ap.* P. *III. T.* 49. *a.* 2.

--- *lézengö Oláhok, Oroſzok, és Muntyánok ſzolgaságra vagy Jobbágyságra kénſzeritteſsenek. Ap. P. V. ed.* 38.

--- *Ezek, és lézengő, bujdosó, ſzegénységet 'sattzoló gonoſz embereknek megfogása, és büntetése felől való közönséges végzések a' Száſzságon-is meg-tartaſsanak. Ap.* P. *V. ed.* 76.

--- *ezekről láss többet ezen ſzóknál* Bujdokló, Jövevény, Idegen.

Cseléd. — *lásd* Szolga, Szolgálni.

Cséplő. — *dézmát Csépelőknek Cséplő réſzben a' tizedik mérés ki adattaſsek, de ebéd-véka nem adatik. Ap.* P. *II. T.* 10. *a.* 3.

Csernátfalú. — *ez Törtsvárral, és ahoz tartozó több Fiscalis Falukkal a'* Braſſaiaknak *mi némü Fel-tételek alatt adattatott Sárkány, és Szunyogſzeg nevezetü Falúkért. Ap.* P. *III. T.* 82. *a.* 1.

Csik. — *az ide való Klaſtrom a' R. Catholicusoknak helyben hagyatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 5.

--- *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

--- *itten lévő Hámoron, Harmintzadon, és Örökön, a' vitézlő Rendeknek Örökség dolgában való törvény ki-ſzolgáltatás ról. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 1.

--- *ezen Székben Kozmás nevü Falú, úgy Mikó, és Apor Familiák közt, az el veſzett marha-nyoma fel-vétele dolga miként légyen* Comp. P. *III. T.* 8. *a.* 2.

--- *itten lévő Hámorhoz ſzabados Fa-vágás, és a' vágók fizetése, ezután-is fenn maradjon. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 3.

Csik-Szereda. — *Ide más helyekből való Csizmadiák is, míveket bé-vihetik, és árulhatyák. Comp. P. V. ed.* 29.

Csizma. — *ezt, és poſztó Ruhát, nadrágot, dupla, forintos Süveget, gyölts inget, paraſzt ember, és ſzolga viselni ne méréſzeljen. Ap. P. V. ed.* 47.

Csizmadia. — *ezek Csik-Szeredában vihetik, és ott' árulhattyák míveiket. Comp. P. V. ed.* 29.

Csuts. — *lásd* Tsuts.

Cusoria Domus. — *lásd* Pénz-Verő 'Ház.

Czédula pénz. — *ezzel sem tartoznak a' Máramaroſiak, a' miből Harmintzadot nem fizetnek. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 2.

Czégér. — *ezek Innep napokon a' Kortsomákon bé-véteſsenek, és italokat, mely időben leheſsen adni. Ap.* P. *V. ed.* 51.

Czéhok. — *lásd* Míves Emberek.

C.

Czéjt-ház. — *hogy a' Fejedelmeknek Czéjt-házai ſzükséges dolgokban meg ne fogyatkozzanak, minémü végzések tétettek, nevezetesen a' Saletrom dolgában. Ap. P. III. T.* 50. *a.* 1.

Czigányok. — *ezeknek Vajdasága Vallom Péter után in perpetuum tollálttatik Ap. P. III. T.* 58. *a.* 1.

Czirkálás. — *ennek úgy gonosz-tévők büntetése, és egyéb törvényes executiok dolgában a' Vármegyék Jurisdictioja alól ki nem vétetnek a' Fiscalis Jobbágyok-is. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 7.

--- *ebben ki-adatott, vagy egyéb arránt legitime Convincaltatott Latrokat-is ſzabad áreſtálni. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 2.

--- *Jenöben Czirkalók tartaſsanak, a' kik a' hireket tartozzanak bívségese. bé-vinni* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 18.

--- *Generalis Czirkáláson a' Fő Iſpányoknak Személy ſzerént való jelen-létele dolgában az Országnak Conſtitutioi obſervältetſanak. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 1.

--- *Generalis Czirkálások a' gonoſz-tévők' meg-zabolázására, és büntetésire minden három Eſztendöben egyſzer vagy ok adván elé magát, azon kivül-is légyenek. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 1.

--- *ezéken jelen tartozik lenni abban a' Vármegyében, a' hol két Fő Iſpány vagyon, az egyik. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 2.

--- *erre való ki-botsátásnak el rendelése a' Vármegye Gyüléséből légyen, és arra valami négy Személyek rendelteſsenek. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 3.

--- *Ennek végben vitele minden-féle helyeken meg-engedtetſék* 500. *forint büntetés alatt, azokat a' helyeket ki-véve, a' melyekben a' Vármegye Tiſztjei nem Czirkáltak ſoha-is. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 4.

--- *ennek végben vitelét Fiscalis Tiſztek akadályoztatván, a' büntetés az ők Jóvaikból, vagy fizetésekből vétetik fel, és mi módon?* ugyan ott.

--- *ennek végben vitelét nem Urak, hanem ſzolgájok akadályoztatván tartozzanak vagy azokat kézben adni, vagy velek Satisfactiot tétetni az Urak* ugyan ott.

--- *ennek végben viteléré, az hová Vármegye Tiſztjei nem ſzoktak bé-menni, úgymint a' Fogaras Földi, és Kővári Joſzágokban, ott a' Kapitányok, vagy Subſtitutuſsai vigyék végben. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 5.

--- *ennek végben vitele a' Száſzſzágnak Vármegyék Funduſsán lévő Joſzágaiban a' Vármegye Tiſztjei által légyen, és abban a' Száſz Tiſztek, 's Patronusok magokat ne elegyittsék. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 6.

MUTATO TÁBLA.

C.

Czirkálás. — *Ennek állapottya felől Vármegyén lévő Tsrtsvári Joſzágra nézve különös Határozás.* ugyan ott.

--- *ennek alkalmatoſságával a' Partiumban mely Joſzágokat a' Földes Urak eiőre meg-Czirkáltak, és az érdemeseket meg-büntették, a' Tiſztek ne háborgaſsák. Ap P. III. T.* 46. *a.* 7.

--- *ennek alkalmatoſságával Erdélyben-is a' Földes Urak által meg-büntetett Jobbágyokat ne háborgaſsák az ő vétkekért,* ugyan ott

--- *ez végben viteſsék Máramarosban-is mindenek Joſzágában* 200. *fórint büntetés alatt, ezt a' Tiſztek múlatván-el azon büntetéſsel illetteſsenek. Ap. P. III. T.* 75. *a.* 1.

--- *ezt ne vigyenek végben a' Vármegyei Tiſztek a' Fundus Regiuson vagy-is Száſzságon. Ap. P. III. T.* 80. *a.* 3.

--- *ennek végben vitele végett magok Jurisdictiojokra menő uttyokban módnélkül való gazdálkodásra a' Száſzságot a' Vármegyei Tiſztek ne erőltesſék. Poſtálkodásra pedig éppen ne.* ugyan ott.

--- *erről írt közönséges Articulus, a' Száſzságon-is obſerváltaſsék. Ap. P. III. T.* 81. *a.* 5.

--- *ezt tenni a' Dézmások ellen-is mikor légyen ſzabad. Ap. P. V. ed* 16.

--- *Erre a' Székelységen miként indullyanak, és ezt miként folytaſsák, mi módon büntesſék a' gonoſz-tévőket a' Tiſztek. Ap. P. V. ed* 52.

--- *Ennek idején a' ſzokott uſuson kivül ne taxáljanak a' Tiſztek, és velek járó Személyek.* ugyan ott.

--- *Ebben való executiok dolgában a' Székelységen egyébb ott való Rendelés, a' Székely Nemeſség Articuluſsaihoz alkalmaztaſsák magokat. Ap. P. V. ed.* 53.

--- *ennek idején a' Marus-Széki eddig való uſuſsokban meg-hagyatnak. Ap. P. V. ed.* 61.

--- A' Czirkálásban ki-tanált gonoſz-tévőknek Büntetései *lásd* Lator. Lopó, Parázna, Gyílkos, Csavargó, Szitkazódo, Káromkodó.

D.

Dalmata. — *Ezeknek úgy Görögöknek, Rátzoknak, Örményeknek, Bólgároknak miként engedtetik-meg a' járás kelés ez' Hazában. Ap. P. III. T.* 52. *a.* 1.

Darabont. — *Ezek Dézma adásra ne kénſzeritteſsenek, ha a' Fiscusnak azzal eleitől fogva nem tartoztak. Ap. P. III. T.* 4. *a.* 7.

--- *dara-*

D.

Darabont. — *darabontságban, és Várokban miként fogattaſsanak-bé a' Jobbágyok. Ap.* P. *III. T.* 31. *a.* 1.

--- *Székely Darabontságot, és egyéb köz Rendet a' Fő rend nyomorgatáſitól miként oltalmazzák a' Fő Tiſztek, és miként büntesſék a' nyomorgatókat. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 4.

--- *Székely Darabontság, vagy gyalogság mi-némü hadi kéſzülettel légyen mindenkor kéſz állapotban. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 8.

--- *Székely Darabontok, és örökségek, kik hatalommal tétettek Jobbágyokká Rákótzi György Fejedelem idejéig, záſzló alá irattaſsanak. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 12.

--- *Székely Darabontság, kik* Rákótzi György *Fejedelem a'att Záſzlók alá irattattak igazságokban oltalmaztaſsanak a' Tiſztek által.* ugyan ott

--- *Székely darabontságot, ki* Rákótzi György *Fejedelem idejéig Proceſsusban nem vólt, azután-is keresni, és Záſzló alól ki-venni nem lehet.* ugyan ott.

--- *Székely darabont fiú-ágban deſcendálván, a' Jóſzága nem Leányra, hanem az igaz bets árrának le-tétele mellett közelebb való fegyvert viselő férfi Attyaſiára mégyen.* ugyan ott.

--- *Székely Darabontságnak-is Aknákról Só, a' ſzokott taxa mellett adattaſsék, mint a' több Székelységnek. Ap.* P. *V. ed.* 1.

--- *Ezek Marus Székenn a' Görgény Várához való ſzolgálattól exemtusok. Ap.* P. *V. ed.* 56.

--- *a' veres Darabontokkal edgyütt, mind a' Lovas puskások, mind a' Primipilusok egyaránt viselyék a' Falúsi Biróságot. Comp.* P. *III. T.* 4. *a.* 3.

--- *ezeknek, és Ló-fő Rendeknek Sert árálni minden időre meg-engedtetik. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 2.

--- *ezeknek, Nemes, és Ló-fő Rendeknek, a' Csiki Hámoron, Harmintzadokon, Örökén, örö ség dolgában való Törvények miként légyen. Comp.* P. *III T.* 8. *a.* 1.

--- *Ezek némely helyeken meg kevesedvén a' Székelységen, és foglyok késéréſire elégtelenek lévén, ott a' Ló-fővek-is kötelesek a' foglyok késérésére, és őrzéséve* 200. *forint büntetés alatt. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 11.

Darotz. — *Ez, és Jánosfalvi Lakósok között való Controversia el-igazitására Commiſsáriusok rendeltetése. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 5.

D.

Déák. — *Déáki, Prædicátori, Schola Meſteri állapat, és Eccléſiákhoz való ſzolgálat ſzíne alatt hadi expeditiót, Jobbágyságot kerülni meg nem engedtetik ellenben valóságos igazságban ilyenekben foglalatoskodoknak, akadályoztatói ellen való büntetés* 300. *forint, és annak proceſsuſsa. Ap.* P. *I. T.* 6. *a.* 1.

--- *Déáki Tudományokban Jobbágy gyermekeket meg-akadályoztatók ellen való büntetés.* ugyan ott.

--- Cancelláriſta Deákok, *lásd* Cancellisták.

Debretzen. — *ezen Város, úgy Várad, és Boros Jenőn kivül Kolosvárra, és más helységekben minémü egyházi foglalatoſságok gyakorlására légyen bémenni ſzabad a' R. Catholicus Papoknak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 11.

--- *Ez' Harmintzadnak Helyévé rendeltetik. Ap.* P, *II. T.* 12. *a'* 1.

--- *Ezen Város az* 1625. *Eſztendő előtt oda ment Jobbágyokat ki-adni nem tartozik. Ap.* P. *III. T.* 68. *a.* 1.

--- *ide* 1625. *Eſztendő után ment Jobbágyok ki-vételének proceſsuſsa, és módja.* ugyan ott.

--- *ide valók a' Sós-Szekereseknek Sóvakat minden képpen el-adni, és más helyre-is ki-vinni meg-engedni tartoznak. Ap. P. V. ed.* 17.

Decretum. — *ennek, és Articulusoknak tartása ſzerént tégyen Törvényt a' Fejedelem, és Tanátsi rend. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI.*

--- *Ez ellen úgy régi Nemesi ſzabadság, és bé-vett régi ſzokás ellen való Privilegiumok invalidáltaſsanak. Comp.* P. *IV. T.* 12. *a.* 2.

Defectus. — *ez által vagy Contractus, vagy Nota által a' Fiscus kezére ment Jóſzágok Fiscalisoknak ne tartaſsanak, hanem azokat akár örökösön akár más képpen el-adhattya a' Fejedelem. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 4. *Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 14, *és* 15.

--- *valamint per defectum, úgy valamely latitáló, és ſubticcalt azután észrevett Jus Regiuman el-nyert Jóſzágokat-is örökösön el adhaſsa a' Fiscus. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 5.

--- *a' kik* 32. *Eſztendő alatt deficialtának, azoknak Joſzága publicationis proceſsu kereſtethetik, a' kik pedig az előtt deficiáltak azoknak Joſzága longo proceſſu kereſteſsék, mind Fiscus, mind a' Donatarius által. Ap.* P. *IV. T.* 3. *a.* 1.

--- *ez által miként ſzállanak a' Fiscusra, a' deficiensek Joſzágai, és miként Conferálhattya a' Fejedelem. Ap.* P. *IV. T.* 13. *a.* 6.

--- *ez, vagy Nota által Fiscusra ſzállott, vagy ſzállando Joſzágokat a' Fejedelem magánál ne tartsa, Feleséginek, es gyermekeinek ne Conferállya, ha-*

zem

MUTATO TÁBLA.

D.

Defectus. — *nem bene merita Personáknak. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XXI. a.* 4. *Cond. XXI. a.* 5. *Comd. XXI. ismét Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 14. *és* 15.

Depositio — *ebben a' régi mód obſervállaſsék, ha ki régi fenn lehető Proceſsuſsát deponálni akarná. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 37.

Depoſitum. — *Ezt Gazda Gazda-aſszony el lopás, vagy el-vészés ſzíne alatt elé nem adhatván, a' Tiſztek tartozzanak a' káros embert Contentáln Ap. P. III. T.* 34, *a.* 1.

--- *ezekért, úgy a' quinque Caſusokban, és gyülkoſság dolgában Száſz natiobéli privatus Személyeket-is lehet Táblára evocálni, és ottan perelni. Comp. P. III, T.* 13. *a.* 1.

Deretske. — *ez Hajdú városok közzé tartozik. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 1.

Dés-Váraſsa. — *Az ide való puſzta Öreg Templom az Evangelica Reformata Religion lévöknek hagyatik. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 6.

--- *Ez Harmintzadlás helyének neveztetik. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 1.

--- *itten, úgy Ó, és Uj Thordában, és Egyházfalvában-is az Uratlan puſzta Seſsiók Connumeráltaſsanak, és a' Nagy Váradiaknak adattaſsanak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 5.

--- *ide, úgy Ó, és Uj Thordára telepedök' Nemeſségéröl, ſzabadságáról. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 6.

--- *az ide, úgy Uj, és Ó Thordára, 's Egyházfalvára meg-telepedteknek régi Fejedelmektöl való Donatiojok, Collátiojok, 's Privilegiumok meg tartatván, Jus Regiummal Confirmáltaſsanak, és ſemmi majorságból Dézmát ne adjanak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 7.

--- *itten, úgy Ó, és Uj Thordában, a' mely Seſsiók az exulált Partiumbéliéknek adattattak, és meg nem épittettek, másoknak adattaſſanak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 8.

--- *itten, úgy Ó, és Uj Thordán Méſzár-ſzéket, és Kortsomát kiknek ſzabad tartani. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 9.

--- *ezen Város nagyobb bátorságért Palánkal környül vétetteſsék, és ebben articularis büntetés alatt tartoznak segíttséggel lenni, Belsö Szólnok, Doboka, és Kolos-Vármegye, úgy Beſztertze. Comp. P, V. ed.* 8.

--- *ez Regaliſsal Gyülésre ne hivattaſsék, és egyéb gratuitus laborral se tartozzék, e' dologban a' Vármegyével edgyet értvén. Comp. P. V, ed.* 9.

Deszni.

MUTATO TÁBLA.

D.

Deszni. — *Ide való Jofzágokról Lovas állitáfsal nem tartoznak Jenöben, tsak a' Várra, és egyéb fzükséges dolgokra gondot viselni a' Patronusok. Ap. P. III. T.* 67. *a.* 1.

Déva. — *Ez Fiscalis Jofzágok közze tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 1.

Dézma — *Dézmájok quartajok, 's egyéb rend-fzerént való Jövedelmek az Egyházi Tanitóknak el ne véteſsék, ez iránt eredhető egyenetlenségeknek igazitásban vétele módja, Proceſsus, és abban hibázóknak büntetése meg-állíttatik. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 1.

— *az hol vacantia esnék, az ilyen Jövedelmek más-hává ne convertáltaſsanak, míg más Prædicatorok vagy Meſterek rendeltetnek.* ugyan ott.

--- *a' kik e'féle Ecclésiai Jövedelmeket a' magok haſznokra fordítanák, el-vesztegetni, el-idegeniteni, vagy el-foglalni akarnák, azoktól a' Fiscalis Director* 100. *forintot exequáltaſson, és az el-foglalt Jókat reſtituáltaſsa.* ugyan ott.

--- *Nemes embertöl ne véteſsék, nem tartozván maga határán semmiből adni, ha ſzinte paraſzt földet mívelneis, úgy ſzíntén Czédula pénzel sem tartotik. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 1.

--- *ennek adásával a' paraſztság ab antiquo Dézmát adó-falú határán élt földéről tartozik.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában ſemmi ujjítás ne légyen, hanem a' régi uſus obſerváltaſsék.* ugyan ott.

--- *ez ne válogatva a' Gabonának, Szöllönek, és egyébb marhának jóvaiból, hanem elegyesleg véteſsék.* ugyan ott.

--- *el ſzállitásának ideje, akarmi névvel nevezendő légyen az, Sz. Márton-nap után két hét; azután esendő kárt a' Dézmások tartozzanak meg-fizetni, addig pedig nem. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 2.

--- *ennek felette meſzſze való el-ſzállításával ne terhelteſsék a' ſzegénység.* ugyan ott.

--- *ennek el-Cséplésében, Cséplő réſz, a' tizedik mérés. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 3.

--- *ezt el Cséplöknek ebéd-véka nem adatik.* ugyan ott.

--- *ebből lévő quartájok a' Szász Papoknak a' mint a' reſtitutiotól fogva exequaltatott, azon uſus obſerváltaſsék, mind a' Fiſcus, mind pedig azok réſzéről, melyekről Regeſtrumok keſzitteſsenek, a' Dézmásoknak Inſtructiok adattaſsanak, Káptalanokban téteſsenek, és onnét a' kinek kívántatik ki-adaſsanak. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

ezek-

D.

Dézma. — *ezekből, mind Fiscale Bonumokból úgy azoknak arendáiból, ha mik 1588. Eſztendő után abalienáltattak, recuperáltaſsanak, mint egyéb Fiscale Bonumok. Ap. P. II. T. 10. a. 5.*

— *ezek ha elébb Conferáltattak valakinek, maradjanak a' Poſſeſſoroknál azzal az igaſsággal, melyel birtak.* ugyan ott.

— *ezeknek úgy azok Arendáinak, valamint recuperálások, úgy Collatiojok-is a' Fejedelmeknek csak úgy légyen hatalmában, mint egyéb Fiscale Bonumoknak, örökösön ne abalienáltaſsanak.* ugyan ott.

— *ez a' bárányokból a' Fiscus ſzámára exigáltatik, óly' helyeken-is a' hol a' Dézma, arendának adásával redimáltatik. Ap. P. II. T. a. 6.*

— *Bárányok az egéſz Szászságon Barcsságot, és Beſztertzét ki vévén Fiscus ſzámára ſzedeſsenek.* ugyan ott.

— *Dézma quartát, a' mely Arendás Falúkban a' Papok bírnak nállok meghagyatik, és ennek arenda fizetésével nem tartozik a' Patronus. Ap. P. III. T. 4. a. 6.*

— *három réſz dézmát vehetik a' Falúk Patronuſsai, ha arról az Arendát le-téſzik, különben az három rész Dézma a' Fiscus ſzámára adatik.* ugyan ott.

— *vagy dézmát, vagy Arendát tartozik adni, az eleitől fogva való Arendás puſzta helyekről, a' ki azokat miveli.* ugyan ott.

— *annak adása, és arendájának fizetése dolga a' partiumbéli Vármegyékben miként limitáltaſsék. Ap. P. III. T. 4 a. 7.*

— *ez alól eximált földekről ſzabad a' gabonát mingyárt el-hordani, a' közönséges fel ſzabagulás előtt-is, csak hogy a' marha ki ne botsáttaſsék, é másnak kár ne tétetteſsék, a' melly 12. forint büntetés alatt nem ſzabad Ap. P. III. T. 5. a' 1.*

— *ezt Erdélyben az Oláhok-is tartoznak adni mindenről, a' Partiumban a' Patronusok ſzabadságára hagyattatott. Ap. P. III. T. 5. a. 2.*

— *ezzel a' Jenei határon nem tartoznak, csak borból. Ap. P. III. T. 67. a. 1.*

— *ezzel a' Székelységen senkisem tartozik. Ap. P. III. T. 76. a. 15.*

— *ezket, Sót vagy egyéb terheket Fiscus, vagy más ſzámára hordazó Szekeresek tilalmas helyeken károkat, hatalmaſságokat tévén, mimodon büntetteſsenek. Ap. P. V. ed 7*

— *ezt a' Szőllőbeli örökségeknek Leányoknak való adásával a' Földes Urtol el-idegenitvén, az ilyen Falú vagy Városi Lakósok ettől való privilegiumokat Ország-gyülésin producalni tartoznak. Ap. P. V. ed. 22.*

MUTATO TÁBLA:

D.

Dézma. — *Ezek, vagy quarták a' Papoktól, vagy Meſterektől* Rákótzi György *Fejedelem idejétől fogva el-foglaltatván, azoknak miként adattaſsanak viſszza. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 6.

--- *ezen, és illendö honoriumon kivül egyéb taxát Oláh Papoktól ne végyen a' Poſſeſsor Articularis büntetés alatt.* ugyan ott.

--- *ezeket ſzollívan a' Szegénység a' Regius fundusról, a' Fiscalis Joſzágokba való Tiſztekhez ſemmi ſzolgálatra ne kényſzeritteſsék, hanem késedelem nélkül marhájtól, mindenestöl haza botsáttaſsék. Comp. P. II. T.* 4. *a.* 2.

--- *ezeket, másnak jutandokat más ember földéröl el-hordván, el-hordatván valaki engedelem nélkül, Nemes ember* 200. *forint, paraſzt ember* 12. *forint büntetéſsel viſszza adni tartozik. Comp. P. II. T.* 4. *a.* 3.

--- *ennek borból való vétele, pinczéknek meg-járása, hordóknak meg-mérése miként légyen, az el ſzáliittás előtt vagy azután való károknak fizetése ki által légyen. Comp. P. II. T.* 4 *a.* 4.

--- *ezeknek Bihar Vidékiröl bé-ſzolgáltatásának módja Comp. P. II. T. a.* 6

--- *ezt Désen, Uj, és Ó Thordán sem ſzöllöböl sem ſzántó-földből magok határokon valókbol nem adnak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 7.

Dézmások. — *Ezek fizeſsék a' kárt, mely a' Dézmának a' Szegénységen jelettebb hoſszas ideig való tartása miatt történnék. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 2.

--- *ezeknek Inſtructio készitteſsék exorbitantiójok' meg zabolázására, és káptalanokban téteſsék. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

--- *ezek a' ſzegénységgel magokat hoſszason, és Sokad magokkal ne tartaſsák.* ugyan ott.

--- *Reſidentiás, zállagos emberek légyenek, 's mi-némü Inſtructióval botsáttaſsanak ki Dézmálásra. Ap. P. II. T.* 11. *a.* 1.

--- *Ezek, Kereſztény pénzt, penna kévét, penna bort, áſzók pénzt, avagy nékiek való gazdálkodáson kivül, Tyúkot, kenyeret, Füſzer-ſzámot, avagy ezek helyet pénzt ſzedni ne merészeljenek. Ap. P. V. ed.* 11.

--- *ezek a' fegyverrel ſzolgáló ſzabados, vagy egyéb udvari Szolgaságban lévö emberektöl eddig venni ſzokott* 1. *forintott ezután ne vegyék. Ap. P. V. ed.* 12.

--- *ezek magoknak különös mezö páſztorságot ne tulajdonittsanak, mindazonáltal a' Birák, Gabonában, Szöllöben esett kár-tételekben ezekkel egyett értsenek, és egyező értelemből törvény ſzerént büntetteſsék a' kár-tévöket. Ap. P. V. ed.* 13.

--- *ezek,*

MUTATO TÁBLA.

D.

Dézmások. — *ezek, hányad magokkal, lóvakkal menyesek-ki, 's minémü gazdálkodások légyen, meddig folytaſsák a' Dézmálást? limitálva légyen. Ap. P V, Ed.* 14.

--- *ezek Határ fel-ſzabaditásért, és Dézmáláshoz kezdésért ſzegénységen sem mit ne huzzanak. Ap. P. V. ed.* 15.

--- *ezek exceſsusokat Cselekedvén, utánnok Czirkálni, inquirálni, és a' dolog. haladékot nem ſzenvedvén, áreſtálni-is meg-engedtetik. Ap. P V E.* 16.

--- *ezek Dézmálni mikor menjenek-ki, 's a' Szegénység lóvain ne járjanak, búzásokat vonásokat ne tégyenek,* 200. *forint büntetés alatt. Comp. P. II T.* 4. *a.* 1.

--- *ezek által, bor Dézmának vétele alkalmatoſságával, a' Pintzéknek megjárása, hordoknad meg-méréſe, bor dézmának meg-vétele miként légyen? a' dézmában eshető károkat ki-fizeſse? Comp. P. II. T.* 4. *a.* 4.

--- *ezek Gabonát, a' magok ſzámokra a' ſzegénységgel ne vetteſsenek.* ugyan ott.

--- *ezek hordokat, 's egyéb edényeket, melyekben Dézma vitetett tartozzanak viſzſza adni.* ugyan ott.

--- *ezeknek, és Lóvaiknak ſzámára bizonyos præbenda rendelteſsék, az eddig való abususok tollátatván.* ugyan ott.

--- *ezek, a' gabonának le-aratása után a' Dézmálást boſzſzúból, hetekről, hetekre ne halaſzſzák.* ugyan ott.

--- *ezek a' Regius Fanduson lakó ſzegénységnek pénzt adó Creditoroktól, ſzokatlan honerariumot, 's sattzot venni ne méréſzelyenek. Comp. P. II. T.* 4. *a.* 5.

Diaeta. — *lásd* Orſzág Gyülése.

Dijja Homagium. — *hólt Dijján büntettetik, a' ki valakit méltatlanúl evocáltatna Personalis Comparitiora Törvényben Ap P. IV. T.* 1. *a.* 16.

--- *Jobbágyainak dijján büntettetik a' Földes Ur, ha azokra másodſzori megkeresésre Törvényt nem ſzolgáltat. Ap. P. IV T.* 1. *a.* 28.

--- *ez a' büntetés csak a' Pereseket illeti, nem a' Birákat. Comp. P. V. ed.* 2.

Dilatio. — *ez adattaſsék egyik Törvény Széken az olyan Peresnek, a' ki Personalis Comparitiora tsólna két Székre meg-hivatva, és két Vármegyében, a' Székek egyſzer'smind tartatnának. Ap. P. IV. T* 1. *a* 38.

--- *ezekről való parantsolatok, és prorogatorium mandatumok a' Peresek kárára, és igaſságok veſzedelmére ne adattaſsanak. Ap. P. IV. T.* 2. *a.* 1

Diploma. — *elébbeni Fejedelmek' Diplomait, Donatióit, Privilegiumait, és Inſcriptioit, a' következendő Fejedelmek is meg-tartsák. Ap. P. II. T* 1.

D.

Diploma. — *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. II. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

Director Fiscalis. — *az el foglalt egyházi Jóvakat a' kár refuſiojával reſtituáltatni, a' felett a' Violens emberenn* 1000. *forintokat exequaltatni köteleztetik. Ap. P. I. T.* 5. *a.* 1.

--- *ez a' Táblán a' Fiscus ſzámára cedálni ſzokott, de a' Táblán Adſeſſoroknak adminiſtráltatni rendeltetett Jövedelmekre vigyázni köteles. Ap. P. IV. T.* 16. *a.* 1.

--- *ezek a' Táblán benn ülhetnek a' Fiscalis Causákon kivül. Ap. P. IV. T.* 17. *a.* 1.

--- *ezek, mind a' Táblai több Adſeſſorok hitesek légyenek a' Törvény tételre.* ugyan ott.

--- *ezek a' mely Causákban Birák léſznek, abban Aetorok ne leheſsenek.* ugyan ott.

--- *ezeknek kezekben ne adaſsanak a' Törvényben olvasásra bé-adott levelek.* ugyan ott.

Disznó. — *ezekből, úgy borból, buzából, egyéb Leguminákból Júhakból, és méhekből ezen túl Erdélyben a' Dézma mindenütt meg-véteſsék, és arról a' Fiscusnak semmi Arendát ne fizeſsen a' Patronus, ha addig is nem vólt Arendás, vagy Dézma-adó hely. Ap. P. III. T.* 5. *a.* 2.

Divisio. — *ezekben, melyek Teſtvérek, és elsö Unóka atyafiak közt folynak, Inhibitio meg nem engedtetik, ki-vévén a' Székelységet. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 36.

--- *ezekben, a' Székelységen verbalis prohibitio meg-engedtetik, de úgy, hogy repulsio helyett ſzolgályon. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 3.

--- *ennek dolgában ha valaki óly jóvakra véſzen több Diviſionálét, melyekre egy Diviſionále Mandatum elég lett vólna, az Alperes tsak egy Repulſionis onuſsal tartozzék. Comp. P. IV. T.* 6. *a.* 1.

Divortium. — *Divortiálni, Copulálni, reconciliálni, más Religion lévö Személyeket, egy Religion lévö Papnak sem ſzabad, sőt maga Religiojáu, de Eccléſiáján kivül valókat sem. Ap. P. I. T.* 5. *a.* 4.

--- *törvéntelen Divortiumokat, vagy Copulatiokat végben-vivő Oláh Papoknak (: ha az Esperestek meg nem büntetik, büntetése a' külsö Tſztek által* 200. *fl. és a' Püspök által a' Papságtól való privatio. Ap. P. I. T.* 8 *a.* 4.

--- *ezek, ha törvéntelenek; meg ne álhaſsanak, és erötelenek légyenek. Ap. P. V. ed.* 43.

ez Vár-

MUTATO TÁBLA.

D.

Doboka-Vármegye. — *ez Vármegyebéliek Székiek előtt, vagy vellek pereljék Kezest állítani nem tartoznak. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 2.

--- *ugyan ezeknek pere Székről nem a' Kamara házhoz, hanem a' Táblára appellaltaſsék.* ugyan ott.

--- *ez, Dés Városának jó Palánkal valo-környül-vétettetésében tartozik segittségül lenni. Comp. P. V. ed.* 8.

Donatarius. — *Ez Contra vim Contradictionis benne maradván a' Jószágban, és ante Statutionem legitimam menvén-bé, ki-rekeſzteſsék, és Donatiójával procedáljon extra Dominium. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 6.

--- *ez ha magát Donatiójával Statuáltattya, és Contradictio jövén közben annak Cedált, a' Donatiónak ereje meg-marad, és a' Contradictiót juris ordine prosequalja.* ugyan ott.

Donatio. — *az előbbeni Fejedelmek Donatióit Diplomait, Privilegiumait, Inſcriptioit a' következendő Fejedelmek-is meg-tartsák. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. Art.* 3. *Cond. V. Art.* 4. *Cond. XII. Art.* 5. *Cond. VII. Art.* 6. *Cond. VII. art,* 7. *Cond. VIII. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1, *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *Derekas Donatiókat, és Fő Tiſzteket a' magok mellett lévő Tanátsok hitek nélkül, ne oſzſzanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. IV.*

--- Bethlen Iſtvánnak, *mint legitime eligált, inauguvált Fejedelemnek legitime emanált, Donatiói, Collatiói, Inſcriptioi meg-tartaſsanak. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. II. ismét a.* 6. *Cond. II.*

--- *ezek a' régi Stylus ſzerént emanáltaſsanak, azokban Clausula Salvo Jure Fisci ne inſeráltaſsék, melyekben pedig inseráltatott vólna, azok reformáltaſsanak. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 1.

--- *ezek tsak a' legitimus Királyoktól, és Fejedelmektől állanak-meg. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 5.

--- *ezek, melyek Mihály Vajda, és Básta György, és akkori időbéli Commissariusok által adattattak trötelenek.* ugyan ott.

--- *ezek közzül melyek Mihály Vajda által Jószágról, és Nemeſségről adattattak, némelyek meg hagyattattak, és melyek azok.* ugyan ott.

--- *ezek a' Legitimus Királyoktól, és Fejedelmektől háuy útakon, és módokon ſzoktak adattatni, és az ólyan Jószágok apprehenſiójában mitsoda mód tartaſsék. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 6.

ezt, a'

D.

Donatio — *ezt, a' mely Jószágokról két három Személyek-is impetráltanak, melyik Donatió ályon-meg. Comp. P. IV, T. 12. a. 1.*

— *ezek, melyeket az Impetralók idegen Nemzet által kértek, és nyertek, vagy ezután-is kérnének és nyernének, büntetéssel Cassáltatnak. Comp. P. IV. T. 12. a. 3.*

— *ezeket, 1657. Esztendö után nyert Fiscalis Jószágokról a' Possessorok, Tanáts Urak, Fö Tisztek, és Tábla-Fiai eleiben producalni tartozzanak. Comp. P. V. E. 27.*

Dotalista. — *lásd Özvegy.*

Dotalitium. — *Catharina Brandeburgica Fejedelem Aszszonynak Dotalitiumai. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. III.*

Drágavilma. — *ez, és Szelnitze nevü Faluk Kövár-vidékén, esmét, opve Kertsesora, és Felsö Arpás nevü Falúk, Fogaras videkin* Teleki Mihálynak *insoribáltatnak. Comp. P. IV. T. 12. a. 8.*

Drám. — *ezzel, és fél Singel való árúlás, és Csalárdság a' Görögöknek, és egyéb Kereskedöknek meg-tiltatik. Comp. P. III. T. 15. a. 1.*

E.

Ebéd-Véka. — *ez a' Dézmát Cséplöknek nem adatik. Ap. P. II. T. 10. a. 3.*

Ecclésia. — *ezekhez a' Végzések szerént meg-hagyatott Ecclésiai Jövedelmek, és régi Parochialis Örökségek ezután-is helyben hagyattatnak; Contra Jura* Regni, *præjudiciumque Fidei, Juris Regii vel legitimorum hæredum lettek, és léendök invalidáltassanak, Ap. P. I. T. 1. a. 10.*

— *Ezekhez semmi-fele immobile Bonamok a' régi Parochialis Örökségeken kivül ne applicaltassanak, 's ha mik voltanak olyanok adimáltassanak,* ugyan ott.

— *ezeknek régi Parochialis proventussokat, kik el-tartanák, ellenek processus, és büntetés. Ap. P. I. T. 5. a. 1.*

— *ezeknek Parochialis proventussokat in Casu etiam Vacantiae Ministerialis más-uvá Conferalni nem szabad.* ugyan ott.

— *ezek Jóvainak foglalöi, 's viszsza nem adöi ellen processus, és büntetés.* ugyan ott.

— *Ezeknek Visitalások idején a' Szegénység ne taxáltassék. Ap. P. I. T. 5. a. 2.*

D.

Ecclésia. — *Ezeknek különböző Vallásu Papja egymásnak hivataljában magokat ne-avaſsák, 's viſitálásokban az usust observáljják. Ap. P. I. T. 5. a. 3*

--- *Ezekhez ingatlan Jókat örökösön legálni Fiscus, vagy Succeſsorok kárával nem ſzabad, ellenben ingó jóvaiból, ha maga acquiſituma, kinek kinek ſzabados. Ap P. I. T. 6 a. 2.*

--- *a' Fejedelem egyik Religion való Eccléſiákra-is hatalmason ne küdjen, és el-ne foglalja azokat. Ap P. II. T. 1. a. 5. Cond. V. a. 6. Cond. V. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. I. a. 4. Cond. I. a. 5. Cond. I.*

--- *Ezekhez emberi emlékezettől fogva tartozó Parochialis Fundusnak tartatott helyeken lakó emberek Falú közzé való ſzolgálattal nem tartoznak, de egyéb módon bírattatott Fundusokról a' Falúbéliekkel egy aránt tartoznak. Ap. P. V. ed. 68.*

--- *ezekben a' Patronusok, és Nép nagyobb réſzének akarattya ellen a' Prædicatorok meg ne maradhaſsanak. Comp. P. I T. 1. a. 3.*

--- *ezeknek Dézmai Jövedelmei senki által maga haſznára ne fordittaſsanak, el ne tartaſsanak, hanem ki adaſsanak. Comp. P I. T. 1, a. 5.*

Eccléſiaſticusok. — *Ezek a' Székelységen külsö Örökséget bírván, a' Falúbéliekkel közönséges dológban egyet értsenek Ap. P. I. T. 5. a. 3.*

--- *Ellenkező Religióju Személyeket copulálni, 's divortiálni, reconciliálni, ne méréſzeljenek ſub pœna, söt azon egy Vallásu Papok-is ezt mi módon tehetik. Ap. P. T. 5. a. 4.*

--- *ezek a' kiktöl meg-bántatnak, azok ellen proceſsus, és pœna. Ap. P. I. T. 5. a. 5.*

--- *ezek, másokat meg bántván, azon büntetésben esnek.* ugyan ott.

--- *ezeknek protectiojok alatt lappangók, 's Jobbágyságot kerülök ellen, kik tanulás prætextuſsával here módjára élnek, proceſsus. Ap. P. I. T. 6. a. 1.*

--- *ezeknek defectuſsával Ösről maradott, 's acquirált jóvak devolutiojb, Vármegyéken Székelységen, és Városokon mint légyen? Ap. P. I. T. 6. a. 2.*

--- *láss többet ezen ſzónál* Papok.

Edictum. — *ezek, és az Inſtructiok, melyek* Bánffi Dénesnek *Kolo'svári Fő-Kapitánynak adattattak, Confirmáltatnak. Comp. P. III. T. 12. a. 4.*

--- *ezekben, és Articulusokban az hol expreſsa pœna nintsen,* 200. *fl. értetődik Conp. P. V. ed. 1.*

Égés. — *ez miatt meg károsodtaknak 3 Eſztendeig való adójok el engedtetik. Ap. P. III. T. 2. a. 8.*

MUTATO TÁBLA.

É.

Égetés. — *eztet Cselekedők, vagy ezzel fenyegetődzők miként perelteſsenek, és büntetteſsenek. Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 13.

— *ezt Cselekedő, vagy ezzel fenyegetődző Nemes ember, ha Jóſzágtalan megfogattathatik a' sérelmes Fél panaſzſzára, és miként büntettetik. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 17.

Egy-gyeſség. — lásd Unio.

Egyházfalva. — *itten, Dées-en, Uji, és Ó Thordán a' régi puſzta Seſſiok Connumeráltaſsanak, és a' Váradi Nemes, és vitézlő Rendnek adattaſsanak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 5.

Egyházfi. — *Ezeknek kezekben adattaſsék a' ſzitkozódásért való büntetésből gyült pénz. Ap.* P. *V. ed.* 34.

— *ezeknek kezekben adattaſsék, az Innepeket illendőlag meg nem tartó Emberek büntetésiből gyült pénz. Ap. P. V. ed.* 51.

— *ezek, milyen tulajdonságnak rendelteſsenek.* ugyan ott.

Egyházi Nemeſség. — *lásd* Nemeſség.

Egyházi Rendek. — *lásd* Papok.

Egyházi Tanítók. — *lásd* Papok, *és* Meſterek.

Ejtel. — *ezek, és a' Vekák egész Orſzágban a' Kolo'svári ejtelhez, és Vekához méretteſsenek, Máramarost ki-véve. Comp.* P. *V. ed.* 28.

Elég-tétel. — *lásd* Executio.

Előd és. — *lásd* gazdálkodás.

Enyed. — *az ide való Kaſtélyban a' Nemeſségnek Kamara helyek intézteſsenek-el, arra rendelt Commiſſariusok által. Ap.* P. *III. T.* 60. *a.* 1.

— *az ide való Városi, és Nemesi Rend között való Contraversia, és prætenſiok decidáltatván, és el-igazittatván, azon igazittásról a' Káptalanban adott Regeſtrumhoz tartsák magokat* 500. *f. büntetés alatt. Ap.* P. *III. T.* 60. *a.* 2.

— *itten, és több mező-Városokon Fundusokat a' Feiedelmek ne eximálhaſsanak, ott való embereknek, avagy azok maradékinak Nemesi prærogativa alatt ottan lakni ſzabados ne légyen.* ugyan ott.

— *itten a' Piatzon minden köből Gabonáért venni ſzokott két két pénznek abuſusból lenni ſzokott vétele meg-tiltatik. Ap. P. V. ed.* 19.

— *itten a' nem régen Nemesedet Lakósok a' Városſal egyet értsenek, magokra 's házokra rakadott adójokat a' Collégiumhoz adják-meg. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 7.

Ennek

E.

Erdélyi Fejedelemség. — *Ennek a' mi-némű Titulust ád az Ország, azt az Ország hire nélkült ne-augédálja, sem ne változtassa a' Fejedelem* Bethlen Gábor. *Ap. P. II. Tit. 1. a. 3. Cond. X.*

--- *Ez* Catharina Brandeburgica *Fejedelem Aszszonynak hívségére csak addig kötelezi magát, míg Ura nevét viseli. Ap. P. II. T. 1. a. 1. Cond. I.*

--- *ehez, és Magyar Országnak a'hoz tartozó részeihez a' szabad választ ásnál több just ne prætendáljon* Catharina Brandeburgica *Fejedelem Aszszony. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. II.* Rákótzi Ferentz *a. 7. Cond. I.*

--- *ezt más Fejedelmekre ne transferalja, senkivel arról ne tractáljon a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. II. Art. 5. Cond. IX. a. 6. Cond. IX. a. 7. Cond. I. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. VII. a. 4. Cond. VII. a. 5. Cond. VII.*

--- *innét ki-szökött Jobbágyok, ha Erdélyben kapattatnak minden Jóvakkal szabadoson areſtáltatbatnak. Ap. P. III. T. 31. a. 5.*

--- *ez Fejedelemségnek minden Törvény Székein meg-tartassanak a' Törvények Processusiról költ, és* 1619-ben *egyben szedegettetett az Ap. Const 4 része 1. Titt. 10. Art. után írt articulusok, a' többiek Cassáltatván. Ap. P. IV. T. 1. a. 10.*

--- *ennek régi Határ Halmait el-hányván, és ujjakat csinálván, a' Szathmári Vármegyebéliek, azok meg-ne engedtessenek, és a' régiek se bólygattassanak, míg Commissáriusok által igazittásban nem vétetnek a' méták. Comp. P. V. ed. 31.*

Erdő. — *Ezekre, más Falúhoz tartozókra, ha hatalmasúl mennének más Falábéliek, feles számmal, vagy ha privatim cselekednék-is, azok ellen processus és büntetés. Comp. P. III. T. 7. a. 2.*

--- *Fundus Regiuson valókra makkólás végett mikor hajtattatnak a' Fiscus Sertései. Comp. P. III. T. 13. a. 3.*

--- *ezeknek az Ecclésiákhoz tartozóknak a' jövedelme Templom számára fordittassék, az Erdők pedig a' Falúknak, melyeknek határain vagynak gond viselése alatt légyenek. Comp. P. V. ed. 19.*

Erősség Fortalitium. — *Semmi-némű Erősségeket, Fortalitiumokat el-ne idegenittsen a' Fejedelem sem az Országban, sem a'hoz tartozó Birodalmakban. Ap. P. II. T. 1. a 5. Cond. VI. a. 6. Cond. VI. a. 7. Cond. VII.*

--- *Fisealis Várakban, és erősségekben Fejedelmek Præsidiuminak bé-szállittása módja, ezeknek Possessori, 's azokban lévő Tisztek Præsidiumok a'*

MUTATÓ TÁBLA.

E.

Erőſség. — *Fejedelmek hívségére, Orſzág Szabadságának, 's végzésének oltalmazására, oda refugiálandók securitáſsára, és a' Várak meg-tartására hittel légyenek kötelesek. Ap. P. II. T.* 13. *a.* 1.

--- *Oláh Orſzág felől való Szély helyeken épített erőſségekre a' Székelység vigyázni, azokat jó állapotban tartani, várakban, utakon, az őrizeteket folytatni tartozik Ap. P. III. T.* 76. *a.* 21.

Esküttek. — *ezeket Vármegyeieket, és Nemes embereket alkalmaztaſsanak a' Tiſztek Törvény-tételekre, akár Mulctalis, akár Criminalis dolgokban. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

Esküvés Formája. — Rákótzi 'Sigmond *Fejedelemnek. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 1.

--- Báthori Gábor. — *Fejedelemé. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2

--- *az Orſzágé az Unioról. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 1.

--- *az Orſzágé, mely ſzerént* Bartsai Akos *Fejedelem' hívségére meg-esküdt. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 2.

--- Bartsai Akos *Fejedelemé.* ugyan ott.

--- Rákótzi György *Fejedelemé. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 3.

--- *az Orſzágé* Rákótzi György *Fejedelem hívségére.* ugyan ott.

--- Kemény János *Fejedelemé. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 4.

--- *az Orſzágé* Kemény János *Fejedelem' hívségére,* ugyan ott.

--- Apaffi Mihály *Fejedelemé. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 5.

--- *az Orſzágé* Apaffi Mihály *Fejedelem hívségére,* ugyan ott.

Espereſtek. — *a' Viſitátiók állapottyában procedáljanak az eddig observáltatott usus ſzerént. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 9.

--- *ez nötelen Pap-is lebeſſen, ha u' Nős Papok-is válaſztják, Ap. P. I. T.* 7. *a.* 1.

--- *Oláh Esperestek, Papok, és Püſpökek Viſitálásnak idején mi-némü dolgokban nem elegyedhetnek, és mi-némü egyházi ſzolgálatokat vihetnek véghez. Ap. P. I. T.* 8. *a.* 1. §. *II.*

--- *ha az Eſperestek törvéntelen Copulatiokat, Divortiumokat, végben viv' Oláh Papokat meg nem büntetik, az Eſperestek Tiſztektől priváltatnak, a' Papok pedig külsö Tiſztek által mi-módon büntettetnek. Ap. P. I. T.* 8. *a.* 4.

Evangelica Religio. — *lásd* Reformata.

Evictor, — *ennek állittása módja in proceſſu. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 26.

--- *erre való fogás előtt az Alperesnek ſzabad exceptiokat tenni, és exceptiokkal az*

E.

Evictor. — *hal az Evictorra való fogást halaſztani, de nem ſzabad az evictort illető meritalis allegatiokhoz nyúlni.* ugyan ott.

--- *ez nem tartozik evictioval, ha az Alperes meritalis allegatiokban ereſzkedett.* ugyan ott.

--- *ez csak de merito Causæ excipiálhat, úgy mint, ratione præſcriptionis, et Calumniae.* ugyan ott.

--- *Sem erre, ſem Communis Inquiſitiora Székelyek Tranſmiſsioi, Tábláról, vagy Gyülésről ki-ne botsáttaſsék, hanem magok forumjakon éljenek min. den remediumokkal. Ap. P. IV. T.* 14 *a.* 3.

Evocatio. — *Erdélyben Nyóltzad napra, Partiumban* 15. *napra légyen. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 13.

--- *ez mitsoda Caſusokban lehet ad Personalem Comparitionem. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 13.

--- *ez Personalis Compatitiora tétetvén, az evocatus mikor ſzólhat Törvényéhez Procurátora által. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 15.

--- *ez ha Personaliter léſzen, nem Personalis Comparitiot kévánó dologért, az evocaltató embernek büntetése mortuum komagium. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 16.

--- *ezekben, és az adjudicátákban, Relatoriákban, Itélő-Meſterek, Káptalanok, Executorok által ejtett hibáknak meg-igazittásáról. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 34.

--- *ezek ha méltatlan tétetnek, proceſsuſsa, és pœnaja. Ap. P. IV. T.* 9. *a.* 1.

--- *ezekben, és executiok dólgában Máramaroson a' régi uſus ſzerént procedálhaſsanak. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 1.

Exactio. — *lásd* Húzás, Vonás.

Exceptio. — *ezeket tehet az Alperes evictorra való fogás előtt, de a' meritalis allegatiokat reservélja az evictornak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 26.

--- *ezeket, csak de merito, úgymint ratione præſcriptionis, et Calumniæ, lehet az evictor.* ugyan ott.

--- *ezeket, hármat lehet tsak tenni a' brevis proceſsusokban, a' többinek ereje ne légyen. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 30.

--- *ezt tenni nem lehet a' régi perek Condeſcenſiojáról való hárrom hólnapi Certificatoriák ellen, hanem a' Causa mennyen a' Certificatoria ſzerént, való meritumára. Ap P. IV. T.* 1. *a.* 39.

--- *ezzel (: ki-véve a' peremtorialis exceptiokat :) semmi-némü Causák Táblára ne botsáttaſsanak az alsó Székekről. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 44.

E.

Exceptio. — *Ezekkel, melyekkel lehet élni a' Székelységen. Ap. P. IV. T. 14. a. 4.*

--- *ezekkel két helyesekkel a' Condeſcenſiora való nézve a' Székelységen-is lehet élni. Comp. P. IV. T. 2. a. 1.*

Exceſsus. — *lásd* házás vónás.

Executio. — *Sententiáknak executioját a' Fejedelmek ne impediálják. Ap. P. II. T. 1 a. 3. Cond. VI. a. 5, Cond. XIII. a. 6. Cond. XIII. Art. 7. Cond. IX.*

--- *ezeket igazságos dolgokban végben vinni tartoznak a' Tiſztek büntetés alatt. Ap. P. III. T. 42. a. 2, és T. 43 a. 1.*

--- *ebben procedaló Nemes meg-ölletvén gyilkoſsa a' Tiſztektöl törvénnyel büntetteſsék, ha ſzinte meg-békéllett vólna-is a' Sérelmes féllel. Ap. P. III. T. 44. a. 1.*

--- *ezt, egyik Vármegye, vagy Szék-béli Tiſzteknek hiteles Reſcriptumokra, a' mint az helységbéli Tiſztek, azon ſzerént tégyenek. Ap. P. III. T. 47. a. 12.*

--- *ezekre, és admonitiokra, Inquiſitiokra a' Hódoltságon, vagy Békés Vármegyében az ellenség miatt nem mehetvén a' Tiſztek, azokat miként vihetik véghez. Ap. P. III. T. 71. a. 1.*

--- *ezekkel a' Székely Natiobéliek törvénytelenül ne terhelteſsenek. Ap. P. III. T. 76. a. 2.*

--- *ezek Törvényből ki-ment dolgokban Fiſcalis mind egyéb Jószágokban Sententiák Serieſse ſzerént a' Tiſztek által végben viteſsenek. Ap. P. IV. T. 1. a. 8.*

--- *ezeket, törvényes Sententiák ellen a' Fiscalis, vagy egyéb Jószágbéli Tiſztek, Udvar-birák impediálván minor potentiáu, és károk meg-fizetésinn Convincoltatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 8.*

--- *ezeknek végben vitelére menvén Káptalanok, vagy más Törvényes executorok ez által a' Törvényes Székek ne impediáltaſsanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 9.*

--- *ezek eſztendö alatt véghez nem mehetvén remedium lehet a' resusctitatio. Ap. IV. T. 1. a. 9.*

--- *ennek per non venit Sententia mellett való végben-viteléröl az Inhibitio, és azt követni ſzokott meg-hívás, kik által, és mennyi ideig mehet véghez. Ap. P. IV. T. 1. a. 17.*

--- *ezek, potentiáért convincáltatott Fiscalis Tiſzteknek magok Jóvaira nem pedig a' Fiscuséra viteſsenek. Ap. P. IV. T. 1. a. 42.*

Ezek

MUTATO TÁBLA.

E.

Executio. — *Ezek potentiáért Convincáltatott Fiscalis Tiſztteknek a' Fiscus Jóſzágában való Jóvaira-is vitetbetnek, de a' Fiscus Udvarára be-menni nem ſzabad.* ugyan ott.

--- *ezekben az adóſságokra nézve nem baſzontalan marhából, hanem az adósnak örökségin kivül egyéb jobb Jóvaiból légyen az elég-tétel. Ap. P. IV. T. 4. a. 1.*

--- *ezekre legitime emanált Mandatum, vagy Sententia mollett ki nem menők ellen proceſsus, és büntetés. Ap. P. IV. T. 9. a. 1.*

--- *ezeknek, violens turbatorai a' Decretum tartása ſzerént büntetteſsenek. Ap. P. IV. T. 10. a. 1.*

--- *ezeket impédiáló Mandatumok ne expediáltaſsanak.* ugyan ott.

--- *ezeket, Félben-hagyni Illegitimum Mandatumra nem kelletik.* ugyan ott.

--- *ezekre a' Tiſztek, magok házaktól is, és Vármegye Exmiſsioja nélkül is ki-menni tartoznak.* ugyan ott.

--- *ezek, Sententiák, legitimum Mandatumok, és Contractusok mellett ſzoktak végben vitetni.* ugyan ott.

--- *ezekre való Certificatiok Erdélyben* 8-ad *Partiumban* 15-tőd. *nappal viteſsenek végben, és kik által.* ugyan ott.

--- *ezek, és nevezetesen az Iktatások a' Töröktől félelmes helyeken miként viteſsenek végben. Ap P. IV. T. 10. a. 2.*

--- *ezeket miſsile Mandatumokkal turbálni akarók ellen való Proceſsus, és büntetés. Ap. P. IV. T. 12. a. 1.*

--- *Tranſmiſsioban ment Causákban ki-menni usque deciſionem Causæ nem ſzabad Ap. P. IV. T. 14. A. 5.*

--- *a' Czirkálásban való executiok dolgában a' Székelységen egyéb rendek-is az oda való articulushoz ſzabják magokat. Ap. P. V. ed 53.*

--- *ezeket, méltókat tételeſsenek a' Fejedelmek. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI. a. 5. Cond. XI.*

--- *ezekben, és executiók dolgában Máramarosban a' régi uſus ſzerént procedálhaſsanak. Comp. P. III. T. 9. a. 1.*

--- *ezekben, és Inquiſitiok dolgában az Exponensek tettzésében áll, kit akarnak Regiusnak iratni. Comp. P. IV. T. 5. a. 2.*

--- *ezekből, a' két Cancellarián lévő Iró Deákok sem excludáltatnak.* ugyan ott.

--- *ezekre rendeltethetnek Pólgárok-is.* ugyan ott.

--- *ezek méltatlanúl ne tétetteſsenek büntetés alatt.* ugyan ott.

Ezek-

E.

Executio. — *Ezeknek, erőss, és félelmes helyeken való végben vitelére, a' Tiſztteknek segittségül tartoznak lenni mind gyalagok, mind Lóvasok. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 3.

--- *ezeket, miként leheſsen meg-akadályoztatni per viam repulſionis. Comp. P. IV. T.* 14. *a.* 1.

--- *ezekben mi-képpen, és mi-némü jóvakból légyen az elég-tétel, a' perrel meg nyert adóſságokért Sententia mellett. Comp.* P. *IV.* T. 15. *a.* 1.

Executor. — *ezeknek, ſzokott Jutalma* 12. *forint Ap.* P. *II.* T, 12. *a.* 5. *és Ap. P. IV. T.* 10. *a.* 1.

--- *ezek, vagy Káptalanok, törvényes Székek folyása alatt executiora menvén ezzel a' törvényes Székek ne impediáltaſsanak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 9.

--- *ezek a' per non venit Sententia mellett végben vitt executióról való relatoriát, az executio után-is* 15. *napokig ki ne adhaſsák. Ap.* P. *IV T.* 1. *a.* 17.

--- *ezek úgy Itélő-Meſterek, és Káptalanok által, evocatoriákban, adjudicatoriákban, és Relatoriákban ejtett hibák miként reformáltaſsanak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 34.

--- *ezeknek Legitimum Mandatum, és Sententiák mellett executiora ki-menni, és végben vinni nem akarván büntetések* 200. *forint. Ap. P. IV. T.* 9. *a.* 1.

--- *eezk, lehetnek Káptalanbéli Tiſztviselők-is Regius mellett. Ap.* P. *IV. T.* 18. *a.* 1.

--- *ezek Legitimusok lehetnek Vice-Iſpányok, egy Fő Szolga-Bíróval, és a' kikre Sententiák, legitimum Mandatumok, Contractusok, 's többek e'félék dirigáltatni ſzoktak, nevezetesen mind két Cancellariákon lévő hites Notariusok. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 2.

Exmiſsio. — *ez adattaſsék a' brevis Proceſsusra való Törvényekben ad Litteras, vagy humana Teſtimonia az Alperesnek a' Táblán. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 13.

--- *ez adattaſsék az alsó Székeken-is, ha ott akarja keresni ügyét a' Felperes. Ap* P. *IV. T.* 1. *a.* 19.

--- *ez többé nem adatik annak, a' brevis Proceſsusokban, a' ki a' per non venit Sententiának executiojját el tiltatta, azért jó készületel álljon elé a' második Székre. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 24.

--- *ezzel való-élés a' perekben a' Székelységen-is meg-engedtetik. Ap. P, IV. T.* 14. *a.* 4.

Expeditio. — Expeditio generalis vagy Partialis, *lásd* Had, Hadi Hadakozás.

Extorsio, — *lásd* Húzás Vonás.

MUTATO TÁBLA.

E.

Esűzt. — *Ezüst, arany, réz, kénkő Bányáknak mívelése bizonyos módokon fel-ſzabadittatik, és a'hoz értő, más-hunnét bé-jövő Rendek arra aſſecuraltatnak. A, P. II. T. 9. a. 1.*

--- *ezt, és aranyot Plikben, mely munkában nem fórgott az Orſzágból ki-vivők ellen Proceſsus, és büntetés. Ap. P. II. T. 16. A. 1.*

--- *melly Mívben vólt a' Hazaſiak, Idegenek-is mint vehetik-meg 's vihetik-ki. Ap. P. II. T. 16. a. 2.*

--- *ezt, és aranyat rezes rosz pénzen, mind Monétában, mind egyéb-féle Müvben, és Monétában, váltván, ſzedvén, az Orſzágból ki-hordván, ſemmi haſznra való markákat érettek az Hazában bé nem hozván, az ilyeneknek büntetése. Ap. P. II. T. 16. a. 3.*

--- *ezt, vagy arany Materiát, jó Mónétát, sem válaſztásra, sem fel-verésre nem ſzabad az Orſzágból ki-vinni, ha az Orſzágban válaſztó, és pénz-verő Házak tanáltatnak. Ap. P. II. T. 16. a. 5.*

--- *ez, és arany, a' Török, és egyébb Mívekre, a' Tárházakból adattaſsék. P. V. ed. 94.*

F.

Falú. — *Más Religion lévő Földes Urnak külömbőző, Valláson lévő Falú, vagy Város Templomát el-foglalni nem ſzabad.. Ap. P. I. T. 1. a. 8.*

--- *ezekre hivt tévén, és tolvajt kiáltván a' Harmintzadon el-ſzökött embereket prosequalo Harmintzadi Szolgák fel-kelni tartozzanak a' Falúk, külömben 200. forintal büntetteſsenek, Ap P. II. T. 12. a. 7.*

--- *puſzta Falú helyekről adó-fizetéſsel nem tartozik senki, de meddig? Ap. P. III. T. 2. a. 5.*

--- *ezek a' Hódoltságon fél adóval tartoznak. Ap. P. III. T. 2. a. 6.*

--- *ezeknek határai a' Poſſeſsorok közt juxta quantitatem, et numerum antiquarum Seſsionum oſztaſsanak, és a' Kortsoma tartás állapottya-is hasonló móddal rendelteſsék. Ap. P. III. T. 29. a. 1.*

--- *ezekben, sot Kerített, és mezö-Városokban-is valakinek marhája el-veſzvén a' Falú, vagy Város intra quindenam vagy a' kárt meg-fizeſse, vagy a' Latrot kézben adja, külömben duplum exequaltatik rajta. Ap. P. III, T. 34. a. 1.*

--- *ezeknek határinn, Szőlőknek Szántó földöknek, és Réteknek helyei 32. Esztendők*

MUTATO TÁBLA.

F.

Falú. — *tendők alatt nem míveltetvén, és ezen idő alatt azokban a' puſztaság praeſcribálván a' Vicinus poſſeſſon miképpen foglalhattya-el azokat. Ap. P. III. T. 35. a. 1.*

— *ezek, vagy Város-béliek, mezőn, erdőn lappangó Latroknak gazdálkodnának, vagy kergetésére fel-nem támadnának miként büntetteſsenek. Ap. P. III. T. 47. a. 10.*

— *ezek, dézmát, sőt vagy egyéb terheket hordozó, és károkat tévő Szekeresek ellen a' károsoknak Tolvaj kiáltására fel kelni, 's azokat arestálni ravtoznak. Ap. P. V. ed. 7.*

— *ezek, és olyan Város-béli Lakósok, kik a' Jobbágynak Fiú-ágon való defectuſán a' Fundushoz való pertinentiákat abalienálnak, vagy Szőlő-béli örökségeket Leányoknak adván, azokból jövő dézmát-is a' Földes Urtól el-idegenitik, ezekről való Privilegiumokat Ország Gyüléſin producálják. Ap. P. V. ed. 22.*

— *ezeknek, és Városoknak határain valamely marha el-veſzvén, annak nyomkövetése, keresése, kár fizetés, és büntetés miként légyen. Ap. P. V. ed. 37.*

— *ezek, vagy Városok közzé ſzolgálattal, és adó-fizetéſsel nem tartoznak. a' Nemes Házon lakó paraſzt, és Zsellér emberek a' Falú, vagy Város határán közönséges Földet nem mívelvén, sem azon marháját nem jártatván. Ap. P. V. ed. 47.*

— *e' közzé Szolgálattal nem tartoznak emberi emlékezettől fogva mindenkor Parochialis Fundusnak tartatott helyeken lakó emberek — ellenben tartoznak egyéb módon bíratott Fundusokról. Ap. P. V. ed. 68.*

— *ezeknek Folnadgyai, vagy Birái, ſemmi-némü Poſtálkodóknak, Sattzoltatóknak, ſemmit se Conferáljanak, sem féltekben, sem egyéb tekintetre nézve büntetés alatt. Comp. P. III. T. 1. a. 7.*

— *ezeknek, Seſsionatus Nemes emberekből való Birái, a' hol annak Tiſztit, és terhét kéntelenittetnek viselni, hadakozás idején othon maradhatnak. Comp. P. III. T. 4. a. 1.*

— *ezeknek Birósága viselése a' Vármegyéken ſzintén úgy légyen, mint a' Kortsomárlásnak Limitatiója, és határnak birása juxta quantitatem Portionis Poſſeſsionariae. Comp. P. III. T. 4. a. 2.*

— *ezeknek Biróságát a' Székelységen a' veres Darabontokkal együtt mind a' Lóvas puskások, mind a' régi Primipilusok egy aránt viseljék. Comp. P. III. T. 4. a. 3.*

MUTATO TÁBLA.

F.

Falú. — *ezekben a' Bíróság* Nemes *emberre nem-csak Békeſségben, hanem hadas időben-is réá-ne adattaſsék, ha ſzintén vállalná-is.* Comp. P. *III.* T. 4. *a.* 4.

— *egy Falúbéliek ſzámosan, és Sereggel menvén más Falú erdejére* 100. *forint exequaltaſsék rajtak.* Comp. P. *III.* T. 7. *a.* 2.

— *ezek Birái harmad magokkal fel-karáztaſsanak, ha a' Latrok ellen fel nem kelnének, és mellettek támadást tennének.* Comp. P. *III.* T 14. *a.* 1.

— *ezekben vagy határokon meg-ölletett ember tanáltatván,* 18. *Eſztendőn felyül valók erőss hittel mentsék magokat, hogy hirekkel nintsen ezen gyilkoſság, 's úgy absolutusok.* Comp. P. *III.* T. 14. *a.* 4.

Faſsio. — *Ezeket, Procuratoria Conſtitution kivül, egyebeket a' Káptalan-béliek közzül csak egy ne recipiáljon.* Ap. P. *IV.* T. 18. *a.* 1.

Fegyvet. — *Mikor a' Fiscalis Várakban Munitiókat kell vinni, ennek vecturájával a' Nemeſség Jobbágyai tartoznak de egyéb vecturára nem; a' Nemeſség pedig semmi-képpen ne kénſzeríttetſsék.* Ap. P. *III.* T. 6. *a.* 7.

— *ezzel, és lámpás nélkül, az éjtſzakai kerülőken kivül senki ne járjon Boros Jenöben takaródó harangozás után.* Ap. P. *V.* ed. 28.

— *ezeknek, minden-féléknek viselése az Oláhoknak meg-tiltatik, valamely ſzolgálatbéli köteleſségben lévőket, és hódoltságnak Lakóſsait ki-véve.* Ap. P. *V.* ed. 44.

Fejedelem. — *a' R. Catholicusok Vicariuſsát, 's a' több Religiók Püspökjét, az Egyházi gyülekezetek válaſsztyák, a' Fejedelem Confirmálja.* Ap. P. *I.* T. 1. *a.* 9.

— *ezeknek válaſsztásában a' regnicoláknak libera electiojok vólt.* Ap. P. *II.* T. 1. *a.* 1.

— *ezek, libera electio ſzerént válaſsztatván, az időnek kévánsága ſzerént ſzoktak nékiek Conditiók præſcribáltatni.* ugyan ott.

— *ezen Szabad válaſsztásnak meg-tartására magokat a' Fejedelmek kötelezték* Conditiojokban, *és Esküvésekben, nevezetesen* Rákótzi 'Sigmond *Ap. P. II.* T. 1. *a.* 1. Báthori Gábor *Ap.* P. *I.* T. 1. *a.* 2. *Cond. II. és IV.* Bethlen Gábor. *Ap. P. I.* T. 1. *a.* 3. *Cond. VII.* Idősb Rákótzi György. *a.* 5. *Cond. IX.* Iffiabb Rákótzi György. *a.* 6. *Cond. IX. a.* 7. *Cond. I.* Bartsai Akos *Comp. P. II.* T. 1. *a.* 1. *Cond. VII.* Kemény János. *a.* 4. *Cond. VII.* Apaffi Mihály *a.* 5. *Cond. VII.*

— *ezen ſzabad Válaſsztásnál több just az Országhoz ne prætendáljon Catharina Fejedelem Aſszſzony. Ap. P. II.* T. 1. *a.* 4. *Cond. II. úgy* Rakótzi Ferentz-*is. a.* 7. *Cond. I.*

MUTATO TABLA.

F.

Fejedelem. — *hogy a' Fejedelmek ſzabad Válaſztását semmi változásokban nem turbályák, a' Hajdú vitézeket hittel kötelezteſſe. Ap P. II. T. 1. a. 2 Cond. IV.*

--- *ezen ſzabad Válaſztást a' Fényes Portától Csáſzártól ſzerzett* Athname *Levéllel Confirmáltaſſa a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1, a. 3. Cond. VII. — ervöl való* Athname *Levélnek meg ſzerzésében mire vigyázzon a' Fejedelem Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. III. a. 4. Cond. III. a. 5. Cond. III.*

--- *a' ki ennek ártalmas Tanátsot adna, nótával, és proſcriptióval büntettes. sék. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. IV. a. 5. Cond. XII. a. 6. Con. XII. a. 7. Cond. XIII. Comp. P. II. T. 1. a, 1. Cond. XV. a. 4. Cond. XV. Art. 5. Cond. XV.*

--- *Minden Fiscale Bonumokat, és Fiscalis Proventusokat recuperálni igyekezzék, Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. IX.*

--- *Orſzág határait, vég-házait ne abalienálja kivált az Orſzág, és Tanáts hire nélkül. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. IX. a. 5. Cond. VI. a. 6. Cond. VI.*

--- *terminuskor semmi Törvény discuſsiojába ne-üljen, mivel úgy-is mint summus Juſtitiarius eleibe apelláltatnak a' Törvények. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIII. Tsak a' Fiscus Causaiban ne üljön benn, egyéb Causákban benn ülhet, tsak-hogy ez által az Apellatio ne interturbáltaſsék. a. 6. Cond. XIII. Se terminusokon, se Diœtakon ne üljön benn, mivel eleiben apelláltatnak a' Causák, mint Juſtitiarius eleiben. a. 7. Cond. IX. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI. Art. 5. Cond. XI.*

--- *Fejedelem* Rákótzi 'Sigmond *Juramentuma. Ap. P. II. T. 1. a. 1.*

--- Báthori Gábor *Juramentuma. Ap. P. II. T. 1. a. 2.*

--- *ugyan annak Conditioi.* ugyan ott.

--- Bethlen Gábor *Conditioi. Ap. P. II. T 1. a. 3.*

--- Catharina Brandeburgica *Fejedelem Aſszony Conditioi. Ap.* P. II. T. 1. a. 4.

--- *Idösbb* Rákótzi György *Fejedelemnek Conditioi. Ap. P. II. T. 1. a. 5.*

--- *Iſſjabb* Rákótzi György *Fejedelem Conditioi. Ap. P. II. T. 1. a. 6.*

--- *ennek gyermek ne válaſztaſsék, sőt ha proponáltatnék-is, a'hoz ne ſzóljanak az Orſzág Rendjei. Ap.* P. II. T. 1. a. 7.

--- *mindazon-által nehéz környül-állások, és fontos okok tekéntetéből* Rákótzi Ferentz *ifjú korában Fejedelemnek válaſztatik.* ugyan ott.

míg a'

MUTATO TÁBLA.

F.

Fejedelem. — *míg a' Fejedelmek a' Regnicoláknak tartozó Juramentumot nem deponálják, addig a' Regnicolák-is Homagiumokat nem deponálhatják.* ugayn ott.

--- Rákóczi Ferentznek *gyermeki ideje alatt való Gubernálás módja, a' Regimennek apprehendálásáig.* ugyan ott.

--- Rákóczi Ferentz *Választott Fejedelemnek Conditioi.* ugyan ott.

--- *ugyan ez Religóját melyben Kereſztelkedett meg-ne változtaſsa, különben a' Statusok hozzája való hívségtől absolutusok légyenek.* ugyan ott. *Cond. XVII.*

--- *ugyan ennek a' Regimen fel-vételére, és a' Juramentum le-tételére rendeltetett idő* 20 dik *Eſztezdeje életének.* ugyan ott. *Cond.* XVII.

--- *ugyan ő mellé rendeltetett Gubernátor, és annak Conditioji Ap. P. II.* T. 1 *a* 8.

--- *ugyan ő mellé rendeltetett Gubernátornak hálta történvén, annak helyébe más válaſztaſsék mindjárt. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 9.

--- *ugyan ő körüllötte az ártalmas Tanáts adokat Gubernátor a' Tanáttsal admonéálják, és amovéálhaſsák-is, melyet ha a' válaſztott Fejedelem impediálna, mint a' Conditiók ellen Cselekedő úgy tekinteſsék. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 10.

--- *ugyan az ő gyermeki ideje alatt ha ki hadat fogadna, Gubernator a' Tanáttsal el-oſzlathaſsa, kiknek parantsolatjára tartozzék minden Rend felülni, az íly' parantsolatokat pedig Gubernator a' Cancellariuſsal, vagy ott lévő Tanátsokkal subſcribálja. Ap. P. II T.* 1. *Art.* 11.

--- *ugyan ez, és a' Gubernator között költsönös köteleſségek, és Fel-tételek, melyeket a' Válaſztott Fejedelem meg-ſzegvén, az Orſzág az ő hívségétől ment légyen; ha a' Gubernator azt cselekedné, hivatalától meg-foztaſsék. Ap. P. II.* T. 1. *a.* 12.

--- *ugyan ennek Gubernatora, és a' Statusok közt reciprocum Juramentum légyen. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 13.

--- *ugyan ő mellette a' Gubernátornak, és Tanátsoknak Suſtentatioja Orſzág közönséges jövedelméből légyen. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 14.

--- *Fejedelmek Inauguratiojok idején Juramentumokat deponálván, az ők hívségekre, és Homagiumokat præſtálni tartozzanak minden Rendek ſub pœna amiſsionis bonorum omnium, meg pedig az-is ki különös Kegyes gazdaságban ſzállott husz Eſztendős kört érvén. Ap. P. II. T.* 2. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA.

F.

Fejedelem. — *a' Fejedelmeket a' kik a' Tanátsok közül törvéntelen ok nélkül való dolgokra Tanátslanák, in Notam infidelitatis incurráljanak. Ap. P. II. T. 3, a. 1.*

--- *Ezek had-indítás, hadakozás, pacificatio dolgában, tartsák magokat inauguratiojok idején elejekbe adott Conditiókhoz, magoktól hadakozásra való okot ne adjanak. Ap. P. II. T. 4. a. 1.*

--- *Fejedelmek kezekben engedtetuek az Orszag Várai, Fiscalis Várai, Jószágai, de azoknak proprietasát, az Országnak meg-tartsák. Ap. P. II. T. 5. a. 1.*

--- *ezek Authoritássában hagyatnak a' Fiscalisokon kivül, egyéb-féle Jószágoknak Collatioi.* ugyan ott.

--- *ezek Communicálják az Országgal az Országnak szolló Leveleket. Ap. P. II. T. 5. a. 2.*

--- *ezeknek Személyek, és Méltóságok ellen, az Haza-kárára Conjuratiokat, és Conspiratiókat Cselekedök ellen való Processus, és büntetés. Ap. P. II. T. 7. a. 6.*

--- *ettől ha valamelyik Nemzetnek szabadságában, Privilegiumaiban, vagy valamely Nemes embernek, vagy Kerített, és M. Városnak, avagy akármely privata Personának, meg-bántódása lenne, miként vétessék igazitásban a' dolog. Ap. P. III. T. 1. a. 1.*

--- *az Illegitimus Fejedelmek idejekben költ, de külömben törvényesen készült peres (. Causális :) Levelek-is helyesek legyenek a' Törvényekben. Ap. P. IV. T. 1. a. 7.*

--- *ezek Lóvai tartásával-is a' Szászság nem terheltethetik. Ap. P. V. ed.* 78.

--- Bartsai Ákos *Conditioji. Camp. P. II. T. 1. a. 1.*

--- *ugyan ennek hívségére az Orszag Rendeinek miként lett meg-esküvése. Comp. P. II. T. 1. a. 2.*

--- *ugyan ennek, az Országtól elejében adott Conditiokra való meg-esküvése.* ugyan ott.

--- Rákótzi Györgynek *másodszori inauguratiójakor az Országnak tett meg-esküvés. Comp. P. II. T. 1. a. 3.*

--- *ugyan ennek hüségére az Ország Rendei által mi-módon lett meg-esküvése.* ugyan ott.

--- Kemény János *Conditioji. Comp. P. II. T. 1. a. 4.*

ugyan

MUTATO TÁBLA.

F.

Fejedelem. — *ugyan ennek inauguratiojakor az Orſzág által eleiben adott Conditiokra való meg-esküvése.* ugyan ott.

--- *ugyan ennek hívségére le-tett esküvések az Hazafiaknak.* ugyan ott.

--- Apafi Mihály *Conditioji Comp. P. II. T.* 1. *a.* 5.

--- *ugyan ennek inauguratiojakor eleiben adott Conditiokra valo meg-esküvése.* ugyan ott.

--- *ugyan ennek hívségére le tett hitek az Orſzág Rendeinek.* ugyan ott.

--- *hogy a' Fejedelmet, vagy Tanáts Rendet Authorálják az Hazafiai soha ſemmi dologban ne kévánnya ne-is parantsolja a' Fejedelem Comp. P. II. T,* 1. *a.* 5. *Cond. XXIV. ezen Conditio miként qualificaltatik. Comp.* P. *II. T.* 2. *a.* 6.

--- *Ezek a' hol Lakásokat Continuálják, udvari Népei a' magok Lóvakat a' körül lévő Nemeſség réttyére ne köſsék. Comp.* P. *II. T.* 2. *a.* 1.

--- *Gyülések alatt elsöben ki-adott Propoſitiojokon kivül, ujjabb Propoſitiok ne annectaltaſsanak, el-kerülbetetlen Casusokon kivül. Comp.* P. II. *T.* 2. *a.* 3.

--- *ezek egyik lakó helyből a' másikban indúlván, Fiſcus ſzükségére való Szekerekre Hóf-meſterek viselyenek gondot. Comp. P. III. T,* 1.. *a.* 9.

--- *ezeknek parantsolatjokra se adattaſsanak-ki a' Száſzságon a' Városokról, sem Nemeſség, sem egyéb Rendeknek jóvak, vagy Személyek, Comp.* P. *IV. T.* 10. *a.* 1.

--- *ha valamely Jószágot per Notam, vel defectum, aut virtute Articulorum fel-fognak, se Feleségeknek, se gyermekeknek ne conferalhaſsák, hanem bene merita Personának adják az addig valókon kivül. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 14, *és* 15.

Fejedelemség. — *lásd* Erdélyi Fejedelemség. E betünél.

Fejérvár. — *az ide való Collégium ſzámára* Bethlen Gábor *Fejedelem által legált* 2000. *forint aſſecuraltatik. Ap. P. I. T.* 10. *a.* 1.

--- *vagy itten, vagy Kolo'svárt légyen Collegium. Ap.* P. *I. T.* 10. *a.* 3.

--- *a' Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a,* 1.

--- *itten, és körülötte lakó Nemeſségnek állapottyok* Bethlen Gábor *Fejedelem alatt, mind Személyes immunitásokra, mind pedig exemtiojokra nézve meg-visgáltatván, kiknek prærogativájok akkor helyben hagyatott. ezutánis meg-tartaſsanak, ab Aó.* 1631. *telepedtek* Rákótzi György *Fejedelem idejében meg-visgáltatván, kik ez ideig meg tartattak productiora nem kénſzerittetnek, ki vételtén a' Váradi Jószágban lévő Nemeſsé*g *Ap. P. II. T.* 8. *a.* 7.

a' Poſſes-

MUTATO TÁBLA.

F.

Fejérvár. — *a' Poſſeſſorok aſſecuratioja, házok, 's örökségek itten való Dominiuma dolgában, Házak épitésére a' Tiſztektöl adigáltaſsanak, a' Városnak ſzükséges épitése Continuáltaſsék. Ap. P. II. T. 14. a. 1.*

--- *itten valamely Nemes embernek Házához ſzaladott lator ki-adaſsék ſub pœna fl. 500. a' Tiſztek-is tartoznak reá menni. Ap. P. II. T. 14. a. 2.*

--- *itten, a' kerítésen belöl a' kiknek ſzalmával fedett Házak, töviſses, és veszſzöböl font kertjek találtatnak, a' rendelt idö után le-vonattaſsanak, és tovább miképpen büntetteſsenek. Ap. P. V. ed. 20.*

--- *Orſzág Gyülése alatt kiknek adaſsék ſzállás, 's kiknek ne? és az Orſzágbélieknek ott vagy fogadott ſzállások, vagy pedig tulajdon házak légyen. Ap. P. V. ed. 21.*

--- *ide gyalogat állítani ordinarie nem tartozik a' Székelység. Ap. P. V. ed. 64.*

--- *az egy ide vett Borokon kivül, a' Száſzságon a' Fiscalis Tiſztek által vett Boroknak ára Limitatio ſzerént fizetteſsék. Ap. P. V. ed. 78.*

--- *itten való lakhatás, és az Orſzágban való kereskedés itten a' 'Sidóknak mi-képpen engedtetik-meg. Ap. P. V. ed. 82.*

--- *itten Continuálván a' Fejedelmek lakásokat Udvari Népének lóvai a' körüllévö Nemeſség Rétére ne kötteſsenek. Comp. P. II. T. 2. a. 1.*

--- *az ide való Nemeſségnek Füvelö-hely rendeltetik. Comp. P. II. T. 2. a. 2.*

--- *az ide való Vásárnak præjudiciumára lévén az Igeni Vásár, tolláltatik. Comp. P. V. ed 30.*

--- *itten Orſzág Gyülések alatt milyen formán légyenek a' Vásárok.* ugyan ott.

--- *ide való* Kaptalan, *lásd* Kaptalan.

Fejérvármegye. — *itten Törvényes Székek, és Vármegye gyülések a' Fö Iſpányok jelen-létekben, és a' több Tiſztek' jelen-létekben celebráltaſsanak, de ha csak lehettséges egyik Fö Iſpány jelen légyen. Ap. P. III. T. 59. a. 1.*

--- *ezen Vármegyében Oláh Rákos, Aranyos-Széken Hidas nevü Faluknak határ-béli Contraverſiájok el-igazitására Commiſsariusok rendeltettek. Ap. P. V. ed. 102.*

Fekete. — Lörintz *az Orſzág Hazafiai, és Statuſsi közzé bé-vétetik. Comp. P. III. T. 12. a. 3.*

Fekete-Tó. — *ide a' mely Jobbágyak 1640. Eſztendö elött telepedtenek akaratyok ellen el-ne vitetheſsenek, ez' idö után oda telepedtek Articularis büntetés alatt ki-adaſsanak. Ap. P. III. T. 31. a. 8.*

Fel-egyház. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

MUTATO TÁBLA.

F.

Felelő. — *Ezek a' gonosz-tévők közt valók halállal büntettetnek, valamint az or-gazdák, ilyen Felelöket fogadó Falúk pedig* 200. *forintal. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 8.

--- *ezek ha Nemes emberek találnak lenni miként büntetteſsenek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 13.

Feleség. — *ezt ragadás-képpen vevő Oláhoknak büntetése halál, ha azoknak, vagy Szüléjeknek meg-egyezése járúlt, dijjakon való változás, az Földes Urnak a' hatalomért* 12. *forint, a' Complexek-is* 12. *forintal büntettetvén. Ap. P. V. ed.* 43.

--- *ezek Férjeket, vagy Férjek Feleségeket hitetlenül el-hagyván, de a' Papok által viſszza ítéltetvén, tartoznak Hitek mellé viſszza allani. Comp. P. I. T.* 1, *a.* 8.

--- *ezek Uroknak rabsága ideje alatt más Férjhez menvén, ha rabságból viszſza jött Ura nem fogadja viſszza, Urának el-tékozlott jóvait tartozzanak viſszza adni, a' szerént a' Férfiak-is.* ugyan ott

--- *ezeket Uroknak viſszza adni, azokhoz viſszza botsátani nem akarókon* 200. *forint büntetés exequaltaſsék.* ugyan ott.

--- *ezek a' Tiſztek admonitiojára Férjekhez viſszza menni nem akarván, mind annyiſzor* 200. *forint exequaltaſsék rajta, ha nem vólna jóvok kötteſsenek nyakon, 's adattaſsanak Urak kezében.* ugyan ott.

Felső-Árpás — *lásd* Arpás.

Felső-Oroszi. — *lásd* Oroszi.

Felső-Porumbák. — *lásd* Porumbák.

Felső-Viszt — *lásd* Viszt.

Fényes Porta. — *lásd* Török Porta.

Fidelitás. — Fidelitatis Homagium. *Lásd* Hívség.

Fiscalis Director. — *lásd* Director.

Fiscalis Jószágok, és Tiſztek. — *Fiscalis Jószágokat, és Jövedelmeket recuperálni igyekezzék a' Fejedelem Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. IX*

--- *Fiscalis Váraknak, Jószagoknak, Országh Házainak proprietáſsát a' Fejedelmek meg tartsák az Országnak, Ap. P. II. T.* 5. *a.* 1.

--- *ezek viſszza szerezteſsenek', melyek* 1588-*ik Esztendö után örökösön eladattak, a' melyek pedig usque annum* 1615. *érdemes embereknek, vagy jámbor szolgálatjokért, vagy a' köz jóra pénzek ki-adásáért, bátor örökösön conferaltattak, el-ne vétteſsenek, hanem illendö Summában inſcribál.*

taſsa-

MUTATO TÁBLA:

F.

Fiscalis Jószágok, és Tiſztek. — *taſsanak, vagy ha el vétettek, érette Contentáltaſsanak. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *azok pedig, melyek 1615-dik Eſztendőtől fogva inſcribáltattak. a' Donatiok Continentiája ſzerént hagyattatnak, azoknak Zállógos el-adások, inſcriptiojok, bizonyos ideig, és illendő Summáig ſzabados, de örökösön, és valorokon felyül nem conferáltathatnak.* ugyan ott.

--- *ezeknek viſſza váltásakor ha valaki a' Mumiſsus, avagy a' más helyre telepített Jobbágyokat viſſza nem adhatnáj, azoknak árrok deſalcálódik a' Summából.* ugyan ott.

--- *azok, melyeket valakinek az Ország Conſerált* Mihály Vajda *ki-verésekor, ha nem rebellált azután az olyatén Donatarius maga vagy maradéka, excontentatio nélkül el-ne vételenek.* ugyan ott.

--- *Jószágok melyek légyenek Fiscalisok? nevezet ſzerént le-irattak.* ugyan ott.

--- *ezeknek recuperálása ideje, és terminuſsa* 1588. *Eſztendőbéli Medgyesi Generalis Gyülés.* ugyan ott.

--- *ezek, az érdemes emberektől, és maradékaitól, ha præfigált terminus után Conferáltattak-is, el-ne vételenek, hanem bizonyos Summában inſcribáltassanak, a' kiktől pedig már el-foglaltattanak vólna, Contentáltaſsanak.* ugyan ott.

--- *ezekért, a' kik sem nem ſzolgáltanak, az Hazának, vagy sémmi pénzt nem adtanak, hanem érdemetlenül csak inſcribáltatták magoknak, az olyanoktól foglaltaſsanak-el.* Ugyan ott.

--- *ezekre érdemesek, vagy érdemetlenek kik légyenek a' Fejedelmek, mellettek lévő Tanáttsival itéljék-meg.* Ugyan ott.

--- *Ország ſzükségére adott pénzért, vagy jámbor ſzolgálatért inſcriptioban lévöket minden időben ki lehet váltani.* Ugyan ott.

--- *Inſcriptioban lévökben præſcriptio nem admittáltatik.* Ugyan ott.

--- *Jószágok, Dézmák, Proventusok, melyek* 1588. *Eſztendő előtt adattak vólna el, és el-foglaltattanak, meg-bizonyosodván a' dolog meg adaſsanak, és aztán el-ne foglaltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *ezek ki váltásának proceſsuſsa módja, és helye. Ap. P. II. T 8. a. 2.*

--- *Jószágok, Várak, melyek in Anno* 1650. *Fiscalisoknak irattak, in perpetuum Fiscalisoknak tartaſsanak, és azon módon rehabeáltaſsanak. Ap. P. II. T. 8. a. 3.*

--- *a' melyekben az* 1650-béli *Connumeratiokor Contradictio, vagy Dubietas iratott a' Káptalanban, ez iránt mind két részről való keresetek [illegible] láttaſsanak-el.* Ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

F.

Fiscalis Jószágok, Tiſztek. — *Ezeknek ne tartaſsanak a' Fiscusra per Notam, Contractum, vel defectum ſzállott Jószágok, hanem el adhaſsa a' Fiscus akár örökösön, akár más-képpen. Ap. P. II. T. 8. a. 4.*

--- *ezeknek ne tartaſsanak a' Fiscus által latens Jus Regiumon el nyert Jószágok, hanem ſzintén úgy mint per Notam, vagy defectum kezére ment Jószágokat örökösön-is el-adhaſsa. Ap. P. II. T. 8. a. 5.*

--- *Ilyetén Jószágokat a' kik el foglaltanak usque ad Annum 1615. aſſentaltatnak mind magok mind maradékjak, hogy azért nem háborítatnak. Ap. P. II. T. 8 a. 6.*

--- *Jószágokban mindenütt, de nevezetesen Fejérvárt, és körülötte lakó Nemeſségnek Szenrélyekre, 's örökségekre nézendő dolgok* Bethlen Gábor *Fejedelem idejében helyben hagyattak, most-is ratificáltatnak, ab Anno* 1631 *telepedtek-is,* Rákószi György *Fejedelem idejében eléggé meg vizgaltatván kik ez ideig meg-tartattattak, Productiora nem kénſzerittetnek, ki-vétetvén a' Váradi Jószágban lakó Nemeſség. Ap. P. II. T. 8. a 7*

--- *Jobbágyok, Czirkálás, Törvényes Executiok, Fejedelmek, 's Vármegyék ſzükségét illető expensák dolgában Vármegyék Tiſztjei Jurisdictiojok alól ki nem vétetnek. Ap. P. II. T. 8. a. 8.*

--- *Várakban ſzükség korán Fejedelmek Præſidiumi bé-ſzállításának módja, Fiscalis Várok Poſſeſſori, 's azokban lévő Tiſztek, Præſidiumok, Fejedelmek hívségére bátorság végett oda menendő Hazaſiaknak, és magoknak a' Vároknak oltalmazására Hittel kötelezteſsenek, nagy büntetés alatt. Ap. P. II. T. 13 Art. 1.*

--- *Vároknak Kapitányságát ne idegenekre, hanem ha egyéb aránt alkalmatosok a' Váraknak Urára bízzák a' Fejedelmek.* ugyan ott.

--- *ezekben a' Hadnagyok-is Zállagos emberekből rendelteſsenek.* ugyan ott.

--- *ezekhez applicaltaſsék Fogaras Vára Tartományostól. Ap. P. II. T. 15. a. 1.*

--- *ezek közt lakó Nemesek-is prærogativájokban, és immunitásokban minden helyeken meg-tartaſsanak. Ap. P. III. T. 6. a. 6.*

--- *ezekben, és Fiscus kezénél lévő egyéb Jószágokban mint légyen a' Kortsomárlás dolga. Ap. P. III. T. 32. a. 1.*

--- *Tiſztek a' gonoſz-tévők büntetésében a' Vármegyei Tiſzteknek jobb móddal való elő menetelekre aſsiſtentiával tartoznak lenni. Ap. P. III. T. 47. a. 9.*

--- *ezekben lévő Udvar-Birák, es Tiſztek, a' Törvényből ki ment dolgokban az Exequutiokat ne impediálják, külomben potentián, és károk meg-fizetésin Convincaltatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 8.*

MUTATO TÁBLA.

F.

Fiscalis Jószágok, és Tisztek. — *Tisztek potentiát patrálván, azok ellen való processus, és executio. Ap. P. IV. T. 1. a. 42.*

--- *ezekből el-bújdosott Jobbágyok fel-kéretése, és ki-adása állapottyában egyenlő mód tartassék, más Jobbágyok fel-kéretése dolgában tett végzések szerént. Ap. P. IV. T. 5. a. 1.*

--- *ezekből-is minden helyekről a' Tisztektől repelláltatván, az el-bújdosott Jobbágyok ki adattassanak, ha ki nem adattatnának azon Tisztek büntettassenek. Ap. P. IV. T. 6. a. 3.*

--- *Tisztek nem lehetnek Sequestrek, hanem a' Vármegyék, és Székeknek Hütős Tisztyei. A P. IV. T. 12. a. 1.*

--- *Jószágban, Nemes Ember Parlagból Szöllött akarván építeni mit köveſsen az előtt míg hozzá fogna. Ap. P, V Ed. 23.*

--- *ezekhez tartozó Szabadosok vagy egyéb rendbéliek ingyen gazdálkodásra való kénszeritésért miként büntetteſsenek. Ap. P. V. ed 27.*

--- *Tisztek a' Szászsághra bor vételre ki-menvén Limitatio szerént adják a' bornak árrát, az egy Fejér-várun vett borokon kivül, pénz nélkül való bor foglalás ne legyen. Ap. P. V. ed. 78.*

--- *Tisztek kezéhez Fundus Regius ról Dézmát szállitván a' Szegénység semminémü szolgálatra ne kénszeritteſsék, hanem terhét le-rakván, késedelem nélkül marhástól Szekerestől haza botsáttassék. Comp. P. II. T. 4. a. 2.*

--- *Tisztek Simplex requisitiojára nem tartozik a' Nép semmi némü vonó marhát, és Szekeret adni; hanem Székeknek Tisztyeit requirálják. Comp. P. III. T. 1. a. 8.*

--- *ezekről a' Donatiók, melyek, és kik előtt producáltassanak. Comp. P. V. ed. 27.*

Fiscus. — *Ennek præjudiciumára lett, vagy leendő Ecclésiai Jövedelmek, és Parochialis örökségek invadidáltassanak. Ap. P. I. T. 1. a. 10.*

--- *Ennek, vagy az igaz Succeſsoroknak præjudiciumára Ecclésiáknak, és Egyházi Személyeknek semmi-némü ingatlan Jókat örökösön el-adni, vagy Teſtamentum szerént legálni nem szabad. Ap. P. I. T. 6. a. 2.*

--- *Ennek Causáiban terminuskor benn nem ülhet a' Fejedelem, de egyébb Causákban benn ülhet, csak hogy az által az Apellatio ne interturbáltassék. Ap. P. II. T. 1. a. 6. Cond. XIII.*

--- *e' között, és a' mely Poſſeſſorok között in Anno 1650. valamely Jószágban de Fiscalitate Controversia maradott fenn, mind a' két részről azok végett processus határoztatik. Ap. P. II. T*

MUTATO TÁBLA.

F.

Fiscus. — *Ennek kezére a' Fiscalis Jószágokon kivül, per Notam, vel defectum, vagy Contractum szállott Jószágokat akár örökösön, akár egyéb-ként a' Fejedelmek el-adhatják. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 4. *ismét Comp.* P. *IV. T.* 12. *a.* 14, *és* 15.

— *Valamely Jószágban lappangó Jussát eo Juris processu keresheti, mint más privatus Nemesség, egyik a' masiktól el-nyervén is, ilyenek Fiscalisoknak nem tartatnak 's az ilyeneket el-adhatják perennaliter a' Fejedelmek. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 5.

— *ennek az Arany, és Ezüst, Réz, kénkö, Bányákból proveniálandó metallumnak tized része bé szolgáltassék, a' ki ebben csalárdsággal élne elébb* 500. *forintal, azután két annyi, és így rendel felyebb felyebb büntettessék. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 1.

— *ennek egyéb féle közönséges metallumokból, vagy más határán fizetés mellett Colált Bányákból fizetni nem tartoznak.* ugyan ott.

— *ennek részéröl agitáltatott Causákban a' ki Novummal cum gratia él, és semmit-sem ujjithat, annak cum pœna Calumniæ perpetuum Silentium imponáltatik. Ap.* P. *IV T.* 1. *a.* 40.

— *Nem ennek, hanem a' potentiát patraló Fiscalis Tisztnek jóvaira vitessék az exequutio, ha a' Tiszt Convincáltatik. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 42.

— *ennek Jószágában találtató jóvaihaz-is nyulhat az executor a' potentiát pasraló, és Convictus Fiscalis Tisztnek, de a' Fiscus Udvarára menni nem szabad.* ugyan ott.

— *erre miként szállanak a' Jószágok per* defectum, *vagy Notam, és azokat miként Conferálhattya a' Fejedelem. Ap.* P. *IV. T.* 13. *a.* 6.

— *ennek számara* 5. — 5. *forintot fizessen parászt Funduson lakó Bihari, és Csatári Püspöki Nemesség, és a' Szegénységet tereh viselésben segélje, Ap. P. V. ed.* 23.

— *ez másnak ne conferálya, jövevény idején bujdokló Zselléreket, kik valakinek Vármegyéken, vagy Székelységen magokat Jobbágyoknak kötötték, ellenben Conferálhattya az Uratlan, és Zászló alatt nem lévöket. Ap. P. V. Ed* 66.

— *ennek Székelységen való Jobbágyai is mindenekben a' Szék Törvényihez alkalmaztassák magokat. Ap. P. V, Ed.* 71.

— *erre per Notam, vagy per defectum szállott Jószágokat a' Fejedelem magának* Vintzen *kivül ne tartsa, Feleséginek Gyermekinek ne Conferálja,*

 hanem

MUTATO TÁBLA.

F.

Fiscus. — *hanem bene merita Personáknak. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XXI. a. 4. Cond. XXI. a. 5. Cond. XXI. ismét Comp. P. IV. T. 12. a. 14. és 15.*

--- *ennek ſzámára a' Regius Funduson lévő Tókban mi-képpen leheſsen halásztatni a' Fiscalis Tiſzteknek. Comp. P. III. T. 13. a. 2.*

--- *ennek Sertéſsei mikor hajtathatnak a' Fundus Regiuson lévő Erdőkre. Comp. P. III. T. 13. a. 3.*

--- *ettöl el-lévén adva egyſzer valamely Jóſzág valakinek, azt többſzer a' Fiscus sem adhatja, sem más nem impetrálhattya. Comp. P. IV. T. 12. a. 1.*

--- *Ennek kezére per Contractum, et Notam, devenialt Falúk, és Portiok ha ſzintén a' Fiſcale Regeſtrumban irattattak is, Jure perpetue el adattatnak Comp. P. IV. T. 12. a. 15.*

Fiú. — *Oláh Papoknak Fiait mihelyt meg-Házasodnak, avagy külön kenyeren laknak, ha nem Papok, mint egyéb Jobbágyokat repetálni lehet. Ap. P. I T. 8. a. 3.*

--- *erkőltstelen, Atyákat, Anyákat nem betsüllő, kesergető ſzídalmazó, megverő, vagy meg-ölö fiak ellen való proceſsus, és büntetés. Ap. P. III. T. 48. a. 1.*

--- *Fiú-ágban való defectuson Jobbágyok a' Fundushoz való appertinentiát abaliénálván, vagy Szöllőbeli örökségeket Leányoknak adván, e'béli Privilegiumokat az olyan Város avagy Falú Lakóſsi Orſzág gyüléſin produeálni tartoznak. Ap P. V. ed. 22.*

Fogaras Földe, és Vára. — *Fiscalis Jóſzágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *Vára, 's Tartomány állapottya régi Privilegiumba marad, exceptis juxta Articulos Regni excipiendis,* Catharina *Fejedelem Aſzſzonynak nomine Dotis Száz-ezer forintokban obligáltatott vólt, azután* 1634 ben *ezt Idősbb* Rákóczi György *Fejedelemnek nyóltzvan ezer forint Summában mitsoda móddal obligálta a' Orſzág. Ap. P. II. T. 15. a. 1*

--- *Földéröl el ment, 's viſzſza menni nem akaró Jobbágyok viſzſza botsáttassanak, a' kik pedig nem akarnának viſzſza menni juxta Articulum anni* 1648. *reducáltathaſsanak. Ap. P. II. T. 15. a. 2.*

--- *itten a' Liber Baronatus meg-hagyatik, egyebütt mindenütt el-töröltetik. Ap. P. III. T. 18. a. 1.*

--- *itten a' Czirkálást, nem Vármegyék, vagy Székbéli Tiſztek, hanem az oda való Kapitányok tartoznak végben vinni. Ap. P. III. T. 46. a. 4. és 5.*

Ezen

MUTATO TÁBLA.

F.

Fogaras-Földe, és Vára — *Ezen kivül minden helyekre, és Poſſeſſorokra ki-terjednek a' Jobbágyok fel-keresése, és ki-adása módjáról írt végzések. Ap. P. IV. T. 5. a. 1. és T. 6. a. 2. ismét Ap. P. V. ed. 32*

--- *az ide való, és Váradgyai Hid el-puſztúlván, a' kik eddig épitették, ezutánn-is azok épittsék. Comp.* P. *III. T.* 3. *a.* 6.

--- *Vara hozzá tartozandóival* Bornemiſza Anna *Fejedelem Aſzſzonynak inſcribáltatott. Comp. P. IV, T.* 12. *a.* 4.

--- *ezen Vidékben Felső Porumbák, Szovátа, és Felső Viszt* Bornemiſza Anna *Fejedelem Aſzſzonynak inſeribáltatik. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 6.

Fogház. — *lásd* Tömlötz.

Fogni, Fogattatni. — *Nemes embert Törvény, és Törvényes Itélet nélkül nem lehet. Ap.* P. *III. T.* 6. *a.* 3.

Fogóly. — *Orſzág Törvénye ſzerént meg-itélt Foglyaknak ſzabadulásakat Keresztény Orſzágokon, és Fejedelmeken kivül való Nemzeteknél eſzközlők azonn büntetésen maradnak, mind a' meg-itéltettek. Ap,* P. *III. T.* 10. *a.* 1.

--- *ezeknek örzésére, és keresésére a' Ló-fövek-is kötelesek* 200. *forint büntetés alatt, az hol arra a' Székelységenn meg-kevesedett, és elégtelen a' Darabonti Rend. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 11.

--- *ezek adóſságért mennyi napokig tartathatnak fogságban.* Comp. P. *IV. T.* 16. *a.* 2.

--- *lásd azon Szót-is:* Rab Rabok.

Folnagy. — *lásd* Falú.

Font. — *lásd* Mérték.

Fortalitium. — *lásd* Erősség.

Frigy. — *a' Török Portával Frigyet tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. V. a.* 3. *Cond. II. a.* 4, *Cond. XIII. a.* 5. *Cond. III. a.* 6 *Cond. III. a.* 7. *Cond. IV.*

--- *ennek úgy pacificatio, 's Had inditásának dolgában a' Fejedelmek tartsák magokat inauguratiojok idején elejekben adott Conditiokhoz. Ap P. II. T.* 4. *a.* 1.

Fundus Regius. — *ottan lévő Tókban mi módon leheſsen halaſztatni Fiscus ſzámára a' Fiscalis Tiſzteknek. Comp. P. III. T.* 13 *a.* 2.

--- *itten lévő Erdőkre makkólás végett mikor hajtathatnak a' Fiscus Sertéſsei. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 3.

--- *többeket lásd ezen Szónál Szász, és Száſzság.*

Ezeket

MUTATO TÁBLA.

F.

Fő Biró. — *Ezeket* 24. *vénzel lehet ki vinni a' nyom-követés dolgában, többet venni nem ſzabad. Comp. P. V. ed.* 24.

Fő-Ispán. — *lásd* Ispán.

Fő Tiszt. — *lásd* Tiſztség.

G.

Gabona. — *Ezt a' Dezmától eximált vagy-is mentes Földekről a' közönséges ſzabadulás előtt-is bé-hordani ſzabad, tsak-hogy az által másnak kár ne tételſék* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 5. *a.* 1.

— *Ezekben, és Szállókban lévő károkért Dézmás helyeken a' Birák a' Dézmásokkal egyet-értőleg büntesſék a' kár tévőket. Ap. P. V. ed.* 13.

Garas. — *lásd* Pénz.

Gátok. — *lásd* Malmok.

Gazdálkodás. — *evel ingyen, vagy Poſta-ló adáſsal ezzel, sem egyházbelyi, sem egyéb Rendbéli Nemeſség nem tartozik. Ap. P. III. T* 6. *a.* 2.

— *ugyan ezzel ha a' Salvus Conductusban arról különös parantsolat nintsen, a' Szegénység nem tartozik. Ap. P. III. T.* 28. *a.* 1.

— *ezzel ingyen, úgy Poſta lóvas Szekerek, és marhák adásával, kiknek a' Fejedelmektől Salvus Conductuſsok, vagy Czímerek nintsen a' Száſzsàgon lévő Szegénység ne kénſzeritteſsék, ez ellen Cselekedők iránt való büntetés, és proceſsus. Ap P. III. T.* 80. *a.* 1.

— *ez iránt ha a' Száſzság valakit törvénteleníl vexálna, azon büntetésen marad.* ugyan ott.

— *ezzel tartozik a' Száſzság-is az Haza közönséges dolgában, és Fejedelmek Szolgálatyában járo Személyeknek.* ugyan ott.

— *evre ingyen senki-se kénſzeritteſsék, ezt ha Cselekednék akár Jóſzágos, akar Jóſzágtalan Nemes emberek, akár Szolgák, akár Záſzló alatt való Rendbéliek vagy Fiſcalis Jóſzágokhoz tartozó Szabadosok,* 200. *forintal hol, és mely úton büntetteſsenek. Ap. P. V. ed.* 27.

— *ez ingyen, és az ingyen quartély-is Békeſséges időben a' Száſzságon el-törültetett. Ap. P. V. ed.* 78.

— *ezzel ingyen Fejedelmi Salvus Conductus, vagy Czímerek nélkül az Ó Thordaiak sem tartoznak, de ezzel-is Szálláſsal-is az Útazoknak tartoznak pénzért. Ap. P. V. ed.* 87.

— *ezt ingyen kiknek kell adni, kiknek nem. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 3.

G.

Gazdálkodás. — *ingyen élödés, és ingyen quartélyozás mindenütt meg-tiltatik. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 4.

Gelva. — *ide telepedett Puskásokról. Comp.* P. *V. ed.* 6.

Generalis. — *ezeknek, Kapitányoknak, Had-nagyoknak, Hajdú Vitézeknek, 's egyéb Tiſzt-viselöknek állapottyokat miként rendeljék-el a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VI.*

— *ezeket, úgy Király Birákat a' Székelyeknek magok Nemzetből valókat, és köztek lakokat adjon a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII. Art.* 4. *Cond. XVII. Art.* 5. *Cond. XVI.*

Generalis Gyülések — *lásd* Orſzág Gyülése.

Generelis Inquiſitio. — *lásd* Czirkálás.

Generalis Perceptor. — *lásd* Perceptor.

Gens Comitatus. — *lásd* Brachium.

Gétzi. — János *A.* 1588. *reſignálta a' Gubernatorságot. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 1.

Gillányi. — Gergely *az Orſzág Statuſsi, és Hazaſiai közé bé-vétetik. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 3.

Gonosz-tévő. — *ezekre nézve írt büntetéseknek módja az Orſzágnak minden Natioból álló Statuſsira, és minden helyekre ki-terjeſztetik. Ap. P. III. T.* 47 *a.* 22.

— *Ezek, Boros Jenöben miként fogattaſsanak-el, és mi-némü Proceſſus mellett büntetteſsenek. Ap. P. V. ed.* 28.

— *ezek, és lézengö, csavargó, bújdosó, Segénységet sattzoló embereknek megfogás, és büntetése felöl-is közönséges végzések a' Száſzságon-is meg-tartaſsanak. Ap. P. V. ed.* 76.

— *ezeket pártfogólván Taplócza Falú el-hányattaſsék. Ap.* P. *V. ed* 88.

— *ezeket Földes Urak is meg-büntethetik. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 1.

— *Jobbágyokat büntetni valamint Hunyad, és Máramaros Vármegyében, úgy a' több Vármegyékben, é Székelységenn-is hatalmokban vagyon a' Földes Uraknak, kik ha azt el-múlatnák a' Tiſztek bünteſsék.* ugyan ott.

— *láss többeket ezen Szóknál* Bújdokló, — Csavargó, — Gyílkos, — Káromkodó, — Lator, — Lopó, —, Parázna, — Szitkazódó, — Tolvaj.

Gratia. — *ezek adása az Uralkodó Fejedelmek hatalma alatt vagyon. Ap.* P. *III. T.* 4. *a.* 14.

— *ez a' Törvényben, meg-Sententiázott Czégéres vétkü gonosz-tévöknek absque informatione Officialium a' Fejedelmektöl sem adattathatik. Ap. P. II. T.* 47. *a.* 14.

Catha-

G.

Gubernator. — Catharina Brandeburgica *Fejedelm Aſſzony mellé Gubernator adatik annak hatalma, és Authoritáſsa meg-irattik. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. IV. V. VI. VII. VIII.*

--- Rákótzi Ferentz *választott Fejedelem az Attya által denominálttatott, és az Orſzágtól acceptáltatott Gubernatortól dependáljon nem csak Attya életében, hanem azon túl-is az Orſzágtól terminált időig. Ap.* P. *II. T. 1. a. 7.*

--- *Ennek Gubernatora nem csak maga Authoritáſsával, hanem a' Tanáts' egyező tettzéséből igazgaſsa az Orſzágot,* ugyan ott.

--- *ennek Gubernatora, és a' Tanáts az elejekben præſcribált Conditiókhoz, és Orſzág Conditioihoz alkalmaztaſsák magokat.* ugyan ott.

--- *ennek Gubernatora M. Gyerö Monoſtori* Keményi *János eleiben írt Conditiok. Ap.* P. *II. T. 1. a. 8.*

Gyalú Vára. — *ez Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap.* P. *II. T. 8. a. 1.*

--- *ez* 35000 *forintba inſcribáltatott Doboka Vármegye Fö-Iſpánnyának Losontzi* Bánffi Diénes*nek. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 7.

Gyanú. — *csak erre-is meg fogattathatik a' gonosz tévö paraszt ember. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 3. *ismét Comp.* P. *IV. T* 16. *a.* 1.

--- *erre a' Czégéres vétekben való életek felöl való Oláh Papok-is meg-fogattathatnak, de Törvény előtt meg nem kárósíttathatnak. Ap.* P. *V. ed.* 42.

--- *erre a' Székelységen-is el-fogattaſsanak, és érdemek ſzerént meg-büntettessenek a' Latrok. Ap.* P. *III. T.* 8. *a.* 5.

--- *erre a' Nemes embereknek el-fogattathatásáról boldogtalan időkre irt Articulusok, el-töröltettetnek. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 2.

Gyermek. — *Fejedelmnek ne válaſztaſsék, söt ha proponáltatnék-is a'hoz ne ſzóljanak. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7.

--- *Gyermeki vagy ifjui idö akadály nem lehet a' Jobbágyoknak reductiójában. Ap.* P. *IV. T.* 6. *a.* 4.

Gyilkos, és Gyilkoſság. — *ezt cselekedö Nemes embert, vagy a' Vármegyebéli Tiſztek, vagy a' Director perelheti, és mi-módon. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 20.

--- *ennek történetében a' Székelységben ſzokásban jött tetemre való hívás, és halál ujítás, mint nem Kereſzténységhez való dolgok el-töröltettnek. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 9. *P. V. ed.* 54.

--- *Szánt-ſzándékos gyilkoſság dolgában, és quinque Casusokban ſzemélyesen tartozik meg-jelenni az Alperes a' Törvény Székek eleiben, ki-vévén a' Decretalis Casusokat. Ap. P. IV. Tit. 1. a.* 15.

MUTATO TÁBLA:

G.

Gyilkos, és Gyilkoſság. — *Szánt-ſzándékos gyilkoſság dolgában, és quinque Casusokban Apellatio admittáltaſsék, de az Apellatio el-látásáig az Allperes, vagy fogva tartaſsék, vagy elegendő Kezeſség alatt el-botsáttaſsék. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 25.

--- *ennek dolgában, a' quinque Casusokban, és Depoſitumokért Szász Natiobéli privatus Személyeket-is lehet Táblára evocálni, és ottan perelni. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 1.

--- *ezt a' ki másodſzor Cselekedett, nem haſználván Nemesi ſzabadsága, mingyárt el-fogattaſsék, és Törvény végéig fogva tartaſsék. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 4.

ezt a' ki Cselekedett, mindgyárt meg-fogattaſsék, és ha a' Sérelmesek nem akarnák-is a' Tiſztek prosequálják Articularis büntetés alatt. ugyan ott.

--- *ezt a' ki cselekedte, és el-szöknék Jóſzágáról Citált ſsék, úgy perelteſsék, és ellene kőlt Sententia egész Országra tranſcribáltaſsék,* ugyan ott.

--- *az egyſzeri gyilkoſságért-is a' kinek* 200. *forint érő Jóſzága nintsen minden helyen el-fogattaſsék, és dolgának végső el-igazitásáig fogva tartassék, ha annyit érő Kezeſséget nem állithat.* ugyan ott.

--- *a' gyilkosoknak se örökségét, se egyebét ſenki meg ne vegye, külömben a' meg vett Jókat el-veſzti, és meg annyi Summán marad.* Ugyan ott.

--- *ezek mi-némüek tartoznak a' Compilatabéli Törvényben irt Proceſſushoz, és mi-némüek az Approbatabeliekhez.* Ugyan ott.

--- *ezért meg Sententiáztatott gyilkost ſzánt-ſzándékkal, vagy pénzért botsátván-el valamely Tiſzt, ő maga haljon meg.* Ugyan ott.

--- *Ha pedig ezt történetből botsátatta-el* 100. *ftal. büntettetik.* Ugyan ott.

--- *hogy ez, vagy-is ember ölés, hitekkel nintsen* 18. *Eſztendőn felyül valók eröss hittel mentsék magokat, ha a' Falúban vagy határon meg-öletett ember tanáltatott.* ugyan ott.

Gyólis. — *ebből való Inget, poſztó Rúhát, Nadrágot, Csizmát, dupla és Forintos Süveget, paraſzt ember, és Béres ſzolga ne viseljen. Ap. P. V. ed* 47.

Gyulaffi. — Lázló *az Országnak Statuſsi, és Hazaſiai közé bé-vétetik. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 3.

Gyűlés. — *Generalis Gyülése az Országnak, lásd* Ország Gyűlés.

Görgény. — *a' Fiscalis Jóſzágok közzé tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *ide való Várboz téendő ſzolgálattól a' Maros-Széki Székely Darabontok immunitáltattak. Ap. P. V. ed.* 56.

MUTATO TÁBLA.

G.

Görgény Szent-Imre. — *Ide való Nemes Udvarházáról, éz ahoz biratott Malomról, úgy Felsö Oroszi Portiojáról, és Hunyad Vármegyében Pap Almás nevü Fiscalis Falújáról való Donatioja* Balog Mátéнak *Confirmáltatik. Comp.* P. *IV. T.* 12. *a.* 11.

Görög. — *Ezeknek Sectáján lévök egy ideig a' Fejedelem és Ország tett esség meg-szenvedtetnek. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 3.

--- *ezeknek, Örményeknek, Rátzoknak, Bólgároknak, Dalmatáknak, mitsoda feltételek alatt engedtetik-meg a' Kereskedés, járás, kelés. Ap.* P. *III. T.* 52. *a.* 1.

--- *ezek adóság iránt hol tartoznak Törvényt állani, és hóvá mégyen appellatioban törvények.* ugyan ott.

--- *ezeknek, és egyéb Kereskedöknek, adások, vevések módjáról, és csalárdságok' meg-zabolázásáról. Comp.* P. *III. T.* 15. *a.* 1.

H

Had, Hadi, Hadakozás — *Hadi Expeditiot, 's Jobbágyságot kerülni, Prædicatori, Schola Mesteri, Déáki állapot, és Ekkléſiához való Szolgálatnak ſzíne alatt meg nem engedtetik, ellenben ezen Hivatalokban valóságos igazsággal forgolódókat háborgatók ellen* 300. *forint büntetés, és Proceſſus mind két esetre meg-állittatik Ap. P. I. T.* 6. *a.* 1.

--- *ezt offensive sem a' Római Császár, sem egyéb Keresztény Fejedelmek, és Szomszéd Országok ellen ne indittson a' Fejedelem, ha okot adnának-is réá, úgy is a' Tanáts, és Ország Statusi' Consenſusából. Ap* P. *II. T.* 1 *a.* 5 *Cond. IV. a.* 6. *Cond. IV. a.* 7. *Cond. V. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1 *Cond. IV. a'* 4. *Cond. IV. a.* 5. *Cond. IV.*

--- *Had inditás, Hadakozás, és Pacificatiok módjára nézve tartsák magokat a' Fejedelmek inauguratiojok idején elejekben írt Conditiokhoz, mellyektől háborúságot ne indittsanak, ne kereſsenek. Ap. P. II. T.* 4. *a.* 1.

--- *Expeditiora fel-ülni Nemes csak a' Fejedelem parantsolattyára tartozik. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 5.

--- *Hadi akár Generalis, akár Particularis expeditiokra minden Nemes Rendek fel-ülni tartozzanak a' Fejedelem parantsolatjára. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 1.

--- *Expeditiokra fel nem ülök, 's rendelt időkben jelen nem lévök Jószágok értekihez képpest büntetteſsenek, és mennyi számú penzel. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 2.

MUTATO TÁBLA.

H.

Hadakozás. — *Hadi Expeditiokban Generalis Mústráktól, 'Stá'sálásoktól, Tsatázásoktól, Vár Szállásoktól, vakmerö-képpen magokat el-vonok, ingó jovakat örökösön, ingatlan jóvakat örökös betsün meg-válthatólag, de tulajdon csak a' magok Személyekre nézendöket veſztik-el, ennek processusa, és executioja. Ap. P. III. T. 19. a. 3.*

--- *Hadi Személyes fel-ülés idejében, ki-ki érteke ſzerént való Számmal, és készülettel igyekezzék fel-ülni, a' kik ezt nem tselekſzik, a' Tiſztek arra mi-módon kénſzerittsék, és miként büntesſék. Ap. P. III. T. 19. a. 4.*

--- *Hadi Expeditioban, az egyház-helyü, avagy kevés Jószágú Nemes Aszſzonyok Lóvas állittásra ne kénſzeritteſsenek, úgy egyéb rendbéli Nemes Aſzſzonyok sem abban az Eſztendöben melyben Urak meg-bólt, és fél kapúnál felyeb való Jószágok nintsen. Ap. P. III. T. 19. a. 5.*

--- *Hadi Expeditiokban a' Fejedelmeknek ſizetett Uri, Fö, és Nemes Rendü Személyekben jelen lévö Szolga-is Lóvas állittáſsal tartoznak, mind a' Lora való fizetéſsek, mind pedig Jószágok értekéhez képest. Ap. P. III. T. 19. a. 7.*

--- *Hadban a' ki érteketlensége miatt lóval elé nem álkat, az olyan Gyalogſzerbe tartozik meg-jelenni jó készülettel. Ap. P. III. T. 19. a. 7.*

--- *mitsoda Rendbéli Nemes Szolgák tartoznak 'Soldost adni, 's mitsodák nem, ebben pedig a' Tiſztek vigyázzanak azon Személyeknek Jószágbéli értekekre, ſzolgai köteleſségek igaz, vagy nem igaz voltára, és kötelezések idejére, hogy abban Csalárdság ne légyen. Ap. P. III. T. 19. a. 8.*

--- *Hadi Szolgálatra, betegségek, vagy nyomorúlt állapottyok miatt elégtelen Nemesek, Személyek helyett, 's Jószágokról 'Sóldosokat állittsanak. Ap. P. III. T. 19. a. 9.*

--- *más Birodalomban lakó Urak, 's Fö-Rendek-is Jószágok quantitáſsa ſzerént jó 'Sóldost állítani tartoznak, az olyatén 'Sóldosok pedig a' Fejedelemnek, és Országnak hívségére a' Záſzló alá hittel légyenek kötelesek. Ap. P. III. T. 19. a. 10.*

--- *Hadban menni Városi rend között lakó Nemeſség Személyesen nem tartozik, de külsö Jószágainak feléröl tartozik 'Sóldost állitani, nyúgodalmas lévén a' Városi lakás. Ap. P. III. T. 19. a. 11.*

--- *Hadban midön Personaliter nem kell menni, 'Sóldosokat háný bány kapúról, 's úgy Gyalogot-is mint kell állítani. Ap. P. III. T. 19. a. 12.*

--- *Expeditiok alatt potentiát, vagy egyéb injuriát patrálók ellen proceſſus, és a' pœna executiojának módja. Ap. P. III. T. 19. a. 13.*

MUTATO TÁBLA.

H.

Hadakozás. — *Hadba a' Száſzságról Szebeni Király Biró, 's több Király Birák-is a' Szász gyalogokkal tartoznak el-menni, és két nevezetes Személy leg-alább continuo jelen légyen a' Fejedelmek mellett. Ap. P. III. T. 19. a. 14.*

--- *Had idején kinek több Vármegyén vagyon Jószága, és Lakása, a' melyik Vármegyében való lakó helyétöl akar fel-ülni, ſzabados 'Sóldoſsát-is ki-ki együtt állíſsa. Ap. P. III. T. 19. a. 15.*

--- *'Sóldos gyalogját ki-ki a' Záſzló alatt járſsa, had idején maga, vagy Tár Szekere melle ne vegye. Ap. P. III. T. 19. a. 16.*

--- *Hadban kiknek Fiak, vagy 'Soldoſsok el-eſik, mást azon expeditio alatt állítani nem tartoznak. Ap. P. III. T. 19. a. 17.*

--- *erre a' Hódoltsági Nemeſség-is, vagy Férjfiaikat fel-üljön, vagy pedig végbelyeken bé-menvén, ott ſzolgáljon. Ap. P. III. T. 19. a. 18.*

--- *ennek idején hadi Expeditiokban menni nem tartoznak a' Fő Ttſztek, a' Perceptorok, és Notariusok, ellenben igen a' Vice-Ispány, és Szolga-Birák-nak egy réſze. Ap. P. III. T. 43. a. 4.*

--- *Hadi Expeditiora a' Belényesi Nemeſség-is köteles menni. Ap. P. III. T. 69. a. 1.*

--- *Hadi fel-ülésre mitsoda kéſzülettel légyenek mindenkor a' Nemes Ló Fő, Darabont, vagy Gyalog, és egyéb vitézlő Rendek. Ap. P. III. T. 76. a. 8.*

--- *erre fel-kelni a' Vitézlő Székely Rend-is mi-némü büntetés alatt tartozik. Ap. P. III. T. 76. a. 20.*

--- *ennek idején Nemes Házakra, majorokra, Papok, és Schola Házakra hadak ne ſzállíttaſsanak ſub pœna fl. 200. Ap. P. V. Ed. 24.*

--- *ennek idején Iſienes, és Haza jovára nézendö ediktumok adattaſsanak.* Ugyan ott.

--- *Mi némü kéſzülettel tartoznak fel-kelni a' Boros Jenei-k valamely hirre, jel adatván. Ap. P. V. ed. 28.*

--- *Hadak lévén quartélyban velamely Városban, vagy annak hoſtáttyiban, és az el veſzett marha-nyom oda vitetvén, annak fel-keresése, és kár fizetés miként légyen a' Gazda' vagy ſzálló Katona által. Ap. P. V. ed. 37.*

--- *Fel-üléskor a' Székelység, ne a' Vármegyén, vagy a' Száſzságon, hanem a' maga Földin gyülekezzek öſzve. Ap. P. V. ed. 57.*

--- *Expeditioból otthon maradhatnak a' Vice Király Birák, a' Székelységen. Ap. P. V. ed. 58.*

Ebben

MUTATO TÁBLA.

H.

Hadakozás. — *Ebben ſzolgáló Székelység Békeſséges időben Poſtáiko lásra ne erőlteſſenek, arra mas Személyek rendelteſſenek. Ap. P. V. ed.* 59.

--- *ezeket idegen Nemzetből valókat Országh akarattya ellen ne tartson a' Fejedelem. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *Ezek mind Lóvasok, mind Gyalógok, és ezeknek gondviselői hittel légyenek kötelesek a' Fejedelm, és Országh hívségére. Camp. P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *evre a' Haza-fiait az Országh határán kivül ne vigye, 's ne küldje a' Fejedelem Porta parantsolattyán kivül. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XXIII.*

--- *ennek idején a' Seſsionatus Nemes emberek közzül való Falúsi Birák othon maradhatnak, az hol ezek a' Biróság terheit kéntelenittetnek vinni. Comp. P. III. T.* 4. *a.* 1.

--- *Sem ennek, sem Békeſségnek idején, Nemes emberre Biróság ne adattaſsék, ha ſzintén válalná-is. Comp. P. III. T.* 4. *a.* 4.

--- *ezeknek idején sok jámbor Haza fiaknak el-foglalt, vagy másoknak ki adott Jóvaik viſszaſzerzésére rendeltetett rövid proceſſus. Comp. P. IV. T.* 8. *a.* 1.

Hadnagy. — *Ezeknek, úgy Kapitányoknak, Generalisoknak, egyéb Tiſzt-viselőknek, és Hajdú vitézeknek állapottyokat miként rendeljék el a' Fejedelmek. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 2. *Princip. Cond. VI.*

--- *ezek a' Fiscalis Várakban, és erőſségekben zállagas emberekből rendeltessenek, és mikre, 's mi-némü büntetés alatt légyenek Hittel kötelesek. Ap. P. II. T.* 13. *a.* 1.

--- *ezek bujdoklo, Lézengő, koborgó, rosz embereket lappangtatván magok körül ho pénzeket el-veſztik. Ap. P. V. ed.* 10.

--- *Hajdú Városbéli Hadnagyok: lásd* Hajdú Város.

Haeres. — *Törvényes Hæresek præjudiciumára lett, vagy ezután leendő Ekkléſiai Jövedelmek, és Parochialis Örökségek invalidiáltaſsanak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 10.

Hajdú. — *Hajdú Vitézekkel az Országot ſemmi némüképpen meg nem sértik, sőt őket az Országh Javára, és oltalmára kötelezik a' Fejedelmek, nevezetesen* Báthori Gábor. *Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. III.*

--- *hogy ſemmi Változásokban a' Fejedelmek ſzabad Válaſztását nem turbáljak az Hajdú Vitézek hittel kötelezteſsenek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. IV.*

MUTATO TABLA

H.

Hajdú. — *Hajdú Vitézeknek, Generalisoknak, Hadnagyoknak, 's egyéb Tiſzt-viſelőknek állapottyokat miként rendeljék-el a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VI.*

Hajdu Városok. — *Ezekben ſzállást-tartó Csavargó Latrokat, azon helybéli Kapitányok, Hadnagyok meg-fogják, Fejek, és jóvak el-veſztése alatt. Ap. P. III. T.* 49. *a.* 2.

--- *ezekben ſzállást tartó Csavargó Latrokat, ha az helybéli Kapitányok, Hadnagyok párt-fogólnák, praedált marhájokat el-rejtenék, vagy oſztoznának velek, a' Váradi Kapitány által halálra büntettétnek.* ugyan ott.

--- *ezeknek Hadnagyai, Kapitányai, a' Csavargóknak, Latroknak kergetésére fel nem kelvén, ſzabadságokat el-veſztik.* ugyan ott.

--- *ezek melyek légyenek ki-neveztetnek, ſzabadságok, ſzolgálattyok, Fejedelemhez, és Orſzághoz való köteleſségek, Muſtrálások módgya le-iratik, regiſtrumok bé-adása határoztatik. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 1.

--- *a' moſtani Városokon kivül való Hajdúkat ne ülteſsenek, mitsoda Conditiokkal ſzabados valamely Földes Urnak maga Földére olyan ſzabados embereket telepíteni Ap. P. III. T.* 86. *a.* 2.

--- *Kapitányoknak, 's Lakósoknak Török közzé menni, küldözni, 's irógatni, 's Conventiculumokat tenni, Fejek, és jóvak el-veſztése alatt tilalmas. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 3.

--- *ezekben lakó Hajdúk magok Territoriumokon kivül Jószágot, Prædiumokat birván, azon Jurisdictioval kell bírniok, mint más Nemes Patronusok birják, Areſtatiok dolgában pedig az Articulusokhoz tartoznak magokat accomodálni. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 4.

--- *ezekről az Erdélyi Birodalombéli Jobbágyok repitiójának módgya, Proceſſusa, és ebben hibázóknak büntetése. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 5.

Hajtó-Pénz. — *ezt öreg marhától.* 2. *apróbb marhától* 1. *pénznél többet venni nem ſzabad* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 33. *a.* 1.

Halál. — *Halál ujtás, és tetemre való hívás mint Kereſztényekhez nem illendő ſzokás el-töröltetik a' Székelységen. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 9. *ismét P. V. ed.* 54.

Halas-Tó. — *lásd* Tó.

Haláſzat. — *ezt a' Regius Funduson lévő Tókban a' Fiscalis Tiſzteknek, Fiſcus ſzámára tenni mi-módon leheſsen. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 2.

Halmágy. — *itten* Nemes Háznál-is *a' Tiſztek meg-foghattyák a' Latrokat. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 3.

MUTATO TÁBLA.

H.

Hámor. — *Ezeken, Harmintzadokon, és Örökön Csikban a' Nemes Ló Fő, és Darabonti Rendnek örökség dolgában való Törvénnye, mikent ſzolgáltassék ki. Comp. P. III. T. 8. a. 1.*

--- *e'hez Csikban a' ſzokott fizetésért fát vágatni ſzabad. Ap. P. III. T. 8. a. 3.*

Harangok. — *Viſſza ſzerzésének módgya, melyek akár mikor ez elött el-idegenedtek. Ap. P. III. T. 24. a. 1.*

--- *ezeknek félre verésére, Tolvaj kiáltásra gonoſz-tévőkre fel nem kelő, és azokat el-fogni nem akaró Faluknak büntetése 200. forint. Ap. P. III. T. 47. a. 6.*

Harangozás. — *ezzel a' ſzokott fizetésért tartoznak minden helységek, hólt Testek vitele alkalmatoſságával, ha a' Keservesek kivánnyák. Ap. P. III. T. 56. a. 1.*

--- *takaródó harangozás után* Boros Jenőben *a' Kevülökön kivül lámpás nélkül fegyverrel járni nem ſzabad. Ap. P. V. ed. 28.*

Harmintzad. — *Ezek Fiſcalis Joſzágok közzé tartoznak. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *ezeknek helyei le-iratnak, ujjabb helyek pedig azokon kivül Harmintzadlásra ne rendelteſſenek, az eddig valókról az Harmintzad Záſzlók bé-ne vétetteſſenek. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

--- *ezeknek régi Vectigálja a' Káptalanokban bé-adattaſsék, mind a' Kereskedőknek mind a' Harmintzadosoknak útaſitására, és magoknak abóz való alkalmaztatásokra. Ap. P. II. T. 12. a. 2.*

--- *ezzel nem tartoznak intra limites Regni egy helyből másba járó kelő Kereskedők, ezzel sőt Vám adáſsal-és* Nemes ember *majorságbéli Jovaiból melyeket pénzen nem ſzedett, úgy ſzintén a' paraſztság-is Urok egyettmáſsát hordozván, vagy Urok ſzolgálattyában járván, nem tartoznak, ſub pœna 200. fl. ne-is exigáltaſsék. Ap. P. II. T. 12. Art. 4.*

--- *ezzel nem tartozik az-is, a' ki a' Magyar Országi Házához innen belől, avagy onnan ide-bé valóhoz akár mi-féle Jókat hozat, és vitet, ezt értsd a' Vámokról-is.* Ugyan ott.

--- *ennek adásával az Országbol ki nem vivendő marháktol ne terheltesſék a' Szegénység, annál inkább Czédula pénz fizetéſſel.* ugyan ott.

--- *ennek ujjabb adására az egyſzer meg-Harmintzadált, de el nem adhatott, és viſſza hajtani kelletett marháktól ſenki se kénſzeritteſsék* ugyan ott.

--- *ezzel nem tartozó Nemes embernek majorságból álló marhájának ki hajtásában, és Jovainak el-adásában való modalitás; Fraudulentiát patrálók*

ellen

MUTATO TÁBLA.

H.

Harmintzad. — *ellen Proceſſus, és pœna, akár Nemes, akár pedig paraſzt légyen az. Ap. P. II. T. 12. a. 5.*

--- *ezeken el-ſzökött Emberek, és marhák el-évettetvén, mi-modon láttaſsék Törvény reájok, és mi-modon perelteſsenek, büntetteſsenek, és exequaltassanak. Ap. P. II. T. 12. a. 6.*

--- *ezeken által ſzökött emberek prosequáltatván, és meg-tanáltatván, de a' Harmintzadhoz tartozó Szolgák velek nem birván, hir-tétel, és tolvaj kiáltás után a' Faluk tartoznak insurgálni 200. forint büntetés alatt, melynek Proceſſusa meg-iratik. Ap. P. II. T. 12. a. 7.*

--- *ezekhez tartozó Személyekre fel-támadó Nemesek, és paraſztok, hol, és miként perelteſsenek, és büntetteſsenek. Ap. P. II. T. 12. a. 8.*

--- *ezzel tartoznak, kik a' Moldóvai, vagy Havas-Alföldi határban, vagy a' Silbe legeltetik, és akár föltonként, akár pedig egyenként el-adják marhájokat. Ap. P. II. T. 12. a. 9.*

--- *ezzel tartozik a' Nemesi Rend-is, ha marhákat nyereségre, és Kereskedésre vett, 's úgy vinné ki az Orſzágból. Ap. P. II. T. 16. a. 2.*

--- *ezzel, és Vámmal nem tartoznak magok ſzükségekre vivő Sótól a' Nemesek, és Székelyek. Ap. P. III. T. 15. a. 2.*

--- *ezzel Bor dolgában nem tartozik a' Belényesi Nemeſség. Ap. P. III. T. 69. a. 1.*

--- *ennek adásával tartoznak a' Kis-Marjaiak, Ap. P. III. T. 70. a. 1.*

--- *e' nélkül ki-viheſse, és küldheſse az Orſzágból akár hóvá a' Nemes Ember mézét, és viaſzſzát. Ap. P. V. ed. 26.*

--- *Ez Thordán, és Széken exigáltathaſsék. Comp. P. II. T. 3. a. 1.*

--- *Sem ez, ſem Vám fizetéſsel nem tartoznak a' Három-Székiek, kik a' két Oláh Orſzágból, magok ſzükségére, és nem nyereségre hoznak gabonát. Comp. P. III. T. 3. a. 8.*

--- *ezeken, Hámorokon, és Örökön Csikban Nemes Ló-Fő, és Darabonti Rendnek Örökség dolgában való Törvények miként légyen. Comp. P. III. T. 8. a. 1.*

--- *ezt a' miből nem adnak a' Máramarosiak, abból Czédúla pénzel sem tartoznak. Comp. P. III. T. 10. a. 2.*

--- *ez a' Sótól Máramarosban Huſzt Vára tekintetéből ne vétetteſsék. Comp. P. III. T. 10. a. 5.*

--- *ezzel ſem Máramarosi Nemeſség, ſem pedig Huſzt, Visk, Tétsó, Hoſzſzúmező, és Szigeth nevü Városok, nem tartoznak. Comp. P. III. T. 10. a. 6.*

Ezek-

MUTATO TÁBLA.

H.

Harmintzados. — *Ezeknek Inſtructiojok az Orſzág végzéseihez alkalmaztaſsanak, hogy tilalmas dolgokat ſzabadosokká, ſzabados dolgokat tilalmasokká ne teheſſenek. Ap. P. II. T. 12. a. 2.*

— *ezek Orſzág Statutumi, 's Haza Szabadsága ellen privatus embert megkáróſitván, 200. forintal büntetteſſenek-meg, köteleſségek ellen vétkezvén, a' Directorok őket a' Fő Komornik Székin, vagy Vármegyék, és Székes helyek Tiſztyei a' hol lakások vagyon prosequalják, melynek Proceſsus, és executio Serieſse mi-képpen légyen. Ap. P. II. T. 12. a. 3.*

— *Czédúla pénzel a' Szegénységet ki nem viſeltő marhájától, úgy a' Kereskedő rendet-is ſzokatlan executiokkal ne terheljék, a' mely marhákról egyſzer Harmintzadólnak, akkor el nem adhatván, többſzör arról Harmintzadot ne végyenek, ſub pœna fl 200. Ap. P. II. T. 12. a. 4.*

— *ezek a' Só hordó Szekeres emberektől, illetlen executiokat, vagy Czédula pénzért tőllek Sót vévén, 200 forintal büntettetnek. Ap P. V. ed. 3.*

— *ezeknek, úgy Kamara Iſpányoknak, Kamara Præfectusoknak, és ezekhez tartozandóknak Örökségek iránt való pereik a' Szék Törvényéhez alkalmazaſsanak. Ap. P. V. ed. 73.*

— *ezeknek, Vámosoknak, és Rationiſtáknak büntetése, kik törvéntelen húzásokat, vonásokat teſzsnek a' régi vectigálon kivül. Comp. P. II. T. 3. a. 2.*

— *ezek az Aprobata Conſtitutioban írt mód-kivül senkit se onerállyanak. Comp. P. III. T. 3. a. 1.*

Három-Szék. — *ide való Lakósok a' két Oláh Orſzágból magok ſzükségekre gabonát hozván Vám, és Harmintzad fizetéſsel ne terhelteſsenek. Comp. P. III. T. 3. a. 8.*

— *ezen Székbéliek közt ha Extraneusok perlekednének, Nemes-, és Városi Rendek közt emanált Relatoriájak articularis büntetés alatt acceptáltassanak. Comp. P. III. T. 8. a. 13.*

— *itten, 's egyebütt az úgy nevezett* Szentegyház *Erdők a' Falúbéliek diſpoſitiojában álljanak, azokból való jövedelem pedig a' Templomok számára fordittaſsék. Comp. P. V. ed. 19.*

Harsány. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Határ. — *ezek a' Falúkan a' Poſſeſſorok között juxta qnantitatem, et Numerum antiquarum Seſsionum oſztattaſsanak, és a' Kortsoma tartás állapottya-is hasonló móddal rendeltetteſsék. Ap. P. III. T. 29. a. 1.*

— *ennek birása ſzerént viselődjék a' Falúsi Biróság-is. Comp. P. III. T. 4. a. 2.*

H.

Határ. — *Orſzág Határi, lásd* Orſzág.

Hátzeg. — *itten Vám adástól immunisok a' Káransebésiek. Ap.* P. *III. T.* 63 *a.* 1.

--- *itten Vám adástól mentek a' Lúgosiak. Ap. P. III. T.* 64. *a.* 1.

--- *ide való Lakósok* Rákótzi György *Fejedelemtól adatott Prtvilegium ſzerént a' Poſtálkodástól mentek légyenek, ha Magyar Prædicatort, Iskolát, és Templomot tartanak. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 2.

--- *ennek adózása módjáról. Comp. P. V. cd.* 41.

Hatalom, Hatalmaſság, — *lásd* Potentia.

Havas. — *ezeken barmoknak legeltetése a' Székelységnek meg-engedteſsék. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 2.

Havas-Alföldе. — *Havas Alföldе, 's Moldova, és Erdély közt valo Confœdederatio továbbra-is meg-tartaſsék míg ők-is ſzentül, és igazán meg-tartyák. Ap. P. II. T.* 6. *a.* 1.

--- *ennek, vagy* Moldóvának *határában hajtván, avagy a' Silben legeltetvén marhájokat, ha kik el-adnák, Harmintzadot fizetni tartoznak büntetés alatt. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 9

--- *innét magok élelmére gabonát Szállítók, és nem Kereskedés végett, sem Vámmal, sem Harmintzad adáſsal nem tartoznak. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 8.

Hazafi. — *ezekből, vagy penes Solem nem incorporationem recipiáltatott emberekből tégyenek a' Fejedelmek Tanátsokat, és egyéb Derekas Tiſzteket. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI.*

--- *ezek közzé vagy is az Orſzág Statuſsai közzé míg maga rendin bé-nem esküſznek az idegenek, és Jövevények, addig sem Joſzágot nem birhatnak, sem Tiſztséget az Hazában nem viselhetnek. Ap. P. III. T.* 41. *a.* 1.

--- *ezek, vagy-is a' Statusok közzé solemnis juramenti depoſitio mellett bévétettek* Ráthoti Gyulaffi Láſzló. *Comp.* P. *III. T.* 12. *a.* 3.

--- *Fekete Lörintz.* ugyan ott.

--- *Gillányi Gergely.* ugyan ott.

--- *Pongrátz Gergely.* ugyan ott.

--- *Samariai Péter Déák.* ugyan ott.

Házaſság. — *ebben élt Személyek közzül, ha vagy ellenség rabsága miatt, vagy akár mely más okbol egyik a' máſikat el-hagyná, rabságból való meg-ſzabadulás vagy elé-kerülés utan miként kénſzeritteſsenek egymásnak viſzſza vételére, vagy viſzſza menetelre. Comp.* P. *I. T* 1. *a.* 8.

--- *erröl lásd többet ezen Szóknál* Feleség.

Ezek,

H.

Hidak. — *Ezek, úgy a' töltések, útak jól meg-tsinálva tartaſſanak Falúk határain* 12. *forint, Privilégiumos Városokon* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 38. *a.* 1. *és T.* 39. *a.* 2.

— *ezeket, és egyéb ſzükséges töltéseket azok tartoznak épen tartani, a' kik-é a' Vámok jövedelme, a' kik ebben segíttenek Vám adáſsal nem tartoznak. Ap. P. V. ed.* 91.

— *ezek, és az Utak Bartzaságon Rikában, és egyébütt-is, az hol ezektől Vámot ſzoktak venni, jó állapotban tartaſſanak; különben a' Vámot el-vesztik a' Poſſeſſorok Comp. P. III. T.* 3. *a.* 3.

— *az* Ör-mezőn *lévő Hidakan járóktól való Vám vételnek el-igazitására bizonyos Commiſsariusok rendeltetnek. Comp.* P. *III. T.* 3. *a.* 5.

— Fogarasi, *és* Váradgyai *Hid el-puſztulván, a' kik eddig épitették, ezután-is azok épittsék Comp. P. III, T.* 3. *a.* 6.

— *Maros Vásárhelyi Hidon a' Székelység köré lévő Darabonti Rend, és mások is Kereskedés végett terheket Vecturázván, Vámmal tartoznak. Comp.* P. *III, T.* 3. *a.* 7.

Hidas. — *Aranyos-Széken* Hidas, *Fejér-Vármegyében* Oláh Rákos *nevü Falúk közt Controverſiában forgó határ dolga el-igazitására Commiſsariusok rendeltetnek. Ap. P. V. ed* 102.

Hódoltság. — *itten lévő Falúk fél adóval tartoznák. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 6.

— *itten lévő Nemes Emberek Hadi expeditio idején miként tartoznak fel-ülni, vagy ſzolgálni, és minémü büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 18.

— *milyen hódolt helyekre nem tarjeſztethetik Jobbágy keresésnek, és reducálásnak módja? Ap. P. III. T.* 31. *a.* 4.

— *ebben lévő Falúk Latrok' fogására ne kénſzeritteſsenek, és e' dolgot kik intézzék-el? Ap. P. III. T.* 47. *a.* 4.

— *ezekben nemzetesen* Békés *Vármegyében ellenség félelme miatt a' Tiſztek, admonitiokra, executiokra, inquiſitiokra nem mehetvén azokat miként vihetik véghez. Ap. P. III. T.* 71. *a.* 1.

— *ennek Lakóſsait, és Szolgálatbeli köteleſségben lévőket ki-véve, az Oláboknak minden féle fegyver-viselés meg-tiltatik. Ap. P. V. ed.* 44.

— *itt-is tartoznak fel ülni a' Latrok perſecutiojára. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 3.

— *itten lévő Falúsi Birák Török, vagy Armások Járását tartoznak hirré tenni a' közelebbi végbéli Tiſzteknek. Cond. P. V. ed.* 32.

— *erre a' Porta Contentatiojára való adónak fel-vetése. Comp. P. V. ed.* 46.

MUTATO TÁBLA.

H.

Hóltak. — *Hadban el-veſzett 'Sóldoſsa vagy Fia helyében, azon Hadnak leſzállásáig mást állítani senki sem tartozik. Ap. P. III. T. 19. a. 17.*

--- *hólt Teſtek minden helyekről ſzabadoson el-vitethetnek. Ap. P. III. T. 56. a. 1.*

--- *ennek vitelekor minden helyek fizetésért harangozni tartoznak.* ugyan ott.

--- *Teſteknek gyilkoſságok Történetében sok ideig való tartása, vagy Temetre való kivás a' Székelységen meg-tiltatik. Ap. P. III. T. 76. a. 9. és P. V. ed. 54.*

--- *embereket el-temetni különös Személyes haragból nem akarván az Oláh Esperestek, és Papok, miként büntetteſsenek. Comp. P. I. T. 1. a. 10.*

Homagium Fidelitatis. — *lásd* Hűvség.

Homagium mortuum, hólt Dijja, — *lásd* Dijja.

Homagium Vivum, eleven Dijja. — *lásd* Dijja.

Homicidium. — *lásd* Gyilkoſság.

Honorarium. — *ezzel bizonyos, és ha a' dolog úgy kivánná a' Vármegye által illendőleg meg-határozandóval tartoznak az Oláh Papok a' Földes Uraknak. Ap. P. I. T. 8. a. 3.*

Hopmeſter. — *ez a' Poſták alá vett, és el-kárasodott Lóvaknak árát meg-fizeſse. Comp. P. III. T. 1. a. V.*

--- *ez miről gondoſkodjék Poſta Lóvak, és Szekerek dolgából, midőn a' Fejedelem egyik Lakó helyéből másban indúl. Comp. P. III. T. 1. a. 9.*

--- *ez a' Fejedelem Vadáſzási Elől-járóját 200. forintal büntesse, ha a' Puskásokat nem zabolázza. Comp. P. III. T. 1. a. 11.*

Hordók. — *ezekkel való Bor vásárláskor, a' veder Számban héjánoſság tanáltatván, azt mennyiben ſzenvedje a' vévő, és azon felyül való kár iránt miként légyen az elég tétel? Ap. P. III. T. 84. a. 1.*

--- *Ezeket, 's Dézmák vitelére adott egyéb edényeket viſzſza adják a' Dézmások. Comp P. II. T. 4. a. 4.*

Hoſzſzúfalú. — *ez Törtsvárral, 's ahoz tartozó Fiscalis több Falúkkal mi-némű fel tételek alatt adatott Cserében a' Braſsaiaknak* Sárkány, *és* Szúnyogszeg *nevü Falúk helyett. Ap. P. III. T. 82. a. 1.*

Hoſzſzú-mező. — *ez Vám, 's Harmintzaddal nem tartozik. Comp. P. III. T. 10. a. 6.*

Hunyad-Vármegye. — *itten Feleségek Nemes Funduſsiról lopást, gyilkaſságot, 's egyéb vétket patráló paraſzt Muntyának, zálagjok nem tanáltatván, areſtáltathaſsanak. Ap. P. V. Ed. 39.*

Ebben

MUTATO TÁBLA.

H.

Hunyad Vármegye — *Ebben a' Földes Uraknak hatalmában lévén Jobbágyaiknak meg-büntetése, a' több Vármegyékben-is ez az usus obſervaltaſsék, ide értve a' Székelységet-is.* Comp. *P. III. T.* 11. *a.* 1.

Húsvét. — *lásd* Innep.

Huſztna-Vidéke. — *ez Zaránd Vármegyéhez incorporaltatik. Ap.* P. *III. T.* 73. *a.* 1.

Huſzt Vára, és Városa. — *Ez a' Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *ez minden jövedelmeivel, és Só Aknával együtt, Gróff* Bethlen Istvánnak, *és Maradékinak* 50,000. *Aranyban inſcribaltatott, de innét is a' szökött Jobbágyok ki-adattaſsanak. Ap.* P. *III. T.* 74. *A.* 1.

--- *itten a' Kortsomárlás a' Nemeſségnek ki-rekeſztésével csak a' Patronus számára légyen.* Comp. P. *III. T.* 6. *a.* 3.

--- *ez Harmintzaddal nem tartozik Comp. P. III. T.* 10. *a.* 6.

Huzás Vonás. — *ezeket, vagy-is illetlen exceſsusokat, exactiokat, extorsiokat cselekedő Tiſztek mi-képpen büntetteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 3.

Hűvség, Hit, Homagium. — *ezt Fejedelmeknek nem deponálhattyák a' Regnicolák mind addig, míglen a' Fejedelem-is a' Regnicoláknak tartozó Juramentumot nem deponálja. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7.

--- *ezt a' Fejedelmek' inaugurátioja idején Juramentumokat deponálván, azoknak hívségére tartoznak præſtálni minden Rendek ſub poena amiſsionis omnium Bonorum különös Kenyeres gazdaságban ſzállók-is husz Eſztendős kort érvén. Ap.* P. *II. T.* 2. *a.* 1

--- *ezt* Bartsai Ákos *Fejedelemnek hívségére miként tette-le az Orſzág. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 2.

--- *ezt* Rákótzi György *Fejedelem' hívségére miként tette-le az Orſzág. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 3.

--- *úgy* Kemény János *Fejedelemnek Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 4.

--- *úgy* Apaffi Mihály*nak. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 5.

--- *ennek le-tételével contentus légyen a' Fejedelem, Reversalis adásra, kénteles ſzolgaságra senkit se kéaſzerittsen a' Fejedelem. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XII.*

I.

Idegenek, -- Jövevények. — *Idegen Nemzetet a' Tanátsban bé-ne végyen* Catharina *Fejedelem Aſszony azon kivül, ha kit a' Gubernator, és Tanáts' Suffragiumával recipiáltatna. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. V.* ide-

MUTATO TÁBLA.

I.

Idegenek, -- Jövevények. — *idegennek Tiſzteket fő-képpen Várakban ne adjon:* ugyan ott.

--- *idegenből álló præſidiumot se Várakban, se maga mellett ne tartson* 200: *Personákból álló Udvari népén kivül.* ugyan ott.

--- *idegenekért a' haſznos Hazaſiait meg-ne veſſe a' Fejedelem, hanem ezeknek Szolgálattyokkal, és Tanátsokkal éljen. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. VI. a. 6. Cond. VI. a. 7. Cond. XVI.*

Idegenek. — *ezek akármi Conditiojú Emberek légyenek, addig sem Jóſzágot nem birhatnak, sem Tiſztséget ez' Hazában nem viselhetnek, míg az Orſzág Statuſsai közzé maga rendin bé nem esküſznek. Ap. P III. T. 41. a. 1.*

--- *Kik más Orſzágban laknak, tartoznak ez' Hazában lévö Jóſzágokról præſtálni mind azokat, a' miket mások præſtálnak a' végezések ſzerént.* Ugyan ott.

--- *idegen Uratlan paraſztok, 's kerengö Emberek Jóſzágokban here módjára élni meg-ne ſzenvedteſsenek, hanem meg-kezeſitteſsenek, és Jobbágyokká téteſsenek. Ap. P. III. T. 41. a. 2.*

--- *ezek 10 -- 12. napi vagy 1 — 2 hetes Szolgálatra mások sérelmével ſzolgálatra ne gyüjteſsenek. Ap. P. V. Ed. 30.*

--- *idegen Kereskedöknek, és egyéb Rendbéliekngk-is, idegeneknek se Száſzságon se Máramarosban, se más helyeken Salvus Conductus ne adattaſsék. Comp. P. III. T. 2. a. 1.*

Igazitás, Reformatio. — *Az Itélö-Meſterek, Executorok. és Káptalanok által a' Levelekben u:: m: Evocatoriákban, Adjudicatákban, és Relatoriákban ejtett hibáknak igazitása miként légyen. Ap. P. IV. T. 1. a. 34.*

--- *ez miképpen légyen a' Tranſmiſsioban tanáltatott hibákra nézve. Ap. P. IV. T. 1. a. 41.*

Igen. — *Az ide való Vásár a' Fejérvárinak præjudiciumára lévén tollláltatik. Comp. P. V. Ed. 30.*

Iktatás, Statutio. — *ezek, és executiók a' Töröktöl félelmes helyeken mi módon vitethetnek véghez az Executorok által. Ap. P. III. T. 71. a. 1. és P. IV. T. 10. a. 2.*

--- *erröl való Relatoriája el-veſzvén valakinek, de a' Statutionak végben lett menetelét hitelesen meg-bizonyitván, az é'féle Jóſzág a' Donatariusnak maradjon. Ap. P. IV. T. 13. a. 2.*

--- *erröl való Levél el-veſzvén, ha a' Jóſzág* Mihály Vajda *bé-jövetele után másnak Conferaltatott vólna, a' Donatio ne álly on, hanem inkább a' Donatariusnak Nova Donatio adattaſsék.* ugyan ott.

Ezen

MUTATO TÁBLA.

I.

Iktatás. — *Ezeket Regius mellett Káptalan-béli Személyek-is vihetnek végbez. Ap. P. IV. T.* 18. *a.* 1.

Ilye-Vára. — *ennek minden állapottya le-irása, és hogy ezt a' Fejedelmek magokhoz vehetik más hasonló Jószágot adván érette perennali Jure a' Birtokosának. Ap. P. III. T.* 62. *Art.* 2.

Ilyefalva. — *Ennek Privilegiuma mennyiben hagyattatott helyben. Ap.* P. *III. T.* 178. *a.* 1.

Inauguratio Principum. — *lásd* Hűvség *vagy* Fejedelem.

Incorporatio. — *Penes solemnem Incorporationem az Ország közzé recipiáltatott Zállagos, és érdemes Emberekből, és Nativus Hazafiakból tégyenek a' Fejedelmek Tanátsokat, és egyéb derekas Tiszteket. Ap.P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI.*

--- *Idegen, és Jövevény emberek magokat az Hazafiai, és Statúsi közzé tartozzanak incorporálni, külömben sem Jószágot nem birhatnak, sem Tiszteket nem viselhetnek. Ap. P. III. T.* 41. *a.* 1.

--- *ez-által Hazafiak közzé recipiáltatott emberekből, vagy Hazafiakból tétessenek* Fiscalis, *és Vég Várokbéli Kapitányok, és egyéb derekas Tisztek. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI art.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *incorporatioja Gyulaffi Lászlónak, Fekete Lőrinczneк, Gilányi Gergelynek, és Samariai Péternek. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 3.

Indigena. Indigenatus. — *lásd* Hazafi, *vagy* Idegen, Jövevény, *v.* Incorporatio.

Ingatlan Jóvak, immobile Bonumok. — *Ecclesiákhoz semmi-némü ingatlan Jóvak a' régi* Parochialis *Örökségeken kivül ne applicáltassanak, ha mik volnának olyanok adimáltassanak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 10.

--- *Ecclesiáknak Egyházi Rendeknek ingatlan Jókat örökösön el-adni, vagy Testamentum szerént legálni Fiscus, és Vérek Praejudiciumára nem szabad, ellenben igen ingó Jókat ha acquisitumok. Ap. P. I. T.* 6. *a.* 2.

--- *a Sine Semine deficiált Ecclesiástica Personáknak Ingó, és ingatlan jovai mind Székelységen, mind Vármegyéken, mind Városokon kié légyen.* Ugyan ott.

--- *ezekből melyek a' meg-hólt Jobbágytól el-maradtak mennyi rész a' Földes Uré Ap. P III. T.* 30. *a.* 1.

Ingesio. — *ez mellett ante latam Sententiam a' Verus hæreseknek restituáltassanak a' Notoriusok Jószágai között tanáltatott Zállagos Jószágok. Ap. P. IV. T.* 7. *a.* 1.

Ezeket

MUTATO TÁBLA:

I.

Ingó Jóvak. — *Ezeket ha maga acquiſituma Eccleſiáknak, és Egyházi Rendeknek hagyni ſzabad, de ingatlan Jóvakat ezeknek, Fiscus, és Vérek præjudiciumára örökösön el-adni, vagy Teſtamentum ſzerént hagyni nem ſzabad. Ap. P. I. T. 6. a. 2.*

— *A Sine Semine, deficiált Eccleſiaſtica Personáknak ingó, és ingatlan Jóvai mind Vármegyéken, mind Székelységen, mind Városokon kié légyen.* Ugyan ott.

— *ezekben nintsen Jus Regium. Ap. P. III. T. 25. a. 1.*

— *ezekben a' meg-holt Jobbágynak Özvegye tsak harmados, két réſze a' Földes Urá-é az ingatlan Jóvakkal egygyütt. Ap. P. III. T. 30. a. 1.*

— *ezeket a' meg-hólt, vagy egéſzſzen deficiált Perceptorok verus Succeſſorinak az idegenek tartoznak ki-adni, sub pœna dupli. Comp. P. V. ed. 51.*

Ingyen Gazdálkodás. — *lásd* Gazdálkodás.

Inhibitio. — *ezzel élvén valaki per non venit Sententia ellen, hogy ha e' mellett esmét nem comparéálna, ellene végső Sententia adattaſsék. Ap. P. IV. T. 1. a. 13.*

— *ezzel nem élhet az olyan, a' ki jelen vólt a' Széken midőn ellene per non aenit Sententia pronunciáltatott, 's nem ſzóllott, ha pedig inhibéál, Csalárdságáért patvaron maradjon. Ap. P. IV. T. 1. a. 14.*

— *ezzel való élés a' quinque Casusokban-is, és Deliberatum homicidiumokban-is meg-engedtetik, de mely módon? Ap. P. IV. T. 1. a. 15.*

— *ezzel per non venit Sententia ellen Executiokor, és exequutio utánn-is lehet 15. napokig élni, ezen Inhibitio pedig, és azt követni ſzokott meghivás, ha az Actornak ott Jóſzága nintsen, kik által tételtheſsék meg. Ap. P. IV. T. 1. a. 17.*

— *ezzel a' ki egyſzer élt, annak az-után exmiſsio nem adatik Ap. P. IV. T. 1. a. 24.*

— *ezzel akarván élni valaki Communis inquisitio, oculata revisio, vagy Juramenti depoſitio ellen, a' Birák által határozott terminus előtt nyóltzad nappal tegye-meg az Inhibitiot, külömben ereje nem léſzen. Ap. P. IV. T. 1. a. 32.*

— *ez Teſtvérek, és első Unóka atyafiak közt való Diviſiokban, ki vévén a' Székelységet, meg nem engedtetik. Ap. P. IV. T. 1. a. 36.*

— *ez helyett a' Székelységen Divisiok dolgában verbalis prohibitio admittáltatik, de úgy, hogy Repulsio helyett ſzolgáljon. Ap. P. IV. T. 14 a. 3.*

Ezzel

MUTATO TÁBLA.

I.

Inhibitio. — *Ezzel való élés a' Székelységen való perekben-is meg-engedtetik. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 4.

Innep Napok. — *A' Vasárnapi napok, és az Ecclésiában bé-vétetett három nevezetes Innepi napok meg-szenteltetsenek, és meg-tartattatsanak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 12.

--- *Oláhok Innepein mások a' munkálódástól meg-szünni nem tartoznak. Ap. P. I. T.* 9. *a.* 1.

--- *ezek mi-módon tartatsanak, és szenteltetsenek-meg minden Rendektől, azoknak meg nem tartói miként büntettessenek, és a' büntetésből bé jövő pénz minémü Czélra fordittatsék. Ap. P. V. ed.* 51.

Inquisitio. — *ezek, melyek Collateralisok bizonyos esetekben meg-állanak. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 17.

--- *ezek vagy Admonitiok, és Inquisitiok az Hódoltságon nevezetesen* Békés *Vármegyében miként viteſsenek végben a' Tsztek által, ha az ellenség félelme miatt oda nem mehetnének. A. P. III. T.* 7'. *a.* 1.

--- *Communis Inquisitio, Oculata Revisio, Juramenti depositio ellen Inhibitioval akarván élni valaki azt mikor tegye meg. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 32.

--- *Communisra, vagy Evictorra Székelyek Transmissioja Tábláról, vagy Gyülésről ki ne botsáttatsék, hanem magok Forumjakan éllyenek minden remediumakkal. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 3.

--- *ezekben a' Szászságon Polgár-is admittáltatsék a' Cancellisták, vagy más legitimus Executorok mellett, de az Inquisitio nem a' Polgár neve alatt expediáltatik. Comp. P. IV. T.* 4. *a.* 1.

--- *ennek dolgában, 's egyéb Expeditiokban is arbitrariumában lévén az Exponensnek kiket akar Regiusoknak iratni, a' két Cancellariánn lévő Deákokkal procedálhatnak. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 2.

--- Inquisitio Generalis *lásd* Czirkálás, *és Vármegyék.*

Inscriptio. — *az elébbeni Fejedelmek Annuentiáit, Donatioit, Inscriptioit, Privilegiumit, és Diplomait, a' következendő Fejedelmek-is meg-tartsák, Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. II. Tit.* 1. *Art.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- Bethlen Istvánnak, *mint legitime eligált, és inaugurált Fejedelemnek, legitime emanált Donatioi, Inscriptioi meg-tartatsanak. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. II. ismét a.* 6. *Cond. II.*

MUTATO TÁBLA.

I.

Inſcriptio. — *Inſcriptios Jószágok állapottyában a' Dotaliſtákra nézve különös Határozás. Ap.* P. *III. T.* 25. *a.* 1.

--- *ebben, vagy Zállogban Jószágot bíró Poſſeſſornak a' Capitalis Summával együtt meg-fordittaſsék az extraordinarie fizetett adó-is. Comp. P. V. ed.* 34.

Inſpector. — *Ezek légyenek mind Vármegyéken, Székelységen, Száſzságon, és Városokon, és egyéb helyeken-is, kik a' limitatiók meg-tartására vigyázzanak. Ap.* P. *V. Ed.* 35.

Inſtructio. — *Ez készitteſsék a' Dézmások Exorbitaniai meg-zabolázására, és Káptalanokban tétetteſsék. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

--- *az Harmintzadosok Inſtrúctioja alkalmaztaſsék az Országg végzéséhez. Ap. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 2.

--- *ezek, és edictumok, melyek* Bánffi Diénesnek *Kolo'svári Fő Kapitánynak adattattak, Confirmáltatnak. Comp. P. III T.* 12. *a.* 4.

Insurrectio. — *lásd* Had, Hadi, Hadakozás.

Interes. — *ezek az adóſságok' derék Summájában fel ne tudattaſsanak. Comp.* P. *IV. T.* 15. *a.* 1.

Iró Deákok. — *lásd* Cancellisták.

Iskola -- Schola. — *Ezekre Vitézlő rend, Katonaság ſzállani ne méreſzeljen. Ap. P. III. T.* 21. *a.* 1.

--- *ezekre Hadakozás idején-is hadak ne ſzállittaſsanak. Ap.* P. *V. ed.* 24.

--- *ezeknek, és Templomoknak épitésére fordittaſsék az Innep Napoknak meg nem ſzenteléſiért való büntetésekből gyült pénz* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 51.

--- *ezt, Templomot, Prædicatort, Magyarokat tartsanak a' Hátzegiek* Rákótzi György *Privilegiuma ſzerént, és úgy mentek léſznek a' Poſtálkodástól. Comp.* P. *III. T.* 1. *a.* 2.

Iskola-Meſter. — *Kik Prædicatort, és Schola Meſtert meg-vernének, vagdalnának, kergetnének* 200. *forintal büntettetnek, hasonlólag a' Prædicatorok, és Meſterek-is ha ezt cselekednék. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 5.

--- *Iskola Meſteri, Prædicatori, és Deáki állapot, és Ecclesiához való Szolgálat' ſzine alatt hadi Expeditiot, Jobbágyságot kerülni meg nem engedtetik, ellenben valóságos igazsággal ezekben foglalatoskodóknak háborgatói* 300. *ftal büntettetnek, és e'féle esetekben való proceſſus meg-tiltatik. Ap.* P. *I. T.* 6. *a.* 1.

Ezek-

MUTATO TÁBLA:

I.

Iskola-Mester. — *Ezeknek, és Papoknak idősbb* Rákóczi György *idejétől fogva el-foglaltatott Dézmájok, vagy quartájok miként adattassanak viszsza. Comp. P. I. T. 1. a. 6.*

--- *ezekről láss többet ezen Szóknál.* Dézma, Egyházi Rend.

Ispány, Fő-Ispány. — *Ezeket a' Magyar Nemzet a' maga Nemzetéből választya. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIV. a. 6. Cond. XIV. a. 7. Cond. XIV.*

--- *ezeket a' Vármegyéknek magok Vármegyéjekből adjon a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIV. a. 6. Cond. XIV. a. 7. Cond. XIV. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVI. a. 4. Cond. XVI. a. 5 Cond. XVI.*

--- *ezek érdemes Jószágos Hazafiaiból légyenek. Ap. P. II. T. 1. a. 7. Cond. XIV. leg-alább 1000. forint Zállognak. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVI. a. 4. Cond. XVI. a. 5. Cond. XVI.*

--- *ezek a' Czirkálásban jelen lenni tartoznak, a' mely Vármegyében ketten vagynak. Ap. P. III. T. 46. a. 2.*

--- *ezek közt Vacantia esvén másokat tenni a' Fejedelem ne halaszsza. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVI. a. 4. Cond. XVI. a. 5. Cond. XVI.*

Vice-Ispán. — *Ezeket 1. ftal. ki lehet vinni a' nyom követés dolgának el-igazitására, többet venni nem szabad. Comp. P. V. ed. 24.*

--- *ezekről láss többeket ezen Szóknál* Tiszták Vármegyék.

Ispotály. — *ezekre Vitézlő rend szállani ne méreszteljen. Ap. P. III. T. 21. a. 1.*

Istáp. — *ezzel méretteséh-meg a' Hordó, és a' szerént véteséh-ki a' Dézma, hasonló-képpen azon Hordó-is, melyben a' Fiscus Dézmája töltetik. Comp. P. II. T. 4. a. 4.*

Itélő-Mester. — *Ezek, úgy Káptalanok, és Executorok által Evocatoriákban, Adjudicatákban, Relatoriákban ejtett hibáknak Reformatioja miként légyen. Ap. P. IV. T. 1. a. 34.*

--- *ezek miként vigyázzanak, hogy az Articulusok nyomtatásában hibák, és fogyatkozások ne essenek. Comp. P. III. T. 12. a. 1.*

J.

Jánosfalva. — *Ez és a' Darótzi Lakósok közt való Contraversiának el-igazitására Commissariusok rendeltetnek. Comp. P. III. T. 13. a. 5.*

Járás kelés. — *lásd* Útazás.

MUTATO TÁBLA.

I.

Jelenés Comparitio. — *Ennek Személyesnek kell lenni a' Törvény-Szék előtt a' quinque Casusokban, és deliberatum homicidiumokban, és mitsoda esetekben engedtetik-meg a' Procurator által való szóllás. Ap. P. IV. T. 1. a. 15.*

--- *erre lévén valaki két Törvényekre meg-hivatva, ha mind két helyen együtt Celebraltatnának a' Székek, egyiken dilatio adaſsék az Alperesnek. Ap. P. IV. T. 1. a 38.*

Jenő. — *Ez Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *itten Harmintzadlásnak helye állittatik Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

--- *az itten el-kezdett épületnek folytatására, vég házaknak, és a' Conſtantinápolyi Háznak építésére minden Kapú-szám után 1. forint rovatik. Ap. P. III. T. 2. a. 12.*

--- *itten a' Nemeſségből Czirkálók rendeltetſenek, a' kik a' hireket* Jenöben *hivségesen bé-vigyék 200. forint büntetés alatt. Ap. P. III. T. 19. a. 18.*

--- *az ide való Várnak építésére rendeltetett, és Szakaſztatott* Zaránd *Vármegyének Alsó Járása. Ap. P. V. ed. 101.*

--- *ide-felé ál útakon ne járjanak a' Tövisre telepedett Oláhok, és Rátzok. Comp. P. III. T. 11. a. 10.*

--- *lásd még ezen Szót-is* Boros Jenő.

Jésuita. — *Ezen Szerzet-bélieken kivül mi-némü rendbéli Papokat, mennyi ſzámúakat, és mi módon leheſsen tartani az Hazaſiaknak. Ap. P. I. T. 1. a. 5.*

--- *ezen Szerzet ki-rekeſztésének módja, és okai, 's arról való régi Articulusoknak Confirmálása. Ap. P. I. T. 2. a. 1.*

--- *ki-rekeſztésének meg-ujjitása, és Fautori ellen* Nota *büntetésnek meg-állitása. Ap. P. I. T. 3. a. 1.*

--- *Szerzeten lévő Papokat, Meſtereket, és Deákokat, sem Fejedelmek az Ország Statutumi' observálásával tartozó köteleſségek ellen sem más Hazaſiak Nota büntetés alatt ne tartsanak. Ap. P. I. T. 33. a. 2.*

--- *ezek Fautorainak engedelem adatott* 1652-ben *Januarius'* 22-dik *napján esett meg-intésig, az-után való Cselekedetek prosecutioja Fejedelmek gratiájára hagyatott. Ap. P. V. ed. 25.*

Jobbágy Jobbágyság. — *Jobbágyságot Hadi expeditiot, Predicatori, Schola-Meſteri, Deáki állapotnak, 's Eccleſiához való Szolgálatnak ſzíne alatt kerülni meg nem engedtetik, ellenben valóságos igazsággal ezekben Fergolódóknak háborútói 800. ftal büntettetnek, ezen esetekre rendet proceſſus. Ap. P. I. T 6. a. 1.*

Ezeket,

MUTATO TÁBLA.

J.

Jobbágy. — *Ezeket, a' ki az Inſcriptios Fiscalis Jószágokban manumittálná vagy más Jószágában költöztetné, 's a' ki-váltásnak idején viſſza nem adhatná, a' Summából defalcálodjék.* *Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *a' Fiscalis Jobbágyok, Czirkálás, gonosz-tévők büntetése, és egyéb Törvényes Executiok dolgában a' Vármegyék Jurisdictioja alól ki nem vétetnek, a' Nemeſség Jószágival egyenlő tehhet viselnek.* *Ap. P. II. T.* 8. *a.* 8.

--- *a' kik* Fogaras *Földéről el-ſzöktek, viſſza akarván menni, békével botsáttaſsanak minden jóvakkal, ki-vévén a' mit az ideig való Földes Ura adott.* *Ap. P. II. T.* 15. *a.* 2.

--- *a' kik pedig ab Aô.* 1628. *mentenek-el* Fogaras *Földéről akarattyok ellenis reducaltathatnak.* Ugyan ott.

--- *ezek által tartozzanak meg-fizetni az olyan helyekre nézendő adóbéli vészt a' kik* Kapú-*ſzám ſzerént fel vótt, és fel ſzámlált, de emberekben meg kevesedett helyzket magoknak akarnák tartani, vagy ha Jobbágyok nem vólna, magok fizeſsék a' Patronusok, vagy botsáſsák Falú közzé.* *Ap.* P. *III. T.* 2. *a.* 4.

--- *Nemeſség Jobbágyi ſemmi-némü Vecturára, és tereh hordozásra ne kénſzeritteſsenek, tsak mikor Várakban munitiot kell vinni.* *Ap. P. III. T.* 6. *a.* 7.

--- *ezek ha Munitiok vitele idején, a' Szegénységen, úttyokban exactiokat tennének, azt Santzólnák,* 100. *ftal büntettetnek.* Ugyan ott.

--- *ezek ha Földes Uraknak Manumiſsiojok nelkül Armalist extráhálnak, ſemmi ereje ne légyen, ez-iránt való Proceſſus.* *Ap. P. III. T.* 7. *a.* 2. *még pedig a' Székelységen-is.* *Ap. P. III. T.* 76. *a.* 10.

--- *ezeknek büntetések magok Dijján felyül nem ſzabad.* *Ap.* P. *III. T.* 11. *a.* 2. §. 4.

--- *ezeknek Fiait Földes Ura az Özvegyel nem tartozik el-botsátani, hanem ha elegendő Cautiot állit érettek.* *Ap. P. III.* T. 30. *a.* 1.

--- *e'féle Aſszonyok, és Leányok Iſtenesen való Férjhez menetelekben Földes Uraiktól ne-gátóltaſsanak* 100, *forint büntetés alatt, kik titkon, vagy ſzóktetve Cselekednék, hasonló a' büntetések.* Ugyan ott.

--- *ezeknek Özvegye a' meg-hólt Ura Jóvaiban tsak harmados, két réſze a' Földes Uráé, az ingatlan jókkal együtt, ha ez-iránt különös Privile ium, vagy hoſszas élés által meg-erősitett ſzokás nem ellenkezik.* Ugyan ott.

--- *ezeknek gyermekeket el-botsátani nem tartozik a' Földes Ura.* ugyan ott.

Ezek

MUTATO TÁBLA.

J.

Jobbágy. — *Ezek Leányainak köntöseken kivül Urak engedelme nélkül egyéb jóvak nem adattatnak.* ugyan ott.

— *ezek a' Várakban, és Darabontságban miként fogattaſsanak-bé, Feleségek Féſzkekre ki-adattaſsanak* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 1.

— *ezeknek Nobilitatiojok, kik Urak Manumiſsiojok nélkül extrahálták, invallidáltatnak. Ap.* P. *III. T.* 31. *a.* 2.

— *ezek Záſzlók alá menvén, Feleségek otthon Földes Uraknak tartozó Szolgálottyokat, 's egyéb tereh viseléseket-is præſtáljanak Ap. P. III. T.* 31. *a.* 3.

— *ezeknek Keresése, 's reducalása hódólt helyekre nem terjeſztethetik. Ap.* P. *III. T.* 31. *a.* 4.

— *ezek Erdélyből ki-ſzökvén, az-után pedig Erdélyi Birodalomban tanáltatván, minden jóvakkal areſtáltathatnak. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 5.

— *ezek Záſzlók alól, Præſidiumokból ſzokott idejeket el-töltve Féſzkekre viſzsza botsáttaſsanak. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 6.

— *ezek Féſzkekre reducaltatván, bujdosások alatt Adójokat a' kik fizették, azoknak mi-képpen tartoznak refundálni. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 7.

— *Kik ante annum* 1640. *Fekete-Tóra telepedtek, el nem vitethetnek, azután oda telepédnek pedig ſub pœna Florenorum* 100. *ki-adattaſsanak. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 8.

— *ezek* Debretzen*ben ſzökvén onnét miként repetaltaſsanak, és adattaſsanak-ki. Ap.* P. *III. T.* 68. *a.* 1.

— *ezek* Huſztra *ſzökvén, onnét-is ki adattaſsanak. Ap.* P, *III. T.* 74. *a.* 1.

— *Kik* Rákóczi György *Fejedelem idejéig hatalmasúl tétettek a' Székely Ló-Fő, és Darabontság közül, a' Záſzló alá iraſsanak. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 12.

— *Kik Jobbágyokká foglaltatott Székely Ló-Fő, és Darabontok közzül Mihály* Vajda *irruptiojától* Rákóczi György *Fejedelem alatt Záſzló alá irattak, Gyermekeikkel, Jószágokkal együtt Igazságokban oltalmaztaſsanak.* Ugyan ott.

— *a' kik addig közzülök Jobbágyság felöl Proceſſusban nem vóltak, az-után-is keresni, és Záſzló alol ki-venni nem lehet.* ugyan ott.

— *ezektöl Székelységen Örökséget venni nem ſzabad* 500. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 16.

Ezek a'

MUTATO TÁBLA.

J.

Jobbágy. — *Ezek a' Fundus Regiusról el-bújdosván, ha viſſza akarnak menni minden jóvakkal együtt viſſza botsáttaſsanak, azon kivül, a' mit ideig való Földes Urak adott, Ap. P. III. T.* 80. *a.* 2,

--- *ezek Erdélyből Hajdú Városokra menvén, onnét miként kéretteſsenek-fel,* Szombati *Székeken miként ſzolgáltaſsék-ki az igazság, és ki nem adásakért vagy el-vitelek akadájoztatásokért minémü büntetések határoztattak. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 5.

--- *ezeknek, és Szolgáknak fel kérése iránt való Perek gyülések alatt való Táblán-is revidealtathatnak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 43, *és T.* 5. *a.* 1.

--- *ezeknek, kik* Mihály Vajda *irruptiojától* 1599-től *fogva el-ſzöktek, mimódon, és Proceſſuſsal kéretteſsenek-fel a' Vármegyéken, és minémü büntetés alatt adattaſsanak-ki. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *ezeknek fel-kéretése, Székelységről, Száſzságról, Városokról, minden Helyektől, és Poſſeſſoroktól, Fogaras Földin kivül Tiſztek által vagy Praeceptorium mellett menvén végben, minémü büntetés alatt reſtituáltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *ezeknek Özvegyeire-is, és akármi idejekori gyermekeire, és minden jovaira értetnek az elébbeni vegzések.* ugyan ott.

--- *ezek ha Feleségül Nemes Aſzſzonyt véſznek, és annak örökségében laknak, a' fel-kéretes attól légyen.* ugyan ott.

--- *ezek ha nem* Feleségek Örökségén *laknak* bizonyos Urak *ſintsen, 's nem-is* meg Nemesített Személyek, *mi-módon reducaltaſsanak.* ugyan ott.

--- *ezek ha ſzegödett ſzolgaságban vagynak mikor légyen reductiojak.* ugyan ott.

--- *ezeknek az hódolt Falúkról való fel-kéretése, és meg-adása légyen a' közönséges végzések ſzerént.* ugyan ott.

--- *ezek Török Földére menvén, alkalmatlanságok' következése nélkül meg-engedtetik el-hozattatások* ugyan ott.

--- *ezek elébbeni lak-helyekre viſſza menvén, temporaneus Urának nem tartozik régi Ura viſza adni, ha jobb örüksége 's Kezeſsei vötak-is ottan.* ugyan ott

--- *ezeknek Kezeſsei' dolga miként igazittaſsék, és láttaſsék-el Törvényben.* ugyan ott.

--- *ezek el-ſzökvén, és elébbeni helyekre megint viſſzatérvén, a' két időbéli Poſſeſſorok miként Contendálhatnak de proprietate.* ugyan ott.

--- *ezek felöl egyelö mód tartaſsék, a' Fiscus Jószágibol el-bújdosott, és reducalandó Jobbágyok állapottyában-is.* ugyan ott.

Kik

MUTATO TABLA.

J.

Jobbágy. — *Kik* Mihály Vajda *bé-jövetele előtt mentenek és bujdostanak-el, longo litis proceſsu kereſteſsenek, az-után el-ment Jobbágyok pedig juxta brevem Proceſsum. Ap. P. IV. T. 6. a. 1.*

--- *ezek, a' mely helyekről Mandatummal repétáltatnak, azon* Natio, *és helybéliek-is a' Vármegyékről hasonló módon repetálják el-bújdosott Jobbágyokat.* ugyan ott.

--- *ezek* Fogaras *Földén kivül közönségesen, és egy átaljában minden helyekről ki-adattaſsanak, azoknak vivői ne háborittaſsanak, különben az olyanak mint legitima Sententiát, és Regiust meg-háboritó Emberek, úgy Convincáltatnak. Ap.* P. *IV* T. 6. *a.* 2.

--- *ezek a' Fiscalis Jószágokból a' Tiſztektől repetáltaſsanak, 's ki nem adásokért-is magok a' Tiſztek büntetteſsenek. Ap. P. IV. T. 6. a.* 3

--- *ezeknek reductiojában gyermeki Ætas nem obstál. Ap.* P. *IV.* T. 6. *a.* 4.

--- *Székely Jobbágyok a' Vármegyékről, és egyéb helyekről-is Mandatummal repetaltaſsanak* 200. *forint büntetés alatt, valamint a' Székelységről-is a' külsö Jobbágyok. Ap.* P. *IV. T.* 14. *a.* 1.

--- *ezek fel-keresése dolgában való Perek a' Gyülések alatt való Táblákon octavalis terminusokon prosequaltaſsanak.* ugyan ott.

--- *ezek ha Fiú ágon való defectusan a' Fundushoz való minden pertinentiákat abalienálnak, vagy Szüllöbéli Örökségeket Leányoknak adván, abból való Dézmát a' Dominus Terreſtristöl el-idegenittik, az ilyen Falú, vagy Város Lakósi erről való Privilegiumokat Ország-Gyülésin producálni tartoznak. Ap.* P. *V. ed.* 22.

--- *ezek* Jó-fü *vidékére bé ne fogattaſsanak, és ha ott találtatnának reſtituáltaſsanak. Ap.* P. *V. ed.* 26.

--- *ezek Gyalog Záſzlók alól ki-adattaſsanak, azomban Feleségek otthon Szolgálatot, és Adót adni tartoznak. Ap.* P. *V. Ed.* 29.

--- *ezek csak* 10 -- 12. *napi, vagy* 2 -- 3. *héti Szolgálatokra mások Sérelmével senkitöl ne gyüjteſsenek. Ap. P. V. ed.* 30.

--- *ezeket akár-ki Földéről el-vinni méréſzlö Katonák, vitézlö Rendek, és Szabadosok ellen Proceſſus, és büntetés. Ap. P. V. ed.* 31.

--- *ezek a'* Kővári *Jószágból-is ki adaſsanak, úgy az oda-valók-is más helyekről. Ap. P. V. ed.* 32.

--- *ezeknek Lovát, vagy egyéb féle marhát leheſsen-é tartani? a' Földes Ur' engedelmétöl függ. Ap. P. V. ed.* 47.

--- *ezek, kik a' Fiscus-é a' Székelységen mindenekben, a' Szék Törvényéhez alkalmaztaſsák magokat. Ap. P. V. ed.* 71.

Ezek,

MUTATO TÁBLA.

J.

Jobbágy. — *Ezek, a' külső embereké lévén, a' Száſzságon páſztorkodván, vagy igaz kézi munkájokkal élvén, ne Santzóltaſsanak, ne taxáltaſsanak. Ap. P. V. ed. 77.*

--- *ezekké ne tételſenek, és ne pártfogóltaſsanak a' Latrok a' Székelységen Comp. P. III. T. 8. a. 5.*

--- *ezeket valamint Máramaros, és Hunyad Vármegyében, úgy a' több Vármegyékben, és Székelységben-is büntetni a' Földes Uraknak hatalmában vagyon, kik ha nem Cselekednék a' Tiſztek büntetſék. Comp. P. III. T. 11. a. 1.*

--- *ezeknek, és Szökevény ſzolgák dolgában való Causákban, a' Száſz Natiobéliek ellen az eddig való usus, és Articulus ſzerént kell procedálni. Comp. P. III. T. 13. a. 1.*

--- *ezeknek fel-kere ésekről, ha ki Pert akar inditani arbitriumában áljon Táblán-é vagy Vármegyén akarja keresni. Comp. P. IV. T. 1. a. 1.*

--- *ezeknek kik 1657. Eſztendőtől fogva el-ſzöktenek viſſza keretesek módja Proceſſus, és büntetes Comp. P. IV. T. 1. a. 2,*

--- *ezek ha a' Székelységen nem annak a' neve alatt laknak-is, a' kinek Földén tanáltatnak, tartozzanak az igaz prætendensnek ki adni. Comp. P. IV. T. 1. a. 3.*

--- *ezek, kik ſzököttek, aknás, és egyéb helyekről-is ki-adattaſsanak. Comp. P. IV. T. 1. A. 4.*

--- *ezeknek, kik 1657-dik Eſztendőtől fogva bujdostanak-el, azok reductiojakor répellálván valaki, az ellen mint légyen executio. Comp. P. IV. A. 5.*

--- *ezeknek, kik 1657-dik Eſztendőtől fogva Fogaras Földéről el-bujdostanak, azoknak reductiojok módjáról. Comp. P. IV. T. 1. a. 6.*

--- *ezeknek reductiojokról, kik 1657-dik Eſztendő után el-ſzöktek, a' Beſztertzei negyedik, és Fogarasi 1666. augéált Articulusoknak meg-tartása, annak exceſsuſsai, 's Executioinak modálitáſsai a' Fiscus réſzéről is reciproce miként légyen? Comp. P. IV. T. 1. a. 7.*

--- *Kik elébbi Féſzkekre viſſzá akarnak menni, minden helyekről el-botsáttaſsanak, ſub pœna Articulari, Személyekben, és jóvakban meg ne bántassanak, a' Kezeſsek-is absolváltaſsanak a' Kezeſség alól. Comp. P. IV. T. 1. a. 8.*

--- *ezeket* Kővár *Vidékire viſſza ſzállitani tartoznak 200. forint büntetés alatt, a' kik onnét azokat magok Jóſzágokban vitték. Comp. P. V. ed. 7.*

MUTATO TÁBLA.

J.

Jó-Fü. — *Vidékére, ha kiknek Jobbágyai recipiáltatnának, a' Vármegye Tiſztyei ſub amiſsione Officiorum reá menvén, restituáljják. Ap. P. V. Ed.* 26.

Jóſzág. — *Ezek per Notam, vagy defectum, vel Contractum ſzálván a' Fejedelemre, akár örökösön, akár egyébként-is el-adhattya. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 4. *ismét Comp.* P. *IV. T.* 12. *a.* 14. *és* 15.

--- *Puſzta Jóſzágról Adó ne-vétetſék, sem annak nem fizetésiért Örökségek ne foglaltaſsanak, se Nemes ember Adó-fizetésre ne kénſzeritteſsék. Ap. P. III. T.* 2. *a.* 5.

--- *ezekről tartozzanak præſtálni más Birodalomba lakók mind azt, a' mit a' végzések ſzerént a' benn lakósok præſtálnak. Ap. P. III. T.* 41. *a.* 1.

--- *ezt, vagy-is Örökséget Jobbágyoktól venni* 500. *forint büntetés alatt nem ſzabad; a' Vitézlő Rendtől pedig mi-módon, és minémü fel tételek alatt lehet venni, ezt meg ſzegők büntetése. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 16

--- *Fiscalis vagy egyéb Jóſzágokban lévő Udvar-Birák, és Tiſzt-viselők az Törvényes Exequutiokat nem impediálják minor potentia, és károk megfizetése büntetése alatt. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 8.

--- *ezeknek foglalása csak Sententiával 's legitimus Executorok által légyen. Ap.* P. *IV. T.* 12. *a.* 1.

--- *Ezek ha Miſsile mandatumok mellett foglaltatnának-el, intra Anniversarium reſtituáltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *Perben forgó Jóſzágoknak, magáva, Feleségére, vagy gyermekeire való maradása felől a' Fejedelem ne törekedgyék Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XII. a.* 4. *Cond. XII a.* 5. *Cond. XII.*

--- *ezek per Notam vagy defectum menvén Fiscusra, a' Fejedelem magánál ne tartsa, Feleségének, gyermekinek ne adja, hanem bene merita* Perſonáknak *Conferálya. Comp P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XXI. a.* 4. *Cond. XXI. a.* 5 *Cond. XXI. ismét. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 14, *és* 15.

--- *ezek a' Potentiarius occupatoroktól a' verus Hæreseknek Törvény ſzerént reſtituáltatván, a' ki azokat máſodſzor reoccupálná major potentián Convincáltaſsék, harmadſzor a' ki azt cselekedné feje ütteſsék. Comp.* P. *III. T.* 7. *a.* 1.

--- *ezeknek Törvény ſzerént valo viſzſza ítélése után téendő Executio dolgában, ha a' Tiſzteknek cum gente Comitatus kellene executiot tenni, és a' Vármegye Tagjai segittséggel nem lennének, az olyanok Articularis büntetésen maradnak.* ugyan ott.

Ez 200.

MUTATO TABLA.

J.

Jószág — *Ez 200. forint érő a' kinek nintsen, egyszeri gyülkösségéért-is megfogattassék. Comp. P. III. T. 14. a. 4.*

— *ezt a' gyülkosoktól miért nem szabad venni.* Ugyan ott.

— *ezek, melyeket Feleség Urának rabságból való ki-váltására el-adott, miként szerezteſsenek viſszza. Comp. P. IV. T. 7. a. 1.*

— *ezeket maga váltságára a' rab miként adhattya-el. Comp. P. IV. T. 7. a. 3.*

— *Háborus időkben el-foglalt, vagy másoknak ki-adott Jószágoknak viſszaszerezhetésére rendeltetett rövid Proceſsus. Comp. P. IV. T. 8. a. 1.*

— *vagy ezzel, vagy pénzel elégitteſsenek-ki, a' kik a' Török porta Contentatiojára pénzt adtanak. Comp. P. IV. T. 9. a. 1.*

— *ezek el-lévén adva egyszer valakinek a' Fiscusról, másnak sem a' Fiscus nem adhattya, sem más nem impetrálhattya. Comp. P. IV. T. 12. a. 1.*

— *ezek, a' kikre a' Debitorról szállanak, azokra szállanak az adóſságok-is. Comp. P. IV. T. 15. a. 1.*

— *ezekben Törvény nélkül senki a' Regnicolák közzül meg-ne károſittaſsék, az olyan Joszágnak örökös betse meg fizetésinek terhe alatt. Comp. P. V. ed. 38.*

Judaizans. — *ezek ellen való Proceſsus, és büntetés. Ap. P. I. A. 4.*

Júh — *ebből, borból, buzából, egyéb Leguminákból, Diſznókból, Méhekből dézma véteſsék Erdélyben mindenütt, és Arenda érettek ne adattaſsék, ha nem volt Arendás, és Dézmás hely. Ap. P. III. T. 5. a. 2.*

Juramentum. — *lásd* Eskűvés.

Jus Ligatum. — *Ez alatt lévőkről való rendelés. Ap. P. III. T. 9. a. 1.*

— *ennek még tsak nevezete-is a' következendő időkre örökösen el-töröltetik átok alatt ez' Hazából, és Nemzetekből. Ap. P. IV. T. 20. A. 1.*

Jus Regium. — *ennek præjudiciumára lett, vagy ezután léendő Eccleſiai Jövedelmek, és Parochialis Örökségek invalidáltaſsanak. Ap. Comp. P. I. T. 1. a. 10.*

— *ha* latens avagy latitalo, *és* Subticeált Jus Regiumot *venne eſzében a Fiscus, azt nem quindenalis, hanem Ordinarius proceſſuson kereſse. Ap. P. II. T. 8. a. 5.*

— *ha* latens Jus Regiumon *el-nyerné a' Fiscus valamely Jószágot az Fiscalis Jószágnak ne tartaſsék, hanem valamint* 1588. *előtt örökösen el-adattattakat, vagy per defectum, avagy Notam kezére menteket, örökösön el adhaſsa.* ugyan ott.

— *ez nintsen az ingó Jóvakban. Ap. P. III. T. 25. a. 1.*

MUTATO TÁBLA.

J.

Jus Regium. — *Ez a' Székely Jószágokban bé-ne vitetteſsék, se Fiscus, sem más által. Ap. P. III. T. 76. a. 7.*

--- *ez ha lett vólna-is valamely Székely Jószágban de annak Poſſeſsori decedalván, 32. Eſztendök alatt a' Fiscusra nem ſzállott, ezen áló töltéſsel a' Jus Regium el enyészet.* Ugyan ott.

--- *ezt ha mely Spontaneo vitték-bé a' Székely Jószágban a' Poſſeſsorok, vagy Hæresek, az olyan Jószágoknak mind Birodalmok, mind devolutiojok a' Jus Regiumról iratott Törvény ſzerént légyen.* Ugyan ott.

Jövevény. — *Extraneus emberek mint recipiáltaſsanak az Indigénák közzé, és mint véteſsenek-fel Tiſztségekre. Ap. P. III. T. 41. a. 1.*

--- *idegen Uratlan, paraſzt vagus embzreket ki-ki tartozik meg-kezesiteni, 's Jobbágyá tenni. Ap. P. III. T. 41. a. 2.*

--- *ezeket 10 — 12. napi, vagy 2 — 3. hetes Szolgálatra mások Sérelmével bé-fogadni nem ſzabad. Ap. P. V. Ed. 30.*

K.

Kaba. — *Ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Kalendariom. — *az Uj Kalendarium ez' Országban-is bé-vétetett. Ap. P. III. T. 13. a. 1.*

Kalota-Szeg. — *ide való Szegénységnek Kolosi Aknáról elégséges Só adattaſsék, kik-is elegendö Sót ſzállittsanak* Bánffi Hunyadra. *Comp. P. III. T. 16. a. 1.*

Kalúgerek. — *ezen Oláh Szerzet az Országba nem acceptéltatik, hanem excludáltatik. Ap. P. III. T. 53. Art. 1.*

Kamara-Ispány. — *Ezek, 'Sós Szekeresektöl ajándékot venni ne méreſzeljenek 200. forint büntetés alatt. Ap. P. V. Ed. 2.*

--- *ezeknek, és Præfectusoknak, Harmintzadosoknak, 's ezekhez tartozóknak Örökség felett való perei mindenekben a' Szék Törvényéhez alkalmaztaſsanak. Ap. P. V. ed. 73.*

Kancellista. — *lásd* Cancellista.

Kapitány. — *Ezeknek, úgy Generalisoknak, Hadnagyoknak, Hajdú Vitézeknek, és egyéb Tiſztviselöknek állapottyokat miként rendeljék-el a' Fejedelmek, hez. Ap. P. II. T. 1. a. 2. Cond. VI.*

--- *ezeket, úgy Generalisokat, és Király Birákat a' Székelyeknek magok Nemzetéből valókat, és köztök lakókat adjon a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1.*

MUTATO TÁBLA.

K.

Kapitány. — *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII art.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *ezek a' Fiscalis Várakban, és erősségekben, a' Várakna*k, *és erősségeknek Urai légyenek, és a' Fejedelmek hívségére, az Ország szabadságának, 's végzésinek meg-tartására, az helynek el-nem idegenítésére, 's oda Confugiálóknak Securitására hittel légyenek kötelesek, nagy büntetés alatt. Ap. P. II. T.* 13. *a.* 1.

--- *ezeket a' Fejedelmek adják a' Székelységnek a' Fejedelmi Conditiokban írt mód szerént. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 1.

--- *ezek Koborló bujdokló, csavargó rosz Embereket lappangtatván magok körül, hó pénzeket el-veszti*k. *Ap. P. V. a.* 10.

--- *ezek, és egyéb derekas Tisztek Fiscalis és vég Várakban, Nativus, és igaz Hazafiai vagy per Solemnem incorporationem recipiáltattak légyenek. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *ezek a' Székelységen leg-alább* 1000. *forint Zálloguak légyenek. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. XVII.*

--- Hajdú Városi Kapitányok, *lásd* Hajdú Város.

Káptalan. — *Ezekben tételtsenek a' Dézmás helyeken a' Fiscust vagy Szász Papokat illető Dézma quartáról való Regestrumok. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

--- *ezekben bé-tételtsenek a' Dézmákról készitendö Regestrumok, és Dézmások Instructioji, az honnét a' Nemes embereknek magok Jószágok' taxájáról valamikor kivánnyák pár adattassék.* Ugyan ott.

--- *ezekben tételtsék-bé a' régi Vectigál avagy Harmintzad, mind a' Kereskedö, mind a' Harmintzadosok útasitására. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 2.

--- *ezekben tételtsenek bé az Adónak Rovás, vagy fel-számlálás szerént való Regestrumai-is, és a' kik kivánnyák Párban ki-adattassanak. Ap. P. III. T.* 2. *a.* 9.

--- *ezekben tételtsenek a' Dézma Arendákról való Regestrumok-is, és a' kinek kévántatik Párban ki-adattassanak. Ap. P. III. T.* 4. *a.* 1.

--- *ezekben, és nevezetesen melyikben és mi-módon tételtsenek-bé az Articulusok. Ap. P. III. T.* 12. *Art.* 1.

--- *ezeknek Tagjai, vagy más Törvényes Executorok executiora menvén azzal a' Törvényes Székek ne impediáltassanak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 9.

--- *ezek úgy Itélö-Mesterek, és Executorok által adjudicatákban, Evocatoriákban, Relatoriákban ejtett hibák, mi-képpen Reformáltassanak. Ap. P. IV. T.* 1, *a.* 34.

Ezek

MUTATO TABLA.

K.

Káptalan. — *Ezek mellett mind a' Fejér-Vári, mind a' Váradi Káptalanban, mind a' Kolos-Monoſtori Conventbe a' Fejedelem téſzen Tiſzteket.* Ap. P. *IV. T.* 18. *a.* 1.

--- *ezek mellett lévő Tiſztek hány ſzámból állók, mi-némű tulajdonságuak, és mire légyenek hittel kötelesek.* ugyan ott.

--- *ezeknek régen rendelt fizetések igazán ki-adattaſsék.* ugyan ott.

--- *ezek a' Levelek taxáiban a' régi limitatiohoz alkalmaztaſsák magokat.* Ugyan ott.

--- *ezek minden legitima Exekutiokra mehetnek.* ugyan ott.

--- *ezekhez a' Protocollumok bé-adattaſsanak,* ugyan ott.

--- *ezek a' petsétet köz helyen Conservályák, és tsak egyik a' másik nélkül petsételni ne méréſzeljen.* ugyan ott.

--- *közüllök tsak egy, a' Procuratoria Conſtitution kivül semmi egyéb Faſsiokat ne recipiáljon.* ugyan ott.

--- *ezek Statutiokat, és külső executiokat Regius mellett végben vihetnek.* ugyan ott.

--- *ezekből Conventekből, és a' Fejedelmek 2. Cancellariáin expediáltatni ſzokott Levelek taxáinak legitimatioja.* Ap. P. *IV. Tit.* Finali.

--- *ezek requiváltatván Mandatummal a' Leveleket halagatás nélkül ki-irják Articularis büntetés alatt. Comp. P. IV. Titt.* 13. *a.* 1.

--- *ezekben bé-adattaſsanak a' Liber Regiusok.* ugyan ott.

Kapú-Szám. — *Az ez után való adó in Añ.* 1545. *tsak denár* 60. *vólt, azután sokkal nagyobbra nevekedett felyebb felyebb.* Ap. P. *III. T.* 2. *a.* 1.

--- *ez után való Adózásnak ſzámát, módja, és rendje az Orſzág' közönséges Gyülésében ſzokott el-rendeltetni.* ugyan ott.

--- *ez után való adótól immunis senki Jóſzága nem leket, hanem-ha kinek a' Fejedelmek kivált-képpenvaló Kegyelmeſségekből nem örökösön hanem bizonyos ideig meg-engednék.* Ap. P. *III. T.* 2 *a.* 2.

--- *egy Kapú-ſzámra a' Róvás, avagy fel-ſzámlálás ſzerént tíz emberek irattatnak, és rendeltetnek.* Ap. P. *III. T.* 2. *a.* 3.

--- *tsak egy Kapú ſzámnak tartaſsék, ha a' tíz ember ſzámát az Hazának békeſségében valahánnyal meg-haladná-is az okkori Emberek ſzáma, és a' többi tartozzék a' fel-rótt embereket segíteni.* Ugyan ott.

--- *a' mely helyekről a' Kapú-ſzámra fel-rótt, es ſzámlált emberek, vagy azoknak helyekben telepedteknek ſzáma meg-kevesednék, a' többi viselye az Adózásbéli terhet.* Ap. P. *III. T.* 2. *a.* 4.

A' kik

MUTATO TÁBLA.

K.

Kapú-Szám. — *A' kik Kapú-számra fel-rótt helyeket magoknak akarnák tartani, azokra nézendő Adóbéli részt, vagy a' több Jobbágyokkal tartozzanak meg-fizettetni, vagy ha azok nintsenek, maga fizesse a' Patronus, avagy botsássa Falú közzé.* Ugyan ott.

— *a' hol a' Kapú-szám vagy dög halállal, vagy egyéb különös okból egészszen, vagy annak része pusztulásra jutott, az olyan helyek maradjanak az* 1635-béli *meg-számlálás, és le-szállittás szerént.* ugyan ott.

— *ha az ilyen le-szállított Kapú számos helyekre ujjabban emberek telepednek, a' meg-telepedésnek idejétől fogva hat esztendeig az Adózástól üresek ne légyenek külömben, hanem a' róváson maradtakat segéllyék.* ugyan ott.

— *a' régi Kapú-szám szerént való Adó helyre állíttatik, és a' le-szállításnak szábadsága meg-szünik, el-telvén a' meg-telepedésnek hat Esztendeje.* Ugyan ott.

— *Szám után való Adónak terhét viselni tartozik a'* manumissus, *ha egyéb aránt nem Nemes, és Öröksége-is nem executus, és a' Fejedelemtöl adója nem relaxaltatott, avagy Földes Ur Jobbágyival nem akarja praestáltatni.* ugyan ott.

— *Szám után való Adóval puszta helyekröl senki sem tartozik, róváson lévök' maradéka után mint jár az adó. Ap. P. III. T. 2. a. 5.*

— *és Rovás alól el-menteken, mint véteſsék meg az Adó; a' hódoltságon lakó Szegénység csak fél adót adjon. Ap. P. III. T. 2. a. 6.*

— *után való Adót, a' honnan ad suos terminos administrálni el-mulatnák; processus, és büntetés. Ap. P. III. T. 2. a. 7.*

— *után való Adóra a' meg-égett Örökségnek Possessora három Esztendeig ne kénszerittessék. Ap. P. III. T. 2. a. 8.*

— *Szám szerént való Adónak a' Rovás, vagy fel-számlálás szerént való Regestrumi le-iratván, publicaltatván a' Vármegye petséti alatt Káptalanokban bé-tétessenek, onnét ha kiváratik párban a' Nemeſseknek kiadattassanak. Ap. P. III. T. 2. a. 9.*

— *után valo adó Szedök hitesek légyenek az igaz Perceptiokra, administratiokra, az Adót bé-vivök nem Sattzolásra, nem várakoztatására, magok szolgálattyokra való nem kénszerittésére, nem késleltetésre, Czédula pénzel való meg-elégedésre. Ap. P. III. T. 2. a. 10.*

— *utan való Adó pro Anno 1563. minden Kapú-szám után 20. forintban állittatik-meg, és mely időben szolgáltassanak-bé, a' terminusok meg-határoztatnak. Ap. P. III. T. 2. a. 11.*

Után

MUTATO TÁBLA:

K.

Kapú-Szám. — *Után való Adónak első terminúsán minden Kapú-szám után szolgáltatások-bé egy-egy forint a' vég Házak építésére, nevezetesen a' Jenőben való épület' Continuálására, és a' Conſtántinapolyban lévő ház építésére. Ap. P. III. T. 2. a. 12.*

--- *hány Kapú-szám után, hány 'Sóldost, Lóvast, vagy gyalogot kelleſsék állítani a' nem Személy szerént való Insurrectio idején. Ap. P. III. T. 19. a. 12.*

--- *után való adót a' gyalog Zászlók alá bújdoklott Jobbágyok Feleségei megadni tartoznak. Ap. P. V. ed. 29.*

Katona. — *Ezek, és egyéb Vitézlő Rendek, mely időben hová rendelteſsenek, quartélyban, és hová nem, és minémű fizetéssel élyenek. Ap. P. III. T. 22. a. 1.*

--- *ezek, és egyéb Vitézlő Rendek senkinek Jószágiról Jobbágyokat hatalmasúl el-vinni ne méreſzeljenek büntetés alatt. Ap. P. V. ed 31.*

--- *láss többeket ezen Szóknál,* Had, Hadakozás, Hadi Rend, *és* Vitézlő Rend.

Kár. — *Ezek-is meg-ítélteſsenek a' Fel-peresnek a' Jószággal együtt, ha Perközben a' potentiarius a' peres Jószágot puſztulni hagyná, vagy szántszándékkal puſztittaná. Ap. P. IV. T. 1. a. 6.*

Kárán-Sebes. — *ez Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

--- *ennek Privilegiuma Confirmáltatik, és Lakósai* Hátzegen-*is Vámot adni nem tartoznak. Ap. P. III. T. 63. a. 1.*

--- *ennek Lakósi Só vitel, és hordás dolgából, régi Ususokban hagyattatnak, Fiscalis proventus-is köztök ne neveltesék Privilegiuma ellen. Ap. P. V. Ed. 33.*

Kárátson. — *lásd* Innep.

Káromkodó. — *ezek úgy a' Szitkozódók, és minden czégéres vétkesek, vétkeknek Neme, és mivolta szerént kedvezés nélkül meg-büntetteſsenek. Ap. P. III. T. 47. A. 22.*

--- *láss még többeket ezen Szónál,* Szitkazódó.

Káros. — *ezek elégitteſsenek-ki elsőbben-is a' lopóknak jóvából, a' mi marad az Executor Tiſztek ki-vévén jutalmokat a' Földes Uraknak hagyatik. Ap. P. III. T. 47. a. 18.*

--- *Ember, akár-hol azon Városbéli, vagy Falúbéli Embert areſtálhaſson, a' hová való Birák adóſság dolgában az elég-tételt el-mulatták. Ap. P. IV. T. 4. a. 1.*

Nemes

K.

Kárósitani. — *Nemes embert, Törvény, és Törvényes Itélet nélkül Jóvaiban sem lehet. Ap. P. III. T. 6. a. 3.*

--- *némelyek sokban kárósíttatván-meg az el-múlt háborúságos időkben, azoknak károk reſtituálásának módja, és proceſſusa. Comp. P. IV. T. 8. a. 1.*

Kaſtély. — *ezek, és Várak a' vég helyekhez közzel ne épitteſsenek. Ap. P. III. T. 3. a. 1.*

Kelemen. — Mihály *relictája kezénél lévő Leveleknek miként léendő ki-adattatáról írt Articulus, másokra-is értetik, kik ezzel élni akarnak. Comp.* P. *IV. T.* 11. *a.* 2.

Kemény János. — *Ennek mint Választott Fejedelem* Rákóczi Ferentz *mellé rendeltetett Gubernatorának eleiben írt Conditiók. Ap. P. II. T. 1. a.* 8.

--- János *Gubernatornak hólta történvén, annak helyében mingyárt más választaſsék. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 9.

--- *ez a' Tanáttsal a' Választott Fejedelem körül lévő 'ártalmas Tanáts-adókat admonéálhaſsa, és amovéálhaſsa. Ap. P. II. T. 1. a.* 10.

--- *ez a' Tanáttsal, ha valamely nyughatatlan ember a' Választatt Fejedelemnek gyermeki ideje alatt Lóvas, vagy gyalog hadakat gyüjtene, azt el-oſzlathaſsa, és ennek parantsolattyára tartozzék minden Rend fel-ülni, az ilyen parantsolatokat ő az Cancellariuſsal, vagy együtt lévő Tanátsokkal subſcribálja. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 11.

--- *ez, és a' Választott Fejedelem közt való költsönös köteleſségek, és Fel-tételek; melyeket a' Fejedelem meg-ſzegvén, az Orſzág az ő hívségétől ment légyen, ha pedig a' Gubernator azt Cselekedné Hivatalától meg-foſztaſsék. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 12.

--- *ez, és a' Statusok közt reciprocum Juramentum légyen. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 13.

--- *ennek, es a' Fejedelem mellett lévő Tanátsoknak Suſtentatiojára proviſio az Orſzág' közönséges jövedelmeiből légyen. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 14.

--- *ennek mint Fejedelemnek Conditioi. Comp. P. II T.* 1. *a.* 4.

--- *ez boſzſzut ne üzzen azokon, kik másodſzori bé-jövetele alkalmatoſságával, vagy az előtt-is véteni láttzattanak. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. XIX.*

--- *ennek inauguratiojakor eleiben adott Conditiokra való meg-esküvése. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 4.

--- Jánosné *Fejedelem Aſszony* Kornis Gáspár *ellen adóſságért Magyar Orſzági Perrel procedálván, az el-foglalt Jószágot viſszza adja, különben*

K.

Kemény János. — Kornis Gáspár *számára annyi érő Jószága el-foglaltaſsék. Comp. P. IV. T.* 17. *a.* 1.

Kendi. — Iſtván *Cancellarius kezénél lévő petsét alatt emanált Levelek erőtelenek, ha tsak ad reformandum bé nem adattak. Ap. P. IV. T.* 11. *a.* 3.

Kén-eső. — *ennek keresése, és készithetése fel-ſzabadittatik, Fiscusnak advánbé fizetésért, a' kik másuvá adnák, azok ellen proceſſus, és büntetés. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 2.

--- *ezt illendő árron elegendőt tartoznak adni a' Fiscalis Tiſztek a' Haza-béli Meſter Embereknek, és egyéb Rendeknek.* Ugyan ott.

--- *ezzel való Kereskedés az Hazafiaknak is meg-tiltatik. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 1.

Kénkő. — *Kénkő, arany, ezüst, réz Bányáknak mivelése bizonyos módokon fel-ſzabadittatik, és ahoz értő más-hunnan bé-jövő Rendek-is arra adsecuraltatnak. Ap.* P. *II. T.* 9. *a.* 1.

Kereskedés. — *ezeknek mint adatik Salvus Conductus a' Cancellarián. Ap. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *ez bizonyos fel-tételek alatt fel-ſzabadittatik. Ap. P. III. T.* 51. *a.* 1.

--- *ez, és a' járás, kelés, mitsoda fel-tételek alatt engedtetik-meg, a' Görögöknek, Örményeknek, Rátzoknak, Bolgároknak, Dalmatáknak, 's egyéb Nemzeteknek. Ap. P. III. T.* 52. *a.* 1.

--- *ezt ſemmi-képpen ne akadályoztaſsa a' Fejedelem. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XX. a.* 4. *Cond. XX. a.* 5. *Cond. XX.*

--- *ezeknek, és egyéb rend-béliéknek-is idegeneknek Salvus Conductus ne-adattaſsék. Comp. P. III. T.* 2. *a.* 1.

--- *e' végre Lóvaknak ökröknek, és egyéb-féle lábos marháknak vásárlása idegen Nemzeteknek meg-tiltatik, az Hazafiaknak mindenekkel (: az arany port, és a' Kén-esöt ki-véve:) való ſzabad kereskedés meg-engedtetik. Comp.* P. *III. T.* 3. *a.* 1.

--- *ez minden-felé ſzabados légyen. Comp. P. III. T.* 9. *a.* 1.

--- *Görögöknek, 's egyéb Kereskedőknek adása, vevése módjáról, és csalárdságok meg-zabolázásáról. Comp.* P. *III. T.* 15. *a.* 1.

Kereſztelés. — *E' nélkül hagyván a' Kisdedeket Oláh Papok, és Esperestek különös haragból, miként büntetteſsenek Vladikájok által. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 10.

Kereſztény. — *Új Kereſztény, lásd* Ujj Kereſztény.

K.

Kereſztény pénz. — *ezt a' Dézmások venni ne méréſzeljenek. Ap. P. V. Ed.* 11.

Kéve. — *penna Kévét, penna bort, 's több e'féléket ne vonnyanak a' Dézmások a' Szegényeken. Ap. P. V. ed.* 11.

Kézdi Vásárhely. — *ide való Lakósok,* Torjaiak, Sepsi Szent-Györgyiek, *és* Ilyefalviak' *Privilegiumok mennyiben hagyattatik helyben. Ap. P. III. T.* 78. *a.* 1.

--- *itten úgy* Rikában, *és* Zágonban *Vám adáſsal a' Nemeſség nem tartozik. Ap. P. V. ed.* 92.

--- *ide való Lakósok magok Privilegiumokkal éljenek, a' mikről pedig Privilegiumok nintsen, tartsák az Orſzág Törvénnyéhez, és Szék uſuſsához magokat. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 6.

--- *ugyan ezeknek Contraverſiájok el-igazítására a' Vitézlő Rendekkel Commiſsariusok rendeltetnek. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 7.

--- *ezeknek* Apor Lázárral *a' Lemhényi, és ſzomſzéd Falúbéli Erdők iránt való versengések, miként igazittatott el. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 9.

Kezes, Kezeſség. — *ennek dolgában, kinek kinek írott Törvénnye lévén a' maga kötése, minémü dolgokra kell vigyázni, és meg-visgálni. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 2.

--- *ezt válálván magokra valamely bújdosó Jobbágyert, a' Kezeseknek dolga mint igazittoſsék-el. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *ennek kérése, 's több e'féle akadályok által Székelységen a' Latrok proſecutioja ne gátoltaſsék. Comp. P. III. T* 8. *a.* 5.

--- *Kezes, vagy kötés levele ſzerént akarván valaki proceddlni ſzabadságában hagyatik. Comp. P. IV T.* 15. *a.* 1.

Kinálás. — *Ez miképpen légyen a' Zállagos Jóſzágok állapottyában. Ap. P. IV. T.* 7. *a.* 2.

Kints, Thesaurus. — *Ezt találván valaki harmadát Fiscusnak adminiſtrálja, más határán találván a' Dominus Terreſtriſsel-is Conveniáljon, ha el-titkólja, egéſzſzen el-vétetik tölle. Ap. P. III. T.* 54. *a.* 1.

Kints-Tartó, Thesaurarius. — *A' Gubernator, és Tanáts' tettzéséből ezt válaſzſzon* Catharina *Fejedelem Aſszony, a' ki a' Orſzág Proventuſsit bévegye, és evogálja, a' meg-állítandó modalitás ſzerént. Ap. P. II. T. T.* 1. *a.* 14. *Cond.* X.

--- *ezt tartson a' Fejedelem a' Fiscalis Jövedelmekre nézve, e' milyen, és miként légyen kötelezve? Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. XV.*

MUTATO TÁBLA.

K.

Kints-Tartó. — *Ez rendelteſsék az Orſzág' minden-féle Jövedelmeinek bé-vételére, és ki-adására. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XIX. a.* 5. *Cond. XIX.*

--- *ezen Hivatalnak vacantiája történvén mentől hamarább más tételeſsék. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XIX. a.* 5. *Cond. XIX.*

Király-Biró. — *Ezeket, vagy Generalisokat, és Kapitányokat a' Székelyeknek magok Nemzetéből valókat, és magok közt Lakokat adjon a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV. Comp P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII. a.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *ezeknek Válaſztása csak-ugyan a' Székelyek ſzabadságán állyon. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII. a.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *ezek a' Székelységen a' Székeknek ſzabad Válaſztásában állanak, meg-tartatván mindazon-által a' Fejedelmeknek juſsa, és Authoritáſsa. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 1.

--- *Vice Király-Birák Székelységen Hadi expeditioból otthon maradhatnak. Ap.* P. *V. ed.* 58.

--- *ezek leg-aláb* 1000. *forintig való Zállagosok légyenek. Comp.* P. *II.* T. 1. *a.* 4. *Cond. XVII.*

Kis Bun. — *lásd* Bun.

Kis-Falud. — *ez a' nyom fel-vételéről, és lopott Marbákról írt Articuluſsal élni tartozik. Comp. P. V. ed.* 26.

Kis-Marja. — *Ennek Privilegiuma helyben hagyatik ki-véve az Harmintzad dolgát, melyel tartozik ugyan, de annak el-engedése a' Fejedelemnek ſzabados dispoſitiojára, és hatalmára hagyatik. Ap.* P. *III. T.* 70. *a.* 1.

Kis Selyk. — *lásd* Selyk.

Koborló. — *lásd* Csavargó.

Kolos. M. Város. — *ide való Só Aknáról elegendö Só adattaſsék a' Kalota-Szegi ſzegényeknek. Comp. P. III. T.* 16. *a.* 1.

--- *ide való*, Thordai, Széki, *és* Viz-aknai *Aknák a' Portuſsal együtt a' Porta Contentatiojára rendeltetvén, ismét a' Fejedelem diſpoſitioja alá botsáttatnak* 20. *ezer Tallároknak az Adóban való fizetéséért. Comp. P. V. Ed.* 43.

Kolos-Monoſtor. — *Kolos-Monoſtori Templomok, és Klaſtromok a' R. Catholicusoknak hagyatnak Ap. P. I. T.* 1. *a.* 5.

--- *ez Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap.* P. *III. T.* 8. *a.* 1.

--- *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 1.

K.

Kolos-Monoſtori Convent. — *Ebben mi módon tételſenek-bé az Articulusok Ap. P. III. T.* 12. *a.* 1.

--- *láss többeket ezen Szónál* Káptalan.

Kolos-Vármegye. — *Ez úgy Doboka, és Belsö Szólnok Vármegye, és Beſztertze vidéke Dés Városának erös palánkal való környül vétettetésében segittségül tartoznak lenni, articularis büntetés alatt. Comp.* P. *V. ed.* 8.

Kolo'svár Városa. — *Ezen Városban, az Orthodoxa Evangelica Religion lévö Papoknak bé-vitetések végeztetvén, azon végzés ujra Confirmáttatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 6.

--- *ezen Városban az Óvári puſzta Templom, úgy a' Farkas Uttzai Templom a' Collegium helyével együtt a' Reformata Evangelica Religion lévöknek Conferáltatik.* ugyan ott.

--- *ezen Városra, betegek látogatására, gyontatására, Kereſztelésre, hóltak kikisérésére a' Catholicus Papoknak bé-menni ſzabad légyen, úgy egyéb helyekben-is, ki vévén Váradot, Boros Jenöt, Debretzent, de ezeken kivül semmi Czeremoniát ne peragáljanak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 11.

--- *itten vagy Fejérvárt légyen helye a' Collegiumnak. Ap. P. I. T.* 10. *a.* 3.

--- *az ide való Kereskedök Salvús Conductus nélkül-is, a' Tanáts' Teſtimonialiſsál járbatnak más Orſzágokra. Ap. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *ide való Fö Kapitánynak* Bánffi Diénesnek *adatott edictumok, és Inſtructiok Confirmáltatnak. Comp.* P. *III. T.* 12. *a.* 4.

--- *ide való Hadnagyoknak, Adſeſsoroknak válaſztásáról, 's az ott való Præſidium lóvainak tartásáról. Comp. P. V. ed.* 3.

--- *ide való Kapitány' requiſitiojára, ha hó pénzel Katonák el-ſzöknének, mindenütt tartozzanak meg-fogni, és kézben adni sub pœna. Comp.* P. *V. Ed.* 4.

--- *ide való Lakósok az Approbata Conſtitutioban a' Boros-Jenöről írt Edictumok observálására köteleztetnek. Comp. P. V. ed.* 5.

--- *az ide való Ejtelhez, es Vékáboz alkalmaztaſsanak az egész Orſzágban az Ejtelek, és Vékák, Máramarost ki-véve. Comp. P. V. ed.* 28.

--- *ide való Præſidiariusok,* Mikola 'Sigmondnak *Puſzta Sz. Miklós nevü Prædiumára lóvaikat ne hajtsák. Comp.* P. *V. ed.* 38.

Komádi. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 1.

Komornik. — *Fö Komornik Székin prosequáltaſsanak a' magok köteleſségek ellen vétkezö Harmintzadosok. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 3.

Konyár. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 1.

K.

Kopja. — *Hadi Expeditiokra, és Muſtrára a' Lóvasok közzül, kitsoda, bány, és milyen Kópjával légyen egyéb Fegyveri között. Ap. P. III.* T. 20. *a.* 1.

Kornis Gáspár. — *ellen* Keméný Jánosné *Fejedelem Aſszony adóſságért Magyar Orſzági Perrel procedálván, az el-foglalt Jószágot néki viſzſza adni tartozzék, külömben Erdélyben annyit érö Jószága foglaltaſsék-el* Kornis Gáspár *ſzámára. Comp.* P. *IV.* T. 17. *a.* 1.

Kortsoma. --- *ezeken, Innep napokon a' Czégérek bé véteſsenek, és mely idöben leheſsen italokat adni? Ap.* P. *V. Ed.* 51.

Kortsomárlás. — *Ezen kivül egyéb Nemesi ſzabadságokban meg-tartaſsanak a' Fiscalis Jószágokban lévö Nemesek, kik* Bethlen Gábor *idejében mind ſzemélyes immunitásokra nézve, mind Exemtiojokra nézve meg-visgáltatván, praerogativájok helyben hagyatik. A. P. II. T.* 8. *a.* 7.

--- *ennek tartása állapottya hasonló móddal rendeltetett, mint a' Falúk határinak fel-oſztása juxta* quantitatem et numerum antiquarum Seſsionum. *Ap. P. III. T.* 29. *a.* 1.

--- *ez juxta quantitatem Bonorum limitáltaſsék, a' ki rendjét meg-nem tartja, annak büntetése hordója fenekének ki-vágása, vagy Borának el-vétele, és* 12. *forint Ap.* P. *III. T.* 32. *a.* 1.

--- *ennek dolgában Executiora a' Tiſztek házaktól-is ki menni kötelesek.* 200. *forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

--- *ennek módja a' Fiscus kezénél lévö Jószágokban-is meg-tartaſsék, de a' büntetés, nem a' Fiscuson, hanem a' Tiſztyein véteſsék-fel.* Ugyan ott.

--- *ennek dolgában az eddig tartatott ſzokás ez-után is meg-tartaſsék.* Ugyan ott.

--- *ezt paraſzt Ember Nemes Ember ellen, Egyházi rend Patronus ellen, ne kezdgyen.* Ugyan ott.

--- *ezt* Serrel *sem ſzabad gyakorólni a' limitatio ellen.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában írt Proceſſusok, és módok a' Székelységen-is observáltassanak.* ugyan ott.

--- *ez* Váradon *a' Nemes Város, 's egyéb Rendeknek ſzabadságára hagyatott. Ap.* P. *III. T.* 66. *a.* 2.

--- *ez* Udvarhelyt *a' Vár ſzükségére hagyatik. Ap. P. III. T.* 77. *a.* 1.

--- *ennek limitatioja, és az határ bírása ſzerént légyen, úgy a' Bíróság viselés-is. Comp. P. III.* T 4. *a.* 2.

--- *ezt ha paraſzt Emberek, Nemes Ember borára akármi ſzínes prætextus alatt tartanának-is azok ellen proceſsus, és büntetés. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA:

K.

Kortsomárlás. — *E'béli Juſsát Nemes Ember paraſzt embernek más Nem ese kárára ne engedheſse.* ugyan ott.

--- Sernek Kortsomáróltatása *Székelységen fel-ſzabaditatik minden időre. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 2.

--- *ez* Hufzton *tsak a' Patronus ſzámára légyen, a' Nemeſség attól el-rekeſztetvén. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 3.

Kozmás. — *Ennek Csik Székben az* Apor, *és* Mikó *Familiával az el-veſzett marha nyoma fel-vétele iránt való egyenetlensége miként igazítatott-el. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 2.

Krisbák-Falú. — *ez Törtsvárhoz tartozó több Fiscalis Falúkkal minémü feltételek alatt adatott Cserében a' Braſsaiaknak, Sárkány, és Szúnyog-ſzeg nevü Falúk helyett. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Köből. — *lásd* Mérték.

Köhalom-Szék. — *Ezen Székben a' Darótzi, és Udvarhely Széki, Jánosfalvi Lakósok közt való Contraversiának el-igazitására Commiſsariusok rendeltetnek. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 5.

--- *ez, és Nagy-Sink Szék, 's a' Bartzaság az Ado-fizetésben tartoznak segíteni Medgyes Széket. Comp. P. V. ed.* 42.

Kőltség. — *Ezek elegendők adattaſsanak mind egyebeknek, mind Székelységnek, midőn a' Fejedelem, vagy Haza ſzolgálattyában az Országon kivül küldetnek, ide nem értve Oláh Országot. Ap. P. V, ed.* 63.

Körös. — *Ennek áttyán-is ſzabad a' Sónak az Országból való ki-hordása. Ap. P. V. ed.* 5.

--- *itten Lakóknak* B. Hunyad*nál belyebb jönni nem ſzabad. Comp. P. III. T.* 16. *a.* 1.

Körös-Szeg. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 1.

Kővár. — *Fiscális Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *itten nem Vármegyék, vagy Székek béli Tiſztek, hanem az oda való Kapitányok viſzik végben a' Czivkálást. Ap.* P. *III. T.* 46. *a.* 4. *és* 5.

Kővár Vidéke. — *Erről a' Jobbágyok ki-adattaſsanak, mint más helyekről ellenben az onnét el-bujdosott Jobbágyok-is viſzſza botsáttaſsanak. Ap. P. V. ed.* 32.

--- *innét a' kik Fiscalis Jobbágyokat magok Jószágaikban ſzállitottak azokat viſzſza ſzállítani tartoznak* 200. *forint büntetés alatt. Comp. P. V. ed,* 7.

K.

Követek. — *A' Fényes Portához Követeket expediáljon a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. III. a. 6. Cond. III. a. 7. Cond. IV. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. III. a. 5. Cond. III.*

--- *ezeket Várakba, és Városokba ne szállíttsák a' Commissariusok. Comp. P. V. Ed. 22.*

Követség. — *Az Országot, és közönséges dolgot illető* Követséget *meg-ne halyon, se azt ne instituáljon a' Fejedelem a' Tanátsok hire nélkül. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. VII. a. 7. Cond. VI. Comp.* P. *II. T. 1. a. 1. Cond. V art. 4. Cond. V. a. 5. Cond. V.*

--- *az Országnak ártalmas Követségeket tudva hordozók infidelitatis Notával büntettetnek. Ap. P. III. T. 14. a. 1. §. VI.*

L.

Lakadalom. — *Ezek Menyekzöiek Innepeken ne tartassanak. Ap. P. V. ed. 51.*

Lámpert. — *itten Vám azoktól vétessék, kik azon Határra reá mennek. Ap. P. V. ed. 92.*

Latens Jus Regium, — *lásd* Jus Regium.

Lator. — Fejérvárt *valamely Nemes Házhoz szaladott Latornak el-fogására tartoznak reá menni a' Tisztek 500. forint büntetés alatt, azt ki-adni nem akaró Nemesek, vagy Lakónak-is ez a' büntetése. Ap. P. II. T. 14. a. 2.*

--- *ezeket, ha a' Czirkálásban ki-adattattak, vagy egyéb arránt Sententiáztattak, szabad arestálni. Ap. P. III. T. 11. a. 2.*

--- *ezeknek refrenálásában, ki-keresésekben, büntetésekben, a' Tisztek szorgalmatoson el-járjanak, meg-Sententiáztattaknak magoktól gratiát adni, vagy Törvény előtt meg-santzóltatni, el botsátani ne méréfzeljenek 500. forint büntetés alatt. Ap. P. III. T. 47. a. 1.*

--- *ennek Törvényére illendö terminuson meg-jelennyék a' Vádló ember, ne kelleſsék, a' Vádlott embert sokáig fogsággal nyomorgatni, vagy el szalasztani.* ugyan ott.

--- *ezeket, és más gonosz-tevöket, a' Czirkáláson kivül-is szabad meg-fogni, és büntetni. Ap. P. III. T. 47. a. 3.*

--- *Ezeknek, és más gonosz-tévöknek marhájokat Törvény előtt el venni nem szabad, de a' károsnak, és mulctáknak bátorságára lehet Kezesség alá vetni.* ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

L.

Lator. — *Latorságról, vagy más gonosz tételről gyanus paraſzt Embert, tsak gyanúra privatus Nemes ember-is el-foghattya.* ugyan ott.

--- *ezek Fárt-tartóinak Orv-gazdáinak ki-keresésekben, 's büntetésekben való mód, — őket a' Falúsi Lakósok-is tartozzanak meg fogni* 200. *forint büntetés alatt. — Ha kik a' meg-fogokat impediálnák, azon büntetés reájok fordúl, hodóltsági Falúk ezekből ki-vétetnek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 4.

--- *ezek meg-fogattatván, ha a' Falú-béliektől el-ſzalaſztatnak, intra quindenam azoktól esmét meg-fogattaſsanak, 's Tiſzt kezéhez adaſsanak,* 200. *forint büntetés alatt, ha pedig azt' vagy akaratjal cselekedték, vagy mások adták vólna kezekhez, és úgy botsátanák, vagy ſzalaſztanák-el* 500. *forint a' büntetés. Ap. P. III. T.* 47. *Art.* 5.

--- *ezeknek kergetésekre, meg fogásokra, tólvaj kiáltásra, Harang félre verésre tartoznak insurgálni mindenütt* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 6.

--- *ezek a' Czirkálásban való ki-adás, és halálra lett Sententiáztatás után, Fő Rendek' háta megé vonván magokat, a' Tiſztek kérésére ki adattaſsanak* 500. *forint büntetés alatt, Városon kivül pedig ſzabadoson el-fogattathaſsanak. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 7.

--- *ezek nem halált érdemlő, hanem tsak fizetést kévánó dologban, ha ki nem adattatnának* 200. *forint a' büntetés, és ennek Executioja módja.* ugyan ott.

--- *ezek között a' felelők mint Orv-gazdák halállal büntetteſsenek, a' mely Falú illyent fogadna* 200. *ftal büntetteſsék. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 8.

--- *ezeknek büntetésekben a' Fiscalis Gond-viselők-is aſsiſtentiával légyenek a' Tiſzteknek, és az Egyházi Nemeſség-is* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 47. *A.* 9.

--- *ezeknek ſzámokra kik Erdőkön mezőkön lappanganak gazdálkodni tilalmas sőt kergetni, a' hová illik hirt tenni felőlök, meg-fogni ſub* 500. *flor büntetés alatt mindenütt tartoznak. Biró a' mely Falúban el múlatná harmad magával fel-karóztaſsék. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 19.

--- *ezeknek ha az elébb irtakat privatus ember cselekedné, az-is halállal büntetteſsék.* Ugyan ott.

--- *ezekkel Consentiáló, hamis keresetekből részt vévő Tiſzt, vagy Nemes véllek egyenlő-képpen büntetteſsék. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 11.

--- *ezeket meg fogván, de sem Törvényt nem láttatván, sem Tiſzt kezében nem adván, hanem vagy csak úgy, vagy Sattzólás mellett el botsátná valamely Nemes Ember* 200. *ftal büntettétik.* ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

L.

Lator. — *Ezeknek exegnálásával más Vármegyebéli Tiſztek-is tartoznak, más helyek, Vármegyék, vagy Székek Tiſztyeinek hiteles reſcriptumokra, úgy mintha előttök fólyt vólna a' Törvénye. Ap. P. III. T. 47. a. 12.*

--- *ezeknek Orv-gazdái, és Felelői ha Nemes emberek lennének, azok ellen való Proceſsus. Ap. P. III. T. 47. a. 13.*

--- *Czégéres vétekben élők a' Tiſztek' informátioja nélkül grátiát Fejedelmektől sem nyerhetnek, és a' Grátia mitsoda Conditiók alatt adaſsék. Ap. P. III. T. 47. a. 14.*

--- *ezek, és akármely Czégéres vétekben tanáltatott, és Törvényesen meg-itéltetett Emberek, Udvari, Mezei, Várak, Hadak, Praeſidiumok, Aknák, Bányák, és egyéb ſzólgálattyokra a' Fejedelmeknek adván magokat, vagy akármely Privilegialis helyekre refugiálván, hiteles Reſcriptumokra, Sententiákra, Exponensek requiſitiojára areſtáltaſsanak, és meg-büntetteſsenek Tiſzt-viselőjök által 500. forint büntetés alatt. Ap. P. III. T. 47. a. 15.*

--- *ezeket, 's más gonoſz-tévőket Tömlötzbe bé-venni mindenütt tartozzanak, ha kik el-botsátanák, a' bé-adók' hire nélkül, azok ellen Proceſsus, és büntetés. Ap. P. III. T. 47. A. 16.*

--- *evről, vagy akármely Czégéres vétekről, úgymint Violentiákról, potentiákról, vagy ezzel való fenyegetödzésekről, 's több ilyenekről vádóltatott Jószágtalan Nemes Ember, a' Sérelmes Ember' panaſzszára el-fogattathatik, és az ellene való proceſsus miként folytattaſsék. Ap. P. III. T. 47. a. 17.*

--- *Latort, idegent, Jobbágyot, Udvari népe közzül valót maga Földén megfogatván valaki, miként látthathat reá Törvényt, és miként exequáltathattya-is. Ap. P. III. T. 47. a. 19.*

--- *ezek valaki által maga Földén, és maga induſtriájával fogattatván, és illendöleg meg-büntettetvén, a' Tiſzteknek további prætenſiojok ne légyen, de ha kedvezésből botsáttatnának, vagy ſzabadittatnának fel, tóvább-is hozzájok lehet nyúlni.* ugyan ott.

--- *Oláh Országból ide kapdosók in facto delicti, vagy Continua proſequutione tanáltatván, mint lehet véllek Cselekedni. Ap. P. III. T. 76. a. 5.*

--- *Meg-Sententiázott Latrokat in Facto delicti talált gonosz-tévőket, lopott marhával tanált Személyeket, a' Szász, és Magyar Városokon-is areſtálni lehet. Ap P. III. T. 80. a. 4.*

--- *ezek a' Tiſztektől el-fogatván, fogságra bé-vinni- meg-tártani, Tiſztek akarat-*

L.

Lator. — *akarattya ellen el nem botsátani tartaznak a' Szász, és egyéb Városok-is. Ap. P. V. Ed.* 79.

--- *a' Székelységen a' Latrok' prosequutiojában bé-tsúszott akadályok, úgymint Kezeség, és egyéb útak, és módok el-töröltetnek. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 5.

--- *ugyan a' Székelységen-is a' Latrok prosequutiojában minémü Articulusok tartaſsanak-meg.* ugyan ott.

--- *ugyan a' Székelységen mind másutt el-fogattaſsanak a' Latrok gyanúra,* Ugyan ott.

--- *ugyan a' Székelységen a' Latrok protectio alá ne véteſsenek, és Jobbágyokká ne téteſsenek* 200. *forint büntetés alatt.* ugyan ott.

--- *ezeket Pribéheket, armásokat, és egyéb Czégéres vétekben élt Latrokat a' Falúk ne duggaſsák, ne lappangtaſsák, hanem azoknak prosequutiojára fel-kelni tartozzanak. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *ezek mellett fel-kelö Falúknak Bírája harmad magával fel-karóztaſsék.* ugyan ott.

--- *ezeket* Halmágyon *a' Nemes Házoknál-is el lehet fogatni. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 3.

--- Csavargó, koborló Latrok, *lásd* Csavargó.

--- *láss többeket ezen Szóknál:* Bújdokló, Csavargó, Gyílkos, Lopó, Tólvaj.

Leány. — *Jobbágy Leányt, vagy Aſzſzonyt Férjhez menetelben akadályoztatni nem ſzabad* 100. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 30. *a.* 1.

--- *Jobbágy Leányoknak köntösökön kivül egyéb Jóvok Urak engedelme nélkül nem adattathatik* ugyan ott.

--- *ezeknek adván Jobbágyok Szöllöbéli Örökségeket, ez-által a' Dézmát Földes Uraktól el-idegenitvén, e'béli Privilegiumokat Ország Gyülésin producálni tartoznak, az olyan Város, vagy Falú-béli Lakósok. Ap. P. V. Ed.* 22.

Legatio. — *lásd Követtség*, Confœderatio.

Lelkezödés. — *Ezzel való ſzitkozódások büntetés alatt meg-tiltatnak. Ap. P. V. Ed.* 34.

--- *ezzel való Szitkozódásért való büntetésből gyült pénz az Egyházfiaknak adaſsék, és mi végre.* ugyan ott.

Lengyel. — *Ezekkel tett pacificatioja a' Márnaroſiaknak Confirmáltatik. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA.

L.

Lengyel. — *Ezekkel tett* Pacificatio *ellenére* Porutzki Jákób *Lengyel Urnak Szolgai Emberei meg-támadtattván, jóvaiban meg-károsíttatván, miként Contentáltassék, és ez-után e'féléket cselekedők ellen milyen mód observáltassék. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 3.

Levél. — *Az Országnak Szóllókat a' Fejedelmek az Országgal Communicálják. Ap. P. II. T.* 5 *a.* 2.

--- *az Országnak ártalmas Leveleket írók, vagy tudva hordozók infidelitatis Notával büntettetnek. Ap. P. III. T.* 14. *a.* 1. §. *VI.*

--- *Fejedelmek, vagy utánna való Tiszteknek Leveleit a' kik fel-bontanák, azoknak büntetése. Ap. P. III. T.* 23. *a.* 1.

--- *a' ki más emberséges Ember Levelét fel-bontaná annak büntetése.* ugyan ott.

--- *ezeket ki-adni nem akaró Dotalista Özvegy ellen miképpen procedállyanak a' Hæresek. Ap. P. III. T.* 25. *a.* 1.

--- *ezek ha szintén illegitimus Fejedelmek idejében készültek-is, de egyéb aránt Törvényesen készültek, a' Törvényekben bé-vétetsenek. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 7.

--- *ezek repetáltatásának, 's meg-keresésinek Processusa, mely nem a' Fiscusra, hanem tsak privatusokra értetik. Ap. P. IV. T.* 11. *A.* 1.

--- *ezek mind octavalis Terminusokon, mind Diceták alatt transsummáltassanak. Ap. P. IV. T.* 11. *a.* 2.

--- *Melyek a die* 1-ma Februarii *Anno* 1610. Kendi István *Cancellariusnál lévő petsét alatt költek erőtelenek, ha tsak ad reformandum bé nem adattak. Ap. P. IV. T.* 11. *a.* 3.

--- *ezeknek taxája a' régi Usus, és Decretumban, Articulusokban írt mód szerént légyen, és exigáltassék. Ap. P. IV. T.* 11. *a.* 4.

--- *ezek Háborúság, tüz, vagy egyéb szerentsétlenség miatt el-veszvén, a' Fejedelmek által nova Donatiok adattassanak. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 2.

--- *ezeket ha nem mind-is, de Statutorio Relatoriáját el-veszvén valaki, Vicinusok, és Commetaneusok más hiteles bizonyságok által meg-bizonyitván, a'féle Jószág a' Donatariusnak marad.* Ugyan ott.

--- *Statutorio Relatoria Levél el-veszvén, ha a'féle Jószág* Mihály Vajda *bé-jövetele után másnak Conferaltatott, a' Donatio erőtelen légyen, és a' periclitans Donatariusnak Nova Donatio adassék.* ugyan ott.

--- *ezek valamely Jószágról el-veszvén, de régi, és Emberi emlékezetet felyül múló birodalmát meg-mútatván Eleinek a' Hæres, az olyan Jószág ne másnak, hanem a' verus Hæresnek Conferaltassék Nova Donatioval.* Ugyan ott.

Ezek

MUTATO TÁBLA.

L.

Levél. — *Ezek Törvényben olvasás végett bé-adatván a' Directorok' kezekbe ne adattaſsanak. Ap. P. IV. T.* 17. *a.* 1.

--- *ezeknek Taxáiban a' Limitatiohoz tartsák magokat a' Káptalanok, Tisztek, és betsületek el-veſztése alatt. Ap.* P. *IV. T.* 18. *a.* 1.

--- *ezek Taxáinak Limitatioja. Ap.* P. *IV. Tit* · Finali.

--- *Dotalistáktól, vagy egyebektöl valo viſzſza ſzerzésnek módja, és Proceſſusa. Comp.* P. *IV. T.* 11. *a.* 1.

--- *ezek* Mikes Kelemen *Özvegye által az igaz Hæreseknek mi-formán adattaſsanak ki. Comp. P. IV. T.* 11. *a.* 2.

--- *ezekröl* Mikes Kelemen *Rellctdjára nézve írt Articulus értetik mindenekre, kik azzal akarnak élni.* ugyan ott.

--- Miſsilis levél miſsile Mandatum *lásd* Mandatum.

Lézengő. — *lásd* Bújdokló, Csavargó.

Libera. — Civitas *lásd* Város.

--- Electio Principum, *lásd* Fejedelem, Válaſztás.

--- Oppida *lásd* M. Város.

-- Vox *lásd*, Szó.

Liber Bárónátuſság — *Mindenütt el töröltetett ki-vévén* Fogarast. *Ap. P. III. T.* 18. *a.* 1.

--- *ez* Máramaros*ban-is el-töröltetett. Ap. P. III. T.* 75. *a.* 1.

Liber quæſtus, *lásd* Kereskedés, Kereskedők.

Liber Regius. — *Ezek adattaſsanak-bé a' Káptalanokban. Comp. P. IV. T.* 13. *a.* 1.

Ligatum Jus, *lásd* Jus Ligatum.

Limba. — *Ennek ellenében lévő Szigetet, hogy a' Fejérvári Nemeſség ki-írthaſsa, és Lóvait ſüvelheſse rajta meg-engedtetett. Comp. P. II. T.* 2. *a.* 2.

Limitatio. — *Ezek az időnek mivoltához képest tétetvén, vagy tételtetők léven, a' Míves Emberek ahoz alkalmaztaſsák magokat. Ap.* P. *III. T.* 85. *a.* 1.

--- *ez légyen a' Dézmások iránt, mennyi lóval, és Személyekkel mennyenek a' Dézmálásra. Ap.* P. *V. Ed.* 14.

--- *ennek igazitásban vétele mas időre haloſztatott, addig pedig ez előtti Limitatiok meg-tartaſsanak. Ap.* P. *V. Ed.* 35.

--- *ezeknek meg-tartására Vármegyéken, Székelységen, Száſzságon, Városokban, és egyéb Helységekben Inſpectorok rendeltetteſsenek.* ugyan ott.

--- Levelek Taxainak Limitatioja *lásd* Levelek.

MUTATO TABLA.

L.

Lippa. — *Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

Liquidum debitum, *lásd* adóſság.

Ló. — *ezeknek tartása, azokon való Járás, egyeb vonó marháknak-is tartása paraſzt embereknek meg-engedtetik Földes Úra engedelmével. Ap. P. V. Ed. 47.*

— *ezeket tartani a' Poſtálkodásra nézve a' Száſzság köteles a' Tiſztek-is reá ſzorittsák 200. forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

— *Kötő helyek dolgában a' Székelységen addig való ſzokás mi-módon maradjon-meg. Ap. P. V. ed. 70.*

— *ezeknek, melyek a' Fejedelmeké, tartásával a' Száſzság nem terheltethetik. Ap. P. V. ed. 78.*

— *ezeknek el-lópattaknak nyoma Egyházi rendbéli embev házához nyomoztatván, ellenek-is nem kiſsebb ſzabadsággal kell procedálni, mint más Nemes emberek ellen. Comp. P. I. T. 1. a. 4.*

— *ezeknek, ökröknek, és egyéb lábos marháknak Kereskedésre való vásárlása idegen Nemzeteknek meg-tiltatik, hazaſiaknak meg-engedtetik. Comp. P. III. T. 3. a. 1.*

— Poſta ló *lásd* Poſta Poſtálkodás.

Ló-Fő Székely. — *Ló Főség a' Szégelységen maga Örökségét azon ſzabadsággal birhaſsa mint a' Nemeſség. Ap. P. III. T. 76. a. 3.*

— *ezek Hadi Expeditiokra mindenkor minémü kéſzülettel légyenek. Ap. P. III. T. 76. a. 8.*

— *ezek közzül kik* Rákóczi György *Fejedelem idejéig hatalmasúl Jobbágyoknak tétettek, Záſzló alá írattaſsanak. Ap. P. III. T. 76. a. 12.*

— *a' kik ekkor Záſzló alá, Regeſtrumban irattattak gyermekeikkel Jószágaikkal együtt, igazságokba oltalmaztaſsanak.* Ugyan ott.

— *a' kik addig a' Jobbágyság felől Proceſsusba nem véltak, azután-is keresni, és Záſzló alól ki-venni nem lehet.* Ugyan ott.

— *ezek, és egyéb Rendek-is a' Gyülésre válaſztott Embereknek költségekre Contribuálni tartoznak a' Székelységen. Ap. P. V. ed. 55.*

— *ezek, vagy-is Primipilusok Lóvas puskások, és veres Darabontok Székelységen egy aránt viselyék a' Falúsi Bíróságot. Comp. P. III. T. 4. a. 3.*

— *ezeknek és Darabontoknak Sert árúlni minden időben meg engedtetik.* Comp. *P. III. T. 6. a. 2.*

— *ezeknek Nemes, és Darabonti Rendnek, a'* Csiki *Hámoron, Harmintzadokon, és Örökön Örökség dolgában való Törvények miként légyen. Comp. P. III. T. 8. a. 1.*

MUTATO TÁBLA.

L.

Ló-Fő Székejy. — *Ezek kötelesek a' Foglyók őrzésére, és keresésire, a' hol a' Darabonti Rend meg-kevesedett, és arra elégtelen. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 1.

Lopók. — *ezek-is orvok ellen való Proceſsus, a' lópásnak mivóltához, és több-ſzerezett állapottyához képest való büntetés. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 2.

--- *ezek, úgy Orv-gazdák vagy Felelők Nemesek lévén, ellenek proceſsus Ap. P. III. T.* 47. *a.* 13.

--- *ezek Exequáltatván póvaikból a' Károsok exconventáltaſsanak, az-után pedig a' Tiſztek Jutalmakat ki-vévén, a' többi a' Földes Uraknak marad. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 18.

Loránffi. — 'Su'sánna *Fejedelem Aſzſzonytól Férje Fejedelem Idősbb* Rákótzi *Györgynek halála történvén éltéig ki ne váltaſsék* Fogaras *Vára. Ap. P. II. T.* 15. *a.* 1.

Lóvas-puskás. — *lásd* Puskás.

Lúgos. — *Ez Fiscális Jószágok közzé tartozik. Ap P. II. T,* 8. *a.* 1.

--- *ennek Lakóſsai* Hattzoki *Vámtól immunisok. Ap. P. III. T.* 64. *a.* 1.

Lutheranus. — *Lutherana vagy Auguſtana Religio pro recepta meg-hagyatik. A.. P. I. T* 1. *a.* 2.

M.

Magyar Nemzetnek. — *Nationak az Oláh ne præſcribályon, és az ő Ünnepein másokat a' munkától ne gátóljan. Ap.* P. *I. T.* 9. *a.* 1.

--- *Natio maga Natiojából ſzokott magának Tiſzteket Ispányokat váloſztani. Ap.* P. *II. T.* 1. *a* 5. *Comp. XIV a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV.*

Magyar Ország. --- *Ezzel a' jó ſzomſzédságot, és Békeſséget őrizzék ſzorgalmatoson a' Fejedelmek. Ap P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. II.*

Major. --- *ezekre Vitézlő Rend ſzállani ne méréſzeljen. Ap. P.* III. *T.* 21 *a.* 1.

--- *ezekre Hadakozásnak idején-is Hadak ne ſzállittaſsanak. Ap. P. V. ed.* 24.

Major Potentia --- *lásd* Potentia.

Malefactor. --- *lásd* Gonosz-tévő.

Malom. --- *Ezekre Vitézlő Rend ſzállani ne méréſzeljen. Ap. P.* III. *T.* 21. *a.* 1.

--- *ezeknek Gátoknak, és Töltéseknek erigálásában való differentiák Privatusok között a' Decretumra referaltatnak, közönséges kárban pedig Proceſſus, és azt turbálók ellen büntetés. Ap. P.* III. *T.* 40. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA.

M.

Málnás. --- *Ennek határán az Ólt-vizén való Hid tartást, kik eddig cselekedték ez-után-is Continuáljék.* Ap. P. V. ed. 72.

Mandatum. --- *Illegitimum Mandatumokkal a' Törvény Proceſsusokat senki-se akadályoztathaſsa.* Ap. P. IV. T. 1. a. 8.

--- *Prorogatoriumok a' peresek kárára, és igazságok veſzedelmére ne adattassanak, és ebben minémü ki-vétel legyen.* Ap. P. IV. T. 2. a. 1.

--- *ezek, és Sententiák mellett Executiokra az Executorok ki-menni, executiot végben vinni tartoznak, melyel nem cselekedvén, ellenek való Proceſsusnak módja, és Foruma, büntetéssi pedig 200. forint.* Ap. P. IV. T. 9. a. 1.

--- *ezeknek, kik nem obtemperalnak, vagy legitimum Remedium nélkül reſistálnak büntetések 200. forint.* Ugyan ott.

--- *ezeket, kik illegitime extráhálnák, és élnek vélle 200. forint a' büntetés.* Ugyan ott.

--- *ezek iránt való kereseteknek, és büntetésekneak módgya az Orſzágban mindenütt obſerváltaſsék.* ugyan ott.

--- *Miſsile Mandatumok Jószágok el-foglalására a' Cancellariákon ne adaſsanak, se Fiscusnak, se másoknak.* Ap. IV. T. 12. a. 1.

--- *Miſsile Mandatumokat extrahálóknak büntetése, az a' mi az illegitimum Mandatumokat extrahálók-é.* ugyan ott.

--- *Miſsile Mandatumok által el-foglalt Jószágok viſzſza adattaſsanak, a' Foglalók meg-büntetteſsenek.* ugyan ott.

--- *Compulsoriummal mint proceddljanak Fundus Regiuson lévő Szászok között a' Cancellisták, és más legitimus Regiusok.* Comp. P. IV. T. 4. a. 1.

--- *ezt illegitime a' kik extrahálnák, azoknak büntetése 200. forint, ha Cancellarián lévő Deákok a' Feléket irnának betsületeket, és Tiſzteket elveſztik.* Comp. P. IV. T. 4. a. 2.

--- *ezek mellett executiok' végben vitelétől a' két Cancellarián lévő Író Deákok sem rekeſztetnek-ki, de Polgárok-is adhibeáltathatnak.* Comp. P. IV. T. 5. a. 2.

--- *a' kikre dirigáltatnak az executionale Mandatumok, nem lehet, hogy mások vegyék a' jutalmat.* ugyan ott.

Manumiſsus. --- *Ezek Adót præſtálni tartozzanak, ha egyébként nem Nemes Emberek, Örökségei nem executusok, vagy Adójok a' Fejedelemtől nem relaxaltatott, avagy a' Földes Ur Jobbágyával nem akarja érette az Adot præſtáltatni.* Ap. P. III. T. 2. a. 4.

Nem

MUTATÓ TABLA.

M.

Manumiſsus. — *Nem Manumiſsus Jobbágy ha Földes Urá' engedelme nélkül Armalist extráhálna, erőtlen légyen. Ap. P. III. T. 7. a. 2. ismét Ap. P. III. T. 31. a. 2.*

— *még pedig a' Székelységen-is. Ap. P. III. T. 76. a. 10.*

Máramaros. — *Ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

— *itten Liber Bárónatuſságnág tolláltatott, a' Czirkálás-is mint másutt úgy peragaltaſsék, ſub pœna Flor. 200. melyet ha a' Tiſztek magok, vagy mágok Jóſzágiban negligálnának kedvezésből, hasonlóképpen büntetteſsenek. Ap. P. III. T. 75. a. 1.*

— *Sem itten, sem Száſzságon, se más helyeken idegen Kereskedőknek, és egyéb Rendbélieknek idegeneknek Salvus Conductus ne adattaſsék. Comp. P. III. T 2. a. 1.*

— *ide való Atyafiaknak Paciſicatioja a' Lengyelekkel Confirmáltatik. Comp P. III. T. 10. a. 1.*

— *ide valók az Executiokban, és evocatiokban procedalhaſsanak régi approbált Ususok ſzerént.* Ugyan ott.

— *A' Lakósok valamiből Harmintzadot nem adnak, abból Czédula pénzel se tartozzanak. Comp. P. III. T. 10. a. 2.*

— *Lakósok, kik a' Lengyelekkel való Pacificatio ellen* Parótzki Jakab *embereit, ſzolgáit meg-kárófitották, vagy ez-után-is hasonló dolgot cselekednének, miként büntetteſsenek. Comp. P. III. T. 10. a. 3.*

— *ide való Lakósok a' lópott marhák nyoma dolgából az Orſzág' Conſtitutiojához tartsák magokat, se annak meg-keresésében senkit ne gátólyanak 200. forint büntetés alatt. Comp P. III. T. 10. a. 4.*

— *itten* Huſzt *Várának alkalmatoſságának tekintetéből Sótól Harmintzadot ne véteſsék. Comp. P. III. T. 10. a. 5.*

— *Sem az ide való Nemeſség, sem pedig* Huſzt, Visk, Tétsó, Hoſzſzú-mező, *és* Szigeth *nevü Városok' lakóſsai Harmintzaddal ne tartozzanak. Comp. P. III. T. 10. a. 6.*

— *ezen Vármegyében a' Földes Uraknak hatalmában lévén az ők Jobbágyaiknak meg-büntetése, a' több Vármegyékben-is ez az Usus obſerváltaſsék, ide értvén a' Székelységet-is. Comp. P. III. T. 11. a. 1.*

— *ezt a' Vármegyét ki-véve, az Orſzágban mindenütt a'* Kolo'svári *Ejtelhez, és Vékához méretteſsenek a' vékák, és ejtelek. Comp. P. V. Ed. 28.*

MUTATO TÁBLA.

M.

Márha. — *ezeket, a' ki a' közönséges bé-takarodás előtt a' gabona közé botsátaná, és kárt tenne, a' kárt vallott Embert Contentálni tartozik, a' felett a' Tilalomért* 12. *forint exequaltatik rajta. Ap. P. III.* T. 5. *a.* 1.

--- *ez, gonoszúl el-veszne, Nemes Ember kezénél tanáltatván, nem a' Nemes ember, hanem a' marha arestáltassék. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 1.

--- *ezeknek Nyomásból való bé-hajtásáért, nagyobb marnától* 2. *appróbb marhától* 1. *pénznél többet venni nem szabad* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 33. *a.* 1.

--- *ezeknek, tsak a' Nyomásról való bé* hajtásának-is *a' ki resistálna potentiæ pœna exequaltatik rajta.* ugyan ott.

--- *ez Falúkban, söt Kerített, és mező Városokban el-veszvén, a' helység által, vagy a' kár intra quindenam meg fizetteſsék, vagy a' Lator kézben adattaſsék. Ap. P. III. T* 34. *a.* 1.

--- *Túlvajlott marhának nyomát Oláh Országban-is bé-lehet vinni. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 5.

--- *lopott marháknak árrok meg-fizetésében a' Székelységis köveſse az Ország közönséges végzéseit. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 19.

--- *ezeket Csoportban, vagy Göbölyben hajtó, tilalmas helyeken károkat, hatalmaskadásokat tévő Béres Legények, és Emberek, miként büntetteſsenek. Ap. P. V. Ed.* 6.

--- *ezek hatalmasúl tartatván, és jártatván a' Nemeſség határán, és a' Posſeſſoroknak erejek nem lévén, bé-hajtásokra, mit kelleſsék cselekedni? Ap. P. V. ed.* 8.

--- *ezeket, mézet, viaszszat, egyéb-féle minden Marhákat más Országból szabadon bé-lehet hozni az Országban. Ap. P. V. ed.* 36.

--- *ezek valamely Falúnak, vagy Városnak határán el-veszvén, a' nyom-követés, kár fizetés miként légyen. Ap. P. V. d.* 36.

--- *Vonó marhát, vagy Lóvat tartson-é a' paraszt Jobbágyság, Földes Urak engedelmétől függ. Ap. P. V, ed.* 47.

--- *ezeket, Város, vagy Fehér Határán nem jártatván, földet-is azon nem mivelvén, Nemes házban lakó parasztt, és Zsellér emberek, Város, és Falú közzé szolgálattal, és Adóval nem tartoznak.* Ugyan ott.

--- *ezek, károson el-veszvén, a' kinél tanáltatik, tartozik Szavatyost állítani a' Szegelységen-is. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 14.

--- *ezek Máramarosban lópattatván, az oda való Lakósok azok iránt való igazság meg keresésében senkit ne gátóljanak, hanem az Országnak Törvényével éljenek az e'félékben. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 4. *lo-*

M.

Marha. — *lopott marhákról, és nyom követésről írt Articulusſal tartoznak élni Tótfalud, Kis-Falúd, Sárd, Nyírmező, Vladháza, és Morozna nevü Falúk. Comp. P. V. ed.* 26.

Maros-Szék. — *Ez eleitől fogva Relatoriával élvén a' Citatiokban, ezen ususban meg-tartatik, és mimódon. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 4.

--- *az ide való Székely Darabontok* Görgény *Várához való ſzolgálattal nem tartoznak. Ap. P. V, ed.* 56.

--- *ide való Darabonti Rend-is tartozik Vám fizetéſſel a' M. Vásárhelyi hidon, úgy mások-is, kik Kereskedésre terheket viſznek. Comp.* P. III. *T.* 3. *a.* 7.

M. Vásárhely. — *Mint ſzintén ezeknek, a' ſzerént hagyatik helyben a'* Kézdi-*Vásárhelyieknek-is Privilegiumok. Ap.* P. III. *T.* 78. *a.* 1.

--- *erre felé* Régenből *a' Fejedelem* Czímeres *Poſtái alá állított Lovak, ezen Városnál tovább ne vitetteſsenek. Comp.* P. III. *T.* 1. *a.* 6.

--- *az ide való Hidon Vám fizetéſsel tartozik a'* Maros-Széki *Darabonti Rend, úgy mások-is, kik Kereskedésre terheket hordoznak. Comp.* P. III. *T.* 3. *a.* 7.

--- *ide valók, 's egyéb helybéliek-is minden akadályok félre tételével, a' Decretum, és Országh' Conſtitutioja ſzerént éljenek Törvény dolgában. Comp.* P. III. *T.* 8. *a.* 12.

Marus-Vize. — *Ezen való gátok miatt a' Sónak ſzállittásában akadályok adván elő magokat, Commiſsariusok vegyék igazitásban. Ap.* P. *V. ed.* 4.

--- *e' mellett való Falúbéliek, és más Sóval Kereskedők, Falúkban Sóvakat le-rakván egy hétnél tovább ne tartsák. Comp.* p. III. *T.* 16. *a.* 2.

Má'sa. — *lásd* Mérték.

Medgyes-Szék. — *Ezen Széket az Adó fizetésben tartoznak segíteni, Bartza, Sink, Kőhalom Székek. Comp.* P. *V. ed.* 42.

Méh. --- *ebből, Jáhból, Diſznóból, úgy Borból, Buzából, és egyéb Leguminákból Dézma vételeſsék Erdélyben mindenütt, és a' Fiscusnak érette Arenda ne fizetteſsék, ha addig-is nem volt Arendát, és Dézmát adó hely. Ap.* P. *III. T.* 5. *a.* 2.

Mérték. --- *ezekben úgymint Éjtelekben, Vékákban, 's Köblökben, 'Singekben, Fontokban, Má'sákban való egyenlőség tartaſsék, és azok hóvá, és honnan adaſsanak-ki. Ap.* P. III. *T.* 45. *a.* 1.

Meſter. --- *Collegiomakban haſznoson Tanító jó Meſterek tartaſsanak, Tudós Profeſsorok hozattaſsanak. Ap.* P. I. *T.* 10. *a.* 3.

Meſter Ember. — *lásd* Míves Ember.

MUTATO TÁBLA:

M.

Méz. — *ezt, és Viaſzſzat, maga majorságából valót Nemes ember ſzabadosan adhattya, az Orſzágból is bizonyos Teſtimonialis mellett ki-küldeni, paraſzt embertől-is Háza ſzükségére vehet, de külömben vélte Kereskedni akár-kinek nem ſzabad, ha pedig azt cselekedné, ellene Proceſsus, és büntetés. Ap. P. V. ed.* 36.

— *ezt, Viaſzſzat, Barmot, és úgy egyéb marhát, 's 'akármi eſzközöket behozni más Orſzágból, meg fizetvén a' fizetendőket ſzabados.* ugyan ott.

— *A' Szegénységet maga ſzámára tartandó Mézének Fiscus ſzámára adásáva, magának tartani való Méheknek fel-verésére, ha kénſzerítenék, a' méz gyüjtők ellen proceſsus, és büntetés* ugyan ott.

— *ezzel való Keteskedés Fiscus ſzámára lévén egy időben reserválva, annak Vecturájával a' Vármegyebéli Szegyénység ne terhelteſsék, hanem annak bizonyos rendje légyen, Fiscalis Városok, Száſzság, és egyebek, honnét Szállittsák.* ugyan ott.

Mező. — *e'béli Páſztorságot a' Dézmások magoknak ne tulajdonittsanak, a' Gabonákban Szőllőkben való károkért a' Birák a' kár-tévőket egyenlő értelemmel büntessék a' Dézmásokkal. Ap. P. V. ed.* 13.

Mező-Város. — *Ezeket úgy kerített Városokat, minden Rendeket Nemeseket, Vitézlőket, ſzabadságokban, törvennyekben igazságokban, meg tartsanak a' Fejedelmek. Ap' P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a* 4 *Cond. XII a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

— *ezek Fiscalis Jószágok közzé tartoznak. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

— *ezeknek, ha meg bántódások lenne a' Fejedelmektől, miképpen véteſsék igazitásban a' dolgok. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 1.

— *ezekben, vagy Kerített Városokban, és Falúkban marha el-veſzvén, vagy a' kárt intra quindenam meg fizetni, vagy a' Latrot kézben adni tartoznak, külömben duplum exequaltatik rajtak. Ap. P. III. T.* 34. *a.* 1.

— *ezek, és Kerített Városok között mi némü külömböztetés légyen az el-veſzett marha nyom' követése dolgában a' Falúktól. Ap. P. V. ed.* 37.

Mihály. — Vajdának *az Orſzágból való ki verésekor, a' kinek az Orſzág a' Fiscole Bonumok közzül valamely Jószágot Conferált, ha ő maga vagy maradéka ismét nem rebellált, igazságos excontentatio nélkül el ne vétetteſsenek. Ap.* P. *II. T* 8 *a* 1.

— Vajdának *bé-ütésétől fogva, maga vagy mások által történt potentiáknak igazitásban való vétele felől tett végzések. Ap. P. III. T.* 8. *a.* 2.

M.

Mihály. — *Ennek bé-jövetelétől fogva* Botskai István *Választásdig a' Székelyek által tett potentiák amneſtiában mennyenek. Ap. P. III. T. 76. a. 11.*

--- *ennek irruptiojától, és 1599. Eſztendőtől fogva el-szökött Jobbágyoknak viſſza vitelében mitsoda mód tartaſsék. Ap. P. IV. T. 5. a. 1.*

--- *ennek bé-jövetele előtt el-ment, és el bujdosott Jobbágyok longo litis proceſsu keresteſsenek, az-után el-ment Jobbágyok pedig juxta brevem Proceſsum. Ap. P. IV. T. 6. a. 1.*

--- *ennek bé-jövetele után Stationis Relatoria' el-veſzte miatt másnak adattatott Jószágról való Donatio meg ne állyon, hanem inkább a' periclitans Donatariusnak nova Donatio adattaſsék. Ap. P. IV. T. 13. a. 2.*

--- *ennek Jószágokról, és Nemeſitésről való adómány Levelei melyek hagyatnak meg, és melyek nem. Ap. P. IV. T. 13. a. 5*

Mike Péris. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 2.*

Mikháza. — *Az ide való Kloſtrom a' R. Catholicusoknak helyben hagyatik. Ap. P. I. T. 1. a. 5.*

Mikó. — *ezzel, és az* Apor *Familiával Csik-Széki Kozmási Falúnak el-veſzett marha nyom' fel-vétele dolgában való egyenetlenségek, miképpen igazittatott-el. Comp. P. III. T. 8. a. 2.*

Mikola. — *'Sigmondnak Puſzta Sz. Miklós nevü Prædiumára a' Kelo'svái Præſidiariusok Lóvaikat ne hajtsák, és ki ki maga propriuma Csendes birodalmába hagyattaſsék. Comp. P. V. ed. 33.*

Miſsilis. — Levelek, *és* Mandatumok, *lásd* Mandatumok.

Míves Emberek. — *Ezeknek Privilegiumi minémü fel-tételek alatt hagyattatnak helyben. Ap. P. III. T. 85. a. 1.*

--- *Városi, és Kereskedő, vagy Míves Legények állapottyáról az eddig való szokás meg-tartaſsék. Comp. P. III. T. 9. a. 1.*

--- *ezek minden féle Mívéket, és más Rendek is akármi el adandó marhájokat Ország Gyülése alatt minden helyekre bé vihetik, és árúlhatiyák. Comp. P. V. ed. 16.*

Moldúva. — *Ezen Országgal a' jó Szomſzédságot oltalmazzák meg a' Fejedelmek Ap. P. I. T. 1. a. 2. Cond. V. a. 3 Cond III.*

--- *ennek, vagy Havas-alföldének határára hajtván, avagy a' Silbe legeltetvén marhájokat, ha kik el-adnák, Harmincadot fizetni tartoznak büntetés alatt. Ap P. II. T. 12. a. 9.*

--- *ehez foglaltatott* Beſztercze *felyül való határa az Országnak, recuperáltaſsék. Ap. P. III. T. 83. a. 1.*

Monéta. — *lásd* Pénz.

MUTATO TÁBLA.

M.

Mérozna. — *Ez a' nyom követésről, és el-lopott marhákról írt Articulusal élni tartozik. Comp. P. V. ed. 26.*

Munitio. — *lásd* Erősség, *és* Fegyver.

Munka. — *ezekre, rabotásokra, és el-kerülhetőkre Ünnepeken senki-is sem maga, sem Szolgája ne kénszeritteſsék. Ap. P. V. ed. 51.*

Müntyán. — *ezek, és Oláhok, Oroſzok, 's egyéb lézengő emberek megfogattaſsanak, Jobbágyságra kötelezteſsenek* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed. 38.*

--- *ezek Hunyad Vármegyében* gonoſz-tettekért *áreſtáltaſsanak, vagy Kezeſség alá véteſsenek. Ap. P. V. ed. 39.*

--- *ezek* Zörény *Vármegyéből el-akarván menni, harmad rész marhájokkal botsáttaſsanak-el, két resz a' Földes Urnak maradván. Ap. P. V. ed. 40.*

Mű'sika. — *ezért, tántzért, vad-fogásért való tilalmak, 's több hasonló dolgokért való büntetések, a' Székelységen közönséges Conſtitutio nélkül ne tétesſenek, a' Fő, és Vice Tiſztek által. Ap. P. V. Ed. 52.*

Mustra. — *ez hirdettetvén a' Fejedelmek' akaratty okból a' Fő Tiſztek által, a' Nemeſség-is arra köteles, más rendbéli Emberek miként minémü kéſzülettel, és minémü büntetés alatt tartazzanak meg-jelenni. Ap. P. III. T. 20. a. 1.*

--- *erre a' Székely Vitézlő Rend-is mi-módon, és minémü büntetés alatt tartozik meg-jelenni. Ap. P. III. T. 76. a. 20.*

Mútus Regius. — *lásd* Cancellista. Inquisitio.

N.

Nadrág. — *Ezt, és poſztó Rúhát, Csizmát dupla forintos Süveget, gyölts-inget, paraſzt embernek, és Béres ſzolgának viselni nem ſzabad. Ap. P. V. ed. 47*

Nagy. — Tamás *kérésére Vládháza, és Nyirmező nevü Falúk Fejér Vármegyében a' Fiscaliſság alól fel-ſzabadittatnak. Comp. P. IV. Tit. 11. a. 10.*

Nagy Enyed. — *lásd* Enyed.

Nagy Szeben. — *lásd* Szeben.

Nagy Sink-Szék. — *ez, és Köhalom-Szék, és Bártzaság Medgyes Széket az Adó fizetésben segittsék. Comp. P. V. ed. 42.*

Natio. — *lásd* Nemzet.

MUTATO TÁBLA.

N.

Nemes — Nemesi Rend. — *Ezeket, úgy minden Rendeket, és Vitézlőket, úgy Kerített, és Mező-Városokat ſzabadságokban, törvényekben, és igazságokban meg-tartsanak a' Fejedelmek.* Ap. P. *II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. IV. Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *ezek közzül senkit-is, senki vádlására Törvény előtt ne areſtálhaſſon a' Fejedelem, hanem legitima Citatio, Convictio, és aggravatio után.* Ap. P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. VIII. a.* 6. *Cond. VIII. a.* 7. *Cond. X. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5 *Cond XI.*

--- *Emberek, ha Reſidentia nélkül valók, notának Caſuſsában Törvény előtt-is még fogattathatnak.* Ap. P. *II. T.* 7. *a.* 2.

--- *ha valamely, Notát Concernáló véteknek nemevel vádóltatott Nemes Személynek Törvény előtt való meg-fogásában, vagy Jovainak el-vételében Executor lenne valaki, az-is Nota büntetésben incurráljon.* Ap. P. *II. T.* 7. *a.* 4.

--- *Árúltatásnak vétkével vádóltatott, és immár evocatus, de az Orſzágból ki-menni igyekező Nemes Személy mi-módon areſtáltathatik.* Ap. P. *II. T.* 7. *a.* 5.

--- *ellenben az Hazában Törvénnye előtt mi-némü dolgokban járhat, és Orſzágon kivül-is mi ſzínü dologban küldhet.* Ugyan ott.

--- *a' Fejedelmeknek Személyek, és Méltóságok ellen, az Haza romlására ártalmas Conjuratiokat öſſze kötelezéseket cselekedők is a' Nótára evocaltatott Személyek módja ſzerént büntetteſſenek.* Ap. P. *II. T.* 7. *a.* 6.

--- *Fiscalis Joſzágokban lakó Nemeſeknek Személyekre 's Várakra nézendő dolgok* Bethlen Gábor *idejében meg-visgáltatván, a' kiknek prærogativájok akkor helyben hagyatott ez-után is meg-maradgyanak a' Kortsomárláson kivül.* Ap. P. *II. T.* 8. *a.* 7.

--- *úgy* 1631. *után meg-telepedett Nemesek-is* Rákótzi György *idejében meg-visgáltatván, kik meg-tartattak, productiora ne kénſzeritteſſenek, ki-vétetvén a' Váradi Joſzágban lakó Nemeſség.* ugyan ott.

--- *Semmi némü gabonájából, se egyéb jovaiból Dézma adáſsal nem tartozik, ha ſzintén paraſzt Földeit élné-is, Czédúla pénzel sem tartozik.* Ap. P. *II. T.* 10. *a.* 1.

--- *ember Harminszaddal nem tartozik, majorságbéli Jóvairól mélyeket pénzen nem ſzedett.* Ap. P. *II. T.* 12. *a.* 4.

Ellen-

N.

Nemes. — *Ellenben ez-is tartozik Harmintzaddal ha a'féle marhákat nyereségre, és Kereskedésre vett, 's úgy vinne-ki az Országból. Ap. P. II. T.* 16. *a.* 2.

--- *Embernek akár Személyében, akár marhájában, Jószágában, és Szabadságában ha bántódása lenne a' Fejedelmektől az Unionis Juramentum és Conditiok szerént mi-módon véteſsék igazitásban. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 1.

--- *Ember Adó-fizetésre ne ſzorittaſsék Nemesi prærogativája ellen, az elpuſztúlt Jószágról, melyről sem Adó ne véteſsék, sem adó nem fizetésiért Jószágok ne foglaltaſsanak. Ap. P. III. T.* 2. *a.* 6.

--- *Ember tsak Coram Judice Competente tartozik Törvényt állani. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 1.

--- *ez Poſta Ló adáſsal, 's gazdálkodáſsal nem tartozik. Ap. P. II. T.* 6. *a.* 2.

--- *ez nonnisi legitime Citatus, et Convictus areſtáltathatik, 's károsittathatik Jovaiban is. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 3.

--- *Ember kénſzerittésből senkit ſzolgálni nem tartozik. Ap P. III. T.* 6. *a.* 4

--- *ez Hadi Expeditiora fel ülni tsak Fejedelem parantsolattyára tartozik. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 5.

--- *a' ki a' Fiscus Jószágaiban lakik Nemesi prærogativajában ott-is meg-tartaſsék, az Articulusok béli végezések ſzerént. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 6.

--- *ember, 's annak Jószága-is semmi vecturára ne kénſzeritteſsék — mikor Fiscalis Várakban Munitiokat viſznek a' Tiſztek rendeljék vecturájokat. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 7.

--- *ekkor ha a' Nemes, vagy Jobbágyi ſzegénységet Santzolnák exactiokat tennének rajta, a' Nemes* 200. *ftal. a' Nemtelen* 100. *ftal büntettetik. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 7.

--- *embernek kezénél ha lopott Marha találtatik, tsak a' marha, és nem maga areſtáltathatik, 's ebben proceſsus. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 1.

--- *Embert, minémü Casusokban légyen ſzabad areſtálni. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 2.

--- *ez Hadi* Generalis, *vagy* Partialis expeditiora *mikent tartozik fel-ülni lásd*, Had, Hadi, Hadakozás.

--- *esmeretlen Nemes embert areſtáltatni kivánván valaki, azért a' Tisztek nem büntettethetnek, azomban mi tévők légyenek. Ap. P. III. T.* 11. *a.* 3.

--- *Nemeſség, és Székelység maga ſzükségére vivö Sótól Harmintzad, és Vám fizetéſsel nem tartozik. Ap. P. III. T.* 15. *a.* 2.

--- *ezek Máſtrára miként, és minémü kéſzülettel, és büntetés alatt tartoznak meg-jelenni. Ap. P. III. T.* 20. *a.* 1.

Ennek

N.

Nemes. — *Ennek Jószágaira, és házaira Vitézlő Rend quartélyban ne rendeltessék. Ap.* P. III. *T.* 21. *a.* 1.

--- *Ember sem maga jóvaiból, sem Személyéről Vám fizetéssel nem tartozik, kereskedésbéli Jók ide nem értetvén. Ap. P. III.* T. 39. *a.* 3.

--- *ezek a' Generalis Czirkálásban ki adott, és vagy halálra, vagy tsak pénz fizetésre itélt gonosz-tévőket párt-fogólván, miként büntettetnek. Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 7.

--- *Egyházi Nemesek Czirkálás, és gonosz-tévők' büntetése idején a' Tisztek mellett fel-kelni tartoznak* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 9.

--- *ember a' gonosz-tévőkkel egyet értvén, hamis keresetekből részesedvén, vagy gonosz tévőket el-fogván, de sem Törvényt reájok nem láttatván, sem Tiszt kézben nem adván, miként büntettetnek. Ap. P. III. T.* 47 *a.* 11.

--- *ezek ha or-gazdák, és Felelők lennének, miként pereltessenek, és büntettessenek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 13.

--- *ezek Czégéres vétkeket úgymint Violentiákat, potentiákat, égetéseket, 's több e'féléket cselekedvén, vagy égetéssel fenyegetődzvén*, ha Jószágtalanok, *a' Sérelmes Félnek panaszszára-is meg-fogattathatnak. Ap.* P. *III T.* 47. *a.* 17.

--- *ember gyilkosságot cselekedven, hol, és kik által pereltethetik, és miként büntettetik. Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 20.

--- *ember ellen paraszt ember bizonysága meg nem álhat Diætára relegáltatott Casusokban. Ap. P. III. T.* 48. *a.* 1.

--- Egyházi Nemesek *a' Falúk határinn lappangó, úton-járók után leselkedő, erőszakkal élődő emberek kergetésére, meg-fogására a' Tisztek mellett fel. kelni tartoznak* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 49. *a.* 1.

--- *a'* Váradi *Fiscalis Jószágokban lévő Nemesek exemtiojokról, mentől ha marább producályanak. Ap. P. III. T.* 66. *a.* 1.

--- Belényesiek *taxa adásra ne erőltetsenek, bor dolgából, Harmintzad adással sem tartoznak. Ap. P. III. T.* 69. *A.* 1.

--- Belényesieknek *egyéb köteleségek, és szabadságok.* Ugyan ott.

--- Máramarosiak *szokott Nemesi szabadságokban meg-hagyatnak. Ap. P. III. T.* 75. *a.* 1.

--- *emberen történvén a' Szászságon' méltatlanúl való meg-fogás, károsítás, avagy Törvénnyel való vexálás; a' Nemes emberen áll: minémű Processuson kereſse sérelmét. Ap. P. III. T.* 80. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA.

N.

Nemes. — *Ezeknek areſtálása a' Száſzságon tsak juxta Continentiam Decreti, et Articulorum légyen. Ap.* P. *III. T.* 80. *a.* 4.

--- Bihari, *és* Csatári, *Püspöki Nemeſség, Fiscusnak paraſzt Házban lakáſért* 5. — 5. *forintot fizeſſen, a' Székelységet tereh viselésben segéllye. Ap. P. V. ed.* 23.

--- *ezeknek Házaira Majórira Hadak ne ſzállittaſsanak. Ap P. V. ed.* 24.

--- *ezek, a' Szegénységnek ingyen gazdálkodásra való kénſzerittéséért miként büntetteſsenek. Ap. P. V. ed.* 27.

--- *ezeknek* Boros Jenöi *vég Városban a' köteleſségei miből állanak. Ap. P. V. ed.* 28.

--- *ezeknek* Boros Jenöben, *minémü Törvényes dolgait igazittsák a' Vice-Ispányok, minémüeket a' Kapitányok.* ugyan ott.

--- Egyházi Nemesek *magokat az éjjeli vappali örzésről ki ne vonnyák* 12. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 41.

--- *ezek ha Jószágtalanok, és Jobbágyok nem fizethet, az Egyházi Rendeknek való fizetésből magokat ki ne vonnyák. Ap. P. V, ed.* 46.

--- *ezek ha Prædicatori Rendel, vagy a' Prædicatori Rend azokkal perelni akar, egymásnak miről állíttsanak kezest.* Ugyan ott

--- *ezeknek* Tasnádon *a' prærogativájok mennyiben hagyattatott helyben. Ap.* P. *V. Ed.* 86.

--- *ezeknek ſzámára élést, vagy akár-mely terhet vivő akár magok Jobbágyiból, akár idegenekből álló Szekeresektől bizonyság Levelek lévén, Vám ne vétetteſsék* 12. *forint büntetés alatt, hamis Czédulával elők ellen-is* 12. *forint a' büntetés. Ap. P. V. ed.* 90.

--- *ezek ſzabadságának helyre állításáról* Rákótzi György *Fejedelem által tett ígéret, a' jövendőbéli Fejedelmeknek például Articulusban iratott. Comp.* P. *II. T.* 2. *a.* 5.

--- *ezekből való Falúsi Birák Háború idején otthon maradhatnak, a' hól annak Tartóztét, és terhét viselni kéntelenittettek. Comp.* P. *III. T.* 4. *a.* 1.

--- *ezekre Falúsi Biróság ne adattaſsék sem Háború, sem Békeſség idején. Comp. P. III. T.* 4. *a.* 4.

--- *ezeknek Ló-Fő, és Darabonti Rendnek* Csiki *Hámoron, Harmintzadokon, és örökön, Örökség dolgában való Törvénnyek miként légyen. Comp.* p. *III. T.* 8. *a.* 1.

--- *ezeknek gyanúra leiendő meg-fogattathatásáról boldogtalan időkre írt Articulusok Caſsaltatnak. Comp.* P. *III T.* 12. *a.* 2.

N.

Nemes. — *Ezek ellen ha a' vétek halalos paraſzt ember Tanúnak bé-ne vé teſsék.* Comp. P. III. T. 14. a. 2.

--- *Ezeket, és Vármegyei Esküdteket adhibeályanak a' Tiſztek Törvény tételre, akár Criminalis akár mulctalis dolgokban.* Comp. P. IV. T. 5. a. 1.

--- *Ezek, és egyéb Rendek a' Városiakon, és viſzont a' Városiak ezeken, es egyéb állapotbélieken miként vebeſsék-meg az adóſságot.* Comp. P. IV. T. 15. a. 1.

--- *embert csak in flagranti Crimine lehet arestáltatni.* Comp. P. IV. T. 16. a. 1.

--- *embert esméretlent hibából areſtáltatván valaki, nem a' Biró, hanem az areſtáltató büntetődik, és mi-képpen.* Ugyan ott.

--- *ha a' Nemeſség közül a' rá vetett Adóbéli Summát meg nem adhatná, vagy meg-adni nem akarná, 's más adja-meg érette, azt a' Jóſzágot birhaſsa azon Summáig, a' Summát le-tévő Fél mind addig, míg pénzét meg-adhattyák.* Comp. P. V. Ed. 33.

Nemes Ház. — *Ezekben lakó paraſzt, és Zsellér emberek Adoval, és Szolgálattal Város, vagy Falú közé nem tartoznak, ha a' Város, vagy Falú határán Földet nem mívelnek, marhájokat-is azon nem jártattyák.* Ap. P. V. ed. 47.

Nemzet. — *Az Erdélyi három recepta Natiok tartoznak egy-másnak oltalom mal, és segittséggel lenni méltó panaſzolkodásokra.* Ap. P. III. T. 1. a. 1.

--- *a' gonosz-tévőkre nézve írt büntetéseknek modgya az Orſzágnak minden Natioból álló Statuſsaira ki-terjeſztetik.* Ap. P. III. T. 47. a. 22.

--- *Székely Rend maga Natiójával, egyéb Natióbéliek-is magok Natiobéliekkel viseljék az Orſzágnak közönséges terheit.* Comp. P. III. T. 8. a. 8.

Nota infidelitatis. — *Ennek Casuſsában a' Jóſzágtalan Reſidentia nélkül való Nemes emberek Törvény elött-is el-fogattathatnak, de Törvény Szakadtáig jó kezeſségen el-ereſztethetnek.* Ap. P. II. T. 7. a. 2.

--- *mint ennek Keresetiben, a' ſzerént légyen proceſsuſsa, és executioja másokat árúlásról, pártolásról vádolóknak, de meg nem bizonyitóknak.* Ap. P. II. T. 7. a. 3.

--- *ennek vétke Nemével vádoltatott Nemes Személynek Törvény elött megfogásában, vagy jovaiban ha executor lenne valaki, az-is Notában incurráljon.* Ap. P. II. T. 7. a. 4.

N.

Nota infidelitatis. — *Erre evocaltatott Személyek módja ſzerént büntetteſſenek, a' Fejedelmek Személyek, és Méltóſágok ellen az Haza romlására Conjuratiokat egyben kötelezéseket cselekedők-is. Ap. P. II. T. 7. a. 6.*

--- *ez által, vagy Defectus, avagy Contractus által Fiscus kezére ment Jószágok, Fiscalisoknak ne tartaſsanak, hanem azokat, akár örökösön, akár egyéb-ként el-adhattya a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 8. a. 4. Comp. P. IV. T. 12. a. 14. és 15.*

--- *valamint per Notam, úgy ſzintén latitalo Jus Regiumon el-nyert Jószágok-is Fiscalisoknak ne tartaſsanak, hanem azokat örökösön-is el-adhaſsa a' Fiscus. Ap. P. II. T. 8. a. 5.*

--- *Notát Concernáló perek egyenesen Diætára tartoznak. Ap. P. IV. T. 1. a. 12.*

--- *ebben, úgy a' quinque Casusokban, és Deliberatum homicidiumban, Personaliter Comparéályanak az Alperesek Törvényben. Ap. P. IV. T. 1. a. 15.*

--- *ezen, és a' quinque Casusokon, vagy Articulusokban írt Specialis Casusokon kivül, a' ki valakit Personalis Comparitiora evocalna büntetése mortuum homagium. Ap. P. IV. T. 1. a. 16.*

--- *Notorius Jószági között tanáltatott Zállógos Jószágok a' Hæreseknek, vagy ante latam Sententiam, vagy tempore executionis remittaltaſsanak. Ap. P. IV. T. 7. a. 1.*

--- *ez, vagy Defectus által Fiscusra ſzállott, vagy ſzállandó Jószágokat magánál ne tartsa, Feleségének, és gyermekeinek se adja a' Fejedelem, hanem bene merita Personáknak. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XXI. a 4. Cond. XXI. a. 5. Cond. XXI. ismét Comp. P. IV. T. 12. a. 14 és 15.*

Notarius. — *Ezek a' 2. Cancellariákon lévők ne excludáltaſsanak Executiok végben vitelétől. Ap. P. IV. T. 10. a. 1.*

--- *ezekről lásd többet ezen Szónál,* Cancellaria.

Nova Donatio. — *Ezek a' Fejedelmek által adattaſsanak a' Verus Hæreseknek, a' kik hűborúság tüz, vagy egyéb ſzerentsétlenségek miatt Leveleket el-veſztettékk, és abban fogyatkoznak. Ap. P. IV. T. 13. a. 2.*

--- *ezek ne másnak hanem a' Jószágnak békeſségés birodalmában lévő Verus Hæreseknek adattaſsanak. Ap. P. IV. T. 13. a. 3.*

--- *ezek iránt ha Fiscusnak, vagy másnak prætenſiója lenne Jure procedalván a' Decretum Continentiája ſzerént visgáltaſsanak-meg a' Nova Donatiok. Ap. P. IV. T. 13. a. 4.*

MUTATO TÁBLA.

N.

Novum. — *Ennek extrahálása, és a' vélle-élés toties quoties per exceptionem Condescendálua a' Causa, ſzabados. Ap. P. II. T.* 8. *A.* 3.

--- *ezzel tsak ante Extractionem Tranſmiſsionalium lehet élni, azután pedig nem. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 20. *és* 22.

--- *ezzel á' második Széken való elést a' prohibita, és ennek az első Széken lett ek-adása mellett vett Itélet nem excluddlja. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 21.

--- *ezzel élhet a' per non venit Sententia ellen az, a' ki prohibitioval nem akar élni.* Ugyan ott.

--- *ezzel való élés után semmi remedium, tsak az egy Apellatio' marad fenn.* Ugyan ott.

--- *ez, akár Simplex, akár Gratiosum, mind a' két Cancellariánn expediáltatik. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 23

--- *ez cum Gratia a' Fiscus reſzére folytattatott Perekben-is meg-engedtetik, a' ki Causáját ujjitani akarja. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 40.

--- *ezzel való élés a' Székelységen való Perekben-is meg-engedtetik. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 4.

--- *ezt Háborus időkben a' Székelységen a' mely Személyek el-veſztették, magok dolgokat igazithaſsák a' nélkül, hogy Calumniæ pœnában incurraljanak. Comp. III. T.* 8. *a.* 10.

Nyir-mező — *ez, és* Vlád'háza *nevezetü Falúk Fejér-Vármegyében* Nagy Tamás *kérésére Fiscalitás alól fel-ſzabadittatnak. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 10.

--- *ez a' nyom követésről, és lopott marhákról irt Articulusſal élni tartozik. Comp.* P. *V. ed.* 26.

Nyom. — *ennek követése helyett való ujjonnan rendelt proceſsus — Depoſitumát-is valakinek ha ki elö nem adná* Proceſsus. *Ap.* P. III. *T.* 34. *a.* 1.

--- *Tolvajlott marhának nyomát Oláh Országban-is bé-lehet vinni. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 5. *és* 19.

--- *ennek fel-vételiben, és lopott marhának árrok meg fizetésiben a' Székelyseg-is köveſse az Ország' közönséges végzéseit. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 19

--- *ez, valamely el-veſzett marháje, Falúnak, vagy Városnak határára, vagy bé a' Falúban vagy Városban vitetvén, miként büntetteſsenek a' Falúſiak, vagy Város-béliek, és miként lehetnek mentek a' büntetéstöl. Ap. P. V. ed.* 37.

--- *ennek fel-vételében a' Kerített, és Mezö-Városok, mennyiben különbözztetnek a' Falúktól.* Ugyan ott.

Ez öly'

MUTATO TÁBLA.

N.

Nyom. — *Ez ely' Városra, vagy Városok hoſſádtira vitetvén az hól a' Fejedelmeknek ſizetett Hadai quartélyoznak, a' marhának meg-keresése, és meg-ſizetése mint légyen, a' ſzállo Katona, vagy Gazda által.* ugyan ott.

--- *Sem ennek fel-vételével, sem kár fizetéſsel nem tartoznak a' Sokadalmas helyek Sokadalom idején.* ugyan ott.

--- *ennek sem fel-vételével, sem kár fizetéſsel nem tartoznak Generalis Gyülések, és octavalis terminusok alatt való időkben, és helyekben.* ugyan ott.

--- *ennek fel-vételének modja, az* Apor, *és* Mikó *Familiák, 's Csik Szék* Kozmás *Megyében lévő Rendek között. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 2.

--- *ennek fel-vételével nem tartozik* Bánffi Hunyad. *Comp.* P. *V. ed.* 70.

--- *a' nyom követésről való Articulusok miként tartaſsanak-meg. Comp. P. V. ed.* 24.

--- *ennek dolga el-igazitására Vice Ispánt* 1. *ftal. a' Fő Birót* 24. *pénzel lehet ki vinni.* ugyan ott.

--- *ennek fel-vételéről, és követéséről-lírt Articulusok a' Prædiumokról nem értetnek.* ugyan ott.

--- *ennek fel-vételével a' mely Oppidumok, és helyek eddig nem tartoztak, ez-után se tartozzanak, azomban az övéket sem tartoznak mások fel-venni. Comp. P. V. ed.* 24. 25.

--- *ennek fel-vételével,* Tótfalúsi, Sárdi, Kisfalúdi, Nyirmezei, Vládházi Moroznai *Falúbéli Lakósok-is tartozzanak. Comp.* P. *V. ed.* 26.

Nyomás. — *erről külső marhákat bé-hajtani ſzabados, egy öreg marhának váltsága* 2. *pénz, aprónak pedig* 1. *lévén, toties quoties bá hajtatik. Ap. P.* III. *T.* 33. *a.* 1.

--- *bé-hajtott marhától ki többet exigálna öreg marhára* 2. *approbb marhára* 1. *pénznél* 12. *ftal. büntetteſsék.* ugyan ott.

--- *kik marhájokat bé-hajtani nem engednék minor potentián maradjanak, melyet a' Tiſztek mindjárt exequaljanak-is.* ugyan ott.

Nős parázna. — *lásd* Parázna.

O.

Octavalis Terminus. — *lásd* Tábla.

Oculata Revisio. — *lásd* Revisio.

Oláh, — Oláhság. — *Oláh, és Görögök Sectáján lévők egy ideig, a' Fejedelem, és Ország tettzéséig meg-ſzenvedtetnek. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 3.

Ez

MUTATO TÁBLA.

O.

Oláh — Oláhság. — *Ez a' Natio sem a' Statusok közzé nem számláltatott, sem Vallása nem a' recepta Religiok közzül való. Ap. P. I. T. 8. a. 1.*

--- *Oláh Papok által alkalmatosnak esmért Püspöket a' Fejedelmek Confirmalják. Ap. P. I. T. 8. a. 1. §. 1.*

--- *Oláh Püspökek, Esperestek, Papok, a' Vifitálásnak idején minémü dolgokban nem elegyedhetnek, és minémü Egyházi dolgokat vihetnek véghez. Ap. P. I. T. 8. a. 1. §. II.*

--- *Más Orszagból ide bé-jövő Oláh Papok, hol præsentálják magokat, hóvá viteſsenek Examenre, és végre mi okból jelenteſsenek-bé a' Fejedelemnek. Ap.* P. I. T. 8. *a.* 2.

--- *Oláh Papok a' Földes Uraknak bizonyos, és ha a' dolog úgy kivánná a' Vármegye által Conscientiose legitimalandó honorariummal tartoznak. Ap. P. I. T. 8. a.* 3.

--- *Oláh Papoknak Fiait mihelyt meg-Házasodnak, avagy külön Kenyeren laknak, ha nem Papok, mint egyéb Jobbágyokat repetálni lehet.* Ugyan ott.

--- *Törvéntelen Divortiumokat, úgy Copulatiokat végben vivö Oláh Papoknak mi a' büntetése? Ap. P. I. T. 8. a.* 4.

--- *ez a' Nemzet a' Magyar Natiónak ne præſcribáljon, és hogy az ök Ünnepeken ne dolgozzék, senkit se impediáljon. Ap.* P. *I. T.* 9. *a.* 1.

--- *ök nem érdemelvén rosz cselekedetek miatt kedvezést, töllek Erdélyben mindenütt meg-véteſsék a' Dézma borból, buzából, egyéb Leguminákból, Jú-hokból, diſznókból, és Mébekből. Ap.* P. *III. T.* 5. *a.* 2.

--- *ezektöl a' Dézma vétel, vagy el-engedés a' partiumban a' Patronusok ſzabadságára bizatik.* Ugyan ott.

--- *ezen Nemzetnek* Kalúgeri *Szerzete az Orszagban nem acceptáltatik hanem excludaltatik. Ap.* P. *III. T.* 53. *a.* 1.

--- *ezek lézengvén meg-fogattaſsanak, ſzolgaságra Jobbágyságra kötelezteſsenek, a' kik ezt kedvezésből nem telyeſittenék* 200. *ftal. büntetteſsenek. Ap.* P. *V. Ed.* 38.

--- *ezeknek Papjai, ka Orv-Gazdaságok, 's egyéb Latorságok felöl bizonyos Suspicio lenne ellenek, v' Tſztek által areſtáltathatnak. Ap.* P. *V. ed.* 42.

--- *ezek tólvaj módon ragadván-el Feleségeket, azoknak, és azok Attyoknak Conſenſuſok nélkül halállal büntetteſsenek, Conſenſuſok ha járúlt, díjjokon változzanak a' Földes Urtól, ki ellen a' hatalmat tették. Ap.* P. *V. ed.* 43.

--- *ezeknek Feleség ragadás dolgában a' több Complexei-is díjjokon változzanak.* ugyan ott.

Ezek-

MUTATO TÁBLA.

O.

Oláhok. — *Ezeknek Papjait Törvéntelenségekben patrocinálo Nemes Ember Törvénnyel prosequaltaſsék a' Tiſztek által, a' törvéntelen divortiumo pedig erötelenek légyenek.* Ugyan ott.

--- *ezeknek (: ki véve valamely Szolgálatbéli köteleſségben lévöket, és Hodóltságnak Lakoſsait :) minden-féle Fegyver-viselés meg-tiltatik. Ap. P. V. Ed.* 44.

--- *ezeknek Papjaitól Dézmán, és illendö Honorariumon kivül egyéb taxát ne vegyenek a' Poſſeſsorok, Artio. büntetés alatt. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 6.

--- *ezeknek* Vladikájoktól, *és Papjoktól tétetett törvéntelen büntetések, miként zaboláztaſsanak, és azokért, hól, és miként pereltetſsenek. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 9.

--- *ezeknek Esp reſtjek, és Papjok ha Hálgatójokat Templomból ok nélkül kitiltanák, hólt embereket el nem temetnének, vagy Kisdedeket meg nem Kereſztelnének, mi módon büntetteſsenek a'* Vládika *által. Comp. P. I T.* 1. *a.* 10.

--- *ezekröl, és Rátzokról kik* Tövisre *telepedtek. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 10.

Oláh Falú. — *a' két Oláh Falúnak Privilegiuma annyiban el-töröltetvén, a' Szék Törvénnyével tartozik é.ni. Comp.* III. *T.* 79. *a.* 1. *és* P. *V. ed.* 74.

--- *ennek Privilegiuma a' mennyiben nem invalidáltatott-is úgy tartaſsék-meg, hogy a' Fiscusnak tartozó Szolgálatot præſtálják* 200. *forint büntetés alatt. Ap.* P. *V. Ed.* 45.

--- *Pereket a' Derék Székre-is botsáſsák-fel.* ugyan ott.

Oláh Orſzág. — *ezzel a' jó Szomſzédságot a' Fejedelmek meg-oltalmazzák. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. V. a.* 3. *Cond. III.*

--- *ezzel határos Rendek, úgy a' Székelység-is ennek Határira való irruptiok-tól, kár-tételektöl, magokat tartoztaſsák, háborúságra való okot ne ſzolgáltaſsanak,* 100. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 5.

--- *onnét ide kapdosó Latrok in Facto delicti tanáltatván, mit lehet tenni.* Ugyan ott.

--- *ide bé-lehet követni a' tólvajlott marhának nyomát.* ugyan ott.

ismét. Ap P. *III. T.* 76. *a.* 19.

--- *ezen Orſzág felöl való Szély-helyeken épitett eröſségekre gondot viselni, jó állapotban tartani, Várokban, és Utakon, jó örzéseket folytatni, a' Székelység tartozik. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 21.

--- *ide való járásokat ki-véve, valamint egyebeknek, úgy Székelységnek-is ele-*

gendö

O.

Oláh Ország. — *gendő költség adattaſsék, ha az Országon kivül küldetik Haza, és Fejedelem ſzolgálattyára. Ap. P. V. Ed.* 63.

Oláh Rákos. — *Ezen Fejér-Vármegyei Falú, és Aranyos Széken* Hidas *nevű Falúnak Contraverſiában forgó Határok dolga el-igazitására Commiſſariusok rendeltetnek. Ap. P. V. Ed.* 102.

Ólt-Vize. — *ezen a' Málnási határban lévő Híd tartást, a' kik eddig tették; ezután-is folytaſsák. Ap. P. V. Ed.* 72.

Opra Kerezsora. — *ez, és Felső Árpás nevű Falúk* Fogaras *Földin, nem külömben Selnitze; és Drága-Vilma nevű Falúk* Kővár *Vidékinn* Teleki Mihály*nak inſcribaltatnak. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 8.

Or Birság. — *Birságot egyéb vétkek nemeivel való büntetéseket-is a' Székelységen az Ország' közönséges végzései ſzerént tselekedgyenek. Ap. P. V. Ed.* 52.

Or-gazdák. — *Or-gazdák, Latrok, gonosz-tévők, ezeknek párt-fogói a' Falúk által meg-fogattaſsanak, és Tiſzt kézhez viteſsenek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 4.

--- *ezek, vagy gonosz-tévők közt való Felelők, ha Nemes emberek lennének miként büntetteſsenek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 13.

--- Or *Gazdaságtól, és egyéb Czégéres vétek felől gyanus Oláh Papok areſztaltathatnak. Ap. P. V. Ed.* 42.

Orosz. — *ezek, Oláhok, Muntyának, és egyéb lézengő Emberek meg-fogattassanak, és Jobbágyságra kötelezteſsenek* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 38.

Oroszi. — *Felső Oroszi portiojáról 's a' t. való Donatioja* Balog Máté*nak Confirmáltatik. Comp. P. IV. T.* 11. *a.* 11.

--- *Alsó Oroszi Fiscalis Portionak Birodalmában* Sárpataki Márton *Confirmáltatik. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 12.

Ország. — *Ebben minden Rendeket, Nemeseket, Vitézlőket, kerített, és Mező-Városokat Szabadságokban, törvényekben, igazságokban meg-tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 2. *Cond. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *Országos dolgokat, Confœderatiokat a' magok mellett lévő Tanátsosoknak hivek nélkül ne tegyenek a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. IV. a.* 5. *Cond. VI. a.* 6. *Cond VI. a.* 7. *Cond. VI. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. V. a.* 4. *Cond. V. a.* 5. *Cond. V.*

MUTATO TABLA

O.

Orſzág. — *Ennek közönséges végzésit Articuluſsait meg-tartani, és tartatni kötelesek a' Fejedelmek. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. VI. a. 5. Cond. XIII. a. 6. Cond. XIII. a. 7. Cond. IX. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XIII. a. 4. Cond. XIII. a. 5. Cond. XIII.*

--- *Határit, vég-házait, kivált Orſzág, és Tanáts hire nélkül el ne idegenítse a' Fejedelem. Ap P. II. T. 1. a. 3. Cond. IX. a. 5. Cond. VI. a. 6. Cond. VI. a. 7. Cond. VI. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. VI. a. 4. Cond. VI. a. 5. Cond. VI.*

--- *ennek hire nélkül a' Fejedelemségnek Titulusát, melyet az Orſzág adott* Bethlen Gábor *Fejedelem alatt, azt a' Fejedelem ne augealja, ne változtaſsa. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. X.*

--- *ezt, Diſturbiumok támadván-is intacte meg hadja* Catharina *Fejedelem Aſszony. Ap P. II. T. 1. a. 4. Cond. IX.*

--- *ennek Gubernatiojában, és directiojában iffjabb* Rákótzi György *Fejedelem Attya életében az ő Conſenſusa nélkül semmi-képpen ne elegyittse magát. Ap. P. II. T. 1. a. 6. Cond. I. Attya életében sőt azontul-is a' terminált idóig* Rákótzi Ferentz *se nyúljon az Orſzág Gubverniumához.* Ugyan ott. *a. 7. Cond. III.*

--- *Orſzág Házainak, Fiscalis Várainak, Jószágainak proprietaſsok az Orſzágnak meg-tartatik, egyéb-féle Jószágok Collatioja a' Fejedelmek' Authoritáſsára hagyatik. Ap. P. II. T. 5. a. 1.*

--- *ennek ſzolló Leveleket a' Fejedelmek a' Statuſsokkal Communicalják. A.. P. II. T 5. a. 2.*

--- *ennek minden Natióból álló Statuſsira ki-terjeſztetik a' gonosz-tévőkre nézve írt büntetéseknek módja. Ap. P. III. T. 47. a. 22.*

--- *ennek publica Conſtitutioi, és Articuluſsai ellen való proteſtatiok miként tétetſenek, és légyen evejek? Ap. P. IV. T. 1. a. 49.*

--- *ezen kivül küldetvén Fejedelem, és Haza ſzolgálattyára, valamint egyebeknek, úgy Székelységnek-is elegendő költség adattaſsék. Ap. P. V. ad. 63.*

--- *ennek minden-féle Jövedelmeire nézve Thesaurarius rendelteſsék. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XIX. a. 5. Cond. XIX.*

--- *ennek határán hivül Hadi expeditiora Porta parantsolattyán kivül az Hazaſiait ne vigye ſe ne küldje a' Fejedelem. Comp. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XXIII.*

--- *ennek Határ halmait el-hányván, és úji Halmakat csinálván a'* Szathmár

Várme-

MUTATO TÁBLA.

O.

Orſzág. — *Vármegyebéliek, azok meg ne engedteſsenek, a' régiek se bólygattaſsanak, míglen Commiſsariusok által igazitásban nem vétetnek a' Méták. Comp. P. V. ed.* 31.

Orſzág Gyülés. — *Ebben a' T[illegible] Rendeknek, és mindeneknek Libera voxot engedjen a' Fejedelem, minden panaſzolkodásoknak, és igazságoknak elő ſzámlálására. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. X. a.* 6. *Cond. X a.* 7. *Cond. XI. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. VIII. a.* 4. *Cond. VIII. a* 5. *Cond. VIII.*

--- *ezeken semmi-némü Törvények diſcuſsiojában benn ne üljen a' Fejedelem, Comp. P. I. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

--- *Gyülései Sz György Napban celebraltaſsanak, melyre Regaliſsal hivattatott Fő Rendek ſub pœna Flor.* 200. *jelen légyenek mind végig, arra válaſztattak, ha az el-menetelt remiálnák azon büntetésben esnek; a' mely Tiſztek pedig ezt a' büntetést nem exequalnák in duplo ejusdem büntettessenek. Erre meg kivántatókra, mindenek Jószágai, 's Seſsionatus Nemeség-is Contribualni tartoznak. Ap. P. III. T.* 17. *A.* 1.

--- *ennek proſecutiojára relegáltatott Casusokban paraſzt Embernek Nemes ember ellen való bizonysága be nem vétethetik. Ap. P. III. T.* 48. *a.* 1.

--- *erre Székelyt evocalni, és itten perelni miért lehet, miért nem? Ap. P. III. T.* 76. *a.* 13.

--- *ennek helyét., az időnek kivánsága ſzerént a' Fejedelem határozhattya. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 2.
erre tartoznak egyenesen a' Notát Concernaló perek. Ap. P. IV. T. 1. *a.* 12.

--- *ezek alatt való Táblán minémü perek revideáltathatnak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 43.

--- *itten producalni tartoznak Privilegiumokat az olyan Város', vagy Falú' Lakóſsai, a' hol Fiú-ágnak defectuſsán az Örökségeket el-idegeníteni, vagy Szöllőbeli Örökségeket Leányoknak ſzokták adni. Ap. P. V. Ed.* 22.

--- *ezeknek, és octavalis Terminusok folyása alatt való időben, és helyeken el-veſzett marhának nyoma fel-vételivel, vagy megfizetéſsivel nem tartoznak a' Lakósok. Ap. P. V. ed.* 37.

--- *erre Válaſztott embereknek költségére a' Székelgségen a' Ló-Fejek, és egyéb Rendek is Contribuálni tartoznak. Ap. P. V. ed.* 55.

--- *ezekre a' Propoſitiokat el-küldvén a' Fejedelmek, annak-utánna más uj Propoſitiok, ne annectáltaſsanak. Comp. P. II. T.* 2. *a.* 3.

MUTATO TÁBLA.

O.

Orſzág Gyülés. — *Ezek tartásának helye, és napja, és a' Fejedelmektöl Orſzág eleiben adandó Propoſitioknak ki-adása a' Tanáts Urak' meg-egyezéséböl légyen. Comp. P. II. T. 2. a. 4*

--- *erre a'* Désiek *privatim Regaliſsal* [illegible] *vattaſsanak. Comp. P. V. ed.* 9.

--- *erre a'* Bánffi Hunyadiak *Regaliſsal hivattatnak. Comp. P. V. ed.* 10.

ezek alatt a' Míves embereknek minden-féle Míveket, és egyéb Rendeknek-is akármi el-adandó marhájokat a' Gyülés helyére bé-vinni, és árúlni ſzabad. Comp. P. V. ed. 16.

--- *ezek alatt az Orſzág Rendjeinek miként rendelteſsenek-ki a' Szállások. Comp. P. V. ed.* 17.

--- *ezeknek idején, és helyén a' kik nem vólnának jelen, vagy annak végit nem várnák, azok ellen való proceſsus, és büntetés. Comp. P. V. ed.* 18.

--- *ezeknek idején Fejér Váratt a' Vásárok mi formán tartaſsanak. Comp. P. V. ed.* 30.

Orſzág Rendjei. — *Ezeknek hirek, és Conſensuſsok nélkül offenſive Hadat nem indithat a' Fejedelem, ha ok adatnék-is reá. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. IV. a.* 6. *Cond. IV. a.* 7. *Cond. V. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. IV. a.* 4. *Cond. IV. a.* 5. *Cond. IV.*

--- *ezek, avagy-is a' Regnicolák Homagiumokat nem deponálhattyák a' Fejedelemnek, mind addig míglen a' Fejedelem-is a' Regnicoláknak tartozó Juramentumát a' praeſcribált Conditiok ſzerént nem deponálja. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7.

--- *minden Natioból álló Statuſsira az Orſzágnak, és minden helyekre ki-terjeſztetik a' gonosz-tévőkre nézve írt büntetéseknek módgya. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 22.

--- *valamint az Orſzágnak más Statuſsi ordinarie nem tartoznak, úgy a' Székelység-is gratuitus labortól immuniſsá tetetett; extraordinatius Casusok ki-vétetvén. Ap. P. V. Ed.* 62.

--- *valamint egyebeknek úgy a' Székelységnek-is Fejedelem, és Haza ſzolgálattyára Orſzágon kivül küldetvén elegendő költség adattaſsék, ki-vévén az Oláh Orſzágban voló járásokat. Ap. P. V. ed.* 63.

--- *ezeknek az Orſzág Gyülése alatt miként rendelteſsék-ki a' Szállások. Comp. P. V. ed.* 17.

Ortok. — *Melyek jók, és* Leopoldusoknak *neveztetnek, Lengyel Orſzági Suſtákok, és Csáſzár garaſsa minden Rendektől el-véteſsék, ellenben a' Len-*

gyel

MUTATO TÁBLA.

O.

Ortok. — *gyel Országi Négy poltúrás újj Sufiákok, melyek hibások, hogy bé se hozattaſsanak ez' Hazába, az öt pénzes garas pedig ki ne viteſsek parantsoltatik. Comp. P. V. Ed.* 36.

Ó Thorda. — *lásd* Torda.

Ö.

Ökör — *Ezeknek, Lóvaknak, és egyéb lábos marhának Kereskedésre való Vásárlása idegen Nemzeteknek meg-tiltatik, Hazafiaknak meg-engedtetik. Comp. P.* III. *T.* 3. *a.* 1.

Örmény. — *Ezeknek Görögöknek, Rátzoknak, Bolgároknak, Dalmatáknak, és egyeb Nemzeteknek miként engedtetik-meg a' járás, kelés, kereskedés. Ap.* P. *III. T.* 52. *a.* 1.

Örmező. — *itten lévő Hidakról illendő Vám adásnak el-igazitására az Ország Gyüléséből Commiſsariusok rendeltetnek. Comp. P.* III. *T.* 3. *a.* 5.

Örökség. — *lásd* Jószág.

Őrzés. — *Ez, mind éjjeli, mind nappali. Vármegyéken, és minden helyeken folytattaſsék* 12. *forint büntetés alatt Ap. P. V. ed.* 41.

--- *ebből az Egyházi Nemeſség magát ki ne vonnya* 12. *forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

--- *ez nappalról el-töröltetik, és ha el-mulattatnék azért büntetés ne viteſsék. Comp. P. V. ed.* 23.

Ösvény. — *lásd* Út.

Ötves. — *Ezek hamis pénzt mettzvén, vagy mettzeni akarván proceſsusok, és büntetések. Ap.* P. *III. T.* 55. *a.* 2.

--- *ezeknek sok-féle csalárdságai meg-tiltatnak* 100. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 18.

--- *ezeket Csalárdságokért meg nem büntető Elől-járóknak büntetése* 200. *forint.* Ugyan ott.

Özvegy. — *Ezek közzül kik nem tartoznak Hadi expeditiokra Lóvast állítani. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 5.

--- *Özvegy Dotaliſtáktól mint vehetik-ki a' Hæresek Jószágokat, kár tételek refuſiojának, 's nállok lévő Levelek, és el-idegenitett Jószágok viſzſza ſzerzésének módgya; Dotalitiumokon kivül több just prætendálván, mint tselekedgyenek a' Hæresek. Ap. P. III. T.* 25. *a.* 1.

Job-

MUTATO TÁBLA.

Ö.

Özvegy. — *Jobbágy Özvegyeket, Leányokat Férjhez menetelben akadályoztatni nem szabad* 100. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 30. *a.* 1.

--- *Jobbágy Özvegy meg-hólt Férjének ingó Jóvaiban csak harmados, két rész Földes Uráé.* ugyan ott.

--- Jenő *körül lakó Nemes Özvegy Aszszonyok míg Férjhez nem mennek, Felénnyi Lóvas 'Sóldos állítással tartoznak mint mások, a' benn Lakók értekek szerént jo Lóvasokat állitsanak. Ap.* P. *III. T.* 67. *a.* 1.

--- *ezeknek Prorogátájok a' Decretum, és Végzések szerént helyben marad. Ap. P. IV. T.* 2. *a.* 1.

--- *Jobbágy Özvegyekre, és akármi idejekori gyermekekre, és minden Jóvairais ki-terjednek a' Jobbágyok' fel-kéretése, és ki-adása módgyáról írt Végzések. Ap. P. IV. T.* 5. *a* 1.

--- *ezek ellen Levelek fel-keresése dolgában* Mikes Kelemen *Relictájára nézve írt Articulus másokra-is értetődik, kik azzal élni akarnak. Comp. P. IV. T.* 11. *a.* 2.

P.

Pacifictio. — *lásd* Frigy, Confœderatio.

Panasz. — *Minden-féle panaszolkodásoknak elé számlálására szabad voxot engedjen a' Fejedelem a' Tanátsi Rendnek, és mindeneknek, az Ország Gyülésében. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. X. a.* 6. *Cond. X. a.* 7. *Cond. XI. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. VIII. a.* 4. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. VIII.*

Pap Almás. — *Nevü Fiscalis Falúkról valò Donatioja* Balog Máténak *Confirmaltatik. Comp. IV. T.* 12. *a.* 11.

Papok. — *Papokat, és Barátokat, a' Je'súvita Szerzetbélieken kivül, milyeneket, mi-módon, és mitsoda belyeken lehessen tartani a' R. Catholicus Hazafiaknak. Ap. P.* I. *T.* 1. *a.* 5.

--- *Orthodoxa Evangelica Religion lévö Papoknak bé-vitetések Kolo'svár Várossában végeztetvén, azon végzés újra Confirmáltatott. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 6.

--- *más Religion lévö* Papokat *alatta valóira a' Földes Ur ne vigyen, és maga Vallásán lévö Papokkal Egyházi szolgálatot ne tétessen* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 8.

Catho-

MUTATÓ TÁBLA.

P.

Papok. — *Cathólicus Papoknak Kolo'svárra betegek látógatásra, gyontatásra, Kereſztelésre, halottak kisérésére, úgy más helyekre-is bé-menniek ſzabad légyen, ki-vévén* Váradot, Boros-Jenőt, *és* Debretzent, *de ezeken kivül semmi Czeremoniát ne peragalhaſsanak. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 11.

--- *Egyházi Tanitóknak, Papoknak, Dézmájok, quartájok, vagy egyéb rendſzerént járni ſzokott Jövedelmek el ne tartaſsék, el-tartván viſzſza adattaſsanak, az el-tartó Nemes ember* 100. *ftal. Falú* 12. *ftal, paraſzt ember* 3 *ftal. büntetteſsék. Ap. P. I.* T. 5. *a.* 1.

--- *a' hol Vacantia esnék, ezek a' Jövedelmek más-úvá ne fordittaſsanak.* Ugyan ott.

--- *az el-veſztegetett, el-idegenittetett, vagy el-foglaltatott Papi, és Egyházi Jövedelmeket a' Fiscalis Director a' kárnak refuſiojával reſtitualtaſsa, és a' violens emberen* 1000. *ftokat exequaltaſson.* ugyan ott.

--- *Visitatiók idején a' Szegénységet ne taxalják, és ne mulctalják. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 2.

--- *külömböző Religion lévők egymás Hivatalyában magokat ne elegyittsék. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 3. *és* 4.

--- *Székelységen lévők, és magok Személyekre nézendő külső Jóſzágokat, és Örökségeket biró Papok, Egyházi Rendek, mi-némü Tereh viseléſsel tarroznak. Ap.* P. *I. T* 5. *a* 3.

--- *Prædicatort Schola Meſtert, a' ki meg-verne, vagdalna, kergetne* 200. *ftal büntettetik, hasonló-képpen, ha ezt Prædicator, vagy Meſter cselekedné. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 5.

--- *Prædicatori, Schola Meſteri, Deáki állapotnak, 's Eccléſiához való Szólgálatnak ſzine alatt Jobbágyságot, vagy Hadi expeditiot kerülni, meg nem engedtetik, ellenben a' valóságos igazsággal Prædicátori, 's Meſteri hivatalokban, avagy Deáki Tudományokban forgolódóknak akadályoztatói, háborítói* 300. *ftal büntettetnek, és ezek iránt való proceſsus meg-állittatik. Ap.* P. *I. T.* 6. *a.* 1.

--- *Egyházi Rendeknek, és Eccléſiáknak Fiscus, és Vérek præjudiciumára ingatlan jókat örökösön el-adni, vagy Teſtamentumban legálni nem ſzabad, ellenben ingó Jóvaiból, ha az-is maga acquiſituma, kinek kinek ſzabados. Ap. P* I. *T.* 6. *a.* 2.

--- *Sine Semine deficiált Egyházi Rendeknek ingatlan, és ingo Jóvai Vármegyéken, Székelységen, és Városokon kié légyen.* ugyan ott.

--- *Oláh Papok, Eſperesſek, és Püspökek a' Viſitatiók idején minémü dolgokban*

MUTATO TABLA.

P.

Papok. — ban nem elegyedhetnek, és minemű Egyházi foglalatoſságokat vihetnek véghez. *Ap.* P. *I. T.* 8. *a.* 1. §. *II.*

— *Más Orſzágokból ide bé-jövő Oláh Papok hol præsentáljáik magokat, és hóvá viteſsenek Examenre, végre mi okból jelenteſsenek-hé a' Fejedelemnek. Ap. P. I. T.* 8. *a.* 2.

— *Oláh Papok a' Földes Uraknak annuatim bizonyos, és ha a' dolog úgy kivánná a' Vármegye által Conſcientiose legitimalandó honorariummal tartoznak. Ap. P. I. T.* 8. *A.* 3.

— *Oláh Papoknak Fiait mihelyt meg házasodnak, avagy külön Konyoren laknak, ha nem Papok, mint Jobbágyokat repetálni lehet.* ugyan ott.

— *Törvéntelen Divortiumokat avagy Copulatiokat végben vivő Oláh Papoknak büntetése. Ap.* P. I. *T.* 8. *a.* 4.

— *Szász* Papoknak, *a' miat a' reſtitutiotól fogva exigáltatott a' Dézmákban lévő quartájok, azon usus obſerváltaſsék, mind a' Fiscus, mind pedig azok részéről Regeſtrumok teteſsenek, és onnan a' kinek kivántatik ki-adattassanak. Ap.* P. *II. T.* 10. *a.* 4.

— Papok *a' hol quartát bírtak a' Dézmából továbbra-is meg-hagyatik, és arról arenda nem fizetődik. Ap. P. III. T.* 4. *a.* 6.

— *ezeknek Házaira Vitézlő Rendek, Katonák ſzállani ne méréſzeljenek. Ap. P. III. T.* 21. *a.* 1.

— *ezek, a' Patronusok engedelmek nélkül Kortsomát kezdeni ne méréſzeljenek. Ap. P. III. T.* 32. *a.* 1.

— *ezeknek Házaira hadakozás idején Hadak ne ſzállittaſsanak. Ap. P. V. Ed.* 24.

— *Oláh k Papjait, kik Or-gazdaság, 's egyéb Czégéres vétek felől gyanúsok a' Tiſztek areſtaltathattyák, dolgokat pedig miként igazithattyák. Ap. P. V. ed.* 42.

— *Oláhok Papjait Törvéntelen dolgokban pártfogoló Nemes embereknek büntetése. Ap.* P. *V. ed.* 43.

— *ezeknek, 's Prædicatoroknak való fizetésből Jóſzágtalan Nemeseknek-is magokat ki-venni nem ſzabad,* 12. *forint büntetés alatt. Ap.* P. *V. ed.* 46.

— *ezek-is az Orſzág' Törvényes Proceſsuſsai alatt lévén, ha lopott Lónak nyoma Házakhoz vitetik, ellenek-is úgy kell procedalni, mint más Nemes emberek ellen. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 4.

— *ezeknek Dézmájok, Jövedelmek senki által el ne tartaſsék, hánem ki-adaſsék. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 5.

MUTATO TABLA.

P.

Papok. — *Ezeknek adja a' Dézmát más Falúbéli ember-is, ha az ők Falúbéli Határonn vetett, noha prædicatiojját nem halgattya.* Ugyan ott.

— *ezeknek a' hol Vékával ſzoktak fizetni, a' Véka változása' kiſsebbedése miatt a' bérek ne apaſztaſsék.* ugyan ott.

— *ezeknek, és Oskola Meſtereknek* Rákótzi György *Fejedelem idejétől fogva el foglaltatott Dézmájok, és quartájok miként adaſsanak viſzſza. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 6.

— *nem ezeknek, vagy is Egyházi Rendnek, hanem a' Falú-béliek gondviselése alatt légyenek, az úgy nevezett* Szent-egyház *Erdők. Comp.* P. *V. Ed.* 19,

— *lásd még alább ezen Szót-is* Prædicator.

Pár. — *Ezeknek vétele meg nem engedtetik, ha az által a' Causának discuſsioja a' második Székről ki-menne. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 25.

— *ennek az Actor propoſitiojából való pár vétel után a' Szekelységen de Condescenſione semmi exceptiók nem lehetnek, ha nem de merito kell ſzollani. Ap.* P. *IV. T.* 14 *a.* 4.

Parajd. — *ez, és Sófalva nevü Falúk közt való Határbéli Contraverſiának el-látására Commiſsariusok rendeltetnek. Ap P. V. ed.* 103.

Paraſzt — Paraſztság. — *Ez akár-mitsoda Földeket éljen Dézmát adó Falú határán Dézma adáſsal tartozik. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 1.

— *ez Földek nélkül ne hagyattaſsék, az igaz Dézmák defraudálására.* Ugyan ott.

— *ez a' Dézmának hoſszas ideig való tartásával, és felettébb meſszſze ſzállításával ne terhelteſsenek. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 2.

— *ezzel magokat hoſszason, és sokad magokkal ne tartaſsák a' Dézmások. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

— *ezek Urok ſzámára való egyet-másokat, terheket, magok majorságából való Jovakat, egy helyből másba hordozván, vámot, Harmintzadot ne fizeſsenek, 's kik rajtok exigálnák* 200. *ftal büntetteſsenek. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 4.

— *Ember ellen ki a' Harmintzadlás dolgában fraudulentiát Committálna proceſsus. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 5.

— *Ember Nemes Emberek Kortsomájokra Kortsomát kezdeni ne méréſzeljen. Ap.* P *III. T.* 32. *a.* 1.

— *Embert, privatus Nemes ember gyanúra mint foghat-meg. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 3.

MUTATO TÁBLA.

P.

Paráfzt. — *Ezeknek bizonysága meg nem álhat Nemes ember ellen Dicætara relegaltatott Casusokban. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 1.

--- *Ezeknél lopott Marha tanáltatván, areſtáltathatnak. Ap. P. III. T.* 80. *a.* 4.

--- *ember ha potentiát patrál, Földes Ura meg-kéretvén felülle, Erdélyben* 8-*ad Magyar Országon* 15-*öd napra Törvényt tartson. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 28.

--- *ezek ellen potentiáért Törvényt nem tartván, a' Földes Úr Vármegyére citáltatik, és cum homagiis ſingulorum Jobbagionum ujjabban tartozik Törvényt tenni.* ugyan ott.

--- *ezek ellen ha másodſzor-is nem tenne Törvényt, a' Felperes keresetén Convincaltatik.* Ugyan ott.

--- *ember ellen potentia, vagy kár tételiért indált Törvényekben, az apellatio mikor, és hóvá engedtetik-meg, mikor nem.* ugyan ott.

--- *emberek ellen való Keresetekben ha tempore impenſionis Judicii a' bizonyságok Személyesen meg nem jelenhetnek, igaz Relatoriák-is acceptaltassanak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 29.

--- *ezeknek, Ló, vagy egyéb-féle vonó marhának tartása, Földes Urok' ſzabadságára, és engedelmére hagyatik. De a' Száſzság Poſtálkodásra lóvat tartson* 200. *forint büntetés alatt. Ap, P. V. Ed.* 47.

--- *embereknek, és Béres Szolgáknak poſztó ruhát, Nadrágot Csizmát, duplás Forintos Süveget, gyólts inget viselni nem ſzabad.* ugyan ott.

--- *ezek, és Zsellér Emberek Nemes Házban lakván, Város vagy Falú közönséges Földjét Nemes Ház után való helyeken kivül nem mívelvén, marhájokat-is nyomáson nem jártatván Szolgálattal, 's Adóval a' Város, vagy Falú hözzé nem tartoznak.* Ugyan ott.

--- *ember Templomot egy más után háromſzor el-múlatván, miként büntettesék. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 2.

--- *embereknek, a' Kortsomárlásbéli juſsát egy Nemes ember-is más Nemesek kárára ne engedje. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 1.

--- *ember Nemes ember ellen Tanúnak bé ne véteſsék, ha a' Vétek halálos. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 2.

--- *ezeket gyanúra-is el-lehet fogatni, de ha ártatlan, miként bûntetteſsék az areſtáltató. Comp.* P. *IV. T.* 16. *a.* 1.

Parázna, Paráznaság. — *Nös Paráznák halállal, nötelenek ha egymást el nem vennék, veſzſzövel büntettetnek, ha el-veſzik egymást tsak Eccléſiát követnek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 21.

MUTATO TÁBLA.

P.

Parázna, Paráznaság. — *Ezért birság a' Székelységen ne vétesék, szabad Személyek Ecclesiát követvén, egymást el-vegyék, ha nem veszik meg-veretteseenek. Ap. P. V. ed. 52.*

Parochio. — *lásd* Ecclésia.

Partium. — *béli Vármegyékben a' Dézma adásnak, és Arenda fizetésnek limitálása miként légyen. Ap. P. III. T. 4. a. 7.*

--- *itten az Oláboktól valo Dézma vétel, vagy el-engedés a' Patronusok szabadságára bizatik. Ap. P. III. T. 5. a. 2.*

--- *itten a' Czirkálás mi-képpen mennyen végben. Ap. P. III. T. 46. a. 7.*

--- *ezeknek* Thordánn, *és* Dé'senn *adattatott, de általok fel nem épittetett Sessiok másoknak adattatsanak. Comp. P. III. T. 11. a. 8.*

--- *itten lévő Jószágok Fiscalisoknak írattatván, szolgálattyokért, és Dézmájokért való Adó exigáltatsék. Comp. P. V. ed. 44.*

Pártolás. — *erről, vagy Arúlásról másokat vádolóknak, de meg nem bizonyitóknak büntetése* Talio. *Ap. P. II. T. 7. a. 3.*

Passus. — *lásd* Salvus Conductus.

Pásztorság. — *külön mező pásztorságát a' Dézmások magoknak ne tulajdonittsanak. Ap. P. V. ed. 13.*

--- *ezzel, vagy igaz Kézi munkájokkal élő Jobbágyi a' külső embereknek, Szászságon ne santzóltatsanak, ne taxáltatsanak. Ap. P. V. ed. 77.*

Pátvar. Calumnia. — *Ezen büntetésen marad az olyan csalárd peres, a' ki a' Törvény Szék helyén jelen volt, de peresse ellen nem szóllott, nem felelt, és még is Inhibitioval él. Ap. P. IV. T. 1. a. 14.*

--- *erről,* Præscriptioról, *és de merito Causæ excipiálhat tsak az evictor. Ap. P. IV. T. 1. a. 26.*

--- *ezen büntetésen marad a' ki Fiscus ellen Novummal cum gratia élt, és semmit-sem ujjithat. Ap. P. IV. T. 1. a. 40.*

Peculium. — *Ez a' Nevezet a' Szász Natio Instantiájára azon Nemzetről mi-némü fel-tételek alatt töröltetett el. Comp. P. III. T. 13. a. 6.*

penna. — *penna bort, penna kévét, és illendő gazdálkodáson kivül egyebeket, vagy ezek helyet pénzt, ne vegyenek a' Dézmások Ap. P. V. ed. 11.*

Pénz, -- Pénz verés. — *Ezt verő Házakat ha exigálnák a' Fejedelmek, azoknak állapottya alkalmaztatsék az 1618. Esztendőbéli Végezésekhez. Ap. P. II. T. 9. a. 1.*

--- *Jó féle arany, ezüst, pénzel Monetával fizetsék az árrát, Müvben lévő Aranyat, ezüstet venni, és ki vinni kivánó Ország lakósin kivül való emberek. Ap. P. II. T. 16. a. 2.*

MUTATO TÁBLA:

P.

Pénz, — Pénz verés. — *Jó féle pénznek, aranynak, Tallérnak, Dukátnak, 's egyéb-féle jó Monétának az Országból való ki-vétele a' Kereskedésre nézve meg nem tiltatik bizonyos fel-tételek alatt. Ap. P. II. T. 16. a. 3.*

--- *jó pénzt, Monétát, aranyat, ezüstet se n. válaſztásra, sem fel-veretésre nem ſzabad az Országból ki-vinni, ha a' Fejedelemnek az Országban pénz-verő, és Válaſztó házak vagyon. Ap. P. II. T. 16. a. 5.*

--- *ennek verése az egész Országban minden féle Rendeknek meg-tiltatik, Nemes embernek sub pœna Notæ perpetuæ infidelitatis, paraſztnak feje, és minden Jóva el-veſztések alatt. Ap. P. III. T. 35. A. 1.*

--- *ezzel hamiſsal elök tudva ſzánt-ſzándékból notába esnek, a' mely Ötvesek pedig e'félét kéſzitnének, azoknak proceſsuſsa, és büntetése. Ap. P. III. T. 55. a. 2.*

--- *Kereſztény áſzók pénzt, és az illendö gazdálgodáson kivül egyebekért pénzt ne vonnyanak a' Dézmások. Ap. P. V. Ed. 11.*

--- *ezzel az Országban el kelö Monétákban marháknak el-adasa meg-engedteſsék 200. forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed. 93.*

--- *vagy ezzel, vagy Jóſzággal ki elégitteſsenek, kik a' Porta Contentatiojára pénzt adtanak. Comp. P. IV. T. 9. a. 1.*

--- *Csáſzár garaſsa, Lengyel Országban vert 'Su'ſtákok minden Rendek által el véteſsék büntetés alatt. Comp. P. V. ed 36.*

--- *Lengyel Országi 4. pólturás, és 10, poltúrás 'Su'ſtákok hibások lévén el-véteſsenek, és Fiscus ſzámára adattaſsanak.* ugyan ott.

--- *öt pénzes garasokat az Házából ki vinni nem ſzabad.* ugyan ott.

Pénz-Verö ház. — *Ezeket ha erigálnák a' Fejedelmek azoknak állapotya alkalmaztaſsék, az 1618. Eſtendöbéli végzésekhez. Ap P. II. T. 9. a. 1.*

--- *ezekben, vagy a' Válaſztó Házakban avagy az Arany váltóknak adattaſsék-bé a' por Arany, és mi áron? Ap.. P. II. T. 16. a. 4.*

--- *ha ilyen Ház az Országban tanáltatik, arány, ezüst Materiát, és jó Mónétát sem Válaſztásra, sem veretésre az Országból ki vinni nem ſzabad. Ap. P. II. T. 16. a. 5.*

Per. — *lásd* Törvény.

Perceptor Generalis. — *Ezt rendeljen a' Fejedelem az Ország' közönséges Jövedelmeire nézve, a' milyen légyen, és miként kötelezve. Ap. P. II. T. 1. a. 7. Cond. XV.*

Perceptorok. — *ezek hittel légyenek kötelesek igaz Pereeptiokra, és adminiſtratiokra, a' Szegénységnek nem Sattzólására. Ap. P. III. T. 2. a. 10.*

Ezek

MUTATO TÁBLA.

P.

Perceptorok. — *Ezek Hivataljában el nem járván érdemek ſzerént büntetteſſenek, Eſztendejek el-telése nélkül Hivataljoknak ne renunciálhaſſanak. Ap. P. III. T* 48. *a.* 2.

--- *ezek Hadban menni nem tartoznak. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 4.

--- *ezek által az Adózó Szegénység a' fizetett Adóról valo quietantiát el-veſztvén, mint igazittaſsék dolga. Comp. P. V. Ed.* 48.

--- *ezek minden helyeken Szám-adáſsal tartozzanak. Comp. P. V. Ed.* 49.

--- *ha ki e' Hivatalt Vármegye, vagy Szék Válaſztásából fel-venni nem akarná* 200. *ftal büntetteſsék. Comp. P. V. Ed.* 50.

--- *ezek meg-halálozván, vagy egéſzſzen deficiálván, a' kikre res mobiliſsei ſzállanak azok tartoznak Szám-adáſsal. Comp. P. V. Ed.* 51.

--- *ezeknek ingó Jóvait verus Succeſsoroknak, tartoznak az idegenek ki-adni, sub pœna dupli.* Ugyan ott.

Peregrinatio. — *lásd* Útazás.

Peres. — *ezeket, vagy Törvény tévőket fenyegetők* 200. *ftal; ezeknek túrbatori pedig a' Decretum ſzerént büntettetnek. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 4.

--- *ezeket csak egyedül, és nem a' Birákat illeti a' Homagium pœnaja. Comp. P. V. ed.* 2.

Personalis Comparitio. — *lásd* Jelenés.

Petsét. — *Ez a' Káptalanoknál köz helyen tartaſsék, azzal közzülök csak egy Személy magára petsételni ne méréſzeljen. Ap. P. IV. T.* 18. *a.* 1.

Plik. — *lásd* Arany, Ezüst

Polgár. — *Ezek-is adhibeáltathatnak legitimum Mandatumok mellett való executiokra. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 2.

Poltúra. — *lásd* Pénz.

Porkoláb. — *lásd* Tömlötz-tartó.

Pongrátz. — Gergely *az Orſzág Statuſsi, és Haza-fiai közzé bé-vétetik. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 3.

Porta, Fényes Porta. — *lásd* Török.

Portus. — *nem itt hanem másutt adván Sovakat a' Hajóra a' Sóval való Kereskedők miként büntetteſsenek. Comp. P. III. T.* 16 *a.* 2.

--- *ez, a' Kolosi, Széki, Thordai, és Viz-aknai Só Aknákkal együtt, esmét a' Fejedelem' Diſpoſitioja alá botsáttatik, az Adóban* 20. *ezer Tallérok-nak fizetése igérése mellett. Comp. P. V. ed.* 24. 43.

MUTATO TÁBLA.

P.

Porumbák. — *Felső Porumbák, Szavata, és Felső Viszt,* Bornemisza *Fejedelem Aszszonynak inscribáltatik. Comp. P. IV. T. 12. a. 6.*

Possessor. — *a' régi és Temporaneus Possessorok közt valamely szökött Jobbágy proprietassa felett indúlt kereset miként igazítódjék el. Ap. P. IV. T. 5. a. 1.*

Posta -- Postálkodás. — *Ló adással sem Egyházhelyi, sem egyéb Rendbéli Nemesség szabad akarattyán kivül nem tartozik. Ap. P. III. T. 6. a. 2.*

--- *Ló adással tartoznak a'* Belényesi *Nemesek, Fejedelmek Salvus Conductussával, és Czímerével Postálkodóknak. Ap. P. III. T. 69. a. 1.*

--- *ezekkel a' Szászság ingyen vagy pénzént mi-némü Személyeknek tartozik, és kiknek nem, mi-némü processus, és büntetés alatt. Ap. P. III. T. 80. a. 1.*

--- *e' végre a' Szászság Lóvakat tartson, azoknak tartását el-hagyni, és ökröket tartani, meg ne engedtessék 200. forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed. 47.*

--- *erre a' Hadban szolgáló Székelység békességes időben ne erőltessék, hanem arra más Személyek rendeltessenek. Ap. P. V. ed. 59.*

--- *ennek állapottya egy bizonyos jó karban állittassék, mind a' Nemesség, mind a' Szegénység könnyebbségére. Ap. P. V. Ed. 81.*

--- *erre Ló-adással ingyen az* Ó Thordaiak *nem tartoznak Fejedelmi Salvus Conductus, és Czímerek nélkül. Ap P. V. ed. 87.*

--- *ezek ellen processus, és büntetés, kik a' Szegénységet rend-kivül húzzák vonnyák, marhájokat Szekerek, 's ekéjek elöl el-vészik. Comp. P. III. T. 1. A 1.*

--- *ennek terhe a' Háttzokról, vagy* Háttzegiekröl *úgy vétetik-le, hogy Privilegiumok szerént, Magyar Prædicatort, Schola Mestert, és Templomot tartsanak. Comp. P. III. T. 1. a. 2.*

--- *erre, ló, ökör, és Szeker adással a' Hazafiak kiknek tartoznak, és kiknek nem. Maga dolgában járóknak a' Fejedelmektöl Salvus Conductus ne adattassék. Comp. P. III. T. 1. a. 3.*

--- *ezt, kik folytassák, 's kiknek kellessék adni Posta Lóvakat, 's a' kik az ellen cselekednének processus. Ap. P. III. T. 1. a. 5.*

--- *ezek fizettek folytassák a' Postálkodást, ki vévén, ha ezeknél nagyobb emberre kellene bizni a' dolgot.* Ugyan ott.

--- *ezek helyett küldendö Emberek Szolgáikat, Lóvaikat, a' Sz[illegible]égen quartéyban ne hadgyák.* ugyan ott.

in

MUTATO TÁBLA.

P.

Poſtálkodás. — *Ugyan ezek helyett küldendő emberek csak úttyokhoz képpest kivántató lóvakat vegyenek, nem többet.* Ugyan ott.

--- *a' Portához tartozandó Poſták magok Lóvaikon Poſtálkodgyanak.* Ugyan ott.

--- *a' Poſtához való poſták helyett más rendbéli Személyt kelletvén poſtálkodtatni az ilyent poſta Lóval kel segíteni, mely el-károsodván a' Károsnak a' Hopmeſter fizeſse-meg.* ugyan ott.

--- *e' végre a' Fejedelem' Czímeres Poſtái alá Régen hat Lóvakat tartson, melyek M. Vásárhely felé menő útban annál tovább ne viteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 1. *a.* 6. *ezen Articulus e' réſzben meg-erőſittetik.* ugyan ott. *a.* 10.

--- *e' végre lóvakat a' hol ſzoktak tartani elegendő Számúakat tartaſsanak a' Tiſztek.* ugyan ott.

--- *fáradott Lóvakkal kéntelenittetvén a' Poſták úttyokat folytatni, és a' miatt a' ló el-károsodván, annak árra kik által fizetteſsék-meg.* ugyan ott.

--- *a' közelebbi Poſtai Székből botsáttaſsanak viſzſza a' poſta lóvak.* ugyan ott.

--- *czeknek ſzámokra a' Falúsi Birák, és Folnagyok sem Félelemből, sem egyéb tekintetből semmit se adgyanak, Sattzolást ne tegyenek, ha e'féléket ese-lekednének a' Falú költségében fel ne véteſsék, a' Sattzoló poſták pedig miként büntetteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 1. *a* 7

--- *e' végre kivántató marhák, és Szekerek a' Fiscalis Tiſzteknek mi-némü Requiſitiojára rendelteſsenek Comp.* p *III. T.* 1. *a.* 8.

--- *hogy poſta lovakat, és Szekereket mások ne fogjanak akkor, a' mikor a' Fejedelem egyik lak helyéből a' másba útazik, a' Hopmeſter vigyázattal légyen. Ap.* P. *III. T.* 1. *a.* 9.

--- *Poſta lóvakat a' Száſzság is tartozik tartani, de ennek könnyebbségére, másutt-is, a' hol eddig tartottanak, tartsanak Articularis büntetés alatt. Ap. P.* III. *T.* 1. *a.* 10.

--- *Poſta Lóvak* Máramaros*ban-is bizonyos helyeken tartaſsanak.* ugyan ott.

--- *Poſta Lovak a' Fejedelmek ſzámára Vadáſzó Puskásoknak ne adattaſsanak, és hogy a' Szegénység ezzel általak ne aggraváltaſsék Elöl-járójok vigyázzanak Articularis, büntetés alatt. Comp.* P. *III. T.* 1. *a.* 11.

Poſta-Meſterek. — *Ezeknek kezekben adattaſsanak a' Salvus Conductusok az útazás után, melyekről Diariumot tartsanak a' Poſta Meſterek. Comp.* P. *III. T.* 2. *a.* 2.

Poſztó. — *ebből Kúhát, nadrágot, Csizmát, dupla forintos Süveget, gyólts inget viselni, paraſzt ember, és béres Szolga, ne méréſzeljen. Ap. P. V. ed.* 47.

MUTATÓ TÁBLA.

P.

Potentia. — *Ezt cselekedők, és mások jóvait potentiose el-foglalók ellen való proceſsus, ante annualem resolutionem. Ap. P. III. T.* 8. *a.* 1.

--- *Potentiák, és Violentum Concambiumok,* Mihály Vajda, Báſta György, *és a' Német Commiſsariusok idejekbéli dolgait, mikor, és miként igazitotta-el az Orſzág, jövendőre nézve mi-némüek tiltattak-meg, de ha mégis valahol még-történnek, az abban lejendő proceſsus módja. Ap. P. III. T.* 8. *a.* 2.

--- *ezt Hadi expeditiok idején cselekedőket hól lehesſen perelni, és miként. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 13.

--- *ezek, a' melyek a' Székelyek által* Mihály Vajda *bé-jövetele idejétől fogva,* Botskai István *Fejedelem' válaſztásáig tétettek, amnestiában menyenek. Ap P. III. T.* 76. *a.* 11.

--- *ezt cselekedvén más parton lakók közzül Erdélyben bírt Jóſzágokból azon Vármegye Tiſztyei elött tartoznak Törvényt állani, és az Executio regale brachicummal-is viteſsék végben. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 5.

--- *ez által el-foglalt Jóſzágot puſztúlni hagyván, vagy ſzánt-ſzándékkal puſ titván a' Potentiarius, a' Felperesnek a' Jóſzággal együtt a' kár-is meg-itélteſsék. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 6.

--- *ezt, vagy kárt tévén a' paraſzt ember, ellene miként, és mi-némü büntetések alatt tartozik a' Földes Ur Törvényt ſzolgáltatni. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 28.

--- *ezt patráló Fiscalis Tiſztek ellen való proceſsus, és executio. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 42.

--- *ez által el foglalt, de Törvény ſzerént viſzſza adattatott Jóſzágat, a' ki másodſzor-is viſzſza foglalni méréſzlené major potentián Convincáltaſsék, harmadſzor Feje üttesſék. Comp. P. III. T.* 7. *a.* 1.

--- *e'béli dologban cum gente Comitatus kelletvén Executiora menni a' Tiſzteknek, ha a' Vármegye Tagjai Segittséggel lenni nem akarnának Articularis büntetésen maraſztatnak. Comp. P. III. T.* 7. *a.* 2.

--- *Hatalmason, és Sereggel menvén, egy Falúbéliek más Falúnak erdejére azok ellen való proceſsus, és büntetés. Comp. P. III. T.* 7. *a.* 2.

--- *ezekről* Medgyesen *iratott Articulus mi-módon töröltetett el. Comp. P. III. T.* 12. *a.* 5.

--- *ettől való külömbsége az areſtomnak meg-magyaráztatik, Comp.* P. *IV. T.* 16. *a.* 1.

Potucz-

P.

Potuczki. — Jakab *Emberein*, *ſzolgain* Máramarosban *tett erőſzakért*, *és jóvaiban való károſitásáért*, *Excontentatio miként légyen*, *és ennek-utánnais az e'félékben milyen mód observáltaſsék*. *Comp.* P. *III.* *T.* 10. *a.* 3.

Præbenda. — *Ez bizonyos rendeltetteſsék a' Falúban Fiscus Szolgálattyában fáradozó Dézmásoknak*. *Comp.* P. *II.* *T.* 4. *a.* 4.

Prædicator. — *Ezek Orthodoxus Evangelicusok*, Kolo'svárra *introducaltatván*, *introductiojok Confirmáltatik*. *Ap.* *P.* *I.* *T.* 1. *a.* 6.

--- *ezen rendel pert akarván valaki inditani*, *vagy Prædicator Nemes emberrel*, *azon esetben ki miröl állitson keresi?* *Ap.* *P.* *V.* *Ed.* 46.

--- *ezek a' Patronusoknak*, *és Népnek nagyobb réſze akarattya ellen meg ne maradhaſsanak*. *Comp.* *P.* *I.* *T.* 1. *a.* 3.

--- *ezeknek Házokhoz el-lopott marhának nyoma vitetvén*, *nem kiſsebb ſzabadsággal mint más Nemes emberek ellen kelletik az Egyházi Rendek ellen procedalni*. *Comp.* *P.* *I.* *T.* 1. *a.* 4.

--- *ezeknek Dézmájokat Jövedelmeket minden Rendek tartoznak meg-adni*. *Ap.* *P.* *I.* *T.* 1. *a.* 5.

--- *ezeknek adja a' Dézmát*, *nóha Prædicatioját nem halgattya más Falún lakó ember-is*, *ha az ők Falújabéli határon vetett*. Ugyan ott.

--- *ezeknek*, *a' hól Vékával ſzokott járni a' ſizetések*, *a' Vékának változása kiſsebbedése miatt a' bérek ne apaſztaſsék*. ugyan ott.

--- *ezt*, *Scholát*, *és Templomot*, *Magyart tartsanak a'* Hártzegiek, *a'* Rákótzi György *Fejedelem' Privilégiuma ſzerént*, *és úgy mentek léſznek a' postálkodáſtól*. *Comp.* P. *III.* *T.* 1. *a.* 2.

Prædium. — *Ezekre nem értetvén a' nyom fel-vételröl*, *és követésröl írt Articulusok*. *Comp.* *P.* *V.* *Ed.* 24.

Præfectus. — *ezeket*, *milyeneket tégyenek a' Fejedelmek*, *és miként határoztaſsék authoritáſsok*, *hogy a' Nemesi ſzabadság*, *'s Orſzág Törvénnyei általok meg ne bántaſsanak*. *Ap.* *P.* *V.* *Ed.* 48.

--- *Kamaraiaknak*, *Kamara Ispányoknak*, *Harmintzadosoknak*, *'s ezekhez tartozandóknak perei*, *a' Szék Törvénnyéhez alkalmaztaſsanak*. *Ap.* *P.* *V.* *Ed.* 73.

Præſcriptio. — *Ennek nintsen helye a' Fiscalis Inſcriptios Jóſzágokban*. *Ap.* P. *II.* *T.* 8. *a.* 1.

--- *tsak erröl*, *és Calumniáról excipiálhat az evictor*. *Ap.* *P.* *IV.* *T.* 1. *a.* 26.

MUTATO TÁBLA.

P.

Præſidens. — *Ezek Orſzág Gyülésin Cathalogust olvaſtaſsanak, a' jelen nem lévőken* 200. *forint büntetést véteſsenek. Comp. P. V. ed.* 18.

--- *ezek, ha meg nem vennék az elébb írt büntetést, azt magokon a' Præſidenseken vegye-fel a' Fiscalis Director.* ugyan ott.

--- *ezek, a' kiket méltóknak itélnek Orſzág Gyülése alól el-botsáthatnak.* Ugyan ott.

Præſidium. — *Idegen Nemzetből állót se Várakban, se maga mellett ne tartson* Catharina *Fejedelem Aſszony* 200. *Personából álló Udvari népin kivül. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. V.*

--- *ezek a' Fiscalis Várakbann, és erőſségekben ſzükség korán, és mi-módon ſzállittaſsanak-bé, és mikre legyenek hittel kötelesek 's mi-némü büntetés alatt. Ap.* P. *II. T.* 13. *a.* 1.

--- *ezekre a' Fejedelmek mi-némü ſzorgalmatos gondviseléſsel légyenek. Ap. P. V. Ed.* 89.

Préſzáka. — *nevü Fiscalis Falúnak Birodalmában* Baló Láſzló *Conſirmáltatik. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 13.

Pribék. — *ezeknek, Armásoknak, és egyéb Czégéres vétkekben élő Latroknak lappangtatása, 's duggatása, és a' mellettek való fel-támadás meg-tiltatott büntetés alatt. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 1.

Primipilus. — *lásd* Ló-Fő Rend — Székelység.

Privilegium. — *Elébbeni Fejedelmek Privilegiumait, Donatioit, Inscriptioit, Conſensuſsait, Aſſecuratioit következendő Fejedelmek-is meg-tartsák. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *ezek a' Míves emberekre nézve miként hagyattatnak helyben. Ap. P. III. T.* 85. *a.* 1.

--- *a' mely Perekben productio kivántatik, vagy perpetuitas Bonorum keresztetik, azokat Táblán kell folytatni. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 12.

--- *ezt Orſzág Gyülésin tartozzanak producalni azon Falúk, és Városok a' melyek Jobbágynak fiú-ágon való defectuſsán a' Fundushoz való minden appertinentiákat abaliendlnak, vagy Szőllőbéli Örökségeket Leányoknak adván, azokból jövő Dézmát a' Földes Urtól el-idegenittik. Ap.* P. *V. Ed.* 22.

--- *ezek, 's egyéb Collatiok, melyek a' Decretum 's Nemesi Szabadság ellen láttzatnak lenni, invallidaltatsanak. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 2.

Pro-

MUTATO TÁBLA.

P.

Proceſsus. — *Quindenalis Proceſsus úttyán kik előtt, és mi formán légyen ki-váltása, és recuperatioja az inſcriptics vagy Zállogba lévő Fiscalis Jószágoknak. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 2.

— *nem quindenalis hanem ordinarius Proceſsuson kereſse a' Fiscus Jószágokban észre vett latitáló, és Subticeált just. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 5.

— *ilyetén Ordinarius Proceſsuson, és latitáló Juſson el-nyert Jószágok Fiscalisoknak ne tartaſsanak, hanem úgy mint az* 1588. *Esztendő előtt örökösön el-adattakat, vagy per Notam, vagy defectum kezére menteket örökösön el-adhaſsa a' Fiscus.* Ugyan ott.

— *Rövid Proceſsuson mi-némü dolgokért indúlt Törvények folytattaſsanak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 11.

— *a' rövid Proceſsusra való percket lehet Táblán, vagy Alsó Széken keresni Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 12.

— *a' rövid Proceſsusra való perekben a' Táblára Erdélyben* 8. *a' Partium ban* 15. *nappal légyen az Evocatio, és bizonyításra való ki-botsásás után definitiva Sententia adaſsék. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 13.

— *a' rövid Proceſsusra való perekben per non venit Sententia adatván, az Inhibens a' közelebbi, terminuson elé adja igazságát, hogy Törvény leheſsen, melyre ha nem Comparéál úgy-is végső Sententia adáſsék.* Ugyan ott.

— *A' brevis Proceſsusoknak három exceptionál több ne engedteſsék. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 30.

— *a' hoſszabb Proceſsusokban két prohibitával lehet élni, Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 31.

— *A' brevis Proceſsusokban fundált perek a' Székelységen-is az Apr.* 4. *R.* 1. *Tit.* 11. *Articuluſsában említett* 1619. *Esztendőbéli Articulus szerént itélteſsenek. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 3.

— *Ordinarius Proceſsus, és ordinarium Remediumok observáltaſsanak a' Székelységen-is. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 4.

— *Háborus időkben el foglalt, vagy másnak ki adatt Jobbágyoknak viſszaszerzésére rendeltetett rövid proceſsus. Comp. P. IV. T.* 8. *a.* 1.

— erről többet *láss ezen Szónál* Törvény, Törvény Szék.

Proclamatio. — *Ennek napjától számlálva a' Magyar Országi Perekben a'* 11-dik *Napon, az Erdélyi Causákban* 8 ad *Napig ki ne adják a' Meſterek in longis Causarum proceſsibus a' per non venit Sententiákat, és miokból. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 35.

MUTATO TÁBLA.

P.

Proclamatio. — *Ezt tétetni, vagy-is pereſsét meg-ſzóllítani nem ſzabad senkinek-is azután, a' midőn a' Magyar Orſzági Perekre nézve octavalis terminusból tsak* 10. *nap, az Erdélyi Perekre nézve tsak* 8. *nap vagyon hátra.* ugyan ott.

Procurator. — *ezeknek revocatioja a' brevis proceſsusokban meg nem engedtetik, ha az-áltat a' Második Székről a' Cauzának discuſsioja ki menne. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 25.

--- *ezeknek Conſtitutioján kivül egyéb Faſsiokat Káptalanbéli Személyek közzül csak egy magára ne recipiáljon. Ap. P. IV. T.* 18. *a.* 1.

--- *ezt, egy Causában többet kettőnél fogadni nem ſzabad, úgy azokon kivül másokkal-is alattomban Colludálni meg tiltatott. Ap. P. IV. T.* 19. *a.* 1.

--- *ezt, az Ügye-fogyott Szegény Pereseknek rendelni tartoznak a' Törvénytévő Birák.* ugyan ott.

--- *ezek, Szegény Ügye-fogyott Perlő ember mellé rendeltetvén, Homagium* [illegible] *büntetése alatt tartoznak ügyeket igazán folytatni, a' peres-is nékie Fáradsága érdemlett jutalmat meg-adni.* ugyan ott.

--- *Hittel mitsoda dolgokra légyenek kötelesek, külömben betsülletek veſztések alatt ne agalhaſsanak, illetlen kivánságok ha lenne ad Inſtantiam partium a' Birák legitimalják ſizetéseket. Ap. P. IV. T.* 19. *a.* 2.

--- *ezek kötelesſégekben el nem járván, ellenkező féllel Colludálván, vagy a' Principaliſsa igazságát el-árulván, a' Fiscalis Director áttal perelteſsenek, mint Hit-ſzegő emberek. Ap. P. IV. T.* 19. *a.* 3.

--- *ezek Principaliſsainak leveleket el-veſztvén, vagy az ellenkező fellel Colludálván ebből ſzármazott kár rajtok kereſtethetik.* ugyan ott.

--- *Procuratori Conſtitutiok ad Reſcriptum mindenünnen ki-adaſsanak, és kiknek Reſcriptumokra? Ap. P. IV. T.* 19. *a.* 4.

Productio. — *ez, a' Fiscalis Jószágokról való Donatiok iránt kik előtt, és mikéut légyen. Comp. P. V. ed.* 27.

Profeſsor. — *a' Collegiumoknak Tudós Profeſsorok hozattaſsanak, haſznoson Tanító jó Meſterek tartaſsanak. Ap. P. I. T.* 10. *a.* 3.

Prohibita — Prohibitio. — *Ez, in brevibus Cauſis tsak eodem die engedtetik-meg, a' melyen a' Deliberatum léſzen, és ekkor Sine onere; de ha az Nap nem elégnek vélle, más Nap helye nem adatik, sőt a' Sententia ad Exequationem ki adatik. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 18.

--- *e' mellett Comparedlván, és Törvénnye lévén valakinek, ha nem tettzik az*

Itélet

MUTATO TÁBLA.

P.

Prohibita. — *Itélet, novummal élhet, mivel a' Prohibita nem excluddlja a' Novumat. Ap. P. IV. T. 1. a. 21. és a. 27.*

--- *ez a' brevis proceſsusokbam meg nem engedtetik, ha az-által a' Causának discuſsioja a' Második Székröl ki menne. Ap. P. IV. T. 1. a 25.*

--- *in longis Cauſis kettö-is admittaltatik, egy ſimpliciter ſine omni onere, a' másik cum onere. Ap. P. IV. T. 1. a. 31.*

--- *Verbalis Prohibitio a' Székelységen Divisiok dolgában meg-engedtetik, de úgy hogy Repulsio helyett ſzolgályon. Ap. P. IV. T. 14. a. 3.*

Propoſitio. — *ezeket, Orſzág Gyülésére elsöben ki-küldvén a' Fejedelem, annakutánna más új propoſitiok ne adattaſsanak. Comp. P. II. T. 2. a. 3.*

--- *ezeknek ki adása, Gyülések tartásának hleye, és napja meg-állítása Tanátsi Rend' egyezéséből légyen. Comp. P. II. T. 2 a. 4.*

Prorogata. — *prorogata Sententia, lásd* Sententia.

--- *prorogatorium Mandatum, lásd* Mandatum.

--- *provogata Vidualis, lásd* Özvegy.

Proſcriptio. — *Szám-kivetés alól valakik per publica Regni Suffragia eliberáltattak, azoknak maradéki-is in perpetuum absolutosoknak tartaſsanak, hœreſsek-is legitime nem Convincaltatott Elejek Jószágainak keresetétöl el ne rekeſzteſsenek. Ap. P. III. T. 9. a. 1.*

--- *a' kik ettöl, és ennek Notájától nem absolváltattanak, ez-után-is e' Karban maradjanak.* ugyan ott.

--- *ez iránt a' mely dolgok a' Fejedelemnek, és Orſzágnak végzési ſzerént amneſtiában mentek, azok in vigore maradjanak.* ugyan ott.

--- *erre itélt, avagy legitime Convictus foglyók ſzabadulásokat, kik idegen Nemzet által munkálódnák, ellenek pœna. Ap. P. III. T. 10. A. 1.*

Proteſtatio. — *ezek az Orſzág Conſtitutivi Articuluſsi ellen publice légyenek, és olvastaſsanak-fel. Ap. P. IV. T. 1. a. 46.*

--- *ezek az Orſzág Articuluſsai ellen ha tétetnek, erötelenek légyenek.* Ugyan ott.

--- *azokról melyek privata Personák közt valok. lásd* ugyan ott.

Protocollumi — *ezek a' Káptalanokban bé-tétesenek. Ap. P. IV. T. 18. a. 1.*

Publicatio — *ezek a' Táblán Gyülések alatt való terminusokon-is revideáltathatnak. Ap. P. IV. T. 1. A. 43.*

--- *ezek a' Decretum tartása ſzerént légyenek. Ap. P. IV. T. 3. a. 1.*

--- *ezek Esztendö el-telése után mind Gyülések alatt, mind octavalis terminusokon, az Erdélyiek Erdélyi, a' Magyar Orſzág Reſzeinek Magyar Orſzági terminusokon revidealtaſsanak.* ugyan ott.

Ezek-

MUTATO TÁBLA.

P.

Publicatio. — *Ezekben a' Citatioknak terminuſsi az eddig vuló usus ſzerént observaltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *ezekben a' Relatoriák leg-tovább bis quindena alatt, az Executorok a' Relatoriákat ki-adni tartozzanak, söt az-után-is meg-tartani, és* 60. *Napok alatt ki adni tartoznak.* Ugyan ott.

--- *ezekben, ha a' Relatoriák az Executorok által* 60. *Nap alatt ki nem adatnának, Mandatummal kéretteſsenek-fel, és mentségek nem lévén mint a' Mandatumnak nem engedelmeskedők büntetteſsenek.* Ugyan ott.

--- *ez iránt való Causáknak elé vételése ne halagattaſsék.* ugyan ott.

--- *ebben intra Anniversarium de productione Litterarum semmi proteſtatioval nem tartoznak, sem Contradictorok, sem Ingerensek.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában emanált Privilegium, és Articulus meg-tartaſsék.* ugyan ott.

--- *ennek proceſsuſsa ſzerént csak az olyan deficiált Emberek Jóſzága publicáltaſsek, a' kik* 32. *Eſztendők alatt deficiáltak, külömben a'* 32. *Eſztendők előtt deficiáltak Jóſzágai iránt longo Proceſsu kel procedálni, mind a' Fiscusnak mind a' Donatariusnak.* Ugyan ott.

Pulchenetz Falú. — *Ez* Törts *Várral, és e'hez tartozó több Fiscalis Falúkkal minémü fel-tételek alatt adattatott cserében a'* Braſsáiaknak, Sarkány, *és* Szúnyogſzeg *nevü Falúkért. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Puskások. — *ezek a' Fejedelemnek ſzámára vadáſzni kénſzeritetvén menni, bor, és poſta-ló nékiek ne adattaſsék. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 11.

--- *ezek, és a' Primipilusok a' Veres Darabontokkal egyaránt viselék a' Falúsi Biróságot. Comp. P. III. T.* 4. *a.* 3.

--- *ezeknek, a' Szamos-Ujvári Jóſzágból* Gelvára *való telepedések meg-engedtetik, és nékiek újj Privilegium adatni végeztetik. Comp. P. V. ed.* 6.

--- *ezek a' Fiscalis Jóſzágokból Fejedelemtöl két-ſzázan meg Nemeſitbetnek, úgy mindazon-által, hogy a' Fejedelembez Hittel légyenek kötelesek, és utánnak kövekező maradékjaik-is hasonló Szolgálattal tartozzanak. Comp. P. V. Ed.* 20.

--- *ezek Conditiojokhoz ha nem tartanák magokat, újjra Jobbágyságra vettessenek. Comp. P. V. Ed.* 21.

Puszta Falú. — *lásd* Falú.

Puſzta Jóſzág. — *lásd* Jóſzág.

Puſzta Szent Miklós. — *lásd* Szent Miklós.

Puſzta Szöllők, és helyek. — *lásd* Szölő.

Pünkösd. — *lásd* Innep.

MUTATO TÁBLA.

P.

Püspök. — *A' recepta Religion lévőknek Püspökjek az Egyházi Gyülekezetektől Válaſztatnak, a' Fejedelmektől Confirmáltatnak. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 9.

--- *a' Viſitatiók állapottyában procedályanak az eddig observáltatott Usus ſzerént.* Ugyan ott.

--- *az Oláh Papoknak egyenlő tettzésekből alkalmatosnak ismért Püspöknek Confirmatiot a' Fejedelmek adnak. Ap.* P. *I. T.* 8. *a.* 1. §. *I.*

--- *az Oláh Püspökek, Esperestek, és Papok, a' Viſitálások idején mi-némű dolgokban nem elegyidhetik magokat, és mi-némű Egyházi Szolgálatokat vihetnek véghez. Ap.* P, *I. T.* 8. *a.* 1. §. *II.*

Q.

Quarta. — *lásd* Dézma, *és* Papok.

Quartély. — *ezzel való ingyen élés Békeſséges időben mindenütt el-töröltetik; Vitézlő Rend tartása Fiscalis Jószágokban, és Városokban jó Rend-tartás alá ſzorittatik, Nemes, és Parochialis Házakra, majorokra, Malmokra, Scholákra, és Ispotályokra azt ſzállitani nem ſzabad. Ap.* P. *III. T.* 21. *a.* 1.

--- *Katonaságnak, és egyéb Vitézlő Rendeknek Békeſsék idején quartélyok hol, és miként légyen, 's miként élyenek. Ap.* P. *III. T.* 22. *a.* 1.

--- *quartiroztatása a' Vitézlő rendnek Békeſség idején egyebütt meg nem engedtetvén, vagy Fejedelmek mellé, vagy a' Fiscalis Városokra ſzállitassnnak magok penzeken éljenek, a' Tiſztek-is pénzért minden helyekre, a' hól vagynak elegendő élést ſzolgáltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *ez, Hadakozás idején-is Nemes emberek Házaira, Majorjira, Pap, és Iskola házakra ne légyen 200. forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 24.

--- *ez ingyen, úgy az ingyen gazdálkodás-is Békeſséges időben a' Száſzságon el-töröltetett. Ap. P. V. ed.* 78.

--- *ingyen quartélyozás, és ingyen élödés mindenütt meg-tiltatik. Comp. P. III. T.* 31. *a.* 4.

Quietantia. — *ezt, az Adozó Szegénység fizetett Adójáról el-veſztvén, hogy igazittaſsék dolga. Comp. P. V. ed.* 48.

Quindenalis Proceſsus. — *lásd* Proceſsus.

Qiunque Casus. — *ezekben, és a' ſzánt-ſzándékos gyilkoſság dolgában az Alperes-*

MUTATO TABLA.

Q.

Quinque Casus. — *peresnek Személyesen kell a' Törvény Szék eleiben állani, ki véve a' Decretalis Casusokat. Ap. P. IV.* T. 1. *a.* 15.

--- *ezeken, Notán, és Articulusban iratott Specialis Casusokban kivül a' ki valakit Personalis Comparitiora evocaltatna, büntetése mortuum homagium. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 16.

--- *ezekben, és a' Deliberatum homicidiumokban Apellatiok admittaltaſsanak, de Apellatio el-látásáig az Alperes vagy fogva tartaſsék, vagy elegendő Kezeſség alá tételſék. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 25.

--- *ezekben a' Száſz Natiobéli privatus Személyeket-is lehet Táblára evocálni. Comp.* P. *III. T.* 113. *a.* 1.

R.

Rabok. — *Ezek a' Fiscalis Várakban, és kerített vagy mezö Városokban lévö Tömlötzökbe bé-véteſsenek. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 16. *és Ap. P. V. Ed,* 79.

--- *rabságban esett Urának ſzabadulásáért, és Sattzáért a' mely Aſzſzony nem Ura, hanem tulajdon maga Jóſzágát el-adná, viſzſza Szerzésének módja. Comp. P. IV. T.* 7. *a.* 1.

--- *ezeknek adóſságait miként tartozzanak a' Tiſztek meg-venni. Cond.* P. *IV. T.* 7. *a.* 2.

--- *ezek levél által authoralván valakit Szabadúlásokért Jóſzágoknak örökös el-adására, azon el-adás in perpetuum meg-áljon, ha pedig levél ál al nem authoráltatott-vólna senki töllök, és Jóſzágok' ſzabadúlásokért el-adatatnék, ſzabadságokban légyen ki-ſzabudúlások után, adják é örökösön Jóſzágokat, avagy nem. Comp. P. IV. T.* 7. *a.* 3.

--- *ezeknek ki váltásokra való pénzeket, ha kik el-veſztenék, vagy el költenék, azok ellen proceſsus, és büntetés. Comp.* P. *IV. T.* 7. *a.* 4.

--- *ezek ellen, kik másokat Kezeſségben hagytak, vagy egyéb csalárdságokat cselekedtenek, proceſsus, és büntetés. Comp.* P. *IV. T.* 7. *a.* 5.

--- *ezeket kik tartoznak ki-váltani, és mi-féle Jóſzágból.* Ugyan ott.

Rátzok. — *Ezeknek, úgy Örményeknek, Görögöknek, Bolgároknak, Dalmatáknak, 's egyéb Nemzeteknek-is miként engedtetik-meg a' járás, kelés, kereskedés. Ap.* P. *III. T* 52. *a.* 1.

--- *ezeknek az Orſzágba való bé ſzármozások, és jöhetések mi-módon engedtetett meg. Ap. P. V. Ed.* 49.

Ezek-

MUTATO TABLA.

R.

Rátzok. — *Ezekről, es Oláhokról kik* Tövisre *telepedtek. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 10.

Rákótzi. — Sigmond *Fejedelemnek Juramentuma. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 1.

--- *Idősbb* György *Fejedelemnek Conditioi. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5.

--- György *Fejedelem a' Fejedelemséget reſignalo* Bethlen Istvant, *elébbeni Méltóságában, Jóvaiban oltalmazza, manutenealja.* ugyan ott. *Cond. I.*

--- Bethlen Istvánnak *legitime emanált Collatioit, Donatioit, Inscriptioit meg tartsa.* Ugyan ott.

--- *erre koteleztetik iffjabb* Rákótzi György *Fejedelem-is.* ugyan ott. *Cond. II.*

--- *Iſjabb* György *az Attya hólta után való Fejedelemnek Válaſztatván, az Attya életében az Orſzág' Gubernálásában, és directiojában Attya Consensusa nélkül magát semmi-képpen ne elegyittse. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 6. *Cond. I.*

--- Ferentz *Iſjabb* Rákótzi György *Fejedelemnek Fia, Fejedelemnek Válaszlatik Attya életében. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 7.

--- Ferentz *Ætaſsa miatt a' Conditiokra Juramentumát nem deponálhatván, addig-is míg a' Juramentum depoſitiojának terminuſsa el-jöne legitime Válaſztott Fejedelemnek esmértetik.* ugyan ott.

--- Ferentz *a' Terminuskor a' Conditiokra Juramentumát deponálván, az Orſzág-is a' Fidelitatis Homagiumot præſtálni el nem mulattya.* ugyan o t.

--- Ferentz, *ha medio tempore az eleiben præ-ci á' Conditiokat nem violalja, úgy ötet az Orſzág-is Uralja, és Juramentum depoſitiojának idején az Orſzág' igazgatását kezében aſsignalja.* ugyan ott.

--- Ferentznek *Fejedelemsége ellen valaki magát opponálná, az Orſzág Törvénnyiben írt pœnában incurráljon.* ugyan ott.

--- Ferentz, *nem-csak Attya életében, söt azon-túl-is az Orſzágtól terminált időig az Orſzág' igazgatásához ne nyúljon, hanem a' Attyától denominaltatott Gubernatortól dependeáljon.* ugyan ott.

--- Ferentz, *Válaſztott' Fejedelem' Conditioi. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7.

--- Ferentz *Religioját, melyben Kereſztelkedett ne változtaſsa, különben a' Statusok hívségétöl absolutusok legyenek.* Ugyan ott. *Cond. XVII.*

--- Ferentz, *ha ante apprehenſionem Regiminis, Jószágról, nevezetesen Tisztekről, pénzről vagy egyébb Jövedelemről ígéretet tenne, erötelen légyen ígérete.* Ugyan ott.

--- Ferentzet *a' ki e'féleben Circumveniálná, az árúlokról írt Articulus szerént büntetteſsék.* ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

R.

Rákóczi. — Ferentznek, *benemeritus Hazafiaknak jutalmaztatására miként légyen Authoritáſsa, és a' Levelek miként expediáltaſsanak.* Ugyan ott.

--- Ferentznek *a' Regimen' fel-vételére, és a' Juramentum le tételére rendeltetett idö* 20. *Eſztendös állapottya.* Ugyan ott.

--- Ferentz *mellé rendeltetett Gubernator, és annak Conditioi. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 8.

--- *Ugyan a' mellé rendeltetett Gubernatornak halala történvén, annak helyében más Válaſztaſsék miagyárt. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 9.

--- Ferentz *körül az ártalmas Tanáts adókat Gubernator a' Tanáttsal admonealják, és amovealhaſsák-is, melyet ha a' Válaſztott Fejedelem impedialna, mint a' Conditiok ellen cselekedö úgy tekinteſsék. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 10.

--- Ferentznek *gyermeki ideje alatt, ha ki Hadat fogadna, Gubernator a' Tanáttsal el-oſzlathaſsa, kiknek parantsolattyára tartozzék minden Rend fel-ülni, az íly' parantsolatokat Gubernator Cancellariuſsal, vagy ott' lévö Tanátsokkal subscribállya. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 21.

--- Ferentz, *és a' Gubernator között költsönös köteleſségek, és fel-tételek melyeket a' Fejedelem meg-ſzegvén az Orſzág az ö hívségétöl ment légyen, ha pedig a' Gubernator azt cselekedné, hivatalától meg-foſztaſsék. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 12.

--- Ferentz *mellé adatott Gubernator, és a' Statusok közt receiprocum Juramentum légyen. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 13.

--- Ferentz *mellett lévö Gubernator, és Tanátsok' Suſtentatiojára provisio, az Orſzág' közönséges Jövedelméböl légyen. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 14.

--- *Idösbb* György *Fejedelemnek, és Poſteritáſsinak inſcribáltatik* Fogaras *Vára, hozzá való minden Jószágaival nyoltzvan ezer forintban. Ap. P. II. T.* 15. *a.* 1.

--- György *Fejedelem alatt mikent luſtraltatott, és regeſtraltatott a' Székelység. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 12.

--- György *Fejedelemnek másodſzori inauguratiojakor az Orſzágnak tett esküvése. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 3.

--- *ennek hívségére az Orſzág Rendeinek ugyan akkor tett meg-esküvése.* Ugyan ott.

--- *ennek a' Nemesi Szabadság meg-bántódásinak helyre állásáról tett, de nem telyeſithetett igérete a' Fejedelmek emlékezetére Articulusban iratott. Comp. P. II. T.* 2. *a.* 5.

Recepta Religio. — *lásd* Religio.

R.

Reconciliatio. — *Reconcilialni, divortialni, Copulalni egyik Religion lévö Papnak is, más Religion lévö Személyeket nem ſzabad, sőt maga Religioján lévőt-sem, ha Eccleſiáján kivül való. Ap. P. I. T.* 5. *a.* 4.

Reformata Religio. — *Az Evangelica Reformata, vagy Kalviniana Religio ezután-is pro recepta hagyattatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 2.

--- *ezen Religion lévőknek adattatik* Kolo'svárt *az* Óvari *puſzta Templom, úgy a'* Farkas *Utczai Templom a' Collegium helyével együtt, és a'* Déé'si *Öreg puſzta Templom. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 6.

--- *ezen Religion lévö Papok, lásd* Papok, *és* Prædicatorok.

Reformata Litterarum. — *lásd* Igazitás.

Regalis. — *ezzel hívutt Személyek, és Válaſztott emberek az Országh Gyülésére meg jelenni, és az Articulusok ki-keléséig* 200. *forint büntetés alatt ott lenni tartoznak. Ap. P. III. T.* 17. *a.* 1.

Régen. — *ez Hajdú Városok közze tartozik Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 1.

--- *itten a' Fejedelem Czímeres Poſtái alá hat Poſta Lovak tartaſsanak, és ezek* M. Vásárhely-*felé menö útban, onnét tovább ne viteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 1. *a.* 6. *ezen Articulus újra Confirmáltatik. Comp.* P. *III. T.* 1. *a.* 10.

Regeſtrum. — *ezek Kéſzitteſsenek a' Dézmát adó helyekben, a' Fiscusnak vagy Száſz Papoknak Cedáló quartákról, és a' Káptalanokban téteſsenek. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 4.

--- *Regeſtrumban miként iruttak a' Székelyek* Rákótzi György *Fejedelem alatt. Ap.* P. *III. T.* 76 *a.* 12.

Regium Jus. — *lásd* Jus Regium.

Regius Fundus. — *lásd* Fundus Regius, *és* Száſzság

Regius Murus. — *lásd* Cancellista, *és* Inquiſitio.

Regius Liber. — *lásd* Liber Regius.

Relatoriák. — *Ezek-is acceptaltaſsanak paraſzt emberek ellen való perekben tempore impenſionis Judicii, ha a' bizonyságok Személyesen meg nem jelenhetnek. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 29.

--- *ezekben, adjudicatákban, és Evocatoriakban, Itélö-Meſterek, Káptalanok, és Executorok által ejtett hibák miképpen reformáltaſsanak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 34.

--- *ezek Törvényben Három-Széken acceptaltaſsanak Articularis büntetés alatt az extranéusoktól, ha másutt emanáltak is Comp. P. III. T.* 8. *a.* 13.

Relictak, — *lásd* Özvegy.

MUTATO TÁBLA.

R.

Religiok. — *Négyek u: m: Reformata, avagy Kalviniana, Lutherana, avagy Auguſtana, Romano Catholica, és Unitaria, vagy Antitrinitaria pro receptis hagyattatnak, és ezeknek ſzabados exercitiumok ezután-is meg-engedtetik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 2.

--- *a' Négy recepta Religiokon kivül újitásokat, Szakadásokat bé-hozni, in Articulis Fidei innovatiot tenni nem ſzabad infidelitatis Nota büntetése alatt. Ap. P.* I. *T.* 1. *a.* 3.

--- *ellenben Eccle'siai directiokban, Ritusokban változásokat tenni, kiſsebb dolgokban Conſtitutiokat tsinálni ſzabad, és mi-módon.* ugyan ott.

--- *ennek dolgában kinek kinek Szent Irásból vett opiniojának meg jelentésének módja, a' kik pedig az ebben præſcribált módok ellen cselekednének, akár Eccleſiáſticusok, akár Seculariusok légyenek azok, ellenek proceſsus, és büntetés.* Ugyan ott.

--- *ezen dologért Convictusok párt-fogói hasonló büntetésen maradjanak. Ha pedig a' Convictusok cselekedetekben tovább-is perseveralnának, azoknak egyſzernél többször Gratia ne adaſsék.* Ugyan ott.

--- *külömböző Religion lévő helyeken tsak egy Templom lévén, az miként adattaſsék a' nagyobb Számú Religio-bélieknek, az el-vett Templom helyett miként, és mi-némü büntetés alatt épitteſsék más Templom annak, kitől el-vétetett? Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 7.

--- *arra, melyet maga vall, alatta-valóit, Jobbágyait, Cselédjeit, vagy Héznépit senkinek kénſzeríteni, 's azoknak Templomokat el-foglalni, vagy evöſzakoson reájok, maga Religiojan lévő Papokat vinni sub pœna Florenor* 200. *nem ſzabad. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 8.

--- *más három recepta Religiokon lévő Eccle'siák, Püspökök által, a' Romano Catholica pedig Erdélyben Vicarius által igazgattaſsanak. Ap. P. I. T.* 1. *a* 9

--- *a' Négy recepta Religioknak* Pöspöki, *vagy Vicariuſsa, az Egyházi Gyülekezetek által választatván, a' Fejedelmektől Confirmáltaſsék.* ugyan ott.

--- *a' recepta Religiók után lévő Eccle'siai Proventusok, Parokhialis régi Örökségek, mi némüek maradnak-meg, mi-némüek amittaltatnak. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 10.

--- *külümbözö Religion lévő Papok egymás Hivatalyában magokat ne elegyittséék. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 3.

--- *más Religion lévő Személyeket divortiálni, Copulálni, reconciliálni, egyik Religion lévő Papnak-is nem ſzabad, sőt maga Religiojáu lévöt sem, ha Eccle'siájáu kivül való. Ap.* P. *I. T.* 5. *a.* 4.

Az

MUTATO TÁBLA;

R.

Religio. — *Az Oláhok Vallása nem recepta Religiók közzül való. Ap. P. I. T.* 8. *a.* 1.

ennek Szabadságára, úgy ſzabad gyakorlásában minden Rendeknek megtartására, esküvés Formájokban, és Conditiojokban kötelezték magokat a' Fejedelmek, nevezetesen Rákótzi Sigmond. *Ap.* P. *II. T.* 1 *a.* 1. Bathori Gábor *Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. I.* Bethlen Gábor. *a.* 3. *Cond. I.* Catharina Fejedelem Aſzſzony *a.* 4. *Cond. XI. Idősbb* Rákótzi György *a.* 5. *Cond. V. Iffjabb* Rákótzi György *Fejedelem. a.* 6. *Cond. V.* Rákótzi Ferentz. *a.* 7. *Cond. II.* Bartsai Ákos *Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. I.* Kemény János. *a.* 4. *Cond. I.* Apaffi Mihály *a.* 5. *Cond. I.*

--- *ennek respectuſsáért senkit-is a' Hazaſiai közzül meg ne veſsen a' Fejedelem. Ap P. II. T.* 1 *a.* 5. *Cond. V. a.* 6. *Cond. V. a.* 7. *Cond. II. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. I. ismét a.* 4. *Cond. I. a.* 5. *Cond. I.*

--- *Négy receepta Religioknak oltalmazására kötelesek az Orſzág Rendei az Unionis Juramentum, és annak Conditioi ſzerént. Ap. P III. T.* 1. *a.* 1.

--- *ettől, valamelyiktől más Religion lévők által Templomok el foglaltatván, az arról írt Articulusok ſzerént kell procedalni. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1.

Remedium. — *minden Remediumok ki-rekeſztetnek a' brevis Proceſsusokban, melyekkel a' Causanak discuſsioja a' második Törvény Székről ki menne. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 25.

--- *ezekkel a' Székelyek magok Forumjokon éljenek, a' Táblárol, vagy a' Gyülésről az ők Transmiſsiojok sem Communisra, sem Evictorra ki ne botsáttaſsék. Ap.* P. *IV. T.* 14. *a.* 3.

--- *ezekkel, mi-némüekkel élhetnek a' Székelységen. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 5. 4.

Rendek. — *minden Rendeket, Nemeseket, Vitézlőket, keritett, és mező Városokat, ſzabadságokban Törvényekben, és igazságokban meg-tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. VII.* — *erről láss többeket ezen Szoknál:* Nemes — *Ur* — Uri Rend.

Repetitio. — Jobbagyionum, *lásd* Jobbágy.

--- Litterarum, *lásd* Levelek.

--- Servorum, *lásd* Szolgak.

Repulsio — *Ezzel, valamely Itélet ellen két versen élvén valaki, el'ene regale Brachium adattaſsék. Ap. P. IV. T,* 1. *a.* 33.

Ez ke-

MUTATO TÁBLA.

R.

Repulsio. — *Ez helyett Szolgályon a' Székelységen a' Diviſiok dolgában tétetni ſzokott verbalis Prohibitio, úgy hogy azon dologban több Repulsio ne légyen. Ap. P. IV. T. 14. a. 2.*

--- *ezzel a' Székelységen való perekben-is léhet élni ordinarie. Ap. P. IV. T. 14. a. 4.*

--- *ezért, tsak egy onust tartozik az Alperes le-tenni, ha több Diviſionale Mandatummal procedaltatott-is ellene a' Felperes midön egy Diviſionale Mandatum elég lett volna. Comp. P. IV. T. 6. a. 1.*

--- *ezt miként lehet tenni az Executiok' meg-állítására. Comp. P. IV. T. 14. a. 1.*

Reſuscitatio. — *Ez a' Remedium lehet, midön az Executio Eſztendő alatt végben nem mehetett. Ap. P. IV. T. 1. a. 9.*

Reversalis. — *Ennek adására vagy kéntelen ſzolgaságra senkit-se kénſzerittsen a' Fejedelem. Comp. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XXII.*

Revisio. — *Oculata Reviſio, Communis Inquiſitio, Juramenti depoſitio ellen Inhibitioval kívánván élni valoki, azt mikor tégye-meg. Ap. P. IV. T. 1. a. 32.*

Revocatio. — Revocatio Procuratoris, *lásd* Procurator.

Réz, és Réz Bánya. — *Ezüst, Arany, Réz, Kénkö Bányáknak mívelése bizonyos módokon fel ſzabadittatik, és ahoz értő más-unnan bé-jövő Rendek arra aſſecuraltatnak. Ap. P. II. T. 9. a. 1.*

--- Belényesi *Réz Bányához, és Vas kohóhoz a' vidékbéliek által az öl fa vágás Continuáltaſsék büntetés alatt. Ap. P. II. T. 9 a. 3.*

--- *ezekröl ſzállitandó terhektöl immunisok a'* Belényesi *Nemesek. Ap. P. III. T. 69. a. 1.*

--- *ennek az Orſzágból ki-vitele ſzabados úgy mindazon-által, hogy a' Hazafiak a' külsőknek, 's idegeneknek pénzeket a' fel-ſzedett Rézért le-tévén, mindenütt ſzabadon magokhoz veheſsék. Ap. P. V. Ed. 50.*

--- *ezt, a' Bánya Gondviselők is a' Hazafiaknak adni tartozzanak 200. forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

Rika. — *itten, úgy* Zágon*ban, és* M Vásárhelyt *Vám fizetéſsel a' Nemeſség nem tartozik. Ap. P. V. ed. 92.*

--- *itten lévő Vámos útak, és Hidak jó állapotban tartaſsanak, külömben a' Vámat veſztik a' Poſſeſſorok. Comp. P. III. T. 8. a. 3.*

Római Catholicus — *R. Catholica Religio receptának meg hagyatik. Ap. P. I. T. 1. a. 2.*

MUTATO TÁBLA.

R.

R. Catholicus. — *R. Catholicus Hazaſiak, mi-némü Papokat, 's Barátokat tarthatnak magok mellett, 's azokat mi-módon, Ap. P. I. T. 1. a. 5.*

--- *ezeknek Religiojok exercitiumára derekas Templomok Klaſtromok meg-hagyatnak, a' Tövisi Templomboz való præteníiojok-is determinálltatik.* Ugyan ott.

--- *Papoknak Kolo'svárra, és ki-vévén Váradot, Boros Jenöt, Debrétzent, más helyekre bé-menni mitsoda alkalmatoſságokban engedtetett-meg; a' hol Cernmoniajokat végezvén, halyekre onnét esmét viſſza mennyenek. Ap. P. I. T. 1. A. 11.*

--- *láss még többet ezen Szóknál:* Religio, *és* Eccle'sia.

Római Csáſzár. — *lásd* Császár.

Róvás. — *Róvásnak neveztetik az Adó-fizetö Községnek kapú-ſzám ſzerént való fel ſzámlálása. lásd* Adó Kapú-ſzám.

S.

Salétrom. — *Salétromot az Orſzágból ki-vinni nem ſzabad* 200. *forint büntetés alatt annak főzésében való modalitások Fiscus, és a' Patronusok réſzéről. Ap.* P. *III. T.* 40. *a.* 1.

Salvus Conductus. — *e' nélkül a' Hazában ki, 's bé-járás, iragatás, küldözés mitsoda Conditiokkal engedtetik meg; mind Deáki Tudomány tanúlásra, 's egyéb tiſzteſséges végre igyekezöknek, mind pedig Kereskedöknek Salvus Conductus mi-képpen adatik. Ap. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *ha ebben az ingyen gazdálkodás felöl különös parantsolat nintsen, azzal nem tartozik a' Szegénység. Ap.* P. *III. T.* 28. *a.* 1.

--- *e' nélkül idegen Orſzágra, a' Szabados, és bé nem vágott útakon sem ſzabad menni. Ap. P. III. T.* 37. *a.* 1.

--- *ezzel vagy Fejedelmek Czímerével Poſtálkodóknak Poſta Lóval tartozik a'* Belényesi *Nemeſség. Ap. P. III. T.* 69. *a.* 1.

--- *vagy ezek, vagy Czímeri a' Fejedelmeknek mi okból, és mi végre légyenek a' ſzomſzéd Orſzágok felöl való Szélybéli Tiſzteknél. Ap. P. V. Ed.* 85.

--- *ezek vagy Fejedelmi Czímerek nélkül, az* Ó Thordaiak *sem Poſta ló, és Szekér adáſsal, sem ingyen gazdálkodáſsal nem tartoznak. Ap. P. V. Ed.* 87.

MUTATO TÁBLA.

S.

Salvus Conductus. — *Salvus Conductust', Paſsust a' Hazaſiaitol ne impediálya a' Fejedelem. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XX. a. 4. Cond. XX. a. 5. Cond. XX.*

--- *ezt ingyen gazdálkodásról*, Poſta *Ló, ökör, és Szekér adáſtól magok dolgokban járóknak ne adgyanak a' Fejedelmek. Comp. P. III. T. 1. a. 3.*

--- *ez se* Máramarosban, *se* Szászságon, *se más helyeken idegen Kereskedő rendeknek, 's egyéb idegeneknek-is ne adattaſsék. Comp. P. III. T. 2 a. 1.*

--- *ezekben, Speciſicaltaſsék, kinek, hány Személynek, 's hóvá menőnek adatik. Comp. P. III. T. 2. a. 2.*

--- *ezek az útazás után adattaſsanak a' Poſta-Meſterek kezében, a' ki-is azokról Diariumot tartson.* Ugyan ott.

--- *ezt a' tanúlásra, ſzolgálatra lakásra, peregrinalásra menni akarók impetralni, a' Fejedelmek pedig adni tartoznak. Comp. P. III T. 9. a. 1.*

Samaria. — Deák Péter *az Orſzág' Házafiai, és Statuſsi közzé bé-vétetik. Comp. P. III. T. 12. a. 3.*

Sárám. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Sárd. — *ez a' nyom követesről, és lopott marhákról írt Articulusſal élni tartoznak. Comp. P. V. Ed. 26.*

Sárkány. — *ez, és* Szúnyogſzeg *nevü Falúk a'* Brafsaiak *által* Törtsvár, *és a' hoz tartozó Jószágok helyett, cserében adatván Fiscalis Jószágokká tétetnek. Ap. P. III. T. 82. a. 1.*

Sárpataki. — Márton *Alsó Orófzi Fiscalis Portiójában Confirmaltatik. Comp. P. IV. T. 12. a. 12.*

Sass. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Sátoros Ünnep. — *lásd* Innep.

Schola. — *lásd* Iskola.

Schola Meſter. — *lásd* Iskola Meſter.

Seller. — *lásd* Zsellér.

Selyk. — *A' Kis Selyki Dézmák Teleki Mihálynak Conferáltatnak. Comp. P. IV. T. 12. a. 9.*

Sententia. — *ezeknek Executiojokat, a' Fejedelmek ne impediálják. Ap. P. II. T. 1. a. 3 Cond. VI. a. 5. Cond. XIII. a. 6. Cond. XIII. a. 7. Cond. IX.*

--- *prorogata Sententia, mikor, és mi-végre adattaſsék az Evictornak. Ap. P. IV. T. 1. a. 26.*

A' per

MUTATO TABLA.

S.

Sententia. — *A' per non venit Sententiákat ugyan azon Székből ki-adják a' Notariusok, ha az Alperes benn nem tiltya. Ap. P. IV. T. 1. a. 27.*

— *ezekben, vagy-is az adjudicatákban, úgy Evocatoriákban, és Relatoriákban, Itélő Meſterek, Káptalanok, és Executorok által ejtett hibák miként reformaltaſſanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 34.*

— *per non venit Sententiákat in longis Causarum proceſsibús az Itélő Meſterek a' Magyar Orſzági Causákban nem a primo die terminis, hanem a die proclamationis ſzámlálva tízed nap múlva, az Erdélyi Causákban nyóltzad-nap múlva adhaſsák-ki, és mi okból. Ap. P. IV. T. 1. a. 35.*

— *a' per non venit Sententiákat, tsak a' közelebb írt Napok múlva lehetvén ki-adni, ennek következése az, hogy, a' terminus végében tíz nap lévén hátra Magyar Orſzági perest, vagy ha tsak nyóltz nap vagyon hátra, Erdélyi perest meg ſzóllítani proclamázni nem lehet.* Ugyan ott.

— *ezek Törvény ſzerént végben menvén (: ha tsak akadály nints' :) Alsó Székekről Táblára mind botsáttaſſanak fel. Ap. P. IV. T. 1. a. 44.*

— *ezeknek, és Legitimum Mandatumoknak Executioját, ha kik recusálnak in amiſsione officiorum, et Flor. 200. Convincantur, melyben a' Directoris Competens Aotor lehet. Legitimum Mandatumoknak nem obtémperalói, 's illegitimum Mandatumuk' extrabalói, 's azokkal élök, úgy a' másokat meltatlan evocalok-is in Flor. 200. Convincaltaſſanak. Ap. P. IV. T. 9. a. 1.*

Sèpsi Sz. György. — *Ennek Privilegiuma miként hagyattatott helyben. Ap. P. III. T. 78. a.*

Separatoria Domus. — *lásd* Válaſztó Ház.

Sequeſtrum. — *ez alá semmi-képpen nem tétethetik a' Székelységen lévő Joſzág Proceſsus alatt-is. Ap. P. III. T. 76. a. 14.*

— *Decretalis Causákban admitaltatnak, és kik leheſsenek sequeſterek. Ap. P. IV. T. 12. a. 1.*

Ser. — *ezt sem ſzabad Kortsomárólni limitatio ellenére. Ap. P. III. T. 32. a. 1.*

— *ennek árúlása Székelységen fel-ſzabadittatik minden időre. Comp. P. III. T. 6. a. 2.*

Series. — *Ebből Itélyenek az Itélő Meſterek kedvezés nélkül, és ezt a' Fejedelmek-is meg-tartsák. Ap. P. IV. T. 1. a. 45.*

Sertés — *ezek, melyek a' Fiscusé mikor hajtatthatnak makkólás végett a' Fundus Regiuson lévő Erdőkre. Comp. P. III. T. 13. a. 3.*

MUTATO TÁBLA.

S.

Sibó. — *Ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

Sidó. — *lásd* Zsidó.

Sil. — *itten legeltetvén, vagy Havas-alföldi, vagy Moldóvai határra hajtván marhájokat, ha kik el-adnák, Harmintzadat fizetni tartozzanak, büntetés alatt. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 9.

Sing. — *Fél Singel, és Drámmal való árulás, és ezzel gyakorlott csalárdság a' Görögöknek, és egyéb Kereskedőknek meg-tiltatik Comp.* P. *II. T.* 15. *a.* 1.

Silentium. — *ez perpetuum imponáltatik annak, a' ki a' Fiscusſal való Novummal cum gratia él, és abban semmit nem újjíthat. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 40.

Só, és Só Akna. — *Aknák Fiscalis Jószágok közzé tartoznak. Ap.* P. *II. T.* 8. *a.* 1.

--- *Aknát a' Fejedelmek, és Országh Consensuſsa nélkül senkinek sem ſzabad nyítani elébb* 200. *az-után duplicált, triplicált, és így rendre többitett büntetés alatt. Ap.* P. *III. T.* 15. *a.* 1.

--- *ezek, mely maga határán terem a' Dominus Terreſtrisnek, és azon helységbéli Jobbágyainak élni Szabados, úgy mindazon-által, hogy abból se pénzen, se egyébb akár-mi prætextus alatt másnak ne adjon, se Jobbágyainak adatni meg ne engedjen.* Ugyan ott.

--- *ezekre ha más helybéliek titkon, vagy nyílván mennének nállak lévö marhájit amittálják, a' felett Díjjakon változnak.* ugyan ott.

--- *Vármegyei, Székelységi Nemes Rendeknek Lo-Fö embereknek Házok ſzükségére elegedendö Só adattaſsék, és mi-némü fizetésért. Ap.* P. *III. T.* 15. *a.* 2.

--- *ezt ha Kamara Ispányok nem adnának, vagy több fizetést kivánnának* 200 *ftal. büntettettnek.* ugyan ott.

--- *magok ſzükségére vivendö Soról Nemeſség, és Székelység Vám, és Harmintzad adáſsal nem tartozik.* Ugyan ott.

--- *ennek ſzállítására sem Vármegyék, sem Székelység, és Szászság jó akaratyokon kivül nem kénſzerittethetik. Ap.* P. *IV. T.* 15. *a.* 3.

--- *Só Akndjával együtt inſcribáltatott* Huſzvára *Gróff* Bethlen Iſtvánnak, *és maradékinak* 50. *ezer Aranyban. Ap.* P. *III. T.* 74. *a.* 1.

--- *ezek, a' Székelységen Fiscus ſzámára foglaltattak, de nékie elegedendö Só adattaſsék. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 6.

Ez a'

MUTATO TÁBLA.

S.

Só, és Só-Akna. — *Ez a' Székely Darabontságnak-is a' ſzokott taxáért adaſsék, mint a' több Székelységnek. Ap. P. V. Ed.* 1.

— *ezt hordó Szekeres emberektől ajándékot, vagy egyéb exactiokat venni az Ispányok ne méréſzeljenek* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 2

— *ezt hordó Szekeresek, nevezetesen partiumbéliek illetlen Exactiokkal ne terhelteſsenek, Czédula pénzért Só töllök ne véteſsék büntetés alatt. Ap. P. V. ed.* 3.

— *ezt ſzállító Szekeresek a'* Váradgyai *Portusra Vám adástól mentek légyenek.* Ugyan ott.

— *ennek ſzállításában, ha a' Szamos, és Marus vizén akadályok lennének Commiſsariusok vegyék igazitásban. Ap. P. V. Ed.* 4.

— *ennek az Orſzágból való ki-hordása Szabados egyéb helyeken-is, de nevezetesen a'* Körös *úttyán-is. Ap. P. V. Ed. V.*

— *ezt, dézmát, vagy egyéb terheket Fiscus, vagy más ſzámára hordozó Szekeresek tilalmasokban károkat, vagy hatalmaſságokat cselekedvén, miként büntetteſsenek. Ap. P. V. ed.* 7.

— *ennek el-adásában, el vitelében* Debretzeniek *a' Só hordókat gátólván* 200. *ftal. büntettetnek. Ap. P. V. ed.* 17.

— *ennek ſzállítására, vagy egyéb tereh viselésre Székelység ne kénſzeritteſsék. Ap. P. V. Ed.* 64.

— *Aknai Kamara Ispányok, Præfectusok, Harmintzadosok, 's ezekhez tartozandók Örökség iránt való pereit a' Szék Törvénnyéhez alkalmaztaſsanak mindenekben. Ap. P. V. ed.* 73.

— *ettől Máramarosban Harmintzad ne véteſsék. Comp. P. III. T.* 10. *a.* 5.

— *ez a' Kalótaſzegieknek a'* Kolosi *Aknáról elegendő adaſsék. Comp. P. III. T.* 16. *a.* 1.

— *ezt,* Bánffi Hunyad*ra elegendőt ſzállittsanak a' Kalótaſzegiek.* ugyan ott.

— *ezért a'* Körösiek B. Hunyad*nál belyebb ne jöjjenek.* Ugyan ott.

— *ezzel való Kereskedésben a' Fiscust defraudálók ellen való Proceſsus, és büntetés. Comp. P. III. T.* 16. *a.* 2.

— *ezzel Kereskedő Marus mellett lévő Falúbéliek, és mások, Falúkban Sóvakat le-rakván egy hétnél tovább tartani nem ſzabad, és miért?* ugyan ott.

— *ez a' Hazafiak ſzámokra minden idegenek előtt elegedendő adaſsék, és azzal Fiscus kára nélkül Kereskedheſsenek. Comp. P. III. T.* 16. *a.* 3.

MUTATO TÁBLA.

S.

Só, és Só-Akna. — *Thordai, Kolosi, Vizaknai, Széki Só-Aknák, a' Porta Contentatiojára rendeltetvén, essnét a' Fejedelem' dispositioja alá botsáttatnak, az Adóban való 20. ezer Tallér fizetésért. Comp. P. V. ed.* 43.

--- *ezzel való Kereskedés a' Hazafiaknak Szabados légyen.* ugyan ott.

Só-Vágó. — *Ezek* Thordán *a' több Városiaknak a' köz tereh viselésben, es egyéb dolgokban mi-némü Segedelemmel tartoznak lenni. Ap. P. V. Ed.* 87.

--- *ezek* Thordán *Törvény dolgában a' Város Birájától függjenek.* Ugyan ott.

--- *ezek* Thordán, *és* Déésen *elébbeni hivataljokban meg-hagyatnak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 9.

Sófalva. — *Ez, és* Parajd *nevü Falúk közt való Hátárbéli Contraversiának el-látására egy Itélö Meſter Udvarhely Széki Tiſztekkel rendeltetik. Ap.* P. *V. Ed.* 103.

Sokadalmok. — *ezeknek idején sem el-veſzett marhákat nyomozni, sem még-fizetni nem tartoznak a' Sokadalmos helyek. Ap. P. V. ed.* 37.

--- *ezek, és Vásárok Innep napokon ne légyenek. Ap.* P. *V. ed.* 51.

--- *ezeken, és Vásárokon a' ſzokott Vámon kivül egyéb húzások vonások ne légyenek. Ap.* P. *V. ed.* 93.

--- *ezekben a' Hazafiaknak engedtetett az elsöség az adásban, vevésben. Comp.* P. *V. Ed.* 13.

--- *ezekben a' Városokon, és más Vasáros helyeken az adástol, vevéstöl ne gátóltaſsanak. Comp.* P. *V. Ed.* 14.

--- *ezekben Vasat, és egyéb marhát a' Városbéliek idegenek előtt el ne foglaljanak. Comp. P. V, ed.* 16.

Sóldos. — *Hadi expeditiora állítandó 'Sóldosok, a' Fejedelmnek, és Orſzágnak hívségére a' Záſzló alá Hittel kötelezteſsenek. Ap. P. III. T.* 19. *a.* 10.

Sombor. — *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

Somlyó. — *a' Somlyai Templom, Klaſtrom, és Collegium a' R. Catholicusoknak meg-hagyatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 5.

Status et Ordines Regni. — *lásd* Orſzág Rendjei.

Statuum Præſidens. — *lásd* Præsidens.

Statutio. — *lásd* Iktatás.

Sisták. — *lásd* Pénz.

Süveg. — *ezt duplást, és forintost, poſztó Ruhát, Nadrágot, Csizmát, gyólts-inget, paraſzt ember, és Béres ſzolga viselni ne méreſzéljen. Ap. P. V. Ed.* 47.

Szabád,

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Szabad — Szabad Rend. — *Ezek közzül senkit, senkinek-is vádlásra Törvény előtt ne areſtáltaſſon a' Fejedelem, hanem legitima Citatio — Convictio, és aggravatio után. Ap. P. I. T. 1. a. 5. Cond. VIII. a. 6. Cond. VIII. a. 7. Cond. X.*

--- *Szabad helyen, ſzabadságban élö bizonyos Ur nélkül lévö, és meg-sem-is Nemeſittetett Jobbágy miként kéretteſsék fel. Ap. P. IV. T. 5. a. 1.*

Szabados. — *ezek, Darabontok, 's Udvari ſzolgák a' Dézmások által ne sattzóltaſsanak, a' Dézma adásra ne kénſzeritteſsenek, ha azzal eleitöl fogva nem tartoztak. Ap. P. III. T. 1. a. 7.*

--- *ezek ingyen gazdálkodásra való kénſzerittésért miként büntetteſsenek. Ap. P. V. Ed. 27.*

--- *ezek senkinek Földéröl Jobbágyokat hatalmasúl el-vinni ne méréſzeljenek, büntetés alatt. Ap. P. V. ed. 31.*

Szabadság. — *Ebben, úgy Törvényekben, igazságokban minden Rendeket, Nemeseket, Vitézlöket, kerített, és mezö Városokban meg-tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T. 1. a. 2. Cond. VII. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. X. a. 4. Cond. X. a. 5. Cond. X.*

--- *ezzel ellenkezö Articulusokat a' Fejedelem el-törölje. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. IX. a. 4. Cond. IX. a. 5. Cond. IX.*

--- *ez ellen, úgy a' Decretum, és régen bé-vett ſzokás ellen való Privilegiumok invalidaltaſsanak. Comp. P. II. T. 12. a. 2.*

Szállás. — *ezek Országh Gyülése alatt a' Statusoknak miként rendelteſsenek-ki. Comp. P. V. ed. 17.*

--- *többeket láss ezen Szónál*, úton járók.

Szalonta. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Számadó. — *Tiſztségre Nemes Embert a' Fejedelem sem erőltetheti. Ap. P. III. T. 6. a. 4.*

--- *Szolgák, a' Kezeſségnek értekét fel-érö Jószágnak nem lévén, vagy mások Birodalmában találtatván, ellenek való Proceſsus. Ap. P. IV. T. 8. a. 2.*

Szamos-Ujvár. — *Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 7. a. 1.*

--- *az itt való Jószágban lévö Puskásoknak* Gelvára *való telepedések meg-engedtetik, és nékiek új Privilegium adatni végeztetik. Comp. P. V. ed. 6.*

Szamos Vize. — *Ezen való gátok miatt Sónak ſzállításában akadályok esvén, Commiſsariusok igazitást tégyenek. Ap. P. V. Ed. 4.*

Szám-kivetés. — *lásd* Proſcriptio.

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Száſz Nemzet, Száſzság. — *Ezeket régi Privilégiumokban, Donatiojokban, inſcriptiojokban Annuentiájokban meg-tartani kötelesek a' Fejedelmek.* Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. V. a. 4. Cond. XII. a. 5. Cond. VII. a. 6. Cond. VII. a. 7. Cond. VIII. Comp. P. II. T. 1. a. 1.' Cond. X. a. 4. Cond. X. a. 5. Cond. X.

--- *ez maga Natiojából ſzokott magának Tiſztsket válaſztani.* Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIV. a. 6. Cond. XIV. a. 7. Cond. XIV. *ki-véve a'* Szebeni *Király Birót, kit a' Fejedelem Confirmál.* Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVIII. a. 4. Cond. XVIII. a. 5. Cond. XVIII.

--- *Sem ez, sem Vármegyék, sem Székelység, Fiscus ſzámára való Só ſzállításra jó akarattyán kivül ne kénſzeritteſsék.* Ap. P. III. T. 15. a. 3.

--- *ennek Jóſzágaira vitézlő Rendűek quartély ne rendelteſsék.* Ap. P. III. T. 21. a. 1.

--- *ennek Vármegye Funduſsán lévő Jóſzágaiban a' Czirkálás Vármegyei Tiſztyei által mennyen végben, a' Patronusok, és Száſz Tiſzteknek belé elegyedések nélkül.* Ap. P. III. T. 46. a. 6.

--- *ennek* Törtsvári *Jóſzágában a' Czirkálás áliapottya miként rendeltetik.* Ugyan ott.

--- *itt-is az ingyen gazdálkodás tollháltatott, melyre ha Reſidentiás Nemes kénſzeritné őket, a' Székbéli Tiſztek, vagy Director prosequalják, és egy Exmiſsiot adván finaliter decidáltaſsék a' dolog, melyben Collateralis atteſtatiok-is admittaltaſsanak, de ha succumbál, a' büntetés* 200. *forint.* Ap. P. III. T 80. a. 1.

--- *ha pedig őket, ingyen gazdálkodásra Fejedelmek, vagy Urak ſzolgai kénſzerittenék, vagy egyéb Characterü Emberek, kiknek Salvus Conductuſsok nem volna, azoknak büntetése, a' lézengő Sattzoló emberek állapottyok ſzerént légyen.* ugyan ott.

--- *pénzért való gazdálkodáſsal mindazon-által ők is, mind más akármely helységbéliek ugyan* 200. *forint büntetés alatt tartoznak.* ugyan ott.

--- *ha pedig ingyen gazdálkodás kivánásának ſzíne alatt méltatlan fogdosnának, 's Törvénnyel vexálnának valakit, in pœna talionis Convincaltaſsanak.* ugyan ott.

--- *Nemes emberen történén pedig az ilyen vexa, ſzabadságában áll, akár juxta Contenta Decreti procedályon, akár Articularis brevis Proceſsuſsal kereſse vexalóit.* ugyan ott.

--- *Haza közönséges dolgában Fejedelmek Szolgálattyában járóknak gazdálkodni illendő módon tékozlás nélkül tartoznak.* ugyan ott.

Ez

MUTATO TABLA.

Sz.

Száſzság. — *Ez Natio közzül Háborus idők alatt el-bújdosott Jobbágyok, ha előbbeni lakó helyekre viſſza akarnának menni, el-botsáttaſsanak. Ap. P. III. T.* 80. *a.* 2.

--- *ezek közt a' Regius funduson a' Vármegyei, vagy egyéb Tiſztek ovirkályanak. Ap. P. III.* T. 80. *a.* 3.

--- *ezek közt magok Jurisdictioja alatt lévőknek Czirkálásában menő úttyakban meg-ſzálván, a' Vármegyei Tiſztek, mód nélkül való gazdálkodasra erőltetést ne tegyenek a' Szegénységen, Poſta-Ló adást pedig éppen ne kívánnyanak.* ugyan ott,

--- *ennél-is observalteſsanak az areſtomról írt közönséges Végzések. Ap. P. III.* T. 80. *a.* 4.

--- *ennek Városain, valamint a' Magyar Városokon is lehet areſtálni a' meg-Sententiazott Latrokat, in facto delicti talált gonosz-tévőket, és kezeken lopott marhát tanáltakat.* Ugyan ott.

--- *itten az areſtálás dolga a' Nemeſség részéről a' Decretum, és Articulusok taxája ſzerént légyen.* ugyan ott.

--- *ennek Vármegyékben lévő Jószágaira nézve a' Czirkálásról írt közönséges Articulusok meg-tartaſsanak. Ap.* P. *III. T.* 80. *a.* 5.

--- *ezen Nemzetnek, nevezetesen* Braſsó *Városának mi-némü fel-tételek alatt adattatott Cserében, és egyſzer'smind Fejedelmi adománnyal Törtsvára hozzá tartozandó Fejérvármegyei Bátsfalú, Türkös, Csernátfalú, Hoſszúfalú, Tatrang, Zajzon, Pulchenetz, Apácza, és Krisbák nevü Falúkkal. Ap.* P. *III. T.* 82. *a.* 1.

--- *ezeknek, úgy a' Székely Székek, és Vármegyék Törvény Székein, Királyi Táblán, 's Erdélyben mindenütt meg-tartaſsanak a' Törvények Proceſsusiról* 1619-ben *egyben ſzedegetett, és az Aprob. Const.* 4-dik *Része* 10-dik *Articuluſsa után irattatott Articulusok, a' többiek Caſsaltatván. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 10.

--- *Száſz Székes helyeknek Lakóſsai az adóſság fel-vétele dolgában éljenek magok Privilegiumokkal, de Privilegiumok nélkül be-tsúſszott abususok alkalmaztaſsanak a' közönséges Végzésekhez. Ap. P. IV. T.* 4. *a.* 1.

--- *ezek közt* Vajda Mihály' *bé-jövetele után el-bujdosott Jobbágyoknak fel-kérése, reductioja mi-módon, és mi-némü büntetéſsel légyen. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *innét Apellatioba botsátott Causák mind Gyülések, mind octávalis terminusok alatt revidealtaſsanak. Ap. P. IV. T.* 15. *a.* 1.

Itten

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Szászság. — *Itten, és Vármegyéken, Székelységen Városokon, úgy egyéb helyeken Inspectorok légyenek, kik a' Limitatiok' meg-tartására vigyázzanak. Ap. P. V. Ed.* 35.

--- *ezek Poſtálkodásra lóvat tartsanak* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. V. Ed.* 47.

--- *itten, és Vármegyéken ne gyülekezzék a' Székelység a' fel-üléskor, hanem a' maga földén. Ap. P. V. Ed.* 57.

--- *Közöttük is Lézengő, bujdokló, Csavargó, Szegénységet Satizoltató emberek meg-fogattaſsanak, 's érdemek ſzerént büntetteſsenek, és erről való közönséges végzések meg-tartaſsanak. Ap. P. V. Ed.* 76.

--- *Pásztorkodó külső Jobbágy embereket a' Szász Tiſztektől ne Sattzoltaſsanak. Ap. P. V. Ed.* 77.

--- *Közöttök az ingyen-gazdálkodás ingyen quartély, Fejedelmek Lóvai tartása, pénz nélkül való bor foglalás meg-tiltatik. Ap. P. V. Ed.* 78.

--- *ezen lévő, és egyéb Városok-is tartoznak a' meg-fogott Latrokat bé-venni meg-tartani, és a' meg-fogató Tiſztek akarattya ellen el sem botsátani Articularis büntetés alatt. Ap. P. V. Ed.* 79.

--- *ezen, csak* Szelistye *Székből tartoznak* Vizaknát *munkások adásával segíteni, és nem a' több Regius Fundusról. Ap. P. V. Ed.* 80.

--- *itten a' Poſtálkodásnak állapottya, mint a' Nemeſségnek, mint a' Szegénységnek könnyebségéért egy bizonyos Karban állittaſsék. Ap. P. V. Ed.* 81.

--- *itten, és mindenütt meg-tiltatik a' Szegénységen való ingyen élődés, és quaetélyozás. Comp. P. III. T.* 1. *a.* 4.

--- *ennek igája könnyebbitésére másutt-is a' hól tartottak, tartoznak Poſta Lóvakat tartani Articularis büntetés alatt. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 10.

--- *ezen Natiobéli elsö Rendbéli Személyekre a' Commiſsiok irattaſsanak fenyegetés nélkül. Comp. P. III. T.* 2. *a.* 1.

--- *ezen Natiobéli privatus Személyek mitsoda Causákban evocaltathatnak egyenesen Táblára; Nemeſség véllek perelni akarván, arbitriumán légyen Táblán-é, vagy Székeken kereſse, 's mi proceſsuſsal? Comp. P. III. T.* 13. *a.* 1.

--- *a' Regius Funduson a' Fiscalis Tiſztek, Fiscus ſzügségére a' Falúbéliek requiſitiojok nélkül Tövakat meg ne haláſztaſsák. Comp. P. III. T.* 18. *a.* 2.

Szász-

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Szászság. — *Itten, vagy-is a' Regius Funduson lévö Erdökre a' Fiscus sertéſsei mikor hajtathatnak makkólás végett. Comp. P. III. T. 13. a. 3.*

--- *ezen Nation lévök miként kötelesek* Törvényt *ſzolgáltatni mindennek. Comp. P. III. T. 13. a. 4.*

--- *ezen Natioról a' peculium nevezett mi-némü fel-tételek alatt töröltetett-el. Comp. P. III. T. 13. a. 6.*

--- *itten Compulsorium Mandatum mellett való Inquiſitiokban a' Cancellíſták, vagy más legitimus Regiusok mellett Polgárok-is admittaltaſsanak, de az Inquiſitiok nem az ök Nevek alatt expediáltatik. Comp. P. IV. T. 4. a. 1.*

--- *itten lévö Városokon a' Nemeſségnek, 's egyéb Rendbélieknek Jóvakat recipiálván, se Személyében, se depoſitumában meg-ne káróſittaſsék, se ki ne adják még Fejedelmek parantsolattyára-is, ez ellen ha cselekednének proceſsus, és büntetés. Comp. P. IV. T. 10. a. 1.*

--- *a' Regius Funduson lévö Városokon, és Falúkban, hány Napokig leheſsen tartani a' Foglyókat adóſságért. Comp. P. IV. T. 16. a. 2.*

--- *itten a' hés Birák Jóſzágaiban az Adóra nézve kettövel többre írt Kapúſzám ki-hagyatik. Comp. P. V. Ed. 47.*

--- *itt is valamint más minden helyeken az Adóról derakas ſzámadáſsal tartoznak a'* Perceptorok. *Comp. P. V. ed. 49.*

Szászváros. — *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

Szathmár-Vármegye. — *Ezen Vármegyebélieknek ujjalag való hatar-halom erigálást a' Tiſztek meg ne engedjék, míg Commiſsariusok által igazitásban nem vétetnek a' Méták. Comp. P. V. Ed. 31.*

Szaváta. — *ez és Felsö Porumbák, 's Felsö Viſzt* Bornemiſza *Fejedelem Aſzſzonynak inſcribaltatik. Comp. P. IV. T. 12. a. 6.*

Szavatyas. — *ezt tartoznak állítani a' Székelységen-is, az el-kárósodott marha meg tanáltatván. Comp. P. III T. 8. a. 14.*

Szebenvároſsa — *Az ide való Király Biró egyſzer'smind Comes Univerſitatis Saxonicæ. Ap. P. III. T. 19. a. 14. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVIII. a. 4. Cond. XVIII. a. 5. Cond. XVIII.*

--- *ide valo, és több Király Birák, miként tartoznak Hadban el menni, és a' Fejedelem mellett hány ſzámmal lenni. Ap. P. III. T. 19. a. 14.*

--- *ide való Király Birót, mint egyſzer'smind Nationis Comest a' Fejedelem Confirmálya. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. XVIII. a. 4. Cond. XVIII. a. 5. Cond. XVIII.*

Szék, *avagy* Törveny Szék. — *lásd* Törvény Szék.

MUTATO TABLA.

Sz.

Székely Hid. — *Ez, Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II.* T. 12. *a.* 1

--- *ennek el-rontása Békeſség pontyai ſzerént esvén, azért sem a' Fejedelem Személye, sem* Bóldvai Márton *ne Criminálttaſsék. Comp. P. V.* ed. 39.

Székely Mójses. — *Ennek Donatioi erőtelenek. Ap. P. IV. T.* 13. *a.* 5.

Székely Nemzet, Székelység. — *itten lévő és magok Személyekre néz nő külső Jószágokat, és Örökségeket bíró Papok, és Egyházi Rendek, mi-nemű tereh viseléſsel tartoznak. Ap. P. I. T.* 5. *a.* 3.

Székelységen ſine Semine deficialt Ecclesiaſtica Personáknak ingatlan Jóvai a' közelebb való Szomſzédé, perennalis æſtimatio Summáját az Eccle'ſiának le-fizetvén. Ap. P. I. T. 6. *a.* 2.

--- *ezt régi Szabadságában meg-tartani a' Fejedelmek kötelesek. Ap.* P. *II.* T. 1. *a.* 2. *Cond. VIII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *ennek Kapitányokat, Király Birákat, Generalisokat, maga Nemzetéből valókat, és köztek lakókat adjon a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII. a.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *Sem ezek, sem Vármegyék, sem Szőſzség Fiscus ſzámára való Só ſzállításra ne kénſzeritteſsék. Ap.* P. *III. T.* 15. *a.* 3.

--- *közötte-is observaltaſsanak a' Kortsomárlásrol írt módok, és Proceſsusok. Ap.* P. *III. T.* 31. *a.* 2.

--- *ezeknek Kapitányokat a' Fejedelmek ſzokták adni, Fő Király-Birák' válaſztása, változtatása a' Székek' Szabadságában áll, a' Fejedelmek juſsa fenn maradván. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 1. *Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVII. a.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *ezek a' Nemzetbéli Szabadságokban meg-tartaſsanak, törvénytelen Execu. tiokkal ne aggravaltaſsanak, Vadáſzat, és a' Havasokon Barmok' ſzabados legeltetése, bérök adása vevése, köztok a' mint eddig vólt, ez-után-is azon ususban légyen. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 2.

--- *itten a' Lo-Főség a' maga Örökségit azon Szabadsággal birja, mint a' Nemeſség, annak el-idegenitésén, adásán vevésen kivül. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 3.

--- *Székely Darabontság 's Köz rend háborgatói ellen a' Tiſztek fel-keljenek, és azokat cum pœna minoris potentiæ bünteſsék. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 4.

Ezek,

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Székelység. — *Ezek, és egyéb Rendek Oláh Országh határira való irruptioktól magokat meg-tartóztaſsák sub pœna Flor.* 100. *ki-vévén, ha onnét ide kapdosó Latrok in Facto, vagy Continua prosecutione tanáltatnának. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 5.

--- *itten a' Só Aknák a' Fiscus ſzámára foglaltattak, mind-azonáltal nékiek elegedendő Só adattaſsék ſzükségekre. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 6.

--- *ezeknek Jószágiban Jus Regium bé-ne vitetteſsék. Ap. P. III. T.* 76 *a.* 7.

--- *ezeknek Jószágai ha bennek Jus Regium lett vólna-is valamikor, de ha a' Succeſsorokra viſszaſza ment, és* 32. *Eſztendőt azokban töltöttek, az ilyen idő töltés által absolváltatnak a' Jus Regiumtól.* Ugyan ott.

--- *ezeknek a' mely Jószágaiban a' Poſſeſſorok Succeſsorok, vagy Hérések, motu ſpontaneo vitték-bé a' Jus Regiumot, azoknak mind Birodalmok, mind devolutiojok úgy légyen, mint Jus Regium alatt lévő Jószágoknak.* ugyan ott.

--- *közöttek a' Nemes, Ló-Fő, és Gyalog, vagy Darabont minden ſzükségre óly' kéſzen légyen, hogy az Országh parantsolattyaira mindenkor, minden halagatás nélkül jó Hadi apparatuſsal fel-ülheſsen, Szolgák, 'Sóldos, és Lóvas állításſal úgy tartoznak mint a' Vármegyei Nemesek. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 8.

--- *közöttek Szokásban vólt Tetemre való hívás, ott' való Hit fel-adás, azért való ſizetés, és halál ujjítas örökre el töröltetnek. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 9. *úgy P. V. ed.* 54.

--- *Székely Nemeſség Jobbágyinak Urok' manumiſsioja nélkül adatott Armalisok erötelenek légyenek. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 10.

--- *ezeknek,* Mihály Vajda *bé-jövetelétől fogva* Botskai Iſtvan *Válaſztásáig az Országban Cselekedett Potentiai örökös felejdékenységben* anneſtiaban *mennyenek. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 11.

--- *ezek* 1635 ben *Idősbb* Rákóczi György *Fejedelem által luſtráltatván, a' Hadban ſzolgáló Ló-Fő, és Darabont Székelységnek a' Nemesektől tétetett sok bántódásai, és köztök a' Hadakozó Népnek kévesedése ellen mi-némü Edictumok adattak-ki. Ap. P. IV. T.* 76. *a.* 12.

--- *Ezek között Záſzló alól el-foglalt, és hatalmason Jobbágyokká tétetett Ló-Fő, és Darabont emberek, úgy azoknak örökségei Záſzló alá iratta-ſsanak, a' ki nem remittalná* 400. *ftal. büntettetik.* Ugyan ott.

--- *a' kik* Rákóczi György *Fejedelem alatt Záſzló álá irattak, gyermekeſtől, Jószágoſtól a' Tiſztek által oltalmaztaſsanak, Jobbágyokká tétetni ne engedteſsenek, ki-vévén a' kik addig már Proceſsusban vóltak.* ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Székelység. — *A' kik* Rákóczi György *Fejedelem ideje előtt Jobbágyság felől Proceſsusban voltak, ſzabad légyen prosequalni, de a' kik addig Proceſsusban nem voltak, azokat az-után keresni, és Záſzló alól ki-venni nem ſzabad.* Ugyan ott.

--- *a' Fiú ágban deficiens Ló-Fő, vagy Darabont Székelynek Öröksége nem mégyen Leányra, hanem a' Jószágnak igaz betsü ſzerént való árra a' Leánynak le-tétetvén, Záſzló alatt lévő közelebb való Ferjfiúi Attyaſiáé légyen.* ugyan ott.

--- *ezek mitsoda ſzínü dolgokért hivattathatnak egyenesen Diætára, vagy Táblára, más Casusokban ha ki Competens Forumra nem hivatná, in Florenis* 100. *Convincaltatik. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 13.

--- *ezeknek Proceſsusban lévő Jószág semmi-képpen ne sequeſtraltaſsék. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 14.

--- *ottan Dézmával Fiscus ſzámára semmi-féle Ember nem tartozik. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 15.

--- *itten Jobbágyoktól Földes Ura Conſensuſsa nélkül Örökségeket venni* 500. *forint büntetés alatt, nem ſzabad. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 16.

--- *Vitézlő Rendről az* 1650.-béli 29.dik *Articulus ſzerént mint légyen ſzabados Örökséget venni, a' ki az ellen venne* 500. *ftal. büntetteſsék.* Ugyan ott.

--- *az* Aranyos-Székiek, *mind publicatiok dolgában, mind egyéb Szabadságokban meg-tartaſsanak. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 17.

--- *kozzüllök Vármegyékre, Városokra lakni el-ment Hadban ſzolgálók, minden helyekről viſzſza botsáttaſsanak. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 18.

--- *ezek a' nyom-követés dolgában az Orſzág' közönséges Törvénnyeihez alkalmaztaſsák magokat, a' Szélbéliek Oláh Orſzágba-is bé-követhetik, tsak abban fraust el-távoztaſsanak. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 19.

--- *közottök a' Nemeſség, és Vitézlő Rend-is a' Hadi Expeditiokra, Muſtrákra jelen légyen büntetés alatt, hanem-ha betegség, vagy egyéb méltó ok miatt akadályoztatik. Ap. P. III. T.* 76 *a.* 20.

--- *ezek az Oláh Orſzági útakban lévő erőſségekre jol provideáljanak, a' Városokban, és útakon való őrizeteket vigyázásokat folytaſsák. Ap. P. III. T.* 76. *a.* 21.

--- *ezeknél, úgy Vármegyéi, és Száſz Székek' Törvény Székein, a' Királyi Táblán, és Erdélyben mindenütt meg-tartaſsanak a' Törvények Proceſsuſsról* 1619-ben *egybe ſzedegetett, és az Apr. Conſt.* 4. *Része* 10. *Artic. után irattatott Articulusok a' többiek Caſsáltatván. Ap. P. IV. T.* 1, *a.* 10.

MUTATO TÁBLA:

Sz.

Székelység. — *Ezen, mi-módon légyen* Mihály Vajda *bé-jövetele után el-bájdosott Jobbágyoknak fel-kéretése, és ki adása, és mi-némü büntetés alatt adattaſsanak-ki. Ap.* P. *IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *Jobbágyok Vármegyékről repetaltaſsanak sub pœna Flor.* 200. *a' Székelységről is külsö helyekre a' ſzerént. Ap.* P. *IV. T.* 14. *a.* 1.

--- *Jobbágyok Gyülés alatt való Táblákon, és octavalis terminusokon-is prosequáltaſsanak.* Ugyan ott.

--- *itten a' köz betsel való éles tollháltatván, Capitalis Summával éljenek. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 2.

--- *ezeknek Törvények folyása módja, mind Táblán, mind magok Forumjakon miként légyen. Ap.* P. *IV. T.* 14. *a.* 3. *és* 4.

--- *ezeknél a' Táblákra Transmittáltatni ſzokott Causák elébb a' Derék Széke, onnan Táblára botsáttaſsanak. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 5.

--- *Darabontságnak-is Só adattaſsék, mind a' több Székelységnek. Ap. P. V. Ed.* 1.

--- *itten úgy Vármegyéken, Száſzságon Városokon, és egyéb helyeken Inspectorok tartaſsanak, kik a' Limitatiokra vigyázzanak. Ap. P. V. ed.* 35.

--- *ezen lévö Székeken a' Czirkálás, mi képpen menyen végben, és abban, mit távoztaſsanak-el a' Tiſztek. Ap. P. V. Ed.* 52.

--- *itten a' Czirkálási Executiok dolgában a' Székely Nemeſség' Articuluſához alkalmaztaſsák magokat egyéb Rendek is. Ap. P. V. Ed.* 53.

--- *közöttek a' Gyülésre menö Követeknek Ló-Fök, és egyéb Rendek-is tartoznak Contribuálni. Ap.* P. *V. Ed.* 55.

--- Marus Széki *Székely Darabontok a' Görgény Várába való ſzolgálatiól immunisok. Ap.* P. *V. ed.* 92.

--- *ezeknek fel-kelletvén ülni, ne a' Vármegyén, vagy Száſzságon, hanem a' magok Földeken gyülekezzenek öſzve, különös más parantsolat nem lévén. Ap.* P. *V. ed.* 57.

--- *a' Vice Király Birák Hadi Expeditiokból otthon maradhatnak. Ap. P. V Ed.* 58.

--- *itten a' Hadban ſzolgáló Székelység Békeſséges időben Poſtálkodásra ne erölteſsék, hanem arra bizonyos Személyek állittaſsanak a' Tiſztek által. Ap. P. V. Ed.* 60.

--- *a' Szent* Mihályfalvi *Vitézlö Rend az Aranyos Székiekkel egyenlö állapotban, és terek viselésben rendeltetett. Ap. P. V. Ed.* 60.

A' Ma-

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Székelység. — *A' Maros-Székiek Czirkálás dolgában magok Usuſsokban hagyatnak. Ap. P. V. Ed.* 61.

--- *ezek, gratuitus labor præſtalásától immunisok mint egyéb Statusok, hanemha valamely extra ordinarius Casus kivánná Orſzág végzéséből. Ap. P. V. Ed.* 62.

--- *ezeknek mint egyebeknek-is, mikor az Orſzágon kivül a' Fejedelem, vagy Haza Szolgálattyában küldetnek, elegendő költség adattaſsék. Ap. P. V. Ed.* 63.

--- *ezek* Fejérvárra *gyalog állitáſsal, vagy egyéb tereh viseléſsel nem tartoznak. Ap. P. V. ed.* 64.

--- *ezeknek, a' vér birság' pere Tiſzti előtt fóljon, a' Tiſztek pedig az usus ſzerént birságóljanak. Ap. P. V. ed.* 65.

--- *itten, vagy Vármegyéken Jövevény Emberek Jobbágyúl adván magokat, akár-kinek-is Fiscustol másoknak ne Conferaltaſsanak. Ap. P. V. ed.* 66.

--- *ezek, Fejedelmek, vagy mások ſzolgálattyára adván magokat, az otthon való közönséges tereh viseléstől immunisok. Ap. P. V. ed.* 67.

--- *ezek közzül Parochialis Funduson lakó emberek Falú közzé való ſzolgálattal nem tartoznak, ellenben igen más módon biratott Fundusokról. Ap. P. V. ed.* 68.

--- *itten a' Ló-kötő helyek dolgában a' régi usus meg-hagyatik. Ap. V. ed.* 70.

--- *itten a' Fiscus Jobbágyi mindenekben a' Szék Törvényéhez alkalmaztaſsák magokat. Ap. P. V. ed.* 71.

--- *itten a' Só-Aknai Kamara Ispányok, Præfectusok, és Harmintzadosok Örökségek iránt való Perekben a' Szék Törvényéhez alkalmaztaſsák magokat. Ap. P. V. ed.* 73.

--- *itten az* 1639. *Eſztendőbéli Edictumok meg-tartaſsanak. Ap. P. V. Ed.* 75.

--- *Közöttök a' Falási Bíróságot, veres Darabontok, Primipilusok, és Puskások egy-aránt viselyék. Comp. P. III. T.* 4. *a.* 3.

--- *közöttek a' Ser Kortsomárlás, Bor Kortsomárlásnak idején minden Rendeknek fel-ſzabadittatott. Comp. P. III. T.* 6. *a.* 2.

--- *közöttek a' Latrok' proſequalasában eddig bé-tsúſztatott akadályok megtiltatnak. Comp. P. III. T.* 8. *a.* 5.

--- *esmét a' Latrok' proſecutiojában mi-némű Articulusok observaltaſsanak.* Ugyan ott.

Esmét

MUTATO TABLA

Sz.

Székelység. — *Esmét közöttek a' Latrok gyanúra-is el-fogattaſsanak, és érdemek ſzerént büntetteſsenek.* Ugyan ott.

--- *esmét közöttök a' Latrok protectio alá ne véteſsenek, és Jobbágyokká ne téteſsenek, 200. forint büntetés alatt.* ugyan ott.

--- *ez maga Natiojával, egyéb Natio-béliek magok Natio-béliekkel, viseljék az Orſzágnak közönséges terheit. Comp. P. III. T. 8. a. 8.*

--- *ezek extrahált Novumokat háborúságos időben el-veſztvén Calumniæ pœnában nem esnek, hanem uſuſok ſzerént igazithattyák dolgokat. Comp. P. III. T. 8. a. 10.*

--- *közöttek a' hol kevés a' Darabont, a' Ló-Fők-is tartozzanak foglyót őrizni, 's kísérni. Comp. P. III. T. 8. a. 11.*

--- *közöttek-is ttrtozik Szavatyóst adni, a' kinél a' káros marha tanáltatik. Comp. P. III. T. 8. a. 14.*

--- *itt-is valamint a' Vármegyéken a' Jobbágyokat akár birsággal, akár halállal büntetni a' Földes Uraknak hatalmában vagyon, melyet ha nem cselekeenének a' Tiſztyek büntetſsék. Comp. P. III. T. 11. a. 1.*

--- *Ők-is élheſsenek két exceptioval a' Condescenſioról a' perekben. Comp. P. IV. T. 2. a. 1.*

--- *itten úgy Vármegyéken is rendre celebraltaſsanak a' Törvény Székek, hogy a' Peresek, és Procuratorok, reá érkezheſsenek. Comp. P. IV. T. 3. a. 1.*

--- *itten nem-csak a' gyalogok, hanem a' Lóvasok-is tartoznak, erőss, és félelmes helyeken való Executioknak végben vitelére a' Tiſzteknek segittségül lenni. Comp. P. IV. T. 5. a. 3.*

Székely Székek. — *Egyik Székbéli, vagy Vármegyebéli Tiſzteknek hiteles Reſcriptumokra, a' más Szék, vagy Vármegyebéli Tiſztek, a' gonosz-tévőkre úgy tegyenek Executiot, mintha előttek láttatott vólna-el Törvénnyel. Ap. P. III. T. 10. a. 4.*

--- *Ezeken minden Rendbéli Tiſztek nem csak a' Fejedelem, hanem az Orſzág hívségére-is Hittel légyenek kötelesek. Comp. P. III. T. 5. a. 1.*

Székely Udvarhely. — *lásd* Udvarhely.

Szék Városa. — *Ez régi állapottyában taxajára nézve meg-hagyatott. Ap. P. III. T. 65. a. 1.*

--- *itten Harmintzad Záſzló erigaltaſsék, és Harmintzad véteſsék. Comp. P. II. T. 3. a. 1.*

--- *itten a' Doboka Vármegyei Nemeſség a' midőn Perlekedik, kezest állitani nem tartozik. Comp. P. III. T. 11. a. 2.*

Innét

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Szék Városſa. — *Innet a' Perek nem a' Kamara Házhoz, hanem a' Táblára apellaltaſsanak.* ugyan ott.

--- *az itten Reſidealo, 's Reſidealni akaró Nemeſséget ott lakni ne gátólják a' Lakósok Privilegiumoknak, ha pedig úgy-is ellenzenék, minden Jóvaknak el-veſztések alatt. Comp. P. V. Ed.* 12.

--- *ide való, úgy a'* Thordai, Kolosi, Viz-aknai *Só-Aknák* Porta *Contentatiojára rendeltetvén, a' Portuſsal együtt, esmét a' Fejedelem' dispoſitioja alá botsáttatnak, az Adóban* 20. *ezer Tallér fizetés' igérése mellett. Comp.* P. *V. Ed.* 43.

Szekeres. — *Ezek Sót, Dézmát, vagy egyéb terheket hordozván, Fiscus, vagy más ſzámára, ha tilalmasokban, károkat, vagy hatalmaſságokot cselekednének, miként büntetteſsenek. Ap. P. V. Ed,* 7.

--- *ezektöl, akár Jobbágyok, akár idegenek Ur, vagy Nemeſség ſzámára élést, vagy akármely terhet hordózván, se menő, se viſzſza térő úttyakban vám ne véteſsék, bizonyság levelek lévén. Ap. P. V. Ed.* 90.

--- *ezek hamis Czédúlával élvén, miként büntetteſsenek.* ugyan ott.

Szelistye. — *Ez a' Szék* Viz-aknának *munkások adásával, segittséggel a' régi Usus ſzerént légyen. Ap. P. V. Ed.* 80.

Szelnitze. — *Ez, és* Dragavilma *nevü Falúk Kővár vidékin, Opra Kertzesora, és Felső Arpás nevü Falúk Fogaras Földén* Teleki Mihály*nak inſcribaltatnak. Comp. P. IV. T.* 12. *a.* 8.

Szent András. — *lásd* András.

Szentegyház. — *Három Széken, 's egyébütt az úgy nevezett* Szentegyház *Erdejének gondviselése a' Falúsiak, és nem az Egyházi Rendek dispoſitiojában légyen, annak pedig jövedelme Templom ſzámára fordittaſsék. Comp. P. V, ed.* 16.

Szent Márton. — *Ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 1.

Szent-Mihálytelke. — *Az ide valo Vitézlő Rend, Aranyos Székiekkel egyenlő állapotban rendeltetett. Ap. P. V. Ed.* 60.

Szent-Miklós. — *Ez nevü puſzta prædiumára* Mikola Sigmond*nak a' Kolo's-vári Præſidiariusok lóvakat ne hajtsák büntetés alatt. Comp.* P. *V. Ed* 38.

Szigeth Városſa. — *ez Harmintzaddal nem tartozik. Comp.* P. *III. T.* 10 *a.* 6.

SZitkozódás. — *Lelkezödéſsel való ſzitkozódások büntetés alatt meg-tiltatnak, a' büntetésből gyülő pénz Egyházſiaknak adaſsék. Ap.* P. *V. Ed* 34.

--- *a' ſzitkozódokra jól ſzámot tartsanak a' Falús Birák, és az Ispányoknak* [illegible] *adják.* ugyan ott.

Ennek

Sz.

Szitkozódás. — *Ennek tilalmáról való végezést Urak, és Fő Emberek Lelki kötelesség szerént alatta valójokkal meg-tartasák.* Ugyan ott.

— *ezt gyakorólni méreszlők miként büntettessenek.* Comp. *P. III. T.* 14. *a.* 2.

Szó. — *Szabad szóvat engedjen a' Fejedelem a' Tanáts Rendeknek, és mindeneknek az Ország Gyülésében-is minden-féle panaszolkodásoknak, és igazságoknak elö adására.* Ap. *P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. X. a.* 6. *Cond. X. a.* 7. *Cond. XI.* Comp. *P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. VIII. a.* 4. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. VIII.*

— *ez, vagy-is a' voxa a' Tanátsi Rend nagyobb részének ályon meg a' Fejedelem eleiben apellatioban vitetett perekben.* Comp. P. *II. T.* 2. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

Szolgák. — *Fejedelmeknek Uri Fő, és Nemes Renden lévő fizetett szolgai, lóra való fizetések, és Joszágok' érteke szerént tartoznak Hadi Expeditiora lóvast állítani.* Ap. P. *III. T.* 19. *a.* 6.

— *Uraknak, Fő, és Nemes Rendeknek Nemes emberekből álló szolgai miként tartoznak 'Soldost állitani, és mi-némü vigyázás légyen ö reájok.* Ap. P. *III. T.* 19. *a.* 8.

— *ezek ha Székelyek közzül valók, a' szerént tartoznak Hadi Expeditiora elö-állani, vagy 'Soldost, lóvast állítani, mint a' Vármegyebéliek felöl való Articulus tartya, szolgaságra való kötelezések jól meg-visgáltatván.* Ap. *P. III. T.* 76. *a.* 8.

— *ezek, és Jobbágyok fel-keresések iránt való perek Gyülések alatt való Táblán-is revideáltathatnak.* Ap. *P. IV. T.* 1. *a.* 43.

— *ezekké szegödett Jobbágyok', esztendejek ki-telése után restituáltassanak.* Ap. P. *IV. T.* 5. *a.* 1.

— *idejek el-telések előtt Urokat el-hagyván, sub pœna Flor.* 200. *restituáltassanak.* Ap. *P. IV. T.* 8. *a.* 1.

— *ezek Urokat idejek előtt el-hagyván, akár Nemesek légyenek, akár Zászló alatt tanáltássanak, akár residentiások, vagy residentia nélkül valók miként kéretteßenek-fel.* ugyan ott.

— *ezek, ha számadók miként kereßeßenek.* Ap. P. *IV. T.* 8. *a.* 2.

— *Had ki-hirdetésének alatta telvén Esztendejek, Urokat kedve ellen ha el-hagyják, had le szállásáig, ellenek processus.* Ap. P. *IV. T.* 8. *a.* 3.

— *ezek ingyen gazdálkodásra való kénszerítésért miként büntettessenek.* Ap. *P. V. Ed.* 27.

MUTATO TÁBLA.

Sz.

Szolgák. — *Szolgálatra adván magokat Fejedelemnek, vagy másoknak a' Székelység közzül, othon való tereh viseléstől immunisok. Ap. P. V. ed.* 67.

--- *ezek jámborúl töltvén idejeket bútsuzások alkalmatosságával, igazságokról Uraik nékiek bizonyság levelet adjanak. Ap. P. V. Ed.* 83.

--- *ezeknek Urak nem adván igazság levelet azt mi-módon adjanak a' Tisztek.* Ugyan ott.

--- *ezek bizonyság levél nélkül hagyván-el Urokat, el-fogatíathatnak.* Ugyan ott.

--- *ezek idejek ki töltések előtt Uroknak Hiteles bizonyság levelek nélkül fogadtatván meg más által; miként repetaltatsanak, és mi-némü büntetés alatt adattatsanak ki.* ugyan ott.

--- *ezek méltatlanúl, és patvarkodva kérettetvén-fel, miként absolváltatsék a' kézben kért Szolga.* Ugyan ott.

--- *ezek jámborúl szolgálva idejeket ki-töltvén, és fizetések meg nem adattatván, a' Tisztek nékiek mi-módon szerezzenek elég-tételt. Ap. P. V. Ed.* 84.

--- *Szolgaságra akarattyán kivül senkit-se kénszerittsen a' Fejedelem. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XXII.*

--- *ezeknek, és szökevény Jobbágyok dolgában a' Szász Natiobéliek ellen az eddig való Usus, és Articulusok szerént kell procedalni. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 1.

Szolgálat. — *erre, tanulásra, vagy peregrinálásra való menetel szabados légyen, és e' végre Salvus Conductust a' Fejedelmek-is adni tartoznak. Comp. P. III. T.* 9. *a.* 1.

Szolgálni. — *Senkit sem tartozik Nemes ember akarattyán kivül, erre a' Fejedelmek sem erőltethetik, kivált számadó Tisztre. Ap.* P. *III. T.* 6. *a.* 4.

--- *és Adót fizetni, Város, vagy Falú közzé nem tartoznak Nemes Házakban lakó paraszt, és Zsellér emberek, Város, vagy Falú Határán Földet nem mivelvén, marhájokat is oda nem jártatván. Ap. P. V. Ed.* 47.

Szólnok-Vármegye. — *Ez* Doboka, *és* Kolosvár-megye, *úgy* Befztertze Dées *Városának erőss palánkal való körül vétettetésében segittségül tartozik lenni Articularis büntetés alatt. Comp. P. V. ed.* 8.

Szombat, Szombathi. — *Szombati Székek mi-módon szoktak tartatni az Hajdú Városokon? Ap. P. III. T.* 86. *a.* 5.

Szúnyogszeg. — *ez, és* Sárkány *nevezetü Falúk a'* Brassaiak *által* Törtsvár, *és ahoz tartozó Jószágok helyett Cserében adatván, Fiscalis Jószágokká tétetnek. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Ezt

MUTATO TABLA.

Sz.

Szőlő. — *Ezt puſztájából a' ki* 1628. *Eſztendő előtt fel-fogott, admoneáltatván a' Hœreseket, annak fel-fogásával, és meg-kénáltatván betsűjével, de nem akarták fel venni örökösön birhaſsa a' Poſſeſsor. Ap. P. III. T.* 35. *a.* 1.

--- *a' melyek Városi helyeken parlagban hagyattattak, a' Szomſzéd, vagy ha annak nem kell más idegen-is miként foglalhattya-el. Ap.* P. *III. T.* 35. *a.* 1.

--- *a' mely Szőlőknek Szántó Földeknek Réteknek helyei* 32. *Eſztendők alatt nem colaltattak, és azokban* 32. *Eſztendők alatt præſcribált a' Vicinus azokat miként foglalhaſsa-el.* Ugyan ott.

--- *ezekben, és gabonákban esett károkért a' Dézmás helyeken a' Birák, a' Dézmáſsal egyenlő értelemből Törvény ſzerént büntesék a' kár tévőket. Ap.* P. *V. ed.* 13.

--- *ebbéli Örökségeket némelyek Leányoknak adván, abból való Dézmát a' Nemeſségtől el-idegenitik, erről való Privilegiumok Orſzág Gyülésin producalni tartoznak. Ap. P. V. Ed.* 22.

--- *ezt parlagból Fiscalis Jószágban lakó Nemes Ember ha épiteni akar, mit tselekedjék. Ap.* P. *V. Ed.* 23.

--- *ennek ſzedése Ünnep napokon meg-tiltatik. Ap.* P. *V. ed.* 51.

Szövettség. — *lásd* Frigy.

T.

Tábla. — *Ennek terminuſsain, és Diætákon Törvényekben a' Fejedelem benn nem ülhet. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIII. a' Fiscus Causáiban benn nem ülhet, de egyebekben igen, és mi-módon. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 6. *Cond. XIII. se a' Diætákon, sem terminusokon, egy féle perben se ülyen ben. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. XI. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

--- *erre Székely embert evocalni, és itten perelni miért lehet, miért nem lehet, 's mi a' büntetés? Ap. P. III. T.* 76. *a.* 13.

--- *ennek Törvényes Székeinek ideje, avagy octavalis Terminuſsai, úgy helyei, mind az Erdélyi Vármegyei Nemeſségre, mind a' Székelységre, mind a' Partiumbéliekre meg-állittatnak. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 1. 2.

--- *mind a' Királyi Táblán, mind Vármegyék, Székely, és Száſz Székek Törvény Széhein meg-tartaſsanak a' Törvények, Proceſsuſsirol* 1619-ben *egy-*

MUTATO TABLA.

T.

Tábla. — *ben ſzedegettetett, és az Ap. Conſt. 4. Réſze 10. Art. után bé iratatott Articulusok, a' többiek Caſſaltatván. Ap. P. IV. T. 1. a. 10.*

--- *ezen-is, az alsóbb Székeken-is lehet keresni a' brevis proceſsusra való Törvényeket, de ha* perpetuitas Bonorum subversal, *és* Privilegiorum productio *kivántatik, egyenesen itt kell folytatni. Ap. P. IV. T. 1. a. 12.*

--- *a' Táblai proceſſusokhoz alkalmaztaſsanak a' brevis proceſsusu Törvények az Alsó Székeken-is, ha azokat ott akarja valaki fólytatni. Ap. P. IV. T. 1. a. 19.*

--- *ezen, Orſzág Gyülése alatt mi-némü perek revidealtathatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 43.*

--- *erre semmi-némü Causák,* tsak exceptioban (: *a'* peremtoriákon kivül :) *az alsó Székekről fel ne botsáttaſsanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 44.*

--- *Jobbágyok' fel-kéretése dolgában való perek, Gyülések alatt való Táblákon, octavalis terminusokon prosequaltaſsanak. Ap. P. IV. T. 14. a. 1.*

--- *itten a' Székelyek Transmiſsioiában tsak finalis deciſio légyen, sem* Communisra, *sem* Evictorra *ki ne botsáttaſsanak, hanem minden remediumokkal magok Forumjokon éljenek. Ap. P. IV. T. 14. a. 3.*

--- *ezen mind Gyüléseken, mind octavalis terminusokon promiscue revideáltassanak a' Száſzságnak is Apellatioban botsátott Tranſmiſsioi, mind éppen a' több Natioké. Ap. P. IV. T. 15. a. 1.*

--- *itten mi módon ülhetnek benn Fiscalis Directorok. Ap. P. IV. T. 17. a. 1.*

--- *ennek, vagy-is octavalis Terminusoknak folyása alatt való időben, és helyeken, sem el-veſzett marha nyomnak fel-vételével, sem kár fizetéſsel nem tartoznak a' Lakósok. Ap. P. V. ed. 37.*

--- *Erre mi-némü Casusokban evocaltathatnak a' Száſz Natiobéli privatus Személyek. Comp. P. III. T. 13. a. 1.*

--- Táblai Aſſeſsorok, *vagy* Birák, *lásd* Aſſeſsorok.

Tálér. — *ezeket, és Aranyokat mennyiben leheſsen el-váltani? Comp. P. V. Ed. 37.*

Tamási Város. — *Ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T. 86. a. 1.*

Tanáts — Tanátsi Rend. — *Tanátsokat milyeneket vegyenek magok mellé a' Fejedelmek Ap. P. II. T. 1. a. 12. Cond. IV.*

--- *ezeknek hirek nélkül Orſzágos dolgokat a' két Csáſzárhoz, vagy ſzomſzédos Orſzágokhoz való Követtségeket Conföderatiokat ne tegyenek a' Fejedelmek. Ap. P. II T. 1. a. 3. Cond. VI. a. 5. Cond. VI. a. 6. Cond. VI. a. 7. Cond. VI. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond V. a. 4. Cond. V. a. 5. Cond. V.*

MUTATO TÁBLA.

T.

Tanáts — Tanátsi Rend. — *A' melyik Tanáts ártalmát Tanátsra inditaná a' Fejedelmet* proſcriptioval, *és* Notával *büntetteſsék. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. IV. a.* 5. *Cond. XII. a.* 6. *Cond. XII. a.* 7. *Cond. XIII. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XV. a.* 4. *Cond. XV. a.* 5. *Cond. XV.*

— *Tanáts Rendeknek libera voxot engedjen a' Fejedelem, minden-ſé'e panaſzolkodásoknak elő ſzámlálására. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond.* X. *a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XI. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. VIII. a.* 4. *Cond. VIII. a.* 5. *Cond. VIII.*

— *ennek hire nélkül a' Fejedelemség Titulusát, melyet* Bethlen Gábor *a' Fejedelem alatt adott az Orſzág, a' Fejedelem ne augealya, ne változtaſsa. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. X.*

— *idegen Nemzetet a' Tanátsban ne végyen a' Fejedelem azon kivül, kit a' Gubernátor, Tanáts, és Orſzág közönséges Sufragiumából recipiáltatna. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. V.*

— *ennek, és az Orſzág Statuſsi Conſensuſsok nélkül Hadat ne indittson a' Fejedelem, ha ok adatnék-is reája. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. V. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. IV. a.* 4. *Cond. IV. a.* 5. *Cond. IV.*

— *Ezeket pleno numero igyekezzék tartani a' Fejedelem, ha valamelyik közzüllök decedal, annak helyre állását ne halaſzſza a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XV. a.* 4. *Cond. XV. a.* 5. *Cond.* X*V.*

— *ezek, és más Tiſztek, nem mások, hanem Nativus Hazaſiai, vagy per Solennem incorporationem recipiáltatott Zállógos emberek légyenek. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI.*

— *ezek, az Orſzág Törvényeire, ſzabadságára, Hivségére, Fejedelmekhez tartozó köteleſségek mellett Hittel légyenek obligatusok. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XV. a.* 4. *Cond. XV. a.* 5. *Cond. XV.*

— *ezeknek köteleſsége jó Tanáts-adás, ha pedig törvéntelen ok nélkül való doldokra Tanátslanák a' Fejedelmeket, büntetések Nota perpetuæ infidelitatis. Ap.* P. *II. T.* 3. *a.* 1.

— *ennek több része Voxa ályon-meg a' Fejedelem eleiben apellált perekben. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond XI.*

— *ezek a' Decretum, és Articulusok ſzerént tartozzanak Törvényt tenni.* Ugyan ott.

Meg-

MUTATO TÁBLA.

T.

Tanáts — Tanátsi Rend. — *Meg-maradni nem akarókat arra ne kéńszerittse a' Fejedelem. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XIV. a. 4. Cond. XIV. a. 5. Cond. XIV.*

--- *ezehnek tételében haſznos Hazafiakat idegenekért hátra ne veſſen a' Fejedelem.* Ugyan ott.

--- *ezeket az Orſzág Válaſztya, a' Fejedelem Confirmálya. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XV. a. 4. Cond. XV. a. 5. Cond. XV.*

--- *Ezek 12 ſzámmal légyenek.* Ugyan ott.

--- *Ezek Orſzág, és Fejedelem hívségére Hitet az Orſzág előtt tégyenek.* Ugyan ott.

--- *ezeken kivül-is a' kik másoknak veſzedelmére, Haza ſzabadságának romlására, Fejedelemnek ártalmas Tanátsot adnának proſcriptioval, és Notariuſsággal büntettetnek.* ugyan ott.

--- *ezeknek meg egyezett akarattya nélkül derekas Orſzágos dolgokat ne igazgaſsan, Fő Tiſzteket ne oſzſzon a' Fejedelem.* ugyan ott.

--- *hogy ezeket, vagy a' Fejedelmet az Hazafiai authorályák, ſoha semmi időben, és dologban ne kivánnya, és ne parantsolya a' Fejedelem. Comp. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XXIV.*

--- *ezek, és Tábla Birái külön külön 12. ſzámaknál kevesebben ne légyenek, e' felett, mind Vármegyéken Székeken, Várakban lévő, sőt külső állapotbéli Fő, és Vice Tiſztek-is, akár fizetett, akár egyéb rendbéliek légyenek, nem csak Fejedelmek, hanem az Orſzág Hívségére-is Hittel légyenek kötelesek. Comp. P. III. T. 5. a. 1.*

Tántz. — *ez iránt, úgy Mű'sikálás, és ſzokott helyen való Vad-fogás, és több hasonló dolgok iránt való tilalmokat, és büntetéseket közönséges Conſtitutio nélkül a' Székelységen a' Fő, és Vice Tiſztek ne tégyenek. Ap. P. V. Ed. 52.*

Tanú. — *Ennek Nemes Ember ellen paraſzt Ember bé ne véteſsék, ha a' vétek halálos. Comp. P. III. T. 14. a. 2.*

Tanulás. — *erre, vagy ſzolgálatra, és lakásra való mehetés, peregrinatio ſzabadoſsá tétetik, és e' végre Salvus Conductust is tartoznak adni a' Fejedelmek. Comp. P. III T. 9. a. 1.*

Taplotza Falú. — *Ennek meg-maradása bizonyos fel-tételek alatt meg-hagyatik, azok ellen cselekedvén, el hányása meg-határoztatik. Ap. P. V. Ed. 88.*

MUTATO TÁBLA.

T.

Tárház. — *Ebben tartaſsa a' Fejedelem az Orſzágnak mind közönséges, mind Fiscalis Jövedelmeit, sohóvá az Oſzágon kivül ne transportaltaſsa. Ap. P. III. T. 1. a. 7. Cond. XV.*

--- *erre bizonyos Generalis Perceptort, és Thesaurariust tartson a' Fejedelem, azok milyenek, és miként légyenek kötelesek.* Ugyan ott.

Tár Szekér. — *Ezek mellé ne vegye senki 'Sóldos gyalogját Hadi Expeditiok idejen. Ap. P. III. T. 19. a. 16.*

Tasnád-Városa. — *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

--- *ennek Privilegiuma, és ott való Nemeſség' prærogativája mennyiben hagyattatott helyben. Ap. P. V. Ed. 86.*

Tatrang Falú. — *ez, és* Törtsvár, *ahoz tartozó Fiscalis Falúkkal mi-némü feltételek alatt adatott Cserében a'* Brafsaiaknak, Sárkány, *és* Szúnyogfzeg *nevü Falúkért örökösön. Ap. P. III. T. 82. a. 1.*

Tavernicus, — *lásd* Komornyik.

Taxa. — *a'* Levelek Taxája, *lásd* Levelek.

Teke. — Mezö Város — *ezen Város' Lakoſsai a' Poſta-Ló adástól Eſztendeig menté tétettek. Comp. P. III. T 1. a. 10.*

Teleki Mihály. — *Kövári Fö Kapitánynak Kövár vidékin* Dragavilma, *és* Selnitze, *viſzont Fogaras Földén* Opra Kertsesora, *és* Felsö Árpás *nevü Falúk inscribáltatnak. Comp. P. IV. T. 12. a. 8.*

--- *ugyan ennek a'* Kis Selyki *Dézma inscribáltatik. Comp. P. IV. T 12. a 9.*

Templomok. — *a' R. Catholicusoknak derekas Templomai u: m: Kolos Monoſtori, Udvarhelyi, Somlyai Templomok, Klaſtromok, Collegiumok, úgy a' Csiki, és Mikházi Klaſtromok, a' R. Catholicusoknak meg-hagyatnak. Ap. P. I. T. 1. a. 5*

--- *a'* Tövisi *Templomnak a' R. Catholicusok renunciálnak.* ugyan ott.

--- *a' Kolo'svári* Óvari, *és* Farkas-Uttzai *Templomokat Collegium helyével, és a'* Dée'si *Öreg Templommal együtt az Orthodoxa Reformata Evangelica Religion lévöknek adta az Oſzág. Ap. P. I. T. 1. a. 6.*

--- *külömbözö Religiojú helyen, a' hol mind azáltal tsak egy a' Templom a' nagyobb ſzámmal levö Religionak adatik, úgy mind azonáltal, hogy a' többinek más épitteſsék. Ap. P I. T. 1. a. 7.*

--- *ezeknek, vagy Iskoláknak épitéséve fordittaſsék az Innep napok meg nem ſzentelésééért való büntetésekből bé-gyült pénz 200. forint büntetés alatt. Ap. P. V. Ed. 51.*

Eze-

MUTATO TÁBLA.

T.

Templomok. — *Ezeket valamely Religiotól hatalmasúl el-foglaló más Religióbéliek ellen miként kell procedálni. Comp. P. I. T. 1. a. 1.*

--- *a' mely paraſzt Ember ezt haromſzor egy más után el-mulatná, mi a' büntetése. Comp. P. I. T. 1. a. 2.*

--- *ezekből Oláh Espereſiek, és Papok Halgatójokat ok nélkül tiltván el, miként büntetteſsenek a' Vladika által. Comp. P. I. T. 1. a. 10.*

--- *ezt, Scholát, és Prædicatort, Magyarokat tartsanak a' Háttzegiek Rákóczi György Privilegiuma ſzerént, és úgy mentek léſznek a' Poſtálkodáſtól. Comp. P. III. T. 1. a. 2.*

--- *ezeknek épületire fordittaſsanak Három-Széken, 's egyébütt az úgy nevezett Szentegyházi Erdeinek Jövedelmei, és a' Falúbéliek gondviselése alatt légyenek Comp. P. V. ed. 19.*

Tèpe. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III T. 86. a. 1.*

Tèreh. — *Székelységen lévő, és magok Személyekre nézendő külső Jóſzágokat, és Örökségeket bíró Papok, és Egyházi rendek, mi-némü tereh viseléſsel tartoznak. Ap. P. I. T. 5. a. 3.*

--- *ezt a' Fiscalis Jobbágyok, minden közönséges dolgokban, és meg-kivántató költségekben a' Nemeſség Jószágával egyenlőleg viſellyék. Ap. P. II. T. 8. a. 8.*

--- *Semmi-némünek hordozására, vagy Vecturára a' Nemeſség, és annak Jobbágyi ne ké ſzeritteſsenek, tsak mikor a' Várokban múnitiokat kell vinni. Ap. P. III. T. 6. a. 7.*

--- *ennek viselésében paraſzt Fundusou lakó Bihari, és Csatári Nemeſség a' Szegénységet segittse. Ap. P. V. Ed. 23.*

--- *ezeknek közönségeseknek viselésétől immunisok a' Székelység közzül azok, kik Fejedelmek, vagy másoknak Szolgálattyára adják magokat. Ap. P. V. Ed. 67.*

--- *ezzel, vagy-is ſzolgálattal Falú közzé nem tartoznak Emberi emlékezettől fogva mindenkor Parochialis Fundusnak tartatott helyeken lakó emberek — ellenben tartoznak egyéb módon bíratott Fundusokról. Ap. P. V. ed. 68.*

--- *ezeknek viselésétől való menté-tételről nyert Privilegiumok invalidáltaſsanak. Comp. P. III. T. 8. a. 8.*

--- *ezeket az Orſzág Statuſsival, a' Székely Rend a' maga Natiojával, egyéb Natiok pedig, magok Natiojok beliekkel viseljék. ugyan ott.*

--- *ezt a' Városi Rendel egyenlőleg tartozik hordozni az Abrudbányai Nemesség. Comp. P. V. Ed. 11.*

Termi-

T.

Terminus octavalis. — *lásd Tábla, Törvény, Törvény Szék.*

Tetem. — *erre való hivás, és halál újjitás, mint Kereſztényekhez nem illendő ſzokás a' Székelyſégen el-töröltetik. Ap. P. III. T. 76. a. 9. P. V. Ed. 54.*

Tétső. — *ez Harmintzaddal nem tartozik. Comp.* P. *III. T.* 10. *a.* 6.

Thesaurus. — *lásd* Kints;

Thesaurarius. — *lásd* Kints-Tartó.

Thorda. — *lásd* Torda.

Tilalom. — *ennek rontásáért büntetés* 12. *forint. Ap.* P. *III. T.* 5. *a.* 1.

--- *ez ellen nevezetesen Tarlóra közönséges fel-ſzabadúlás előtt a' ki marháját ki ereſztené mi a' büntetése?* ugyan ott.

Tiltás. — *lásd* Inhibítio Prohibita.

Tiſztek. — *Ezeket, a' Magyar Natio, és Száſz atyaſiak magok Natiojokból ſzoktak válaſztani. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV.*

--- *a' Székelyeknek* Kapitányokat, Király Birákat, Generalisokat, *magok Nemzetéből állókat, és köztök lakókat adjon a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. a.* 7. *Cond. XIV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1 *Cond. XVII. a.* 4. *Cond. XVII. a.* 5. *Cond. XVII.*

--- *Fő Tiſzteket ſokáig vacantiában ne tartson a' Fejedelem maga, és Orſzág kárára. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. XIV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *ezek betsületes, és jó Állogos Hazaſiak, a' Fejedelemnek, és Orſzágnak hívségére Hittel kötelesek légyenek. Ap. P. III. T.* 42. *a.* 1. *és T.* 43. *a.* 1.

--- *ezek ſokáig vacantiában ne tartaſſanak a' Fejedelmek, és Orſzág kárára.* Ugyan ott.

--- *Végbéli Tiſzteket Hazaſiak nem válalván, azok a' Hazaſiak közzé incorporaltattaknak-is adattathatnak.* ugyan ott.

--- *ezek, az igaz Executiok' ki-ſzolgáltatásában, Hivataljoknak el-veſztése, és* 200. *forint büntetés alatt el-járjanak. Ap. P. III. T.* 42. *a.* 2. *és T.* 43. *a.* 1.

--- *Ezek Hivataljokban el-nem járván, juxta Continentiam Decreti büntettessenek. Ap.* P. *III. T.* 42. *a.* 2.

--- *Vice Tiſztek Hivatallyoktól annuatim butsuzzanak.* ugyan ott.

MUTATO TABLA.

T.

Tisztek. — *Fő Tiſztek Vármegye akarattya ellen Eſztendő előtt* 200, *forint büntetés alatt nem bútsuzhatnak.* Ugyan ott.

--- *ezeknek Válaſztások módja, és kiket téſzen közzüllők a' Fejedelem, kiket a' Fő Ispányok, és Vármegyék. Ap.* P. *III. T.* 43. *a.* 1.

--- *ezek közzül Hadakozások idején, nevezetesen kik maradjanak otthon. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 4.

--- *ezek a' gonosz-tévőkkel egyet értvén, vagy azoknak hamis keresetekben réſzesülvén a' gonosz tévővel egyenlő-képpen büntettetnek. Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 11.

--- *ezek halálra, vagy egyéb büntetésre való gonosz-tévőt el botsátván, miként büntettetnek. Ap.* P. *III. T.* 47. *a.* 16.

--- *ezeknek semmi prætenſiojok ne légyen az olyan gonosz-tévőknek sem Személyekhez sem Jóvaikhoz, kiket valamely Földes Ur maga Jószágában el-fogatván Törvényesen meg-itéltetett, és exequaltatott. Ap. P. III. T.* 47. *a.* 19.

--- *ezeknek tételében haſznos Hazaſiakat idegenekért hátra ne veſſen a' Fejedelem. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XIV. a.* 4. *Cond. XIV. a.* 5. *Cond. XV.*

--- *ezek akár-mely Rendbéliek nem tsak a' Fejedelemnek, hanem az Orſzágnak-is hűségére Hittel légyenek kötelesek. Comp.* P. *III. T.* 5. *a.* 1.

--- *ezek Fő Ispányok után valók illetlen exceſsusokért exactiokért, extorſiokért miképpen büntetteſsenek. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 3.

--- *ez haljon-meg, ha halálra Sententiáztatott gyilkost el-ſzalazst, vagy elbotsát ſzánt-ſzándékoson, vagy pénzért, ha pedig tsak történetből* 100. *ſtal büntettetik. Comp. P. III. T.* 14. *a.* 4.

--- *ha mikor Proceſsuaiis dologban akarnak procedálni, akár criminalis, akár mulctalis légyen az, Nemes Embereket, vagy azokat nem kaphatván Vármegye esküdjeit-is adhibeálják az olyan Törvény tételben. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *ezek, vagy más Rendbéli Executorok, ha valamely félelmes helyekre Executiora nem mehetnének, a' körül való Falúkból elégséges embereket végyenek magok mellé sub pœna. Comp. P. III. T.* 5. *a.* 3.

--- *Székeken, Vármegyéken, és Városokon, a' Causakból emergalandó pœnákból, a' Causansoknak rata portiojokat adják-ki, a' homagialis pœna pedig egyedül a' perest illeti. Comp. P. V. Ed.* 2.

MUTATO TABLA

T.

Tiſztség. — *Tiſztséget, vagy Tiſzteket ſine diſcrimine Religionis bene merita Personaknak adjanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T. 1. a. 2. Cond. VI.*

--- *Fő Tiſzteket a' magok mellett lévő Tanátsok Hirek nélkül ne oſzſzanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. IV.*

--- *ezt idegen Nemzetnek fő-képpen Várakban ne adjon a' Fejedelem. Ap. P. II. T. 1. a. 4. Cond. V.*

--- láss többet elébb *ezen Szónál:* Tiſztek.

Titulus. — *Mely Titulust adott az Orſzág ezen Fejedelemségnek* Bethlen Gá. bor *alatt, azt a' Fejedelem se ne változtaſsa, se ne augeálya, hanem a'val Contentus légyen. Ap.* P. *II. T. 1. a 3. Cond. X.*

Tó. — *ezekből halakat lopók miként büntetteſsenek? Ap. P. III. T. 36. a. 1.*

--- *ezekben a' Regius Funduson mi módon leheſsen haláſztatni Fiscus ſzámára a' Fiscalis Tiſzteknek? Comp. P. III. T. 13. a. 2.*

Tólvaj. — *ezt kiáltván a' Harmintzadon el-ſzökött Embereknek proſecutiojakor, és meg-tanálásakor az Harmintzadhoz tartozó Szolgák, ezeknek hirtételére, és kiáltására fel nem kelő Falúk* 200. *ftal. büntettetnek. Ap. P. II. T. 12. a. 7.*

--- *ennek kiáltására, vagy harang félre-vevésre fel nem kelő, és gonosz-tévőket meg-fogni nem akaró Falúnak büntetése* 200 *forint. Ap. P. III. T. 74. a. 6.*

--- *ezt kiáltván a' Károsok Dézmát, Sót, 's egyéb terheket hordozó, és károkat tévő Szekeresek ellen a' Falúk fel-kelni, és azokat areſtálni tartoznak. Ap. P. V. Ed. 7.*

--- *ezeket* Taplótza *Falú akár mi-módon pártfogólván el-hányattaſsék. Ap.* P. *V. Ed.* 88.

--- *láss többet ezen Szónál:* Czinkálás, Lator, Lopó.

Torda. — Újj Tordaiaknak *Privilegiumok' meg-erősittése, ſzolgálattyoknak ki rendelése, és Törvénykezések módjának el-határozása. Ap.* P. *III. T.* 61. *a.* 1.

--- *ezeknek* Ó Tordai *Embert magok közzé fogadni nem ſzabad* 200. *forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

--- Ó Tordaiak *Fejedelmeknek különös Salvus Conductuſsok, vagy Czímerek nélkül Poſta ló, és Szekér adáſsal, ingyen gazdálkodáſsal nem tartoznak, Város Birája házára ſzállani nem ſzabad. Ap. P. V.* ed. 87.

--- *ezek ſzállás-adáſsal, gazdálkodáſsal, pénzért tartoznak, az úton járóknak.* Ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

T.

Torda. — Ide való *Só vágók mi-némü tereh viselésekben tartoznak segíteni a' több Városi lakósokat.* Ugyan ott.

--- *ide való Só-vágók Törvény dolgában a' Város Birájától függjenek.* Ugyan ott.

--- *az itten lévö Hidon is, sem a' Nemeſség, sem annak számára Sót vivö Szekerek vám fizetéſsel nem tartoznak. Ap. P. V. Ed.* 92.

--- *itten a' Hidakon* Kolosiaknak *Vám nem fizetésről való privilegiumok nem haſznál.* ugyan ott.

--- *itten Harmintzad Záſzló erigáltaſsék, és Harmintzad véteſsék. Comp. P. II. T.* 3. *a.* 1.

--- *mind* Új, *és* Ó Tordán, *úgy* Déésen, *és* Egyházfalvában-*is a' régi puszta Seſsiok Connumeraltaſsanak, és a' Váradi Nemes, és Vitézlő Rendnek lak-helyül adattaſsanak. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 5.

--- *ide, és* Déésre *telepedteknek Nemeſségéről, és ſzabadságáról. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 6.

--- *ide, és* Déésre *telepedteknek régi Fejedelmektöl való Donatiojok, Collatiojok, és Privilegiumok meg-tartatván, Jus Regiummal Confirmaltaſsanak, és semmi majorságból Dézmát ne adjanak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 7.

--- *itten, és* Déésen *a' mely puſzta Seſsiok a' partiumbélieknek adattak, és fel nem épittettek, másoknak adattaſsanak. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 8.

--- *itten, és* Déésen *Méſzár-ſzéket, es* Kortsomát *kiknek ſzabad tartani. Comp. P. III T.* 11. *a.* 9.

itten, és Déésen *a' Só-vágók elöbbeni hivatalokban meg-tartatnak.* Ugyan ott.

--- *ide való, úgy a'* Kolosi, Széki, Vizaknai *Só Aknák a'* Portuſsal *együtt esmét a' Fejedelem' diſpoſitioja alá botsáttatnak* 20. *ezer* Talléroknak *az Adóban való fizetéséért. Comp.* P. *V. Ed.* 43.

Torja. — *Ennek Privilegiuma miként hagyattatik helyben. Ap.* P. *III. T.* 78. *a.* 1.

Tótfalúd. — *ez a' nyom követésről, és lópott marhákról írt Articuluſsal élni tartozik. Comp. P. V. Ed.* 26.

Tractatus Pacis. — *lásd* Conſœderatio — Követség.

Tranſmiſsio. — *Ezeknek ki-adása előtt kell Novummal élni. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 20. *és a.* 22.

--- *ezekhez semmi nem ragad. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 22.

MUTATO TÁBLA.

T.

Transmiſsio. — *Ezeknek ki-adattatások előtt reformaltaſsan, a' ki új Itéletel akar élni, mert a' Táblárol reformatiora viſszſza nem botsáttatik.* Ugyan ott.

--- *ezeknek ki-adattatásoknak, és azokban tandlt hibáknak reformultatása módja. Ap. P. IV. T. 1. a. 41.*

--- *Ezek a' Gyülések alatt való Táblán-is indifferenter revideallathatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 43.*

--- *Transmiſsioban semmi-némü Causák absque* merito, *tsak* exceptioval, *a' peremptoriakon kivül Táblára az alsóbb Székekről ne botsáttaſsanak Ap. P. IV. T. 1. a. 44.*

--- *a' Székelyek Transmiſsioja Táblárol, vagy Gyülésről se Communisra, se Evictoyra ki ne botsáttaſsék, hanem magok Forumjokon éljenek minden remediumokkal. Ap P. IV. T. 14. a. 3.*

--- *ezek a' Székelységen az Alsó Székekről elébb a' Derék Székre botsáttassanak, onnét a' Táblára. Ap. P. IV. T. 14. a. 5.*

--- *Transmittaltatni ſzokott Causákat a' Birák nem transmittálván 200. ftal büntettetnek.* Ugyan ott.

--- *ezek a' Száſzságnak-is mint más Natiónak terminusokoun-is revidealtassanak, úgy egyéb Táblát illető Causák-is. Ap. P. IV. T. 15. a. 1.*

Transumtum. — *Transumtuma a' Leveleknek hól légyen. Ap. P. IV. T. 11. a. 2.*

Triineſtralis Certificatio. — *lásd* Condescensio.

Tsavargó. — *lásd* Csavargó.

Tsëléd. — *lásd* Szolga.

Tsernátfalú. — *lásd* Csernátfalú.

Tsatár. — *ide való, és* Bihari *Nemeſség Fiſcus ſzámára pürüſzt Funduson való lakásért 5 — 5. forintot fizeſsen, a' Szegénységet tereh-viselésben segittse. Ap. P. V. Ed. 23.*

Tsizma. — *lásd* Csizma.

Tsizmadia. — *lásd* Csizmadia.

Tsuts. — *az ide való Vámot bíró Földes Úr Vámjáról való igazságát a' Fejedelem előtt meg-mutaſsa. Ap. P. V. ed. 92.*

--- *az ide való Vámról a' Privilegium nem producáltatván a' Vám örökösön el-törö tetett.* Comp. *P. III. T. 3. a. 4.*

Tútorság. — *ennek dolga a' Decretum tartása ſzerént observáltaſsék. Ap. P. III. T. 26. a. 1.*

Ezek,

MUTATO TABLA.

T.

Tûtorság. — *Ezek, vagy valakinek prædeceſſorai által indittatott proceſſusokban ha duplex Citatioja tanáltatnék-is valakinek, nem marad Calumnián, hanem homagium, és költség fáradság meg-fizetésével Condescendál Causája. Ap. P. IV. T. 1. a. 39.*

Töltés. — *ezeket, úgy az útakat, hidakat, a' Falúk jó móddal tsinálva tartsák 12. forint, a' Városok 200. forint büntetés alatt. Ap. P. III. T. 38. a. 1. és T. 39. a. 1.*

Tömlötz. — *ezek alkalmatosok, a' mely Fiscalis Várokban, Kerített, és Mezö-városokban-is vagynak, oda a' meg-fogott gonosz tévök bé-véteſſenek, ha a' Tiſzteknek arra alkalmatos helyek nintsen. Ap. P. III. T. 47. a. 16.*

--- *ezekből azon helyből Tiſztek, a' gonosz-tévöket az oda vivöknek, vagy küldöknek hirek, 's engedelmek nélkül el ne botsáſsák.* ugyan ott.

--- *ezekért váltsággal tartoznak a' gonosz-tévöket oda vívök.* ugyan ott.

Tömlötz-tartó. — *Ezek halálra való gonosz-tévöt botsátván-el halállal büntettetnek, ha pedig tsak fizetésre valót, a' fizetés, és a' gonosz-tévöt illetö büntetés száll reájok. Ap. P. III. T. 47. a. 16.*

--- *ezek által halálra való gonosz-tévöt botsáttatván-el a' Tiſztek, 500. ftal. büntettetnek.* ugyan ott.

Törtsvár. — *Ez a' Fiscalis Jószágok közzé tartozik. Ap. P. II. T. 8. a. 1.*

--- *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap. P. II. T. 12. a. 1.*

--- *itten a' Czirkálás állapottya miként légyen el-rendeltetik. Ap. P. III. T. 46. a. 6.*

--- *ez hozzá tartozandó Fejér Vármegyei* Bátsfalú, Türkös, Csernátfalú, Tatrang, Zajzon, Pulchenetz, APácza, *és* Krisbák *nevezetü Falúkkal* 11. *ezer forint fizetésért* Sárkány, *és* Szúnyogſzeg *nevezetü Falúknak Cserében adásáért* Braſsó *Városſának adatik örökösön* Rákótzi György *Fejedelem által. Ap. P. III. T. 82 a. 1.*

--- *itten a' Caſtellanus Magyar Nemzetböl való tétetſék a' Fejedelem' megegyezéséből, ki-is a' Fejedelem és Orſzág' hívségére minden esetben megeskündjék.* ugyan ott.

--- *ide ſzükség idején annyi præſidiumok vetteſſenek-bé, a' mennyit a' Fejedelem, és az Orſzág rendelni fog.* ugyan ott.

--- *ezt a'* Braſsaiak *minden féle belsö, és külsö erösségekkel, u: m: éleséggel, fegyverrel kész állapotban tartsák.* ugyan ott.

--- *ennek adománnyáért Hadakozás idején* 12. *Lóvasokat tartoznak a'* Braſsaiak *állítani a' Nemeſség közzé, mind ſzintén az* 7. *Birák.* ugyan ott.

Ennek

MUTATO TÁBLA.

T.

Törtsvár. — *Ennek Jószágaiból a' Vármegye Záfzlója alá, vagy a' Szász Nemzet gyalogjai közzé egy Katona se fogadtaſsék-bé, hanem a' Vár őrzésére hagyatsaſsék.* Ugyan ott.

--- *ez úgy adattatott a' Braſsaiaknak, hogy magok Városſokban más Nemzetbélieket egész Familiáiokkal bé-botsátani, azoknak ſzállást adni, véllek Kereſztényi módon bánni, és ha el-akarnának menni, minden jóvakkal ſzabadon botsátani tartozzanak.* ugyan ott.

--- *ezeknek, és ahoz való Jószágoknak a' Braſsaiaknak lett adománnyát az Országis meg-erősíti, úgy hogy ezért Cserében adott Jószágok örökösön Fiscalis Jószágoknak tartaſsanak, ellenben* Törtsvar *Jószágaival edgyütt örökösön a' Braſsaiak-é légyen.* ugyan ott.

--- *ez hozzá tartozó Jószágaival, nóha Vármegyén vagyon, még is Kapúſzám után való mind Fiscalis, mind Vármegyei Adótól ment légyen.* Ugyan ott.

--- *ez nóha Vármegyén vagyon, az halállal váló büntetés mindazon-által a'* Braſsai *Tiſzteknek hatalmában légyen, a' Vármegyei Tiſztek' jelen-létek nélkül.* ugyan ott.

Törvény. — *Igaz Törvényt tartoznak a' Fejedelmek ſzolgáltatni Szegénynek, bóldognak, minden Személy válógatás nélkül. Ap. P. II. T. 1. a. 3. Cond. VI. a. 5. Cond. XIII. a. 6. Cond. XIII. a. 7. Cond. IX. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI. a. 5. Cond. XI.*

--- *ennek tétele előtt, Uri, Nemes, és Szabad Rend közzül senkit-is senki vád, lására ne areſtáltaſson a' Fejedelem, hanem legitima Citatio, Convictio és aggravatio után. Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. VIII. a. 6. Cond. VIII. a. 7. Cond. X. Comp. P. I. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI. a. 5. Cond. XI.*

--- *ezeknek discuſsiojáu Terminusokon benn ne üljön a' Fejedelem, mivel úgyis eleiben apeltálják a' Törvényt mint Summus Juſtitiarius eleiben Ap. P. II. T. 1. a. 5. Cond. XIII, csak a' Fiscus Causaiban nem ül benn, de egyéb Causákban benn ülhet, úgy, hogy ezzel az apellatio ne interturbáltaſsék. Ap. P. II. T. 1. a. 6. Cond. XIII. Se terminusokon, se Diætakon semmi-némü Törvényben, ne üljön benn a' Fejedelem, mivel eleiben apellaltatnak a' Törvények mint Summus Juſtitiarius eleiben. a. 7. Cond. IX. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XI. a. 4. Cond. XI. a. 5. Cond. XI.*

--- *Törvény Székek Vármegyéken mentől ſzorgalmatoſsabban, és gyakrabban celebráltaſsanak. Ap. P. III. T. 43. a. 1.* Tör-

MUTATO TÁBLA.

T.

Törvény. — Törvény Székek *minden Vármegyéken Székes helyeken mind Erdélyben, mind Partiumban celebráltaſsanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 1.*

--- *Törvény Székek tartásának ideje octavalis Terminusok, úgy ezek tartásának helyei, mind a' Vármegyékre, mind a' Székelységre, és Partiumbéliekre nézve meg-határoztatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 2.*

--- *Törvény Székek Celebrálásakor egyik Fö Tiſzt Udvartól el-botsáttaſsék. Ap. P. IV. T. 1. a. 3.*

--- *Törvény-tévöket, 's Pereseket háborgatók, fenyegetök 200. ſtokban, azoknak pedig turbaloi a' Decretum tartása ſzerént büntettetnek. Ap. P. IV. T. 1. a. 4.*

--- *Törvénnyel kereſletvén Erdélyi Jószágokból potentiát patráló más párton lakók, Törvény, és az Executio azon Jószágából ſzolgáltaſsék, melyben a' potentia esett, etiam cum Brachio Regali. Ap. P. IV. T. 1. a. 5.*

--- *ezzel keresvén valaki Potentiariustól Jószágot, és Törvény közben el-pusztúlni hagyatván a' Jószág, a' Jószággal együtt a' kár-is meg-itélteſsék. Ap. P. IV. T. 1. a. 6.*

--- *ezekben az illegitimus Fejedelmek' idejekben költ, de külömben Törvényesen készült Levelek-is meg-áljanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 7.*

--- *ezeknek proceſsuſsa ne remoraltaſsék illegitimum Mandatumokkal, a' Sententiák mindenütt exequaltaſsanak, a' Fiscalis Tiſztektöl-is ne impedialtaſsanak sub pœna minoris potentiæ, et refuſionis damnorum. Ap. P. IV. T. 1. a. 8.*

--- *ezeknek folyása idején Káptalanok, vagy egyéb törvényes Executorok Executiokra ki-menvén, azzal azzal a' Törvény, és Székek ne impedialtaſsanak. Ap. P. IV. T. 1. a. 9.*

--- *ezeknek proceſsuſsiról* 1619-ben *egyben ſzedegettetett, és az Aprobata Conſtitutioknak* 4-dik *Része* 10. *Articuluſsa után bé irattatott Articulusok, mind a' Királyi Táblán, mind a' Vármegyeken, Székely, és Szász Székeken meg-tartaſsanak, a' több Articulusok Caſsáltatván, és erötleneknek declaraltatván. Ap. P. IV. T. 1. a. 10.*

--- *ezek mi-némü dolgokban ſzoktanak brevis Proceſsusok úttyán folytattatni? lásd. Ap. P. IV. T. 1. a. 11.*

--- *brevis Proceſsusra való Törvények in arbitrio Causantium állanak, valyon Táblán-é, vagy Széken kezdjék, mind-azonaltal a' melyekben Örökség* perpetuitas bonorum *forog fenn, és* Productio Privilegiorum *kivántatik, azt Táblán; a' mely pedig Notát illetne, Diætán prosequalják. Ap. P. IV. T. 1. a. 12.*

A' brevis

MUTATO TÁBLA.

T.

Törvény. — *A' brevis Proceſsusu Törvényeket a' Táblán akarván keresni valaki* Litteris Evocatoriis evocaltaſsa *az Alpereſsét, a' kinek Exmiſſio adaſsék a' következendö terminusig, akkor pedig finalis Sententia pronuncialtaſsék.* Nemoban *hagyván pedig magát, vagy Inhibitio mellett sem Compareálván, a' Finalis Sententia ki-adaſsék ad exequœndum. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 13.

--- *a' Törvény Szék helyén lévén valaki, még-is pereſsének nem felel, azután* Inhibitioval *él, ezen Családrságáért* Calumnia *büntetésen, vagy-is* patvaron *marad. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 14.

--- *a' Törvény Székek eleiben a' quinque Casusok, és Deliberatum homicidiumok, Personalis Comparitiot kivánnak, exceptis Caſibus Decretalibus. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 15.

--- *Törvényben Személyes jelenésre hívni valakit óly' Causákban, mely Personalis Comparitiot nem kivánna,* mortuum homagium *buntetése alatt nem ſzabad. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 16.

--- *ezekben per non venit hozattatott Sententiaknak exhibeálásának modja, 's az Actornak Jóſzága nem lévén azon Vármegyében, a' honnan Certificáltatni kellene de Novo Judicio, az Executorok mint procedályanak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 17.

--- *a' brevis proceſsusra való Törvényekben ipsa die proclamationis absentibus* ſine onere *a'* verbalis prohibitio *meg-engedtetik, de ha a' Sententiák eodem die nem prohibealtatnának, más nap az Itélö Meſterek ki-adhattyák. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 18.

--- *a' brevis proceſsusra való Törvényeket az alsó Székeken akarván folytatni valaki, annak proceſsuſsa módja,* Citatio *mint légyen az Alsó Székekenis azon Proceſsusok a' Táblaiakhoz accomodaltaſsanak. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 19.

--- *ezekben a' brevis Proceſsusu Törvényekben az Alsó Székeken-is adaſsék* egy exmiſsio *a' második Törvény Székig, akkor Törvény pronuncialtaſsék.* Ugyan ott.

--- *ezekben* Novummal *élni ante extractionem Transmiſsionalium lehet, azután meg nem engedtetik. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 20. *és* 22.

--- *ezekben* Prohibita *mellett Törvénnye lévén-is valakinek,* Novummal *élhet, ha pedig* Prohibitaval *élni nem akar, úgy is élhet* Novummal. *Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 21.

MUTATO TÁBLA.

T.

Törveny. — *Ezekben a'* Prohibita *a' Novummat nem excludálya. Ap. P. IV. T. 1. a. 21. és a. 27.*

--- *ezekben akár* Simplex *akár* gratiosum Novummokat *mind a' két Cancellariakon expedialtatnak. Ap. P. IV. T. 1. a. 23.*

--- Nemoban *hagyván valaki magát az-után pedig a' per* non venit Sententiának exequalásától *el tiltván az Actort, készen légyen bizonyságival a' második Székre, külömben további* exmissio nélkül *Törvénnye lészen. Ap.* P. *IV. T. 1. a. 24.*

--- *ezek folyásában mitsoda Casusokban admittáltassanak az* Apellatiok, *'s mikbe ne, úgy a' Foglyók-is* az Apellatio alatt *mi-némüekbe tartassanak fogva, vagy meg-kezesítteſsenek? Ap* P. *IV. T. 1. a* 25.

--- *a' brevis Processusu Törvényekben minden* remediumok, prohibiták, párvételek, Procuratori revocatiok, *melyekkel azon Székről a' Causáknak discussioja a' második Székről ki-menne, ki-rekesztetnek.* ugyan ott.

--- *ezekben* Evictorra *való fogásnak módja 's annak processusa. Ap. P. IV. T. 1. a.* 26.

--- *ezek két vagy három nap celebraltassanak az Alsó Székeken, és mi-okból? Per non venit Sententiák-is azon Székből ki adassanak, ha benn nem tiltya az Alperes. Ap.* P. *III. T. 1. a. 27.*

--- *ez mi képpen, és mi némü büntetés alatt szolgáltassék* potentiát, *vagy kárt tévő parasztember ellen a' Földes Ur által Ap. P. IV.* T. 1. *a.* 28.

--- *ezekre a' paraszt emberek ellen való keresetekben a' bizonyságok személyesen meg nem jelenhetvén bizonyitására igaz* Relatoriáknak *helye légyen, és acceptaltassanak Ap. P. IV. T. 1. a. 29.*

--- *a' brevis Processusokban három helyes* exceptionál *több ne engedtessék. Ap. P. IV. T. 1. a.* 30.

--- *ezekben a' longus processusokban két* Prohibitával *lehet élni, 's mi-módon? Ap. P. IV. T. 1. a.* 31.

--- *ezekben* Communis Inquisitiotól, oculata Revisiotól, *és* hir-tételről, *melyeket a' Birák itélnének, ha el akarná valaki tiltani peres társát, a' Birák által határozott nyóltzad nap alatt légyen-meg az* Inhibitio, *mert az-után nem léſzen ereje. Ap. P. IV. T. 1. a.* 32.

--- *ezekben költ Itéletek ellen* Repulsioval *másodszor is élni mévészlők ellen* Regale Brbchium *rendeltessék, és az executio végben vitetteſsék. Ap. P. IV. T. 1. a.* 33.

Törvé-

T.

Törvény. — *Törvényes Levelekben esendő* errorok, *ha az* Executorok, Meſterek, *vagy* Káptalanok *által esnének, mi-modon igazittaſsanak, vagy* reformáltaſsanak. *Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 34.

--- *ezekben in* longis Causarum proceſsibus *a' per* non venit Sententiákat *az Itélő Meſterek a die* proclamationis *ſzámlálva hányad napon adhattyák-ki, és mi okból kell vigyázni azon napokra. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 35.

--- *ezekben az octavalis terminusok végekhez közelgetvén, annak előtte hányad nap előtt nem ſzabad a' Felperesnek Alpereſsét meg-ſzóllítani avagy* proclamázni, *és hányad nappal az előtt ne veheſsen egyik fél-is* absolutionalist. Ugyan ott.

--- *ezekben in* Diviſionibus *inter* Fratres, et Sorores Carnales, Patrueles, item et Matruales *celebrandis* Inhibitio *nem lehet, ki-vévén a' Székelységet. Ap.* P. *III. T.* 1. *a.* 36.

--- *azokban, melyeket valakinek* Tutori *vagy* Prædeceſsori *inditották, ha* duplex Citatioja *lett vólna-is valakinek*, Calumnián *nem marad, hanem* homagium *büntetéſsel, és költség fáradság fizetéſsel condescendal Causája. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 37.

--- *ezek egyſzer'smind két Vármegyékben* Celebráltatván, *ha ki mindenikre* Personaliter *vólna* Citálva, *egyikben dilatio adattaſsék. Ap.* P. *IV. T.* 1. *a.* 38.

--- *Régi Törvényeknek, és Pereknek másra való ſzállításában mi-némü mód, és proceſsus tarsaſsék Ap. P. IV. T.* 1. *A.* 57. *és* 39.

--- *ezekben*, a' Fiscus *részéről indittatt akban-is meg-engedtetik* a' Novum cum gratia, *de ha semmit nem újjithat a' Novisans*, perpetuum Silentium *imponaltatik. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 40.

--- *a' Törvény Szekeken a' Transmiſsiok mi-képpen adattaſsanak-ki, és ha azokban hibák találtatnak, az hibáknak* reformatioja *mi-módon mennyen véghez. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 41.

--- *ezek mi módon Szolgálsaſsanak-ki a' potentiát patráló Fiscalis Tiſztek ellen. Ap. P. IV. T* 1. *a.* 42.

--- *Mi-némüek revideáltatbatnak a' Gyülések alatt való Táblákon. Ap. P. IV. T.* 1. *a* 43

--- *ezek semmi némüek tsak* exceptioval absque merito a' Peremtionalis exceptiokon *kivül Alsó Szekről Táblára ne botsáttaſsanak, hanem cum toto suo proceſsu. Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 44.

MUTATO TABLA.

T.

Törvény. — *Ennek ki-ſzolgáltatásában senkinek kedvezés ne légyen, sem* Itélő Meſterektől, *sem* egyebektől. *Ap. P. IV. T.* 1. *a.* 45.

--- *ezek Series ſzerént itélteſsenek, melyet a' Fejedelemek-is meg-tartaſsanak.* Ugyan ott.

--- *azoknak Törvényeket, kiket a' Fejedelmek magok ſzükséges dolgaikban elakarnak küldeni, a' Tábla elé vegye.* ugyan ott.

--- *ezekben senkinek ádó haladék ne adattaſsék, tsak a' kiknek a' Törvény helyt ád.* Ugyan ott.

--- *ezekben* Dilatiokról *való parantsolatok*, prorogatorium Mandatumok *ne adattaſsanak, és a'* Dilatiok *kérésére fel adott okok ſzorſsan meg-visgáltaſsanak. Ap. P. IV. T.* 2. *a.* 1.

--- *ezekben adandó Dilatiokra nézve* prorogataja az Özvegyeknek *ez-után is meg-hagyatik.* ugyan ott.

--- *ezekben a'* Citatio, Proceſsus, Remediumok, Apellatio, Transmiſsio *a' Székelységen miként légyen. Ap. P. IV. T.* 14. *a.* 3. 4. *és* 5.

--- *ezek Apellatioban a' Fejedelem eleiben vitetvén, a' Tanátsi Rendnek nagyobb réſzinek voxa ályon meg. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

--- *ezt a' Deeretum, és Articulusok tartása ſzerént tegyék a' Fejedelmek, és Tanátsi Rendek.* ugyan ott.

--- *ezekben semmi úton módon mások perére nézve magát a' Fejedelem ne elegyittse, és perekben forgó Jószágoknak Feleségire, magára, vagy gyermekire maradására ne tselekedjék. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XII. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. XII.*

--- *ezekben a'* M. Vásárhelyiek, *és más helybéliek-is élyenek, és proceddályanak a' Decretum, és Orſzág' Conſtitutioi ſzerént. Comp. P. III. T.* 8 *a.* 12.

--- *ezekben* Három-Széken *a' Nemes, és Városi Rendek közt emanaltatott Relatoriák-is acceptaltaſsanak. Comp.* P. *III. T.* 8. *a.* 13.

--- *ezt kötelesek a' Száſz Natiobéliek-is mindennek ki-ſzolgáltatni. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 4.

--- *Székek mind Vármegyéken, mind Székelységen a' Fő Tiſztteknek egymással való Correspondentiaiból celebráltaſsanak rend-ſzerént, hogy a' Peresek, és Procuratorok reá érkezheſsenek. Comp. P. IV. T.* 1. *a.* 3.

--- *ennek tételében akár mulctalis, akár Criminalis dolgokban a'* Tiſztek Nemes Embereket, *vagy Vármegye Eskütjeit adhibeálják. Comp.* P. *IV. T.* 5. *a.* 1.

Török

MUTATO TÁBLA.

T.

Török, vagy Fényes Porta. — *Ezzel Frigyet tartsanak a' Fejedelmek. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 2. *Cond. V. a.* 3. *Cond. II. a.* 4. *Cond. XIII. a.* 5. *Cond. III. a.* 6. *Cond. III. a.* 7. *Cond. IV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. III. a.* 4. *Cond. III. a.* 5. *Cond. III.*

--- *ez által a' Fejedelmi* libera Electiot *szabad Választást* Athname *levéllel Confirmaltassa a' Fejedelem. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. VII. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. III. a.* 4. *Cond. III. a.* 5. *Cond. III.*

--- *oda Követeket-is expediályon a' Fejedelmek. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. III. a.* 6. *Cond. III. a.* 7. *Cond. IV. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. III. a.* 4. *Cond. III. a.* 5. *Cond. III.*

--- *ennek Contentalására a' Kapú-szám szerént való Adó neveltetik. Ap. P. III. T.* 2. *a.* 11.

--- *ennek Földére csatázó Csavargók, és Latrok miként büntetteſsenek. Ap. P. III. T.* 49. *a.* 2.

--- *ennek Földére ment Jobbágyoknak el-hozattatások miként engedtetik-meg. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

--- *ennek Míveire, úgy egyéb Mívekre-is Ezüst, és Arany adás a' Tárházból légyen. Ap.* P. *V. Ed.* 94.

--- *ennek Contentatiojára a' kik pénzt adtanak, vagy pénzel, vagy Jószággal ki elégitteſsenek. Comp. P. IV. T.* 9. *a.* 1.

--- *ezeknek, vagy Armásoknak járását a' közelebbi Végbéli Tiſztteknek, megjelenteni tartoznak a' Hodoltsági Birák. Comp. P. V. Ed.* 32.

--- *ennek Contentatiojára való Adónak meg-indittását késleltetők meg-büntetteſsenek. Comp.* P. *V. Ed.* 44.

--- *ennek Contentatiojára való Adónak az egész Országban lévő Vármegyékre, Székekre, és Városokra való fel vetése. Comp. P. V. Ed.* 45.

--- *ugyan e' végre a' Hódóltságra Kapu-szám szerént fél annyi Ado vettetik, mind a' Hodolokra. Comp.* P. *V. ed.* 46.

Tövis. — *Az ide való Templomnak renunciálnak a' R. Catholicusok. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 5.

--- *a' kik ide telepedtek, és más Patronusoknak Szántó-földeket, réteket, berkeket, magok számokra foglalták, reſtitualják, 's mi módon? Comp. P. III. T.* 11. *a.* 10.

--- *Vármegye Törvényétől függjenek.* Ugyan ott.

--- *ide telepettek úton járóknak szállást adni tartoznak.* Ugyan ott.

--- *ugyan ezek* Jenő *felé ál útakon ne járjanak.* ugyan ott.

MUTATO TÁBLA.

T.

Türkös Falú. — *Ez* Törtsvárral, *és ahoz tartozó több Fiscalis Falúkkal mi-némü fel-tételek alatt adatott Cserében a'* Brafsaiak*nak* Sárkány, *és* Szúnyogfzeg *nevü Falukért. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

U.

Udvar, — Udvari. — *Udvari Népet idegen Nemzetből állót* 200. *Personán kivül többett se Várakban, se maga mellett ne tartson* Catharina *Fejedelem Aſzſzony. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 4. *Cond. V.*

--- *A'* 200. *Számból álló Udvari Népnek meg-tartására köteles a' Gubernator.* Ugyan ott. *Cond. VI.*

--- *Szolgák Dézma fizetésre ne ſzorittaſſanak, ha a' Fiscusnak azzal eleitől fogva nem tartoztak. Ap.* P. *III. T.* 4. *a.* 7.

Udvar Ház. — *lásd* Nemes Ház.

Udvarhely-Szék. — *itten* Parajd, *és* Sófalva *között a' Határ-végett való Contraversiának complanalására Commiſsariusok rendeltetnek. Ap. P. V. Ed.* 103.

--- *esmét itten a'* Jánosfalvi, *és* Kőhalom-Széki, Darótzi *Lakósok közt való Contraverſiának el-igazítására Commiſsariusok rendeltetnek. Comp. P. III. T.* 13. *a.* 5.

Udvarhely Vára. — *Ennek állapottyáról a' mit az Orſzág végez, azt köveſse a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a* 5. *Cond. XV.*

Udvarhely Városa. — *az ide való Klaſtrom, és Collegium az R. Catholicusoknak hagyatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 5.

--- *ennek régi Privilegiuma mennyiben Confirmaltatik. Ap. P. III. T.* 77. *a.* 1.

--- *itten Borokna*k, *es Szekereknek által vitele senkitől se akadályoztaſsék. Ap. P. V. Ed.* 69.

--- *itten a' kiknek Földek, vagy Rétek Fiscus ſzámára applicaltattak, viſzſza adása igértetik.* Ugyan ott.

Ujjitás. — *Ujjitásokat a' Négy Recepta Religiokon kivül tenni nem ſzabad Nota büntetés alatt. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 3.

--- *ellenben az Eccle'siai* Directiokban, Ritusokban, *változásokat tenni, kissebb dolgokban Conſtitutiokat tsinálni mi módon ſzabad?* ugyan ott.

--- *ez a' Dézma dolgában ne légyen, hanem a' régi Usus observaltaſsék. Ap. P. II. T.* 10. *a.* 1.

MUTATO TÁBLA.

U.

Uj Kaleudárium. — *Ez' Orſzágban-is bé-vétetett. Ap. P. III. T.* 13. *a.* 1.

Uj Keresztények. — *Ezek* Alvintzen *Meſterségeket exercealhattyák, és Mívеket a' Hazaſiai előtt sub pœna Florenor.* 200 *el nem adhatják. Ap.* P. *III.* 57. *a.* 1.

Uj Torda. — *lásd* Torda.

Unio. — *Ennek a'* Fejérvári *Gyülésben végeztetett Conditioit minden Czikkelyében meg tartsa a' Fejedelem. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5 *Cond. XI. a.* 6. *Cond XI. a.* 7. *Cond. XII. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1 *Cond. II. a.* 4 *Cond. II. a.* 5. *Cond. II.*

--- *erről való Conclusumai a' Statusoknak az arra való Juramentumával a' Regnicoláknak, úgy annak Conditioi. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 1.

--- *ennek meg-tartására Eſztendőnként, kik az arra való időt el nem értek volt, meg-esküdni tartozzanak. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. II. a.* 4. *Cond. II. a.* 5. *Cond. II*

Unitarius. — *Unitaria, vagy Antitrinitaria Religio recepta Religionak meghagyatik. Ap.* P. *I. T.* 1. *a.* 2.

Universitas. — *Nationis Saxonicæ, lásd* Szász, *és* Száſzság.

Ur — Uri Rend. — *Urakat, Nemeseket 's a' t. régi Privilegiumokban, Donatiojokban, Annuentiajokban, Inſcriptiojokban a' Fejedelem meg-tartani köteles. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 3. *Cond. V. a* 4 *Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp.* P. *I. T.* 1 *a.* 1. *Cond. X. a* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *ezek, és Szabadsággal élő Rendek közzül senkit is, senki vádlására Törvény előtt ne areſtaltoſson a' Fejedelem, hanem legitima* Citatio, juris ordine lett Convictio, *és* aggravatio *után. Ap. P. II. T* 1. *a.* 5. *Cond. VIII. a.* 6. *Cond. VIII. a.* 7. *Cond. X. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI*

--- *ezek' Jóſzágaira Vitézlő Rendnek quartély ne rendelteſsék. Ap. P. III. T.* 21. *a.* 1.

--- *lásd többet ezen Szóknál:* Nemes, Nemeſség.

Útak. — *Más Orſzágban menők igaz, derekas, és ſzabados, nem pedig tiltatott útakon, és ösvenyen járjanak. Ap.* P. *III. T.* 14. *a.* 1.

--- *melyek bé-vágattattak senkinek ki nyitani nem ſzabad sub pœna Notæ infidelitatis. Ap. P. III. T.* 37. *A.* 1.

--- *a' bé nem vágott útakon is idegen Szomſzéd Orſzágokra menni Fejedelem Salvus Conductuſsa nélkül nem ſzabad.* úgyan ott.

Eze-

MUTATO TÁBLA.

U.

Útak. — *Ezeket, úgy a' Hidakat, és 'tőlteseket a' Falúk jó móddal tsinálva tartsák* 12. *forint, a' Városok* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 38. *a.* 1.

--- *ezek a' tilalmasak bé-vágattaſsanak, senki által meg ne nyittaſsanak* 500. *forint büntetés alatt. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 1.

--- *ezeket, melyek régi Szabadósok vóltak se Nemes, se paraſzt ember el ne foglaljon* 12. *forint büntetés alatt. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 2.

--- *útakat, 's Hidakat, a' hól Vámot ſzoktak venni meg-tsinálva tartsanak különben azokról Vám ne adattaſsék. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 3.

Útan Járók. — *ezeknek alkalmatoſságáról az Edictumokban providealtatott, a' Száſzság részéről külön declaratio iratott. Ap. P. III. T.* 28. *a.* 1.

--- *ezeknek Szállás-adáſsal tartoznak az* Új Tordaiak-is, *de ingyen gazdálkodáſsal nem. Ap. P. III. T.* 61. *a.* 1. *tsak e' ſzerént tartoznak az* Ó Tordaiak-is *Ap. P. V. Ed.* 87.

--- *ezeknek Szállás-adáſsal, 's egyéb ſzükséges gazdálkodáſsal a' Száſzságonis tartoznak illendő fizetésért, arról írt proceſsus, és büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 80 *a.* 1.

--- *ezeknek a' Lakósok Szállás-adáſsal, pénzért való gazdálkodáſsal mind azokból, a' miknek helyeken ſzerit tehetik, mindenütt tartoznak büntetés alatt. Ap. P. V. Ed.* 27. *Comp. P. III. T.* 1 *a.* 3.

--- *ezeknek Szállás-adáſsal a'* Tőviſsiek-is *tartoznak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 10.

Utazás. — *Ez, vagy-is a' peregrinatio a' Deákoknak Tudomány kedvéért idegen helyekre, 's Orſzágokra, úgy másoknak-is Katonaság, vagy egyéb Czél végett mi-módon ſzabad. Ap. P. III. T.* 14. *a.* 1.

--- *Útra való indúlás el-kerülhetetlen okokon kivül Ünnep napokon ne légyen. Ap. P. V. Ed.* 51.

--- *ez idegen Orſzágokra fel-ſzabadittatik örökösön, úgy mind-azon-által, hogy az a' Fejedelmek' Salvus Conductuſsa mellett légyen, melyet a' Fejedelmek-is adni tartozzanak, és ha nem adnának, úgy-is ſzabados légyén az el menetel. Comp. P. III. T.* 9. *a.* 1.

Ünnep Napok. — *lásd* Innep.

Üreſség — Vacantia. — *Minden-féle Fő Tiſzteket sokáig Vacantiában ne tartson a' Fejedelem. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 7. *Cond. VI. és XIV.*

Ürögd. — *ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap. P. III. T.* 86. *a.* 1.

V.

Vacantia. — *lásd* Üreſség.

Vádalás. — *Senkinek vádlására Uri, Nemes, és Szabad Rendek közzül Törvény előtt ne areſtaltaſson a' Fejedelem, hanem legitima Citatio, Convictio, és aggravatio után. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 6. *Cond. VIII. a.* 6. *Cond. VIII. a.* 7. *Cond. X. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XI. a.* 4. *Cond. XI. a.* 5. *Cond. XI.*

Vadáſzat. — *ez a' ſzokatt helyeken a' Székelységnek meg-engedteſsék. Ap.* P. *III. T.* 76. *a.* 2.

Vadáſzni. — *Szokott helyeken magok Authoritásokból a' közönséges Szabadság ellen Fiſztektől ne tiltaſsék, mások marhájokban kárt tehető eſzközökkel tsövekkel, törökkel, és Kaptákkal tilalmas. Ap. P. V. Ed.* 52.

Vajda. — *Mihály Vajda, lásd* Mihály.

--- *Czigányok Vajdája hivatala* Vallon Péter *után tolláltatott. Ap.* P. *III. T.* 58. *a.* 1.

Vajda Hunyad. — *ennek Adózása módjáról. Comp. P. V. Ed.* 41.

Válaſztás. — Fejedelmek' Szabad Válaſztása, *lásd* Fejedelem.

Válaſztó Ház. — *lásd*, arany, ezüſt, Móneta, pénz.

Vallás. — *lásd* Religio, Eccié'sia.

Vám. — *Ezek a' Fiscalis Jószágok közzé ſzámláltatnak. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *Vám, és Harmintzad adáſsal Nemes ember maga majorságából való jóvait hordoztatván, nem tartozik. Ap. P. II. T.* 12. *a.* 4.

--- *ezzel, és Harmintzaddal magok ſzükségekre vivő Sótol sem Nemeſség, sem Székelység nem tartozik. Ap.* P. *III. T.* 15. *a.* 2.

--- *Vámos helyeken a' ſzükséges Hidak, és töltések jó állapotban tartaſsanak a' Vámok Poſſeſsori által* 12 *forint a' Városok által* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. III. T.* 39 *a.* 1.

--- *a' Száraz vámok tolláltatnak, valahól az útak Hidakkal, töltésekkel, gátokkal nem tartátnak, melyeknek meg látására Oculatorak rendeltetnek. Ap. P. III. T.* 39. *a.* 2.

--- *a' Nemeſség se Személyétől, se jóvaitól* exceptis excipiendis *nem tartozik, a' ki pedig abban* lædalná *pœnaja* 200. *forint. Ap. P. III. T.* 39. *a.* 3.

--- *ettől immunisok a'* Váradgyai *Portusra Sót ſzállító Szekeresek. Ap. P. V. Ed.* 3.

--- *nem tartoznak a' paraſztok is Nemesek ſzámára hordozván terhet, sem*

MUTATO TABLA.

V.

Vám. — *mentekben, sem jötökben*, testimonialis *lévén nállok, úgy szintén a' Fiscus számára terhet hordzók-is, sem egy, sem más helyt. Ap. P. V. Ed.* 90.

--- *ennek Jövedelme a' kiké, azok tartsák a' Hidakat, a' szükséges töltéseket, ha kik pedig kérésekre azokat tsinálni segítenék, azok Vámmal ne tartozzanak. Ap.* P. *V. Ed.* 91.

--- *ezek szokatlanok a' Vámos helyeken se vétessenek.* Ugyan ott.

--- *ezek a' mely helyeken ennek-elötte el-töröltettek, fel-állítassvnak* 200. *forint büntetés alatt.* Ugyan ott.

--- *ez nevezetesen az* Arannyai *el-töröltetett.* ugyan ot.

--- *ezzel a' Nemesség, sem annak számára való terhes Szekerek nem tartoznak, a'* Rikai, Kézdi-Vásárhelyi, Zágoni, Tordai *Hidakon-is, sem pedig másokon. Ap. P. V. Ed,* 92.

--- *ezzel a'* Kolosiak, *'s egyéb Helységbé iek-is, midön az* Ó, *és* Új Tordai *Hidakon járnak tartoznak.* ugyan ott.

--- Lamperti *Vám pedig tsak azon-határra menökön vétessék-meg.* ugyan ott.

--- *ezt* Csutson *Biró Földes Ur Vámjáról való igazságát a' Fejedelem elött adja elé.* ugyan ott.

--- *ennek meg-vételén kivül Vásárokon, Sokadalmakon egyéb húzások, vonások ne légyenek. Ap. P. V. ed.* 93.

--- *ezt* Csutson *biró Földes Ur, arról Privilegiumot nem producalván, a' Vám itt örökösön el-töröltetett. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 4.

--- *ennek az* Örmezei *Hidon való vételének el-igazitására Ország Gyüléséböl Commissariusok rendeltetnek. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 5.

--- *Sem ez, sem Harmintzad fizetéssel nem tartoznak a' Három-Székiek, kik nem kereskedésre, hanem magok szükségekre hoznak gabonát a' két Oláh* Országból. *Comp.* P. *III. T.* 3. *a.* 8.

--- *ezzel magok szükségekre való vecturátol, sem* Zaránd *Vármegyei, sem más Nemeseg nem tartoznak. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 4.

Vámos. — *Ezeknek, Harmintzadosoknak, és Rationistáknak, kik a' régi* Vectigalon *kivül való húzás, vonásokat tésznek büntetések* 200. *forint. Comp. P. II. T.* 3. *a.* 2.

--- *ezek, az Approbata Constitutioban meg-írt mód kivül senkit se terhelyenek. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 1.

Vár. — *Ezeket, vagy Kastélyokat, vég-hellyekhez közél építeni nem szabad. Ap. P. III. T.* 3. *a.* 1.

Ezek-

Vàr. — *Ezekben mikor Munitiót kell vinni, annak Vecturajára a' Nemeſség, és Jobbágya-is tartoznak. Ap.* P. *III. T.* 6. *a.* 7.

— *ezekből, és a' Záſzlók alól Brachium adattaſsék a' Tiſztek mellé, a' Csavargó, Falúk határain lappangó, erőſzakkal élödö embereknek kergetésére, és meg-fogásra. Ap. P. III. T.* 49. *a.* 1.

— *ezeknek, és ezekben lévő Præſidiumoknak épitésére mi-némü ſzorgalmatos gondot viseljenek a' Fejedelmek. Ap. P. V. Ed.* 89.

— *ezekben minden Tiſztek, nem tsak a' Fejedelem, hanem az Orſzág hívségére-is Hittel légyenek kötelesek. Comp.* P. *III. T.* 5. *a.* 1.

— *ezekben, és Városokban Követeket ne ſzállitsanak a' Commiſsariusok. Comp.* P. *V. ed.* 22.

— Fiscalis Várok *lásd* Fiscalis Jóſzágok.

— *ezekben millyen Kapitányok rendelteſsenek lásd* Kapitányok.

Várad. — *Váradon, Boros-Jenön, Debretzenen kivül Kolo'svárra, és más helyekre mi-némü Egyházi foglalatoſságok' gyakorlására légyen ſzabad menni a' Catholicus Papoknak. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 11.

— *ez a' Fiscalis Jóſzágok közzé tartozik. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

— *ez Harmintzadlásnak helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

— *az ide való Fiscalis Jóſzágban lakó Nemeſség semel pro semper Exemptiojárol producalni tartozzék. Ap. P. III. T.* 66. *a.* 1.

— *itten a' Kortsomárlás állandóul az ott való Nemes Városi, 's egyéb Rendek' ſzabadságában hagyatik. Ap.* P. *III. T.* 66. *a.* 2.

— *az ide való Fiscalis Jóſzágban a'* Bihari, Csatári, Püspöki *Nemeſség, mely paraſzt Funduson lakik, Fiscus ſzámára Contractusok ſzerént Eſztendönként öt öt forintokat adni, e' felett a' Szegénységet-is a' közönséges tereh-viselésben segiteni tartozik: Külömben, ha ezt nem præſtalná, más helyre ſzabadoson költözhetik. Ap. P. V. Ed.* 23.

— *ide, és több vég-házakra, és præſidiumokra való ſzorgalmatos gondviselés, 's azok' épitésére vigyázó épitő Meſterek rendeltetései végeztetnek. Ap.* P. *V. Ed.* 89.

— *ide való Lakósok, Polgárok, és Birák Compulsorium Mandatumra fatealni tartozzanak. Ap. P. V. Ed.* 95.

— *itten Sáros Uttzáknak, gátoknak töltései mi-módon légyenek a' Nemeſség Vitézlö, és Városi Rend által. Ap. P. V. Ed.* 96.

— *itten a'* Kovátsok, *ha meg nem felelnének a' Vár, és a' Város ſzükségeinek,*

MUTATO TABLA

V.

Várad. — *geinek, Privilegiumok Sérelmének magok légyenek okai, Sokadalmok idején pedig minden Míveik ſzabadoson bé-vitetheſsenek. Ap P. V. ed.* 97.

--- *itten Seſsionatus Nemeſség az* 1638-béli *Táblai Deliberatio ſzerént tartozik Adót adni a' Városiak közzé, erről való* 1648-bau *költ Articulus megtartaſsék. Ap.* P. *V. Ed.* 98.

--- *itten való Controveyſiák, a' mennyiben Commiſsariusok által Complanaltattak, arról való igazitás observaltaſsék, a' hatra maradott Contraverſiák el-igazittaſsanak.* Ugyan ott.

--- *itten Vár árka miatt el-esett, és az-után le-esendö Házakért való károknak meg-forditása dolgáról a' Fejedelem, és az Orſzág végezzen. Ap. P. V. Ed.* 99.

--- *ide való Nemes, és Vitézlö Rendnek adattaſsanak a' régi puſzta Seſsiok* Déésen, Ó, *és* Új Tordában, *'s* Egyházfalvában *is. Comp.* P. *III.* T. 11. *a.* 5.

Váradgya. — *Ez Harmintzadlás helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

--- *az ide való Portusra Fiscus ſzámára Sót ſzállító Szekeresek Vám fizetéstöl immunisok. Ap. P. V. Ed.* 3.

--- *Se az ide való, se a'* Balásfalvi *Hidakon sem egyébütt Vám-adáſsal nem tartoznak, Fiscus ſzámára élést, vagy Dézmát hordó Szekerek. Ap. P. V. Ed.* 90.

--- *itten, és* Fogarasban *levö Hid el-puſztúlván, a' kik eddig épitették, ezután-is minden-képpen azok épittsék. Comp. P. III. T.* 3. *a.* 6.

Vármegyék. — *Ezekben a' ſine Semine deficialt Eccleſiaſtica Personáknak ingatlan Jóvai az helynek Patronuſsira maradnak, a' több réſzt bíró Patronus az Örök árrát le-tévén az Ecclésia ſzámára. Ap.* P. *I. T.* 6. *a.* 2.

--- *ezeknek Fö-Ispányokat a' magok Megyéjekböl valókat adjon a' Fejedelem. Ap.* P. *II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. XIV. a.* 6. *Cond. XIV. még pedig Zállagos érdemes Hazaſiait. a.* 7. *Cond. XIV. leg-alább* 1000. *for Zállógúak legyenek. Comp. P. II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *ezekben Fö Ispányság Vacantiában esvén, a' Fejedelem másokat tenni ne halaſzſza. Comp.* P. *II. T.* 1. *a.* 1. *Cond. XVI. a.* 4. *Cond. XVI. a.* 5. *Cond. XVI.*

--- *Sem ezek, sem Székelység, sem Száſzság a' Fiscus ſzámára való Só ſzállittásra ne kénſzeritteſsenek. Ap. P. III. T.* 15 *a.* 3.

Több

MUTATO TABLA.

V.

Vármegyék. — *Több Vármegyékben Jószágot bíró Nemesség melyik Vármegyéből üljen fel Hadi Expeditiok idején, és honnat állíttsa 'Sóldosait? Ap* P. *III. T.* 19. *a.* 15.

--- *ezekben a' Fő, és Vice Tisztek azon Vármegye-béli Zállógos emberek légyenek. Ap. P. III. T.* 42. *a.* 1.

--- *ezeken, Székeken, Vég-házakban a' Tisztek hoszszas halógatás nélkül helyre állíttassanak, melyekre Zállagos Hazafiak promovealtassanak.* Ugyan ott.

--- *ezekben a' Fő Ispányok a' Vármegye akarattya ellen Esztendejek előtt el nem bútsuzhatnak,* 200 *forint büntetés alatt. Ap.* P. *III T.* 42. *a.* 2.

--- *a' Fő, és Vice Ispányok azon Vármegyei Zállogósok légyenek, őket mint egyéb Fő Tiszteket-is a' Fejedelmek halógatás nélkül helyre állitsák. Ap. P.* III. *T* 43 *a.* 1.

--- *Vice Ispányokat, és Szolga Birákat a' Fő-Ispányok Vármegye Consensussával tégyenek.* ugyan ott.

--- *a' Viceségnek tiszti Fő Ispánság Vacantiájában meg-szünik míg a' Fő-Ispánság helyben nem állítatik.* ugyan ott.

--- *a' Tiszteknek szokott fizetések meg-járjon.* ugyan ott.

--- *ezekben a' Törvény Székek mentől szorgalmatosabban, és gyakrabban tartassanak.* Ugyan ott.

--- *ezekben Vice Ispányok, Fő, és Vice Birák Notariusok annuatim tartoznak el-bútsuzni, hivátaljokban el-járni, szegénységhez kegyességgel lenni. Ap.* P. *III T.* 42. *a.* 2. *ismét T.* 43. *a.* 2.

--- *ezeknek Tisztyei Jurisdictiojok ki-terjedéséig minden Hivatáljokat illető dolgokban szábadoson procedálhassanak, akár-holott, nem excipiáltatván, sem Fiscus, sem Urak, Nemesek, Collegium, 's egyebek Jószágai. Ap. P. III. T.* 43. *a.* 3.

--- *ezeknek, Perceptorai, Notariussai Hadban menni nem tartoznak, Szolga-Birái othon is hagyassanak, el-is vitessenek bennek. Ap P. III. T.* 43. *a.* 4.

--- *ezeken, és Széken a' Tisztek Czirkálásokat leg-alább három Esztendőben peragaljanak. Ap. P. III. T.* 46. *a.* 1.

--- *ezekben, hol* 2. *Fő Ispány vagyon a' Czirkáláson közüllök egy jelen igyekezzék lenni. Ap.* P. *III. T.* 46. *a.* 2.

--- *ezeknek Gyüléseiből légyen a' Czirkálásra való ki-botsátás, Tisztek mellé való Személyek, és azok élessséggel ki-szolgáltatások mint légyenek. Ap. P.* III. *T.* 46. *a.* 3.

A' Czir-

MUTATO TÁBLA:

V.

Vármegyék. — *A' Czirkálástól senki Jószágát ki nem foghattya, ki-vévén* Fogarasi, *és* Kővári *Várhoz tartazandó Jószágokat*, 500. *forint büntetés alatt Fiscus Tisztyein mint exequaltasék azon büntetés.* *Ap.* *P.* III. *T.* 46. *a.* 4.

--- *ezeknek Tisztyei a'* Fogarasi, *'s* Kővári *Jószágokban bé nem menvén, a' Kapitányok vigyék végbe a' Czirkálást, 's latrok büntetését.* *Ap.* P. III. *T.* 46. *a.* 5.

--- *ezekben a' Szász* Nation *lévő Possessorok Jószágai, a' mely állapotban eddig a' Czirkálásra nézve voltak, ugyan abban hagyatnak, a' melyek pedig hét* Birák *Jószágainak hivatnak, azok, és más Vármegyei Jószágok-is a' Czirkálás iránt* 1651-béli *Declaratiokhoz tartsák magokat.* *Ap.* P. III. *T.* 46. *a.* 6.

--- *ezekben lévő Jószágoktól a'* Törtsvári *Jószág mennyiben különböztetik-meg, a' Czirkálás állapottya, és Latrok büntetése mint légyen ott-is.* Ugyan ott.

--- *ezekben a' kik Jószágokat magok meg-Czirkáljàk, és a' Latrokat Articulusok szerént meg-büntetik, azokat a' Tisztek ne Czirkáljàk-meg.* *Ap.* *P.* III. *T.* 46 *a.* 7.

--- *egyik Vármegye, vagy Székbéli Tiszteknek hiteles Rescriptumokra a' más Vármegye, vagy Székbéli Tisztek a' gonosz-tévőken a' szerént tégyenek Executiot, mintha előttek láttatott volna-el a' Törvénnyek.* *Ap.* *P.* III. *T.* 47. *a.* 12.

--- *ezekben menvén Hadban Szólgáló Személyek viszszá botsáttatsának.* *Ap.* P. II. *T.* 76. *a.* 18.

--- *Erdélyi Vármegyékből, és Birodalomból Hajdú Városokra ment Jobbágyoknak fel-kéretése, és ez-iránt határozott büntetések.* *Ap.* P. III. *T.* 86. *a.* 5.

--- *ezekben; úgy* Székely, *és Szász Székeken, és Királyi Táblán a' Törvények processusairól* 1619-ben *egyben szedegetett, és az Approbata Constitutionak* 4-dik *rész* 10-dik *Articulusa után bé-irattatott Articulusok a' Törvények tételiben meg-tartatsanak, a' több Articulusok Cassáltatván.* *Ap.* P. *IV.* *T.* 1. *a.* 10.

--- *ezekben a'* Vajda-Mihály *bé jövetele után el szökött Jobbágyoknak repetitioja miként légyen, és mi-némü büntetés alatt adattassanak-ki.* *Ap.* *P.* *IV.* *T.* 5. *a.* 1.

Ezek-

MUTATO TÁBLA.

V.

Vármegyék. — *Ezekben, úgy Székelységen, Szászságon, Városokon, és egyéb helyeken Inspectorok légyenek, kik a' Limitatiok meg-tartására vigyázzanak. Ap. P. V. Ed.* 35.

--- *ezeken, és a' Szászságon ne Gyülekezzék a' Székelység fel-üléskor, hanem a' maga földén* 200 *forint büntetés alatt. Ap. P. V. Ed.* 37.

--- *ezekben, úgy a' Székelységen-is a' Jobbágyokat akár birsággal, akár halállal büntetni a' Földes Uraknak hatalmában vagyon, ha azok nem cselekednék a' Tisztek büntetsék. Comp. P. III. T.* 11. *a.* 1.

--- *ezekben a' Fő Ispányok után való Tisztek excesusokért, extorsiokért, exactiokért mi-képpen büntetteſsenek. Comp. P.* III. *T.* 11. *a.* 3

--- *ezeken úgy a' Szászságon-is rend-szerént celebraltaſsanak a' Törvény-Székek, hogy a' Peresek, és Procuratorok reá érkezheſsenek. Comp. P IV. T.* 3. *a.* 1.

--- *ezekben a' Törvény-tételekre akár mulctalis, akár Criminalis dolgokban Nemes embereket, vagy Vármegye Eskütjeit-is adhibealjanak a' Tisztek. Comp. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

Város. — *Más Religion lévén a' Földes Ur, nékie a' maga Birtokában lévő Városnak, vagy Falúnak Templomát el-foglalni nem szabad* 200. *forint büntetés alatt. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 8.

--- *ezekben a' ſine Semine deficialt Eccleſiastica Personáknak ingó, és ingatlan Jóvai ki-é légyen? Ap. P. I. T.* 6. *a.* 2.

--- *Kerített, és Mezö Városokat, minden Rendeket, Nemeseket, és Vitézlőket, Szabadságokban Törvényekben, és Igazságokban meg-tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T* 1. *a.* 2. *Cond. VII. a.* 3. *Cond. V. a.* 4. *Cond. XII. a.* 5. *Cond. VII. a.* 6. *Cond. VII. a.* 7. *Cond. VIII. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 1. *Cond. X. a.* 4. *Cond. X. a.* 5. *Cond. X.*

--- *a' Szabad Városok Fiscalis Jószágok közzé tartoznak. Ap. P.* II. *T.* 8. *a.* 1.

--- *ezeknek, ha a' Fejedelemtől bántódások lenne, mi képpen véteſsék igazításban a' dolgok. Ap. P. III. T.* 1. *a.* 1.

--- *ezekben lakó Nemeſség, Személy ſzerént Hadban menni mikor nem tartozik, de felényi értekü külső Jószágáról tartozik 'Sóldost-adni, mint a' künn lakó Nemeſség. Ap. P.* III. *T.* 19. *a.* 11.

--- *Városi Fő Tisztek házára Vitézlö Rend ſzállani ne méréſzeljen. Ap. P.* III. *T.* 21. *a.* 1.

Ezekben

MUTATO TÁBLA.

V.

Város. — *Ezekben, vagy Mezö Városokban marha veſzvén-el, vagy a' kárt intra quindenam tartoznak meg-fizetni, vagy Latrot kézben adni, külömben duplum exequaltatik rajta. Ap. P.* III. *T.* 34. *a.* 1.

--- *ezeknek határin* 3. *Eſztendeig parlagban hagyattatott Szöllöket a' Szomſzéd, vagy ha ennek nem kell, más idegen-is mi-képpen foglalhaſsa-el. Ap. P.* III. *T.* 35. *a.* 1.

--- *ezek, úgy a' Falúk, ha Mezön, vagy Erdön lappangó Latroknak gazdálkodnának, avagy azoknak kergetésére fel nem támadnának, mi légyen a' büntetések. Ap. P.* III. *T.* 47. *a.* 10.

--- *ezekben menvén lakni Hadban Szolgáló Székelyek viſzſza botsáttaſsanak. Ap.* P. III. *T.* 76. *a.* 18.

--- *ezekben, akár Szász, akár Magyarokban a' meg-Sentiázott latrokat,* in facto delicti *tanált gonosz-tévöket, és lopott marhával tanált Személyeket meg-fogni lehet. Ap. P.* III. *T.* 80. *a.* 4.

--- *ezekben, a' Fejedelmek Udvarok Népekkel, Országh Népe, fizetett Vitézlö Rend, 's azoknak Tiſzt-viselöi az idönek kivánsága ſzerént recipialtaſsanak, benn lakhaſsanak, Kapúkat, Báſtyákat, Czejt, avagy Fegyver Házakat egy-aránt örizzenek* infidelitatis Nota büntetés, *és minden ſzabadságoknak el-veſztése alatt. Ap.* P, III. *T.* 81. *a.* 1. §. 1.

--- *ezekben akár mely Natiobéli Regnicolák házakat veheſsenek mind örök árron, mind pedig Zállog-képpen.* Ugyan ott. §. II.

--- *ezekben Házok a' kiknek nem lehetne-is, illendö fizetésért ſzállások adassanak, ſzükség idején minden Jóvakkal recipialtaſsanak, 's ki, és bé botsáttaſsanak.* Ugyan ott. §. III.

--- *a' Lakósok azon punctumok ellen infugalván, ha kiknek Vármegyén Jóſzágok vagyon* eo facto amittaljak, *a' kiknek nints' Privilegiumok, és Szabadságok el-veſztésével büntetteſsenek.* ugyan ott. §. III.

--- *ezek, háborúságos idökben bé-menö lakó, vagy ki-menö Embereknek dolgokban violálván a' Conſtitutiokat, Privilegiumok, és Szabadságok' el-veſztésével büntettetnek.* ugyan ott. §. III.

--- *ezeknek Lakóſsi az adóſságok fel vétele dolgában élyenek magok Privilegiumokkal, de azokon kivül bé tsúſszott abususok alkalmaztaſsanak a' közönséges végezésekhez. Ap.* P. *IV. T.* 4. *a* 1.

--- *ezeken* Vajda Mihály *bé-jövetele után el-szökött Jobbágyoknak fel-kéretése, és reductioja mi-módon légyen, és mi-némü büntetés alatt adattaſsanak-ki. Ap. P. IV. T.* 5. *a.* 1.

Ezek-

MUTATO TÁBLA.

V.

Város. — *Ezeknek, vagy Falúknak Lakóſai, melyek a' Jobbágynak Fiú ágon való defectuſán a' Fundushoz való minden pertinentiákat abalienálnak, vagy Szölöbéli Örökségeket Leányoknak adván, azokból való Dézma Jövedelmet is a' Földes Urtol el-idegenitik, ezek iránt valo Privilegiumokat az Orſzág Gyülésin producalni tartoznak. Ap. P. V. Ed. 22.*

--- *ezekben, úgy Vármegyéken, Székelységen, Száſzságon egyéb helyeken Inſpectorok légyenek, kik a' Limitatioknak meg-tartására vigyázzanak. Ap. P. V. Ed. 35.*

--- *ezek, és Mező Városok közt milyen külömböztetés légyen az el-veſzett marha nyom fel-vétele dolgában. Ap. P. V. ed. 37.*

--- *ez vagy Falú közzé külön ſzolgálattal, és Adó-fizetéſsel nem tartoznak a' Nemes Házakban lakó paraſzt, és egyéb 'Sellér emberek, ha a' Városnak, vagy Falúnak határát a' Nemes Üléshez való pertinentiáján kivül nem mívelik, és marhájokat-is ott nem legeltetik. Ap. P. V. Ed. 47.*

--- *ezekben mind Száſzságon mind egyébütt a' Tiſztek által el-fogott Latrok fogságban bé-véteſsenek, meg-tartaſsanak, és Tiſztek akarattya ellen el ne botsáttaſsanak. Ap. P. V. ed. 79.*

--- *ezekben-is minden Tiſztek, nem tsak a' Fejedelmek, hanem az Orſzágnakis hívségére Hittel legyenek kötelesek. Comp. P. III. T. 5. a. 1.*

--- *ezekben a' Száſzságon sem Nemesek, sem egyéb Rendek, magokat jóvakkal oda recipiálván, sem Személyekben, sem Jóvakban meg ne kárósíttaſsanak, és a' Fejedelmek parantsolatjára se adattaſsanak-ki. Comp. P. IV. T. 10. a. 1.*

--- *ezekben, ha kik refugii Causa menvén, Depoſitumokat a' Tiſztektől repetaltták, és evocaltatták érette az olyan Evocatiok Caſsaltaſsanak, ez után pedig ki-adni ne tartozzanak, sót ha kik az ellen cselekednének büntetés rendeltetik. Comp. P. IV T. 10 a. 2.*

--- *ezek a' Nemeseken, és egyéb Rendbéli embereken, viſzont ezek a' Városiakon mi módon veheſsék fel az adoſságot Comp. P. IV. T. 15 a. 1.*

--- *ezeken, és egyéb Vásáros helyeken a' Szegénységnek-is mint a' Varosbélieknek egyenlő-képpen való adás vevés engedtetik, büntetés alatt. Comp. P V. Ed. 14.*

--- *ezekben a' Lakósok Sokadalmok idején, Vas, és egyéb vételtől-is külső Rendeket ne gátóljanak, hanem mindeneknek egy-aránt adhaſsanak, 's veheſsenek, Articularis büntetés alatt. Comp. P. V. Ed 15.*

MUTATO TÁBLA.

V.

Város. — *Ezekben, és Várokban a' Követeket ne ſzállittsák a' Commiſſariusok. Comp. P. V. Ed.* 22.

Vás, Vas Bánya, Vas Hámor, Vás Kóh. — *A' Vas Hámorok Fiscalis Joſzágok közzé tartoznak. Ap. P. II. T.* 8. *a.* 1.

--- *a' Belényesi Vas Kóhoz, és Réz Bányához az öl-fa vágás a' Vidék-béliek által folytattaſsék büntetés alatt. Ap. P. II. T.* 9. *a.* 3.

--- *Bányákról ſzállitandó terheknek viselesétől immunisok a' Belényesi Nemesek. Ap. P. III. T.* 69. *a.* 1.

--- *a' Vasnak az Orſzágból való ki vitele miként tiltatott-meg. Ap. P. V. Ed.* 100.

--- *ezt, és egyéb marhát Sokadalmok idején a' Város-béliek magok ſzámára idegenek előtt el ne foglaljanak. Comp. P. V. Ed.* 15.

Vásárok. — *ezek, annál inkább Sokadalmok Innep napokon ne légyenek Ap P. V. Ed.* 51.

--- *Vásárokon vásár-vámon kivül való ſzokatlan húzás vónások meg tiltatnak.* 200. *forint büntetés alatt; fele ſzeg áron kérő áros más kerőt az eladandó marha mellől el ne rekeſztheſsen. Ap. P. V. Ed.* 93.

--- *ezeken el nem adhatván valaki marháját, le rakni ne kénſzeritteſsék.* Ugyan ott.

--- *ezeken vagy Sokadalmokon adásban vevésben az Hazafiaknak légyen elsősége. Comp.* P. *V. ed.* 13.

--- *ezek Orſzág Gyüléſe alatt* Fejérvárt *miformán tartaſsanak. Comp. P. V. Ed.* 30.

Vásárlások. — *ezek a' Fiscus ſzámára, és a' Portai Múhez való Arany, és Ezüst adás a' Tárházból légyen. Ap. P. V. Ed.* 94

--- *Lóvak ökrök, és egyéb lábos marháknak kereskedésre való vásárlása idegen Nemzeteknek meg-tiltatik, az Hazafiaknak meg-engedtetik. Comp.* P. *III. T.* 3. *a.* 1.

--- *ezek, vagy-is adások vevések Városokon, és egyéb vásáros helyeken, mint más Rendbéli embereknek, úgy a' Szegénységnek-is meg-engedteſsék. Comp.* P. *V. Ed.* 14. *és* 15.

Vasárnap. — *a' Vasárnapi Napok, és az Eccle'siákban bé-vétetett három nevezetes Ünnep Napok is meg-tartaſsanak, és Szenteltteſsenek. Ap. P. I. T.* 1. *a.* 12.

Ezek,

V.

Vasárnap. — *Ezek, és más Innep Napok miként tartaſsanak, és mi-módon Szenteltefsenek meg, azoknak meg nem tartói miként büntetteſsenek, és a' büntetésekből bé-gyülö pénz mi-némü Czélra fordittaſsék. Ap.* P. *V. Ed.* 51.

Vectigal. — *lásd* Harmintzad, *és* Vám.

Vectura. — *evre, és egyéb némü terch hordozására a' Nemeſség, és annak Jobbágyai, ne kénſzeritteſsenek, tsak mikor a' Várakban Múnitiót kell vinni. Ap. P. III. T.* 6. *a.* 7.

Végház. — *Orſzág vég-Házait határit, kivált Orſzág, és a' Tanáts hirs nélkül el ne idegenittse a' Fejedelem. Ap. P. II. T* 1. *a.* 3. *Cond. IX. a.* 5. *Cond VI. a.* 6 *Cond. VI. a.* 7. *Cond. VII. Comp.* P. *I. T.* 1. *a.* 1. *Cond VI a.* 4. *Cond. VI. a* 5. *Cond. VI.*

--- *ezekben haſznos Hazafiait tartson a' Fejedelem. Ap. P. II. T.* 1. *a.* 5. *Cond. VI. a.* 6. *Cond. VI.*

--- *ezeknek, úgy a'* Jenöi, *és* Conſtantinapolyi *Ház-épitésért minden Kapúſzám után egy egy forint vettetik. Ap.* P. *III. T.* 2. *a.* 12.

Vég-hely. — *ezekhez közzel Várok, és Kaſtélyok ne épitteſsenek. Ap.* P. *III. T.* 3. *a.* 1.

--- *ezekre mi-némü ſzorgalmatos gondal légyenek a' Fejedelmek. Ap. P. V. Ed.* 89.

Véka. — *Ezeknek változások, kiſsebbitések miatt ne apaſztaſsék a' Papoknak Prædicatoroknak bérek, a' hól vékával ſzoktak fizetni. Comp. P. I. T.* 1. *a.* 5.

--- *ezek, és ejtelek a'* Kolo'svári *Vékához, és ejtelhez méretteſsenek.* Comp. *P. V. Ed.* 28.

--- *láss többet ezen Szónál:* Mérték.

Vékérd. — *Ez Hajdú Városok közzé tartozik. Ap.* P. *III. T.* 86. *a.* 1.

Vér-Birsás. — *Ennek dolgában a' Székelység Tiſzte előtt pereljen, és a' Tiſztek-is Usus ſzerént birságóljanak. Ap. P. V. Ed.* 65.

Veres Darabont. — *lásd* Darabont.

Veres Torony. — *Ez Harmintzadlás helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

Viasz. — *Ezt, és Mézet maga Majorságából valót Nemes Ember ſzabadon adhattya, az Orſzágból izonyos* Teſtimonialis *mellett ki-küldheti, paraſztt Embertöl-is maga Háza ſzükségére vehet, de külömben vélle kereskedni senkinek sem ſzabad, ha pedig ellene cselekednék valaki, Proceſsus, és büntetés. Ap. P. V. Ed.* 36.

V.

Vicarius. — *A' R. Catholica Religio Vicarius által igazgattaſsék. Ap. P. I. T. 1. a. 9.*

--- *az Egyházi Gyülekezettől válaſztaſsék a' Vicarius, és a' Fejedelem által Confirmaltaſsék.* Ugyan ott.

--- *ez Tiſztiben miként járhaſson, végeztetett. Ap. P. I. T. 7. a. 1.*

Vice Ispány. — *lásd* Ispány.

Vintz. — *Ezt Jószágostól magának tarthattya a' Fejedelem, vagy másnak-is valakinek Conferalhatja. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XXI. a. 4. Cond. XXI. a. 5. Cond. XXI.*

Visitatio. — *Ennek dolgában a' Püspökek, és Espereſtek procedályanak az eddig observaltatott usus ſzerént. Ap. P. I. T. 1. a. 9.*

--- *ennek idején az Egyházi Rendek a' Szegénységet ne taxalják, ne mulctálják. Ap. P. I. T. 5. a. 2.*

--- *ebben az eddig observaltatott Usust köveſsék. Ap. P. I. T. 5. a. 3.*

--- *ennek idején az Oláh Püspökek, Espereſtek, és Papok, mi-némü dolgokban nem elegyedhetnek, és mi-némü Egyházi foglalatoſságokat vihetnek véghez. Ap. P. I. T. 8. a. 1. §. II.*

Visk. — *Ez Harmintzaddal nem tartozik. Comp. P. III. T. 10. a. 6.*

Viszt. — Felső Viszt, Szaváta, *és* Felső Porumbák Bornemiſza Anna *Fejedelem Aſszonynak inscribaltatik. Comp. P. IV. T. 12. a. 6.*

Vitéz, Vitézlő Rend. — *Hajdú Vitézek. lásd* Hajdú.

--- *Vitézlöket Nemeseket, és minden Rendeket, Kerített, és Mező városokat Szabadságokban, Törvényekben, és Igazságokban meg-tartsanak a' Fejedelmek. Ap. P. II. T. 1. a. 2. Cond. VII.*

--- *ezeket quartélyban rendelni, ſzállútani hóvá ſzabad, hóvá nem. Ap. P. III. T. 21. a. 1.*

--- *ezek hatalmasúl senkinek Földéről Jobbágyokat el-vinni ne méréſzeljenek büntetés alatt. Ap P. V. Ed. 31.*

--- *ezeknek Kapitányok igaz Hazaſiakból, vagy Solemnis incorporatio mellett a' Hazában bé-vett Személyek tétesenek. Comp. P. II. T. 1. a. 1. Cond. XVI. a. 4. Cond. VXI. a. 5. Cond. XVI.*

V.

Vitéz, Vitézlő Rend. — *Ezeknek iniuriákat tenni senki Személyén, vagy Jószágán ne engedjék a' Fejedelmek.* Ugyan ott.

--- *lásd többet ezen Szónál*: Had, Hadi Rend.

Vizakna. — *ide való, és a'* Thordai, Kolosi, Széki *Só-Aknák a' Portussal együtt esmét a' Fejedelem' dispositioja alá botsáttatik* 20. *ezer Talléroknak az Adóban való fizetése mellett. Comp.* P. *V. Ed.* 43.

Vladháza. — *Ez, és* Nyirmező *nevü Falúk Fejér-Vármegyében* Nagy Tamás *kérésére a' Fiscalitas alól fel-szabadittatnak. Comp.* P. *IV. T.* 12. *a.* 10.

--- *ez a' nyom követésről, és lópott marhákról írt Articulusokkal élni tartozik. Comp.* P. *V. ed.* 26.

Vladika. — *lásd* Oláh — Oláhság.

Volkány. — *Ez Harmintzadlás helyévé rendeltetik. Ap.* P. *II. T.* 12. *a.* 1.

Vox libera. — *lásd* Szó.

Z.

Zágon. — *Itten úgy a'* Rikában, *és* K. Vásárhelyt *Vám fizetéssel a' Nemeség nem tartozik. Ap. P. V. Ed.* 92.

Zajzon Falú. — *Ez* Törtsvárral, *és a'hoz tartozó több Fiscalis Falúkkal minémü fel-tételek alatt adattatott Cserében örökösön a'* Brassaiaknak Sárkány, *és* Szúnyogszeg *nevü Falúkért. Ap. P. III. T.* 82. *a.* 1.

Zálog. — *Zállógos Jószágokban, ha ezekről szólló Levelekben Neve inseralva nintsen az Özvegyeknek, tsak Dotalitii, nem pedig Successionis jure vészesülnek, ha pedig Hæresek, és Successorok nintsenek, nem Fiscusra, hanem az Özvegyre szállanak. Ap.* P. *III. T.* 25. *a* 1.

--- *Zállógos Jószágok a' Notariusok Jószági közt ha tanáltatnak, vagy penes Ingressionem ante latam Sententiam, vagy tempore Executionis, conprobalván jussokat depositis, deponendis a' verus Hæreseknek restituáltassanak. Ap. P. IV. T.* 7. *a.* 1.

--- *Zállógok dolga melyek* Szász Forintig *valók igazittassék Alsóbb Székeken, azokban Apellatio ne admittáltassék. Ap. P. IV. T.* 7. *a.* 2.

Ezeknek

MUTATO TÁBLA.

Z.

Zálog. — *Ezeknek dolgában a' meg-kínálásnak módja, és további proceſsus.* Ugyan ott.

— *mint a' 100. Forintos Zállógok dolga, ugyan oly' rövid Proceſsuson ittélteſsenek-meg a' liquidum debitumok-is mindenütt az Orſzágban, és Partiumban a' Székeken.* ugyan ott.

— *Zállógul birja azt a' Jószágot, a' melyért más helyett valaki az Adót meg-fizette, de a' pénze le-tételtén a' Debitor által, miként tartozik kibotsátani. Comp. P. V. ed.* 33. *és* 40.

— *Zállógos, vagy Inſcriptios Jószágot bíró Poſſeſsornak kezéből ha redimaltatik a' Jószág, a' Capitalis Summával együtt, a' mit arra helletett ki-adni, az-is meg-adaſsék, ide nem értvén a' Rabokért el-Zállógoſitott Joſzágokat. Comp. P. V. Ed.* 34.

Zaránd Vármegye. — *E'hez incorporaltatik* Arad *Vármegyének a' puſzulástol meg-maradott része. Ap. P. III. T.* 72. *a.* 1.

— *e'hez incorporaltatik* Húſztna *vidéke-is. Ap. P. III. T.* 73. *a.* 1.

— *ezen Vármegyei Alsó-járás az ott való gratuitus laborral együtt* Jenő *Várának épitésére, az Adójak pedig a'* Jenői *Præſidium tartására rendeltettek. Ap. P. V. ed.* 101.

— *itten a' Dézmálás miként légyen.* Ugyan ott.

— *itten a' Manumiſsusok mi-némü Adóval tartozzanak.* ugyan ott.

— *ezen Vármegyebéliek, valamint más Nemesek magok ſzükségekre való vecturáktól Vám adáſsal nem tartoznak. Comp.* P. *III. T.* 11. *a.* 4.

Záſzló. — *alá Urok engedelme nélkült ment Jobbágyok' Feleségei Urok reductiojáig a' ſzolgálatott tegyék a' Földes Urnak. Ap.* P. *III. T.* 31. *a.* 3.

— *ezek alól, vagy Præſidiumokból bútsut vett Jobbágyok Földes Urokhoz viſzſza botsáttaſsanak. Ap. P. III. T.* 31. *a.* 6.

— *ezek alól, és a' Várakból, a' Csavargó foſztogató Emberek kergetésére, meg-fogására a' Tiſztek mellé Brachium adattaſsék. Ap.* P. *III. T.* 49. *a.* 1.

Ez alatt

MUTATO TABLA.

Z.

Záſzló. — *Ez alatt lévö ſizetett Rend ingyen gazdálkodásra való kénſzerítésért, miként büntetteſsék. Ap.* P. *V. Ed.* 27.

— *gyalog Záſzlók alól is ki-adattaſsanak a' Jobbágyok, az alatt Feleségeik ſzolgálattal, és Kapú-ſzám után való Adóval tartoznak. Ap. P. V. Ed.* 29.

Zetelaka. — *Ide valók, és két* Oláhfalviak *Törvények dolgából a' Széktől függjenek, pereket a' Derék Székre botsáſsák, Fiscusnak-is a' mivel tartoznak præstáljják* 200. *forint büntetés alatt. Ap.* P. *V. Ed.* 74.

Zsellér. — *ezek, és egyéb paraſztok Nemes Házban lakván, Falú, és Város Határát nem mivelvén, marhájokat-is ottan nem jártatván, ſzolgálattal, és Adóval Falú, vagy Város közzé nem tartoznak. Ap. P. V. Ed.* 47.

Zsidó. — *Ezeknek az Orſzágban való Kereskedés, és egyedül* Fejérvárott *való lakhatás mi-módon engedtetett meg. Ap.* P. *V. Ed.* 82.

Zörény Vármegye. — *Itten meg-marhásodott Muntyánok viſzſza akarván menni Féſzkekre, marhájoknak két réſzét a' Földes Urak magoknak tarthattyák. Ap. P. V. Ed.* 40.

